Andreas Eschbach

NSA

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE SECURITATE

virtual project

ANDREAS ESCHBACH

NSA
AGENȚIA NAȚIONALĂ DE SECURITATE

Original: *NSA - Nationales Sicherheits-Amt*
(2018)

Traducere din limba germană de:
CORNEL STOENESCU

virtual-project.eu

2020

De când lordul Charles Babbage a reușit în anul 1851 să finalizeze „mașina analitică”, mașină care funcționa pe atunci cu aburi și cu cartele perforate, prelucrarea mecanică a informațiilor a înregistrat progrese rapide, accelerând la rândul său substanțial întreaga evoluție a tehnicii. Încă de pe vremea Imperiului German al lui Wilhelm al II-lea se realizase Rețeaua germană, precursoare a Rețelei internaționale, care a jucat un rol important și în războiul mondial din 1914-1917, fără însă a fi capabilă să împiedice eșecul Germaniei.

În timpul Republicii de la Weimar s-a extins rapid telefonia mobilă dezvoltată încă din perioada războiului, precum și utilizarea așa-numitei social media, *care a avut de asemenea un rol substanțial în ascensiunea NSDAP (Partidul Muncitoresc Național-Socialist German). Când Adolf Hitler a ajuns la putere în 1933, a preluat guvernul și printre altele și Nationale Sicherheits-Amt (Agenția Națională de Securitate) din Weimar, care de pe vremea imperiului supraveghea activitățile Rețelei internaționale și avea acces la toate datele cetățenilor Reichului german – operațiuni în conturi, programări, e-mailuri, însemnări personale ori comentarii pe forumuri…*

1.

Telefonul negru sună pentru a opta oară în acea dimineață.

Bărbații care așteptau așezați în jurul mesei schimbară priviri neliniștite. În cele din urmă îi făcură semn să răspundă celui aflat în dreptul aparatului, cel mai tânăr dintre ei, cu păr castaniu-deschis, cârlionțat și cu pistrui.

Acesta ridică receptorul.

— Agenția Națională de Securitate, Engelbrecht. Cu ce vă pot ajuta?

Zâmbi însă imediat și ascultând vocea de la celălalt capăt al firului își privi colegii și clătină din cap pentru a-i liniști. Alarma încetase. Bărbații respirară ușurați.

— Da, nicio problemă, zise el și luă un creion. Dictați-mi pe litere: L… i… p… Mda… mda.

Notă concentrat, până când unul dintre colegii lui, mai în vârstă, așezat într-un scaun cu rotile, îi făcu un semn interogator arătând spre ceasul de mână.

— Bine. Îl primiți în cursul zilei de astăzi. Cel târziu mâine. Nu, mai repede nu se poate, îmi pare rău. Da. Heil Hitler!

Și puse receptorul în furcă.

— Ei? întrebă bărbatul din scaunul cu rotile.

— Apel din Ostmark. Rupse fila cu notița din blocnotes și adăugă: Poliția din Graz vrea să cunoască mișcările unui anume Ferenc Lipovics.

— Ostmark?

Bărbatul din scaunul cu rotile ridică din sprâncene.

Tânărul roși:

— Firește că voiam să spun Reichsgau Steiermark.

— Lui Rudi i s-a urât cu noi și vrea în lagăr, îl luă în râs un bărbat cu chelie.

— Nu, eu…

Bărbatul din scaunul cu rotile întrerupse discuția:

— Să se ocupe Zinkeisen, decise acesta. Gustav, îi transmiți tu?

Cel nominalizat, singurul din încăpere care purta ochelari, dădu aprobator din cap și întinse mâna să ia hârtia.

— I-o dau eu.

Apoi părăsi biroul. Ceilalți se rezemară de spetezele scaunelor și fixară telefonul cu privirea, de parcă ar fi vrut să îl hipnotizeze.

Zece minute nu scoase nimeni nicio vorbă. Omul cu ochelari reveni și își reluă locul pe scaunul său vechi, negru, cu tapițeria din piele întărită de trecerea anilor, care scoase un sunet ca un oftat când bărbatul se așeză.

Telefonul sună din nou.

— Nouă, zise cel cu chelie.

Tânărul puse mâna pe receptor, respiră adânc și îl ridică.

— Agenția Națională de Securitate, Engelbrecht… Se opri și ascultă. Da… da, înțeleg. Mulțumesc. Da. Heil Hitler!

Puse receptorul în furcă, privi fețele celorlalți și înghiți în sec:

— Era secretara. Este pe drum.

Bărbatul din scaunul cu rotile dădu din cap cu o mină serioasă, se retrase puțin și se întoarse spre ușă.

— Așadar începe.

•••

Nationalen Sicherheits-Amt (NSA) – Agenția Națională de Securitate era adăpostită de o clădire care, în ciuda mărimii, nu atrăgea atenția, aflată în centrul Weimarului, nu departe de Hoftheater, unde Adunarea Națională Germană proclamase ceea ce acum se numea Republica de la Weimar. Agenția fusese înființată cu mult înainte, încă de pe vremea lui Wilhelm al II-lea, care și-a dat seama, atunci când primele computere au fost

conectate într-o rețea, că aici pot apărea amenințări la adresa statului și că era nevoie de o instituție de supraveghere. Așa luase naștere Kaiserliche Komputer-Kontrollamt. Acest lucru se întâmplase la Weimar în primul rând pentru faptul că Weimarul se afla din punct de vedere geografic aproximativ în centrul Reichului german și în consecință toate conexiunile puteau fi realizate cel mai ieftin de aici.

În toamna anului 1917, când războiul mondial s-a încheiat cu înfrângerea Germaniei, una dintre multele sancțiuni impuse Reichului de puterile învingătoare a fost firește anularea tuturor brevetelor germane, desigur și a acelora privitoare la construirea de computere, precum și a telefoniei mobile dezvoltate în timpul războiului. Până atunci în restul lumii computerul fusese considerat un joc ciudat. Desigur, nu și de Anglia, ale cărei *analytical engines* erau după cum se știe predecesorii acestei tehnologii: mașinile germane de calcul se asemănau în principiu celor englezești, doar că funcționau pe bază de curent electric. Computerele au fost adoptate și în afara Germaniei, fără ca această țară să se împotrivească și fără să tragă un folos din asta. Și datorită faptului că rețeaua telefonică funcționa unitar în lume, în scurt timp rețelele computerizate din diverse țări s-au constituit într-o structură denumită Rețeaua internațională.

Nimeni altul decât Philipp Scheidemann, primul șef al guvernului Republicii de la Weimar, a fost cel care a revăzut competențele și sarcinile agenției. El a numit-o Agenția Națională de Securitate (NSA) și a dispus să se ocupe, exact ca pe vremea kaizerului, cu supravegherea circulației datelor în rețeaua computerelor și identificarea eventualelor amenințări la adresa Germaniei. Doar că între timp această rețea s-a extins în întreaga lume civilizată și i s-a adăugat și rețeaua de telefonie mobilă.

Guvernarea lui Adolf Hitler preluase de la Republica de la Weimar NSA, a cărei existență era complet necunoscută majorității germanilor, folosindu-se de ea de la început. Șeful NSA, August Adamek, a condus-o conform voinței regimului la ceea ce s-a numit „magia literelor”. Era evident că aceia care știau de existența NSA, dar fără alte amănunte, considerau că inițialele NS veneau de la „național-socialist”.

Și astfel, angajații NSA nu au fost afectați de furtunile înnoirilor care au bântuit Germania și în mare măsură nici de poverile aduse de război, cu excepția faptului că rândurile li s-au mai rărit când și când prin mobilizări. Ei își făceau datoria în tăcere și cu modestie, alimentând cu date, liste și evaluări toate instituțiile solicitante. Știau tot ce se întâmplă, dar niciunul nu vorbea despre asta în afara agenției.

Astăzi era ziua în care situația se putea schimba.

Războiul în est intrase într-o fază critică. Opinia publică nu aflase despre asta decât niște zvonuri, dar cine lucra în NSA, prin natura muncii, avea o imagine asupra a ceea ce se petrecea în Reich, o imagine mai cuprinzătoare decât însuși cancelarul și Führerul Reichului. Membrii de frunte ai guvernului Reichului crescuseră într-o vreme în care computerul nu era un lucru obișnuit în viața cotidiană, așa că nu era vina lor că nu aveau nicio deschidere pentru posibilitățile oferite de acesta.

Ceea ce nu îi împiedica să ia decizii. Era sarcina agenției să aibă grijă ca acestea să fie corecte.

Pregătiseră ceea ce putuseră să pregătească. Mai rămânea doar ca totul să decurgă așa cum fusese planificat.

•••

5 octombrie 1942. În aceea dimineață de luni cerul era atât de cenușiu, de parcă cineva acoperise totul cu un clopot din plumb. Ferestrele înalte și înguste ale clădirii NSA păreau în lumina difuză ambrazuri ale unei fortărețe pregătite de apărare.

Nu se simțea nicio adiere. Pe străzi nu era nimeni, în afară de câțiva bicicliști care își vedeau grăbiți de drum cu capul plecat. De-a lungul pereților caselor erau așezați sacii cu nisip care blocau ferestruicile pivnițelor. Ca măsură de precauție, deși până acum ajunsese la Weimar doar un singur bombardier al inamicului și nu făcuse pagube mari.

În sfârșit, trei limuzine Mercedes-Benz 320 de culoare neagră sclipitoare intrară pe stradă, se îndreptară în formație spre aleea principală și opriră la portalul deasupra căruia atârna drapelul cu svastică. Oamenii de la SS, în uniforme negre, coborâră cu fețe lipsite de expresie, dar autoritare, și priviră în jur ca niște păsări răpitoare. Apoi unul dintre ei deschise milităros portiera din dreapta șoferului de la mașina din mijloc, de unde coborî un bărbat pe care oricine l-ar fi recunoscut imediat, fie și numai după ochelarii inconfundabili, cu lentile rotunde: Reichsführer SS Heinrich Himmler, cel mai puternic om după Adolf Hitler.

Himmler purta o haină lungă din piele neagră și mănuși negre, pe care și le scoase nerăbdător, în timp ce examina clădirea din fața sa, acordând mai multă atenție vechii devize latine încrustate deasupra portalului – SCIENTIA POTENTIA EST – la a cărei vedere se încruntă indispus. Restul priveliștii nu îl interesă.

În acel moment se deschiseră cele două uși masive, mai înalte de patru metri, din stejar de culoare închisă, și directorul adjunct al agenției, Horst Dobrischowsky, ieși să întâmpine înaltul oaspete. În spatele acestuia se aflau toți angajații nereținuți de sarcini urgente sau de alte probleme, cum ar fi August Adamek, a cărui transportare cu scaunul cu rotile în foaier mai mult ar fi încurcat decât ar fi fost de folos.

— Heil Hitler, Reichsführer! exclamă Dobrischowsky cu brațul ridicat exemplar pentru

salutul german. În numele întregii agenții permiteți-mi să vă urez bun venit!

Brațul drept al lui Himmler zvâcni în sus scurt.

— Bine, răspunse acesta prost dispus în timp ce urca cele trei trepte. Nu am prea mult timp. Să nu îl risipim.

•••

Helene șterse pentru a suta oară un fir de praf de pe tastatura de bachelită aflată pe masa din fața ei. Îi plăcea această tastatură, îi plăcea sunetul plin scos la apăsarea tastelor, îi plăceau ușurința manevrării lor și senzația de siguranță pe care i-o dădea. Cât de grijuliu era scrisă fiecare literă! Culoarea albă nu se șterse de la folosirea zilnică, deși tastatura avea peste zece ani.

Acum nu se mai fabricau asemenea tastaturi. Nu doar din cauza războiului, nu se mai făcuseră dinainte de război.

Ea se îndreptă, trase cu putere aer în piept și privi în jur. Era un lucru neobișnuit să lucreze aici, în sala în care aveau loc de obicei manifestările sărbătorești de Crăciun, în care se proiectau filme sau se organizau discuții la care participau doar bărbați. Folosită decenii la rând, era îmbibată cu fum de țigară, deși o aerisise zilnic toată săptămâna, pentru a alunga mirosul de sudoare, bere și praf încins. Masa pe care se afla computerul ei era mai înaltă decât cea cu care era obișnuită, iar scaunul cu rezemătoare pentru brațe nu era practic.

Se răsuci jenată și își aranjă rochia. Își îmbrăcase cea mai bună rochie, după cum i se spusese, și nu se simțea bine în ea, pentru că o purta doar duminica sau la ocazii festive. Dar până și Herr Adamek, șeful agenției, care purta de obicei o vestă tricotată peste cămașă, se îmbrăcase într-un costum, deci chestiunea era serioasă.

Cineva deschise ușa. Helene tresări, dar era Engelbrecht, care intră șchiopătând.

— Bună, Fräulein Helene. Totul este clar?

Ea confirmă cu inima strânsă:

— Cred că da.

— O să iasă bine, spuse el indiferent, în timp ce se asigura că ștecherul greu din alamă era bine fixat în priza video a computerului său.

Cablul gros era întins câțiva metri pe podeaua acoperită cu linoleum uzat, până la proiectorul pregătit pe o altă masă și îndreptat către ecran. Ventilatorul funcționa de ceva timp. Engelbrecht deschise trapa laterală, în spatele căreia se aflau electrozii de cărbune ai lămpii cu arc voltaic.

— A venit? întrebă Helene.

Engelbrecht confirmă examinând poziția fixă a electrozilor și accesibilitatea urmăririi automate.

— Horst îi arată memorizatorul datelor. Turul obișnuit, însă puțin mai scurt. Reichsführerul nu are mult timp la dispoziție.

— Bine, zise Helene.

Cel puțin se va termina repede. Din cauza nervozității nu închisese un ochi toată noaptea.

Măcar de ar fi știut despre ce era vorba! Dar bărbații făceau întotdeauna un secret din orice. Femeile nu trebuiau să gândească, trebuiau doar să programeze ceea ce li se dădea.

Engelbrecht închise satisfăcut trapa și plecă. Helene oftă și se pierdu în gândurile ei. Numai de-ar trece ziua asta mai repede!

Ușa se deschise iarăși. Se gândi că era Engelbrecht, care uitase ceva, dar nu era el, ci Frau Völkers, șefa ei.

Asta-i mai lipsea!

Rosemarie Völkers era o femeie măruntă și slabă, de aproape șaizeci de ani, cea mai în vârstă angajată a agenției. Obișnuia să umble cu pași mici, amintindu-i Helenei de un păianjen care se apropie de prada prinsă în pânză. Se spunea că aceasta era membră a NSDAP încă de la înființare, cu un carnet de membru cu cinci cifre, și că de la preluarea puterii nimeni nu o mai văzuse fără „bomboană”, insigna partidului, la rever.

— Fräulein Bodenkamp, zise ea din vârful buzelor, voiam doar să vă spun că sper din suflet ca programele dumneavoastră să confirme astăzi încrederea pe care vi-o acordă Herr Adamek.

Helene privi cursorul, singurul lucru care îi apărea deocamdată pe ecran. Ce putea să răspundă la o asemenea remarcă?

— Am făcut toate testele de rutină. Sunt sigură că funcționează corect.

— Bine. Nici nu vreau să vă spun ce consecințe serioase ar avea pentru dumneavoastră nefuncționarea.

Nu, își spuse ea în gând, asta știu și eu, vrăjitoare bătrână.

— Aplicația, zise însă cu voce tare, cu tot calmul de care era capabilă, nu poate găsi decât ceva care și există.

Völkers pufni disprețuitor:

— Nu vă mai străduiți să căutați scuze. Nu voi accepta niciuna.

Cu asta ea se întoarse și ieși cu pași mărunți. Helene inspiră adânc, se aplecă în față și mai mângâie încă o dată mai nervoasă vechile taste negre din bachelită.

•••

Horst Dobrischowsky preluă sarcina de a-i arăta reichsführerului sălile din spate, adevărata „inimă” a NSA. Spre consternarea lui, Himmler îl întrebă dacă era necesar, iar adjunctul șefului agenției îl asigură, cu prezență de spirit, că nu era neapărat necesar pentru înțelegerea a ceea ce se gândiseră să îi prezinte, dar ar fi fost de folos.

— Bine atunci, spusese Himmler.

Așa încât Dobrischowsky, Himmler și unul dintre aghiotanții lui, un tip cu fața parcă tăiată în piatră, cu ochii albaștri apoși, ca de mort, continuară traseul.

La ce folosea prima sală înainte ca NSA să se fi mutat aici nu știa nimeni. Se bănuia că pe vremea kaizerului ar fi fost sală de dans. Pentru asta

stăteau mărturie bolțile ornate de la intrare și plafonul din stuc, cu decenii în urmă cu siguranță de culoare albă.

De-a lungul timpului a fost reamenajată de mai multe ori, într-un stil mai practic. S-a renunțat la stucaturi, dar au rămas cilindrii verticali, înșiruindu-se disciplinați ca o armată de soldați de culoarea cuprului. De obicei nu sclipeau ca astăzi – pentru o funcționare ireproșabilă nu era important dacă arama învelișului sclipea ori nu. Însă pentru mult anunțata vizită a reichsführerului, în ultimele săptămâni, femeile de serviciu depuseseră mult efort și folosiseră mult scrum de țigară, pentru ca aparatele să strălucească exemplar.

— Cele mai bune depozite de date din lume, îi explică Dobrischowsky peste susurul necontenit care răsuna în săli, ca și cum s-ar fi apropiat un nor de lăcuste înfometate. Duse mâna spre emblema firmei Siemens, care sărea în ochi pe fiecare cilindru, și adăugă: Siemens DS-100. De zece mii de ori mai rapide decât aparatura dinaintea războiului mondial și de o mie de ori mai compacte.

În mod normal, Dobrischowsky ar fi făcut în acest loc comparații amuzante, arătând câte miliarde de unități de informații pot fi păstrate în asemenea depozite, câte fișiere Leitz înseamnă asta, câte rafturi ar fi necesitat acestea și cât loc ar fi ocupat respectivele rafturi. Dacă s-ar fi folosit în acest scop fiecare casă din Weimar, tot ar fi mai rămas o mulțime de fișiere pe dinafară.

Însă văzând cât de dezinteresat era reichsführerul de aceste date, Dobrischowsky avu sentimentul că ar face mai bine să renunțe la partea aceasta de prezentare. Așa că spuse doar atât:

— Aici vedeți practic întreaga Germanie sub formă de date și imagini. Pentru valorificare dispunem și de acces nemijlocit la computerele

centrale ale Rețelei internaționale, care după cum știți, ca și mai înainte, se află…

Tuși. Fusese cât pe ce să spună… la fostul Institut pentru Prelucrarea Informațiilor. Din obișnuință.

— Care se află în Berlin la Universitate.

Himmler făcu câțiva pași cu mâinile la spate.

— Doar Germania? întrebă el.

Dobrischowsky își drese glasul:

— Firește că am vrut să spun întregul Reich. În actualele lui granițe. Ridică mâna și arătă spre stânga: Veniți, vă pot arăta ce înseamnă asta concret.

Conduse înaltul oaspete și pe însoțitorul lui într-o încăpere alăturată, pe care o modificaseră de curând. Pentru aceasta renunțaseră la un garaj, de care oricum nu mai aveau nevoie în urma reducerilor de personal de la începutul războiului. Aici nu mai era nimic din simetria arămie din celelalte săli, care aminteau de congresele partidului. Aici stăteau unul lângă altul mai mulți coloși cenușii, care semănau cu niște rezervoare de petrol din fontă și vuiau ca niște motoare cu reacție. Fiecare astfel de colos era legat la rețeaua de internet internă printr-un ghem de cabluri cenușii izolate, racordate cu piese realizate chiar de ei, cu circuite căptușite provizoriu cu tablă perforată, făcute de asemenea de ei. Pentru câteva folosiseră lămpi vechi, a căror reflexie roșiatică dădea casetelor un aer misterios.

— De exemplu, acestea sunt depozitele de date aduse după ocuparea Poloniei, îi explică Dobrischowsky. Conțin toate datele despre rețeaua telefonică poloneză, precum și toate înregistrările forumului polonez de dinainte să fie oprit.

Arhivele, fabricate în Anglia, erau din perioada în care englezii începuseră să realizeze computere electronice în locul *analytical engines*. Industria electronică a Poloniei la începutul războiului era concentrată pe dotarea țării cu aparate radio și

televizoare. Cu greu putea concura cu prețurile derizorii practicate de englezi la computere.

— Toatele datele…, repetă Himmler și brusc chipul i se lumină. Asta înseamnă că dumneavoastră ați fost? Dumneavoastră ați fost cei care ne-au trimis acele rapoarte cu locurile unde se ascundeau cei din rezistență?

— Da, răspunse Dobrischowsky. Cei mai mulți oameni nu își dau seama că pot fi localizați oricând prin telefoanele lor.

Himmler rânji și îi aruncă o privire aghiotantului său. Acesta răspunse cu un zâmbet disprețuitor:

— La un moment dat cei din rezistența polonеză și-au dat seama. Dar era prea târziu.

Amândoi izbucniră în râs. Dobrischowsky se mulțumi să zâmbească ușurat. Faptul că dispoziția reichsführerului se ameliora era un semn bun. În orice caz, se părea că începea să înțeleagă ce puteau să facă ei pentru Vaterland.

Pentru prima dată în acea zi, Dobrischowsky simți o oarecare speranță că planul lor va avea succes.

•••

Eugen Lettke avea toaletă personală, o încăpere mult prea mare și mult prea înaltă, rece, cu faianță albă, care puțea a dezinfectant și a urină, în care orice zgomot avea un ecou îngrozitor de puternic. Nu doar trasul apei de la WC, care se făcea cu un zgomot de Niagara, nu doar încuierea ușii care îl ducea cu gândul la căderea grilajului unei celule, ci și fiecare pas era amplificat, precum și foșnetul pantalonilor coborâți, ba chiar și simpla închidere a șlițului acestora. Toate acestea pe lângă sunetele nevoii pentru care tocmai intrase.

Dar era bine să aibă o toaletă doar pentru sine.

Robinetele erau vechi de un secol. Existau trei chiuvete, mult prea multe pentru numărul bărbaților care mai lucrau la NSA. Robinetul chiuvetei din stânga picura neîncetat încă de când

Eugen lucra aici. Și nimeni nu se simțea responsabil, nici măcar el.

Eugen Lettke nu se grăbea. Se privi în oglindă, în timp ce cu mare grijă își aranjă cu puțină apă rece câteva șuvițe de păr rebele. Și vârfurile mustății lui subțiri ar fi putut fi ceva mai subțiri.

Își studia trăsăturile feței – era o obișnuință, un fel de obsesie de câte ori se afla în fața unei oglinzi – și își amintea cum arăta pe când era copil, apoi adolescent, încercând să înțeleagă de ce nicio fată dintre cele de care se îndrăgostise nu voia să aibă de-a face cu el. Nu era respingător, cu siguranță nu era și nici înainte nu fusese. Alții arătau mai rău și totuși aveau prietene. Până și individul cu buză de iepure din casa vecină!

Înainte suferise din cauza asta. Până când își descoperise adevărata pasiune, mai puternică, mai mistuitoare. De atunci rămăsese doar cu obișnuința de a se gândi la acest lucru.

În plus, pentru moment, problema lui nu era cum îi arătase chipul odată, ci cum arăta astăzi. În oglindă, vedea un bărbat blond, cu ochi albaștri, un arian – așa cum scria în manualele școlare. Bărbații că el nu se aflau în aceste zile în patria sigură, ci comandau unități de blindate pe frontul de est, acolo unde seria victoriilor germane se cam încheiase. Bărbații ca el împușcau ori erau împușcați și el nu simțea nici cea mai mică înclinație pentru vreuna dintre cele două categorii. Crearea pentru poporul german a spațiului vital în est nu îl interesa nici cât negru sub unghie. Dacă alții voiau să își rupă gâtul pentru asta, din partea lui puteau să o facă atât timp cât el era lăsat în pace.

Își dăduse seama însă că, din păcate, nu îl vor lăsa în pace.

Până acum îl feriseră de mobilizare două lucruri: mai întâi faptul că era unicul fiu al unei văduve de război, iar tatăl lui fusese un erou de război decorat, apoi, când situația s-a agravat și

multora cu astfel de biografii li s-a revizuit statutul, s-a aplicat regula că orice activitate în cadrul serviciilor secrete este automat considerată importantă pentru război.

Totuși, între timp nici asta nu îi mai conferea siguranță. Nu în vremurile în care chiar și muncitori din industria armamentului erau trimiși pe front, fiind înlocuiți cu femei și chiar cu prizonieri de război!

El citise corespondența electronică a șefului, ceea ce era evident strict interzis. Însă nu lucrau ei într-o instituție care avea ca obiectiv principal spionarea secretelor și chiar a celor mai secrete? El privise neobservat când Adamek tasta parola, până o aflase și de atunci îi urmărea corespondența. De aceea știa că Himmler nu se afla astăzi aici ca să vadă dacă au suficiente birouri frumoase, ci pentru a decide dacă ceea ce făceau ei chiar era important pentru soarta războiului. Dacă reichsführerul concluziona că era mai bine pentru Reich să pună NSA la economii și să îl treacă la RSHA (Reichssicherheitshauptamt – Biroul Central de Securitate al Reichului German), subsecție a unei subsecții, atunci exact asta se va întâmpla. Cei de acolo fac în fond și muncă de informații, deși în stilul tradițional, dar fără îndoială se va găsi un locșor potrivit și pentru ei.

Adamek mai fusese informat că în acest caz personalul va fi redus, în special cel masculin, pentru că fiecare bărbat capabil să folosească o armă este util în aceste vremuri grele pe front, în lupta pentru victoria finală.

Nu trebuia să fii profet ca să știi cine va fi avut în vedere. În niciun caz șeful aflat în scaun cu rotile. Nici juniorul de la serviciul telefonic, Rudi Engelbrecht, care este șchiop. În privința lui Winfried Kirst, individualist sfrijit, și a lui Gustav Möller, care purta ochelari cu lentile groase, existau argumente pro și contra – probabil că unul dintre ei va pleca. Dar el și Dobrischowsky erau

eligibili. Dacă NSA ar fi desființată, ei ar lupta cu arma în mână contra rușilor, ceea ce era la fel de sigur cum „Hitler” urmează după „Heil”. Și spre deosebire de toți ceilalți soldați de pe frontul din est, ei vor ști cât de urâtă era situația.

De aceea, ziua de azi trebuia să se termine cu o reușită. De aceea trebuiau să facă în așa fel încât să îl câștige pe Himmler.

Eugen Lettke își răsuci pentru ultima dată vârfurile mustăților, apoi închise robinetul. Acesta continua să picure la fel de tare și de disonant cum o făcuse mereu.

El nu voia să fie atras în război și nu voia să împuște pe nimeni, dar asta nu însemna că el nu știa să lupte!

•••

În sală era întuneric. Proiectorul afișa pe ecran ceea ce se vedea și pe monitorul Helenei Bodenkamp. Ventilatorul bâzâia, lampa cu arc emana inconfundabilul ei miros de praf ars și cărbune fierbinte. Câțiva bărbați îl combăteau cu fumul țigărilor. Dar nu dintre SS-iști. Aceștia se retrăseseră în spate și stăteau nemișcați ca niște statui.

— Munca noastră, începu August Adamek cu o voce domoală, dar pătrunzătoare, se desfășoară pe două planuri. Primul plan este legat nemijlocit de specialitatea noastră: avem acces la toate datele provenite din Reich și putem utiliza acest acces în multe feluri. Putem citi orice text conceput de cineva, orice e-mail trimis ori primit în Reich. Putem accesa orice cont, putem localiza fiecare telefon, putem afla cine ce post de radio ori de televiziune a urmărit și putem trage concluziile noastre. La drept vorbind, putem fi martorii oricărei discuții pe forumurile germane, inclusiv pe cele cu participare restricționată, și în acest fel putem identifica persoane care cândva au făcut referiri chiar și o singură dată la Führer, la partid

sau la național-socialism, referiri care trebuie aduse la cunoștința organelor competente.

Aprobări generale. Și din partea lui Himmler.

— Aici ne lovim de două probleme, continuă Adamek. Prima este mulțimea datelor. Putem citi fiecare document, dar nu le putem citi pe toate. Nu am putea face asta niciodată, chiar dacă am avea de o mie de ori mai mulți angajați decât avem acum.

Înainte ca lui Himmler să îi fi venit ideea, Adamek solicită mai mulți colaboratori – o dorință care luând în considerare situația războiului ar fi imposibil de pus în practică – și adăugă:

— Armele noastre în fața acestui obstacol sunt computerele noastre. Periem datele existente cu ajutorul anumitor cuvinte-cheie și folosim funcții de căutare pe care le perfecționăm permanent, pentru ca rezultatele să fie cât mai relevante posibil.

Himmler dădu iarăși aprobator din cap, dar cam plictisit.

— O altă problemă este că între timp în forumuri se atrage atenția asupra a ce se scrie. Inamicii poporului nostru nu se mai exprimă atât de dezinvolt cum o făceau cu ani în urmă ori chiar înainte de a ajunge noi la putere. De fapt, înregistrările cu conținut politic dinainte de 1933 sunt cele mai abundente. De atunci a apărut o nouă generație și se pune întrebarea cum pot fi identificate oile negre din rândul tinerilor.

— Aha, interveni Himmler, cred că acum intră în joc „forumul negru”.

— Exact. Adamek confirmă și într-un mod periculos păru ca un profesor care își laudă elevul silitor. Noi am introdus un forum la care se poate participa fără cod personal și fără parolă, așadar anonim la prima vedere. L-am umplut cu afirmații ostile Reichului, extrase de noi ca model din Forumul german, și am așteptat.

El îi făcu semn să continue lui Dobrischowsky, care se repezi cu explicații:

— Tehnic vorbind, în Rețeaua internațională nu există anonimitate reală. Despre orice literă se știe exact când a fost introdusă și de pe ce dispozitiv. Dispozitivul poate fi un computer ușor de identificat – de regulă aparține unei persoane. Dacă avem de-a face cu un computer public – dintr-o școală, bibliotecă, dintr-un oficiu poștal etc. –, se poate găsi persoana de cele mai multe ori prin localizarea telefonului. Dacă dispozitivul este un telefon, este identificat oricum.

— Iar nouă ne oferiți un motiv plauzibil să luăm de piept persoana indicată, reclamă Himmler.

Adamek înclină capul.

— Dacă s-ar răspândi zvonul că afirmațiile din „forumul negru” nu sunt cu adevărat anonime, nu ar mai avea niciun efect. Și a doua oară nu se va mai putea folosi.

— Da, înțeleg, zise jovial Himmler. Cred că acesta este al doilea plan menționat de dumneavoastră?

Adamek îl privi și clătină capul zâmbind ușor:

— Nu, la el ajung acum. Își împinse scaunul cu rotile până sub colțul ecranului și începu să explice: Tot ce am discutat până acum este doar ceva superficial. Adevărata putere constă în posibilitatea ca date aparent inofensive să fie asociate cu ajutorul computerului într-un mod care să conducă la înțelesuri nebănuite. Acesta este al doilea plan al activității noastre, și anume cel pe care îl stăpânim mai bine decât oricine altcineva în lume. În ce privește acest fel de valorificare, noi suntem cel mai specializat grup, în care concepția lucrează mână în mână cu programarea. Am dori să vă prezentăm acum un produs al acestora.

Himmler se rezemă de speteaza scaunului său și își împreună vârfurile degetelor mâinilor.

— Bine, prezentați-mi-l.

Adamek nu se lăsă intimidat câtuși de puțin de îndoiala evidentă din vocea reichsführerului. Ceea ce nu mira pe nimeni dintre cei care îl cunoșteau; nu cunoștea teama. De-asta se și afla în acel scaun. Se accidentase la schi. Toți îl avertizaseră că pârtia era periculoasă, dar asta nu îl descurajase.

— Produsul nostru își datorează eficacitatea unei decizii a Führerului, care din punctul nostru de vedere a fost genială. Vorbesc de decizia de abolire a numerarului. De la retragerea tuturor bancnotelor și monedelor la 1 iulie 1933, în întreg Reichul se fac plăți doar cu cardul, respectiv de la răspândirea telefonului popular din 1934, datorită comodității mai mari.

— Această măsură are în primul rând scopul de a ne elibera de sclavia dobânzilor impusă de marele capital evreiesc, îl corectă Himmler. Pe lângă afacerile de pe piața neagră, corupție și criminalitate, în general.

Adamek confirmă politicos.

— Fără îndoială acestea au fost motivațiile Führerului, dar nu la acestea mă refer, ci la efect, care a avut importanța lui. Mulțumită lui noi știm exact ce a cumpărat în ultimii nouă ani fiecare om care trăiește în interiorul granițelor Reichului german. Și de asemenea când a cumpărat, de unde și cât a plătit pentru cumpărături. Sunteți de acord cu mine până aici?

La un semn foarte discret, Helene Bodenkamp edită pe ecran un tabel cu mai multe coloane, care conțineau numere lungi, urmate de ziua, ora, cantitatea și suma în Reichsmark.

— Practic este un tabel de dimensiuni enorme, dar foarte simplu. Vedem aici o prezentare a tuturor cumpărăturilor pe care le-am făcut eu însumi. Numărul din prima coloană, identic peste tot, este codul meu numeric. În a doua coloană este trecut codul persoanei ori al firmei la care am virat banii. A treia coloană conține numărul produsului cumpărat, atribuit în Germania fiecărui produs

care se comercializează, sau numărul de contract, dacă este vorba despre o plată făcută în cadrul unui contract – după cum vedeți, în rândul al doilea este plata chiriei lunare pentru locuința mea –, ori un număr ocazional, dacă este vorba despre un alt beneficiu. În rândul al șaptelea se află numărul 101 care reprezintă cadouri în bani între rude. A fost ziua de naștere a nepotului meu Hermann, căruia i-am dăruit douăzeci de mărci. Coloana dinainte de total se referă la eventuale cantități.

Făcu un nou semn programatoarei, tabelul dispăru și reîncepu să se umple de jos în sus.

— Am aplicat listei un alt filtru care arată, pe baza numărului produsului, doar alimentele pe care le-am cumpărat, îi explică Adamek.

Himmler se încruntă sceptic:

— Cum vă dați seama de asta? Care produs este aliment? Numerele sunt diferite, cu excepția cifrei-produs de la început.

— Aici nu apare numărul produsului, numerele se distribuie neîntrerupt. Dar la anexa fiecărui produs sunt consemnate toate informațiile necesare, într-un alt tabel. Fräulein Bodenkamp, arătați înregistrarea tabelului cu produsele la unul dintre rânduri, să spunem la primul.

Imaginea fu înlocuită cu una generală, care arăta numărul produsului, sub care scria cartofi Gloria.

Categoria: *aliment*

Rațională: *nu*

Trimitere în tabelul de produse: *1004007*

— Aici avem afișată categoria. Este vorba despre un aliment, deci dacă vrem să aflăm alte particularități ale articolului, vom trece la tabelul cu alimente. Fräulein Bodenkamp?

Femeia tastă ceva și apăru o nouă imagine:

Număr produs: *1004007*

Descriere: *cartofi obișnuiți*

Valoare nutritivă: 77 *calorii*

Cantitate: *100 grame*

Și mai departe apărea o listă de nutrienți și vitamine mai lungă decât ecranul.

— Așadar vedem cartofii cumpărați de mine sâmbătă, în urmă cu două săptămâni, cu valoarea nutritivă de 77 de calorii pentru 100 de grame. Am cumpărat două kilograme…

— Pot întreba cum ați făcut asta? îl întrerupse Himmler. În scaunul cu rotile?

Adamek clătină negativ din cap.

— Desigur că nu îmi fac eu însumi cumpărăturile. Am un băiat ca ajutor, care face asta în locul meu. Îi dau o listă și cardul meu și el se descurcă.

Himmler dădu scurt din cap.

— Am înțeles. Continuați.

Adamek se întoarse cu scaunul și căută pe ecran locul unde rămăsese cu explicația.

— Cum spuneam, am cumpărat două kilograme de cartofi cu valoarea totală nutritivă de 1 540 de calorii. Programul poate face automat transformarea alimentelor cumpărate în valori nutritive.

Făcu din nou un semn programatoarei și imaginea se schimbă. Apăru iarăși tabelul cu alimente cumpărate, de data aceasta doar cu codul numeric, data și numărul caloriilor.

Adamek continuă:

— Și firește că totul poate fi însumat lunar cu ușurință. Fräulein Bodenkamp, vă rog!

Apăru o listă nouă.

„August Adamek, născut 05.05.1889, domiciliat în Weimar, Junkerstraße 2”.

Iar dedesubt:

Septembrie 1942 – 73 500 calorii

August 1942 – 72 100 calorii

Iulie 1942 – 68 400 calorii

Iunie 1942 – 78 300 calorii

— Acestea sunt valorile nutritive cumpărate de mine și consumate în ultimele luni. Aproximativ două mii cinci sute calorii pe zi. El se îndepărtă

puțin pe scaunul cu rotile și adăugă: Să mai facem un ultim pas, pentru ca evaluarea să fie relevantă, tabelele acestea le coroborăm cu datele de la oficiul stării civile. În acest fel obținem numărul de calorii pe gospodărie. Dacă împărțim rezultatul la numărul membrilor acestei gospodării – tată, mamă, copii, bunici și așa mai departe – obținem o listă cu toate gospodăriile și numărul de calorii consumate pe lună de membrii acestora.

În spatele ochelarilor cu lentile rotunde ochii reichsführerului se măriră nefiresc. Dădu din cap foarte, foarte încet, dar afirmativ. Părea că a înțeles ce însemna asta.

— În cazul persoanei mele, rezultatul va rămâne același, pentru că eu trăiesc singur, continuă Adamek. În alte cazuri, rezultatul va fi mai puțin de două mii cinci sute de calorii, de exemplu dacă din gospodărie face parte un sugar ori un copil mic, care firește că mănâncă mai puțin decât un adult. Dar dacă rezultatul este sensibil mai mare… El făcu o pauză, își plimbă privirea peste cei prezenți, apoi îl fixă din nou pe reichsführerul SS. Bineînțeles că noi trebuie să luăm în calcul o anumită marjă de fluctuație. Bărbații care depun efort fizic mare au nevoie de un aport energetic mai mare. Dar când consumul mediu de calorii al unei gospodării depășește anumite limite… în aceste vremuri în care multe alimente sunt raționalizate… poate fi un indiciu pentru un fugar, pentru existența în acea gospodărie a mai multor oameni decât sunt înregistrați. De exemplu, oameni care se ascund de lege.

Himmler își frecă încet mâinile.

— Sună bine, zise el cu o nuanță laudativă. Sună foarte bine. Miji ochii bănuitor. Dar aș vrea să văd asta demonstrată practic.

Adamek zâmbi. Zâmbiră și colegii lui. Firește că erau pregătiți pentru așa ceva.

— Cu plăcere, răspunse Adamek. Numiți un oraș și noi vă vom prezenta lista gospodăriilor

suspecte. Acum, sub ochii dumneavoastră.

— Oricare oraș? întrebă reichsführerul.

— Oricare oraș, răspunse Adamek.

Himmler se gândi puțin, apoi spuse:

— Amsterdam.

Zâmbetele de pe chipurile bărbaților se topiră fulgerător.

— Amsterdam? vru să se asigure Adamek.

— Este o problemă? întrebă Himmler.

•••

Helene rămase înlemnită în fața tastaturii. Nu se așteptase la asta. Făcuse programarea conform indicațiilor primite de la Herr Adamek, Herr Lettke și Herr Dobrischowsky, cum făcuse întotdeauna. Și tot ca de obicei nu se întrebase la ce foloseau evaluările; o programatoare nu își putea permite așa ceva.

Desigur că își făcuse niște idei. Dar erau doar alimente, calorii – ce altceva ar fi putut bănui decât că era vorba despre situația alimentară a populației? Despre situația hrănirii oamenilor, care aveau și care nu aveau suficientă mâncare.

Dar ce i se cerea acum… I se părea că mâinile aveau câteva tone. În stomac i se agita ceva groaznic. Îi venea să fugă, să se ascundă la toaletă, dar Völkers i-ar suci apoi gâtul.

Poate reușea să nu vomite. Discuția aprinsă dintre bărbați îi trecea pe lângă urechi. Oare la Amsterdam nu se foloseau banii pentru plăți? Da, ar fi fost răspunsul, mai mult ori mai puțin de la ocuparea Olandei. Guldenul fusese suprimat, se retrăseseră toți banii lichizi și se introdusese marca germană la fel ca în Germania. Dar avea toate tabelele?

— Fräulein Bodenkamp? Helene?

Auzi vocea lui Adamek.

— Da? tresări ea.

— Avem toate tabelele pentru Amsterdam?

— Da.

Le avea listate pe ecran. Mâinile ei lucraseră, fără ca ea să își fi dat seama.

— Atunci transmiteți evaluarea, vă rog.

— Da, își auzi ea propria voce, ascultătoare, cum se cădea unei femei germane.

Apoi își privi degetele cum apăsau tastele corespunzătoare și în final și tasta de trimitere.

De ce oare se gândise la Ruth, prietena ei de la grădiniță? Ruth Melzer, care într-o zi trebuise să se mute în fundul clasei, neavând voie să execute salutul german cu care toți ceilalți întâmpinau profesorii. Ruth Melzer, care la scurt timp după aceea plecase cu părinții în America pentru totdeauna, și de care nu mai auzise nimic de atunci.

În timp ce evaluarea se desfășura și procentele apăreau încet pe ecran, i se părea că aude depozitele din sala de dedesubt duduind și ventilatoarele pornind, pentru că unitatea de calcul funcționa la capacitate maximă.

— Când Wehrmachtul a ocupat Olanda și am văzut documentele, am constatat că administrația din Amsterdam ținea o evidență a locuitorilor orașului în funcție de religia practicată. Motivația era reprezentată de impozite, dar pentru noi constituia firește un cadou al providenței. Spre deosebire de vechiul Reich, unde Institutul pentru Antropologia Raselor a trebuit să facă cercetări costisitoare pentru a stabili cine este evreu, la Amsterdam aveam la dispoziție lista completă. Ceea ce a simplificat măsurile necesare.

— Da, acesta a fost un adevărat noroc, îl aprobă Adamek.

— În vară am început deportările, continuă Himmler, dar având această listă, știm că nu am pus mâna pe toți evreii. Unii sunt menționați ca plecați în străinătate, dar coroborând datele cu cele de la autoritățile de la frontiere, am constatat că acestea nu corespund. Dacă nu cumva au trecut înot Marea Nordului, sunt undeva în oraș, în

speranța că noi o să dispărem într-o zi. El strânse pumnii într-un gest de furie și adăugă: Dar noi nu vom dispărea. Am venit pentru mii de ani.

După această izbucnire a reichsführerului se așternu o liniște desăvârșită. Nimeni nu mai mișca, nimeni nu mai scotea un cuvânt. Toți se uitau la procentele de pe ecran, care încet se apropiau de sută la sută.

Apoi ele dispărură și apăru lista.

Primele două rânduri erau:

Gies – 6 710 calorii pe zi de persoană

Van Wijk – 5 870 calorii pe zi de persoană

— La fix! se auzi în liniște exclamația lui Lettke.

Himmler se ridică în picioare:

— Ce înseamnă asta?

— Acești oameni cumpără aproape de trei ori mai multe alimente decât pot mânca, explică Adamek. Fräulein Bodenkamp, vă rog înregistrările cu tabelele gospodăriilor!

Helene avu impresia că o apasă o greutate invizibilă imensă, atât de mare încât abia mai putea să respire. Totuși mâinile ei, trădătoarele, continuară să lucreze cu promptitudine și pe ecran apărură alte informații despre persoanele cu aceste nume de familie.

Primul rând se referea la o familie fără copii, Jan Gies și Miep Gies-Santrouschitz. Datele de naștere, locul de naștere – soția provenea din Austria –, domiciliul, locul de muncă.

Pe rândul al doilea era tot o pereche, Cor van Wijk și Elizabeth van Wijk-Voskuijl, de asemenea fără copii.

— Patru persoane care consumă împreună pe zi peste 25 000 de calorii, concluzionă Adamek, a cărui capacitate de a face mintal calcule era legendară. Asta corespunde necesităților nutriționale a zece ori mai multor persoane.

— Ambele femei lucrează la aceeași firmă, constată Dobrischowsky.

— Ce firmă este aceea? întrebă Adamek adresându-se Helenei.

Degetele îi dansară din nou. Firma se numea OPERKA, avea sediul în Prinsengracht 263, făcea comerț cu mirodenii și aparținea unui oarecare Johannes Kleiman și lui Victor Kugler.

— Și-a schimbat proprietarii pe 4 decembrie 1941, așadar după ocupație, interveni Lettke. Pare o afacere de fațadă. Cine era proprietarul anterior?

Mâinile Helenei prelucrară întrebarea.

— Otto Frank. Dobrischowsky clătină din cap. Este un nume olandez?

Mai departe, mai departe, mai departe. Degetele dansară pe taste. De fapt, Otto Frank nu era olandez, ci evreu german emigrat în februarie 1934 în Olanda.

— Tipic evreiesc, zise Himmler. Se duce ca un nimeni într-o țară străină și după câțiva ani este bogat și îi pune pe autohtoni să muncească pentru el.

Datele mai arătau că Otto Frank locuia cu familia în Merwedeplein 37, unde fusese văzut ultima dată pe 5 iulie 1942. În raportul Comandamentului pentru Deportări apărea că, în conformitate cu unele zvonuri, această familie ar fi fugit în Elveția.

— Sau nu, obiectă Himmler și își scoase din geantă telefonul.

Fără să vrea, Helene tresări văzând această mișcare. Era strict interzis să intri în încăperile agenției cu telefonul mobil.

Dar firește că nimănui nu i-ar fi trecut prin cap să îi ceară reichsführerului SS să își lase telefonul la intrare, ceea ce era o obligație pentru toți.

— Schulz? spuse Himmler gâfâind. Am găsit aici indicii referitoare la evrei ascunși în Amsterdam. Trimiteți o echipă în Prinsengracht 263, care să percheziționeze casa la sânge. Da, 263. Același lucru și la adresele următoare, notați… El dictă și adresele soților Gies și Wijk,

precum și pe cele ale lui Johannes Kleiman și Victor Kugler. Amănunțit și cât mai repede posibil. Îmi faceți urgent un raport.

Lăsă telefonul de la ureche și zise:

— Acum așteptăm.

Helene remarcă faptul că telefonul acestuia avea sclipiri aurii și se plia, nefiind evident un model popular. Era probabil unul dintre modelele de lux puse pe piață de Siemens puțin înainte de izbucnirea războiului.

Și au așteptat. Privind în gol, ca să treacă timpul. Kirst își aprinse o țigaretă Overstolz de care nu se despărțea niciodată. Adamek își rodea unghia de la degetul mare al mâinii drepte. Lettke își răsucea capetele mustății lui stupide. Himmler se retrăsese cu aghiotantul lui în fundul sălii și îi dădea indicații. După ce SS-istul se îndepărtă cu mișcări de robot, se întoarse la scaunul lui și se așeză fără niciun zgomot.

În fine, după o sută de ani, cum i se păru Helenei, telefonul reichsführerului sună.

— Da, lătră el scurt și așteptă. Informație eronată la adresa lui Van Wijk.

— Cum justifică ei cantitățile de alimente cumpărate? întrebă Adamek.

Himmler îl privi întunecat:

— Nu ați fost atent? Despre asta nu le-am spus nimic oamenilor mei și atunci de ce să fi întrebat așa ceva?

— Aveți dreptate, recunoscu grăbit Adamek. Vă rog să mă scuzați, Reichsführer.

— Dacă asta funcționează, spuse Himmler, nu voi destăinui nimănui cum descoperim persoanele ascunse.

— Este prudent, confirmă Adamek.

Himmler privi încruntat în gol.

— Dacă este posibil ca cineva să poată cumpăra atât de multe alimente într-un teritoriu sub ocupație, poate că ar trebui să raționalizăm totul.

Atunci nimeni nu ar mai putea să hrănească niște evrei, fără să se înfometeze pe sine.

Telefonul lui sună iarăși. Acum era vorba despre percheziția la familia Kugler, în urma căreia de asemenea nu se descoperise nimic suspect.

Și tot așa adresă după adresă. Ultimul raport a fost cel de la adresa din Prinsengracht.

— Au percheziționat clădirea de sus până jos, spuse Himmler, ținând telefonul la piept.

— Și? întrebă Adamek.

— Nimic, răspunse întunecat reichsführerul SS. Nu au găsit nimic. Absolut nimic.

Helene văzu cum bărbaților le ieșeau ochii din cap de groază. Desigur că nimeni nu remarcă faptul că ea respirase ușurată.

•••

În înspăimântătoarea liniște care se așternuse se auzi vocea lui Lettke, care îl surprinse și pe el cât era de hotărâtă și de clară.

— Un moment, vă rog!

El se întoarse către programatoare și întrebă:

— Avem și datele din registrele funciare din Amsterdam?

Fata confirmă cu ochii mari:

— Da, desigur.

— Afișați planul clădirii.

Adamek dădu recunoscător din cap și spuse:

— Bună idee.

Văzu cum Dobrischowsky își trase de gulerul cămășii ca să îl lărgească, Kirst își scoase nervos încă o țigaretă din portțigaretul din argint și Möller își retrase capul între umeri.

Mai văzu și privirea lui Himmler rece ca gheața. Dacă o dădea și cu asta în bară, nimic nu îi mai salva.

Pe ecran apăru planul casei. Aceasta avea mai multe niveluri și, specific pentru orașul Amsterdam, unde clădirile se impozitau odinioară după lățimea fațadei, era îngustă, dar întinsă mult în spate.

— Aș putea vorbi cu sturmbannführerul dumneavoastră? întrebă Lettke, surprins el însuși de îndrăzneală.

Himmler își cântări telefonul în mână nehotărât și nu prea încântat.

— Îl pot conecta la difuzor, se oferi Dobrischowsky. Și vom putea auzi toți. Se rezolvă foarte simplu.

— Bine, acceptă Himmler.

Dobrischowsky conectă un cablu la difuzor. În timp ce cutia veche intra păcănind în funcțiune, el conectă celălalt capăt la telefonul reichsführerului.

— Ne auziți, sturmbannführer? întrebă el.

— Tare și clar, se auzi răspunsul.

— Sunt Eugen Lettke. Sturmbannführer, vă rog să ne descrieți încăperile din Prinsengracht 263.

Interlocutorul își drese glasul, apoi descrise încăperile în ordinea efectuării percheziției. Relatarea privitoare la parter corespundea planului.

Lui Lettke i se făcu cald și își stăpâni cu efort impulsul de a-și lărgi gulerul cămășii.

— Pe scară se ajunge la primul etaj, se auzi vocea tăioasă a interlocutorului. Pe dreapta este o ușă, care dă într-un spațiu de depozitare aflat spre stradă, în față, într-o parte, sunt niște trepte abrupte – mai curând o scară. La etajul al doilea, în față, un coridor îngust. La dreapta o altă ușă către un alt loc de depozitare, la capătul coridorului o ușă, în spatele căreia este o mică încăpere, care are pe latura dreaptă două ferestre cu vedere spre curte, pare o bibliotecă. Mă întorc, la etajul al doilea…

— Stați! Lettke simți cum inima îi bătea mai puternic. Reveniți la încăperea cea mică. Ce vedeți acolo mai exact?

— O etajeră mare cu cărți. Un fel de depozit.

— Nicio altă ușă?

— Nu.

Planul etajului întâi arăta în spatele cămăruței alte spații.

Funcționa. Incredibil. Sentimentul sublim care îl cuprinse pe Lettke aproape că îi tăie respirația.

— Sturmbannführer, strigă el, descrieți exact poziția etajerei.

— Este pe peretele din fața ușii.

— Verificați dacă nu ascunde o cale de acces.

— Deja am făcut asta. Este strâns fixată cu șuruburi în perete.

— Gândiți-vă că este camuflată și mai verificați încă o dată.

— Hmm! Bine.

Se auzi interlocutorul rostind câteva nume și dând ordine, după care răzbătură doar zgomote îndepărtate.

În cele din urmă bărbatul reveni la telefon.

— Ați avut dreptate, spuse SS-istul evident consternat. Etajera este falsă și zăvorârea este bine mascată. Într-adevăr, din spatele ei se poate merge mai departe.

Din depărtare se auziră strigăte.

— Acolo se află mai multe persoane, raportă SS-istul.

— Arestați-i pe toți, ordonă Himmler furios. Stabiliți identitățile lor.

— Am înțeles, Reichsführer!

O vreme se auziră urlete poruncitoare, suspine ale unor femei, plâns de copii, totul îndepărtat și neclar. După care sturmbannführerul reveni.

— Am găsit în spațiile ascunse opt persoane, toți evrei. Din datele preliminare rezultă că este vorba despre Otto Frank, soția sa Edith Frank, și cei doi copii Margot și Anne Frank, apoi despre Herman van Pels, soția sa Auguste van Pels și fiul Peter van Pels, precum și de Fritz Pfeffer.

Opt evrei. Lettke își permise un zâmbet triumfător. Astfel utilitatea NSA era deplin dovedită. Iar el contribuise esențial la acest lucru! Dacă nici asta nu conta la prelungirea statutului său de neîncorporabil, atunci chiar nimic nu ar putea să o mai facă.

— De la una dintre fete, continuă SS-istul, am confiscat un jurnal zilnic. Să vi-l înaintăm pentru evaluare?

Himmler făcu o grimasă de scârbă:

— Nu, distrugeți-l. Să nu ajungă pe cine știe ce cale în mâinile dușmanilor noștri și să fie folosit ca propagandă contra noastră.

— Am înțeles, Reichsführer!

Imediat se auzi cum interlocutorul dădu ordin:

— Schulze? Ardeți-l! Da, imediat.

— Evreii prinși să fie trimiși neîntârziat la Auschwitz, ordonă Himmler. Și toți cei care au luat parte la complot, care i-au ascuns, să fie arestați.

— Am înțeles, Reichsführer!

Himmler îi făcu semn lui Dobrischowsky spre cablu:

— Ajunge. Totul își urmează de acum cursul și fără noi.

În timp ce Dobrischowsky îi decupla telefonul, Himmler se plimba de colo-colo, vizibil marcat de cele abia trăite de toți. Nimeni nu mai scotea o vorbă. Nu era indicat să întrerupi șirul gândurilor reichsführerului.

— Patria noastră a pierdut atât de rușinos acel nefericit război dintre 1914 și 1917, întrerupse Himmler liniștea, după cum știm astăzi, nu din cauză că soldații noștri nu s-ar fi ridicat la nivelul așteptărilor. Nu, ci deoarece Wehrmachtul a fost lovit pe la spate de elemente trădătoare din patrie, incitate și conduse de evreimea mondială. Prin substanța lui, poporul german ar fi fost invincibil, dacă nu s-ar fi făcut greșeala de a suporta prea mult timp sabotorii care i-au stors vlaga și moralul: evreii. Evreii știu bine că între ei și poporul arian există o dușmănie naturală, o dușmănie ce trebuie neapărat disputată prin luptă, căci doar unul dintre cele două popoare poate supraviețui. Lupta aceasta, domnii mei, are loc acum, în acest moment! Și arianul nu are voie să o piardă, căci ar

însemna pieirea întregii omeniri al cărei purtător cultural este el.

Rămase în fața mesei, pe care se afla telefonul lui.

— În est ne aflăm într-o situație periculoasă, știți și dumneavoastră. Soarta noastră este pe muchie de cuțit. Dar ar fi o greșeală să credem că decisiv este doar numărul diviziilor de blindate de care dispunem. Acesta este doar aspectul exterior al luptei noastre. Acest război are și un front interior, la fel de important, la fel de decisiv ca războiul din est, iar acest front este eliberarea de evrei. Trebuie să reușim să eliberăm complet și definitiv poporul german de evrei și de influența lor dăunătoare, dezagregatoare și exploatatoare. Vom putea în final să învingem doar dacă vom reuși să facem acest lucru.

El își băgă telefonul în buzunar și aruncă o privire în jur.

— Mărturisesc că am venit aici cu rezerve. Mă așteptam să găsesc un rest al acelei jalnice republici care ar fi adus pieirea definitivă a poporului german, dacă Führerul nu ar fi intervenit în momentul hotărâtor. Însă, domnii mei, ați reușit să mă convingeți. Văd că și dumneavoastră luptați pe un front care nu este mai prejos ca importanță decât câmpul de luptă. Da, îmi pare că realitatea și precizia datelor sunt mai valoroase decât oțelul. Ce am văzut astăzi aici la dumneavoastră îmi dă certitudinea că de acum înainte nimeni nu va mai fi sigur în fața noastră, nimeni și nicăieri. Domnii mei, dumneavoastră contribuiți la clădirea unui Reich în care nu vor mai exista moduri de gândire anormale, dăunătoare. Puterea noastră va fi absolută într-un sens până acum total necunoscut.

Auditorii păreau copleșiți. Doar Lettke îl privea pe Himmler și se întrebă ce și-a spus când văzuse acest chip pentru prima oară la televizor, respectiv de unde până unde acest gnom ochelarist avea impertinența de a vorbi în numele poporului arian.

Cine din conducere – excepție făcând poate Heydrich, șeful RSHA – era un arian? Nici măcar Hitler.

Toate astea erau în fond jalnice.

Dar ei erau la putere și trebuia să vadă cum se putea orienta.

De fapt, surprinzător era că o minte ageră ca a lui Adamek nu părea să-și pună întrebări. În loc să facă asta, stătea acolo în scaunul lui rulant ruginit și îi promitea reichsführerului că îi va trimite prin e-mail un dosar cu toate celelalte persoane suspecte din Amsterdam.

— Sau tipărit, adăugase acesta. Cum doriți.

Himmler îi făcuse un semn aprobator.

— Clarificați asta cu comandamentul pentru deportări. Mult mai important este să treceți neîntârziat la aceste căutări pentru toate orașele germane. Exact acum, când soarta poporului german se află pe muchie de cuțit, este de o importanță decisivă să ne eliberăm total de otrava putrefacției evreiești.

— Bineînțeles, Reichsführer, răspunse Adamek.

Lettke se lăsă cu toată greutatea pe scaunul său, cuprins brusc de o epuizare profundă. Scăpase. Încă o dată.

•••

I-au condus pe reichsführer și pe anturajul lui la automobile toți cu excepția lui Adamek, și s-au uitat cum mașinile negre se îndepărtau fără grabă. Abia au dispărut acestea și eliberați au râs și s-au bătut pe umăr. Reușiseră, reușiseră, reușiseră! Planul lor funcționase! NSA va continua să existe, cu siguranță!

Și Helen a primit laude: ce bine se descurcase, atât de repede și de prompt, și fără nicio greșeală! Până și Völkers își călcă pe suflet recunoscând asta, dar Helene abia dacă auzi. Dădu doar din cap și la zâmbetul așteptat de toți răspunse că participaseră împreună la asta.

Reacționă absent, automat. Nu trebui să se gândească, pentru că buna ei creștere îi spunea exact ce trebuia să spună și să facă. Altfel nu ar fi putut. Pentru că dacă ar fi trebuit să se gândească nu ar fi putut să o facă decât la faptul că tocmai contribuise la trimiterea la moarte sigură a bărbatului pe care îl iubea ca pe nimeni altcineva pe lume.

2.

La ce vârstă văzuse Helene pentru prima dată un computer? La opt ani? La nouă? Nu mai știa exact decât că se întâmplase la unchiul Siegmund. Firește că la unchiul Siegmund. Nu va uita niciodată.

Erau în vizită la el, după ce acesta se întorsese dintr-una dintre călătoriile sale. Din America de Sud. El le arătase fotografii cu munți care îi tăiau răsuflarea – Anzii cu lame lânoase care priveau curioase obiectivul aparatului de fotografiat, cu peruani cu pălării ciudate și haine multicolore. Fusese în junglă și într-un oraș străvechi părăsit, construit în munți în vremuri imemorabile, dar nimeni nu știa de către cine și nici măcar cum duseseră imensele pietre la acea înălțime. Iar la sfârșitul călătoriei fusese la Rio de Janeiro. Această denumire o fascina pe Helene; „ș”-ul moale de la începutul ultimului cuvânt suna fabulos de ademenitor. Făcuse fotografii și pe plajă, cu femei frumoase în costume de baie, cu pielea bronzată mătăsoasă, păr lung buclat și negru, cu ochi negri sub gene lungi, care priveau zâmbind amăgitor în obiectivul aparatului. Și le-a tot arătat fotografii, până când, indignată, mama spusese că fusese bine.

Ca întotdeauna, și despre această călătorie va scrie reportaje. Le spusese și unde au să apară aceste reportaje, dar Helenei nu îi erau cunoscute numele acelor reviste.

Îi făcea plăcere să îl viziteze pe unchiul Siegmund. Îi plăcea în casa lui mică și mucegăită, întunecoasă și plină de mistere, în care mirosea a tabac și a Orient. Pe toți pereții atârnau amintiri din lumea largă pe care unchiul o colinda neînfricat – măști sculptate în lemn negru, cu chipuri înspăimântătoare din Africa, cuțite teribil de lungi și sulițe aduse din insule îndepărtate, vase

din porțelan pictat din Japonia, splendide casete din fire de orez roșii și galbene din China ori piei de animale din care răzbătea un iz străin, de sânge, moarte și pericol. Întreaga casă îi părea mai mult decât un muzeu, după ce străbătea încăperile cu amintiri ale unchiului Siegmund din călătoriile sale.

Fratele ei Armin nu o însoțea. Spunea că nu avea chef să audă ce trăiseră alți oameni în călătoriile lor. Voia ca el însuși să umble odată prin lume. Oricum Armin nu îl putea suferi pe unchi, dar Helene nu știa de ce.

În orice caz, în acea zi, după ce îi servise cu cafea, prăjituri cu nuci, le arătase fotografii din călătorie și le povestise despre aventurile din îndepărtata Americă de Sud, unchiul Siegmund adăugase:

— Ar mai fi ceva ce trebuie să vă arăt. Te va interesa în special pe tine, Johann.

— Pe mine? se mirase tatăl Helenei. Cum așa?

Unchiul Siegmund băgase degetul mare în minusculul buzunar al vestei și râsese răsunător, cum făcea de obicei.

— O parte a onorariului meu am investit-o în viitor. Ia priviți!

Se ridicaseră toți și îl urmaseră în biroul lui, în cel mai sfânt loc al lui, camera cu bovindou de la etajul întâi, de unde se vedea tot orașul. Tatăl rămăsese în ușă, de unde strigase:

— Un computer! Ți-ai cumpărat un computer!

— Exact, răspunsese unchiul Siegmund. Bătrâna mașină de scris a ieșit la pensie. La aparatul acesta îmi pot scrie textele, le pot reface și modifica de câte ori este necesar, și imediat ce sunt bune de tipar, le tipăresc. La multe redacții nici nu mai este necesar, deoarece multe ziare și reviste au de mult asemenea computere și sunt conectate la Rețeaua internațională; acestora le trimit textul prin Elektropost.

„Aparatul” era o piesă de mobilier impunătoare din lemn de stejar, așezată lângă un perete, cu aspect de masă de scris tip secretar, dar nu elegantă și cu picioare subțiri ca aceea la care mama Helenei își scria corespondența. Era o piesă masivă, colțuroasă, care părea a cântări tone. Unchiul Siegmund deschise două canaturi din lemn dincolo de care era un ecran, apoi împinse în spate o parte a tăbliei mesei: sub ea era o tastatură aproape ca a mașinii de scris a tatălui ei, cu care Helene se mai juca din când în când. După ce unchiul apăsă un întrerupător ascuns, dincolo de fantele lungulețe pentru aerisire, de pe lateralele aparatului începu să zumzăie și să zbârnâie ceva. Helene privi cu mai multă atenție și descoperi lateral două compartimente ornamentate cu sculpturi. În primul se afla un teanc cu hârtii albe, în celălalt era o singură foaie cu un text de câteva rânduri.

— Dispozitivul pentru tipărire, îi explicase unchiul Siegmund tatălui Helenei. Data viitoare am să îmi iau un model cu tipăritor separat. Mai are un cablu și voi avea nevoie și de o altă priză, dar pe tipăritor este întotdeauna ceva și eu trebuie de fiecare dată să scot totul afară, ca să ajung la trapa din spate.

— Tipic bărbătesc, opinase mama. Mereu ai nevoie de jucărelele cele mai noi.

— Dimpotrivă, draga mea soră, ripostase unchiul Siegmund zâmbind. Asta nu-i o jucărioară, este viitorul. Peste câțiva ani computerele vor fi ceva obișnuit în întreaga lume modernă.

— Eu nu știu pentru ce un om normal ar avea nevoie de așa ceva.

— De exemplu pentru a exersa cunoștințele dintr-o limbă străină și pentru a și le dezvolta. Acum în mai toate țările occidentale există un așa-numit forum, în care se poate discuta prin computer cu altcineva pe marginea tuturor temelor posibile. În acest fel poți intra în contact cu oameni

din toată lumea și, având în vedere prin ce am trecut, acesta nu poate fi decât un lucru bun. Numai comunicarea între popoare în cât mai multe domenii poate asigura pacea și ne poate împiedica să ajungem din nou la un război groaznic.

Mama privise dezaprobator cum tatăl îngenunchease pentru a inspecta interiorul aparatului printr-o clapă aflată lateral.

— Toate bune, dar eu nu prea cred că aceste aparate se vor impune.

— Oh, eu însă cred, ripostase unchiul Siegmund. Gândește-te doar la cât de repede s-a impus telefonul mobil. Și asta, cu toate că tehnologia necesară a fost dezvoltată abia în timpul războiului. Computere există de decenii, dar această nouă tehnologie le face accesibile oricui.

Mama făcu o mutră acră. Helenei nu îi plăcea să o vadă astfel, pentru că părea respingătoare.

— În primul rând, mie mi se par aceste telefoane mobile oribile, zise mama, și în al doilea rând ele se răspândesc atât de rapid în lumea întreagă pentru că puterile învingătoare ne-au furat după război patentele și acum oricine poate dezvolta ceea ce au descoperit tehnicienii noștri.

Unchiul Siegmund ridicase liniștit din umeri:

— Așa o fi, dar s-a întâmplat astfel pentru că le-au făcut ieftine. Asta-i economia de piață. Citește-l pe Adam Smith.

— Firește că tu le iei din nou partea americanilor.

— Nu americanilor. Rațiunii umane sănătoase.

Tatăl se ridică încheind inspecția, își scutură genunchii de praf și interveni în discuție:

— Văd eu bine? Ai în aparat un memorator de date propriu?

— Da. Cel mai mare care există.

— Nu ar fi mult mai bună o conexiune la o arhivă de date? Și mai ales mai sigură?

— Ca să fiu sincer, eu nu am încredere în aceste servicii. Da, se poate ca ele să ofere mai multă siguranță. Dar numai ce memorez acasă la mine îmi și aparține. Și înainte de toate nimeni nu poate să își bage nasul. Nu se știe cine mai are acces la o arhivă.

— Nu știam că ai înclinații paranoice, zise tatăl. Din ce am citit eu, avantajul unei conexiuni la o arhivă este…

— Johann! îl întrerupsese mama. Doar nu îți trece prin cap să îți procuri și tu o mașinărie atât de oribilă! Un monstru ca acesta nu are ce căuta în casa mea, îți zic!

Tatăl își trecuse mâna prin păr netezindu-l.

— Eh, ar sta la mine în birou, nu în casă…

Helene nu mai urmărise discuția. Ea se juca din când în când la mașina de scris a tatălui ei, ba chiar îi scrisese și câteva scrisori bunicii ei. La început i-a luat foarte mult timp, pentru că trebuia să caute tastele corespunzătoare, dar o făcea cu plăcere.

Dar un asemenea computer… să lucrezi la el era grozav. Acum, când avea posibilitatea să privească tastatura mai de aproape, văzu că aceasta avea o mulțime de taste, de care ea habar nu avea la ce foloseau. I-ar fi plăcut să le încerce, dar nu îndrăznea, mai ales că unchiul Siegmund abia cumpărase aparatul, care se putea defecta probabil cu mare ușurință.

Din păcate, mama avusese ultimul cuvânt și tatăl nu cumpărase un computer nici măcar pentru birou. Mama ei era de părere că pentru asta o avea pe Frau Winterbach, secretara, care de ani buni rezolva munca de birou a chirurgului.

•••

Toată copilăria ei Helene auzise că le mergea rău, dar ea nu înțelegea ce însemna asta, pentru că ea credea că totuși le mergea bine. Trăiau într-o casă mare și frumoasă, cu o grădină splendidă, în care creșteau flori multe și cântau păsările. Aveau un grădinar, Herr Heinrich, care se îngrijea de tot

și care bea bere de câte ori credea că nu îl vede nimeni. Dar Helene îl vedea. Aveau și o bucătăreasă, Johanna, care toată ziua trebăluia la bucătărie în șorțul ei cu flori albastre și de la care primea mereu ceva bun dacă i se făcea foame între mese. Aveau și o cameristă, Berta, cu umeri lați, cu nas borcănat, care nu vorbea prea mult, dar menținea întotdeauna ordinea și curățenia. Nu pricepea când și cum reușea Berta să facă acest lucru. I se părea o pură minune că era mereu ordine în casă, deși Berta se mișca atât de încet. În plus, nu știai niciodată unde dădeai peste ea. Indiferent pe unde umblai prin casă, se putea întâmpla să apară brusc Berta din umbră, cu pașii ei măsurați.

Pe scurt, Helenei îi părea lugubră. Dar de altceva nu se putea văita în ce o privea pe aceasta.

Uneori tatăl se plângea de munca lui în clinică, de șeful lui, profesor doctor Freudenberger, pe care tatăl îl critica uneori. Odată Helene îl auzise spunând mamei:

— Freudenberger l-a preferat pe Landau, deși mie mi-ar fi venit rândul la promovare. Când e vorba de avantaje, ițicii se trag unul pe altul.

Dar și dacă se supăra ori se plângea de ceva, tatălui ei nu-i mergea chiar rău.

Cu adevărat rău le mergea pacienților lui. Și nu doar pentru că erau bolnavi, ci pentru că deseori nu își puteau plăti tratamentele. Helene nu înțelegea toate amănuntele, dar, practic, tatăl ei avea probleme deseori cu primirea banilor cuveniți pentru munca lui și îl auzea de multe ori spunând că vremurile sunt grele. Uneori mai zicea că nu prea este corect că acum Germania ajunsese un azil pentru săracii lumii, doar pentru că pierduse marele război; în cele din urmă și ceilalți erau vinovați de izbucnirea războiului.

Mama îl certa deseori pentru că trata bolnavi acceptând plata în rate, trocuri sau chiar renunțând la onorarii. Pentru el asta însemna nu numai

pierdere de timp, ci și de material necesar operațiilor, spunea mama, costuri pe care le plătea el. Nu puteau să rezolve ei singuri problemele Germaniei.

Când Helene îl întrebase pe tatăl ei cum de putea să trateze gratuit, acesta se justificase prin jurământul hipocratic depus de fiecare medic înainte de a începe să practice, și prin obligația lui de a alina suferința, dacă îi stătea în putere, ceea ce o impresionase profund.

La puțin timp după asta, Helene găsi în grădină un sturz cu o aripă frântă și pentru că se gândi la jurământul lui Hipocrat, luă pasărea și o duse în casă, pentru că știa că altfel ar fi fost mâncată de prima mâță căreia i-ar fi ieșit în cale. Era într-o duminică, tatăl ei era acasă și a ajutat-o să imobilizeze aripa în așa fel ca să se vindece. Din bibliotecă au scos *Brehms Tierleben* pentru a afla cu ce să hrănească pasărea cât era în grija ei. În timpul cinei, când vorbeau despre asta, tatăl spusese: „Poate că Helene a noastră va deveni veterinar, cine știe?” Și ea își dădu seama că ideea nu îi displăcea.

Mama, care după-amiaza fusese la cafea la una dintre numeroasele ei prietene și care nu trăise emoționantele momente alături de ei, zâmbise acru la cuvintele tatălui. Era evident că această idee nu fusese pe gustul ei.

Helene botezase pasărea Cip, pentru că i se părea corect să aleagă un nume pe care pasărea să și-l poată rosti singură. Într-adevăr Cip se vindecă și după o săptămână putu fi lăsată în libertate. Dar nu fugi, ci o vreme rămase în apropiere, apărând mereu la fereastra Helenei, care era convinsă că în acest fel voia să își arate recunoștința față de ceea ce făcuse pentru ea. Cu timpul însă o vizită tot mai rar și până la urmă nu mai veni deloc. Helene își spusese că era timpul ca Cip să își continue viața ei.

După o vreme, Helene găsi în grădină o altă vietate rănită, un iepuraș. Acesta avea urme urâte de mușcături pe spinare și blana îi era smulsă în mai multe locuri. Nu fugi când Helene se aplecă să îl ridice și să îl ducă în casă.

Dar de data aceasta mama era acasă și zise hotărâtă:

— Nu, nici vorbă. Casa asta nu este o clinică veterinară și tu nu vei face din ea așa ceva. Du-l înapoi de unde l-ai luat.

— Dar o să moară! protestă Helene.

— Așa este în natură, ripostă neînduplecată mama.

Helene scoase afară bulgărele de blană însângerată, dar nu în grădină, ci îl duse în pod, unde îl ascunse într-o cutie cu cârpe vechi. Mai puse acolo un capac plin cu apă, din care să se poată bea fără mare efort, apoi dădu fuga la Ruth, prietena ei cea mai bună.

Se împrietenise cu Ruth Melzer din prima zi de școală și erau și colege de bancă, cu toate că profesorii nu vedeau cu ochi buni ca prietenele să stea una lângă cealaltă. Ruth știa povestea cu Cip, dar motivul pentru care Helene se dusese la ea era acela că tatăl lui Ruth era proprietarul unei farmacii tradiționale din oraș, în care Helene își pusese unica speranță de a obține dezinfectantul necesar tratării iepurelui.

Ruth se alarmă imediat ce Helene îi povesti despre iepure cu blana argintie și ochii i se măriră de teamă. Coborâră amândouă în încăperile fascinante, cu mirosuri de chimicale, unde pe rafturi se aflau sticle cu lichide misterioase și îi cerură tatălui lui Ruth, un bărbat slab cu păr rar, o sticluță cu dezinfectant și niște pansamente.

— Ambalajul acestora era oricum compromis și nu le mai puteam vinde, dar pentru un iepure sunt foarte bune, le spuse el.

Când au ajuns în pod cu prada lor, iepurele băuse toată apa și nu mai tremura. Cu siguranță că

dezinfectarea rănii avea să îl doară, de aceea era bine ca Ruth să îl țină, în timp ce Helene îl spăla de sânge, înlătura murdăria strânsă pe rană, o dezinfecta și apoi îl bandaja. După aceea iepurele fu atât de epuizat, încât adormi.

— Ce nume vrei să îi dai? întrebă Ruth în timp ce priveau animalul adormit, care respira accelerat.

— Nu știu, răspunse Helene. Încă nu m-am gândit.

— Eu i-aș zice Meister Lampe, cum li se spunea iepurilor în poezia veche germană. Și în poeziile lui Goethe.

Tipic pentru Ruth. Era scundă și îndesată, avea părul negru împletit în două cozi groase și arăta mai curând ca o țărăncuță, deși nu părăsise orașul niciodată. Iubea poezia. Nu numai că o iubea, dar știa pe dinafară multe poezii și totul despre autorii lor. Poetul ei preferat era Rilke, dar și Goethe era „foarte bun”. În plus, avea cel mai frumos scris de mână din clasă și de câte ori trebuia scris de exemplu un afiș, ea era cea care îl făcea.

— Dar de fapt este un iepuraș, nu un iepuroi, obiectă Helene.

— Atunci să-i zicem Lämpchen.

Și pentru că Goethe nu se putea opune, iepurașul fu botezat Lämpchen, iar cele două se strecurau la el de fiecare dată când puteau.

Fratele Helenei se ținu într-o zi după ele și le persiflă:

— Ar fi fost mai bine să îl lăsați să moară. Este o lege a naturii: doar cel puternic are dreptul la viață.

— Helenei i-a fost milă de el, interveni Ruth, pentru că prietena ei era prea înspăimântată pentru a răspunde.

Helene era sigură că o va turna mamei. Din fragedă copilărie Armin și ea crescuseră precum câinele cu pisica și se certaseră pentru orice, ea pierzând de fiecare dată.

— Milă! repetă cu dispreț Armin. Mila este totuna cu slăbiciunea.

Atunci Helenei îi veni ideea salvatoare:

— Dacă îi spui ceva mamei despre iepuraș, te torn că fumezi pe ascuns, îl amenință ea.

Armin se sperie.

— Nu faci asta! zise el furios.

El știa bine că tatăl lor nu voia ca odraslele lui să fumeze, deoarece considera fumatul nesănătos. Tatăl putea povesti foarte plastic despre plămânii înnegriți de funingine văzuți pe parcursul carierei sale.

Helene înfruntă privirea înverșunată a fratelui ei.

— Pui pariu?

— Nu te va crede.

— Știu unde îți ascunzi țigările.

— Le ascund în altă parte.

— Mai știu și de unde le cumperi. Și Herr Pfeffer nu o să mintă pentru tine, dacă o să îl întrebe.

La început Armin nu găsi niciun răspuns. Apoi, după ce mai meditǎ, declară:

— Nu mai pot eu de iepurele vostru răpciugos. Faceți ce vreți cu el.

Și dispăru.

Nu o trădă, dar mama descoperi totuși iepurele și fu foarte supărată pentru faptul că Helene îi ignorase ordinul.

— Eu vreau ceva de care să îmi fie drag! protestă Helene.

— Dar nu un animal! țipă mama la ea.

În cele din urmă ajunseră la o înțelegere: Helene avea voie să mai țină iepurașul în casă și să îl îngrijească încă patru săptămâni, după care acesta trebuia fără nicio amânare să fie dus în pădure.

Nu s-a ajuns până acolo. Lämpchen a murit înainte de sfârșitul celei de a doua săptămâni, fără ca nimeni să știe de ce, pentru că părea să se întremeze treptat. Helene era convinsă că el ar fi

supraviețuit dacă nu ar fi fost descoperit și se înfurie pe soarta ce nu îi permitea să aibă o casă în care să fie lăsată să facă ce voia.

•••

Apoi a venit vremea zbuciumată a examenelor pentru liceu. Pentru Helene nu era tocmai greu, căci ea avea mereu note bune la școală fără să depună cine știe ce efort, așa că nimeni nu se îndoia de intrarea ei la liceu, dar situația era mai tensionată pentru Ruth, care deși era inteligentă, nu stătea deloc bine la aritmetică. Dar și ea trecuse cu chiu cu vai examenele, așa că cele două fete urcau împreună în mai 1931 pentru prima dată venerabilele treptele de la Luisenschule, singurul liceu pentru fete din Weimar.

Dar venerabil nu era același lucru cu demodat, remarcă Helene când s-au prezentat la secretariat, pentru a se înscrie, și a văzut un computer în funcțiune. Era un aparat mai mic, cu aspect mai modern decât cel al unchiului Siegmund. Dar acesta îi recunoscu numele și datele personale și la o apăsare pe un buton îi furniză legitimația de elevă.

După cum era de așteptat, Ruth deveni în scurt timp favorita profesorului de germană, Herr Professor Wolters, un bărbat cu țăcălie și cu un abdomen impozant, care părea permanent puțin absent, dar care, dacă i se dădeau replicile potrivite la recitarea poeziilor, putea să se piardă în pasaje întregi. În acele momente părea un actor care greșise scena și nu mai băga de seamă că toate elevele râdeau de el.

Ruth nu râdea. Ea îl diviniza pe profesorul Wolters, la fel cum el o diviniza pe ea și spre amuzamentul general îi luă apărarea față de cele care îl ironizau.

Dacă ea era la germană abonata notei unu, matematica o înspăimânta, mai ales că nu era suficient să știe doar aritmetica, ci trebuia să înțeleagă și să folosească noțiuni tot mai

complexe. De aceea era complet dependentă de ajutorul Helenei, copia după ea temele pentru acasă și aceasta îi explica ce era absolut necesar. La examene îi sufla soluțiile corecte. Cu toate acestea, notele lui Ruth la matematică au rămas catastrofale. Tatăl lui Ruth se lua cu mâinile de cap: cum să preia ea farmacia dacă nu stăpânea măcar calculul procentual?

— Va trebui să mă căsătoresc cu un matematician, îi împărtăși Ruth, care era singură la părinți, Helenei ideea ei în privința ieșirii din această situație.

Părerea Helenei era că ar fi fost mai bine ca în anul școlar următor Ruth să aibă alt profesor. Ea credea că la situația fetei contribuise faptul că profesorul Kaspersky, care vorbea cu accent rusesc și le privea fix, nu știa să explice bine. Acesta își pierdea repede răbdarea dacă cineva punea întrebări și părea să fi uitat complet cum era să nu știi ceva.

Așa s-a și întâmplat. După primul an școlar pe care Ruth l-a trecut cu chiu cu vai, la clasă a venit profesoara de matematică Frau Perlmann, care explica clar și calm. Și notele lui Ruth au crescut, ceea ce nu însemna nici pe departe că deveniseră bune.

În vacanța de Paști, Helene găsi iarăși un animal care avea nevoie de ajutor, o pisicuță abandonată, care părea să aibă doar câteva zile. O duse imediat la Ruth, a cărei mamă nu avu nimic împotrivă să le permită să o îngrijească împreună. Acum reușiră: pisicuță supraviețui și rămase la familia Melzer – un animal frumos, tandru, cu dungi elegante albe și gri, ca un tigru, care răspundea la numele de Findling.

Helene se temuse de remarcile usturătoare ale fratelui ei în privința schimbării clasei. Acesta nu trecuse examenul și susținea că oricum nu dădea doi bani pe continuarea școlii. Dar când ea aduse

acasă diplomele, spre surprinderea ei, acesta o felicită și spuse foarte serios că era mândru de ea.

— Poate că vrei să te faci medic veterinar, zisese el. Cred că tata ar fi entuziasmat.

Ambițiile lui erau acum îndreptate către sport. Înota, intrase într-o echipă de handbal, mergea pe bicicletă și începuse să practice tirul cu arcul. Cu echipa de handbal ocupase locul doi în campionat, adusese acasă o medalie din argint și vorbea despre faptul că voia să devină sportiv profesionist, o intenție la care ambii părinți s-au opus cu îndârjire.

După încă un an, pentru Helene și Ruth liceul era o lume în care nu se regăseau cu adevărat. Cei mai mari discutau despre lucruri pe care ele nu le înțelegeau, nu vorbeau serios sau nu vorbeau deloc cu cei care nu erau măcar în cel de al treilea an.

Într-o zi, prin vechea și hodorogita instalație de megafoane a liceului a fost difuzat un mesaj al directorului. Elevelor liceului li se interzicea sub pedeapsa exmatriculării orice declarație politică.

Helene o întrebă pe prietena ei ce însemna asta.

— Este vorba despre cămășile roșii contra cămășilor brune, îi explică Ruth.

— Și asta ce înseamnă? repetă Helene.

Ruth știa tot atât de puțin ca ea și nu au găsit pe nimeni care să le poată explica.

•••

Într-o zi, când Helene s-a întors de la școală, unchiul Siegmund era în sufragerie cu mama și cu tatăl Helenei.

— Ce este Forumul german? întreba mama exact când Helene deschidea ușa.

— Este un forum de discuții pe Rețeaua internațională, explică tatăl. La el poate participa oricine este cetățean german. Trebuie să soliciți prin poștă accesul, primești un cod personal și parola pentru acces și poți să scrii ce vrei și să comentezi ce au scris alții. Discuți doar în scris. Asta se cheamă *social media*.

— Între timp s-ar putea numi „inscripționare electronică pe un perete de WC”, se lamentă unchiul Siegmund. Înainte puteai avea acces doar de pe un computer, iar computere se găseau doar în universități ori în biblioteci și costau o grămadă de bani – asta însemna o selecție preliminară. Dar de când poți intra pe forum de pe orice telefon, o poate face orice idiot. Și chiar o face. Numeroșii șomeri par să nu aibă altceva de făcut decât să coboare orice discuție în cel mai scurt timp la nivel de palavre ale unor clienți ai cârciumilor pe jumătate beți, ori și mai jos.

— Dar…, întrebă mama cu o îngrijorare pe care Helene nu o mai văzuse la ea, ce rău îți pot face ție?

Helene lăsă ușor jos geanta de școală și se apropie încet de ușa sufrageriei, neștiind dacă ar fi trebuit să își anunțe sosirea. Oare nu întrerupea o importantă discuție a unor adulți?

— Sunt unii care se înhăitează de regulă împotriva celor ale căror păreri nu le convin. Ei își zic „Luptătorii pentru onoarea germană” (Krieger für die Deutsche Ehre – KDE), ceea ce este o glumă. Acestor tipi nu le este nimic mai străin decât onoarea. Dar ei se coordonează, se adresează cu sutele redactorilor mei și mă încondeiază cu cele mai grave acuzații pe care și le poate imagina cineva. Ieri mă sună redactorul de la *Berliner Illustrierten Zeitung* și mă întreabă cât se poate de serios dacă mă duc atât de des în Africa pentru că întrețin acolo raporturi sexuale cu negresele!

— Nu mai spune! îl auzi ea exclamând indignat pe tatăl ei.

Poate că nu era acum momentul potrivit să își salute unchiul.

Dar nici nu putea să plece.

— Nemaipomenit că te și întreabă, interveni mama ei.

— *Audacter calumniare*, *semper aliquid haeret*, spuneau romanii, zise unchiul Siegmund.

Helene știa că asta însemna *Calomniați*, *calomniați*, *ceva tot va rămâne*!

— Unde sunt vremurile când un Voltaire spunea *Eu vă detest opinia*, *dar mi-aș da viața ca dumneavoastră să vi-o puteți exprima*! Astăzi se pare că prin libertatea opiniei se înțelege libertatea de a-l persecuta pe cel care are altă părere decât a ta. Pentru acest gen de campanie există o definiție: A trage apa după cineva. Asta încearcă ei acum cu mine.

— Dar de ce? vru să afle mama.

— Imaginează-ți o discuție despre viitorul Germaniei, o discuție de un anumit nivel, interesantă, vie, cu diverse puncte de vedere. Și brusc apare cineva care se referă la evrei în cele mai primitive moduri, de fapt doar rahat antisemit cu găleata, de ți se face rău. Tot ce am făcut eu – ca să mă refer doar la una dintre afirmații – a fost să preiau una dintre ideile lui, și anume cea conform căreia evreii sunt de vină că Germania a pierdut războiul. Am prezentat câteva cifre referitoare la numărul evreilor germani care au luptat ca soldați, câți dintre ei au căzut, câți au fost decorați și așa mai departe – pe scurt am dovedit că în aceste afirmații nu este nici sămânță de adevăr. Hmm… și pe urmă s-au năpustit asupra mea. M-au făcut simpatizant al evreilor, închipuiți-vă! Este clar de unde bătea vântul: o bandă a naziștilor pe Rețeaua internațională. Astea sunt mai numeroase decât detașamentele de intervenții SA în Berlin.

Urmă o pauză în care nimeni nu spunea nimic și atmosfera din casă se schimbă.

În cele din urmă vorbi mama, cu o voce complet modificată:

— Doar nu te gândești să îl faci răspunzător pe Hitler pentru comportamentul fiecărui membru al mișcării sale?

Rosti astea strâmbând din nas adânc nemulțumită.

Helene îl auzi pe unchiul Siegmund oftând, un oftat profund în urma căruia te temeai că întreg corpul lui se va dezumfla ca un balon.

— Îl mai și aperi pe acest caporal cu mustăcioară de Charlie Chaplin, răspunse el.

— Poate că…, interveni tatăl, ar trebui ca mai întâi să te întrebi în ce măsură ai contribuit tu însuți la atragerea atâtor nemulțumiri. Nu am nimic împotriva părerii tale, este dreptul tău, dar tu nu manifești respect față de un politician care oricum reprezintă o mare parte a populației și care urmărește doar binele Germaniei.

Un zgomot produs în sufragerie de un scaun o făcu pe Helene să se retragă pe coridor. Ce se întâmplase? Răsturnase cineva un scaun? În orice caz îl auzi pe unchiul Siegmund strigând:

— Nu pot să cred că ați căzut în capcana lui! Adolf Hitler. Cine este el? Omul vine de niciunde! A fost deja deținut pentru tentativă de lovitură de stat – un puci tocmai contra statului a cărui guvernare o vrea acum! Asta este revoltător!

Cineva, probabil tatăl ei, mormăi ceva ce Helene nu înțelese. Însă auzi riposta unchiului:

— Asta este determinat de faptul că Hitler este primul politician care înțelege să folosească televiziunea pentru propaganda lui. De fapt este vorba de Goebbels, care în acest scop nu se dă în lături de la nimic.

— Așa o fi, spuse tatăl, dar în multe privințe are dreptate. Mă refer la faptul că situația Reichului este catastrofală. Cel puțin în ceea ce privește șomajul… În Germania, care era cândva o putere mondială, mai ales în domeniul științei și al tehnicii! Iar acum întreaga lume ne privește cu compătimire. Lucrurile nu mai pot continua așa. Cât mai trebuie ca Germania să se târască pe burtă în fața lumii, doar pentru că a pierdut un război de care și ceilalți sunt la fel de vinovați? Germania are nevoie de o înnoire, pentru mine asta-i clar, și

dacă Hitler este cel care aduce această înnoire, atunci are votul meu.

Unchiul Siegmund pufni. Helene parcă îl vedea: roșu la față, cu privirea numai fulgere, cu nările parcă adulmecând. Rareori putea să fie văzut așa, dar când se întâmpla, evenimentul era de neuitat.

— Și tu, Gertrude? întrebă el.

— Eu sunt de aceeași părere cu Johann.

— Propria mea soră! Pufni din nou, dar de data aceasta mai puțin zgomotos. Nu i-ați citit cartea? *Mein Kampf*? În ea spune foarte clar ce vrea: război. Un text îngrozitor de anost, dar care prezintă în detaliu ce intenționează să facă. Și nimic din toate acestea nu îmi place.

— Întotdeauna politicienii spun ceva înainte de alegeri, iar după fac altceva, opină tatăl. Așa este într-o democrație. Spre deosebire de un rege, guvernanții trebuie să placă vulgului care alege.

Urmă o lungă pauză, după care unchiul Siegmund zise fără vlagă:

— Da. Poate că asta este. Poate că eu nu sunt destul de vulgar.

— Deci, Siegmund…, începu mama.

— Dar nu îmi voi pune lacăt gurii. Nici în Forumul german. Chiar dacă muierile de acolo, care îl urmează pe Hitler, vor continua să mă umple de rahat.

— Vrei să spui că eu…

— Nu, tu nu, soră iubită. Dar câte o… ah, nu face nimic. Știi, în privința forumului chiar nu îmi pot permite să ies. Acesta este piața opiniilor și o importantă reclamă. Cu cât mai mulți oameni citesc și prețuiesc contribuțiile mele, cu atât va fi mai bine pentru că redacțiile ziarelor vor înregistra asta. Și pe cel care m-a întrebat de Africa îl dau naibii. Pentru acesta voi găsi ușor alți doi care să rețină ceva de la mine.

Un alt zgomot o determină pe Helene să plece. Ca prin farmec, apăruse Berta, care o privea inexpresivă, cine știe de când. Nici Helene nu

spuse nimic, se duse în camera ei și încercă să găsească un sens pentru cele auzite.

3.

„Tu ești fiul unui *erou de război*” – acestea erau cuvintele pe care mama lui Eugen Lettke i le repetase neîncetat acestuia în copilăria lui.

Era o propoziție deseori însoțită de „asta nu trebuie să uiți” sau de „asta nu ai voie să uiți”, o propoziție ce evoca ba drepturi, ba îndatoriri speciale, mai ales îndatoriri atribuite invizibilului, supraomului tată, locotenentului Heinz Lettke, care în războiul mondial doborâse 32 de avioane de luptă franceze, înainte ca soarta să fi făcut din el un erou, acel Heinz Lettke al cărui portret înrămat atârna pe un perete în casă, alături de toate decorațiile sale, o fotografie color din vremurile în care fotografia color nu era încă ceva obișnuit, ci ceva cu totul deosebit.

„Tu ești fiul unui erou de război” – această propoziție era în același timp imbold și invocare a protecției, o propoziție urmată aproape tot atât de des de perechea ei: „Doar pe tine te am. Acum tu ești bărbatul în casă”.

Crescuse cu aceste poveri, după cum avea să își dea seama mai târziu, poveri prea mari pentru umerii unui copil care nu îl văzuse niciodată în viață pe tatăl lui. Trăiseră în Berlin-Charlottenburg, într-o locuință mică, alături de familii întregi, gălăgioase, în timp ce în casa lor atârna pe perete doar o fotografie a tatălui său. Pe mama lui nu a văzut-o niciodată decât în haine negre, pentru că ea nu a vrut să piardă recăsătorindu-se pensia de văduvă de război acordată de kaizer.

Cea mai veche amintire a lui Eugen Lettke era legată de o curte interioară cu doi arbori golași, în care se putea cățăra ușor. Toți copiii vecinilor se jucau aici. Fetițele captivate veșnic de aceleași jocuri ciudate cu sărituri peste figuri complicate desenate pe asfalt cu creta sau împingând o

pietricică de pe un câmp pe altul, de cele mai multe ori într-un picior. Băieții se luau la trântă, jucau fotbal sau de-a v-ați ascunselea. Uneori câte unul aducea soldăței din plumb ori o corăbioară din lemn și se jucau de-a pirații. Mulți copii vorbeau alte limbi, mai ales engleza, dar și dacă erai greu de cap și nu te înțelegeai repede cu ei, nu era nicio problemă.

În acest mediu s-a întâmplat într-o zi ca Eugen să găsească un inel, un ineluș ieftin, pe măsura degetului unei fetițe, cu o pietricică frumoasă, sclipitoare, turcoaz, de forma unei inimi – numele culorii l-a aflat mult mai târziu.

A ținut acest inel zece zile, pentru că era foarte frumos, o adevărată comoară, după cum își spunea el însuși. Motivul pentru care l-a ținut atât de mult timp nu era acela că nu ar fi știut ce putea face cu el. Ba chiar știa foarte bine.

Doar că nu îndrăznea.

După zece zile și-a făcut curaj și s-a dus la o fetiță despre care știa că se numește Else, avea cozi blonde lungi și un chip de înger, cea mai frumoasă fată pe care o întâlnise vreodată. Îi întinsese acesteia inelul găsit și îi spusese „Ți-l dăruiesc ție”.

Lui i se părea un act de cea mai curată iubire. Else îl fascinase din momentul în care o văzuse prima dată și o urmărise mereu cu privirea, firește doar când era sigur că nu îl surprindea vreun băiat.

Îi plăcea și nimic mai mult. Nu voia nimic de la ea, pentru că nici nu știa măcar ce ar fi putut să vrea un băiat de la o fată. Nu era ceea ce s-ar fi putut numi „inițiat”. Pentru el, fetele aparțineau unei specii străine, misterioase, care nu aveau nimic comun cu băieții.

Cu toate acestea, voia ca acest minunat inel să aparțină Elsei, deoarece era incapabil să își imagineze o altă întrebuințare a lui.

Dar Else se speriase. Se uitase la inel, apoi la el și spusese „Lasă-mă în pace!”

Pentru Eugen aceste cuvinte au fost ca o palmă și în același timp ca un pumn în stomac. Nici în vis nu s-ar fi așteptat la o asemenea reacție și în timp ce în conștiința lui totul parcă se lichefia și lumea din jur se prăbușea, el îi întindea inelul. Înțelegea că îl respingea pe el, dar ce avea cu inelul? El nu își putea imagina o altă întrebuințare pentru inel decât să i-l dea ei și faptul că ea refuza inelul îl lăsa perplex.

Fetița nu a acceptat inelul. S-a întors, lăsându-l pe Eugen împietrit și a plecat.

În cele din urmă Eugen a părăsit curtea și pe drum spre casă a aruncat inelul într-un tomberon. Nu a plâns și nu a lăsat să se vadă că i se întâmplase ceva.

Doar era fiul unui *erou de război*.

Și fiul unui erou de război nu își poate permite așa ceva.

4.

Puțin după Anul Nou 1933 domnea o tulburare generală. Adulții vorbeau necontenit despre politică și despre faptul că guvernul Reichului trebuia remaniat din nou. Helene nu înțelegea de ce era un lucru senzațional. Nu se întâmpla mereu așa ceva? Dar ea avea doar doisprezece ani și nu se aștepta să înțeleagă, așa că trăgea fără mare interes cu urechea când părinții ei discutau dacă Schleicher trebuia să se retragă, ce spunea acesta despre Von Papen și ce decizie va lua Hindenburg, președintele Reichului.

Auzea mereu numele lui Adolf Hitler. Individul li se părea părinților ei grozav și Helene se obișnuise între timp cu asta.

Apoi se petrecu ceva rău. Pe 30 ianuarie, într-o luni, la televizor era programat filmul *Învingătorul* cu Hans Albers, care Helenei i se părea simpatic. Deoarece în mod normal nu avea voie să se uite seara la televizor, se rugase de mama ei până când aceasta cedase și îi spusese: „Bine, dar în mod excepțional!”

Însă tocmai în seara pe care Helene o așteptase cu bucurie o săptămână s-a difuzat știrea: Hindenburg a acceptat remanierea guvernamentală și îl va numi pe Hitler noul cancelar al Reichului. Prezentatoarea de la știri anunță că filmul programat pentru această seară este înlocuit cu o emisiune specială, consacrată actualei situații de la Berlin.

— Asta-i *josnic*! izbucni Helene. *Nătărăul* ăsta de Hitler!

— Copilă! o admonestă cu severitate mama. Ce-i cu tonul acesta?

— Liniște, plângăcioaso! i se adresă Armin cu bădărănie. Nu se mai aude nimic.

Îmbufnată, Helene se cuibări într-un colț al canapelei, în timp ce ceilalți urmăreau încordați

reportajul despre evenimentele de la Cancelaria Reichului. Mare lucru nu se vedea, doar o masă de oameni pe o stradă slab iluminată de felinare. Era arătată permanent o fereastră înaltă, în spatele căreia se distingeau vag mișcări. Altceva nu se întâmpla.

Stupidul de Hitler! Ce putea fi atât de important încât să fie înlocuit filmul despre care toți cei din școală, care îl văzuseră, vorbeau entuziasmați?

În sfârșit, fereastra se deschise. Bărbatul scund, cu cărare într-o parte și cu mustața tunsă scurt sub nas, ridică brațul în semn de salut și mulțimea jubilă.

— S-a petrecut ceea ce de mult s-a cerut, spuse reporterul. Partidele naționale și-au întins mâna spre a acționa împreună la reconstrucția patriei germane și Adolf Hitler a fost desemnat noul cancelar al Reichului.

— Fain, rosti Armin.

Acesta devenise de curând cuvântul lui preferat pentru tot ce îi plăcea.

— Să sperăm că în sfârșit se va urni ceva, zise tatăl. A fost o eroare ignorarea unei mișcări atât de puternice. Nu este de mirare că nu s-a făcut niciun progres până acum.

La Berlin se aprindeau torțe. Membri în uniformă ai partidului mărșăluiau pe sub ferestrele Cancelariei Reichului, în mâini cu făclii, cu brațul drept ridicat oblic. Mărșăluiau în același pas, ca o armată. Ceea ce în fapt și erau.

Reporterul din stradă aducea din când în când politicieni în fața camerei, care din cauza larmei și a jubilărilor trebuiau să țipe ca să se facă înțeleși. Reporterul vru să afle de la un bărbat cu barbă, pe care Helene nu îl cunoștea, dacă nu cumva există un risc prin numirea în cea mai înaltă funcție guvernamentală a unui președinte de partid radical.

— Totuși, opină reporterul, acum zece ani Hitler a încercat un puci. Nu vă temeți că acesta va

încerca acum din interior să facă ceea ce atunci nu a reușit din afară?

— Înțeleg asemenea temeri, spuse cel intervievat zâmbind îngăduitor, dar nu le împărtășesc. Vedeți dumneavoastră, din noul guvern fac acum parte, alături de Hitler, alți doi oameni din NSDAP. Toate celelalte posturi sunt ocupate de reprezentanți experimentați ai politicii de centru. Ca să zic așa, noi îl îngrădim pe Hitler și pe partidul lui. El poate și trebuie să aducă în politică un suflu proaspăt, dar fiind încadrat de forțe moderate, cu siguranță lucrurile nu vor scăpa de sub control.

— Mulțumiri pentru aceste aprecieri, zise reporterul, și duse mâna la urechea dreaptă, în care avea un receptor miniatural. Mi se spune că noul cancelar al Reichului vrea să facă o primă declarație. Dăm legătura la departamentul de presă al Cancelariei Reichului.

În imagine apăru o sală cu o mulțime de steaguri: negru-roșu-auriu, vechile steaguri negru-alb-roșu cu vulturul Reichului, dar și unul singur cu svastica. În sală intră Hitler, înconjurat de alți bărbați, ce păreau că îi supravegheau fiecare pas.

Reporterii declanșau aparatele de fotografiat și proaspătul cancelar fu scăldat într-o furtună de blițuri. Hitler părea nervos, răsucea pe o parte și pe alta foaia de hârtie pe care avea scris ceva ce urma să citească. Nu băga în seamă reporterii cu aparatele de fotografiat, nici pe cei cu notesuri și creioane în mâini; privirea lui era exclusiv ațintită către camerele televiziunilor.

În sfârșit ajunse la pupitrul cu microfoane și spuse:

— Au trecut peste 14 ani de la nefericita zi în care, amăgit de promisiunile din exterior și din interior, poporul german a uitat de cele mai înalte valori ale trecutului nostru, ale Reichului, de onoarea și libertatea lui, și a pierdut astfel totul. Din acea zi a trădării Atotputernicul și-a retras

binecuvântarea dată poporului nostru. Discordia și ura au luat locul acesteia.

Era impresionant când vorbea. Până atunci Helene văzuse fotografii ale acestuia, însă nu îl auzise niciodată vorbind. Avea o voce fornăită și ea nu înțelegea aproape nimic din ce spunea, dar i se părea tot timpul că era străpunsă de privirea ochilor lui, ca și cum i se adresează doar ei personal. Și pur și simplu regreta că ea nu înțelegea nimic.

Dar numai pentru scurt timp. I-ar fi plăcut fără discuție mai mult să îl vadă pe Hans Albers.

— Asta este bine pentru Germania, opină tatăl din spatele ei. Hitler vrea ca poporul german să se regăsească. Este firesc ca un popor să se revendice, asta este expresia voinței lui de a trăi. Orice doctor știe că voința de a trăi este cel mai important și mai hotărâtor lucru în procesul de însănătoșire. Dacă lipsește dorința de viață, niciun doctor din lume nu te poate vindeca. Dacă există voința de a trăi și ea este puternică, uneori nici nu mai are importanță ce face medicul pentru ca pacientul să se însănătoșească. Poporul german este bolnav sufletește și trebuie să se vindece, despre asta este vorba. Politica nu poate face asta singură, este nevoie de mai mult.

Asta îi era clar Helenei, deși încă regreta pierderea filmului artistic. Era tipic pentru tatăl ei să vadă totul din perspectivă medicală.

Ulterior, la ora de germană, au avut o lecție despre ziare și au primit ca temă pentru acasă să decupeze din prima pagină a unui ziar o știre, să o lipească pe o filă din caiet și în câteva rânduri să explice despre ce era vorba în articol. Cei ai căror părinți aveau un computer conectat la Rețeaua internațională și care primeau știrile prin Elektropost aveau voie să ia știrea de acolo. La lecție au discutat despre ce era o știre, la ce folosea aceasta, ce era un reportaj, ce era un comentariu și prin ce se deosebeau acestea.

De parcă profesorul Wolters ar fi vrut asta, exact în acea săptămână s-au întâmplat foarte multe lucruri. Reichstagul a ars, la Berlin domnea o agitație extremă și fusese arestat presupusul incendiator.

La radio Helene auzi un crainic anunțând emoționat că Agenția Națională de Securitate a furnizat informațiile privind mișcarea atentatorului, dovedind neîndoielnic că acesta se aflase la momentul respectiv în clădirea Reichstagului.

Era prima dată când Helene lua cunoștință de existența NSA. Nebănuind că asta va fi și pentru multă vreme ultima dată, l-a întrebat pe tatăl ei ce era Agenția Națională de Securitate.

— Habar nu am, am auzit și eu pentru prima dată de ea, recunoscu el după ce se gândi puțin. După denumire pare o instituție care se ocupă de siguranța noastră. Este îmbucurător să auzi că există un asemenea organ.

Deoarece tot începuse să citească ziare și tocmai se petreceau lucruri foarte dramatice, Helene nu încetă să o facă, nici când profesorul Wolters trecu la alte teme. În săptămânile care au urmat incendierii Reichstagului, Hitler a dispus arestarea a numeroși comuniști, inclusiv a celor din Reichstag.

Tatăl considera că este un lucru bun.

— Oricum ăștia sunt inamici ai statului. Ar institui o dictatură comunistă. Acest partid ar fi trebuit să fie interzis demult. Și „ordonanța de urgență” emisă după scurt timp îi câștigă deplina aprobare: Este ca și cum eu aș primi pe masa de operație o victimă cu numeroase răni însângerate. Nu este momentul pentru discuții, ci înainte de toate trebuie oprită hemoragia. Altfel pur și simplu pacientul moare. Așa este acum. Patria noastră se află într-o criză și într-o astfel de criză trebuie să existe unul – doar unul – care să spună ce este de făcut. Pentru că într-o criză nu este timp de discuții

numeroase pe marginea fiecărui pas. Așa au procedat și vechii romani, după cum am învățat și eu în școală.

Helene nu îi spuse că și ei învățaseră la școală istoria Romei și faptul că, atunci când Roma se afla într-o situație periculoasă, romanii alegeau pe cineva căruia îi transferau pentru o jumătate de an puterea decizională nelimitată, cu scopul de a-i scoate din criză. Unui asemenea om i se spunea dictator.

•••

Și la școală s-au schimbat lucrurile: deasupra intrării fluturau numai steaguri cu svastica și în fiecare clasă era atârnat pe perete tabloul Führerului și cancelarului Reichului Adolf Hitler.

După puțin timp la ora de germană a venit o nouă profesoară, o blondă înaltă, zdravănă, musculoasă, care Helenei îi amintea de o aruncătoare de suliță pe care o văzuse cu puțin timp înainte la televizor, doar că aceasta nu purta ochelari. Ea s-a recomandat Emma Lindauer și le-a spus că de acum înainte le va preda germana. Profesorul Wolters fusese pensionat.

— De astăzi se vor aplica noi reguli, continuă ea, și scoase o listă din mapa cu care intrase în clasă.

— Din dispoziția Ministerului Învățământului, pe viitor elevele evreice se vor așeza în spate, separat de celelalte eleve. De mâine, la intrarea în clasă profesorul va fi salutat cu salutul german; elevelor evreice le este interzis acest salut.

— Care este salutul german? întrebă Brunhilde Müller, care totdeauna era ultima care pricepea ceva.

Frau Lindauer o privi ridicând din sprâncene, mută lista în mâna stângă, ridică mâna dreaptă oblic în aer, bătu tocurile pantofilor și fornăi:

— Heil Hitler!

Apoi coborî brațul și adăugă:

— Acesta este salutul german.

Frau Lindauer inspiră adânc, apoi ridică lista și spuse:

— Acum voi citi numele celor pentru care este valabilă aceasta și vom organiza așezarea lor. Această nouă ordine în care au să stea se va păstra fără excepție la toate materiile.

Helene o privi pe femeie cuprinsă de o groază a cărei origine nu și-o putea explica. Să fie despărțite fetele evreice de celelalte fete? Părea o glumă proastă. Tatăl ei spusese totdeauna că nu trebuia luat prea în serios când cineva din guvern defăima evreii; asta era doar un fel de luptă electorală. În rândul populației existau anumite curente antisemite și multe partide încercau să le atragă într-un fel sau altul la alegeri.

— Esther Cohen, citi ea, și Esther, o fetiță slăbuță, scundă, cu bucle negre de toată frumusețea, își strânse lucrurile și se îndreptă supusă, târșâind picioarele, către peretele din spatele clasei.

— Lea Finkelstein… Sarah Levi… Ruth Melzer…

— Poftim? De ce eu?

Frau Lindauer o măsură cu privirea peste ramele ochelarilor.

— Tu ești…? Ruth Melzer?

— Da, răspunse Ruth. Dar eu sunt evanghelică.

Frau Lindauer zise rece:

— În acest caz nu are nicio importanță. Tu ești de origine evreiască, asta contează. Deci, în spate.

Ascultătoare, Ruth își strânse lucrurile cu mișcări de somnambulă. Avea lacrimi în ochi.

— Nu se poate, sări Helene în apărarea prietenei ei. Trebuie să fie vorba de o greșeală.

— Nu prea cred, răspunse Frau Lindauer. Dacă totuși este așa, să vină tatăl ei la director cu documentele necesare, spre a se putea îndrepta greșeala. Dar atât timp cât ea se află pe lista aceasta, trebuie să se mute în spate.

— Lasă, spuse încet Ruth și își închise geanta. Mă duc.

În timpul programului de școală nu erau permise discuțiile cu fetele evreice, totuși în pauza mare se putea vorbi. Măcar atunci…

— Dar tu *ești* evanghelică! insistă Helene, încă șocată de ce se întâmplase în această dimineață. Suntem înscrise amândouă la cursurile pentru confirmare, am fost împreună la biserică…

— Nici eu nu înțeleg, zise Ruth. Poate de vină este prenumele meu, un nume din Vechiul Testament. Îl poartă multe femei evreice.

— Dar acesta nu poate fi un motiv!

Ruth oftă.

— O să îi spun tatălui meu. El știe ce este de făcut.

În dimineața următoare, când s-au întâlnit în fața școlii ca de obicei, Ruth arăta de parcă o apăsa o greutate invizibilă pe umeri.

— Noi chiar suntem evrei, îi mărturisi ea încet Helenei. Nu am știut. Dar noi suntem evrei asi… asili… *asimilați*. Tata spunea că tatăl lui, deci bunicul meu, a decis să renunțe la cultul evreiesc și să devină un adevărat german.

Helenei parcă i se luă o piatră de pe inimă sau cel puțin o pietricică.

— Asta trebuie să fi rămas înscris undeva, tatăl tău a luptat și pe front.

— Da. El vrea să se ducă peste puțin timp la director și se va ocupa de îndreptarea greșelii.

— Și până atunci trebuie să stai în spate.

Ruth ridică din umeri:

— Se putea și mai rău.

Spusele ei se adeveriră. Tatăl ei, după ce se interesase mai bine, nu se dusese la director, ci luase alte măsuri.

— Ne mutăm, o anunță Ruth pe prietena ei, cu ochii roșii din cauza lacrimilor vărsate în ultimele zile.

— Poftim? Helene părea picată din cer. De ce?

— Tata spune că dacă începe așa, va continua și va fi tot mai rău. Aici evreii nu mai sunt siguri de viața lor. Și de aceea este mai bine să plecăm cât mai repede posibil.

Helene simți cum o podideau și pe ea lacrimile.

— Dar… dar unde vreți să plecați?

— În America. Avem rude la New York, care ne vor primi la început. Apoi va vedea tata.

— Și farmacia voastră?

— A vândut-o.

Helenei i se puse un nod în gât.

— Nu poți să pleci pur și simplu! Ce mă fac eu fără tine?

Ruth privi încurcată într-o parte și spuse încet:

— Pentru tine va fi mai bine să nu ai o prietenă evreică.

— De-aia nu mai pot eu…

— Dar altora nu le este indiferent, zise Ruth cu vocea ei răsunătoare.

Din păcate, Ruth avea dreptate: colegele se uitau chiorâș la ea și o întrebau cum de putuse să fie prietenă cu „una ca asta”. Evreii sunt dușmanii poporului nostru, îi spusese o fată dintr-a șaptea, când urcase treptele după pauza mare.

Helene se oprise și se răstise la ea:

— Ea este *prietena mea*!

Fata îi spuse doar atât:

— Mai bine fii atentă ce faci.

Apoi plecase mai departe netulburată.

Despărțirea se petrecu mai repede decât se așteptase, pentru că Ruth nu mai veni la ore din ziua următoare. Doar nu plecase fără să își ia rămas-bun de la ea? Desigur că era bolnavă. Helene sună după-amiază la familia Melzer, dar nu răspunse nimeni la telefon. Urcă pe bicicletă și se duse în oraș, însă când ajunse în fața farmaciei văzu o tăbliță pe ușă: *Închis pentru moment*. *Adresați-vă*, *vă rugăm*, *farmaciei Löwen-Apotheke din Karlsplatz*. Iar la ferestrele locuinței de deasupra nu mai atârnau perdele.

Helene stătea aplecată peste ghidonul bicicletei, nevenindu-i să creadă ceea ce vedea. Plecaseră.

O pisică veni de după colț și se opri când o văzu. Avea blana frumos tigrată în alb și gri.

— Findling! strigă Helene și o clipă fu sigură că mâța îi va destăinui ce se petrecuse acolo.

Dar Findling, care săptămâna trecută se ghemuise cu toată încrederea în poala ei, când Helene o vizitase pe Ruth, îi aruncă o privire impenetrabilă, aproape acuzatoare. Dar se apropie totuși de ea.

— Ce ar fi trebuit să fac? întrebă neajutorată.

Findling păru că se gândește la această problemă, dar firește că nu răspunse, ci se întoarse și plecă.

Helene mai rămase o vreme uitându-se la casa goală și încercând să priceapă ce se întâmplase.

Se întâmplase în orice caz ceva rău.

Și nu se terminase.

5.

Mulțumită notelor oarecum bune și unui bonus acordat fiilor unici ai văduvelor de război, Eugen fu admis la liceu și astfel nu mai avu timp să se joace în curtea din spate. La școală stătea alături de un băiat, Felix, care provenea din cea mai rău famată parte a cartierului Spandau.

S-au împrietenit repede și Felix l-a luat cu el în zona pe care o denumea „tarlaua" lui. Acolo descoperi o mulțime de căi și ascunzători foarte utile după ce, precum Felix, ușura de portofel vreun bărbat ori sălta poșeta vreunei femei și trebuia să dispară urgent. Acesta cunoștea și oameni la care obiectele furate, precum bijuteriile, ceasurile și portofelele, se transformau în bani. Cu bani în buzunar până și un elev avea acces la chestii mai interesante, cum ar fi țigările, alcoolul sau cinematografele pentru care era prea tânăr.

La școală, Eugen învăța cu ușurință. De la Felix a deprins cum să cerșească (cea mai bună metodă era să abordeze trecătorii, cerându-le câțiva bani pentru tramvai, pentru că și-a pierdut banii și nu mai putea ajunge acasă. Dacă reușea să pară disperat, mulți oameni îi dădeau toți banii de bilet), cum să lucreze „în doi" (în timp ce unul împingea „fraierul", celălalt îi sălta portofelul din buzunarul pantalonilor), cum să facă rost de țigări fără să mai fie întrebat de vârstă (din automate ca acelea din subsolurile hotelurilor bune).

Lui Eugen i se părea că furtul de portofele presupune un consum nervos inutil, prea mare în comparație cu câștigul și cu riscul. De la alcool i se făcea rău, nu însă și de la țigări, cu toate că Felix susținea că până te obișnuiai nu te simțeai grozav. Iar cerșitul putea fi lucrativ și te învăța o mulțime de lucruri despre oameni, însă da, era *nedemn*. Nu era potrivit pentru fiul unui erou de război.

Când și când Eugen se întâlnea cu membri ai clicii lui Felix. Aceștia nu îi spuneau adevăratul lor nume, se prezentau ca *Putină*, *Ghionoaie* și *Tocătură*, dar îl acceptau în cele din urmă să golească împreună, pe neobservate, o locuință în care știau că ziua nu era nimeni acasă.

Pentru Eugen fascinantă nu era prada în sine, cât emoția pătrunderii într-o locuință străină, și astfel în viața unui alt om, scotocirea prin tot ce aparținea acestuia și descoperirea a tot felul de mici secrete: ce chiloți purta, cui și despre ce scria, câți bani avea în cont și așa mai departe. Acest act al pătrunderii în sine era cel care îl excita la maxim, plus faptul că respectivul nu știa că el îi răscolea cele mai intime gânduri și lucruri. În timp ce Felix și ceilalți căutau bani, împachetau argintăria în cârpe și o îndesau în buzunare, ori strângeau bijuterii, Eugen studia medicamentele, sertarele noptierelor și fotografiile din cutiile de lemn.

Totul se desfășura mult prea repede. Spunându-i: „Dacă nu duci nimic, nu vei lua nimic din pradă”, Felix îi punea în brațe două legături grele al căror conținut Eugen îl îndesa prin buzunare, apoi dispăreau. După doar câteva ore plecau din prăvălia tăinuitorului fiecare cu câte treizeci de mărci în buzunar!

Nu era rău, deoarece în definitiv el putea să folosească banii pentru casă, doar era unicul bărbat din gospodărie. Trebuia doar să născocească o poveste care să explice proveniența lor, dar asta nu era greu. („Un bărbat în haină de blană s-a ridicat de la o masă la cafenea și a uitat mapa pe scaunul alăturat. Am alergat după el și i-am dat-o, iar el mi-a dat treizeci de mărci ca recompensă, pentru că în mapă se aflau documente foarte importante.”)

Abia aștepta să repete figura, la fel și ceilalți, dar problema era să descopere locuințele în care nu puteau fi deranjați.

Pentru Eugen nu a fost însă greu. Începu să fie cu ochii în patru și în scurt timp deveni expert. Cine dădea atenție unui băiețandru blond și murdar, îmbrăcat mai mult decât modest, care bătea trotuarele? Eugen hoinărea de colo-colo, trăgea cu urechea la discuții, urmărea oameni ca să afle unde lucrau și ce obiceiuri aveau și curând își formă o imagine asupra mai fiecărei clădiri – știa cine și unde pleca, când nu era nimeni în casă, la ce oră se întorceau locatarii. Astfel descoperi că adulții duc deseori o viață supusă unor reguli stricte, de îți puteai potrivi ceasul după ei. Nu se duceau la muncă doar la ore fixe, ci mergeau la ore fixe și la restaurant să mănânce de prânz ori să bea câte o cafea cu alții. Aveau programări regulate la medic, ieșeau la plimbare în aceleași seri din săptămână și la aceleași ore.

Când loviturile bazate pe informațiile date de Eugen au ajuns în paginile ziarelor pe care mama lui le primea de la vecini, imediat ce aceștia terminau de citit („Serie de spargeri în Charlottenburg – poliția suspectează țiganii”), Eugen trase concluzia că era cazul să se retragă. Între timp urmărise cum spărgea Putină încuietorile obișnuite, fără a lăsa urme, și nu mai depindea de gașca lui Felix. Activitatea lui de spionare viza cartiere mai bune, cu locuințe părăsite pentru timp mai lung.

Putină se înfurie că Eugen nu le mai furniza noi adrese, bombăni o vreme, dar îi trecu. Ceilalți erau de părere că poate era mai bine să se lase de spargeri măcar pentru o vreme.

Eugen nu mai fura sau dacă o făcea lua doar nimicuri a căror lipsă proprietarul nici nu o observa. El se mulțumea pur și simplu să pătrundă în locuința unui bărbat ori a unei femei necunoscute și să răscolească prin sertare, prin corespondență ori prin extrase de cont, prin dulapuri, pe etajere și în debarale. Remarcă faptul că mulți oameni se prefăceau săraci, dar în

realitate erau bogați, alții făceau pe bogații, dar aveau datorii. Multe femei aveau imense cantități de lenjerie de corp, textile diafane cu dantele cu deschideri în locuri bizare. Mulți bărbați păstrau în sertarele noptierelor broșuri uzate cu fotografii în care femei goale făceau chestii ciudate cu bărbați goi, fotografii pe care Eugen le găsea în aceeași măsură ciudate și incitante și pe care le studia foarte amănunțit. Nu îndrăznea să le ia, pentru că se gândea ce s-ar fi întâmplat dacă i le-ar fi găsit mama lui.

În locuința unui bărbat, care era chelner la Café Kanzler, găsi o colecție de cești de cafea grele din argint. Odată, uitându-se pe terasa acestei cafenele, observă că se servea cafeaua în aceleași cești. Eugen îl pândi pe bărbat într-un loc întunecos, când acesta se întorcea acasă, și îl acostă:

— V-am văzut furând cești din argint din cafenea. Și nu doar o singură dată.

Bărbatul, un tip cu aspect de tuberculos, cu păr cenușiu, tresări:

— Ce? De unde știi? Apoi își dădu seama că tocmai se trădase și întrebă: Ce vrei?

— O sută de mărci, răspunse scurt Eugen. Altfel îi spun șefului dumneavoastră.

În realitate nu ar fi avut curaj, pentru că șeful ar fi anunțat imediat poliția, care cu siguranță că ar fi vrut să știe de unde și când a aflat și cum l-a supravegheat pe bărbat când fura – toate acestea fiind prea riscante. Dar bărbatul nu se gândea la lucrul acesta.

— O sută de mărci? repetă bărbatul. Nu am atât de mult. Se scotoci prin buzunare și scoase câteva bancnote. Uite, îți pot da cincizeci.

— Bine, acceptă Eugen și înșfacă banii. Apoi îl sfătui pe nefericit: Duceți-le la Seligmann, lângă gara Spandau. Plătește bine.

— Ce?

Bărbatul se uită la el perplex, dar pentru că Eugen nu voia să fie privit prea mult, se întoarse și

o luă la fugă.

Cincizeci de mărci! „Cunoașterea înseamnă putere”, își spuse el în gând.

•••

Odată, Felix îi spuse că gașca se întâlnea cu un grup de fete de aceeași vârstă la un „strip-poker”. Jucau cărți și cine pierdea trebuia să dea jos o piesă de îmbrăcăminte.

— Un astfel de joc este mai captivant când are o miză ca asta, îi explică el. Să joci cu fetele pe bani ar fi o tâmpenie.

— Și fetele acceptă așa ceva? întrebă sceptic Eugen.

— Cu plăcere! Sunt moarte după asta.

Pentru că îi surâdea perspectiva de a vedea odată o fată în carne și oase, mai mult ori mai puțin dezbrăcată, se interesă dacă nu ar putea juca și el.

Felix se încruntă și răspunse plin de importanță:

— Hmm… trebuie mai întâi să îi întreb pe ceilalți.

Îl lăsă pe Eugen să se perpelească mai multe săptămâni, după care îl luă cu el. Îl puse să jure că va ține secret locul de întâlnire și îl atenționă de mai multe ori că nu are voie să plece înainte de încheierea jocului.

— Și când se încheie jocul? întrebă Eugen.

— Evident, atunci când cineva nu mai are ce dezbrăca, îi răspunse Felix rânjind.

Locul de întâlnire era un pod așternut cu covoare vechi, într-o casă cu șase etaje cu apartamente de închiriat. Prin unica fereastră din acoperiș pătrundea lumina orbitoare a soarelui, în ale cărui raze dansau particule de praf, iar în jurul petei luminate ședeau ei în cerc, cinci băieți cu el, și patru fete. Ghionoaie începu să împartă cărțile și Eugen pierdu prima tură. Își dezbrăcă haina și dădu vina pe faptul că avusese cărți proaste.

Eugen pierdu și jocul al doilea. Își scoase un pantof.

Și tot așa. Cel de al doilea pantof. O șosetă. Cealaltă șosetă. La un moment dat pierdu și una dintre fete, care își scoase jacheta acompaniată de aplauze, dar jocul următor îl pierdu tot Eugen și rămase fără pulover.

— Eu am mereu cărți proaste, se plânse el.

— Se întâmplă, își dădu cu părerea Felix.

Iarăși pierdu. Fu nevoit să se dezbrace de cămașă. Maiou nu purta. Fetele chicoteau.

— Ce joc tâmpit, bombăni Eugen.

Felix îl privi mustrător și el dădu din cap pentru a arăta că este conștient de faptul că nu avea voie să iasă din joc înainte de încheierea acestuia.

Plus că ghinionul lui *trebuia* să se sfârșească! Exact în fața lui stătea o fată voinică, ciufulită și cu un piept impresionant.

Încă o rundă. Iarăși ghinion. Rămase acum și fără pantaloni.

— Al dracului ghinion, nu? zise Putină rânjind.

— Adevărat ghinion, îl susținu Tocătură.

— Da, recunoscu Eugen supărat.

Avea noroc că aici sus era cald, din cauza soarelui ce încingea acoperișul.

S-au dat cărțile. Eugen mai trase o dată aer cu putere în piept, înainte de a le ridica. Nu erau prea rele, dar nu o scoase nici de data asta la capăt, fiind ultimul.

— Chiloții, vă rugăm! îi ceru Felix.

Toți ceilalți izbucniră în râs.

Eugen simți că se face roșu, se chinui să își scoată chiloții stând pe scaun și îi aruncă peste celelalte haine.

— Și acum? întrebă el strângând coapsele, cu mâinile în față, ca să nu se simtă chiar gol pușcă.

— Acum, îi explică Felix, jucăm ultima rundă, iar câștigătorul poate să îți ceară să faci ceva, pentru ca tu să îți reprimești hainele. Firește că tu nu joci, așa că stai acolo.

Și asta? rămase nemișcat, șezând, privind și întrebându-se ce i se va mai cere. Cu siguranță

ceva și mai degradant. Despre regula aceasta Felix nu îi spusese nimic.

Ciudat, de data asta jucau cu alte cărți? Celelalte cărți de joc aveau pe verso un model albastru, acestea aveau unul roșu. Când se stabili câștigătorul – care fu Putină – Eugen întrebă de culorile cărților și toți începură să râdă ca nebunii.

— Așa procedăm noi de fiecare dată când avem de-a face cu un nou venit, îi explică Felix. Și după ce se mai liniști, luă celelalte cărți și mărturisi: Celelalte sunt măsluite.

— Măsluite? repetă Eugen, având senzația că visa urât.

Să stai gol pușcă pe un covor sub tavan și să pierzi la jocul de cărți: acesta *nu putea fi* decât un vis urât!

— Da, te-am păcălit. Stai să îți arăt.

El îi prezentă lui Eugen semnele de pe spatele cărților, după care se putea afla ce ținea fiecare în mână și îi arătă cum te puteai folosi de acest lucru în joc. Era extrem de simplu, dacă știai la ce să te aștepți, lucru pe care Eugen îl găsi cel mai rușinos: faptul că el nu observase asta până acum.

— Dar, decise Felix, tu ai pierdut, și Putină poate hotărî acum ce trebuie să faci pentru a-ți recăpăta îmbrăcămintea.

— Să danseze în fața noastră! chicoti una dintre fete, cea grasă.

— Nu, să ne arate cum… știi…, strigă alta, cea tunsă băiețește, și simulă cu mâna o mișcare înainte și înapoi.

Eugen habar nu avea la ce se referea aceasta.

Roșcata țipă strident, agitând o perie veche:

— Să își bage mânerul acesteia în fund și să se învârtească și să latre ca un câine!

Striga cu atâta foc, că lui Eugen chiar i se făcu frică. Serios vorbind, nu puteau să îi ceară așa ceva, nu? Așa ceva *nu se face*!

A patra fată, cea mai plictisitoare dintre ele, zise:

— Să îi aruncăm hainele pe fereastră în stradă, și el să coboare gol pe scară dacă vrea să și le recapete!

Eugen stătea ca paralizat, cu picioarele apropiate, cu palmele acoperindu-și penisul, sigur că va muri de rușine.

Putină o reduse pe fată la tăcere cu un gest scurt.

— *Eu* am câștigat. Așadar eu decid ce să facă.

Eugen băgă de seamă că începuse să tremure. Mai bine zis trupul lui începu să tremure, fără ca el să îl mai poată controla.

— Eu vreau să-mi dai o adresă, continuă Putină cu voce tunătoare. Nu cred că nu mai știi una. Nu cred că te-ai speriat când am ajuns în ziare.

Desigur că el avea dreptate, dar Eugen nu va accepta asta. Cu mâinile acoperindu-și penisul, având senzația că acesta îi ajunsese la dimensiuni microscopice, urmând ca în curând să îi dispară de tot sub burtă, se holba la Putină și se gândea. În cele din urmă spuse:

— Mai am o singură adresă: Pestalozzistraße 86, etajul 3 pe dreapta. Profesorul Altgassen. Este pensionat, stă mult acasă, dar în fiecare miercuri la ora două se duce la o întâlnire cu prietenii și niciodată nu se întoarce înainte de ora cinci.

— Minunat, zise Putină și îi zvârli hainele. Deci miercurea viitoare la ora două. Am neapărat nevoie de bani.

Eugen nu spuse nimic și se îmbrăcă repede. Cineva mai propuse o nouă rundă, de data aceasta cu cărțile bune, dar Ghionoaie obiectă că el trebuie să plece acasă, la fel spuseră și două dintre fete.

Miercuri gașca se reuni puțin înainte de ora două în apropierea casei în care locuia profesorul; doar Eugen nu apăru.

— Eu cred că este bolnav, zise Felix, se simțea rău și azi-dimineață la școală.

— O să ne revină nouă mai mult, spuse disprețuitor Putină.

După un timp, ușa casei se deschise și profesorul ieși, un bătrân cu joben, monoclu și baston. Privi degajat în jur și plecă hotărât, fără a bănui că patru perechi de ochi tineri îi urmăreau fiecare pas, până când dispăru după colț. Cei patru mai așteptară o vreme, apoi traversară strada și se strecurară în casă.

În realitate Eugen nu era bolnav, dimineața doar simulase starea de rău. Venise la locul stabilit chiar puțin mai devreme și ascuns după colțul unei case urmărea totul. După ce gașca trădătoare dispăru în interiorul casei, mai așteptă puțin imaginându-și cum urcă pe scară, cum Putină forțează broasca și pătrund în locuință. Trăise de suficiente ori aceste momente pentru a calcula cât durează fiecare.

Apoi se îndreptă grăbit spre cabina telefonică din apropiere, sună la poliție, și cu vocea modificată reclamă că după toate aparențele la adresa din Pestalozzistraße 86, Charlotenburg are loc o spargere.

Poliția reacționă surprinzător de repede. Era evident că nu se uitase seria recentă de spargeri. Eugen abia reveni la postul lui de observație, că o mașină verde a poliției opri și din ea săriră câțiva polițiști cu bastoanele pregătite. După puțin timp din casă fură scoși patru tineri cu mâinile încătușate la spate.

Eugen urmări calm cum mașina plecă și se făcu din nou liniște.

Era fiu de erou de război. Nu putea să lase lucrurile așa.

•••

În dimineața următoare în clasă intră directorul școlii, care anunță deosebit de șifonat că elevul Felix Dallmann frecventa din păcate un mediu necorespunzător, ba chiar periculos, așa că acum este arestat, și după cum stăteau lucrurile, va petrece acolo viitorii câțiva ani împreună cu prietenii lui. În acest fel cariera lui liceală se

încheie. După care adăugă: Acesta este un avertisment pentru toți.

Deoarece se știa că Eugen fusese prieten cu Felix, a fost interogat de poliție, dar a contestat că ar fi știut ceva sau că ar fi luat parte la activități necurate. A spus că el a învățat cu Felix pentru examene. Declarația lui a fost înregistrată și pentru el totul s-a terminat cu asta, nu a mai auzit nimic de acest caz și nu a fost citat în fața instanței. A aflat mai târziu din ziare că „cei patru regi ai spargerilor din Berlin" au fost condamnați la mulți ani de detenție corecțională.

Apoi Eugen a început să caute fetele. Nu era simplu, pentru că nu le știa numele. A colindat mult și bine cartierul, în speranța că va întâlni măcar una dintre ele, dar fără rezultat. În final i-a venit ideea să supravegheze școlile frecventate de fete de vârsta respectivă. Doar *trebuiau* să meargă și ele la o școală.

Nici asta nu era simplu, pentru că avea nevoie de un pretext bun ca să întârzie la propria școală. Dar la a cincea școală vizată – Luisenstädtische Gymnasium din Prenzlauer Berg – avu succes: școala era frecventată de rotofeia care stătuse chiar în fața lui și care îi ceruse să danseze dezbrăcat.

A pândit-o la prânz, a urmărit-o neobservat și printre altele a aflat că se numea Dörte și că una dintre preocupările ei preferate în timpul liber era să se ducă în oraș cu tramvaiul și să colinde magazinele mari, de preferință KaDeWe.

După ce află mai multe amănunte necesare întocmirii unui plan, într-o zi pe la prânz, când aceasta ieși din casă și se îndreptă către stația de tramvai, îi ieși în drum și zise:

— Bună, Dörte.

Firește că ea îl recunoscu imediat:

— Bună, ăă… Eugen, nu-i așa?

El dădu afirmativ din cap și o privi în ochi intimidând-o.

— Hm… ne vedem din nou, spuse el cu un ton oarecum amenințător.

Era bine.

— De unde știi cum mă cheamă? întrebă ea nervoasă.

— Oh, știu o mulțime de lucruri despre tine. Nu doar cum te cheamă. Știu și la ce școală mergi. Și ce faci după-amiaza.

— Poftim? ripostă ea obraznic. Și ce fac?

— Preferi să te duci în Schöneberg, să te plimbi prin KaDeWe. Alaltăieri ai furat de acolo un ruj, ieri ai furat o rochie. Ai îmbrăcat-o pe sub rochia pe care o purtai.

— Da, și? întrebă ea bosumflată.

— Taică-tău face parte din consiliul bisericesc, continuă Eugen. Cu certitudine că nu ar fi entuziasmat dacă ar ști asta. Și era o rochie scumpă. *Foarte scumpă*.

Nu îi scăpă faptul că ea tresări și că tonul i se înmuie:

— Nu poți dovedi asta.

— Ba da. Eugen scoase la iveală un Minox pe care îl furase la una din spargeri. Am făcut fotografii. Trebuie doar să developez filmul.

Era o minciună. El habar nu avea ce era pe film. Dar nici ea nu știa. Și mulțumită reclamelor oricine recunoștea un Minox: cel mai mic aparat de fotografiat din lume și un instrument îndrăgit de spioni.

— Ce vrei? șopti ea.

— Am o propunere cât se poate de corectă: facem o partidă de strip-poker. Doar tu cu mine. Dacă tu câștigi, îți poți îndeplini o dorință, de exemplu să scot din aparat filmul nedevelopat și astfel să distrug pozele.

— Și dacă vei câștiga tu?

— Atunci eu îmi pot exprima o dorință, doar cunoști regulile.

Ea privi neajutorată în jur, inutil, pentru că nu era nimeni care să o salveze dacă o lua la fugă.

— Ascultă…, zise ea în cele din urmă mușcându-și buza de jos, chestia cu strip-pokerul este opera lui Putină. Ne-a promis bani dacă intrăm în joc. Pentru că în mod normal nu îmi fac de lucru cu astfel de indivizi, știi?

— Hm! mormăi Eugen.

Dacă cineva este nervos, mai bine îl lași să vorbească. Dörte era într-o asemenea situație.

— Ne-a promis că nimeni dintre noi nu va trebui să se dezbrace, poate cel mult să scoată o piesă de îmbrăcăminte, de formă. Ne-a explicat cum împarte cărțile, în așa fel ca tu să pierzi. Ca să fiu cinstită, nu am vrut să se ajungă la asta.

Eugen ridică din sprâncene:

— Oh, nu ai vrut?

— La început nu. Dar dacă s-a hotărât așa, m-am prins și eu în joc.

— Exact, zise Eugen și vântură mâna cu Minoxul. Și acum o să mai intri o dată.

Ea se dădu bătută.

— Bine. Când și unde?

— Chiar acum? propuse Eugen. Avem timp toată după-amiaza. Și știu eu un loc unde nu vom fi deranjați.

Ea îl urmă. Ce altceva ar fi putut să facă? O conduse la un pod asemănător cu cel în care râseseră de el, ea mai tare decât toți ceilalți. Locul nu era însă așa de înalt și de încăpător, dar el făcuse rost de covoare vechi, iar cheia de la lacăt o avea permanent la el.

Se așezară în tăcere și el începu să împartă cărțile.

Folosea cărți măsluite, dar însemnate altfel decât știa ea. Se comportă ca și cum ar fi jucat corect și o lăsă pe ea să câștige de mai multe ori, prefăcându-se că se necăjește că are ghinion. Dar bineînțeles că în final ea era goală, în timp ce el mai avea chiloții pe el.

— Bine, zise ea, ce trebuie să fac?

El îi explică.

Ea îl privi înspăimântată.

— Nu fac asta! Nu sunt dintre acelea!

Eugen ridică Minoxul.

— Există doar două posibilități. Prima este să o faci și primești filmul. Cealaltă este să nu o faci, eu developez filmul și tatăl tău primește pozele. Le primește de asemenea KaDeWe, împreună cu adresa ta.

Maxilarul ei începu să tremure.

— Ai trișat! Cărțile erau însemnate.

— Cine a pierdut a pierdut, răspunse Eugen neînduplecat.

Totul s-a terminat cu el stând sprijinit cu spatele de un stâlp al podului, în timp ce ea, în genunchi în fața lui, îi făcea cu penisul exact ceea ce îi ceruse el, totul fiind atât de excitant încât se simți cu mult mai bine decât își imaginase în cele mai îndrăznețe visuri ale sale, astfel că nu mai avea importanță că ea bocea. Ba dimpotrivă, asta făcea totul și mai excitant.

Și celorlalte trei fete, își jură el, le va face același lucru.

6.

Helene aşteptă mult un semn de viaţă de la Ruth. Doar prietena ei nu dispăruse fără să îi lase măcar o scrisoare de adio? Fără a-i da o adresă unde să îi poată scrie? Dar nu se întâmplă nimic. Ruth dispăru din viaţa ei şi dispărută rămase.

La şcoală, la începutul fiecărei ore de curs, se striga „Heil Hitler!" şi elevele erau tot mai puţine, pentru că şcolăriţele evreice plecau una câte una. Un entuziasm unanim a stârnit decretul ministerial al noului guvern, care prelungea vacanţa de Paşti până la 30 aprilie. 20 aprilie, ziua de naştere a noului cancelar al Reichului, a fost sărbătorită cu o paradă cu torţe, la care au fost obligaţi să participe toţi elevii din oraş. Manifestaţiile au fost acceptate de locuitori, mai ales pentru că s-au dovedit o adevărată sărbătoare prin participarea pompierilor, asociaţiilor sportive şi a veteranilor de război.

La reînceperea anului şcolar, în luna mai, cele trei clase a treia de liceu au fost comasate în două clase, Helene a primit o nouă colegă de bancă, o fată pe nume Veronika, o frumuseţe eterică, cu sâni deja impresionanţi, pe care şi-i prezenta cu mândrie când se schimba în echipamentul pentru ora de gimnastică. Helenei îi părea o prinţesă din basme, apărută din poveştile fraţilor Grimm. Oricât se străduia, nu ştia cum să se apropie de ea.

Pe 24 iunie a fost iarăşi sărbătoare. Solstiţiul a căzut miercurea. Iarăşi s-a mărşăluit pe străzi, într-o coloană lungă, care se termina într-o piaţă mare, în care a fost aprins un rug. În timp ce focul se înălţa spre cer, Helene şi ceilalţi au intonat *Flamme empor*. După care directorul liceului pentru băieţi a vorbit despre importanţa sărbătoririi solstiţiului în vremurile vechi şi în cele noi, care abia răsar, dar Helene asculta fără interes. Directorul termină cu un sonor „Ura! Ura! Ura pentru cancelarul nostru Adolf Hitler! Ura pentru

președintele Reichului Von Hindenburg!”, apoi s-au cântat imnul Germaniei și cântecul lui Horst Wessel, după care li s-a dat voie să plece acasă.

Marea zarvă a momentului a stârnit-o apropiata desființare a numerarului. Despre nimic nu s-a discutat atât și cei mai mulți nu agreau ideea de a nu mai avea bancnote și monede, ci doar un fel de legitimație. Săptămâni întregi la televiziune se difuzau emisiuni doar pe tema aceasta. Criticii avertizau că măsura este prematură și pripită, sistemul încă nu este finalizat și în practică au să apară mari probleme. Și reprezentanții guvernamentali recunoșteau de cele mai multe ori: da, la început ne vom confrunta cu probleme, dar se va face tot ce se va putea pentru a le rezolva. Dar așa trebuie procedat, deoarece doar în acest mod corupția și crima organizată vor fi eficient combătute. Și mai ales aceasta este singura cale de a elibera Germania din funesta încâlceală a marelui capital internațional și de a o smulge din sclavia evreiască a dobânzilor. „Marii bancheri evrei care manipulează politica mondială încearcă să facă tot ce le stă în putere să nu le scăpăm din ghearele lacome”, spunea un asistent al ministrului finanțelor în cadrul unei runde de discuții la nivel înalt. „Cea mai mare parte a propagandei contra eliminării numerarului provine din aceste cercuri și un german onest nu ar trebui să dea crezare unor asemenea argumente, ci să contribuie din toate puterile ca noul sistem să aibă succes. Pe termen lung el se va dovedi un pas corect, și anume unul care va face viața substanțial mai comodă. Fără pfenigi strânși prin portofele, fără greutățile cu darea restului. În viitor veți putea avea la dumneavoastră toți banii, fără ca aceștia să vă poată fi furați!”

Așa s-a și întâmplat. Până pe 1 iulie toți banii lichizi trebuiau predați la bancă, pentru a fi trecuți în contul propriu. Cine nu avea un cont primea unul, chiar și copiii. Când Helene și-a spart

pușculița în care băgase ani la rând monede și când și când câte o bancnotă, în ea se aflau 217 Reichsmark! Ar fi vrut să păstreze ca amintire cel puțin câte un exemplar din fiecare tip de monedă, dar tatăl ei o avertiză că acest lucru este strict interzis: După 1 iulie se vor face controale, iar cei la care se vor găsi monede ori bancnote vor fi aspru pedepsiți, posibil chiar cu închisoarea.

Bineînțeles că Helene nu voia să ajungă la închisoare, așa că și-a depus ascultătoare comoara la bancă. Acolo banii au fost numărați din nou și ea a primit un card din carton lăcuit, având tipărite fotografia ei, numele – FRÄULEIN HELENE BODENKAMP, data nașterii – *2 februarie 1921*, și dedesubt un număr cu foarte multe cifre. Acesta era contul ei personal! Acum se simțea și ea aproape matură. Banii de buzunar îi va primi pe viitor prin transfer, așa cum se dau salariile!

Între timp, toate magazinele primiseră aparatele necesare plăților cu aceste carduri la care se putea verifica oricând soldul contului. Helene se și duse pe 1 iulie, într-o sâmbătă, la o brutărie, și cumpără un melc, ca să verifice cum funcționa sistemul nou. Melcul costa cinci pfenigi și ea trebui doar să bage cardul în fanta aparatului de citire, să tasteze codul secret și să apese pe *Confirmare* pentru a efectua plata! Într-adevăr era foarte practic. Și ceilalți cumpărători erau de aceeași părere, doar o femeie bătrână și gârbovită nu prea se descurca. Tastă greșit codul secret, a treia oară cardul se blocă și soția brutarului trebui să sune la bancă, pentru ca bătrâna să își recapete cardul.

— Asta-i o tâmpenie, se revoltă bătrâna. Și dacă vrei să dai ceva unui cerșetor, cum procedezi? Are și el o mașinărie de-asta la el?

— În noua Germanie, interveni un bărbat de la coadă, nu vor exista cerșetori.

Iar o femeie îi șopti însoțitoarei ei:

— Ca și cum i-ar fi dat *vreodată* ceva unui cerșetor!

Părinții Helenei se gândiră să procure pentru fiecare unul dintre acele telefoane mobile care se tot ieftiniseră. Se spunea că în viitor așa-numitele „telefoane populare” vor fi accesibile oricui. Cu un asemenea telefon puteai să faci și plăți, chiar mai simplu decât cu cardul, și tatăl Helenei spuse odată:

— Este practic. Între timp am ajuns să mă întreb cum de m-am descurcat fără el.

Acum tatăl avea mai mult de lucru decât înainte, deoarece o lege nouă dispusese ca medicii evrei să poată trata doar evrei și pentru că în Weimar existau mulți medici evrei, ceilalți medici erau tot mai ocupați. În plus, din același motiv tatăl Helenei fusese promovat la clinică: șeful lui, doctorul Landau, era evreu, și clinica îl concediase. La fel și pe doctorul Freudenberger, medicul-șef.

Într-o zi Veronika i se adresă Helenei:

— Tu nu o să te poți căsători.

— Ce? întrebă Helene blocată nu atât de afirmație, cât de faptul că vecina ei de bancă nu vorbea de obicei cu ea. De ce?

— Pentru că nu ești destul de frumoasă.

Helene resimți vorbele ca pe un cuțit în spate, dar nu lăsă să se vadă și ripostă:

— Acesta nu este singurul lucru care contează.

— Ba da, i-o tăie scurt Veronika. Tata mi-a spus că în curând va fi război. Altfel nu se poate. Noi avem nevoie de spațiu vital. Și în război au să moară mulți bărbați, după care au să existe mai multe femei decât bărbați. Deci bărbații vor avea de unde să aleagă. Și dacă bărbații aleg, ei le vor lua pe femeile frumoase.

•••

Apoi s-a întâmplat ceva cu unchiul Siegmund.

Era o zi splendidă de vară de la începutul lunii august. Peisajul era copleșit de arșiță, cerul era de un albastru pur și Helene hotărâse ca după prânz să meargă la șstrand. Nu mai fusese de când se afișase

la casele de bilete că „evreii nu au acces”, ceea ce îi dăduse fiori. Dar astfel de anunțuri erau tot mai dese, la cinematografe, pe băncile din parcuri, în prăvălii. Va trebui să se acomodeze cu ele.

Tocmai luau masa de prânz, piept de vită cu sos de hrean, cartofi fierți și sfeclă roșie, când sună telefonul mamei.

Tatăl, care în mod excepțional plecase de la clinică, pentru că era prea cald pentru a opera, ridică privirea nemulțumit.

— Cine sună la ora asta?

— Lăsați-l să sune, zise Armin. Dacă este important, va reveni.

Făcea pe indiferentul, dar Helene știa că nu își dorea nimic mai mult decât un telefon propriu.

Mama se ridică totuși și se duse pe hol, unde telefonul era așezat în încărcător.

— Siegmund? Ce? se auzi. Urmă apoi o pauză. Cu telefonul la ureche mama apăru în ușa sufrageriei exclamând: Nu este posibil!

Nimeni nu mai mânca. Helene, Armin și tatăl rămăseseră cu tacâmul în mână și urmăreau chipul mamei care se întuneca.

— Ce s-a întâmplat? întrebă în cele din urmă tatăl uimit.

Mama luă telefonul de la ureche și spuse:

— Siegmund a fost acuzat de incitare la ură.

— Incitare la ură? repetă tatăl. Ce incitare la ură?

— Niște afirmații critice la adresa Führerului făcute de el pe Forumul german. El zice că afirmațiile sunt vechi de câțiva ani. Nu înțeleg.

Mama clătină din cap.

Tatăl lăsă pe masă cuțitul și furculița și oftă.

— Ce nu este de înțeles? Tot ce este scris pe forum rămâne acolo. Este memorat undeva. Iar acum este folosit împotriva lui.

— Avocatul tău ce zice despre asta? întrebă mama la telefon.

De fiecare dată când era emoționată, vorbea la telefon mai tare, ca și cum ar fi vrut să ajute tehnica să învingă distanța. Ascultă.

— Ah, da. Înțeleg. Evident, vino când vrei… La ora cinci este în regulă. Nu știu dacă până atunci se întoarce și Johann, dar eu sunt aici în orice caz.

— Și eu! strigă tatăl. În după-amiaza asta pot pleca mai devreme.

— Deci și Johann este acasă. Pe curând. Ea încheie discuția telefonică, apoi adăugă: Avocatul lui este evreu și nu mai are drept de practică.

— Dr. Wagner? se miră tatăl. Dar acesta nu este un nume evreiesc.

— Siegmund zice că mama lui este evreică. Asta este suficient, el este pe jumătate evreu. Mama lăsă jos telefonul și continuă: În orice caz, Siegmund vine la ora cinci.

Tatăl se încruntă:

— *Pe jumătate evreu*? Nu știu. Nu este exagerat?

— Poate că îl poți convinge pe dr. Kröger să preia cazul lui Siegmund?

Helene știa că dr. Kröger era avocatul familiei.

— Da, o să văd. Îl sun după masă. Tatăl apucă iarăși cuțitul și furculița. Acum să mâncăm. La ora două trebuie să fiu iarăși la clinică.

Suna oarecum liniștitor. Helene se duse totuși să înoate, pentru că era înăbușitor de cald. Încercă să fie acasă la ora cinci, dar trebui să urce o pantă cu bicicleta și întârzie puțin, ajungând abia când unchiul Siegmund se pregătea de plecare.

— Și cineva să aibă grijă de casa mea, îi spunea el surorii sale, când Helene cobora de pe bicicletă. În cel mai rău caz. Ca atunci când eu eram plecat în călătorii. Doar că acum este vorba despre o călătorie pe care aș fi preferat să nu o fac.

Mama Helenei îl măsură pe fratele ei mai mare cu o privire îngrijorată.

— Ah, cu siguranță că îți faci griji prea mari. Totul se va termina cu bine.

— Să sperăm, spuse unchiul Siegmund abătut. Când mă gândesc că legea aceasta a fost dată sub un cancelar de la SPD tocmai pentru combaterea acestor extremiști care acum…

El se opri când o observă pe Helene, oftă adânc și repetă:

— Să sperăm.

Apoi o mângâie pe obraz, urcă în mașina lui, cu un zâmbet absent, și plecă.

Însă nu a fost bine. Siegmund Gräf a fost trimis într-un lagăr de reeducare pentru instigare repetată la ură și pentru atitudine ostilă față de stat, iar Helene nu l-a mai văzut mult timp.

7.

Cămășile brune au devenit tot mai numeroase și Eugen intra tot mai des în vorbă cu membrii organizației. Aceștia îi povesteau despre național-socialism și despre conducătorul lor Adolf Hitler, afirmând că voiau să facă din nou Germania mare, cum fusese aceasta înainte de războiul mondial, adică o putere mondială.

„Die Größe Deutschland" îi era lui Eugen Lettke indiferentă și nici cu evreii nu avea nimic. Bineînțeles că unii dintre ei erau nerușinat de bogați, dar existau și alți oameni nerușinat de bogați care *nu erau* evrei. Antisemitismul afișat de cămășile brune îi părea invidia unor oameni limitați, pentru că, după cum observase, evreii erau în medie mai inteligenți decât alții, ceea ce după părerea sa era adevăratul motiv pentru care nu puteau să îi sufere pe aceștia, cum se întâmpla cu tocilarii în școală. Considera că ideea privitoare la o conspirație mondială evreiască era jalnică. Dacă exista așa ceva, cum se făcea că celor mai mulți evrei le mergea atât de prost? Probabil că, se gândea el, partidul se folosea de antisemitismul răspândit pretutindeni doar pentru a strânge în acest mod voturi, nimic altceva alături de organizarea de defilări cu torțe și mărșăluirea cu cântece. Toate acestea, precum și felul în care vorbea Führerul lor i se păreau la fel de primitive.

Totuși cămășile brune îl fascinau cumva, deoarece în ansamblul ei această mișcare emana ceva ce simțise și el, când silise fata să i se supună. Ideea că voința era principalul lucru îi plăcea. Unica lege căreia trebuia să i te supui era legea naturii, care era o zeiță înspăimântătoare, pentru că recunoștea dreptul la viață numai celor tari, nu și celor slabi. Tăria reprezenta singura justificare și singura dovadă că era tare cel care putea să ia ce își dorea și care reușea să supună lumea voinței

sale. Acest lucru era de o cruzime sublimă și totodată atât de simplu, încât principial nici nu mai trebuia discutat. Discuțiile erau doar manevre de distragere a atenției celor slabi, care nu voiau să recunoască faptul că puternicii cunoșteau adevărul, conform căruia natura voia ca puternicii să supraviețuiască și cei slabi să moară. Cu alte cuvinte, că lumea aparținea celor tari.

Și astfel, în ciuda tuturor reținerilor, Eugen Lettke se alătură în februarie 1930 Partidului Muncitoresc Național Socialist German (NSDAP).

El nu era un membru de partid deosebit de ascultător. Nu avea niciun chef de obișnuitele beții camaraderești sau să cânte beat mort cântece de luptă tâmpite. Purta cămașă maro ca și ceilalți, centiron, pantaloni scurți și aceeași brasardă cu svastică, dar avea o atitudine la care nu te puteai aștepta din partea majorității camarazilor, ca și cum participa la ceva de care nu avea chef.

A mărșălui în grup parcă îi plăcea totuși. Să vadă cum trecătorii lăsau capul în jos ori tresar, pentru că simțeau puterea dată de cadența pașilor. Defilarea în noapte cu făclii în mâini și sentimentul fricii arhaice erau impresionante.

Însă în fond nu acesta era adevărul, așa că el făcea ceea ce se dovedise dintotdeauna a fi potrivit: își urma calea sa.

•••

Apoi a avut loc acapararea puterii. Era important să fie vânați toți comuniștii și socialiștii care mai stăteau în calea partidului. Dispuneau de tot ce le trebuia, aveau mai mult ori mai puțin mână liberă. Inițiativa era dorită și bine văzută.

Într-o zi Eugen Lettke zise:

— Am un plan.

Le-a spus-o celor patru camarazi, despre care știa că îl credeau capabil să aibă un plan.

— Este o pierdere de timp doar să-i snopim pe tipi. Ăștia își revin pe urmă și continuă.

— Asta ce înseamnă? întrebă un camarad, Ludwig, cu ceafă groasă și chip strâmb. Îi omorâm?

— Eu știu ceva mai grozav, susținu Lettke. Veniți cu mine.

Și porniseră la drum. Deja se întuneca și până să ajungă la destinație, o străduță prăpădită din Ost Berlin, se făcu noapte. Se postară vizavi de o cârciumă cunoscută ca punct de întâlnire al roșilor. Astăzi avea loc acolo o prelegere despre o idioțenie secretată de Friedrich Engels despre masele exploatate și eliberarea lor.

Pe deasupra cămășilor maro purtau haine, pentru că ultimul lucru pe care și-l doreau era să fie recunoscuți și apoi să fie vânați de o hoardă de bătăuși comuniști.

În sfârșit prelegerea se încheie și din cârciumă ieși un grup de bărbați mai mult ori mai puțin tineri, care discutau cu voce tare, umplând străduța cu tonul lor revoltat. Se bătură unul pe altul pe umeri, se sărutară pe obraji, ridicară pumnul în salutul comunist și apoi se risipiră în toate direcțiile.

— Ăla! le șopti Lettke și arătă spre un flăcău slab, cu părul creț ciufulit. Acesta purta un pardesiu ponosit, cu gulerul ridicat din cauza frigului.

Fără să fie văzuți, îl urmăriră până la casa unde locuia, o construcție mare, veche și dărăpănată, și când acesta vru să încuie ușa după el, intervenira. Un picior în ușă și în clipa următoare tânărul era la pământ.

— Unde locuiești? se răsti Ludwig la el.

— Cine sunteți? Ce vreți? Oh! Observase svastica de la gulerul cămășii lui Ludwig. De la mine nu veți afla nimic.

Lettke îi săltase rapid legătura cu chei.

— Îți încercăm cheia la toate ușile. Apoi se adresă camarazilor lui: Vom începe de sus. Este cel mai sigur.

Nimeni nu obiectă, deși oricare ar fi putut să întrebe: De ce ar fi mai sigur să începem de sus? De fapt, Lettke spusese asta pentru că știa exact că individul locuia sus, pe partea stângă. Mai știa că numele acestuia era Justus Herrmann, lucra ca magazioner la o firmă de tricotaje, era membru al partidului comunist și era foarte activ pe Forumul german. Doar din contribuțiile lui pe teme politice se putea scoate o carte groasă.

Lettke încercă mai întâi sus pe partea dreaptă, unde cheia nu se potrivi, apoi în stânga și simulă surprinderea:

— Na, ca să vezi! A mers totuși repede.

În spatele ușii era o încăpere folosită și ca bucătărie, cameră de zi, cameră de locuit cu mobilier străvechi, oale ciobite, toate sub un tavan plin cu pete de infiltrații. Dar într-un colț se afla un computer cu imprimantă, un aparat dintre cele mai moderne, care valora pe puțin opt mii de mărci. Deasupra, pe perete erau fluturași cu obișnuitele lozinci *Proletari din toate țările*, *uniți-vă*! Și *Jos cu Hitler și cu lepădăturile lui brune*! Iar alături era o etajeră ticsită cu volume de Marx, Engels, Lenin și alții.

— Super, exclamă Lettke. Asta-i o adevărată mașină de instigat populația.

Mai întâi răsturnară etajera, făcură cărțile ferfeniță și le adunară într-o grămadă, pe care urinară. După aceea începură să facă praf computerul, unde era de lucru, nu glumă; doi dintre ei trebuiau să îl țină pe tânăr.

Tocmai spărseseră carcasa din lemn și aveau acum în față interiorul aparatului, când perdeaua dintr-un fel de hol, căruia până atunci nu îi dăduseră nicio atenție, fu dată la o parte. Apăru o fată, cu fața umflată de somn, care întrebă:

— Ce se petrece aici? Justus? Ce…?

Apoi aceasta pricepu că nu era vorba despre discuții pe marginea prelegerii, și îngrozită strânse mai bine pe ea capotul verde cu care era îmbrăcată.

Camarazii erau și ei tot atât de speriați ca ea și o clipă nu mișcă nimeni. După care Lettke interveni:

— Ludwig, ține-o!

Ludwig îl ascultă, lăsă computerul și apucă fata de braț.

Lettke era singurul care nu se speriase, ba dimpotrivă. El știa că Justus trăia cu o fată, care lucra mereu în tura de dimineață a unei mari măcelării, unde ambala carnea proaspăt tăiată. Și luase în calcul faptul că vor da aici peste ea dormind. Ceea ce nu luase în calcul era că deștepților lui camarazi nu le venise ideea să se uite ce era după perdea, respectiv dormitorul.

Cu atât mai bine. Îl excita să își dea seama că planul îi funcționa.

— Mai privește-l o dată pe prietenul tău atât de drăguț, zise sarcastic Lettke. După ce terminăm cu computerul, ne vom ocupa de el și pe urmă cu siguranță că nu va mai arăta atât de bine.

Camarazii râseră cu răutate.

— Nu! strigă ea. Fata avea păr lung, castaniu și ochi umbriți de gene lungi. Vă rog, nu!

— Justus al tău otrăvește poporul german cu lozincile lui comuniste. Dă-mi un motiv pentru care nu ar trebui să îl pedepsim.

— Vă rog, șopti ea. Fac tot ce vreți, dar lăsați-l în pace…

Lettke se apropie de ea, îi ceru lui Ludwig să îi dea drumul, o luă el însuși de braț și o întrebă:

— Da? Ai face asta?

Ochii ei se măriră de groază când înțelese ce i se cerea.

— Justus nu este… tocmai sănătos, șopti ea, în timp ce urmărea reacția de pe chipul lui Lettke. Iar eu… eu îl iubesc. Nu vreau să pățească ceva. Nu vreau să moară.

— Geraldine! strigă Justus. Nu!

— Asta trebuie să fie iubirea adevărată, spuse Lettke rânjind, pentru că sperase ca lucrurile să ia

o asemenea întorsătură. Bine, s-a făcut. Și le ordonă camarazilor săi: Țineți-l bine pe individ!

Apoi cu mâna liberă zbură cu un gest tot ce era pe masă. Veselă, tacâmuri, toate căzură pe podea. Apucă fata, o urcă pe masă, îi smulse capotul, îi îndepărtă coapsele și se postă între ele.

În momentul în care se descheia la prohab, ea îl recunoscu.

— Eugen?

Era fata care voise să afle dacă pentru a-și redobândi hainele era capabil să se masturbeze în fața celorlalți. Asta pe când el era prea tânăr ca să înțeleagă despre ce era vorba.

— Deci ne revedem, zise Lettke și o penetră.

Justus urlă ca un taur înjunghiat, zbătându-se atât de tare încât cei patru camarazi abia îl mai putură ține. Îi băgară o cârpă de bucătărie în gură până când ochii părură să îi iasă din orbite, în timp ce Lettke se ocupa de prietena lui. Fu dur, o făcu să țipe fiindu-i indiferent dacă ea o făcea de durere ori de plăcere. Țipetele lor se contopiră.

După ce termină cu ea, se ridică, o lăsă întinsă pe masă, o creatură umană ce tremura și plângea în hohote, se încheie la pantaloni și întrebă:

— Cine vrea să fie următorul?

Ceilalți nu se încumetau și îl priveau zăpăciți.

— Dacă nu vreți, asta e, zise într-o doară Lettke. Atunci să mergem.

— Dar…

— Niciun dar. I-am promis damei că îi menajăm iubitul dacă face ce vrem noi. Iar un german se ține de cuvânt, nu? Făcu semn spre comunist, care având cârpa în gură îl privea nebun de furie. Lăsați-l. Haideți să plecăm!

•••

Când ieșiră din clădire, lui Eugen Lettke îi păru că lumea era alta, dincolo de cărămizi și oțel, dincolo de asfalt și de cerul gol și negru al nopții se deschisese o a doua realitate, una agitată, amețitoare, adevărata natură a existenței. Pășea cu

pași elastici, hotărât, aproape că plutea, iar ceilalți se străduiau să se țină după el.

— Tu, ticălosule, gâfâi Ludwig plin de admirație, ce ai făcut cu ea… cum ai luat-o…!

— Ai fi putut să o ai și tu, răspunse Eugen și râse, un râs ce se ridică în spirală până la cerul fierbinte și întunecat și mai că stinse o stea.

Ludwig mormăi ceva confuz, că nu oricine era făcut pentru asta și așa mai departe. Vorbe precum băsicile de săpun, ca spuma adunată într-o rigolă murdară.

— Știi tu ce s-a întâmplat? îl întrebă Eugen.

Nu. *Ce să știi*?

— De acum sunt prea depravat pentru o căsnicie.

8.

De la dispariția lui Ruth, Helene se simțise singură și uneori prefera să își petreacă pauzele dintre orele de clasă la closet, decât să meargă în curte, doar ca să fie singură. Dar asta se sfârși când se înscrise în *Asociația Fetelor Germane* (*Bund Deutscher Mädel*) la insistențele părinților ei, care credeau că acolo va lega noi prietenii, ba chiar mai bune. Plus că mai devreme ori mai târziu toate tinerele vor fi obligate să facă parte din asociație; așa voia Führerul.

Pentru a cumpăra uniforma care trebuia purtată la toate activitățile BDM, au colindat tot orașul, până au găsit ceva care să îi placă mamei. Bluza albă, care era obligatorie, trebuia nu doar să arate bine și să fie dintr-un material bun, ci trebuia să aibă și nasturi în talie, cu care să se poată prinde fusta bleumarin de asemenea obligatorie, ca să nu se răsucească de exemplu în timpul marșului. Pentru că va mărșălui mult, fu de părere mama, va mărșălui și va cânta melodii vesele. O să vadă că asta îi va face bine.

Baticul negru în trei colțuri, care trebuia purtat la gât, l-au găsit repede. Era un singur model și se vindea împreună cu inelul din piele prin care se treceau cele două colțuri din față. Și trebuiau să țină cont și de alte indicații, primise o foaie-anexă: fără pantofi cu toc înalt, fără ciorapi de mătase, ca podoabe doar inel pe deget și brățară pentru ceas, fără lănțișoare la gât, fără cercei, pantofii și-i puteau alege fiecare. Helene se hotărî pentru ciorapi albi, cum purtau mai toate fetele, pentru că le stătea cel mai bine.

Și chiar au mărșăluit mult. Prin oraș, în pași cadențați, urmând steagul pe care era o onoare deosebită să îl porți, însă de care Helene nu era încă demnă. Dar au mărșăluit și cu rucsacul în spate, la iarbă verde, mai curând o drumeție

încheiată deseori cu un foc de tabără și cu mâncare gătită în comun. Gătitul era foarte important, o femeie germană trebuia să fie capabilă să îi ofere soțului ei un cămin confortabil, care să îi dea acestuia forța de a fi un erou pentru patria lui. Cam așa scria în revista *Das deutsche Mädel* (Fata germană), pe care Helene o primea cu regularitate.

Și cântau mult. Helene trebui să învețe o mulțime de cântece, ca de exemplu *Im deutschen Land marschieren wir* (Mărșăluim pe pământ german), *Treue Liebe bis zum Grabe* (Dragoste credincioasă până în mormânt) sau *Wildgänse rauschen durch die Nacht* (Gâște sălbatice trec în noapte fâlfâind din aripi). Exista o cărțulie legată ca o carte de cântece bisericești. Făceau și gimnastică ritmică în aer liber, sub conducerea unei profesoare mătăhăloase cu numele de Lämmle, care le striga: „Armonie! Grație! Calm!” Iarna se organizau seri de bricolaj și lucru manual, care o indispuneau pe Helene pentru că își pierdea repede răbdarea la toate activitățile care cereau îndemânare. De mai multe ori i se reproșase: „Ești fiica unui chirurg?”

Dar treaba nu era atât de idilică după cum păruse la început. Da, era adevărat că acum petrecea mai mult timp cu alte fete, da, stătea mai mult în aer liber decât până atunci, dar multe dintre întâlnirile grupului erau pierdere de vreme, mai ales când ploua. Se strângeau într-o încăpere goală, încasau la nesfârșit contribuțiile membrelor, completau liste, apoi cineva citea dintr-o carte a Führerului, iar la discuțiile care urmau nimeni nu știa ce să mai spună. Dar participarea era obligatorie; cine lipsea trebuia să motiveze în scris și prea mult nu puteai să fii bolnav, pentru că Führerul avea nevoie de femei sănătoase, puternice, agreabile!

Da, acum petrecea mai mult timp cu fetele, atât de mult încât Helene ducea dorul unui moment de singurătate!

Trupul începu să i se modifice.

— Tu vei deveni femeie, îi spusese mama, iar tatăl îi explică în detaliu ce se petrecea în corpul ei și de ce era bine așa.

— Corpul tău…, concluzionă tatăl ei, te pregătește să devii mamă.

Mamă? Ea? Helene se contempla tot mai des după duș în oglindă. Cu toate că se străduia să fie obiectivă, ajungea mereu la concluzia că Veronika, zurlia ei colegă de bancă, avusese dreptate: nu era frumoasă și nici nu va deveni frumoasă. Părea un șoarece cenușiu cu un chip banal, păr fad și cu un trup slab, cumplit de lipsit de feminitate.

Simțea asta și la școală. Cele mai multe fete aveau câte un admirator, care le aștepta la poarta școlii, și povesteau cum le fluierase vreun muncitor care lucra pe stradă ori vreun precupeț din piață. Pe ea, pe Helene, nu o fluiera nimeni și ea era sigură că nici nu o să i se întâmple asta.

Când împlinise paisprezece ani, avu parte de o surpriză: primi cadou propriul ei telefon! Un banal telefon popular, un Votel, de care Armin avea de mai mult timp. Era însă telefonul ei! Și ce mai sclipea când îl despachetă! Fața și tastele erau din aluminiu, netede și strălucitoare, dar curând se vor zgâria, știa asta de la aparatul fratelui ei. Capacul din spate era din bachelită albă cu antenă integrată, după cum îi explicase Armin, și avea imprimată în mijloc o svastică. Ea petrecuse mai multe ore descifrând din instrucțiuni funcțiile fiecărei taste și semnificația simbolurilor de pe micul ecran alb-negru, învățâ cum se scriau textele, cum funcționa calendarul, cum se seta alarma și altele. Acum își putea accesa oricând situația contului! Și, firește, putea face plăți cu Votelul.

Chiar a doua zi făcu o încercare. Se duse la magazinul cu coloniale din stația de autobuz, în care un imens afiș avertiza: Orice *german* care intră aici trebuie să salute: „*Heil Hitler*”. Cumpără o ciocolată Milka și când lipi mândră Votelul ei de

dispozitivul pentru încasat, chiar se înregistră plata.

După puțin timp sosi și o scrisoare pentru *Frl. Helene Bodenkamp*, *Weimar*, *Sven-Hedin-Straße 19*, cu codul personal și, sigilată, parola de acces la Forumul german. Parola era o înșiruire fără sens de litere și cifre începând cu 3F2D-45Co, pe care nu o va putea memora niciodată! Totuși când o introduse pentru prima dată cu mare grijă, trebui să o modifice printr-o parolă proprie. Tastă *eines-Tages-große-Liebe* și primi imediat înștiințarea „parolă acceptată”. Și fu încântată.

Oricum va folosi parola doar când va intra în Rețeaua internațională de pe un computer; de pe telefonul ei avea oricând acces la Forumul german. După cum știa, școala ei avea un domeniu propriu, la fel și clasa și Asociația Fetelor Germane și grupul ei local, așa că astfel putea rămâne în contact cu toți și afla imediat ce se petrece.

Nu era același lucru cu a avea o prietenă foarte bună, dar era mai bine decât să fie absolut singură.

În BDM nu se simțea chiar rău, deși nu îi plăceau enorm de multele declarații de credință față de Führer, făcute cu orice ocazie. Mergeau des la spectacole de teatru și la teatrul de păpuși, învățau dansuri populare, cântau la flaut ori la multe alte instrumente muzicale, vara făceau drumeții pe lună plină și înnoptau în căpițe de fân. Cinematograful a organizat odată o vizionare specială pentru BDM și au văzut împreună filmul *Gold*, cu Hans Albers în rolul principal. Chiar a fost un eveniment! Pe Helene au trecut-o fiori când profesorul Achenbach și colaboratorul lui, inginerul Holk, interpretat de Hans Albers, au reușit să obțină aur din plumb. Ce mai trosnea și scânteia acesta! Dar firește că imediat au apărut netrebnici, care și-au însușit această descoperire senzațională, pentru a o folosi în scopuri rele. Totuși, după multe acțiuni dramatice, inginerul cel blond nu numai că i-a învățat minte, dar chiar a

rezistat și tentativelor mondenei Florence și a revenit în brațele logodnicei sale Margit, care nu era tot atât de frumoasă și de mondenă, dar avea un suflet bun și îl iubea cu adevărat. Când a ieșit din sala cinematografului, Helene era copleșită.

În acest timp părinții ei au făcut prin organizația „Kraft durch Freude" o croazieră în Madeira cu vasul *Der Deutsche* și tatăl rămăsese încântat de comunitatea de la bord.

— Un astfel de vas de croazieră este asemănător unui oraș plutitor, relata el. Un oraș în care s-au reunit oameni din toate domeniile, din toate straturile sociale, din Bavaria până în Westfalia, berlinezi și locuitori din Würtemberg, muncitori alături de academicieni, dar numai germani.

Despre această croazieră s-a difuzat chiar și un reportaj la televizor. Vasul brăzda marea spumoasă și oamenii se plimbau la bord ori coborau pe uscat. Se vedeau o mulțime de steaguri cu svastică. De două ori Helene descoperi în fundal și chipurile surâzătoare și neobișnuit de destinse ale părinților ei.

— Național-socialismul a transformat în realitate ceea ce alții doar au promis, a spus în fața camerei de filmat dr. Ley, ghidul Frontului German al Muncii, care la ordinul Führerului înființase organizația „Kraft durch Freude". Nu așa-zișii zece mii din frunte, ci muncitorii germani sunt astăzi reprezentanții națiunii. Chipul noii Germanii este chipul strălucitor și fericit al muncitorului german!

La care tatăl tuși și adăugă:

— Între noi fie vorba, *în realitate* la bord nu au fost mulți muncitori. Pentru ei, cu toate reducerile de prețuri, croaziera era prea scumpă.

În anul următor la Berlin au fost organizate Jocurile Olimpice, la care tatăl a reușit să procure bilete, așa că au putut să meargă acolo pentru o zi. A fost minunat! Marele oraș! Mulțimea de oameni din toată lumea care umblau pe străzi și vorbeau în

toate limbile posibile. Imensul stadion, drapelele care fluturau în vânt! Întrecerile… onorurile de care se bucurau câștigătorii… muzica dată tare și anunțurile cu rezonanță dramatică… totul sub un splendid cer albastru, de parcă însuși Führerul își subordonase vremea, pentru a prezenta lumii cele mai grozave jocuri olimpice organizate vreodată. Fratele ei, Armin, era de asemenea entuziasmat, cu toate că de un timp nu mai dorea să devină sportiv, ci militar.

— A fost minunat, opină mama pe drumul de întoarcere. Cu aceste jocuri Führerul a arătat cum este cu adevărat Germania – pașnică și deschisă lumii.

Cu toții o aprobaseră, dar Helene își amintise brusc de unchiul Siegmund, care încă se mai afla în lagărul de la Dachau. Din când în când mama primea de la el câte un e-mail, din ce în ce mai scurt, în care nu spunea mai nimic. Ea îl uitase. Nu se gândise niciodată la el, cât au fost la Berlin.

9.

Și pentru Eugen Lettke începu în sfârșit pregătirea militară. Mărșăluia kilometri prin arșiță, cu echipament complet și nu îi plăcea. Stătea în poziție de drepți ore în șir și nu îi plăcea. Se târa prin noroi și mizerii și nu îi plăcea. În miez de noapte sărea din pat la alarmă și nu îi plăcea.

Din toate acestea trase concluzia că nu erau pentru el.

Dar învăță să conducă un tanc și să tragă cu arma. Acestea nu îi erau de niciun folos în principiu. La ce i-ar putea folosi, fără a intra în conflict cu legea și a ajunge apoi la închisoare? La nimic. Să știi să tragi cu arma era util doar în război, pentru a ucide în numele statului, ceea ce nu era de el.

Spre deosebire de alții, care se salvau la examene cu fițuici luate de la cei dinainte, Eugen Lettke citi până la ultima pagină *Mein Kampf* de Hitler. Ceea ce, având în vedere teribila sterilitate și banalitate a textului, însemna o realizare remarcabilă, nu mai puțin istovitoare decât un marș de treizeci de kilometri, plus noaptea corespunzătoare de gardă, dar incomparabil cu mai puțin folos.

Mai știa și că războiul nu era de el, dar acesta nu era un motiv să nu aibă loc. Toți cei care credeau că Hitler dorește pace pur și simplu nu îi citiseră cartea.

Eforturile de a citi erau îndreptate către diversele reglementări militare, nu puține. După toate acestea trase concluzia că situația lui era clară: ca fiu al unui erou de război și unic fiu și sprijin al văduvei acestuia avea drept la un statut de UK – „unabkömmlich” (scutit de serviciul militar). Cu alte cuvinte, dacă izbucnea războiul, trebuia să se desfășoare fără el.

Problema era cea a încrederii prezentate de acest statut. Eugen înțelesese din primele luni ale noii Germanii că noii stăpâni modificau cu ușurință orice reglementări considerate până atunci intangibile ori pur și simplu le încălcau, pentru ca ulterior să le ajusteze conform dorințelor lor. Cine voia să dezlănțuie un război cu restul lumii va avea cândva nevoie de fiecare soldat de care putea dispune, și la o adică va da dracului orice regulă, adeverință sau lege.

Cu alte cuvinte, statutul lui UK nu îl va proteja veșnic.

Așa că începu să caute alternative. Își spuse că trebuia să găsească o posibilitate de a descoperi un alt loc decât un tranșeu ori un tanc, în care să fie mai important pentru Reich decât un soldat obișnuit în caz de război.

Iar acest loc în mod ideal ar fi la un birou comod.

Căutând de zor, ajunse la serviciile secrete și își dădu imediat seama că găsise soluția, cel puțin teoretică. Spionarea oamenilor chiar îi plăcea foarte mult. În al doilea rând, datorită personalității lui, avea un talent înnăscut pentru asta.

Și în al treilea rând o astfel de activitate îi putea da posibilitatea să aibă succes în căutarea până acum zadarnică a ultimelor două fete.

Existau două servicii secrete: Geheime Staatspolizei (Gestapo) și SD, serviciul de securitate al reichsführerului SS. Ambele aveau același dezavantaj: erau subordonate lui Reinhard Heydrich și trebuia să fii membru SS pentru a ajunge acolo.

Pe când se mai lupta cu sine să se hotărască dacă merita o asemenea aderare ori prin ea sărea din lac în puț, descoperi serviciul secret al vechii Republici și fu surprins că acesta mai exista. NSA, Nationale-Sicherheits-Amt, era ca și înainte o autoritate civilă și părea să se țină deoparte cu oarecare iscusință. Era locul ideal. Cu toate că

Heydrich într-o zi va pune stăpânire și pe ea, el, Eugen Lettke, dacă până atunci va dobândi o poziție în oarecare măsură importantă, va fi menținut în acea funcție sau va primi una similară.

Așa ajunsese să spioneze în NSA. După scurt timp, când se ivi un post liber pentru un bun cunoscător al limbii engleze, nu șovăi nicio clipă. Se prezentă, primi postul și imediat se mută la Weimar. Pe mama sa, căreia nu îi plăcu această schimbare de situație, o luă cu el.

10.

La școală pretențiile au crescut simțitor, deoarece conform dorinței Führerului, nu ar trebui să studieze atât de multe femei. Doar cele mai bune trebuiau să termine liceul, cele mai multe ar trebui să dea curs destinului natural al femeii și să crească copii germani sănătoși.

Asta însemna că Helene trebuia să depună mai mult efort, dacă nu se întrevedea nicio șansă de a avea un soț.

Mai însemna și să fie atentă la ce spune. Odată apăruseră brusc în clasă niște tipi de la Staatspolizei, care ridicaseră o elevă din timpul orei, Irmgard Rehbein, care nici nu știa de ce. A doua zi profesoarele le-au spus că Irmgard făcuse glume despre Führer pe Forumul german și de aceea fusese exmatriculată. După aceea nu au mai văzut-o niciodată.

Tot mai multe școli de fete erau închise. Când Helene intră în clasa a cincea de liceu, elevele de la un liceu catolic de fete desființat au fost transferate la Luisenschule și ea se alese cu o altă colegă de bancă, o fată zdravănă, cu părul mai tot timpul ciufulit. Se numea Marie Scholz și era fiica unui țăran cu o proprietate bunicică în afara Weimarului. S-au împrietenit din primul moment.

Marie trebuia să se trezească în fiecare dimineață devreme, să ia un autobuz spre Weimar, care făcea nenumărate ocoluri ca să treacă prin toate satele, dar ea spunea că nu îi păsa, pentru că țărancă fiind era obișnuită să se trezească devreme. În plus, găsea loc și putea să mai ațipească puțin. Spre nedumerirea Helenei, Marie *nu* era înscrisă în BDM (Bund Deutscher Mädel) – era doar catolică, spunea ea, și o fată catolică nu ar putea să interpreteze cântecele obligatorii în BDM.

Și era într-adevăr *foarte* catolică: avea la gât un lănțișor cu o cruciuliță, care nu putea fi trecută cu

vederea, se ruga înainte de a mânca și mergea la biserică în fiecare duminică.

După un timp Helene remarcă faptul că dimineața, când profesorul intra în clasă, Marie spunea altceva decât „Heil Hitler”.

— Eu spun „Drei Liter”, recunoscu Marie cu voce joasă.

— Dar de ce? se miră Helene.

— Pentru că „Heil” (mântuire) există doar prin Mântuitor, răspunse serioasă Marie.

Ceea ce Helene consideră că era ceva foarte pios și îi plăcu, așa că de atunci spunea și ea în fiecare dimineață tot „Drei Liter!”

Tatăl ei a fost foarte impresionat de Marie, când Helene o aduse prima oară acasă.

— O adevărată fată germană, spusese el cu ochii strălucindu-i. Se vede imediat cât de înrădăcinată este în glia germană.

Mama clătină din cap și Helene remarcă imediat că nu era încântată că fiica ei era prietenă cu o fată simplă de la țară. Mai târziu ea se întrebase de ce urmează liceul, că doar nu are de gând să studieze mai departe.

Marie nici nu intenționa așa ceva. Avea doi frați mai mari, cel mai în vârstă frecventa o școală agricolă, pentru că urma să preia gospodăria. Celălalt învăța lăcătușeria. Mai avea și un frate mai mic, Fritz, de zece ani, care se ținea numai de pozne.

— Vreau să învăț cât pot, îi spuse Marie Helenei, când aceasta o întrebă ce planuri avea. Când voi împlini 18 ani, mă mărit cu Otto, mă mut în gospodăria lui și fac copii.

Otto Aschenbrenner era prietenul ei încă de la grădiniță. Curând făcu și Helene cunoștință cu acesta. Era înalt, cu umeri largi, cu o bărbie colțuroasă și părea temerar. Era cu doi ani mai mare decât Marie și renunțase la școală cât putuse de repede, deoarece trebuia să conducă gospodăria tatălui, care după un atac de apoplexie nu mai

putea face față. Marie cu Otto formau de la prima privire o pereche aparte, dar după un timp remarcai faptul că se înțelegeau bine, aproape din priviri. Deseori Otto începea o propoziție, pe care o încheia Marie, și invers.

În asemenea momente Helene o invidia. Cel puțin Marie avea pe cineva. Și mai știa și cum va arăta viața ei.

Helene nu știa nici măcar asta. Desigur că voia să termine liceul. Dar apoi? Nu știa. În orice caz nu medicina, cu toate că tatăl ei ar fi preferat acest lucru.

Dar mai era până la examenul de absolvire. Până atunci cu siguranță avea să își dea seama ce voia.

Trebuia să treacă examenul.

•••

La un moment dat s-a impus regula ca fetele din BDM din oraș, care încă mai mergeau la școală, să facă o așa-zisă practică la țară cel puțin o dată, în vacanța de vară. Adică timp de șase săptămâni să dea o mână de ajutor într-o gospodărie țărănească și să ia contact cu viața la țară.

— Vino la noi, îi propuse Marie. Ar fi grozav! Șase săptămâni la noi! În perioada aceasta nici nu este cine știe ce de muncă. Cei mai mulți țărani sunt deranjați de practica asta la țară, dar nu spun.

Șase săptămâni plecată de acasă! Perspectiva era de speriat, dar în același timp ademenitoare. Și firește că Helene prefera să petreacă acest timp la prietena ei, nu la o gospodărie *oarecare*, la niște necunoscuți. Auzise deja tot felul de povești urâte despre asta, pe Forumul german se clevetea destul pe această temă.

Tatăl se oferi să o ajute, dar Helene voia să încerce să se descurce singură. Și nici nu fu greu. Sună la autorități și după o zi avea aprobarea pe telefon pentru gospodăria Scholz.

Își făcu bagajul imediat ce începu vacanța. Tatăl ei se oferi să o ducă, dar Helene insistă să ia

autobuzul.

— Fiica mea își ia zborul, comentă tatăl. Asta înseamnă că am îmbătrânit.

La spital, tatăl făcea parte din conducerea instituției, lucra împreună cu celebrul cercetător în domeniul raselor dr. Astel. Este foarte interesant, spunea tatăl ei, mai sunt încă multe probleme neclare care necesită cercetări. Nu este așa de simplu cum prezintă lucrurile domnii din politică, dar pentru politicieni este ceva obișnuit să simplifice totul peste orice limite.

Când Helene ajunse acasă la familia Scholz, la masa din bucătărie alături de soți stătea un bărbat gras cu barbișon, care vorbea:

— Eu zic că dacă ești nepriceput la construirea gardurilor, nu poți ține oi… Atunci ții vaci ori capre. Caprele sunt deștepte. Trec pe sub gard, dar vin înapoi, pentru că… unde să se ducă?

Toți au râs. Helene nu știa de ce, rămăsese împietrită cu ochii la bărbatul care avea pe cap o tichie cum purtau evreii și arăta ca în caricaturile din gazeta Stürmer. Înțelese că acesta era cu adevărat un evreu! Instinctiv o cuprinse neliniștea: aceștia nu erau dușmanii germanilor? Cum puteau părinții prietenei ei să stea la masă cu un astfel de om? Asta nu se face. *Germani*, *apărați-vă*! *Nu cumpărați de la evrei*! Cât de des văzuse ea asemenea afișe?

— Bună ziua, Helene, zise celălalt bărbat de la masă, tatăl Mariei, un om voinic, ciolănos, cu ochi limpezi. Acesta se ridică și îi întinse mâna. Marie este la vaci, avem una gestantă și trebuie supravegheată. El arătă spre musafirul său și spuse: Dânsul este Herr Stern, fostul nostru negustor de vite.

— Avraham Stern, spuse bărbatul cel gras și zâmbi, parcă nemaisemănând evreilor din caricaturile care apăreau în *Stürmer*. Hermann și cu mine ne cunoaștem de o veșnicie.

— Bună ziua, răspunse stingherită Helene.

Herr Stern nu îi întinse mâna, ci scoase din buzunar telefonul și privi afișajul orei.

— Este timpul să plec, adăugă el.

Bău ultima înghițitură din ceașca lui de cafea, apoi începu să își ridice trupul voluminos de pe bancă.

— Mai treceți pe la noi, zise mama Mariei, care avea același păr ca fiica ei. Când mai puteți.

— Asta-i problema. Vom vedea.

— Tu știi mai bine, spuse Herr Scholz.

— Da, da, răspunse posomorât Stern.

Helene nu înțelese despre ce era vorba, dar avu senzația că asta nici nu o privea pe ea. De ce ar fi interesat-o? În fond soții Scholz îl puteau primi când voiau ei.

Herr Scholz îl conduse pe oaspete la ușă și imediat ce aceștia au ieșit din bucătărie, din curte intră Marie. Era transpirată, purta niște haine vechi, murdare și zise gâfâind:

— Hallo, Helene! Apoi i se adresă mamei: Cred că începe și ar trebui să îi telefonezi imediat medicului veterinar.

Mama se încruntă și murmură în timp ce își caută telefonul în șorțul ei albastru:

— Iar. Animalul acesta ne va costa mai mult decât câștigăm de pe urma lui.

Marie îi explică apoi Helenei că Herr Stern făcuse înainte negoț cu vite în zonă și că fusese mai îndrăgit de țărani decât actuala societate de tip cooperatist Reichsnährstand, la care acum trebuiau să vândă ceea ce produceau, la prețuri fixe, evident mai mici.

Practica rurală a Helenei începu astfel palpitant. Fătarea a fost dificilă, a durat până în zori, dar s-a încheiat cu bine: vițelul, drăgălaș și micuț, încerca deja după o oră să facă neîndemânatic primii lui pași.

În aceste săptămâni Helene a învățat să mulgă vaca, să adune ouăle de găină fără să le spargă, a învățat ce este de făcut într-o grădină de legume și

multe altele. Dar în general practica a fost mai mult o vacanță decât muncă. A hoinărit mult cu Marie, s-au oprit pe pășuni, au urmărit norii pe cer și au vorbit, au vorbit, au vorbit despre visurile, speranțele și dorințele lor. S-au îmbăiat în lac, au râs de glume proaste și au suportat trăsnăile fratelui mai mic al Mariei.

Au fost vremuri frumoase care au trecut foarte repede. Helene s-a despărțit cu inima grea de gospodăria familiei Scholz când a trebuit să revină acasă, dar școala urma să înceapă din nou curând.

Exact în ziua în care s-a întors ea, a revenit și unchiul Siegmund! Nu îi anunțase, nu dăduse telefon, nici e-mail. Când ea a intrat, l-a găsit în sufragerie, în același costum gri cu vestă, cu care fusese îmbrăcat când îl văzuse ultima dată.

Doar că acum vesta îi era largă. Stofa fâlfâia în jurul siluetei lui subțiate. Era palid de parcă nu mai văzuse de mult soarele și nu mai respirase aer proaspăt. Pe chip îi apăruseră brazde adânci.

Întrebat despre detenția lui, a răspuns vag:

— Nu ar fi nimic de povestit. M-au închis și la un moment dat m-au eliberat. Asta-i tot.

Evită și celelalte întrebări:

— Să vorbim despre asta altă dată, îi rugă el.

Dar se interesă ce se întâmplase între timp și ei îi povestiră tot ce se petrecuse în anii care trecuseră.

— Ai crescut, Helene, remarcă el ca de obicei.

— Ție, Gertrude…, spuse el la plecare, gheboșat, cu aspect bolnăvicios, umbra omului care fusese odată, îți mulțumesc pentru scrisorile și fotografiile pe care mi le-ai trimis. Nici nu îți închipui ce momente de fericire mi-au oferit.

După plecarea lui, toată seara a domnit o atmosferă apăsătoare.

— Nu l-au tratat bine, spuse mama la un moment dat. Nu îmi pot imagina că asta este în spiritul Führerului. Că doar Führerul ne dorește doar binele!

11.

La NSA și-a descoperit de la început ocupația mult visată.

Prima zi l-a cam buimăcit. Agenția i se părea extrem de mare și de străină. Era adăpostită de o clădire masivă în stil clasic, cu lungi coridoare goale pe care te puteai pierde fără tăblițele indicatoare. Până și semnalizarea departamentelor și a coridoarelor părea supusă secretizării. Eugen Lettke se gândi la un moment dat în timpul zilei că dacă acest serviciu secret reușea să fie atât de mare și să nu atragă totuși atenția, era o dovadă a faptului că era bun.

Șeful suprem era un bărbat slab, în scaun rulant, al cărui nume era de asemenea secret. I se spunea simplu „A”. Acesta îl privi atent pe nou-venit și îl testă punându-i câteva întrebări, al căror sens Lettke nu îl descifră. O parte a conversației care dură aproximativ douăzeci de minute se purtă în engleză, limbă pe care A o stăpânea cel puțin la fel de bine ca Lettke. Se părea că trecuse testul, deoarece A îi ură mult succes la noul lui loc de muncă și îl expedie la treabă.

După o adevărată odisee prin coridoare fără nume, Lettke își găsi biroul indicat. Un angajat greoi, cu o respectabilă vechime în muncă, pe nume Müller, îi explică despre ce era vorba: Cu mulți ani în urmă, încă de pe vremea Republicii, NSA a pus în circulație printr-o societate fictivă din Anglia un program care între timp a ajuns foarte popular în întreaga lume civilizată, pentru că era disponibil în toate limbile de circulație internațională. Programul se numea simplu „Jurnal” și funcționa pe toate tipurile de computere, precum și pe majoritatea telefoanelor mobile. Avea un singur scop: servea drept jurnal zilnic. Accesul la conținutul acestuia se făcea printr-o parolă, care îi dădea utilizatorului impresia

că este un cont securizat. De altfel, chiar se putea evita astfel ca părinții curioși sau alți membri ai familiei să citească jurnalul. Această protecție era însă apă de ploaie: textele erau memorate într-o arhivă de date, păstrată aici la Weimar, la subsolul clădirii NSA.

Acest lucru îl descoperiseră între timp și experții competenți din alte țări și lansau permanent avertizări, dar deocamdată fără vreun efect notabil. Programul era mult prea popular datorită interfeței agreabile și posibilității introducerii în text a unor mici simboluri, precum și pentru alte funcții. În plus, renunțarea la Jurnal însemna pierderea însemnărilor, pentru că programul nu fusese prevăzut cu posibilitatea descărcării textelor.

Sarcina lui Eugen Lettke era de a căuta în însemnările fiilor, fiicelor, soțiilor ori iubitelor politicienilor și militarilor importanți englezi și americani date, evident potrivit unor liste, care puteau fi relevante pentru Germania din punct de vedere militar, economic sau politic.

Această sarcină era ideală pentru că îi oferea acces nu doar la jurnalele în limba engleză, ci la toate.

Era aproape prea frumos pentru a fi adevărat.

Se înfiora de încântare, dar era și conștient că era nevoie să fie atent. Putea să fie o greșeală. Mai întâi trebuia să vadă dacă chiar asta rămânea sarcina lui.

Și aceasta a rămas. În următoarele dimineți abia aștepta să meargă la birou și lucrurile au rămas mult timp neschimbate.

Era însă preocupat să afle dacă și el era supravegheat. Dacă cineva urmărea ce citea.

Asta avea să descopere dacă citea ceva care nu îl privea și aștepta reacția. Și putea să o facă imediat, invocând lipsa de experiență.

Așa că citi câteva jurnale zilnice în limba germană. Vise, comentarii furioase la adresa șefilor, vecinilor, soților, reverii de fetișcane

îndrăgostite. În cazul ultimelor era uimit în mod special de lungimea textele. Evident scrise pe tastele minuscule ale telefoanelor. Limbutele astea aveau cu siguranță prea mult timp liber.

Găsi și însemnări despre probleme legate de sex, despre infirmități și sensibilități, despre constipații și retenție urinară, crize de tuse și dureri de genunchi. A dat și peste câteva afirmații de-a dreptul nepotrivite privitoare la Führerul și reichskanzlerul tuturor germanilor, Adolf Hitler.

Astea chiar i-au picat bine. A întocmit un scurt raport, pe care l-a înaintat cu mențiunea, care nu putea fi trecută cu vederea, că este conștient că acestea nu sunt de competența lui, dar în timp ce lucra a dat întâmplător peste cele trei comentarii și s-a simțit obligat să raporteze.

Fuseseră mai mult de trei, dar pentru scopul lui ajungeau trei. Cineva trebuia să clarifice situația.

Clarificarea a venit sub forma unei convocări la o discuție cu A. O discuție între patru ochi, în care A i-a explicat că opiniile sunt cercetate numai la solicitarea expresă a Staatspolizei. Când nu există o astfel de solicitare, timpul și energia angajaților trebuie să se canalizeze către alte activități mai importante.

Acestea fiind spuse, A a introdus raportul lui Lettke în mașina de tocat hârtie, iar pe el l-a trimis înapoi la muncă.

Eugen Lettke a fost foarte satisfăcut de acest sfârșit. Nimeni nu îi spusese că nu are voie să citească jurnalele în limba germană. Asta fusese tot ce voise să afle.

Așa că se hotărî ca pe viitor să facă ore suplimentare. Multe, multe ore suplimentare pe care le va folosi căutând ultimele două fete de pe lista lui.

12.

În antepenultima clasă a liceului teoretic, Helenei i-a venit o nouă profesoară de menaj, care nu îi mai trecea cu vederea lipsa de îndemânare. Notele ei deveniseră tot mai proaste și salvarea nu mai depindea de ea, pentru că pretențiile crescuseră! Dacă ar fi continuat așa, ar fi rămas repetentă din cauza menajului, ceea ce ar fi însemnat că nu ar fi mai avut cum să își facă planuri după absolvirea liceului, pentru că nu va mai putea da examenul.

Singura posibilitate pe care o mai avea era ca în a doua jumătate a anului, în loc de menaj, să opteze pentru altă materie – pentru asistență medicală ori programare.

Niciuna dintre acestea nu o încânta.

— Ți s-ar potrivi asistența medicală, fu de părere diriginta ei, căreia nu îi era ușor să renunțe la Helene, care la celelalte materii avea note bune. Doar ești dintr-o familie cu o tradiție în domeniul acesta.

Tocmai asta era. Perspectiva de a schimba pansamente însângerate și ploști îi repugna la fel de mult ca ideea de a opera oameni.

Iar programarea? Din când în când mai avea acces la computerul pe care tatăl ei și-l procurase totuși și se descurca oarecum. Nici cu scrisul la mașină nu stătea prost.

Dar să facă ea programe precum cele pe care le folosea pe computer? Nu avea nici cea mai vagă idee. Dacă se înscria la clasa de programare și eșua într-un mod jalnic? La asistență medicală cel puțin nu o va da în bară. Chiar dacă îi va fi greață, va putea să facă tot ceea ce i s-ar fi cerut.

Când venea vorba de programare, se gândea însă în primul rând la faptul că aceasta era o treabă pentru femei, mai ales pentru femeile care nu aveau parte de bărbați. A opta pentru asta i se

părea egal cu a renunța definitiv la speranța într-o viață mai bună.

Când mai rămăsese doar o săptămână până la decizia finală, se duse în vizită la unchiul Siegmund, pentru a-i cere sfatul.

El se bucurase nespus de vizită și păru de-a dreptul măgulit când îi spuse ce o adusese.

— Așteaptă, spusese el, mă duc să fac o cafea și pe urmă mergem în camera de zi să discutăm. Sau preferi un ceai? De fapt, tu bei cafea?

— Da, recunoscu încurcată Helene, cafea din cereale.

— Oricum nu există altceva.

Din cauza unor dispute politice care durau de ani buni, cafeaua era greu de procurat și foarte scumpă.

Ea îl privi cum trebăluia prin bucătărie; puse apa la fiert, turnă cafeaua, aranjă ceștile și farfurioarele pe o tavă, precum și zahărul și laptele. Mirosi însă laptele și îl dădu de o parte.

— Din păcate, s-a acrit. Eu nu prea beau lapte.

— Nu face nimic.

Un sfert de oră mai târziu ședeau amândoi în camera de zi, la masa rotundă de lângă fereastră, de care ea încă își mai amintea. Acum totul părea mai mic, mai mic și mai prăfuit. Unchiul Siegmund îi turnă cafeaua, apoi luă loc în vechiul lui fotoliu din nuiele împletite, adus din călătoriile sale, își puse două bucăți de zahăr în cafea, sorbi, se încruntă și întrebă:

— Așadar, ce ai pe suflet?

Helene îi spuse și îi prezentă și opțiunile pe care le avea. Îi mărturisi că nu avea înclinații spre gospodărie, că de asistența medicală îi era silă și că programarea o înspăimânta.

— De asta pur și simplu nu știu ce să fac!

Unchiul Siegmund mustăci.

— Mă bucur că mi te-ai adresat mie. Presupun că știi ce te-ar sfătui părinții tăi.

Helene sorbi și ea din cafea. Era teribil de tare, tare și amară, la fel de amară ca situația în care se afla ea.

— Tata ar spune „Asistența medicală, că doar ești fiica mea!” Mama ar spune „Firește că vei continua cu menajul. Pentru o tânără acesta este cel mai important. Străduiește-te mai mult”.

Unchiul ei râse, pentru că ea își imitase părinții.

— Și pentru că nu ți-au plăcut cele două răspunsuri, ai venit la mine. Cu alte cuvinte, vrei ca eu să mă pronunț în favoarea onorabilei arte a programării, nu este așa?

— Dar eu nu știu să tastez ca un programator! zise Helene. Asta-i problema.

— Vorbești despre tastat la modul figurat. Că pentru programare nu este nevoie de mâini dibace. Este suficient să atingi tastele și îmi dau seama dacă până în clasa a patra ai reușit să devii o liceană. Gândire inteligentă – de asta ai nevoie. Dar tu ești bună la matematică și nu ar trebui să te temi de eșec. În plus, este nevoie de scrupulozitate, dăruire și o exprimare clară. Toate sunt trăsături categoric feminine, nu este așa? Deci, de ce crezi că ai putea avea probleme?

Pentru că eu nu mă consider suficient de feminină, ar fi vrut să îi spună Helene. *Pentru că eu nu sunt nici măcar atât de feminină*, *încât să trezesc atenția unui tânăr plin de coșuri*!

Dar se abținu. Ridică din umeri și zise:

— Am o senzație neplăcută.

— O senzație neplăcută, hm… Unchiul luă cu ambele mâini ceașca, se rezemă de speteaza fotoliului, o privi și se gândi. Apoi o întrebă:

— Ce știi despre istoria computerului?

Helene ridică iarăși din umeri:

— Păi, chestii obișnuite. L-a inventat un englez, cu aproape o sută de ani în urmă. Primele aparate funcționau cu aburi.

— Știi și cum se numea acesta?

Ea se gândi și voi să nege, când își aminti:

— Babbage. Sir Charles Babbage.

— Exact. Dar el nu a construit un computer așa cum este acesta astăzi – nici nu ar fi putut, pentru că pe atunci electricitatea nu era atât de bine cunoscută. El a construit un aparat mecanic, pe care l-a denumit *mașină analitică*. Era un mecanism extrem de complicat, o adevărată minune. O mașină care putea să socotească! Ceva senzațional la acea vreme. Cei mai mulți contemporani nici nu înțelegeau de ce era atât de senzațională. Și anume că această mașină putea fi *programată*. Ea funcționa cu cartele perforate, cum funcționau și războaiele de țesut. Mașina era universală, putea efectua orice calcul, putea memora rezultatele și le putea folosi în calcule ulterioare. Cartelele perforate erau cele care decideau ce făcea mașina de fapt.

Privirea lui căzu pe fereastră și se pierdu în zare dincolo de marginea orașului.

— Am văzut mașina analitică originală. Este expusă la British Museum din Londra și mai funcționează încă. Sau funcționa pe atunci. De două ori pe zi era alimentată cu aburi, se introduceau cartelele și aceasta calcula. Urcau și coborau știfturile din alamă strălucitoare ca aurul! Ce mai zbârnâiau și zăngăneau – o adevărată simfonie de sunete! Un aparat grozav. Un apogeu al artei mecanice. Babbage a tot lucrat la ea douăzeci de ani, a angajat cei mai buni specialiști în mecanică fină și cei mai buni ceasornicari ai lumii, iar investitorii și cei care îl sponsorizau au fost aduși aproape la faliment de acest proiect. Dar într-o zi a fost terminat. Și nu a rămas unica mașină. O voiau oamenii de știință și astronomii în special. Plus băncile și asigurările. Imperiul Britanic nu ar fi ajuns ce a ajuns, dacă mașina analitică nu ar fi existat.

Helene examină cu privirea capul împăiat de antilopă fixat pe perete deasupra unchiului ei,

prăfuit și plin de pânze de păianjen, și mărturisi încet:

— Acum nu îmi mai este atât de teamă ca înainte.

Unchiul Siegmund zâmbi. Nu era zâmbetul vesel pe care și-l amintea, dar era un zâmbet. Cât fusese închis se schimbase, era mai bătrân, mai subțire și încărunțit.

— Este momentul să îți vorbesc despre ceea ce se cheamă împărțirea clasică a muncii în prelucrarea informațiilor. Pentru că Charles Babbage nu a realizat singur acest uriaș proiect, ci a avut o parteneră.

— Lady Ada.

Acest lucru știa și Helene.

— Exact. Lady Ada Augusta, Countess of Lovelace. Aceasta era fiica celebrului poet Lord Byron și își făcuse deja un renume ca matematiciană, când a intrat în contact cu Babbage. În timp ce el migălea la mecanica mașinii analitice, ea se ocupa de ceea ce avea să conducă mașina când urma să fie gata, pentru a da rezultatele scontate. Ea a fost cea care a introdus termenul programare, pornind de la programele pentru concerte, care stabileau conținutul concertului, succesiunea pieselor muzicale ce urmau să fie interpretate. Unchiul Siegmund mai luă o sorbitură din cafea, se încruntă și adăugă: Prin asta s-a stabilit care era diviziunea optimă a muncii – bărbatul construiește mașina, deci creează baza tehnică, iar femeia decide cum este cel mai bine să fie condusă pentru a produce beneficiul urmărit. Cele două domenii nu ar avea un sens unul fără celălalt, niciunul nu este mai important decât celălalt. Lady Ada nu a mai trăit până la punerea în funcțiune a mașinii analitice, a murit de tânără mult înainte ca aparatura să fie terminată. Dar toate programele elaborate de ea au funcționat de la prima încercare. Ea a dezvoltat toate tehnicile fundamentale ale programării

singură și fără a avea posibilitatea să le testeze. Este o performanță uriașă. Și nu este nicio minune faptul că astăzi ea este un fel de sfântă protectoare a tuturor programatoarelor.

— Și bărbații chiar nu pot face programare? se miră Helene.

Unchiul Siegmund clătină din cap:

— Ba da, există câțiva care o fac. Dar se spune sau oamenii care se pricep spun că îți dai seama când un program este elaborat de un bărbat. Că acesta emană un gen de aroganță a impunerii, pentru că bărbații nu se pot abține. Le vine greu să se supună sarcinilor.

— Dar bărbații sunt totuși soldați. Soldații nu trebuie să se și supună?

— Hm! Unchiul se gândi puțin la acest argument, după care ridică mâinile: Ah, știi, probabil că asta este doar o prejudecată. În principiu, bărbații pot și să spele veselă, să gătească și să înfețe bebeluși, dar nu o fac. De ce? Pentru că le este teamă că își pierd din bărbăție dacă fac un lucru care este specific femeiesc. Probabil acesta este motivul adevărat. Stai, mi-a venit o idee…

El se ridică extrem de greu, se duse în încăperea alăturată și reveni cu o carte groasă, pe care i-o dădu Helenei. Titlul acesteia era *Introducere în programare*, iar subtitlul *Cu o atenție specială acordată limbajului structurat de interogare*. Avea supracoperta roz, cu ornamentație în stil art nouveau, și era scrisă de *Prof. dr. Elena Kroll*.

— Cartea este cam veche, dar cred că reprezintă încă o lucrare fundamentală, îi spuse unchiul Siegmund. Am cumpărat-o la puțin timp după ce mi-am luat computerul, dar nu am ajuns să mă ocup de ea. Inițial am avut prea mult de lucru, apoi… dar asta știi și tu. Cred că am deschis-o o singură dată. Ia-o și citește-o. Sper să te ajute să faci o alegere și poate îți va fi de folos și după aceea.

— Mulțumesc, spuse cu modestie Helene și strânse cartea la piept.

— Aceasta este direcția în care se îndreaptă lumea, zise unchiul Siegmund dus pe gânduri. Cei care știu să folosească un computer sunt aceia care decid în ultimă instanță. Pentru că la ei se strâng toate informațiile. Asta le dă influență, putere. O putere de care este nevoie. Sau între noi vorbind, este mai bine să o aibă ei decât ceilalți. Oftă și adăugă: Lucrul acesta l-am subestimat.

Helene îl privi și îl întrebă puțin jenată:

— Tu ce vei face acum? De călătorit nu mai poți, nu?

Unchiul Siegmund clătină din cap, cu privirea ațintită pe fereastră.

— Încă nu știu. Să călătoresc? Nu, firește. Am încă interdicție de a mai publica. Să văd, poate voi face traduceri. Oricum mă descurc în câteva limbi străine pe care nu le cunosc mulți. Sau voi face corectură, ar fi și asta o posibilitate. O să văd.

Se întoarse către ea și zise:

— Mai înainte, ca adult, aveai acces liber la forumurile altor țări, știai asta? Forumul american, cel francez, rusesc… Nu mai este așa. Au conectat în fiecare punct în care cablul traversează granița un computer care supraveghează tot, filtrează tot ce nu convine guvernului, reglementând astfel cât se poate de precis legătura cu străinătatea. Unchiul adăugă apoi în șoaptă: Eu nu am fost singurul închis. Toți suntem închiși. Și tu.

13.

Biroul în care lucra Eugen Lettke devenise mai îngust decât înalt, datorită construirii unui perete despărțitor. Doar portretul Führerului mai împodobea pereții goi. Mobilierul era de pe vremea kaizerului, singurele obiecte oarecum moderne fiind computerele. Dar și acestea erau modele produse imediat după război, cu tastaturi care țăcăneau îngrozitor.

Lettke împărțea acest birou cu Piet Hansen, un tip ursuz din Wilhelmshaven, care pe deasupra vorbea un dialect din nord, Lettke înțelegându-l cu greu. Dar de obicei acesta nu spunea nimic, ci stătea ca cloșca pe ouă în fața ecranului său și se holba la niște liste, mângâindu-și gânditor insigna de partid, pe care o purta prinsă de pulover.

Potrivit rutinei zilnice, la ora zece dimineața avea loc o discuție cu programatoarele care le fuseseră repartizate. Erau două, o berlineză în vârstă, care de fiecare dată când se ivea ocazia îi informa că studiase cu Frau Profesor Kroll. Se numea Frau Stein, era necăsătorită și trecută de vârsta la care mai putea spera să o facă. Avea părul cărunt strâns în coc și purta de cele mai multe ori pantaloni de călărie gri, de care era foarte mulțumită. Pașii ei apăsați se auzeau de departe.

Cealaltă era Fräulein Brunhilde, o fată timidă din Franconia, cu o frizură băiețească, cu ochelari cu ramă groasă, neagră. Avea urechi ca din hârtie satinată îndoită și o înclinație sinistră pentru rochii-sac.

Acestor femei le explicau dimineața de ce evaluări aveau nevoie, evaluări pe care le și primeau de regulă în cursul zilei prin e-mail securizat din rețeaua internă. De cele mai multe ori era vorba despre liste mai lungi ori mai scurte, care puteau fi citite pe ecrane. Se puteau și tipări, dar lucrul acesta nu era bine văzut. Trebuiau să

raționalizeze hârtia. Părea o indicație venită de la A, dar și dacă nu ar fi fost așa, se apropia ziua în care se va raționaliza hârtia în mod oficial.

Așadar aceasta avea de făcut. După ce întreaga zi citea jurnalele adolescenților și ale soțiilor americane și engleze, seara se dedica vânătorii din motive personale.

Despre cele două fete pe care trebuia să le pedepsească știa doar că aveau prenumele Cäcilia și Vera. Asta îi destăinuise Dörte în schimbul filmului Minox absolut fără nicio valoare. Mai mult nu știuse nici ea, cum de altfel susținuse tremurând, goală pușcă și speriată, până când el se convinsese că spunea adevărul.

Dar cum să dai de o fată căreia îi cunoșteai doar prenumele?

Chiar de i-ar fi știut și numele, tot ar fi fost dificil. Cele două fete erau acum adulte, probabil se măritaseră și își schimbaseră numele, așa că erau ca și dispărute.

Oricât se gândea, nu știa ce să mai facă.

Într-o zi în care Piet anunțase că este bolnav, deci îl lăsa singur în birou, Lettke decise să îndrăznească. Anunță departamentul programare că este singur și că are nevoie doar de Fräulein Brunhilde. Ascultătoare, aceasta își făcu apariția cu pași mărunți și se așeză la masă cu blocnotesul ei. El îi spuse că are nevoie de o listă a tuturor femeilor născute în Berlin între anii 1913 și 1917, care aveau prenumele de Cäcilia.

— Asta-i tot? întrebă Fräulein Brunhilde.

— Da. De ce?

— O pot face și de aici, dacă vreți. Este o simplă comandă de interogare.

— Dacă așa stă treaba, atunci faceți-o.

Curios, el îi oferi locul lui în fața computerului, dar rămase în picioare în spatele ei, deoarece voia să o urmărească.

Ea accesă un program denumit SAS și începu să tasteze:

SELECTAȚI DIN locuitori
TOȚI (prenume, nume, stradă, localitate, data nașterii)
PENTRU (
Data nașterii: an >= 1913
ȘI
Data nașterii: an < = 1917
Locul nașterii =»Berlin«
ȘI
Prenume =»Cäcilia«)

Apoi apăsă o tastă și textul dispăru. Pe ecran apăru *SAS – procesează*.

— Ce înseamnă SAS? întrebă Lettke, cu neplăcuta senzație că acest lucru nu prea îl privea.

— Este prescurtarea de la Strukturierte Abfrage Sprache (limbaj de interogare structurat), răspunse ea privindu-l de parcă ar fi trebuit să știe asta. Pentru interogarea o singură dată rezultatul vine mai repede.

— Înțeleg, spuse Lettke, deși nu înțelegea.

Ce are a face viteza de lucru a unui computer cu de câte ori trebuie un rezultat? Memorase comenzile pe care le executase ea. Înțelesese însă doar că era vorba despre o interogare din tabelul cu locuitori, tot ce urma era prea complicat pentru el. Fasoane femeiești. La fel de nepătruns pentru un bărbat precum conținutul poșetei unei doamne.

Privea fix ecranul care rămăsese neschimbat.

— Cât va dura? întrebă el.

Fräulein Brunhilde se ridică sfioasă și spuse:

— Este greu de spus. Tabelul cu locuitori este foarte mare… poate o oră. Dar rezultatul apare direct pe monitorul dumneavoastră.

— Mulțumesc, zise Lettke mirat. Și când ea vru să se așeze din nou în fața lui cu notesul adăugă: Asta ar fi totul pentru astăzi.

— Este în regulă. Își strânse lucrurile și se strecură afară din birou spunând: Heil Hitler!

El se așeză în fața computerului, dar nu putea să facă nimic, aparatul fiind blocat cu această comandă. Oare putea folosi în paralel un alt program, până sosea răspunsul? Probabil că trebuia să existe această posibilitate, doar că nu știa cum să procedeze. Luă instrucțiunile de utilizare, scorțoase, îngălbenite și tipărite în scrierea gotică, de pe o etajeră în fața lui. Erau prăfuite, probabil nu mai fuseseră folosite de zece ani. Poate că nu strica să se folosească de această pauză forțată pentru a se instrui în privința lucrului cu computerul.

Încă pe când răsfoia capitolul introductiv, încercând să descopere care era de fapt tasta System, pe ecran apăru o listă. Femeile cu prenumele Cäcilia, 27 la număr, cu nume, adresă și data nașterii.

Palmele i se umeziră de încordare. Una dintre ele trebuia să fie cea căutată!

Să riște să tipărească lista? Mai bine nu. Putea să cadă în mâinile cuiva înainte ca el să ajungă în camera unde se făcea imprimarea. Și nici să o salveze nu voia.

În cele din urmă luă o foaie de hârtie și un creion și o copie. Termină repede. Douăzeci și șapte de Cäcilia într-un interval de cinci ani era totuși mai mult decât se așteptase.

Când termină, șterse lista din program, apoi examină ce scrisese. Care era cea pe care o căuta? Una dintre cele care mai locuiau încă în Berlin? Care dintre ele?

Cäcilia căutată chiar se afla printre acestea? Dacă se înșela în privința vârstei? Și dacă Dörte înțelesese greșit numele? Nu o cunoștea pe fată, negase acest lucru. Și dacă numele se scria altfel, poate ca în franceză – Cecile?

Intră în programul TI (Tagebuch-Inspection) și compară lista lui cu opisul participanților. Șase dintre Cäcilia de pe lista lui foloseau programul Jurnal. Poate o va găsi aici.

Cu toate că era conștient că va avea mari probleme dacă cineva descoperea că nu se dedica îndeplinirii sarcinilor pentru care fusese angajat. Dar nu putea face altceva decât să caute un indiciu urmărind ce scriseseră cele șase femei în jurnalele lor.

Niciun rezultat. Una își notase doar visele erotice, dintre care fiecare al treilea se învârtea în jurul lui Adolf Hitler. Alta scria în principal despre bebelușul ei, urmărea greutatea, cât a mâncat și cât a dormit. A treia avea aventuri sentimentale cu alte femei.

Câteva zile la rând nu se mai duse cu plăcere la birou. Câteva zile se ocupă doar de sarcinile lui reale: răscoli jurnalele personale ale unor străini. Având în vedere apropiatele Jocuri Olimpice, principala problemă o reprezenta modul în care Reichul german era văzut în străinătate, în special în America, și cu deosebire politica evreiască a acestuia. Așa că introduse noțiuni ca *germany* și *jews* în funcția de căutare. Din când în când mai verifica sensul unor termeni englezești, pentru că engleza lui nu era chiar atât de bună pe cât lăsase el să se înțeleagă, dar se descurca.

Apoi dădu peste o însemnare care suna astfel:

> *Astăzi am primit din nou o scrisoare de modă veche, de la vechea mea prietenă Alice Frischmuth din Weimar. Ca totdeauna îl beștelește zdravăn pe Hitler.*

Alice Frischmuth din Weimar? Interesant. Lettke căută în arhivă jurnalele zilnice care conțineau acest nume. Și găsi. O anume Alice Frischmuth folosise programul de pe un computer de la poștă, unde după propriile afirmații lucra pe atunci, La scurt timp după preluarea puterii îl abandonase. Ultima însemnare în jurnal era din 1 februarie 1933: *S-a întâmplat*.

Interesant, interesant.

Luă însemnările de la început. În cele mai multe își exprima speranța că un oarecare Winfried o va cere în cele din urmă în căsătorie, dar dădu și peste înregistrarea din octombrie 1930:

> *Hitler din nou la Weimar. În jurul hotelului Elephant lumea se comportă ca o ceată de maimuțe bete, îl ovaționează pe acest bărbat cu capul ca un sac plin cu excremente. Tare mi-aș dori să îl împuște cineva. Mai bine astăzi decât mai târziu.*

Din asta poate ieși ceva, își zise în sinea lui Eugen Lettke.

•••

Era strict interzisă folosirea de către angajații Agenției Naționale de Securitate a datelor la care aveau acces pentru investigații și cercetări în interes personal. Această normă apărea nu doar în contractul de angajare, ci era și subiect al unei declarații separate sub semnătură.

Cu alte cuvinte, ceea ce intenționa el să facă nu trebuia să se afle sub nicio formă.

Și firește că nici vorbă să conteze pe ajutorul lui Fräulein Brunhilde.

Întrebarea era cât de departe putea ajunge bazându-se pe propriile forțe.

Eugen Lettke se puse pe treabă cu emoții tot mai mari. Problema era simplificată de faptul că acum era vorba de o singură persoană. El avea acces la mai toate arhivele cu date și începu să caute – îi trebuiau doar câteva minute ca să o găsească pe Alice Frischmuth. Aceasta era născută în august 1912, deci cu doi ani mai în vârstă decât el. Suna foarte promițător.

Căută în alte arhive. Se pare că locuia încă în Weimar, dar în 1933 se căsătorise cu un anume Winfried Kaempf, care lucra ca șofer de camion pentru transporturi internaționale la firma

Höflinger. Cei doi soți stăteau în sudul Weimarului, cu chirie, nu aveau copii, iar Alice Kaempf lucra tot la poștă.

În fața acestor date Lettke se opri și își suflă în mâini meditând. Pe urmă continuă căutările și descoperi că firma de expediții Höflinger, ca de altfel majoritatea firmelor, își încredința datele unui serviciu-arhivă, probabil pentru că asta era cea mai simplă soluție pentru a fi accesibilă mai multor birouri.

Desigur că și NSA avea acces la datele acestea. Iar acolo, printre altele, se găsea și dosarul personal complet al lui Winfried Kaempf: atestatele, avizele medicale, datele din permisul de conducere, desfășurătorul operațional și statul de plată.

Grozav. În timp ce Lettke își nota datele de care avea nevoie, îl străbătea parcă un curent electric. Apoi închise programul.

Între timp se făcuse târziu. În clădire se așternuse liniștea, nu se mai trânteau uși, încetase și scrâșnetul tălpilor pantofilor pe podeaua acoperită cu linoleum a coridoarelor. Eugen Lettke deschise cunoscutele notițe ale jurnalelor și apăsă comanda de imprimare.

Apoi sări în picioare și o luă la fugă inutil pe coridor către încăperea imprimantelor, pentru că la această oră nu mai era nimeni acolo. Mașinăria lucra, zornăia și clămpănea emanând mirosul ei chimic iritant, care se răspândea în toată camera și care unora le provoca dureri de cap. În cele din urmă foaia tipărită ieși.

•••

A doua zi plecă mai devreme de la birou și se duse la poșta centrală. La aproape toate ghișeele era cineva, în majoritate femei, unele tinere. Dar nu purtau ecuson cu numele. Ce îi rămânea de făcut?

Se prefăcu interesat de un formular de recomandată, în timp ce urmărea mișcarea

angajaților poștei. Avu din nou noroc: un bărbat din spatele unui ghișeu, care discutase o vreme cu un individ gras, interesat să expedieze un pachet, strigă în spate:

— Frau Kaempf? Vreți să veniți puțin?

Dinspre birouri apăru imediat o femeie tânără, îmbrăcată izbitor de elegant, sigură pe sine și cu splendidele-i bucle sclipind aurii prinse cu o agrafă. Lettke urmări cum aceasta asculta problema în discuție, după care luă o decizie, care îl făcu pe bărbatul din fața ghișeului să dea mulțumit din cap și pe cel de dincolo de ghișeu să ridice învins din umeri. Apoi femeia dispăru în spate.

Atât de tânără și șefă de departament? Din ce în ce mai bine.

El părăsi clădirea poștei și așteptă în cafeneaua de vizavi, până când o văzu ieșind. Pe urmă se ținu după ea la distanță, se urcă în același autobuz ca ea și coborî în aceeași stație. Nu își făcea griji că o va pierde din ochi, că știa unde locuia.

Când femeia se apropie de casă – soții Kaempf stăteau la ultimul nivel al unei clădiri cenușii cu trei etaje – o abordă.

— Frau Kaempf?

Ea se întoarse surprinsă:

— Da?

— Putem vorbi o clipă?

Ea se retrase un pas și îl măsură din cap până în picioare.

— În ce problemă?

— În aceasta, răspunse Eugen Lettke și îi întinse foaia.

Ea citi textul. Ochii începură să îi fulgere.

— De unde aveți asta?

— O am, zise el simplu. Asta este suficient. Arătă spre ușă și adăugă: Aș prefera să discutăm mai multe în locuința dumneavoastră.

— Sunteți de la poliție?

— Nu, răspunse el. Vreau să vă ajut.

Ea îi aruncă o privire în care se amestecau neîncrederea și o umbră de spaimă. În cele din urmă își dădu seama că nu avea de ales:

— Bine, veniți.

Descuie ușa, îl lăsă să intre și începu să urce scările în fața lui. Lettke îi urmări posteriorul, care se distingea sub pardesiul subțire și își permise să se bucure anticipat. Până acum totul decursese conform planului.

Ea mai ezită încă o dată înainte de a deschide ușa locuinței și strigă:

— Winfried? Ai venit? Nu primi niciun răspuns, adăugă: Soțul meu trebuie să apară dintr-un moment într-altul.

— Hm…, mormăi el și așteptă ca femeia să se dea la o parte, apoi intră și el.

Era o locuință mică: o bucătărie, un dormitor, o cameră de zi și toaleta. Baia, pe care o remarcase la mezanin, o foloseau împreună cu alte trei familii.

— Pe atunci se spunea că tot ce se scrie în jurnal este protejat prin parolă și că nimeni nu poate citi, zise ea în timp ce își dezbrăca pardesiul.

Respira încă precipitat din cauza efortului urcării scărilor.

— Nimeni în afară de autoritățile care se ocupă de siguranță, spuse Lettke, făcând-o pe femeie să ofteze.

— Asta-i… josnic. Ea reciti textul și adăugă: Și în plus sunt ani buni de când am scris asta!

— Pe atunci nu era o problemă, spuse el prudent; îi plăcea ca din când în când să o strângă cu ușa. Dar situația s-a schimbat. Între timp bărbatul cu capul ca un sac umplut cu excremente a devenit cancelar al Reichului și Führer al poporului german și este foarte sensibil la astfel de afirmații.

— Așa ceva se caută?

În ochii ei se citea spaima cumplită.

— Oricum, ceva de genul acesta. Au ajuns în lagăre oameni pentru injurii mai nevinovate.

Ea se rezemă de canatul ușii care dădea în camera de zi.

— Și eu ce să fac acum? Am crezut atunci că dacă mă retrag, se șterge automat totul. Dacă încerc să șterg nu folosește la nimic, nu? Oricum nu mai am acces la însemnările mai vechi. Au rămas acolo când m-am retras.

— Chiar și așa, nu ați putea să ștergeți ori să modificați ce ați scris. Ceea ce ați scris în jurnal putea fi șters doar în aceeași zi, asta-i poanta acestui program. După aceea aveați voie doar să citiți. El își duse mâna la piept și simulă o reverență: Eu pot să modific. Sau să șterg.

Chipul femeii se mai lumină de speranță.

— Oh! Ați face asta?

— De aceea sunt aici. Pentru a vă oferi asta.

— Oh, este… este foarte amabil din partea dumneavoastră. Ea se ambală: Dar ce fel de gazdă sunt eu! Intrați, luați loc. Vă pot oferi ceva?

— Da, cu plăcere, răspunse Lettke și dădu curs gestului ei intrând în camera de zi.

— O cafea? Un ceai?

— Nu, mulțumesc. Aș prefera… ceva în schimb.

Femeia se blocă:

— Poftim?

— Trebuie să fac ceva pentru dumneavoastră, nu este așa? îi explică Lettke. Ceva ce eu de fapt nu am voie să fac. Nu considerați că merit ceva în schimb?

— Ba da… eu cred… Dar dacă vreți bani, mă tem că nu vă putem oferi mult…

— Banii nu mă interesează, zise Lettke, care trase un scaun și se așeză la masă. Dar dumneavoastră sunteți femeie. Iar eu sunt bărbat. Aș vrea ceva legat de acest fapt.

Felul cum se schimbă expresia de pe chipul femeii era demn de văzut. Toată speranța și toată

recunoștința dispărură, lăsând loc furiei oarbe! Se zbârli, gata să sară la el cu unghiile!

— Deci de-ăsta îmi sunteți! izbucni ea. Atunci aveți răbdare până ajunge soțul meu acasă!

— Soțul dumneavoastră, ripostă calm Lettke, este în drum spre Viena. În acest moment ar trebui să fie în apropiere de Salzburg și se întoarce cel mai devreme poimâine. Surâse savurând situația: Așa că avem mult timp la dispoziție.

Furia ei se transformă în disperare. Se prăbuși în sine.

— Nu, șopti ea. Nu mă puteți sili la nimic.

— Dar cine vorbește de silire? Eu vă fac un hatâr, dumneavoastră îmi faceți un hatâr, nimic altceva. Aceasta este propunerea mea. O puteți accepta sau respinge. Lettke își slăbi nodul de la cravată, era timpul să se facă mai comod. Însă lucrurile stau astfel: Dacă eu dau de așa ceva – jignirea Führerului – trebuie să raportez. Așa spune legea privind incitarea la ură. Dacă mă expediați, totul își urmează cursul. Pentru a evita asta, eu trebuie să încalc legea. Să îmi asum riscuri. Să îmi pun postul în joc…

— De fapt, nu am de ales, nu-i așa? constată ea exasperată.

Lettke confirmă:

— Așa văd eu situația.

Îl ura. Grozav. Îl ura, dar va trebui să i se supună.

Alice Kaempf nu mai zise nimic. Doar îl fixa cu privirea respirând cu greutate.

— Eu propun…, începu Lettke, să începem prin a ne dezbrăca. Ușurel, dacă îmi permiteți să vă rog asta. Nu că mi-ar pieri cheful…

14.

Helene luă cartea pe care i-o dăduse unchiul Siegmund și își petrecu restul weekendului citind.

Autoarea explică programarea cu ajutorul unei simple rețete:

> Cerneți 250 de grame de făină într-un castron.
> Faceți o adâncitură în făină.
> Presărați puțină sare.
> Luați o jumătate de litru de lapte rece.
> O parte din lapte turnați-l în adâncitură și amestecați-l cu făina.
> Spargeți 2-3 ouă pe marginea castronului și amestecați-le și pe ele.
> Adăugați restul de lapte amestecând ușor și continuu.
> Amestecați până obțineți un aluat omogen, care se prelinge din lingură.
> Puneți pe foc o tigaie cu mâner și încălziți-o.
> În cuptorul cald așezați o farfurie.
> Repetați pașii următori până când aluatul se întărește:
> – topiți 10 grame de unt în tigaie
> – turnați un polonic de aluat
> – clătinați tigaia în toate părțile, pentru ca aluatul să se împrăștie uniform
> – când aluatul se întărește, întoarceți foaia de aluat pe partea cealaltă
> – coaceți și această parte
> – puneți clătită pe farfuria încălzită.

Rețeta era scrisă ca o listă de indicații simple, care realizate în succesiune exactă conduceau la un rezultat previzibil: în acest caz 10-12 clătite. Un program de computer nu este nimic altceva.

Autoarea continua astfel:

De aici putem intui și motivul pentru care programarea este o activitate specific feminină. Femeia, a cărei menire de la natură este grija pentru familie, trebuie să îndeplinească o serie de munci repetabile și cu cât reușește să se organizeze mai bine, cu atât mai ușoară îi va fi viața cotidiană. De aceea fiecare gospodină și mamă de familie este de la natură o programatoare, pentru că ea nu programează un computer, ci mai curând se programează pe sine.

Spre deosebire de bărbat, care de la natură este vânător ori constructor: acestea sunt activități care nu se pot organiza într-o formă mereu repetabilă, ba mai mult, îndeamnă permanent la vigilență pentru a prevedea pericole, a le evita și a se folosi cu dibăcie de ele. În consecință, gândirea în programe ar fi stânjenitoare, ba chiar periculoasă, așa că nu este de mirare că acest gen de gândire nu este potrivit bărbatului și în principiu îi este străin.

Asta îi intră în cap Helenei. Ea sublinie aceste fraze cu roșu și luni optă pentru cursul de programatoare.

Ulterior s-a dovedit că toate temerile ei fuseseră neîntemeiate. Această materie i se păru la fel de ușoară ca celelalte. Pricepea totul de la început, punea întrebări care o puneau pe gânduri pe profesoară și curând ajunse cea mai bună din clasă.

În acest timp s-a făcut anexarea Austriei, prima acțiune la care fratele ei Armin, ca proaspăt soldat, a luat parte și din care s-a întors ca erou, radiind de entuziasm că îl văzuse pe Führer de aproape.

— *Atât* de aproape de mine, povestea el mereu, arătând o distanță de vreo doi metri, și m-a privit, s-a uitat drept în ochii mei!

Helene a participat la un concurs de programare pentru liceu și a terminat pe locul al doilea. Împreună cu alte unsprezece câștigătoare a plecat la Berlin, unde au putut să vadă printre altele principalele computere ale Rețelei internaționale, care încă se mai aflau în subsolul asigurat al universității, păzit de oameni ai SS-ului. S-au întâlnit chiar și cu Elena Kroll, care le-a spus la ce lucra – o nouă metodă de exploatare a datelor, orientată spre modul în care celulele nervoase ale creierului se conectează între ele. Însă Helene avu senzația că ceilalți se cam plictiseau. Nici ea nu înțelese mai mult de jumătate, dar i se păru că ideile erau de-a dreptul fascinante.

Deoarece era ca un fel de star la Luisenschule, avea voie ca după-amiaza să ia parte la cursurile facultative din ultima clasă de liceu. Într-o zi, pe la începutul lui decembrie, când iarna timpurie deja acoperise țara de câteva săptămâni cu zăpadă și gheață, pe când reflecta la un complicat program de sortare, telefonul îi semnală primirea unui mesaj. De fapt la curs telefonul trebuia oprit, dar nimeni nu proceda așa.

Helene lăsă jos creionul și scoase telefonul. În această seară, în care din fericire nu erau activități la BDM, avea stabilită o întâlnire cu Marie, care trebuia să îi comunice cu ce autobuz sosea în Weimar, ca să o aștepte.

Mesajul era într-adevăr de la Marie, dar nu era cel așteptat:

> (Marie) Nu pot să vin. Explicații mai târziu.

Helene se încruntă. Nu îi suna a bine. Tastă imediat:

(Helene) S-a întâmplat ceva?

Aşteptă. Să îşi fi închis Marie telefonul? Helene îşi puse telefonul şi se concentră asupra programului.

Telefonul semnală un nou mesaj.

> (Marie) S-a spart gheaţa sub Fritz în timp ce patina şi acesta aproape s-a înecat. Îl duc la spital.

•••

Helene cunoştea bine drumul până la spital; fusese deseori acolo, pentru a-i duce ceva tatălui ei ori pentru a-l lua. Dar astăzi strada îi păru anostă şi apăsătoare. Oare pentru că totul era îngropat în zăpadă şi domnea un semiîntuneric gălbui-pal? Şi după ce trecu de portal şi intră la căldură în uriaşul hol flancat de două statui de Josef Thorak, care reprezentau în detaliu un bărbat sănătos şi o femeie sănătoasă, goi, spaţiile sobre şi izul chimic al dezinfectanţilor parcă o apăsau pe suflet. Aşa fusese oare mereu, fiecare pas al ei era însoţit de un ecou în aceste încăperi? Iar când vorbeai, spaţiile răsunătoare îţi înghiţeau fiecare cuvânt?

Femeia de la recepţie o cunoştea şi îi spuse unde se afla familia Scholz: la unitatea de terapie intensivă, după cum se aştepta.

Marie era acolo, îi ieşi în întâmpinare, plânsă. Helene o luă în braţe stângace, pentru că în familia ei nu se prea obişnuiau astfel de apropieri. Află că Fritz avea temperatură mare şi era suspect de pneumonie.

Helene se sperie. Pneumonia era totdeauna asociată cu condamnarea la moarte, după cum ştia. Acest lucru era cunoscut de toţi, inclusiv de familia Scholz, care i se păru neobişnuit de calmă.

— Viaţa lui se află în mâna Domnului, spuse Herr Scholz. Ca viaţa fiecăruia dintre noi, dar în cazul lui este mai evident.

Mama Mariei nu era la fel de fatalistă.

— Orice ar fi, vom acoperi balta cu pământ. Ar fi trebuit să o facă părinții tăi când s-a înecat sora ta.

— Au folosit-o, spuse tatăl Mariei. Au crescut crapi acolo.

— Da, dar noi nu mai creștem demult.

Au rămas împreună și într-un târziu, când ușa din sticlă s-a deschis și a ieșit cineva în halat alb, au ridicat capetele așteptând vestea morții lui Fritz.

Spre surprinderea Helenei, era tatăl ei. Cum așa? El era chirurg, de ce era nevoie de el la acest caz?

Tatăl le strânse tuturor mâna cu compasiune și i se adresă lui Herr Scholz:

— Nu vă pot da mari speranțe. Din experiența noastră, ar fi o minune ca fiul dumneavoastră să supraviețuiască acestei nopți. Dar mai există ceva, ce am putea să încercăm, dacă veți fi de acord. Este vorba despre un medicament cu totul nou, care ucide bacteriile cu o eficiență până acum necunoscută. Se numește penicilină. A descoperit-o un savant britanic, Fleming. Chiar și în Anglia medicamentul se află în faza de testare și este ținut în mare secret, dar unul dintre serviciile noastre secrete a obținut rețeta, iar firma I.G. Farben a reușit să producă penicilina. Ar trebui să știți însă că administrarea acesteia lui Fritz este riscantă. Cu toate acestea, eu sunt convins că în acest caz nu avem nimic de pierdut, ci doar de câștigat.

Un moment ce i se păru Helenei îngrozitor de lung, în care Herr și Frau Scholz schimbară priviri, ea se temu că ei nu vor fi de acord, deoarece erau atât de credincioși și convinși că totul depindea de Dumnezeu. Totuși Herr Scholz zise:

— Încercați. Dacă Dumnezeu vrea, această penicilină vine exact la momentul potrivit.

Astfel Fritz primi după doar câteva minute prima injecție cu acel medicament, iar după câteva ore și pe a doua.

A fost o seară lungă. Firește că și Helene rămase pe banca incomodă și dură din lemn. Târziu în noapte, veni un medic, pe care nu îl mai văzuseră, care spuse încet:

— Febra cedează. Fiul dumneavoastră este în afara pericolului. Puteți pleca acasă, vă vom ține la curent telefonic.

Când au revenit la spital a doua zi la prânz, Fritz era conștient, deși obosit și somnolent. După încă o zi era deja la fel de obraznic ca înainte. Tușea mult, cu multă spută, pe care trebuia să o scuipe și spuse:

— Din când în când îmi scuip creierii. S-a terminat cu școala.

Două săptămâni mai târziu, exact de Crăciun, s-a întors acasă și speranța lui legată de școală nu s-a adeverit. *Firește* că poate să meargă din nou la școală, imediat ce reîncep cursurile, a spus doctorul.

În preajma Crăciunului Helene a primit de la tatăl ei o mapă subțire.

— Mă gândeam că poate te interesează. Este vorba despre medicamentul care l-a salvat pe fratele prietenei tale.

Helene deschise mapa. În ea era un raport de vreo zece pagini scrise mărunt. Pe prima filă scria *Caz cercetat* (*substanță cu efect antibacterian*).

— Voi primiți multe asemenea rapoarte? întrebă ea răsfoind raportul.

— Din când în când, răspunse tatăl. Sunt desigur strict confidențiale. Nu discuți cu nimeni despre el. Nici cu prietena ta.

Helene confirmă. Raportul era confidențial, după cum scria pe fiecare pagină atât deasupra, cât și sub text. În afară de asta, pe fiecare pagină era notat și *Agenția Națională de Securitate*, *Departamentul cercetare economică/medicină*. Helene își aminti vag că mai auzise de această agenție, dar nu mai știa unde și când și nici nu i se părea important.

15.

De la prima lui aventură cu această Alice… Oare care era numele ei de familie? Nu își mai amintea. Nu avea importanță, în orice caz, de atunci Eugen Lettke obișnuia să se sature de somn în dimineața următoare. Să ignore ceasul deșteptător, să se scoale mai târziu, să mai rămână întins într-o plăcută stare dintre trezire și vis, retrăind seara anterioară în liniște, fără a se mai supune tensiunii că totul va decurge ori nu conform planului. Să se mai gândească la excitația pe care i-o oferea senzația puterii – a puterii date de cunoaștere, așa cum scria deasupra portalului agenției! Pentru că el *știa*, putea să silească femeile, le putea cere să facă orice, în ciuda voinței lor!

Ha… ieri! Se răsucea zâmbind de plăcere. În toiul acțiunii, ei îi sunase telefonul. Era soțul ei, un comis-voiajor care se afla la Aachen. Lettke îi ceruse femeii să discute cu soțul ei, în timp ce el o lua pe la spate. O avertizase că dacă va spune doar o vorbă aiurea, va ajunge în lagăr, înainte ca soțul să i se întoarcă! Așa că femeia a trebuit să facă eforturi să nu trădeze ce se întâmpla acolo și să nu geamă. Și ca să fie totul mai palpitant, el bătu din palme atât de zgomotos, încât soțul auzi și întrebă ce se aude. Ea se salvase totuși spunând că trebuia să spele repede o față de masă pe care vărsase ceva, ca pata să nu se impregneze în material.

Ce mai distracție!

Se răsuci și savură greutatea propriului corp. A câta fusese asta? Nu știa. Ar fi putut să verifice, pentru că păstra fiecare text acuzator într-o mapă ascunsă în fundul șifonierului. Așa… ca pe o amintire. Multe femei erau îngrijorate de faptul că va reveni, cerând și mai mult, dar firește că el nu făcea asta. Era în fond un bărbat de onoare, desigur, în accepțiunea lui. Ștergea textele ce

puteau pune în pericol femeile, exact așa cum promitea.

Le păstra în formă tipărită, ceea ce, teoretic, însemna că le-ar putea reinsera oricând. Dacă nu ar fi un bărbat de onoare.

Practic nu avea nicio importanță a câta femeie era. Ele nu puteau scăpa de el așa repede. Fiecare om are niște schelete în dulap, fiecare are ceva de ascuns.

Mult mai dificil era să aleagă femeile potrivite pentru a-i satisface pasiunea. De exemplu, în urmă cu trei săptămâni avusese una cu înfățișare de călugăriță, îmbrăcată în cenușiu, cu rochia încheiată până la gât, nemachiată. Avusese doar o mică ezitare la început. Participase cu entuziasm, ba chiar îl întrebase dacă nu ar putea să se întâlnească mai des! Asta îl dezgustase într-atât, încât se oprise la mijlocul partidei și plecase. Desigur că nu șterse înregistrarea din jurnalul ei.

Era timpul să se trezească. Dădu deoparte plapuma și se duse în pijama la bucătărie. Ca întotdeauna mama lui era lângă mașina de gătit, o femeie măruntă, smochinită, îmbrăcată în negru din cap până în picioare. Veșnic în negru arăta ca un gândac mai mare. Nu o văzuse niciodată altfel și dacă ar purta alte haine probabil că nici nu ar mai recunoaște-o.

— Te-ai trezit, spuse ea pe un ton ușor reprobator.

Nu a spus *în sfârșit*, dar era evident că asta gândise. Dacă dormea mai mult, era convinsă că își neglija îndatoririle, ceea ce pentru ea era inacceptabil. Fiul unui erou de război nu făcea așa ceva!

— Ieri am lucrat până târziu, răspunse calm Eugen Lettke, ocazie cu care revăzu în minte cum o lăsase pe acea femeie.

Rămăsese goală în patul conjugal răvășit, uitându-se în altă parte, suspinând epuizată. Când

îi spusese că pleacă, murmurase: Sper *să-ți rupi gâtul*!

Acum stătea bine mersi și se scărpina pe sub pijama pe pieptul păros. Grozav.

— Îți pregătesc micul dejun, zise mama lui.

O convinsese să îl lase în pace dimineața, să nu îl trezească panicată ca pe vremea când era elev. Nici nu fusese așa de greu, doar o amenințase că altfel se mută. Ceea ce firește că nu intenționa, că doar nu era nebun. De ce să-și irosească timpul cu chestiuni gospodărești împovărătoare dacă nu era cazul?

Se duse la baie, intră în cadă, trase perdeaua și porni dușul. La început apa era călduță, dar se răci rapid, însă pentru un bărbat german nu era nicio problemă.

Când reveni la bucătărie spălat, bărbierit și în haine proaspete, pe masă îl aștepta micul dejun: cafea din cereale, pâine, marmeladă și unt. Foarte bine. De o vreme erau probleme cu aprovizionarea. De curând luase parte la o discuție în care Alois Frankenberger, șeful departamentului de statistică economică, vorbea de actuala situație: între timp Germania devenise a doua națiune industrială a lumii după Statele Unite, având doar o treime din populație și o mică parte din resursele acestora. De fapt, era o minune explicabilă doar prin chibzuita intervenție a computerelor, care făcuseră posibile o producție mai rațională și o planificare mai detaliată. Fără computere, o spusese deschis Frankenberger, situația aprovizionării ar fi fost substanțial mai complicată și probabil că ar fi trebuit introdusă de mult raționalizarea.

În timp ce Lettke își ungea din plin cu unt felia de pâine, rânji. Fără computere, gândi el, situația aprovizionării ar fi fost mai dificilă și pentru pasiunea lui!

În timp ce mânca, mama lui își făcu apariția cu telefonul în mână. Totdeauna îl ținea ca pe un corp

străin, atingea tastele ezitant, de parcă se aștepta ca aparatul să îi explodeze în mâini, dacă apăsa din greșeală pe o tastă.

— Eugen, trebuie să îmi mai arăți o dată cum fac să obțin o programare la doctor.

El îi arătă din nou sau mai bine zis îi spuse ce trebuie să tasteze. Poate că așa îi va intra cândva în cap. Era vorba doar de un telefon Votel, pe care i-l cumpărase cu mai bine de un an în urmă și ea evitase mult timp să îl folosească. Îl lua cu ea din când în când, când pleca de acasă, dar de cele mai multe ori plătea cu cardul.

— Și s-a făcut programarea? vru ea să se asigure, când primi confirmarea.

Se uita la ecran ca la un inamic.

— Da. Luni la trei după-amiază.

Ea strâmbă din nas, fără să își ia privirea de pe ecran.

— Nu înțeleg de ce nu mai pot să sun acolo, ca mai înainte.

Eugen Lettke îi explică:

— Pentru că doctorul tău, Mohl, nu mai are asistentă pentru programări. Și nu poate veni personal la telefon, când tratează un pacient, ceea ce face permanent.

— Dar de ce nu mai are asistentă pentru programări?

— Pentru că Reichul are nevoie de forță de muncă urgent în altă parte, mă gândesc.

Mama lui oftă.

— Și ce drăguță era Rosi. Și atât de zeloasă. Se gândea mereu la tot.

El ridică din umeri.

— Vezi? De asemenea oameni este nevoie pretutindeni.

— Bine, răspunse mama oftând. Așa-i în vremurile astea.

Se întoarse, trase sertarul în care păstra tot felul de mărunțișuri și care scârțâia de fiecare dată, băgă

telefonul înăuntru și scoase ceva ce Eugen nu putea să vadă.

— Să îmi mai spui ce să fac cu ăștia, zise ea punând ceva pe masă.

Văzând despre ce era vorba, se înecă, tuși și sorbi repede din cafea, ca să nu aspire firimituri de pâine.

— Mamă! strigă el. Ești nebună?

Pe masă se afla o grămadă de bani, cu siguranță peste o mie de mărci.

•••

— Cum vorbești cu mama ta? se indignă ea.

Lettke puse deoparte ceașca și farfurioara, luă banii și îi numără.

— O mie trei sute șaptezeci de mărci. Mamă, este peste limita la care autoritățile mai pot închide ochii! Dacă în cameră ar intra acum un polițist, ar trebui să te ia cu el și tu ai sta la închisoare cel puțin doi ani.

— Dar eu ți-i arăt doar ție, răspunse ea liniștită.

— Cum de nu ai dus banii la bancă, așa cum prevedea legea?

Ea își ridică mâinile osoase.

— Dumnezeule! Am uitat! Erau bani pentru zile negre, ascunși printre lucrurile tatălui tău. Am dat de ei ieri.

Fuseseră vârâți între lucrurile vechi, pe care le păstra ca pe niște odoare.

— Fir-ar…! exclamă Lettke, puse mâna pe cafetieră, dar o lăsă imediat la locul ei. Îi trecuse pofta.

— Acum peste tot se vorbește despre donarea de haine ca ajutor de iarnă, continuă femeia de parcă nici nu auzise ce spusese el.

— Cine să vrea vechiturile alea? mormăi el.

Banii lichizi erau o adevărată problemă. De fapt se renunțase la ei. Motivația fusese atât de bună… combaterea criminalității organizate, a muncii la negru, corupția etc. Dar nu funcționase. Infractorii se orientaseră spre alte modalități de plată, spre

dolari, lire și chiar spre aur și în privința corupției și a muncii la negru, cel care acum accepta bani lichizi nu putea face altceva decât să mituiască pe altcineva sau să plătească munca la negru. Măsurile luate de stat creaseră o piață neagră, care funcționa deosebit de bine, pe care circulau încă peste un miliard de mărci, conform documentelor de la Reichsbank.

Doar că pentru depozitul la bancă nu se mai luau dobânzi evreiești, ci trebuiau plătite taxe de depozitare, așa funcționa acum.

— Cel mai bine ar fi să pui banii pe foc, propuse el, dar când văzu că mama sa abia mai putea respira, adună bancnotele și zise:

— Bine, să văd ce pot să fac.

•••

Pe lângă avantajele oferite de faptul că făcea parte dintre angajații NSA, existau și dezavantaje de care deveni conștient abia acum, când își făcu apariția la bancă și ceru să discute cu directorul: *nimeni nu avea cunoștință de existența acestei agenții*! Dacă ar fi fost de la Gestapo, i s-ar fi deschis toate ușile – dimpotrivă, prezentarea legitimației lui de la NSA atrăgea doar priviri sceptice. În ce problemă ați dori să discutați cu Herr Direktor? Nu putea să spună, era vorba despre o chestiune confidențială. Mda… în acest caz cel mai bine era să se adreseze prin telefon ori poștă electronică secretariatului domnului director și să solicite o întâlnire, altfel nu se putea, trebuia să înțeleagă. Herr Direktor era foarte ocupat.

Însă reuși ca în cele din urmă să intre în biroul unui șef de departament, care se strădui să îi dea de înțeles că îi făcuse un mare hatâr acordându-i câteva minute din prețiosul lui timp.

— Mă numesc Eugen Lettke și sunt de la NSA, deschise Lettke discuția, scoase bancnotele și le puse pe biroul bărbatului. Am venit aici cu niște bani care au fost uitați și descoperiți în mod neașteptat.

Bărbatul aflat de cealaltă parte a biroului se deplasă cu scaun cu tot puțin înapoi, ca și cum voia să pună o distanță cât mai mare între el și bancnotele respective. Ca și cum el nu și-ar fi început cariera manipulând asemenea bancnote.

— Asta ridică o problemă, spuse el.

— De aceea sunt aici, zise Lettke. Pentru a o rezolva.

Bărbatul, care avea o constituție slabă și obraji supți, recită instrucțiunile aplicabile într-un asemenea caz și care în esență prevedeau că după termenul fixat, banii se retrag fără nicio compensare și depunătorul se va prezenta la poliție.

— Dar cineva în poziția dumneavoastră are fără îndoială un anumit spațiu de manevră, spuse Lettke după ce omul își încheie predica. Dacă ați decide că banii pe care văduva unui erou de război i-a găsit între lucrurile defunctului se depun în contul ei, cine v-ar împiedica?

Bărbatul făcu ochii mari:

— Păi, știți… situația nu este atât de simplă cum vă imaginați dumneavoastră.

— Bineînțeles că aveți dreptate, zise Lettke scoțând un notes și un creion. Dar nu este așa că noi toți, cei care ne aflăm în poziții înalte, avem spațiu de manevră? De exemplu NSA, pentru care eu lucrez, supraveghează toate depozitele de date ale Reichului – firește și datele privind plățile. De mine depinde dacă toate plățile efectuate ori primite de oarecare persoană sunt verificate în privința corectitudinii lor. Asta o face un computer, ceea ce înseamnă că este o operațiune rapidă și dacă există transferuri de bani de care să zicem soția nu trebuie să știe, ori firma respectivului, ori autoritățile, atunci apar cu siguranță…

El se aplecă în față, fixă cu privirea tăblița din alamă cu numele gravat pe ea, pe care îl trecu în notes.

— E. Schneider. De unde vine inițială E, dacă îmi permiteți să vă întreb?

— Ernst, răspunse interlocutorul și înghiți în sec.

— Ernst Schneider, repetă Lettke și notă în continuare: serviciul credite.

S-au înțeles. A fost nevoie de câteva formulare pe care Eugen Lettke le-a semnat și de o duzină de date de completat, după care banii găsiți au fost înregistrați în contul Frau Eusebia Lettke, iar bancnotele au putut fi trimise pentru a fi distruse.

Lettke părăsi banca în același timp cu o doamnă îmbrăcată deosebit de elegant, care nu îl onoră cu vreo privire, nici măcar când îi deschise ușa. Cu telefonul la ureche, trecu mândră pe lângă el, coborî treptele și jos făcu semn unui taxi. Avea părul roșcat ca de vulpe, tenul palid, purta bijuterii scumpe. Picioarele ei lungi, atât cât se vedeau, erau foarte frumoase. Atitudinea ei degajată, precum și modul în care s-a adresat șoferului taxiului și cum a așteptat ca acesta să îi deschidă portiera păreau a fi ale unei aristocrate.

Lettke rămăsese pe marginea străzii, privind lung după automobilul care se îndepărta. Să pârlești una ca asta! Transpirată și gemând sub tine! Simpla închipuire îl excită. Își coborî privirea spre talie. Bine că purta pardesiu.

— Și de ce nu? murmură el.

Ideea îl înviora. Era bine să își fixeze țeluri mai înalte!

Își verifică posibilitățile. Firește că primul pas era să descopere cine era femeia. Ceea ce își spuse că era ușor: ieșise din bancă la o anumită oră – își privi ceasul imediat: era ora unsprezece și douăzeci și șase de minute – vorbind la telefon. Asta însemna că avea telefonul deschis și recepționat de cel mai apropiat releu de bancă. Apoi urcase într-un taxi, ceea ce însemna un transfer de bani, și el înregistrat.

Cu alte cuvinte, femeia era identificabilă.

Brusc începu să se grăbească să ajungă la birou.

Acolo domnea o agitație ciudată.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebă pe Hansen. A murit cineva?

Piet Hansen clătină din cap.

— Nu. Dar tu trebuie să te duci la șef.

— La șef? Îl trecu un fior, dar nu lăsă să se vadă. La A?

— Nu. Nu la șefu' mare. La șefu' nostru.

— La Könitzer?

— Da.

Lettke își agăță pardesiul în cuier.

Willi Könitzer era șeful departamentului lor, un bărbat vânjos, de aproape patruzeci de ani, considerat un tip răzbătător, colțos până deschidea gura, când datorită vocii susurătoare anula impresia de duritate. Lettke nu prea avusese de-a face cu el. În majoritatea timpului Könitzer se ascundea în biroul lui și își lăsa oamenii de capul lor.

Ceea ce lui Lettke îi convenea.

— Dumneavoastră dormiți prea mult în ultima vreme, susură Könitzer, când Lettke se află în fața lui.

Din păcate asta nu putea nega. Könitzer avea pe ecran orele la care venise și plecase Lettke.

— Da, mă simt penibil, recunoscu Lettke și se strădui să pară chinuit de remușcări. Trebuie să îmi cumpăr neapărat alt ceas deșteptător. Astăzi mama a avut o problemă urgentă și din acest motiv a trebuit să mă duc la bancă.

— Ce problemă, dacă îmi este permis să întreb?

— Între lucrurile tatălui meu decedat, mama a găsit o sumă mai mare de bani.

Când și când mai trebuia să spună și adevărul, pentru cazul în care cineva îl verifica și pe el. Alimentarea contului mamei sale putea să atragă atenția și s-ar fi pus întrebări pe care el era mai bine să le prevină. Așa că relată pe scurt ce se întâmplase.

— Aha… Könitzer clătină grav din cap. Dificilă problemă. Bine că ați putut să o rezolvați. Își împreună palmele și își adună gândurile: Ar mai fi o problemă dificilă. De aceea v-am chemat. Ca să o rezolvați și pe aceasta.

— Sunt numai urechi, răspunse Lettke, ușurat că nu era vorba despre o mușteluială.

— Conducerea SD dispune, după cum se știe, de agenți în SUA. În această noapte aceștia au reușit să acceseze un important depozit de date din Washington, prin care are loc o mare parte a transmisiunilor poștei electronice de pe coasta de est. Noi suntem implicați în această acțiune, de când am primit de la Berlin misiunea de a copia cât mai repede cu putință datele și documentele astfel obținute. În afară de asta, trebuie să procurăm date noi, atât timp cât avem acces și să supraveghem, și să exploatăm poșta respectivă.

— Oho, exclamă Lettke.

Era o chestie grozavă!

— Teichmann și Völkers deja încearcă să stabilească modul în care vom proceda. Pentru că dumneavoastră cunoașteți cel mai bine limba engleză, vreau să colaborați cu aceștia. Könitzer își drese glasul și adăugă: Nu doresc să mai subliniez că este vorba despre urgență extremă.

— Nu, am înțeles.

Era o misiune pe care trebuia să nu o rateze, dacă nu voiau să își atragă nemulțumirea lui Heydrich – ceea ce desigur nu dorea nimeni.

Copierea datelor a început târziu în noapte și în timp ce urmăreau ca vrăjiți monitoarele și sperau ca circulația datelor prin cablul transatlantic să rămână neobservată, Lettke se întreba dacă pe parcursul zilei mâncase ceva. Nu își mai amintea. Pe de altă parte, în încăpere erau câteva farfurii goale, ca acelea pe care se serveau sandvișuri la cantină.

Dar îi era indiferent.

— Funcționează, constată cu voce răgușită Rosemarie Völkers.

— Da, confirmă și Paul Teichmann, specialistul în tehnică de comunicații. Acum trebuie doar să așteptăm și să ținem pumnii ca să rămână așa.

— Noi? Șefa departamentului programare se ridică. Asta este sarcina dumneavoastră. A mea s-a încheiat, programele funcționează. Noapte bună!

Acestea fiind spuse, femeia se îndepărtă cu pași mărunți.

Lettke notă numărul lui de telefon pe o bucată de hârtie, pe care i-o întinse lui Teichmann.

— Sunați-mă, dacă este cazul. Peste noapte las telefonul deschis.

Dar nu plecă imediat, ci mai întâi reveni în birou și porni computerul. Roșcata nu îi ieșea din minte, iar el era hotărât. Verifică datele telefonului, pe urmă ale băncii, scotoci, dădu iama prin opțiunile de căutare.

Până la urmă capitulă. Indiferent cum aranja datele, mai avea nevoie de ceva ca să identifice femeia. Pentru a afla cine era cea pe care o întâlnise ar fi trebuit să stabilească niște corelații pe care le putea realiza numai o programatoare.

Una care nu punea întrebări. Una ca Fräulein Brunhilde. Dar aceasta plecase de la agenție. Se căsătorise de ceva timp la Köln și acum lucra pentru o firmă locală de asigurări.

Altei programatoare ar fi trebuit să îi servească o poveste credibilă ca să o determine să caute. Și nu reușea să scornească o asemenea poveste.

Opri oftând computerul, își îngropă fața în mâini și rămase așa. O vedea pe acea femeie plutind prin fața lui, cu părul roșu ca focul strălucind sub razele soarelui, ce pătrundeau în hol printr-o fereastră aflată deasupra portalului… picioarele ei elegante în ciorapi sclipitori scumpi, pantofii cu tocul înalt…

Și dacă ar *învăța*? Își îndreptă spatele, privi ecranul negru din fața lui și brusc îl cuprinse o

hotărâre de nezdruncinat. Cum să fie posibil ca numai femeile să programeze bine? Cu siguranță că era o prejudecată idioată!

Exista și situația opusă: femei care confirmau în domenii specifice bărbaților. De curând citise un articol despre o femeie-pilot, Hanna Reitsch, prima femeie aviatoare căpitan, și despre Melitta Schenk, contesă von Stauffenberg, inginer de zbor. Sau Leni Riefenstahl, care se afirmase nu doar în lumea filmului dominată de bărbați, ci trecea și drept unul dintre cei mai importanți producători de filme. De ce arta programării să îi rămână lui străină numai pentru că era bărbat?

Trebuia doar să își dea seama cum să facă asta, fără ca nimeni să prindă de veste.

Mai întâi pentru că s-ar pune problema de ce voia acest lucru.

Și în al doilea rând, nu trebuia ca ai săi colegi să înceapă să se îndoiască de bărbăția lui.

16.

Helene și Marie nu ratau niciodată tradiționala sărbătoare populară din luna mai, inițiativa aparținând totdeauna lui Marie, căreia îi plăcea să vină în oraș. Dimpotrivă, Helene avea senzația că devenea tot mai singuratică. De ce nu i s-ar alătura la o petrecere?

Se lăsa cu plăcere antrenată când Marie propunea ceva, pentru că mai întotdeauna era ceva amuzant.

La fel a fost și în această duminică de mai. Muzica de fanfară răsuna deasupra pajiștii, cerul era de un albastru strălucitor și în adierea permanentă a vântului cald fluturau sute de steaguri mândre. Mirosea a cârnați fripți, supă de mazăre, migdale prăjite și firește a bere. Pentru a sărbători faptul că Führerul readusese în Reich Boemia și Moravia și că Pilsen, orașul originar al fabricării berii, era acum german, astăzi berea era la preț special.

Și ce de lume! O îmbulzeală, o forfotă și o înghesuială între mesele lungi, dintre care jumătate se aflau sub corturi deschise. Berea sclipea în halbe din sticlă și atmosfera era entuziasmantă: în sfârșit Germaniei îi mergea bine! Führerul dovedise că era capabil să realizeze adevărate minuni. Nu dusese el așa-zisele mari puteri în manej de inelul prins în nas, ca pe un urs dansator?

Spre deosebire de Helene, lui Marie îi era ușor să intre în vorbă cu străini și astfel ajungea și prietena ei să mai schimbe o vorbă cu cineva pe care nu îl cunoștea. Marie părea că flirta – o impresie înșelătoare, deoarece ea nu se gândea nici măcar o secundă să îl înșele pe Otto. Între timp cei doi se logodiseră și fixaseră și nunta: la o săptămână după ce Marie împlinea optsprezece ani vor fi în fața altarului.

Otto urma să vină ceva mai târziu, când începea dansul. Mai avea de lucru în gospodărie și Marie îi spusese la telefon că era în regulă, până atunci va petrece după-amiaza ca fetele.

Au început cu un pahar cu bere pentru doamne. Nu le întreba nimeni de vârstă aici și Helene nu va da peste părinții ei. Apoi au căutat două locuri libere.

Helene ochi o masă de la care tocmai se ridicase un grup.

— Nu este bine, se opuse Marie. Acolo am sta singure.

Și se îndreptă către o masă la care ședea un grup de tineri în uniforme studențești. Întrebă dacă mai sunt locuri și tinerii se mai strânseră, ca să se poată așeza și ele. Au râs, dar se uitau doar la Marie, care în ochii Helenei părea astăzi frumoasă ca o zână.

Marie se interesă ce studiau. Istoria, răspunseră studenții, la Jena. Nu erau toți în același an, dar toți fuseseră concentrați și sărbătoreau „ultimele zile ca civili”, cum se exprimase unul dintre ei.

Un flăcău blond cu barbișon adăugă:

— Ultimele zile înainte să ne începem viața de eroi!

— Mie mi-ar mai fi trebuit pe puțin trei luni, spuse un al treilea, un tânăr mai înalt, cu ochii albaștri ca lavanda, care își legase părul strălucitor și negru cu un elastic într-o coadă mică de cal, care îi dădea un aspect neobișnuit.

— Păi de ce? întrebă Marie. Ce ai fi făcut în cele trei luni?

— Mi-aș fi terminat lucrarea de diplomă, răspunse acesta ridicând paharul cu bere și ciocnind cu ele. O perlă a cunoașterii, care acum zace, pe jumătate terminată, în computerul meu, iar eu, Arthur Freyh, îmi voi găsi moartea eroică, cu lucrarea neterminată și lipsind lumea de ea.

Colegii săi ciocniră și ei, scoaseră un urlet tragic-înfiorător și băură – evident un ritual de care Helene încă nu auzise. Ea și Marie ridicară de

asemenea paharele, sorbiră din ele, apoi Marie întrebă:

— Și ce tratează această lucrare?

Pe Helene o surprindea mereu naturalețea prietenei ei. Pur și simplu întreba, întreba fără nicio jenă, dar nimeni nu părea să se simtă tras de limbă. Ba dimpotrivă, cei mai mulți răspundeau cu plăcere și îi destăinuiau Mariei cele mai personale lucruri.

Totdeauna erau întrebări simple, atât de firești. Și cu toate acestea, Helenei nu i-ar fi trecut nicicând prin minte.

— Lucrarea mea, explică Arthur cu coada lui de cal fistichie, este despre ceva care se cheamă „istorie speculativă”. Ideea principală a acestui tip de lucrare este că importanța unui anumit eveniment istoric poate fi corect apreciată când se descoperă ce s-ar fi întâmplat dacă evenimentul nu ar fi avut loc. O metodă oarecum contestată în mediul academic, dar dacă m-ai întreba pe mine, aș spune că majoritatea academicienilor este reprezentată de funcționari anchilozați, lipsiți de orice urmă de fantezie.

Marie se încruntă, cum făcea mereu când se gândea.

— Asta înseamnă că tu te gândești la ce s-ar fi întâmplat dacă de exemplu Columb nu ar fi descoperit America?

— Da, aceasta chiar este o temă, despre care deja s-a scris mult și anost. Părerea mea este că dacă temerarul Columb ar fi rămas în port, ar fi descoperit-o altcineva. Nu se susține. Este interesant în cazurile evenimentelor a căror importanță este subapreciată.

— Și ai descoperit un asemenea eveniment?

— Exact, răspunse el și luă o gură bună de bere.

Marie o privi pe Helene și întrebă cu o seriozitate mimată:

— Oare vrem să aflăm ce eveniment este acesta?

Ea nu juca pentru prima dată acest rol. Helene își umflă obrajii suflând, ridică din umeri și răspunse:

— Știiu eu…?

— Nu-i așa? Ea se aplecă spre el și zise: Nu trebuie să ne relatezi ce este. Cred că nu ne interesează.

Arthur zâmbi. La fel făcură și camarazii lui.

— Eu nu am fost reticent față de niciunul dintre cei care s-au interesat, așa că vă puteți ridica și o lua la fugă, ca să evitați să vă spun.

— Hm…, exclamă Marie și oftă. Dacă nu ar fi atât de greu să găsim alt loc… deci, bine. Zi-ne. Vom suporta cu stoicism.

— Bine, începu Arthur împingând într-o parte paharul cu bere, pentru a-și face loc să își împreuneze profesional palmele. Problema pe care mi-am pus-o eu este următoarea: Ce ar fi fost dacă sir Charles Babbage nu ar fi construit mașina lui analitică? Cum ar fi arătat lumea acum?

Marie ridică din sprâncene:

— Și? Cum ar fi arătat?

Helene se miră. Marie era mereu dezinteresată când Helene aducea vorba despre programare ori despre computere.

— Da, cum ar fi fost? se montă Arthur. Celor mai mulți oameni nu le este clar că existența mașinii analitice a impulsionat multe alte evoluții, nu doar în știință, ci și în tehnică și chiar în politică. Ar fi putut Imperiul Britanic să ajungă o putere mondială fără toate calculatoarele din băncile și asigurările britanice? Greu de spus. Oricum, ele i-au garantat supremația pe mările lumii. Probabil că imperiul ar fi luat naștere, dar ar fi avut o bază militară considerabil mai puternică. Am fi avut noi astăzi computere? Cu siguranță nu. Probabil că nici televiziune nu am fi avut.

— Dar de ce nu ar fi construit-o? interveni Helene.

Arthur păru că abia acum lua act de existența ei.

— Ce vrei să spui?

— Babbage a fost la vremea lui un important om de știință, zise Helene. Și a avut această idee. De ce să nu o fi pus în practică?

— Oh, ar fi putut de exemplu să eșueze din cauza banilor, zise Arthur. Am aflat dintr-un reportaj că în anul 1842 proiectul era pe muchie de cuțit. Predecesoarea mașinii analitice, mașina de calculat, a fost construită de Babbage între 1820 și 1822 din bani proprii, dar numai pentru a primi de la guvern finanțare pentru o mașină mai mare.

— Și a primit finanțarea, spuse Helene.

— Da. Dar în 1837 a avut ideea unei mașini mult mai complexe, mașina analitică, și a neglijat proiectul mașinii de calculat. S-a ajuns la o dispută cu guvernul, care deja investise o mulțime de bani – milioane de mărci în banii de astăzi – fără niciun rezultat. Și astfel în 1842 s-a încheiat un acord de finanțare în favoarea lui Babbage, dar cu mare greutate. Eu întreb ce ar fi fost dacă lucrurile ar fi stat altfel?

— Atunci ar fi construit-o altcineva. Așa cum America ar fi fost descoperită de altcineva, dacă nu ar fi făcut-o Columb.

— O mașină cu patruzeci și cinci de mii de componente de înaltă precizie, înaltă de trei metri și lungă de nouăsprezece metri?

— Pornind de la conceptul Babbage și alți oameni au construit mașini de calculat. Helene se mira cum de devenise atât de sociabilă, însă nu era suficient de tare ca să se oprească. Ca și cum ideea plutea în aer, aș zice. Asta se vede deja din faptul că lady Ada a dezvoltat principiile fundamentale ale programării imediat ce l-a contactat pe Babbage și el i-a explicat modul de funcționare al mașinăriei sale. Ea nici măcar nu a avut o astfel de mașinărie în funcțiune și programul ei de calculare a numerelor lui Bernoulli a funcționat ulterior de la bun început. Era imperios. Era computerului trebuia să înceapă.

— Eu contest asta, se opuse Arthur.

— Și alte ere trebuiau să înceapă, adăugă Helene. Așa cum scria Babbage în autobiografia sa: „Imediat ce *analytical engine* a luat naștere, trebuia în mod necesar ca ea să indice științei direcția viitoare”. Pentru că exista conceptul. Era suficient, de exemplu, ca cineva care luase parte la dezvoltarea electricității să își pună imediat întrebarea cum să o folosească pentru obținerea unei mașini analitice îmbunătățite. Cu alte cuvinte – un computer.

Uitase complet de tot ce era în jurul ei – petrecerea, Marie, ceilalți studenți, lumina soarelui, tot. Mai existau doar ea și acest Arthur care susținea niște lucruri cu care ea nu era de acord.

— Tu ai dreptate, recunoscu el. Dar tocmai de aceea este importantă întrebarea ce ar fi fost dacă… Dacă Babbage ar fi eșuat, indiferent de motiv. Eu cred că ar fi fost dat uitării…

— Lucrările științifice nu sunt date uitării pur și simplu!

— Pe atunci, da. Și cum spuneam, academicienii se ramolesc cam repede. Ei ar fi clasat *analytical engine* ca irealizabilă, alături de perpetuum mobile, și niciodată nu s-ar mai fi gândit la ea.

Cineva o atinse pe Helene pe umăr. Era Marie, Otto venise și orchestra cânta. Marie îi spuse:

— Noi ne ducem să dansăm, da?

— Da, sigur, răspunse absentă Helene. Duceți-vă.

După ce Marie și Otto plecară, Arthur zise:

— Iată un exemplu: cel mai mare impuls pentru dezvoltare l-a primit computerul, după cum se știe, în timpul războiului mondial. Anterior cele mai multe aparate erau doar jucării având la bază mecanica *analytical engine*, iar Rețeaua Internațională era o încercare-laborator a câtorva universități deosebit de țicnite. Apoi a venit

războiul, tatăl tuturor lucrurilor, s-a introdus computerul la manevrarea armelor, la comunicațiile cifrate, la optimizarea producției de armament și așa mai departe și când războiul s-a terminat, computerele erau aparatele cele mai performante. Li se puteau încredința spre rezolvare munci pe care înainte de război le puteau face numai oamenii. Rezultatul? Un șomaj imens, cauzator de sărăcie și nemulțumire și așa mai departe. El se aplecă deasupra mesei spre ea și îi șopti la ureche: Dacă nu ar fi existat computerul, poate că Hitler nu ar fi ajuns la putere niciodată. Ce zici de asta?

Helene îl privi complet surprinsă de parfumul aspru bărbătesc pe care îl emana.

— Ce?

El se așeză înapoi și ridică din umeri. Ochii lui albaștri sclipeau magic.

— O teză cam îndrăzneață, știu. Și nu una pe care să o pui pe hârtie. Dar are un sâmbure de adevăr, zic eu. Charles Babbage ca deschizător de drumuri.

— Șomajul în Republică avea cu totul alte cauze, zise Helene. Era o consecință a crizei economice mondiale.

— De care computerele burselor erau firește absolut nevinovate.

Helene încremeni. La așa ceva nu se gândise niciodată. Și ea nu era la curent cu ultimele evenimente, pentru a-i aduce contraargumente.

În acest moment camarazii lui Arthur reveniră de la dans și se așezară râzând zgomotos la masă, povestind despre un bărbat atât de beat, încât nu reușea să își ridice cardul căzut pe jos. Apoi se pregătiră să plece la o întâlnire. Arthur își goli halba și se ridică.

— Ah, da, așa este.

Și plecă.

Helene parcă se prăbuși în sine, redeveni nesigură, personaj lipsit de importanță, cum se

simțea de obicei.

Și totuși brusc, în timp ce studenții părăseau cortul, Arthur se întoarse spre ea și sprijinindu-se de tăblia mesei se aplecă și îi zise:

— Nu am apucat să întreb, aș vrea să știu cu cine am avut plăcerea să discut atât de elocvent?

— Helene, răspunse ea înmărmurită. Helene Bodenkamp.

— Bodenkamp? Ești rudă cu celebrul chirurg?

— Este tatăl meu.

— Oh! El zâmbi, se îndreptă, schiță un gen de reverență ceremonioasă și adăugă: Freyh. Arthur Freyh. Pentru mine a fost o plăcere.

Și pentru mine, vru să spună Helene, dar el se întorsese grăbit să își ajungă colegii.

Ea rămase cu privirea pironită în locul de unde acesta dispăruse, incapabilă să se miște. Ca și cum s-ar întâmpla ceva rău dacă întorcea capul. De parcă dacă o făcea se dovedea că totul era un vis. Sau ar dispărea amintirea a tot ce fusese.

În cele din urmă reveniră și Marie cu Otto și ea nu mai putu să privească în același loc. Otto o salută scurt, apoi plecă pentru a strânge mâinile și altor cunoscuți. Însă Marie se așeză în fața ei și o întrebă:

— Ce este cu tine?

— Nu înțeleg cum funcționează viața. M-am certat atât de mult timp și atât de aprig cu acest student… și niciodată nu am să îl revăd. Ce sens ar avea faptul că l-am întâlnit?

Marie se încruntă, se aplecă puțin în față și o privi cercetător pe Helene:

— Este posibil să te fi îndrăgostit chiar acum?

— Ah, prostii! se apără Helene, dar în adâncul sufletului își dădu seama că Marie avea dreptate.

Așa simțea și ea.

Îngrozitor.

17.

Infiltrarea în baza de date americană nu a fost descoperită și au copiat atât de mult material, încât prelucrarea lui a devenit o problemă. Au folosit sute de oameni care aveau bune cunoștințe de limba engleză, pentru a arunca o primă privire asupra acestuia și pentru a face o selecție pentru început superficială. Din păcate, aveau tot mai puțini oameni, deoarece pe măsură ce conflictul politic cu Polonia se ascuțea, se reducea tot mai mult personalul agenției prin mobilizări în Wehrmacht.

Lettke era neliniștit observând cum culoarele agenției se goleau treptat, cum dispăreau tăblițe de pe uși, iar sala de mese era goală la prânz. Nu își imaginase că așa vor sta lucrurile. Într-adevăr, munca pentru NSA nu era considerată obligatoriu importantă pentru război, din simplul motiv că instituția nu era tratată ca una militară, ci ca una civilă.

Deci el trebuia să dovedească faptul că pentru Reich și Führer era mai util aici decât pe front.

Și lucrul acesta nu era ușor de făcut.

În săptămânile care au urmat a citit neobosit mii de e-mailuri și alte documente, a întocmit liste, a conceput memorandumuri și memorii, dimineața a venit mai devreme și seara a plecat mai târziu de la serviciu. Și-a neglijat în mare parte până și pasiunea. Doar o singură dată nu s-a mai putut abține, a scos din mapa lui secretă o copie nefolosită și s-a dus la Erfurt, unde locuia femeia respectivă. Însă în dimineața următoare a fost punctual la serviciu!

Dar în ciuda tuturor acestor eforturi, găsi într-o zi pe birou o convocare. La marele șef de personal.

Urgentă. Abia a avut timp să meargă la toaletă, ceea ce era de asemenea urgent, pentru a-și aranja încă o dată părul în oglindă și a vedea cum îi stătea

cravata. Nu scoase o vorbă când secretara îi făcu semn și mâna îi tremură când apăsă clanța de la ușa masivă a biroului. Era pregătit să audă cuvinte ca „Din păcate, ne vedem nevoiți…”, dar nu era sigur dacă le va suporta calm. Spera.

Totuși, deschizând ușa, observă că nu era unicul convocat de către A. La masa rotundă pentru discuții se aflau trei bărbați pe care îi cunoștea din vedere și care îl priveau cu aceeași expresie tensionată cu care se uita și el la ei.

S-au făcut prezentările:

— Dobrischowsky, Möller, Kirst…

— Lettke, se prezentă și el și strânse mâinile reci și umede ale celorlalți. Eugen Lettke.

Niciunul dintre ei nu știa despre ce era vorba.

Abia se așeză pe ultimul scaun liber, că o altă ușă se deschise și șeful își făcu apariția în scaunul lui rulant, pe care îl stăpânea la fel de bine precum un biciclist bicicleta.

— Domnii mei, spuse acesta, privindu-i scurt, dar pătrunzător pe fiecare cu ochii lui albaștri-verzui. Desigur ați remarcat faptul că agenția noastră sângerează. Se golesc culoarele tocmai acum când munca noastră pentru Reich devine mai importantă decât oricând.

Toți dădură aprobator din cap. Ca Lettke, impulsionat de o speranță prudentă. Nu suna ca începutul unei concedieri.

— În situația aceasta, continuă bărbatul slab din scaunul rulant, este timpul să punem capăt secretomaniei de până acum. Pe mine mă cunoașteți doar ca A, dar numele meu adevărat este August Adamek. Sunt născut în 1889, am făcut războiul în divizia pentru computere 1, și am participat la crearea rețelei pentru telefonie mobilă, mai ales pentru partea pe care polonezii au utilizat-o după război pentru propria lor rețea telefonică. Iar în privința a ceea ce s-a zvonit legat de asta, zise bătând cu palma în scaunul său, povestea reală este cât se poate de banală: un accident la schi în

ianuarie 1928. Am fost avertizat și nu am ținut cont de avertisment. În acest fel am învățat să prețuiesc valoarea avertismentelor fundamentate.

Își aruncară priviri unul altuia, simțindu-se pe de o parte penibili în fața avalanșei de detalii personale dezvăluite de șeful lor atât de secretos până acum și pe de altă parte nesiguri: Ce însemnau toate astea?

— Acum, referitor la dumneavoastră. Cei aflați aici – dumneavoastră și eu – suntem oameni cu experiență, care după toate probabilitățile vor fi menținuți în NSA. Oameni în care am încredere că îi vor conduce pe alții. De aceea, de acum înainte veți reprezenta cercul în jurul căruia vreau să organizez ceea ce va fi în continuare agenția noastră. El oftă, apoi adăugă: Rămâne de văzut pe cine vom mai conta. Cu siguranță îl vom păstra pe bunul nostru coleg Engelbrecht pentru serviciul telefonic și pentru curierat. De serviciul tehnic voi ține cu dinții, cât se va putea, dar pe termen lung suntem siguri doar de cei mai în vârstă acum folosiți ca tehnicieni de computere pe teren. La fel, în privința porții și a siguranței. La bucătărie femeile… Desigur se va reduce și numărul de programatoare, dacă nu vor fi destui analiști care să le dea de lucru. Va fi gol pe aici, groaznic de gol. Va trebui să ne facem datoria față de patrie ca o casă bântuită de fantome.

Își împreună mâinile în poală.

— Și deoarece suntem aici pentru a aduce la cunoștință fără menajamente de situația noastră, să vedem și în ce situație se află Reichul. În următoarele câteva săptămâni se va declanșa războiul. Führerul este decis să rezolve în forță conflictul cu Polonia. Declarațiile sale din ultimele săptămâni și luni referitoare la o soluție pe calea negocierilor trebuie înțelese ca tactici politice de mascare a intenției, pentru a putea să hotărască momentul ofensivei. De fapt, Führerul a urmărit întotdeauna să reîntregească statul german cu cea

mai mare parte a teritoriului polonez, să alunge populația poloneză din acesta, pentru a crea urgent poporului german spațiul vital necesar. Cu alte cuvinte, el nu vrea doar să înfrângă Polonia, ci vrea să o distrugă.

Adamek ridică privirea și se uită la cei de față.

— Bineînțeles că toate acestea sunt informații strict confidențiale. Cred că știți ce înseamnă asta.

Cei prezenți confirmară. Doar Dobrischowsky răspunse răgușit:

— Bineînțeles.

Lettke nu era în stare să mai scoată o vorbă. Aici, înțelese el, nu se punea problema de concediere, ci de *promovare*!

— Anglia, continuă Adamek, ne va declara război, dacă atacăm Polonia. Cel puțin așa gândesc eu. În cazul în care Hitler are dreptate și puterile occidentale vor mai tolera o intervenție militară, cu atât mai bine. Dar, după toate informațiile de care dispunem – și bineînțeles că eu am trimis Cancelariei Reichului o evaluare corespunzătoare –, invadarea Poloniei nu va mai fi tolerată.

Își întoarse scaunul și se duse la peretele pe care era agățată o hartă a lumii.

— Polonia nu va opune forțelor armate germane o rezistență considerabilă și prezintă puține obstacole geografice. Deci războiul se va încheia rapid, eu presupun că mult înainte de Crăciun. Cu Uniunea Sovietică există un pact de neagresiune cu clauza secretă de împărțire a teritoriului polonez între cele două puteri. Astfel situația în est se clarifică, pentru ca toate forțele să fie concentrate pe frontul de vest. Aici trebuie să plecăm de la premisa că Anglia și Franța vor lua până atunci măsuri. Adamek luă un indicator și continuă: Franța s-a concentrat pe apărare față de Germania, mai ales pe extinderea Liniei Maginot, dar prezintă evidente dificultăți în privința înarmării pentru ofensivă. În cazul unei ipotetice stări de război cu puterile occidentale, Franța va fi

logic următorul inamic, care va trebui să fie învins cât mai repede.

Indicatorul trecu de Canalul Mânecii.

— Anglia este un caz mai dificil. Pe de o parte este protejată prin situația ei insulară, dar pe de altă parte este și mai izolată. Din acest motiv o măsură principală va fi blocarea tuturor căilor comerciale engleze de către flota noastră de submarine. Rutele respective sunt de mult identificate de spionajul extern din comandamentul SD. La asta noi putem interveni prin exploatarea convorbirilor telefonice, a informațiilor, e-mailurilor și a altor mesaje pe care le putem intercepta.

Adamek îl privi pe bărbatul aproape chel care ședea alături de Lettke.

— Acesta va fi domeniul de activitate al dumneavoastră, Dobrischowsky.

Dobrischowsky dădu din cap.

— De importanță hotărâtoare se bucură firește protecția tehnicilor noastre de criptare, precum și spargerea criptărilor străine. Este și va rămâne sarcina dumneavoastră, Kirst.

Cel nominalizat era un bărbat slab, ale cărui degete păreau tot timpul în căutarea buzunarului de la piept, unde se afla pachetul cu țigări. Înclină și acesta capul.

— Un alt țel important este amânarea cât mai mult a intrării în război a Statelor Unite ale Americii. Adamek mută peste Atlantic capătul indicatorului: Ministrul de finanțe al Reichului, contele Von Krosigk, a avertizat de acum un an că economia americană se află în fața unei crize, din care nu o vor scoate nici măsurile lui Roosevelt, așa că mulți îi văd rezolvarea doar într-un mare război european. În momentul de față industria americană lucrează doar la o pătrime din capacitate. Dacă SUA se va implica într-un nou mare război, din rezervele nefolosite va lua naștere o industrie de război de o eficiență fără seamăn.

Bătu cu indicatorul în hartă pentru a-și întări spusele.

— Pentru a împiedica asta, este necesar mai întâi să fie sprijinite acele voci din opinia publică americană care sunt împotriva participării la război. Americanii înclină și așa către izolaționism, plus că multe familii au pierdut în războiul mondial soți și fii și firește că se întreabă pentru ce. Argumentul că sânge american nu mai trebuie să curgă iarăși pentru războaie europene se va bucura de un ecou puternic.

Indicatorul lovi cu putere harta:

— Aceasta va fi sarcina dumneavoastră, Lettke. Printr-o firmă sub acoperire din New York avem acces la partea americană a Rețelei internaționale, așa că intervenția noastră în forumurile americane nu mai poate fi urmărită. Pentru că în SUA nu există obligativitatea de a te legitima, în principiu este simplu să devii utilizator; identitatea nu îți este verificată. Deci puteți crea câte identități sunt necesare pentru a interveni în discuții cu impact.

Privirea lui Adamek se opri asupra ultimului om rămas fără sarcini, Möller, un bărbat tăcut, de aproximativ treizeci și cinci de ani, care purta ochelari cu lentile ca niște funduri de sticlă.

— Dar noi trebuie să luăm măsuri și pentru cazul în care totuși SUA intră în război. Din războiul mondial dintre 1914 și 1917 știm că pericolul nu îl reprezintă soldații americani din prima linie, ci fabricile americane. Aici trebuie umblat. Și fabricile americane sunt conduse de computere. Dacă le dereglăm pe acestea, dereglăm și producția. Aceasta este misiunea dumneavoastră, Möller. Ea va purta numele de cod „Nisip mișcător” și atunci când intervin probleme de criptare vă va ajuta Kirst.

Adamek își plimbă iarăși privirea peste toți cei aflați în jurul mesei:

— Întrebări?

Lettke ridică ezitant mâna:

— Dumneavoastră vorbeați despre forumuri americane, asta înseamnă că sunt mai multe?

Adamek confirmă.

— Noi cunoaștem trei forumuri mari, asemănătoare Forumului german și numeroase forumuri mai mici. Voi avea grijă să primiți lista corespunzătoare.

— El va avea nevoie de oameni care cunosc bine limba engleză, interveni Dobrischowsky. Oameni care lipsesc.

— Da, din păcate, recunoscu Adamek și se uită la Lettke. Îi veți primi pe toți cei pe care îi avem. Și unele dintre programatoare au bune cunoștințe de engleză, pentru că multe lucrări fundamentale de tehnică a computerelor au fost concepute în engleză și, nu în ultimul rând, scrierile originale ale lordului Babbage și ale lui lady Lovelace. Femeile acestea vor lucra cu dumneavoastră. Important este să le supravegheați; nu toate au experiența discuțiilor politice de pe forumuri. Eu vreau să mai angajez pe cineva care să vă sprijine în ceea ce privește analizarea atmosferei din opinia publică americană și găsirea argumentelor corecte.

— Am înțeles, răspunse Lettke.

Nu concediat, ci promovat! Era unul dintre cei deocamdată în siguranță la NSA! Ușurarea lui era atât de copleșitoare, încât aproape că tremura.

— Țelul Führerului, spuse în încheiere Adamek, este simplu și clar: Anglia să fie cât mai repede posibil supusă și să ne consolidăm puterea pe continent. Spania și Italia sunt aliatele noastre, restul va fi sub control german. Imediat ce acest lucru este realizat, pentru SUA va fi prea târziu să ne mai declare război, pentru că atunci Europa, Marele Imperiu German, va fi un gigant de nesupus atât ca forță armată, cât și ca potențial industrial. Șeful arătă în direcția ferestrelor deja întunecate: Acolo, afară, milioane de oameni vor lupta pentru a realiza acest lucru. Dar lumea modernă are o parte interioară, constând din

computere și Rețeaua internațională, iar aceasta este câmpul nostru de luptă. Inscripția de deasupra portalului nostru ne va aminti zi de zi că SCIENTIA POTENTIA EST – Știința înseamnă putere. Se prea poate ca ceea ce va realiza sau nu unul dintre noi să cântărească mai mult decât sângele a milioane de soldați de afară. Să fim permanent conștienți de această responsabilitate.

18.

În luna mai a anului 1939 Helene trecu în ultima clasă de liceu, dar fără Marie, care părăsise școala, pentru ca în iunie, la a optsprezecea aniversare, să se mărite cu Otto.

Helene i-a fost martoră la cununie și când ofițerul stării civile i-a spus „Vă rog să semnați, Fräulein Bodenkamp", a fost pentru prima dată cu adevărat conștientă că era adultă și că avea viața în față. O viață în care încă nu știa ce să facă.

Din discursul ofițerului stării civile nu înțelese de ce acesta îi înmânase perechii un exemplar din cartea lui Hitler *Mein Kampf* pe care el a numit-o *Biblia național-socialismului*. Helene observă că Marie abia se stăpânise să nu se strâmbe la aceste cuvinte.

La biserică a fost o atmosferă foarte sărbătorească, cu totul altfel decât la ceremonia de dinainte. Naosul bisericii era plin de lume. Parcă venise întreg satul, atât Marie, cât și Otto aveau numeroase rubedenii, așa că felicitările nu mai luau sfârșit. Mulți bărbați purtau uniforme, formară un tunel și salutară cu mâinile ridicate trecerea lui Marie și a lui Otto, proaspăt însurați, prin portalul bisericii.

După aceea, la masă, Helene se simțise singură și pierdută. Nu cunoștea pe nimeni, iar Marie a fost prea ocupată pentru a schimba cu ea mai mult de câteva cuvinte. Ea făcu puțină conversație cu alt martor la cununie, un prieten al lui Otto, pe care îl chema Friedrich și care avea urechi clăpăuge, amuzante. Dar conversația cu el numai amuzantă nu se dovedi. Era tăcut și puțin crispat.

Masa a fost surprinzător de bogată, nu a lipsit nimic. Acesta este avantajul când petrecerea era organizată de două gospodării țărănești, îi strecură conspirativ la ureche Otto zâmbind. În prăvălii, alimentele de acest fel se găseau cu greu de când

mai multe țări impuseseră embargou Germaniei pentru faptul că în martie Hitler integrase Memel în Reich, apoi și Cehia. Tatăl ei opinase că astfel Führerul restabilise granițele corecte din punct de vedere istoric, pentru că Boemia și Moravia aparțineau Germaniei, în plus, oamenilor de acolo le va merge în curând mult mai bine decât înainte și atunci toate criticile vor înceta.

Helene nu putea să aprecieze dacă era adevărat. Tonul din ce în ce mai agresiv de la știrile serii i se părea tot mai funest.

Și pe deasupra ea rămăsese singură la școală.

Teoretic, astfel ar fi putut să se dedice în totalitate învățăturii, ceea ce ar fi avut un efect pozitiv asupra rezultatelor școlare. Note cu adevărat bune avea doar la programare, la celelalte materii se cam lăsase pe tânjală. Era slabă mai ales la antropologia rasială și la genetică, deoarece resimțea o rezistență interioară față de aceste materii. Mai întâi pentru că obiectul lor, teoriile lui Mendel și celelalte, era prea apropiat de medicină, și ea nu va studia în niciun caz medicina. Și în al doilea rând nu voia să accepte ceea ce antropologia raselor susținea, pentru că îi părea o trădare a prietenei ei Ruth.

Pe de altă parte, oare nu cumva și Ruth o trădase? Bine, aceasta nu cunoștea adresa ei electronică și probabil în SUA nu exista o posibilitate de a o afla, dar o corespondență normală prin poștă exista și în America! Totuși Ruth nu îi scrisese nici măcar o dată în toți acești ani.

În ultimul an de școală Helene procedă ca și în cei anteriori: se dedică în totalitate programării. Computerul îi părea mai mult decât oricând un loc de refugiu, o fortăreață împotriva a tot ce o neliniștea. Ea controla computerul. Dar nu și viața ei. Aceasta făcea ce voia ea.

•••

Cu timpul Helene se obișnui cu faptul că prietena ei se prezenta Aschenbrenner la telefon. Drumul până la gospodăria ei era mai scurt decât cel până la cea a familiei Scholz; cu bicicleta îl făcea într-o jumătate de oră și când Marie avea timp liber, era ca un refugiu în vremurile în care lumea părea să se dezintegreze. Când ea și Marie coceau ceva, politica mare era uitată și totul părea în regulă.

Cu excepția momentului în care Helene încerca să spargă ouăle.

— Nu te-ai mai experimentat și tu, râdea Marie de ea și pescuiau împreună cojile care căzuseră în făină.

Însă acasă și la școală discuțiile politice din timpul verii își făceau tot mai mult loc. La fel și la televizor.

Tot pe atunci au început și cursurile obligatorii de apărare antiaeriană. Toți locuitorii au fost obligați să își amenajeze acasă adăposturi antiaeriene, să procure măști și alte obiecte și să aibă provizii în caz de necesitate. La școală se făceau exerciții de alarmare la fiecare câteva săptămâni; trebuia să lași totul baltă imediat ce pornea sirena și să te îndrepți cât mai repede, dar „civilizat și calm”, spre adăposturile dotate corespunzător, în care se mai simțea încă miros de vopsea.

Helene îl întrebă pe tatăl ei dacă asta însemna că în curând va fi război.

— Führerul vrea cu siguranță pace, era acesta de părere. Pentru pace este nevoie de doi, însă pentru război doar de unul. Iar Reichul are și așa numeroși dușmani, în primul rând Anglia. Niciodată nu știi ce au de gând aceștia.

— Anglia vrea să oblige Germania la război, spuse Armin, care între timp devenise un mândru bărbat german în uniforma lui care îi venea perfect, cu însemnele diviziei 14 blindate. Führerul le face numeroase oferte de pace, dar ei le refuză.

Și se înarmează continuu. Este clar ce înseamnă asta.

— Chamberlain vrea pacea, dar mulți din guvernul lui și din parlamentul englez nu, opină tatăl. De aceea torpilează toate eforturile pentru aplanarea disputei cu Polonia pentru coridorul spre Danzig.

— Germania devine prea periculoasă pentru ei, zise Armin. Acum suntem un concurent la supremația pe continent. Anglia ar prefera să ne vadă din nou îngenuncheați, cum eram după 1917. El strânse pumnii și adăugă: Dar o să fie uimită!

În august a fost înființată la Berlin „Wehrmachtsauskunftsstelle für Kriegsverluste und Kriegsgefangene" (Autoritatea militară pentru pierderi de război și prizonieri) și s-a instituit un sistem de raționalizare pentru anumite alimente. Posesorii unui telefon popular primeau un număr de puncte în contul familiei, care se ștergeau automat din evidență atunci când făceau cumpărături. Ulterior, primeau o situație cu numărul de puncte disponibile până la sfârșitul lunii. Cei care nu aveau telefon trebuiau să solicite cartelă. Dacă nimereau la casă în spatele unuia din această ultimă categorie puteau sta destul de mult.

Pe 23 august au primit un mesaj de la Armin:

> (Armin) Surioară, la sfârșit de săptămână nu vin acasă. Suntem în stare de alarmă.

Helene era în pauză, iar mâncarea de mazăre i se oprise în gât. Răspunse nervoasă:

> (Helene) Păcat, mă bucuram atât de mult să te revăd. Sper că asta nu înseamnă ceva rău???

Puse telefonul lângă farfurie ca să îl urmărească în timpul mesei. În sfârșit veni și răspunsul:

(Armin) Cred că este doar o măsură preventivă. Dincolo, în Polonia, este mișcare și trebuie să ne demonstrăm forța, ca ei să nu o ia razna. MA, MMSWM.

MA, *MMSWM* însemna *muss aufhören*, *melde mich so bald wie möglich* (*trebuie să întrerup*, *revin cât de curând posibil*). Lui Armin îi plăceau aceste prescurtări, de când era în armată.

El reveni a doua zi:

(Armin) Poate că ne vom revedea totuși la sfârșitul săptămânii. Vom vedea.

Și încă un mesaj vineri:

(Armin) Din păcate nu se poate. Nimeni nu are voie să plece acasă. Mănâncă și pentru mine și gândește-te la mine, în timp ce eu apăr Reichul!

Ea îi răspunse:

(Helene) Vrei să mă îngraș?
(Armin) Puțin te-ai mai putea rotunji, surioară. MA, MMSWM.

Remarca aceasta o atinse pe Helene, cu toate că ea știa că fratele ei nu vorbise serios. Chiar îi lipseau niște rotunjimi în anumite locuri? Avea optsprezece ani și de trei ani purta sutien, deși se întreba cât se poate de serios de ce îl purta de fapt.

În acea săptămână știrile la televizor zbârnâiau una după alta. Săptămâna următoare, joi, fratele ei o contactă iarăși:

(Armin) Surioară, cred că polonezul ne urmărește. În orice moment telefoanele ne pot fi blocate.

Brusc Helene simți un nod în stomac. De o bună bucată de vreme, cu militarii nu se mai putea vorbi la telefon și dacă li se scria ceva, robotul răspundea automat că mesajul nu se putea expedia.

Răspunse rapid:

> (Helene) Ai grijă de tine! Am un singur frate.
> (Armin) Nu îți face griji. Atmosfera este bună, camarazi foarte buni. Voința noastră este de neclintit și lucrul acesta este în cele din urmă hotărâtor. MA.

Helene mai scrise:

> (Helene) Te iubesc, frățiorule, și sunt mândră de tine.

Pe ecran apăru imediat: *Din motive militare întemeiate*, *mesajul nu a putut fi transmis și a fost șters*.

•••

În dimineața următoare, pe 1 septembrie s-a transmis peste tot știrea – la televiziune, la radio, pe fluxul de știri al telefonului: *Führerul*: *De la ora 5:45 s-a ripostat cu foc*. *Wehrmachtul german a răspuns agresiunii poloneze cu toată duritatea necesară*.

Era război. Iar fratele ei Armin era acolo.

•••

La ora zece dimineața Adolf Hitler a ținut un discurs în Reichstag, transmis live la televiziune și repetat de mai multe ori în cursul zilei. Fragmente din el erau reluate mereu în fluxul de știri și în acea zi nimeni nu mai respecta interdicția de a nu ține telefoanele în funcțiune în timpul orelor de curs.

1.9.1939 10:22 – Führerul: Am decis să discut cu Polonia în aceeași limbă folosită de Polonia de luni întregi în discuția cu noi.
1.9.1939 10:38 – Führerul: De la ora 5:45 s-a ripostat cu foc! De acum la bombe se răspunde cu bombe!

La prânz, când Helene s-a întors acasă de la școală, mama ei stătea la fereastră, nu la masă, ca de obicei.

— Cunoașteți propunerile pe care le-am făcut cu privire la necesitatea reimpunerii suveranității germane asupra teritoriilor Reichului, încercările fără de sfârșit întreprinse pentru o înțelegere pașnică în problema Austriei și mai târziu în problema sudetă, a Boemiei și a Moraviei – tocmai spunea Hitler. Totul a fost în zadar. Nu se poate pretinde însă că o situație insuportabilă este clarificată printr-o revizuire pașnică și o revizuire pașnică este consecvent refuzată.

Aplauze furtunoase. Mama își rodea degetul gros.

— Este de neconceput cum ne tratează, murmură ea, abia observând că Helene sosise.

— Timp de patru luni am asistat calm la această evoluție, nu fără a avertiza mereu, asigură Hitler. Am stat cu guvernul meu două zile și am așteptat să văd dacă guvernul polonez trimite sau nu în sfârșit un împuternicit.

— Pfui! se auzi cineva exclamând. Nemaipomenit!

— Până ieri-seară nu ne-au trimis niciun împuternicit, ci au comunicat prin ambasadorul lor că se gândesc dacă și în ce măsură ar fi în situația de a accepta propunerile engleze, ceea ce vor comunica Angliei. Führerul se ambala vizibil din ce în ce mai mult: Dorința mea de pace și nesfârșita mea îngăduință să nu fie confundate cu slăbiciunea ori cu lașitatea!

— Exact, murmură mama.

În imaginea de la televizor erau prezentați deputații, care strigau:

— Bravo!

— De aceea ieri am comunicat guvernului britanic că în aceste circumstanțe nu mai pot acorda guvernului polonez bunăvoința mea de a purta discuții cu adevărat serioase. Și astfel aceste propuneri de mediere au eșuat.

Helene înmărmuri. Așadar, în acest fel se petrecea ceva monstruos, ceva de importanță covârșitoare. Te ridici din pat ca într-o dimineață obișnuită a vieții tale de până atunci și deodată totul se schimbă și la culcare te duci într-o altă lume, total diferită.

— Toată viața mea aparține de acum poporului meu! strigă Hitler excitat. Acum nu vreau să fiu decât primul soldat al Reichului german!

Deputații se ridicară în picioare și răsunară ovații furtunoase.

— Odată cu asta am îmbrăcat vestonul care îmi era cel mai sfânt și mai scump, urlă Führerul peste toată zarva, și îl voi dezbrăca doar după victorie!

Se declanșă un adevărat tărăboi. Se ridicau brațele în salut german, răsunau strigăte de „Heil! Heil! Heil!” și nu se mai înțelegea nimic. Transmisia se încheie cu ultimele cuvinte ale lui Hitler:

— Deutschland – Sieg Heil![1].

După care uralele nu mai încetară.

Mama opri aparatul, o privi pe Helene și zise:

— Așa să fie.

În următoarele zile televiziunea, radioul și fluxurile de știri au transmis aproape exclusiv informații despre victorii. Forțele armate germane, superioare celor poloneze atât din punct de vedere tehnic, cât și numeric, aproape că nu au întâmpinat rezistență. Din primele ore au fost vizate centrele computerizate ale armatei poloneze, lăsând conducerile oarbe și mute și împiedicând corecta

funcționare a apărării antiaeriene. În două zile, peste o mie cinci sute de avioane de luptă germane moderne au distrus forțele aeriene poloneze învechite. Cincizeci și șase de divizii, printre care șase divizii de tancuri, au tăiat coridorul polonez, au ras cavaleria poloneză și au încercuit armata poloneză în jurul Varșoviei. După doar două săptămâni armata poloneză nu mai exista practic și pe 27 septembrie războiul s-a încheiat prin capitularea Poloniei.

— Armin ar putea de-acum să sune, spunea tot mai des mama, la care tatăl le ținea o prelegere referitoare la motivele de securitate impuse la comunicațiile cu soldații aflați în misiune.

— Da, bine, zise în cele din urmă mama, când veni și știrea privind înfrângerea Poloniei, dar tare aș vrea să aflu cum îi merge.

Pe 30 septembrie aflară asta dintr-un e-mail adresat tatălui:

> Expeditor: *Căpitan Ewald Alezzer – din Wehrmacht*
> Către: *Dr. Johann Bodenkamp – Weimar*
> Referitor: *Caporal Armin Bodenkamp, 14 PD*
>
> *Stimate Herr Doktor Bodenkamp, stimată Frau Bodenkamp,*
> *Am astăzi trista obligație de a vă aduce la cunoștință că fiul dumneavoastră, caporalul Armin Bodenkamp, a căzut pe 5.9.1939, ora 14:00 în apropiere de Piotrków. El și-a dat viața în eroica luptă pentru patria germană.*
> *Îmi exprim adânca mea compasiune*
> *Alezzer,*
> *Căpitan și comandant de companie.*

19.

Cu asta a început o perioadă în care lui Lettke nu i-a mai ars nici măcar să se gândească la sex, mai ales că apoi s-a declanșat cu adevărat războiul. Când ajungea acasă în zori, se prăbușea în pat, pentru a câștiga câteva ore de somn, înainte de a se întoarce la muncă.

Împreună cu grupul care îi fusese repartizat s-a mutat într-unul dintre birourile mari, unde lucrau împreună și puteau acționa imediat. Deoarece trebuiau să fie activi, atunci când oamenii din America erau activi, ziua lor de lucru începea după-amiaza devreme, când se trezeau cei de pe coasta americană estică, și rar se încheia înainte de orele șapte, opt dimineața, când locuitorii de pe coasta vestică se duceau la culcare.

Forumurile americane erau într-adevăr vraiște. Existau trei forumuri mari: Forumul American Inițial, apoi Forumul American și Forumul Democratic, ușor orientate spre cele două mari partide ale țării. Dar în SUA existau și ziare electronice, o facilitate utilă într-o țară mare, în care oamenii trăiau la mulți kilometri unul de altul și unde existau legături telefonice pretutindeni, dar nu și servicii poștale și de livrări. Fiecare astfel de ziar dispunea de un forum propriu.

Practic era simplu să participi la aceste forumuri. Nu existau birouri centrale unde să îți declari identitatea. Te înscriai pe forumul dorit cu numele dorit, și asta era tot. Lettke născoci sute de pseudonime cărora le spunea „păpuși ventriloce”, atât de multe încât după o vreme începu să îi fie greu să le mai deosebească unul de altul și să intervină în discuții cu voci proprii. Își întocmi o lungă listă cu nume, cu parolele aferente, cu principalele date și o atârnă pe perete, vizibilă pentru toți; cel care reprezenta într-o discuție o „păpușă” marca asta cu un steguleț colorat.

La începutul acțiunii, de la Deutscher Fichte-Bund veni Jakob Jarrendorf, ca să îi instruiască în materie de propagandă externă practicată de ei în America din sarcina Ministerului pentru Educația Poporului și Propagandă.

— În primul rând trebuie să ținem cont de faptul că în Statele Unite trăiesc foarte mulți evrei, își începu prelegerea bărbatul slab, înalt de peste doi metri. Ca peste tot, evreii nu fac altceva decât să stârnească populația împotriva lor, ceea ce are ca urmare faptul că în America există o mare aversiune față de evrei, aversiune pe care măsurile noastre pot construi. În rândul populației americane există și o mișcare pacifist-izolaționistă puternică, pe care noi firește o sprijinim. Numeroși membri de frunte ai acestei mișcări au studiat în Germania, mulți dintre ei au o atitudine pozitivă față de național-socialism, așa încât recunosc calea corectă a Germaniei. Ceea ce pentru noi nu este o problemă; dumneavoastră deja știți ce a spus Führerul: național-socialismul nu este un articol de export.

Adusese cu el și un diaproiector și în imaginea proiectată pe perete se deslușeau numeroase nume și simboluri.

— De la data preluării puterii, am urmat strategia atragerii ziariștilor americani de partea noastră. Pentru asta au fost întemeiate numeroase organizații, institute, forumuri și alte organisme, ca de exemplu Axa Atlantică, Institutul Matterhorn, Institutul German pentru Studii Americane și Fundația Deutsche Moltke, în cadrul cărora, prin intermediul unor discuții, specializări, prelegeri și al altor astfel de acțiuni, încercăm să atragem de partea noastră jurnaliști americani de marcă, cu mare influență în opinia publică. Noi sprijinim în acest scop și organizații deja existente, cum ar fi Asociația Internațională de Eugenie sau Boston Peace Conference, conferința pentru pace care are loc anual la Boston.

În următoarea imagine erau două pagini-titlu ale aceluiași ziar american: prima pagină era dominată de o caricatură, care reprezenta un soldat german ca pe un hun sângeros. A doua pagină era o fotografie mare, relativ plăcută a lui Adolf Hitler sub un steag cu svastică.

— Psihologia este în principiu simplă, explică Jarrendorf, care avea un tic enervant de a strâmba din nas la fiecare a doua propoziție. Dacă noi, să zicem, invităm un jurnalist american influent să țină o prelegere în fața unui cerc restrâns și pentru asta îi oferim un onorariu pe care nu l-ar primi nicăieri în altă parte, chiar dacă ne va servi respingătoare parole liberale și democratice, ne va fi inevitabil binevoitor, în special dacă reușim să îi prezentăm în discuție punctul nostru de vedere. De cele mai multe ori el va spune la final *we agree to desagree*, ceea ce normal că este ridicol, dar noi o lăsăm așa și observăm că pe viitor se va abține de la acea ieftină propagandă laudativă care are asupra maselor cel mai puternic efect. Și acesta este țelul. Dacă în cercuri restrânse, academice se discută împotrivă, nu ne interesează, deoarece nu are relevanță pentru opinia generală.

Următoarea imagine era o hartă a Americii, plină cu svastici mici.

— În acest fel am infiltrat media americană cu oameni care cred despre ei că slujesc pacea, acționând în sensul nostru. Ce fac ei concret? Cei mai mulți oameni nu sunt obișnuiți să judece singuri, le ajunge să își închipuie asta despre ei, când în realitate repetă papagalicește idei înhățate de pe undeva. În consecință, este de o importanță hotărâtoare să avem grijă ca ei să înhațe ideile agreate de noi. Pe Rețeaua internațională și în special pe forumuri, prietenii noștri să filtreze riguros toate comentariile care se referă la intrarea americanilor în război și să lase în circuit doar comentariile pacifiste. Doar când și când să dea cale liberă unor opinii diferite, dar care să fie

respinse prin însăși absurditatea lor. Același lucru este valabil și pentru rubricile din ziare destinate scrisorilor de la cititori și firește vor fi formulate și multe articole pentru presă în același sens. Vom obține astfel un ecou pacifist al opiniei publice americane și vom evita ca argumentele adepților războiului să prindă rădăcini.

Decuplă videoproiectorul.

— Și mai este un lucru important pentru forumuri, adăugă el. Și anume, trebuie șterse toate comentariile potrivnice. Astfel vom evita impresia că sunt cenzurate, ba mai mult, trebuie să se lase impresia că reprezintă opinia publică. Americanul se orientează mai mult decât europeanul spre ceea ce masele gândesc și vor; el vrea să gândească asemenea celorlalți. Dacă el crede că în America nimeni nu vrea război, nici el nu va voi război.

— Toate acestea arată destul de bine, spuse Lettke. Nouă ce ne mai rămâne de făcut?

Jarrendorf își coborî spre el privirea posomorâtă:

— Problema este că în America nu toți vor să nu fie război. Mulți îl vor, fie și doar pentru că acesta le promite afaceri avantajoase. Ai noștri, să le zicem prieteni, pot șterge comentarii neplăcute, dar nu pot interveni cu argumente în discuții, nu pentru că nu ar fi tehnic posibil, ci pentru că asta nu se potrivește cu mentalitatea lor profesională. Ei se consideră arbitri și arbitrii nu participă ei înșiși la competiție. Aici intrați dumneavoastră în joc. Mi s-a spus că aveți posibilitățile tehnice de a vă prezenta în partea americană a Rețelei internaționale ca participanți americani. Asta deschide perspective interesante. Eu mă aflu aici pentru ca împreună cu dumneavoastră să dezvoltăm strategii de influențare în sensul dorit de noi a discuțiilor publice din SUA.

Și asta au și făcut în zilele ce au urmat.

Una dintre strategii era de a interveni cu mai multe „păpuși” simultan într-o discuție. Una dintre

„păpuși” oferea argumentele principale, care stârneau imediat aprobare din partea celorlalte „păpuși”. Era evident că americanii puneau mai mult preț decât europenii pe apartenența la majoritate, pentru că această manevră avea regulat ca rezultat faptul că mulți participanți reali își adaptau corespunzător opiniile proprii.

O altă strategie era să pună două „păpuși” să se certe, pentru ca ulterior „păpușa” care se pronunțase pentru participarea SUA la război să se lase treptat „convinsă” și să recunoască în final că celălalt avea dreptate.

După o vreme au început să caute în forumuri cuvintele-cheie și se infiltrau în discuțiile în care era cazul. În acest fel își puteau desfășura activitatea punctual.

În plus, săptămânal avea loc o discuție cu doi oameni de știință. Unul era americanolog trăit mulți ani în Statele Unite, bun cunoscător al psihicului american, iar celălalt era un specialist în propagandă din comandamentul lui Goebbels personal. Împreună parcurgeau argumentele susținătorilor războiului, identificate de grupa lui Lettke pe parcursul săptămânii, și căutau căile de a le combate, respectiv strategiile de a-i neutraliza.

— Americanul trăiește cu senzația că el nu are nevoie de restul lumii, explica o dată și încă o dată americanologul. America, crede el, este prea mare pentru a fi vreodată cucerită, deci nu are de ce se teme, dacă se ține deoparte. Acesta este punctul unde trebuie să interveniți.

— Chiar este America atât de mare, încât să nu poată fi cucerită? întrebă mirat Lettke.

— Prostii, răspunse specialistul în propagandă, zâmbind disprețuitor. Uitați-vă în istorie. Cuceririle făcute de Ginghis-Han de exemplu. Erau teritorii considerabil mai mari, considerabil mai întinse. Orice țară poate fi cucerită.

— Americanii nu știu asta, interveni colegul lui. Pentru ei istoria a început acum o sută cincizeci de

ani.

Și Lettke înțelesese asta. Prin firmele care lucrau sub acoperire ei se abonaseră la câteva publicații electronice americane, pentru a fi la curent cu știrile pe care le aflau americanii obișnuiți și fuseseră șocați de cât de puțin spațiu ocupau reportajele despre evenimente petrecute în afara Americii. Campania din Polonia se încheiase înainte ca opinia publică americană să o fi remarcat, ba chiar și ocuparea Danemarcei și a Norvegiei din martie și aprilie 1940 îi lăsase pe americani indiferenți. Abia la începutul campaniei din vest în luna mai atmosfera s-a mai schimbat, mai cu seamă după căderea Belgiei, Olandei și Franței.

Franța era cucerită! Parisul ocupat! Au sărbătorit victoria cu șampanie, de care cineva făcuse rost pe căi obscure. În acea zi atmosfera fu deosebită, spumoasă ca băutura din pahare. Deși fuseseră de față și femei, se discutaseră și despre misterioasele cămine Lebensborn: unul dintre bărbați povestise despre un prieten care fusese acolo, pentru a-și îndeplini obligația ariană de reproducere.

O femeie ripostase că astea erau doar povești. Căminele Lebensborn fuseseră gândite doar ca mamele cu sânge arian, dar necăsătorite să poată avea copii și să îi poată crește mai ușor.

— Eu am auzit altceva, o contrazise vorbitorul cu limba cam împleticită. Este clar, Führerul are nevoie de o nouă generație sănătoasă, cu cât mai numeroasă, cu atât mai bine. De aceea un bărbat se poate prezenta acolo și dacă trece testul de arian, se așază la rând. I se distribuie o fată și… BUMM!

— În ce îl privește pe Herr Lettke al nostru, ar renunța și la test, sughiță un altul. I s-ar zice: hai, hai… și hai!

A urmat o cascadă de râsete, chiar și femeile nu s-au mai putut abține.

Pe Lettke îl trecură toate nădușelile, dar înainte de a fi apucat să spună ceva, sună telefonul de pe

biroul său. Tocmai acum!

Ridică receptorul. Era mama lui, care îi spuse pe obișnuitul ei ton suferind:

— Cred că ți-a sosit pachetul pe care îl așteptai.

— Ce? El avu nevoie de un moment pentru a realiza despre ce era vorba. A, da. Bine.

— Voiai să te anunț, murmură ea în continuare.

— Da, zise el cu urechile ciulite la comentariile acide referitoare la virilitatea lui.

— Să îl despachetez?

— Nu!

— Dar îmi este adresat mie, insistă mama sa. Este de la librăria editurii Knuth und Ritsche. Din Berlin.

— Este ceea ce am comandat. Pune-l bine pentru mine.

— Este o carte, nu?

— Ți-am mai spus. Cei din jur nu mai vorbeau despre Lebensborn, ci despre viața sentimentală secretă a călugărițelor catolice. Este o carte care nu te-ar interesa.

— Așa vorbești tu cu mama ta? Eu decid ce m-ar interesa.

Și acesta era unul dintre acele momente în care Eugen Lettke simțea pornirea irezistibilă de a pune receptorul în furcă, de a se ridică și a pleca, pur și simplu de a pleca. De a părăsi orașul, de a se duce în altă localitate cât mai îndepărtată, unde sub o altă identitate să ia totul de la capăt și să nu se mai întoarcă niciodată, să dispară așa cum odată dispăruse și tatăl lui – și să fie liber, în sfârșit liber!

O imagine amețitoare îl înfioră. Când se gândea la asta, i se părea că se afla la marginea unei uriașe cascade, de unde privea spuma vâltorii întunecate. Știind că niciodată nu va ajunge să o treacă.

— Din partea mea, nu ai decât să deschizi pachetul, spuse el sec.

— Am vrut doar să te anunț. Pentru că așa îmi spuseseși.

— Da, bine. Mulțumesc. Dar acum trebuie să mă apuc de treabă.

— Iar vii mâine-dimineață?

Lettke își dădu ochii peste cap.

— Probabil.

De aproape o jumătate de an venea spre dimineață!

Ea mai mormăi ceva ce el nu înțelese, apoi încheie convorbirea. Lettke mai ținu un timp receptorul în mână, încercând să priceapă. Ura genul acesta de discuție. Acum va trebui ca tot restul zilei să se gândească la ce greșise din punctul de vedere al mamei lui și tot nu va reuși să înțeleagă. Niciodată nu înțelesese.

Când puse receptorul în furcă, se discuta despre femeile din Franța, despre șarmul franțuzoaicelor – o temă iritantă pentru nemțoaicele de față.

Apoi se termină și șampania și ei reveniră la muncă. Sau cel puțin încercară. Pentru că în acea zi și în acea noapte nu vor mai fi eficienți.

Din acest motiv și pentru că gândul la pachetul care îl aștepta nu îi mai dădea pace, Lettke plecă mai devreme, plasând răspunderile locțiitorului său, ajutându-se cu lanterna de buzunar în căutarea drumului spre casă pe străzile pe care era întuneric beznă. Dacă până atunci niciun bombardier englez nu pătrunsese atât de adânc în spațiul german, asta se putea întâmpla de acum înainte.

Mama, încă trează, se miră de venirea lui, dar nu spuse nimic. Îi puse ceva de mâncare, ca totdeauna, nelăsându-l să și-o încălzească singur.

— Dacă tot ai venit atât de devreme…

Rămase și ea la masă și îl privi cum mănâncă. Lui nu îi era foame, mânca doar ca să aibă liniște. Poate că nici nu era rău să îi ofere corpului niște alimente.

Apoi, după ce goli farfuria, mama se ridică, bombăni ceva și se duse la culcare, ca un reproș mut. Iar el rămase în sfârșit singur cu pachetul nedeschis.

Îl întoarse pe toate părțile. Era pentru Frau Eusebia Lettke, pentru că făcuse comanda pe numele ei, de pe telefonul ei. Ea și plătise. Putuse să o facă liniștită, pentru că oricum îi mai rămâneau o mie trei sute de mărci, bani pe care îi salvase el! Esențial era că nu existau date care să conducă la el. Rupse ambalajul și scoase cartea. *Prof. dr. Elena Kroll*, *Introducere în programare*, *ediția a șaptea revizuită*.

Coperta era de groază: roz-aprins, cu floricele negre și albe. Nici interiorul nu era mai grozav. Fiecare capitol era decorat cu floricele, de parcă ar fi fost un volum cu sfaturi pentru machiaj ori ceva asemănător. Se străduí involuntar să atingă paginile doar cu vârful degetelor.

Citi introducerea. La început era vechea poveste bine cunoscută despre lordul Babbage și lady Lovelac, cam ce se afla din școală, plus câteva poze. Apoi se vorbea despre „de ce programarea era o treabă pentru femei…”

Nu asta voia să aprofundeze. Răsfoi cartea mai departe, până ajunse la capitolul în care se trecea la subiect. Și citi că programarea era ca pregătirea unei prăjituri. Poftim? Cum de se ajunsese de la una la alta? Nu își dădu seama. De fapt cartea era scrisă într-un mod extrem de plastic, totul era explicat folosindu-se exemple din gospodărie, straturi de flori, provizii cumpărături, haine, rețete de gătit…

Răsfoi nerăbdător cartea în continuare. Singurul lucru pe care l-a înțeles de la început a fost că prescurtarea DPS venea de la Deutsche Programmier-Sprache, același lucru cu UPL, Universal Programming Language, ale cărui principii proveneau tot de la lady Ada Lovelace. Doar că DPS folosea noțiuni germane. Așadar, un program arăta de exemplu astfel:

```
WENN (Jahr MOD 4 = 0 UND Jahr
MOD 100 < >
```

0) ODER Jahr MOD 400 = 0
DANN Schaltjahr < – JA
SONST Schaltjahr < – NEIN

Lettke se holbă la aceste rânduri și încercă să priceapă la ce se refereau și ce legătură aveau unele cu altele, dar nu reușea. Descoperi că MOD se referea la Modulo Teilung, adică la operațiunea aritmetică prin care un număr se împarte la altul, dar la care interesa doar restul. Dar parantezele? Și de ce *așa*? Creierul lui se simțea blocat, astupat cu pământ de flori, make-up sau creme pentru mâini.

Conceptele principale ale programării erau: mai întâi ramificarea, ilustrată cu o imagine ce reprezenta o ramură cu frunze și flori, apoi funda, ilustrată cu schița unui cadou ambalat. Urmau noțiuni ca noduri, trunchiuri și *mlădiță*, gândite cumva ca niște curenți rânduiți…

Ăăă…?

În sfârșit veni vorba despre *stricken*[2], despre *modele de tricotat*, ce puteau fi urmărite în programare, și anume atât *de sus în jos*, cât și *de jos în sus*, în funcție de cum se pune problema. Mai departe, la capitolul cu titlul *Programarea avansată* o tot ținea cu termeni ca *ereditate*, *reproducere*, *legături copil-părinte*…

Acesta a fost momentul în care Eugen Lettke închise brusc cartea dobândită după atâta trudă și o dădu deoparte cu sentimentul că se trezea dintr-un vis groaznic de siropos.

Salvat la timp. Acesta era sentimentul care îl stăpânea: dacă mai continua să întoarcă doar o pagină, s-ar fi afundat într-o mlaștină fără scăpare. Într-o mlaștină frumos parfumată, dar totuși o mlaștină.

Simți nevoia să se pipăie, ca să constate dacă nu cumva îi crescuseră și sâni. Se cutremură și cu vârful degetelor împinse cartea și mai departe. Nu, asta nu era de el. Nici măcar nu fusese genul care ar fi putut învăța din cărți. Iar cartea aceasta cu

siguranță nu l-ar fi ajutat să priceapă cum stătea treaba cu programarea.

Se gândi încă o dată la capricioasa femeie cu părul roșu care pierise din câmpul lui vizual. Dar amintirea atrăgătorului ei posterior pălise deja.

Pentru așa ceva prețul era pur și simplu prea mare.

Luă cartea și o vârî în fundul șifonierului său, după care făcu bucățele ambalajul în care venise cartea și factura. Îi făcu bine să își descarce astfel nervii.

20.

Cam la o lună după înmormântarea lui Armin, mama Helenei îi spuse acesteia:

— Sâmbătă seara avem un oaspete. Mi-ar face plăcere să iei parte la cină și pentru asta să te faci puțin frumoasă.

Helene, care se gândi că invitatul era vreun coleg ori poate chiar un șef de-al tatălui ei, fu ascultătoare, își aranjă părul și cu puțin timp înaintea evenimentului se și machie.

— Rujurile sunt acum cumplit de greu de procurat, îi spuse mama întinzându-i unul.

Firește, din cauza războiului. Și tăcu. În casa Bodenkamp nu se mai vorbea cu plăcere despre război.

Helene ridică din umeri. Ea nu se ruja, așa că problemele de acest fel îi erau complet străine. Se străduí să folosească foarte puțin, dar și așa părea complet schimbată. Mama ei fu mulțumită că o ascultase.

Musafirul se dovedi a fi un tânăr medic, cu puțin mai mare decât ea. Acesta veni cu flori, pe care, spre surprinderea Helenei, nu le oferi mamei, ci ei, însoțite de un compliment stângaci, gesturi pe care mama păru a le considera absolut la locul lor!

În acel moment începu să bănuiască ce se petrecea.

Apoi s-au așezat la masă. I se părea ciudat să vadă pe altcineva pe locul pe care îl ocupase întotdeauna fratele ei, pe cineva care avea aproape aceeași vârstă cu el. Dar acest tânăr care se numea Ralf Kaufmann și care, după cum află Helene, era înrudit cu cineva sus-pus din partid, era, spre deosebire de Armin, foarte vorbăreț.

La apetitiv au vorbit despre politică. Tatăl și invitatul se amuzau pe marginea acțiunilor nesigure ale francezilor, care se adunaseră în fața Liniei Siegfried pentru a nu face nimic. Între timp

conflictul căpătase denumirea de „războiul ciudat” și când se prezentau la televizor reportaje despre el, impresia era că se reluau mereu și mereu aceleași imagini. Au mai vorbit despre declarația de război a Angliei, despre atacurile aeriene ale acesteia și despre atacurile submarinelor germane asupra flotei engleze, pentru ca înainte de a se fi golit paharele discuția să treacă la teme medicale.

Și deveni tot mai puțin interesantă. În timp ce se servea felul întâi, o supă de pasăre, musafirul vorbi despre diversele tipuri de spută eliminate prin tuse, la felul principal, o friptură, le explică formarea puroiului, iar la înghețata de la sfârșitul mesei zugrăvi propria experiență în domeniul necrozelor. Dacă în calitate de membră a familiei unui chirurg Helene nu ar fi fost oarecum obișnuită cu așa ceva, i-ar fi pierit orice urmă de apetit. Mama făcea mereu tentative de a orienta discuția în alte direcții, spre teme care le-ar oferi ei și fiicei sale posibilitatea să intervină, dar tânărul musafir părea mai curând interesat de o slujbă la institutul tatălui decât de fiica acestuia.

Helene răsuflă ușurată când totul se încheie și invitatul ieși pe ușă.

— Și? își întrebă ea tatăl. Îl angajezi?

Tatăl se încruntă:

— Nu asta era problema…

— Deci chiar vreți să mă combinați?! constată Helene, care nu prea știa dacă trebuia să râdă ori să i se facă greață.

Mama oftă teatral, ca de fiecare dată când se credea neînțeleasă.

— Noi vrem doar să te ajutăm să îți faci relații sociale.

— Cu doctorul Frankenstein? Nu, vă mulțumesc frumos.

— Helene, interveni tatăl cu seriozitate, problema este că după jertfa adusă de Armin, tu ești singura care poți duce mai departe moștenirea noastră. Este o responsabilitate față de poporul

nostru și față de patrie, de care trebuie să fim conștienți.

Helene îl privi consternată pe tatăl ei:

— Cu alte cuvinte, răspunsul vostru este: da, da, voi vreți să mă cuplați.

— Tu nu te întâlnești cu nimeni, interveni mama ei. Dacă nu ești la școală, printre fete, stai acasă și te îngropi sub temele școlare!

— Da, și? explodă Helene. Întâmplător trebuie să iau examenele finale! Și imaginează-ți că astea nu se fac cadou!

Ea chiar asta făcea: se pregătea, ba chiar și la materiile pe care nu le agrea. I se părea extraordinar că era război și la televizor vedea cum erau bombardate orașe precum Cuxhaven și Wilhelmshaven, în timp ce școala continua să funcționeze, ca și cum nimic nu se întâmpla. Colegele ei de clasă numărau săptămânile rămase până la examenul de bacalaureat și orice altceva avea importanță secundară.

Fără să țină cont de toate acestea, părinții ei continuau să îi prezinte ipotetici parteneri și Helene pur și simplu nu reușea să se sustragă. Nu în ultimul rând, pentru că într-adevăr tânjea după un bărbat, pe care să îl iubească.

Astfel într-o seară suportă un SS-ist de rang înalt, care arăta de altfel bine și mai era și foarte politicos. Dar i-a fost tare dificil să se întrețină cu el. Nu simțea niciun interes real pentru ea din partea lui. De ce venise? Avea senzația că s-ar fi putut dezbrăca în fața lui, iar acesta ar fi dat din cap politicos și ar fi spus ceva monosilabic. Să fi fost adevărat ce îi spusese cineva odată că în SS mulți bărbați se iubeau cu bărbați și nu cu femei? Nu avea idee ce însemna asta, dar își spuse că acum despre așa ceva era vorba.

Cel puțin explicația aceasta era mai bună decât aceea că ea nu prezenta nici urmă de atracție erotică.

Ulterior se refugie la Marie, care își găsea mereu timp și pentru ea, deși acum, când argații fuseseră chemați în armată, avea mai mult de lucru decât înainte.

— Nu te lăsa silită, îi spusese aceasta, după ce Helene i se plânsese. Tu vei găsi pe cineva potrivit, care te va iubi. Cu siguranță. Ți se va întâmpla la timpul potrivit.

— Marie, este război! suspină Helene. Bărbații mor. Curând nu va mai fi câte unul pentru fiecare femeie.

Marie nu mai spuse nimic.

Apoi, la scurt timp, a venit în vizită un bărbat considerabil mai vârstnic, un ofițer din Wehrmacht cu numele Bodo van Hoften, care afișa un zâmbet ciudat de lasciv. Interesul erotic ce îi lipsise SS-istului îi prisosea baronului cu vârf și îndesat. În timpul discuției purtate la masă, o măsură constant cu niște priviri atât de pofticioase și de libidinoase, încât ea își pipăi mereu fermoarele de la haine, deoarece nu putea să scape de senzația că bărbatul din fața ei avea capacitatea de a dezbrăca femeile cu privirea.

Și individul mai avea și niște degete groase, parcă prevăzute cu gheare! Doar ideea de a fi atinsă de acestea îi provoca groază.

Dar pe cine cunoștea acesta! Dumnezeule, întreaga lume și pe Führer în persoană! Și ce familie numeroasă și ce mulțime de relații avea! Helene observă că ochii mamei sticleau tot mai tare pe măsură ce omul vorbea.

— A fost fermecător, nu? Concluzionă mama după plecarea lui.

Helene tuși.

— Fermecător de îmi vine să vomit.

Mama o privi dezamăgită:

— Ai putea să fii *niţel* mai recunoscătoare.

— Iar tu ai putea să mă lași *niţel* în pace, ripostă Helene și plecă să se ghemuiască în camera ei.

În aprilie, Royal Air Force a bombardat pentru prima dată Weimar, dar fără urmări grave. Câteva bombe incendiare și explozive au căzut în apropierea orașului, fără a produce pagube mari.

La scurt timp au început examenele de bacalaureat, zile pline de emoții, pe măsura timpului, a locului și a politicii momentului. Creștea temperatura în fața ușilor închise, elevelor le curgea transpirația pe foile de examen în timp ce ceasurile ticăiau și profesorii supraveghetori umblau printre rândurile de bănci. Verificau soluțiile, se supărau, respirau ușurate, disperate, nedumerite. Au vorbit și au răspuns în fața unor comisii severe, catastrofal sau cu un noroc neașteptat.

Apoi li s-au înmânat diplomele și au aflat notele.

Helene luă hârtia, o citi și simți cum o cuprinde dezamăgirea. O studie mai atentă și dezamăgirea se adânci. Notele nu erau proaste, dar nici bune nu erau. Nu suficient de bune pentru a avea șanse să fie admisă la universitate. Nu ca femeie, pentru că doar cel mult zece la sută dintre locuri erau destinate femeilor.

Ce avea să facă? Helene își strânse ca prin vis lucrurile, mai privi o dată în jur, ca pentru a-și lua adio de la clădirea școlii. Nu mai avea putere decât să mai privească o dată în urmă. Își luă repede rămas-bun și de la colege și cu autobuzul obișnuit plecă spre casă, pentru ultima oară, fără să știe ce avea să facă în continuare.

Exact când ajunse în fața casei, telefonul îi semnală primirea unui e-mail clasificat ca IMPORTANT.

Scoase telefonul și citi:

> Expeditor: *Rosemarie Völkers NSA*
> Destinatar: *Helene Bodenkamp – Weimar*
> Referitor: *ofertă angajare*.

Stimată Fräulein Bodenkamp,
Am urmărit cu interes evoluția dumneavoastră, de când v-ați clasat pe locul al doilea la concursul de programare al elevelor de liceu – 1938. Din câte știm, acum sunteți posesoarea diplomei de bacalaureat. Dacă nu aveți alte planuri, ne-ar bucura să luați în calcul angajarea în cadrul agenției noastre.
Dacă sunteți interesată, răspundeți la acest e-mail.
Vă stau cu plăcere la dispoziție pentru o discuție care nu vă va obliga la nimic.
Heil Hitler!
Rosemarie Völkers,
Șefa departamentului programare,
Agenția Națională de Securitate

•••

— Dar, copilă, tu *nu ești nevoită* să muncești! exclamă mama ei când află de acest e-mail, la care Helene deja răspunsese și stabilise o întâlnire.

— Eu *vreau*, răspunsese scurt Helene, care a doua zi se prezentă la discuție, nu găsi nimic de obiectat și semnă pe loc contractul de angajare și angajamentul de confidențialitate.

21.

Așa a început activitatea Helenei la Agenția Națională de Securitate.

Agenția avea sediul într-o clădire masivă din perioada imperială, ale cărei dimensiuni reale nu puteau fi bănuite din exterior, dar care părea mai curând părăsită. Multe culoare nu erau luminate, multe tăblițe de pe uși erau goale și jumătate din sala cantinei era goală, separată cu o bandă.

Șefa ei, Frau Völkers, a primit-o personal. A condus-o și a prezentat-o viitoarelor colege și i-a arătat biroul, care de acum înainte era al ei. Frau Völkers era slabă, avea părul alb strâns într-un coc sever și povestea cu o veselie forțată despre începuturile ei ca programatoare: asta se întâmplase prin 1900, când computere electronice au fost expuse drept noutate senzațională la Expoziția Mondială de la Paris.

— Școala noastră nu avea decât o mașină analitică, acționată electric, dar care firește că socotea mecanic. Din cauza zgomotului produs, i se spunea „mașina de cusut”.

Pentru a se obișnui, Helene a primit o sarcină simplă. Trebuia să ruleze o listă de cuvinte-cheie din înregistrările Forumului german – mai ales din înregistrările vechi, anterioare preluării puterii, în care erau folosite una ori mai multe dintre aceste cuvinte-cheie. Era vorba, în principal, despre un număr enorm de cuvinte injurioase (cum ar fi „trădător”, „dictator”, „idiot”, „smintit”, „apucat” etc.) și verbe agresive (ca „a împușca”, „a lăsa rece”, „a înlătura”, „a stârpi” etc.), urmărindu-se simultan dacă numele de „Hitler” ori termenul „Führer” apărea în aceeași propoziție.

Helene era responsabilă de realizarea programului de căutare corespunzător. Fiecare înregistrare trebuia segmentată în propoziții și acestea erau supuse cercetării. Propozițiile care nu

conțineau nici numele „Hitler” și nici termenul „Führer”, logic, nu o interesau.

Helenei îi păru de necrezut că nu exista deja un asemenea program de căutare. I se părea mult mai probabil că sarcina primită era doar un test, așa că depuse toate eforturile pentru ca programul conceput să fie cât mai curat și mai clar, așa cum învățase.

Sala de mese, deși niciodată plină, era un punct de întâlnire generală. Aici le cunoscuse cu timpul mai îndeaproape și pe colegele ei. Pe zdravăna și gălăgioasa Hedwig, care după masă trebuia să iasă în fața ușii, ca să fumeze o țigară, și care regreta că programatoarele nu mai stăteau câte trei într-un birou, ca înainte. Pe melancolica Friedlinde, cea mai în vârstă, care povestea cu plăcere despre tinerețea ei în Berlinul sălbatic al anilor ’20 și mai ales despre seara în care mâncase într-un bar lângă Josephine Baker. Și pe Ulla, care era timidă, dar care se machia întotdeauna strident, pentru a-și acoperi niște imperfecțiuni ale tenului, și despre care se vorbea că ar avea o aventură nefericită cu un bărbat căsătorit.

Odinioară agenția avusese mai mulți angajați, îi povestiră femeile, mult mai mulți. Asta era înainte de război. Dar de atunci mai toți bărbații fuseseră chemați sub arme, iar dintre programatoare multe plecaseră la Berlin la RSHA – Reichssicherheitshauptamt (Biroul Central de Securitate al Reichului German), altele născuseră și renunțaseră la profesie.

Helene mai avea o sarcină, mult mai elaborată: ea trebuia să descopere pentru fiecare nume de pe lista ei cu ce persoane avea contacte mai apropiate, cu cine locuia ori se învecina, cu cine schimba informații ori e-mailuri sau cu cine vorbea des la telefon. Cu cine colabora la locul de muncă și care erau membrii familiei extinse.

Toate acestea ea trebuia să le desprindă din datele existente. Avea acces la evidența populației,

deci putea afla persoanele care locuiau la adresa respectivă, precum și vecinii. Putea accesa toate informațiile și comunicațiile electronice memorate, precum și tabelul tuturor convorbirilor telefonice. A fost foarte uimită să afle că toate informațiile și comunicațiile electronice expediate ori primite vreodată erau stocate în arhive, chiar și acelea șterse de pe aparatul personal. Și că fiecare convorbire telefonică era înregistrată cu data, ora, durata și numărul interlocutorului. Înspăimântător!

În aceste prime săptămâni a aflat și multe alte lucruri, pe care nici nu le-ar fi bănuit cumva. De exemplu că orice telefon mobil putea fi localizat cu exactitate. Aceasta nu fusese o măsură de supraveghere în sine, ci o simplă necesitate tehnică, pentru că sistemul trebuia să știe unde se afla o persoană, pentru a ajunge la ea. De aceea fiecare telefon era anunțat la cel mai apropiat turn-radio imediat ce era pus în funcțiune. Când se forma numărul cuiva, computerul care avea sarcina efectuării legăturii căuta turnul-radio prin care era accesibil respectivul și dirija apelul spre acesta. Mai întâi computerul transmitea turnului-radio, apoi aparatul suna.

Exista desigur și o măsură de supraveghere, prin păstrarea tuturor acestor date în imensele depozite ale NSA, pentru a se putea stabili în privința oricărui posesor de telefon – practic oricine avea un telefon – unde se afla și când.

Helene a mai aflat și că telefoanele puteau fi ascultate oricând. NSA avea un departament special, care făcea ascultări la solicitarea poliției ori a Gestapoului. Posesorul telefonului nu sesiza acest lucru. Telefonul putea fi ascultat chiar și când era închis! Dacă cineva era suspect, toate convorbirile erau înregistrate. Înregistrările nu se ștergeau și puteau fi oricând reascultate. Exista chiar și un proiect de ascultare a convorbirilor telefonice cu un computer special construit, care să

semnaleze folosirea cuvintelor-cheie, dar nu se știa cât de avansat era proiectul.

Toate aceste posibilități permiteau construirea rapidă a unui cerc de relații, dar după ce Helene înțelese principiul, munca începu să îi pară plictisitoare. Chiar era necesar ca toate acestea să fie făcute de mână? Se gândi o vreme, apoi începu să însăileze un alt program, care automatiza acest proces. Folosi lista cu cei care cândva îl defăimaseră pe Führer (mai exact nu cu numele respectivilor, ci cu codul lor numeric după care erau identificabili în tot Reichul; codurile numerice erau unice), ca introducere într-un program ce căuta automat legăturile, când era cazul, și le verifica afirmațiile făcute în Forumul german. Ea compara frecvența cuvintelor utilizate de aceste persoane cu o frecvență generală și în acest fel obținea o listă a altor termeni de căutare, care în mediul celui urmărit erau utilizați semnificativ mai des decât în mod normal. Ca urmare a acestui lucru, puteau identifica persoane problematice, care erau mult prea atente pentru a se manifesta în forum explicit ofensator la adresa Führerului.

Ulterior Helene prezentă șefei ei un teanc gros de hârtii.

— Eu v-am spus că hârtia este raționalizată, mormăi Frau Völkers imediat. Nu era necesar să tipăriți listele cu nume. Este suficient că le avem în computere.

— Acestea nu sunt liste cu nume, ripostă Helene. Este doar opisul listelor cu nume pe care le-am stabilit. Și o propunere de optimizare a listei cu noțiunile de căutare.

— Doar un opis cu listele nominale?

Frau Völkers făcu ochii mari în timp ce frunzărea paginile. Reacția fu atât de puternică și de neașteptată, încât Helenei i se făcu frică. Săvârșise oare o greșeală scriind un program ce

depășea sarcina primită? Ori femeia aceasta mirosise în ea o rivală?

La această variantă Helene nu se gândise nicio clipă, dar acum, când sesiza uimirea șefei ei, o cuprinse teama că exagerase cu programarea.

Între timp Frau Völkers ajunsese cu lectura programului la locul în care Helene extrăsese cuvinte-cheie suplimentare. Ochii i se măriră și mai mult, iar respirația îi deveni precipitată.

— Noi… noi am discutat în ultima clasă de liceu o problemă asemănătoare, zise Helene agitată. Așa mi-a venit ideea să o folosesc.

— Ah, da? spuse Frau Völkers, fără a ridica privirea de pe program. Care era problema aceea?

— Ăă…

Nu îi trecea nimic prin minte. Pentru că ceea ce tocmai spusese nu era adevărat. Fusese ideea ei să procedeze astfel.

Din fericire, șefa nu insistă asupra răspunsului. Lăsă pe birou programul printat și zise:

— Este bunicel. Păcat doar de hârtie. Aici nu tipărim programele, țineți minte.

După care își aranjă gulerul bluzei și continuă:

— Desigur că totul a fost doar un test. Cred că v-ați dat seama. Voiam să aflăm dacă sunteți dintre cele care pur și simplu urmează automat indicațiile ori dintre cele care mai și gândesc. După cum se vede, ați trecut testul.

— Mulțumesc.

La școală se obișnuia să se tipărească programele noi, pentru ca profesoara să poată face pe ele observațiile ei și mai ales să pună nota.

— Eu mă străduiesc să servesc Reichul, adăugă Helene.

— Un punct de vedere lăudabil, spuse șefa ei și pentru o fracțiune de secundă schiță un zâmbet. Apoi puse palma pe teancul cu hârtii și zise: Pe acesta am să îl prezint mai sus. Dumneavoastră puteți servi Reichul, familiarizându-vă cu structura tabelelor conforme cu protocoalele poliției

politice. Stabiliți cine din listele dumneavoastră apare acolo, chiar de ar fi vorba despre nimicuri.

— Da, răspunse Helene supusă.

Studierea temeinică a protocoalelor politice a fost preocuparea ei în următoarele săptămâni. Cea care gândise această structură a tabelelor trebuie să fi fost o sadică ori o nebună. Era o construcție inimaginabil de complicată, plină de relații întortocheate, de trimiteri la trimiteri la alte trimiteri. În plus, identificatorii erau extrem de asemănători între ei. Când își aruncă privirea pe programele care accesau aceste structuri constată că de zece ani nu le mai modificase nimeni: așa că nu era de mirare că cea mai mică modificare necesita modificări într-o mulțime de alte locuri. Cineva întreg la cap nu ar fi făcut asta fără să fie nevoie.

La urma urmei, nici ea nu trebuia să o facă. Putea să rezolve problema scriind un program nou, absolut independent de cel existent. Ceea ce era destul de dificil. Ea făcu o schiță, mâzgăli, redactă, rupse foaie după foaie din notes pentru a vedea totul întins în jurul ei, înainte de a tasta primul rând. Nu o dată se îndoise de sine. Poate că nu era o programatoare atât de bună, după cum susțineau mereu alții.

Deseori uita de ea și se trezea când afară se întunecase demult. La început ducea mâna instinctiv la telefonul mobil, așteptându-se să vadă apelurile mamei ei îngrijorate, dar firește că telefonul se afla la poartă, cum erau instrucțiunile.

Din când în când, în asemenea seri, îi atrăgea atenția un autocamion oprit la intrarea secundară, din care niște bărbați în salopete descărcau și transportau în clădire computere noi, mașinării mari, cele mai mari și mai performante produse de Siemens. Modul în care se făcea transportul acestora avea ceva extrem de misterios, dacă îl urmăreai, aveai senzația că era vorba de bunuri furate. Autocamionul era adus cu spatele, cu

luminile stinse, la rampă, bărbații în salopete se mișcau parcă gârboviți și grăbiți și după ce descărcau, plecau cât mai repede. De fiecare dată autocamionul aprindea farurile abia la colțul străzii.

Odată, în timpul unui astfel de transport, văzu un bărbat care i se păru cunoscut. Era slab, avea părul ca o coamă albă care îi flutura, precum dirijorii zănateci prin filme. Când urcă pe rampa iluminată, văzu că purta o cămașă în carouri pe sub sacou și ținea sub braț o servietă din piele.

Helene stătea nemișcată la fereastră și privea cum bărbatul discuta cu oamenii. După reacțiile lor, aceștia îl cunoșteau, părea să fie de-al lor, pentru că apoi dispăru degajat în clădire.

Ea îl știa pe acest bărbat, îl mai văzuse, dar unde?

După un timp își aminti, dar i se păru și mai ciudat: numele lui era dr. Berthold Danzer. Îl văzuse de mai multe ori în clinica în care lucra tatăl ei, ba chiar îi fusese prezentată cu mulți ani în urmă.

Dar dr. Danzer era medic, mai exact neurolog. Nu avea nicio legătură cu ingineria computerelor.

Ce făcea oare aici?

22.

Apucase să facă doar jumătate din noul program, când Helene primi dispoziția de a se prezenta la Herr Adamek personal, șeful NSA, despre care doar auzise, dar pe care nu îl văzuse niciodată.

Așa că era foarte încordată când deschise ușa biroului acestuia. Era un birou întunecos, care mirosea a fum de țigară și a aer stătut. Încăperea nu se aerisea des. Dimpotrivă, ferestrele înalte erau acoperite cu draperii cenușii, care în urmă cu vreo cincisprezece ani trebuie să fi fost albe. Pe un perete, pe o imensă hartă a Europei, erau marcate cu benzi colorate desfășurările fronturilor.

Herr Adamek se afla în spatele unui birou masiv, venerabil și aproape gol, într-adevăr într-un scaun rulant, așa cum se vorbea.

— Bună ziua, spuse ea. Helene Bodenkamp. Mi s-a spus să mă prezint la dumneavoastră.

— Bine ați venit, răspunse el prietenos. Scuzați-mă că nu mă ridic.

Helene nu știu ce să spună.

— Bineînțeles.

— Luați loc. El arătă către un scaun din fața biroului și o urmări cu privirea în timp ce ea se conforma invitației. Apoi întrebă: Bodenkamp… cumva tatăl dumneavoastră este acel cercetător din domeniul raselor care a dezvoltat testul pentru arieni?

— Ăă… cred că da.

Tatăl ei vorbea rareori acasă despre munca lui; ea reținuse odată din zbor o asemenea remarcă.

— În orice caz, este evident că dumneavoastră sunteți la fel de inventivă ca el. Adamek scoase din sertar un teanc de hârtii, în care ea își recunoscu opisul cu listele de nume. Ați gândit asta singură? Un program care să facă identificarea grupurilor de opinii?

— Hm… da. Ea spunea des hm… și în fața șefilor era mai bine să nu își dea aere. Asta înseamnă că în privința derulării m-am inspirat dintr-un model denumit metoda Edith-Kampfmüller. Cu acesta ea a optimizat în 1929 o fabrică din Leverkusen.

— Edith Kampfmüller, repetă Adamek și ridică din sprâncene.

Helene dădu încurcată din cap:

— Este aproape o eroină printre programatoare. Nu prea cred că vă spune ceva numele ei.

Adamek zâmbi:

— Oh, ba da.

El își întoarse scaunul rulant într-o parte, la o măsuță pe care era un computer și îl porni.

Helene recunoscu imediat programul ei.

— Vă miră că citesc programe? întrebă Adamek.

— Da, recunoscu ea.

— Din când în când trebuie să o fac. În timpul războiului, când am construit prima rețea pentru telefoane mobile, a trebuit să colaborez strâns cu programatoarele. Programele necesare trebuiau orientate precis, de aceea era important să înțeleg cum au înțeles programatoarele indicațiile mele. Și cea mai bună cale era să învăț să citesc programe.

— Ah, îi scăpă o exclamație Helenei.

În minte îi apărură imagini cu părți din mașinării, masive și unsuroase, antene, conductori electrici, siguranțe, izolatori ceramici și grămezi de cabluri, unități de comutare, privite în program ca simple simboluri ușor de manevrat. Ea văzuse asemenea instalații doar o dată, când împreună cu alte câștigătoare ale premiilor pentru programare fusese la Berlin, dar atunci fusese mai fascinată și așa era și acum de uriașa tehnică simplu de mânuit de bărbați datorită cuvintelor scrise de o femeie.

Adamek răsfoia programul și cu fiecare pagină se încrunta tot mai mult.

— Eu nu văd ce ați luat dumneavoastră de la modelul programului Kampfmüller.

Helene își drese glasul.

— A fost doar sursa de inspirație. M-am orientat după ideile fundamentale din modul în care ea a construit legăturile și le-a valorificat. O fac și acum. Dacă priviți pagina șase, acolo unde începe bucla.

El o privi cu coada ochiului:

— Știți asta pe de rost?

Helene ezită.

— Firește.

Era desigur tot un test. Cum ar fi putut să fie scris un program funcțional, dacă nu aveai în minte structura de bază?

El citi în continuare. Buzele i se mișcau ca și cum vorbea neauzit cu sine. Helene îl urmărea. Era foarte slab, de parcă ar fi considerat orice mai important decât mesele. Nu părea să dea o importanță deosebită nici bărbieritului; pe bărbie avea câteva locuri umbrite de perii nerași. Nici costum nu purta, așa cum obișnuiau cei mai mulți angajați din NSA, ci doar o cămașă descheiată la guler, un batic în jurul gâtului și o vestă tricotată, care cunoscuse și vremuri mai bune, și anume cu mult timp în urmă.

— Sunt impresionat, spuse el brusc și se întoarse spre ea cu o rapiditate care o făcu să tresară. Strânse din buze, se gândi un moment, apoi adăugă: Sunteți una dintre cele mai talentate programatoare pe care le-am întâlnit.

— Mulțumesc, șopti Helene. Dar cu siguranță că exagerați.

Din partea lui fusese desigur un compliment, dar unul dintre acelea care te apăsau, pentru că exprima așteptări, ale căror împliniri ar fi însemnat o adevărată minune. Iar ei îi era teamă de așa ceva.

Adamek clătină din cap.

— Dacă dumneavoastră ați fi văzut programele celorlalte, ați fi înțeles că am dreptate.

Helene tăcu. Ea văzuse programele celorlalte. Și în sinea ei gândise ca el.

— Oricum, continuă Adamek, sunteți destul de bună, pentru a sări peste perioada obișnuită de deprindere. Noi suntem în război și nu ne putem permite irosirea resurselor. V-am chemat pentru că vreau să vă implic imediat într-un proiect de importanță excepțională. Despre acest proiect nu aveți voie să discutați cu nimeni în afară de mine și de participanții implicați direct la proiect, nu aveți voie nici măcar să pronunțați denumirea proiectului față de alte persoane.

— Oricum nu aș avea voie. Am semnat un angajament privitor la confidențialitatea muncii.

— În ce privește acest proiect, secretizarea este mult mai strictă. Ea este valabilă nu doar față de terți, ci și față de alți angajați ai NSA.

Helena dădu ezitant din cap:

— Înțeleg.

— Eu sunt sigur că așa veți proceda. Deci din acest moment devine strict secret. Clar?

— Da.

— Denumirea codificată a proiectului este „Nisip mișcător”. Ce imagine vă creează acest nume?

Helene ridică din umeri.

— „Nisip mișcător”? se gândi puțin și răspunse nesigură: Pustiu. Nisip în mișcare. Automobile rămase nemișcate în nisip.

Ea văzuse așa ceva în fotografiile pe care i le arătase cândva unchiul Siegmund.

— Exact. Adamek păru foarte mulțumit. Nisip în mișcare – exact despre asta este vorba. Noi suntem în război cu Anglia, un inamic dificil. Pentru a câștiga, trebuie să îi împiedicăm pe englezi să ne egaleze în privința armamentului. În momentul de față, la aproximativ patru avioane de luptă germane revine unul englezesc și interesul nostru vital este să păstrăm această superioritate. Problema este că aliații productivi ai britanicilor,

mai ales Statele Unite, au început din câte știm să furnizeze Angliei avioane, arme și muniție – în secret, pentru că legile în vigoare îi interzic asta lui Roosevelt.

— Înțeleg, răspunse Helene, cu toate că în realitate nu prea înțelegea ce însemnau toate acestea.

— Firește că președintele american nu va împiedica asta, este chiar pe punctul de a modifica legile respective. Și va găsi o cale de a convinge poporul american că SUA trebuie să intre în război. Totuși aprovizionarea cu armament a Angliei de către SUA, a cărei capacitate de producție este enormă, va reprezenta o problemă pentru noi. Exact aici trebuie să acționeze proiectul „Nisip mișcător”. Vrem să ne asigurăm ca în fabricile americane lucrurile nu merg cum trebuie. Ele să producă rebuturi. Armele fabricate să nu funcționeze. Avioanele construite să nu zboare, vasele să nu plutească, bombele să nu explodeze.

— Manipulând computerele care le controlează producția! îi scăpă Helenei, după ce în cele din urmă pricepu sensul întregii povești.

Adamek zâmbi.

— Exact. Și asta fără ca ei să bănuiască.

— Este dificil. Gândurile ei o și luaseră razna. Trebuie să cunoaștem ce programe folosesc și să găsim o modalitate de a interveni.

— Noi cunoaștem aceste programe. Cele mai multe firme americane utilizează instalații produse de firme germane sau instalații făcute după modele germane. Patentele noastre nu mai sunt valabile.

Helene dădu din cap.

— Atunci ar trebui să meargă. Dar cum introducem programele modificate în instalațiile de acolo?

— Asta o vor face agenții de la fața locului. Cu care noi nu avem nimic de-a face.

— Bun.

Bărbatul din scaunul rulant se aplecă în față.

— S-ar părea că vă interesează. Ori mă înșel? Veți prefera să faceți mai departe servicii de informator și să valorificați rapoartele sectoriștilor?

Helene clătină din cap cu convingere:

— Nu, nu. Proiectul mă interesează foarte mult.

— Așa mă gândeam și eu.

Adamek ridică receptorul telefonului de pe birou și formă un număr:

— Herr Möller? Vă trimit acum o susținătoare de valoare pentru grupul dumneavoastră de lucru.

•••

În noaptea de sâmbătă 17 august 1940, în ciuda reacției puternice a apărării antiaeriene, avioane engleze au bombardat centrul orașului Weimar. A doua zi, din telefon în telefon a circulat știrea că printre altele a fost deteriorat pavilionul din grădina care aparținuse lui Wolfgang von Goethe și printre cei veniți să vadă pagubele s-a numărat și Helene.

Nu erau multe de văzut. Mulțimea curioasă s-a înghesuit de-a lungul unui gard cu care poliția împrejmuise clădirea istorică și tot ce se observa era că deja începuseră reparațiile.

Helene auzi pe cineva spunând:

— Acoperișul este avariat. De aceea l-au acoperit cu o prelată.

Când aruncă o privire pe telefon, constată că ar fi putut să renunțe la atâta drum, pentru că deja circulau fotografii cu șantierul. Cineva de la Institutul de Arhitectură din Weimar reclama că astfel fusese distrus „prototipul locuinței germane în sine”, ceea ce îi atrăsese numeroase remarci furioase că nu se gândea și la oamenii surprinși de bombe în același raid aviatic.

Umblând cu privirea ațintită în telefon, aproape că dădu peste un bărbat care făcea același lucru și care nu era altcineva decât doctorul Danzer.

— Halo, Herr Doktor, spuse Helene și îi întinse mâna.

El o privi mirat:

— Vă rog să mă scuzați, aproape că v-am… oh, dar nu sunteți fiica doctorului Bodenkamp? Helene, nu-i așa?

— Da.

El radia.

— Oh, Doamne, ce mult este de când v-am văzut ultima dată. Pe vremea aceea erați atât de mică…

El duse mâna în dreptul șoldului; așa de mică nu fusese cu siguranță!

— Ce mai faceți?

— Bine, răspunse Helene. Lucrez și eu la NSA. Ca dumneavoastră.

Toată afabilitatea lui dispăru ca prin farmec.

— Eu? Nu știu despre ce vorbiți.

— La Agenția Națională de Securitate, repetă Helene. V-am văzut cu puțin timp în urmă, când intrați în clădire prin rampa de încărcare.

— Trebuie că m-ați confundat, ripostă el. Privi nervos în jur și adăugă: Îmi pare rău, dar trebuie să plec. Chestiuni urgente, mă înțelegeți, da?

Cu asta se întoarse și plecă pășind apăsat.

Helene privi încremenită în urma lui. Chica sa albă flutura ca o flamură în vânt. Ce o fi însemnând asta? Doctorul Danzer era o apariție atât de deosebită, încât era exclus să îl și confundat.

Acasă, la prânz, povesti despre întâlnire în speranța unei explicații pentru ciudata comportare a neurochirurgului, însă tatăl ei îi spuse din vârful buzelor:

— Poate că ar fi mai bine să nu fii prea curioasă în chestiunea aceasta.

•••

Helene nu a avut timp să fie prea curioasă, pentru că munca ei îi cerea să se adâncească în amplele programe de control, să treacă prin arhitectura derulărilor reciproc construite și să pătrundă interacțiunea și logica accesărilor,

ocupații între care nici nu mai știa cum treceau săptămânile și lunile.

Aviația germană atacase Anglia, dar eșuase în intenția de a scoate din circuit Royal Air Force, așa că plănuita invazie în insulele britanice nu a mai putut avea loc. Cu toate lipsurile uriașe, izolați și înfometați, englezii refuzau să capituleze.

Helenei doar îi trecu pe la urechi așa ceva. Ea își petrecea zilele aplecată asupra unor uriașe schițe și diagrame, mereu în căutarea locurilor în care puteau fi ascunse manipulări, fără a fi remarcate de alte programatoare.

Primele programe „Nisip mișcător" erau deja puse în aplicare. Adamek i-a arătat un reportaj din *New York Times*, din care rezulta că mulți piloți din RAF refuzau să urce în avioane de producție americană, din cauza numeroaselor defecțiuni de funcționare ale acestor mașini.

Dar munca ei nu era încheiată, ba dimpotrivă. Din când în când cei de dincolo își dădeau seama cum stăteau lucrurile și proiectul „Nisip mișcător" se transformă într-un război nedeclarat, secret și propriu între ea și programatoarele americane. Agenții germani furnizau permanent noi versiuni ale programelor care trebuiau analizate și corupte – era o competiție cu timpul.

Curând folosirea agenților pentru strecurarea în secret a programelor deturnate, respectiv modificate a fost obstrucționată și în final imposibilă, deoarece contraspionajul american descoperise ce se petrecea. Dar Kirst și oamenii din departamentul tehnic au găsit o soluție: într-o încăpere protejată de la subsol a fost instalat special un computer izolat de rețeaua internă, care era legat cu Rețeaua internațională printr-o așa-zisă conexiune ascunsă. De atunci înainte încăperea aceea deveni locul de muncă al Helenei.

Helene vru să afle ce însemna asta, iar Kirst depuse tot efortul să îi explice, dar tot ce spunea acesta suna atât de tehnic bărbătesc, încât ea

renunță curând și aprobă dând din cap până acesta termină de vorbit. În orice caz, prin acest aparat era posibil să se lege prin Rețeaua internațională direct la un computer din America, nu venind din Rețeaua internațională, ci ca și cum ar fi acolo.

— De aceea i se spune ascunsă, îi explică Kirst. Deoarece realizăm legătura printr-un întreg lanț de computere interconectate, fără să observe cineva.

— Și de ce nu pot să fac asta din biroul meu? vru să știe Helene.

La care Kirst își stinse țigara și în timp ce scotea o altă țigară spuse:

— Pentru că există pericolul ca în America cineva să observe asta. Și să încerce ca prin această legătură să pătrundă la noi. Dacă reușește asta printr-un computer legat la rețeaua noastră, are acces la toate datele noastre.

Acum Helene înțelese. Renunță să ceară alte explicații și din acel moment lucră doar în subsol. Mai întâi cu ajutorul lui Kirst, ulterior fără el, localiză computere importante din America, obținu acces la ele, copie programele hotărâtoare, le modifică potrivit scopurilor și trimise înapoi versiunile modificate. O colegă, Friedlinde Jersch, strângea între timp reportaje din ziare, scrisori de la cititori și contribuții la forumuri, în care se vorbea despre daune în producția americană, mașini defecte, acumulări de pene în funcționare și alte chestiuni de acest gen și elabora cu acestea un raport zilnic, pe care îl primea și Helene, ca să vadă roadele muncii ei.

Între timp Hitler ordonase atacarea Uniunii Sovietice și unitățile germane de tancuri rulau prin nesfârșita stepă rusească. Tatăl Helenei era îngrijorat de acest pas, la fel Adamek; în producția sovietică încă predomina munca manuală; computerele lipseau aproape cu desăvârșire, așa încât NSA nu avea nicio posibilitate de a interveni.

— Dacă Stalin mută producția de armament în Urali, acolo nu poate ajunge nici aviația noastră, le

explică Adamek. Singura noastră speranță este că muncitorul sovietic este recunoscut pentru orice, numai pentru munca efectivă nu.

Cucerirea Moscovei eșuă, ca și a Londrei, și în agenție se vorbi mult timp, dar de cele mai multe ori în șoaptă, despre orașul Stalingrad. Nici asta nu o preocupa pe Helene, deoarece gândurile ei se îndreptau neobosit spre modalitățile de manipulare neobservată a noilor programe.

23.

Într-o dimineață, Helene veni la muncă, își predă telefonul la intrare și coborî în subsolul sumbru, unde tehnicienii nici măcar nu îi aruncară o privire. Însă când vru să descuie ușa încăperii în care se afla computerul izolat o găsi deschisă și când o împinse mirată, dădu cu ochii de un bărbat în salopetă gri, ocupat cu montarea unui tablou electric pe perete de lângă cablul care făcea legătura cu Rețeaua internațională. Din găurile din perete atârnau o mulțime de cabluri învelite într-un izolator gros și prăfuit.

— Ce faceți aici? întrebă Helene cu o indignare a cărei asprime o surprinse și pe ea. Și cine sunteți?

Bărbatul se întoarse spre ea. Avea părul cenușiu, tuns scurt și ochi de asemenea cenușii, aproape albi, care îi dădeau un aspect înfiorător, de parcă ar fi avut ochi din gheață. Helene nu îl mai văzuse niciodată, era cât se poate de sigură; nu era o apariție pe care să o ignori și nici pe care să o poți uita.

Cu un zâmbet ironic și o voce ușor răgușită, acesta îi spuse:

— Există o explicație. O puteți întreba pe Frau Völkers.

Helene îl privi cu scepticism:

— Faceți modificări la conexiunea mea cu America?

— Ce? Întrebarea părea să îl și surprins. Privi cablul cu atenție și zise:

— Nu. Cablul acesta face legătura cu Berlinul.

— Cum cu Berlinul?

— Cu Universitatea, ca să fiu mai exact. Un experiment științific. Bărbatul se gândi puțin, apoi continuă: Imaginați-vă un program care trebuie să ne învețe ceva despre noi, oamenii. De ce are nevoie un asemenea program? De date, firește.

Helene se gândi la vizita efectuată la Berlin împreună cu celelalte câștigătoare ale concursului pentru programare.

— Are vreo legătură cu Frau Profesor Kroll?

Bărbatul ridică din sprâncene:

— Știți despre ce este vorba?

— Ne-a povestit câte ceva despre asta în urmă cu câțiva ani. Lucra la un model de program care trebuia să funcționeze asemănător celulelor nervoase din creier.

— Da, exact, răspunse bărbatul cu ochi de gheață. Se încearcă realizarea unui program care să învețe să citească. Pentru asta este nevoie de acces direct la Forumul german. El ridică de pe podea capacul negru metalic, îl potrivi bine pe tablou și îl fixă în șuruburi. Adăugă: Așa, acum este gata. Nu vreau să vă mai rețin.

Și o luă pe coridor fluierând încet, cărând trusa cu unelte. Helene îl mai auzi schimbând câteva cuvinte cu tehnicienii, spunând „Da, este în ordine” și râzând. După care ușa grea blindată se închise și se reașternu liniștea.

Pentru siguranță, înainte de a deschide computerul, o sună pe Frau Völkers. Da, o asigură aceasta, totul este în ordine, sunt tehnicienii de la Berlin.

— Dar v-am lăsat pe birou un bilet, adăugă aceasta cu o undă de reproș.

— Ieri-seară nu am mai trecut pe la birou, răspunse Helene.

— Ar fi fost bine să treceți, spuse sec Völkers și Helene regretă că întrebase.

Acum îi părea rău că fusese atât de nepoliticoasă cu bărbatul cu ochi de gheață. Acesta vorbise totuși cu ea, o băgase în seamă.

În mod normal era invizibilă. La analiza programelor de control Helene lucra cu mai mulți tehnicieni, mulți dintre ei vârstnici, dar erau și unii tineri și chiar atrăgători. Și tocmai aceștia din urmă, necăsătoriți, nu luau act de existența ei ca

femeie. Ba dimpotrivă, auzise odată întâmplător cum unul dintre ei, pe care îl verificase în baza de date și aflase că nu era căsătorit, tocmai acesta îi spunea unui coleg: „Este adevărat ceea ce se spune: programatoarele sunt ciudate”.

Helene nu lăsă să se vadă că auzise, părând concentrată la munca ei. Constatase că nimic pe lumea asta nu îi dădea o senzație de satisfacție ca munca la un program pretențios. Viața ei spirituală era fără îndoială pe deplin mulțumită recunoscând asta, fără a mai tânji la lucruri imposibile.

Dar mama ei nu cedase ambițiilor. O apostrofa mereu pentru felul în care se îmbrăca și se machia – mai bine zis pentru că nu se machia înainte de a pleca la serviciu – și o dojenea:

— Fă și tu ceva pentru tine!

Helene nu voia. Pentru că dacă ar fi făcut, și-ar fi făcut și speranțe, care mai devreme ori mai târziu ar fi condus-o la deziluzii. Și de acestea era sătulă.

Mama nu înceta să invite la cină candidați la căsătorie, deși Helenei îi era indiferent. Asista tăcută și nici măcar nu mai reținea numele bărbaților, mai tineri ori mai în vârstă, care îi păreau toți respingători.

•••

Era o iarnă îngrozitor de friguroasă. Cărbunii au fost raționalizați și nu mai puteau să încălzească toate camerele pe care le încălzeau de obicei iarna. Între timp, cuvântul „Stalingrad” se auzea și în afara agenției, fără să știe cineva ce se întâmpla acolo. Și dacă existau rețele unde se aflau soldații, telefoanele erau blocate. Din motive și pe căi necunoscute, mai ajungea uneori câte o veste, care se răspândea din om în om: la Stalingrad lucrurile mergeau prost, ofensiva germană a fost oprită de ruși, situația era îngrijorătoare.

La un moment dat, Helenei îi atrase atenția o știre dintr-un ziar, conform căreia în anul 1941 la Weimar au fost 33 de alarme aeriene, dar niciun

atac aerian. Din acest motiv, se spunea în continuare în articol, apărarea antiaeriană din jurul Weimarului a fost transferată în diferite locuri aflate în pericol. Se părea că forțele aeriene engleze erau treptat anihilate.

Helene se gândea în ce măsură ceea ce făcea avea importanță. Dacă un pilot englez pierea în urma aterizării forțate, din cauza cedării motorului avionului în zbor, avea și ea o vină?

Da, își răspundea. I se părea ciudat că de la biroul ei ucisese poate mai mulți soldați inamici decât Armin cu tancul lui.

Bine că nu știa exact și nici nu va afla vreodată.

•••

— Cred că ați auzit cu toții…, începu Adamek discuția în cercul său restrâns, în dimineața de 9 decembrie 1941, o zi de marți rece, cu flori de gheață la ferestre.

— Pearl Harbor, zise imediat Lettke.

Se afla în agenție de duminică seara și urmărise toate știrile sosite pe diverse canale.

Toți dădură din cap, cu excepția lui Kirst, care cu ochii roșii și cu o batistă în mână se așezase la cel mai îndepărtat capăt al mesei.

— Pearl Harbor? Îmi pare rău, eu nu sunt la curent.

— Aviația japoneză a atacat duminică dimineața fără niciun avertisment baza navală americană din Hawaii și a scufundat o parte considerabilă a flotei, explică Lettke la un semn afirmativ făcut de Adamek. La șapte dimineața, ora locală, la noi seara la ora șase. Apoi la mai puțin de o oră armata japoneză a atacat Malaezia britanică și în aceeași zi a început invazia în Thailanda, Singapore, Guam, Hong Kong și Wake. La Luzon, cea mai mare insulă a Filipinelor, colonie americană din 1898, au distrus dintr-o singură lovitură peste o sută de avioane de luptă ale US Air Force.

— Iar ieri, îl completă Adamek, președintele american a vorbit în Congres și a cerut să se

declare război Japoniei. Iar Congresul a aprobat doar cu un vot împotrivă. Astfel s-a ajuns în cele din urmă la al Doilea Război Mondial.

Kirst trase zgomotos aer pe nas și întrebă gânditor:

— Cu un singur vot împotrivă?

— O femeie, zise Lettke. O pacifistă, Jeanette Rankin.

— O femeie, repetă Kirst. Ca să vezi…

— Ce va face acum Führerul? se interesă Dobrischowsky.

Adamek ridică din umeri.

— De la Ministerul de Externe se aude că de o săptămână, de când sovieticii au început contraofensiva, Hitler nu mai crede că războiul cu America poate fi evitat. Și se pare că vrea să declarăm noi război Americii, nu invers. Pentru mâine este convocată o ședință a Reichstagului, la care va vorbi. Presupun că va anunța declarația de război.

O tăcere teribil de lungă se așternu în încăpere. S-ar fi auzit și un înger mergând prin cameră.

— Hm…, exclamă Gustav Möller, care își luă ochelarii cu lentile groase de pe nas și începu să îi curețe cu cravata. Noi am făcut tot ce am putut, dar mă tem că americanii încă sunt capabili să producă o mare cantitate de armament cu tot proiectul „Nisip mișcător”.

— Pot să continui eu? întrebă Lettke. În SUA următoarele alegeri au loc abia în 1944. Până atunci Roosevelt rămâne în funcție indiferent dacă eu voi putea sau nu ridica oamenii împotriva lui.

— Noi continuăm, decise Adamek. Facem ceea ce orice german trebuie să facă: ne facem datoria.

Toți dădură afirmativ din cap, inclusiv Eugen Lettke, care își spuse că șeful nu păruse niciodată atât de resemnat. Cu alte cuvinte, el considera războiul pierdut.

Se gândi la acest lucru și a doua zi, când sosi vestea că Germania se afla în război cu America.

Seara urmări la televizor discursul lui Hitler, de fapt doar reluarea unor fragmente relevante din discursul mai lung de o oră și jumătate. Apoi se hotărî să reia căutările „ducesei” cu părul roșu și să o găsească înainte de a se duce totul definitiv de râpă.

24.

Iarna 1941-1942 nu voia să se mai termine, prelungindu-se în partea calendarului care de drept aparținea primăverii. Parcă și vremea participa la război, și anume alături de inamic.

La cantina NSA lunea și joia se servea așa-numitul „meniu de la bucătăria de campanie”, de cele mai multe ori o supă ori un preparat foarte simplu. Toate localurile din Reich erau obligate să procedeze la fel. Trebuia într-un fel să mănânce și patria aceeași masă ca soldații de pe front. În plus, de la sfârșitul lui octombrie se reținea zece la sută din salariu, conform ordonanței „Eiserne Sparen”, iar din ianuarie muncitorii din industria armamentului și din minerit trebuiau să facă mai multe ore suplimentare.

S-a format Landwacht din membri SA, SS și din alte organizații, precum și din veterani ai războiului mondial, denumit tot mai des „Primul Război Mondial”. Englezii au bombardat Hamburgul, Lübeckul, Frankfurtul și chiar Berlinul. Era interzisă urmărirea posturilor străine de radio și televiziune sau conectarea prin computere la Rețeaua internațională. În special ultimul lucru era ușor de verificat și de la anunțarea interdicției au fost pronunțate mai multe condamnări la moarte spectaculoase, chiar și din rândul minorilor.

Evreii trebuiau să poarte așa-numita „stea evreiască”. Erau obligați să predea telefoanele și bicicletele, nu aveau voie să aibă animale domestice, nu se mai puteau abona la reviste, le era permis să se tundă doar la frizeri evrei și nu puteau cumpăra carne și lapte. În plus, nu mai aveau voie să părăsească Reichul german.

Cu toate acestea, din când în când dispăreau.

•••

Pe la sfârșitul lunii aprilie tatăl Helenei primi vestea că fostul său mentor, profesorul Wegner, murise la o vârstă înaintată.

— Bineînțeles că va trebui să mergem acolo, declară tatăl, și pe 24 aprilie, într-o vineri rece, cu vânt puternic, părinții plecară la Linz, unde decedase savantul.

Când se întoarse seara de la agenție, Helene fu pentru prima dată singură acasă. Berta, camerista, era de două săptămâni la Frankfurt, unde trebuia să se ocupe de mama ei muribundă. Bucătăreasa își luase liber în acea seară, se întâlnea cu noul ei admirator, un polițist mai vârstnic, transferat în Ucraina. Deci cu siguranță că nu se va întoarce până a doua zi dimineața. Pe grădinar fuseseră nevoiți să îl concedieze cu mai bine de o jumătate de an în urmă, pentru că nu le mai ajungeau banii. Războiul cerea tuturor jertfe, spusese tatăl.

Singură acasă! Cât de bizar se simțea! Încăperile erau reci și întunecoase, nu se auzea niciun zgomot în afară de susurul frigiderului din bucătărie. Cât de goală i se părea scara, când se stingea lumina și știa că nu mai era nimeni în casă! Chiar și cunoscutele scârțâieli ale scândurilor dușumelei i se păreau străine. Ce trosnea acolo? Afară bătea un vânt rece care se strecura pe sub obloanele ferestrelor, făcând un zgomot înspăimântător!

Helene se duse în camera ei, ca de obicei, ca să se îmbrace în ceva comod și să își pună telefonul la încărcat. Apoi intră în bucătărie. Johanna îi promisese că îi va pregăti o cină pe care va trebui doar să o încălzească. Ceea ce și avea de gând să facă: oala era în frigider și lângă ea un bilet în care i se spunea exact ce avea de făcut, de parcă ea nu ar mai fi văzut în viața ei o sobă. Mustăci. Pentru Johanna va rămâne fetița pentru care trebuia întotdeauna să aibă la îndemână ceva dulce, când aceasta intra în bucătărie.

Însă pregătirea mesei mai putea aștepta, nu îi era foame. Plus că voia ca mai întâi să dea drumul la

căldură, în casă era de-a dreptul frig! Coborî la subsolul unde se afla centrala și găsi pregătiți cărbunii care trebuiau puși în arzător. Cele mai multe calorifere erau închise. În afară de bucătărie și de una dintre băi, mai era încălzită doar camera de zi, unde luau și masa.

După ce focul se aprinse, Helenei i se făcu chef să dea o raită prin casă.

Era mult prea liniște, o liniște funestă, chiar dacă țevile caloriferelor începuseră să pocnească ușor. De fapt, casa era mare, mult prea mare pentru o singură familie. Tatăl o moștenise de la tatăl lui, familia Bodenkamp locuia aici de trei generații. Bunicii lui avuseseră copii mulți și numeroși servitori. Tatăl avusese trei frați mai mari, toți trei medici, în tradiția familiei. Cei trei muriseră devreme, doi în război și unul de septicemie.

Ce mare era casa. Și goală. Atât de singuratică. Exact cum se simțea ea. Acest gând îi veni în timp ce intră în camera lui Armin, neatinsă de la moartea lui. Patul și-l făcuse el însuși, înainte de a pleca spre noile fapte de eroism. Și pentru a nu se mai întoarce.

Colindă încăperile mai departe. Peste tot se așternuse praful. Se vedea că Berta nu mai era aici.

Urcă scara îngustă care ducea la camerele de la mansardă. Când fusese ultima oară în acest loc? Nu mai știa. Mai venea cineva aici? Era o parte a casei de care uitase. În câteva încăperi erau depozitate lucruri, mobilă acoperită, cutii pline cu tot felul de lucrușoare, dar cele mai multe camere erau goale. Mai demult aici stătuseră servitoarele, dar acum Berta și Johanna locuiau în anexă, care era mult mai frumoasă și chiar mai modernă decât clădirea principală.

Dar pentru că asta își propusese, Helene trecu prin toate încăperile. Simți miros de praf, dar în mod ciudat, și mirosuri care îi aminteau de copilărie. Într-un colț descoperi resturi de paie vechi, uscate, de la culcușul pe care i-l pregătise

iepurașului. Își trecu degete printre paie, își aminti ochii negri și mari ai animalului și își dădu seama că lăcrimează la această amintire.

Se uită prin fereastra îngustă de sub tavan, gândindu-se de câte ori stătuse aici, privind grădina și visând. Se lăsa întunericul, peisajul era scufundat în lumina difuză, pe cerul roz atârnau nori din vată jumulită. Magic. Seara întreagă era într-un fel magică.

Și tocmai când se gândea la asta, văzu la poartă un soldat în uniformă, nehotărât, de parcă nu ar avea curajul să intre. Helenei îi păru cunoscut și o fulgeră un gând dureros că ar fi putut fi Armin, declarat mort dintr-o eroare, dintr-o confuzie, în timp ce el era prizonier. Fusese eliberat și revenise acasă!

Și deși își spunea că era imposibil, se întoarse repede și fugi pe scări până la ușa de la intrare, apoi până la poartă, unde îl recunoscu pe bărbatul care purta uniforma Wehrmachtului: era Arthur.

25.

— Oh! exclamă Helene. Hallo, Arthur.

— Hallo, răspunse soldatul timid. Helene, nu-i așa?

— Da, zise ea bucuroasă că o recunoscuse și consternată că nu era sigur.

Dar și ea îl recunoscuse cu greu. Avea părul tuns scurt militărește, ca toți soldații. Doar ochii îi erau tot albaștri, albaștri ca lavanda înflorită.

— Bodenkamp, continuă el confuz, mi-am amintit. Adresa am găsit-o în cartea de telefoane. La gară mai au una din 1934. Cred că nu s-au mai tipărit, nu?

— Cred că da, spuse Helene și își împreună mâinile pe piept.

Vântul devenise tăios de rece acum, când soarele dispărea la orizont și ochii lui Arthur păreau întunecați.

— Frumos. Privirea lui trecu peste straturile care căpătaseră iarna culoare maronie, de la frunzele putrezite. Este frumos la voi. Când vine primăvara…

— Care întârzie îngrozitor anul acesta, continuă Helene frecându-și brațele. Deși nu era atât de rece. Era suportabil. Stai mult la Weimar?

El surâse.

— Cel puțin așa am de gând. Arătă către tăblița din alamă de lângă poartă: Medic. Este o profesie nobilă. Mă refer la tatăl tău. Se vorbește deseori despre el. A introdus penicilina. La câți oameni le-a salvat viața… Trebuie să fie un sentiment plăcut să știi că ajuți oamenii.

Helene tremura.

— Ia spune-mi, nu tremuri în uniforma ta subțire? Eu zic că este groaznic de frig afară. Nu vrei să intri la un ceai fierbinte sau altceva?

El privi îngândurat în gol.

— Ah, știi… pe front am înghețat atât de mult, mi-au înghețat și trupul, și sufletul…

— A fost doar o invitație, răspunse în grabă Helene. Dacă trebuie să pleci…

El o privi aproape înspăimântat:

— Nu, nu, scuză-mă. Căzusem pe gânduri. Un ceai fierbinte chiar ar fi grozav.

— Atunci intră.

Ea îi deschise poarta, îl lăsă să intre, trase din nou zăvorul și o luă înainte în tăcere, auzind pașii lui în urma ei pe asfaltul ud. Oare își va da seama că este singură acasă? Ridică privirea și văzu luminile pe care le lăsase aprinse.

Va fi bine.

El se descălță la ușă înainte de a intra. Helene îl conduse în bucătărie și spuse degajată:

— Bucătăreasa noastră are liber în seara aceasta, vine mai târziu.

Puse apă la fiert pentru ceai.

Arthur tăcea, se lipi de calorifer. Deci îi fusese frig!

Helene abia reușea să își controleze mâinile și vesela pentru ceai zdrăngăni când o așeză pe masă. Fu cât pe ce să scape zaharnița. Era nervoasă? Da, era nervoasă. Totuși el nu îi va face niciun rău, nu? Nu va abuza de situație pentru a deveni insistent? Și chiar dacă…

Simțea o neliniște ciudată în stomac și constată cu surprindere că nu ar avea nimic împotrivă dacă el ar deveni insistent.

— Părinții mei nu sunt acasă, zise ea repede, ca să nu îi piară curajul. Au plecat la o înmormântare.

— Oh, răspunse el dând grav din cap. Pe o asemenea vreme moartea este și mai tristă.

Helene pusese mâna pe mânerul ceainicului. Căldura îi făcea bine.

— Sunt la Linz. O fi vremea ca pe aici?

— Probabil. Mai mult ori mai puțin.

— Se întorc abia duminică.

— Și tu ești singură atât timp?

— Nu mă deranjează.

Îi făcea bine să spună asta. Ceainicul începu să fluiere. Luă capacul și turnă ceaiul. Nu era un ceai bun, ci un amestec de ierburi. De când cu embargoul impus de aliați, doar asta se mai găsea. Pe pachet scria Deutsche Heimat.

Un moment îi fu greu să mai găsească un subiect de discuție. El stătea lipit de calorifer, se uita la ea și nu spunea nimic.

— Deci ai fost pe front, zise Helene în cele din urmă.

El dădu afirmativ din cap.

— Grupul de Armate Centru. Wjasma.

— În ultimul timp se aud tot mai puține lucruri despre frontul din est.

— Îmi imaginez.

— Și de cele mai multe ori nu poți fi sigur că sunt adevărate. Fiecare interpretează altfel.

El tuși.

— Da, ciudat. Cu cât avem mai multe surse de informare, cu atât știm mai puțin.

Poate că de vină era pur și simplu frigul. Poate că el se va mai dezmorți.

— Ai primit o permisie ca să vii în țară, presupuse Helene.

Arthur inspiră zgomotos, se îndreptă și își trase umerii în spate.

— Voiam să mă duc la sora mea. Dar nu este acasă.

— Neplăcută situație. Și părinții?

— S-au mutat anul trecut la Freiburg. Tatăl meu a primit o slujbă acolo.

— Freiburg… nu este departe.

— Hm…

Helene simțea că își pierdea răbdarea, nu voia să mai aștepte cu ceaiul. Scoase sita ceainicului și o puse în chiuvetă. Mai bine un ceai mai slab decât să nu ai nimic de spus.

Umplu cești le, se așeză la masă și întrebă:

— Zahăr vrei?

El clătină din cap, se așeză în fața ei, apucă ceașca fierbinte cu ambele mâini și luă o sorbitură.

— Da, aș vrea.

Helene îi întinse zaharnița.

— Nu este prea bun, nu?

— În armată ceaiul are gust de fân opărit. Ridică din umeri și adăugă: Probabil este același.

El luă o bucățică de zahăr, o puse în ceai și din nou discuția păru să fi luat sfârșit.

— Dacă sora ta nu este aici, ce o să faci? Adică unde te vei duce?

— Asta este problema, recunoscu el. Luă o înghițitură mai mare de ceai, părând că degustă fiertura. Apoi o privi cercetător și întrebă: îți pot mărturisi ceva?

— Ce anume? se miră Helene.

Arthur puse ceașca de o parte, scoase din buzunarul de la piept un bilet, îl despături cu grijă și i-l întinse peste masă.

— Este un bilet de concediu. Acesta îi permite unui soldat să călătorească.

Helene se aplecă deasupra hârtiei și citi. Pe bilet scria că Christian Hacker are dreptul la concediu în țară, la München, până pe 28 aprilie.

Ea ridică mirată privirea.

— Eu credeam că te cheamă Arthur.

— Așa mă cheamă. Arătă către bilet spunând: L-am furat de la un camarad. Mai avea de stat doar două ore de pază când l-a ucis un rus. Un lunetist. Nu a avut nicio șansă.

Helene luă îngrozită mâna de pe hârtie.

— Am ajutat la transportul cadavrului, povesti pe un ton neutru Arthur. Și când l-am pus lângă ceilalți morți și am rămas singur, m-am gândit că nu mai are nevoie de bilet. Trase adânc aer în piept și adăugă: Am fost colegi de cameră. Logodnica lui era la München.

Helene analiză în minte povestea: ce se întâmplase și ce însemna.

— Poți avea probleme, constată ea în cele din urmă.

Arthur râse.

— S-ar putea spune și așa. Ce am făcut eu se cheamă dezertare. Se sancționează cu condamnarea la moarte. El mai luă o gură de ceai și continuă: Dar eu nu am mai suportat toată nebunia. Am vrut să mă ascund la sora mea, până când se termină războiul acesta blestemat. Dar acum îmi dau seama că a fost o idee nebunească. Cu siguranță că acolo mă vor căuta prima dată.

Helene se aplecă din nou asupra hârtiei și puse degetul pe numărul din cincisprezece cifre al documentului.

— Dacă cineva ar fi băgat acest număr într-un computer, te-ar fi înșfăcat imediat.

— Da. Dar nimeni nu a făcut asta. Serviciile în spatele frontului nu sunt atât de dotate. Din buzunar mai scoase un cartonaș uzat și adăugă: Biletul de concediu și documentul personal, nimeni nu a vrut să vadă mai mult. Eu și Christian am fost des confundați. Desigur și asta m-a ajutat.

Helene îl privi, încercând să înțeleagă ce însemnau toate acestea și nu mai știu ce să spună. Nici el nu mai spuse nimic. Se așternu o liniște, de parcă acum se sprijinea pe umerii lor întreaga casă, mare, goală, tăcută, plină de lucruri nespuse.

— Și acum? întrebă ea după un timp cu mare greutate.

— Nu știu. El privea țintă tăblia mesei. Nu mă pot întoarce. Și nici mai departe nu pot merge.

Helene apucă ceașca, ca pe un colac de salvare, și sorbi îndelung, apoi se auzi vorbind, deși nu putea să creadă că era ea:

— Poți sta aici până mâine. Apoi vine bucătăreasa. Și camerista.

Care descoperise și îi spusese mamei de ascunzătoarea iepurașului.

— Și părinții mei. Până atunci trebuie să găsim o soluție.

•••

Helene se hotărî să îl găzduiască în camera lui Armin. Era cel mai simplu. Patul era deja făcut, ea va schimba așternutul mâine-dimineață.

— Îți este foame? îl întrebă.

Arthur dădu ezitant din cap:

— Puțin.

Îi încălzi mâncarea, ghiveci cu slănină, o porție mare, fiindcă bucătăreasa era de părere că ea era prea slabă. I-o puse în față lui Arthur, care, flămând, înghiți tot de parcă nu mâncase nimic de mai multe zile.

Și așa și era.

— Nu am putut să cumpăr nimic cât am călătorit cu trenul, povesti el jenat. Dacă aș fi folosit cardul s-ar fi aflat imediat unde mă aflam.

Helene confirmă. Și să fi luat cu el cardul prietenului mort ar fi fost inutil, mai întâi pentru că acesta ar fi fost anulat în cel mai scurt timp, cel târziu la anunțarea morții la evidența populației, și apoi chiar dacă anunțarea se făcea cu întârziere – ceea ce era posibil într-o zonă de război –, datele ar fi fost memorate și pe baza acestui card s-ar fi descoperit încotro plecase Arthur.

Însă era evident că nimănui nu îi trecuse prin cap faptul că el putea să circule cu biletul de concediu al mortului. Altfel ar fi fost suficient să fie dat în urmărire numele.

— Și telefonul tău?

— L-am lăsat acolo.

— Bine.

Ea încercă să își imagineze totul. Wjasma se afla cam la două sute de kilometri de Moscova.

— Călătoria cu trenul trebuie să fi durat mai multe zile. În tot acest timp nu ai mâncat nimic?

Arthur ridică din umeri.

— Într-o gară o vânzătoare ambulantă mi-a dat două mere. Și mai aveam apă.

— Te-ai săturat? Mai avem pâine și brânză și…

— Mulțumesc, o întrerupse el. Este suficient. Dacă mănânc mai mult, cu siguranță mi s-ar face rău.

Helene se ridică. Listă în gând lucrurile la care trebuia să se gândească, stabili întrucâtva un plan, ca la programare, ca să știe exact ce voia să facă și ce trebuia să evite.

— Îți arăt unde se află dușul, zise gândindu-se dacă în boiler apa era suficient de fierbinte.

El o urmă. Ea îi dădu un prosop, îi arătă unde era baia, unde era camera lui Armin și trase sertarele cu haine.

— Poți lua ceea ce ți se potrivește.

— Ale cui sunt lucrurile?

— Ale fratelui meu. A căzut la intrarea în Polonia.

— Oh, îmi pare rău.

Ea împinse la loc sertarele. Va trebui să fie atentă să nu rămână nicio urmă după Arthur. Niciun fir de păr în scurgerea de la duș. Va trebui să pună prosopul și rufăria de pat între celelalte rufe. O mie de lucruri. Un program pentru calculator era mai ușor de făcut. În viață totul se petrece aiurea.

— Probabil că eu va trebui să mai ies, zise ea.

— Cum așa?

— Ca să găsesc o soluție.

În privirea lui citi suspiciunea. Dar și frica. Exact așa se uitase la ea iepurașul când îl găsise afară lângă gard, ascuns sub crengi.

— Este de ajuns dacă pot să rămân aici în noaptea aceasta. Nu trebuie să te pui în pericol din cauza mea. După ce mă încălzesc, mâine plec mai departe.

— Încotro?

El ezită, era evident că prefera ca măcar în acest moment să nu se gândească la asta.

— Până la München pot să ajung, ai văzut. Münchenul este mare, voi găsi eu o ascunzătoare.

— Pentru cât timp?

— Până când războiul va fi definitiv pierdut.

Helene îl examină cu privirea, așa cum stătea, epuizat. Și văzu în ochii lui, dincolo de teamă și disperare, ceva din ororile pe care aceștia le văzuseră.

— Liniștește-te. Am să văd ce pot face.

El șovăi și în cele din urmă acceptă.

— Atunci mă duc să fac un duș. Și… mulțumesc pentru tot. Este deja mai mult decât aș fi putut să sper.

Helene așteptă ca el să dispară în baie și să audă apa curgând. Apoi se duse în camera ei, luă telefonul din încărcător, o sună pe Marie și o întrebă dacă ar putea să treacă puțin pe la ea.

— Vocea ta sună ciudat, spuse mirată prietena ei.

— Am nevoie de o încurajare și de un sfat, răspunse Helene. Unde le-aș putea găsi dacă nu la tine?

Marie râse.

— Ei, atunci vino. În mod sigur nu mă voi culca devreme. Copilul joacă fotbal în pântecul meu. Mă tem că nu voi putea să adorm până nu voi afla scorul final.

Marie era gravidă în luna a șaptea și de câtva timp copilul ei era foarte activ.

— Mulțumesc. Acum mă urc pe bicicletă.

Helene încheie discuția și puse telefonul din nou la încărcat. Cu siguranță nu îl va lua cu ea.

Înainte de a pleca, își luă însă o foaie și stiloul, pentru a nota ce avea de făcut. Apoi se înfofoli în haine călduroase, se încălță cu cizmele căptușite cu blană și ieși din casă.

După nicio jumătate de oră se afla în gospodăria soților Aschenbrenner, transpirată sub palton, cu urechile reci ca gheața. Coborî de pe bicicletă și bătu la ușă. Îi deschise Marie, mai rotundă decât atunci când o văzuse ultima dată, dar și mai frumoasă.

— Parcă ai zburat. Intră.

Helene o urmă în casă, unde soba de fontă încălzea cămăruțele joase. Acum se simțea bine. Auzi televizorul în camera de zi. După vocile patetice, se transmitea un film artistic.

— Sper că nu te rețin de la ceva, zise ea în timp ce își scotea paltonul și îl agăța de un cârlig din hol.

— Doar de la acesta… Marie ridică lucrul de mână pe care îl pusese pe o comodă când venise să deschidă ușa; un costumaș de copil, din lână gri, la care începuse să tricoteze. Hai, dă-i drumul, pare a fi mare dramă, nu?

— S-ar putea spune și așa, răspunse Helene eschivându-se, apoi duse degetele la buze și îi întinse Mariei un bilet, pe care scrisese:

> *Suntem ascultate prin telefon și televizor. Te rog să spui cu voce tare că trebuie să îți pui telefonul la încărcat, după care vom merge departe de aceste obiecte.*

Marie făcu ochii mari, apoi zise:

— Ah, Helene, cu siguranță că nu e mare lucru. Să nu uit să pun telefonul la încărcat. Ea conectă aparatul la încărcătorul ținut ca majoritatea oamenilor pe comoda din hol. Așa… acum să mergem în bucătărie. Acolo este cel mai cald. Pentru discuții despre necazuri în dragoste nu poate fi niciodată destul de cald.

Nici nu închise bine ușa de la bucătărie în urma lor și o întrebă agitată:

— Este adevărat? Se ascultă telefoanele?

— Da, răspunse Helene. Acestea sunt un fel de echipamente de ascultare pe care le plătim din banii noștri și le cărăm după noi de bunăvoie. Ne pot asculta prin telefon și când este oprit.

Ea mototoli biletul cu avertismentul, deschise ușița sobei, aruncă hârtia în foc, așteptă ca aceasta să ardă, apoi închise ușița la loc.

— Și care este problema pe care nu ar mai trebui să o audă nimeni în afară de mine? vru să afle Marie.

Helene trase adânc aer în piept:

— Îți mai aduci aminte de Arthur?

— Cel de la sărbătoarea din luna mai? Cel cu coada aceea mică de cal?

— Azi a apărut brusc în fața casei mele.

— Și?

— Și l-am lăsat să intre. Am băut ceai împreună.

Marie se încruntă.

— Nu spunea că trebuia să se prezinte la recrutare?

— Tocmai.

Prietena ei înțelese.

Helene îi povesti repede totul și când ajunse la termenul de „dezertor” șopti.

— Și acum nu știu ce să fac. Nu îl pot lăsa baltă! Dar mâine cel târziu se întoarce bucătăreasa noastră, părinții mei vin poimâine… Și tu îi știi. Niciodată nu ar ascunde un dezertor! Helene se opri, își acoperi fața cu mâinile, oftă și continuă: Nici nu știu dacă vreau să fac asta. Lucrez la Agenția Națională de Securitate! Dacă se află că am ajutat un dezertor, ajung eu însămi în fața Curții Marțiale!

— Așteaptă… Trebuie să îl chem pe Otto.

— Da. Helene clătină afirmativ din cap și zise repede: Să lase televizorul deschis. Pentru zgomot de fond.

Rămasă singură în bucătărie, gândurile i-o luară razna, cântări șansele și pericolele, se gândi la considerentele morale și în final la cele mai importante – aspectele practice: unde ar putea să dispară Arthur? Se gândi să îl deghizeze, să îl facă mai în vârstă decât era, poate chiar handicapat, inapt pentru serviciul militar și să îl dea drept argat pe undeva. Poate cunoștea Otto pe cineva care mai avea nevoie de brațe de muncă și nu ar pune întrebări.

Era prea mult. De fapt mult prea mult. Mai curând ar trebui să spere că Otto și Marie vor avea idei mai bune decât ale ei.

Se deschise ușa dinspre hol și Otto apăru nu foarte fericit că Marie îl luase de la film.

— De când mă pricep eu să dau sfaturi în probleme de dragoste?

Marie îl trase înăuntru, împinse ușa în spatele lui și spuse:

— Nici nu este vorba despre probleme de dragoste. Am zis doar așa…

Pe urmă îi explică faptul că erau ascultați și acesta făcu ochii mari.

— Pot asculta prin televizor ce discutăm noi? întrebă el și o privi pe Helene atât de indignat, de parcă ea era vinovată de asta. Cum așa?

— La fel și prin telefon, îi explică Helene. Prin radio. Au integrat un microfon minuscul, nu mai mare decât gămălia unui ac, și un emițător. Nu cunosc amănunte tehnice, știu doar că noi la agenție am memorat peste două milioane de ore de discuții interceptate.

— Este prea de tot! zise Otto și se încruntă. Dar cum de…

— Cum de îți trece prin cap că ne-ar asculta pe noi? îi continuă Marie ideea. Ce am făcut noi ca să devenim suspecți?

— Nu ați făcut nimic. Nu trebuie să fii suspect. Totul trece prin computere care se conectează arbitrar la telefoane și verifică dacă se aude ceva. Dacă da, înregistrează.

— Dar două milioane de ore… Otto era uimit de acest număr. Dar cine ascultă toate astea?

— Nimeni. Există computere care caută cuvinte-cheie. Dar este foarte important ca înregistrările să fie acolo. Dacă la un moment dat cineva este suspectat de ceva, se caută în înregistrări. Chiar în cele făcute cu ani în urmă.

Ochi mari. Groază. Helene își aminti de momentul când ea însăși aflase asta. Fusese la fel

de îngrozită.

— Dar aici nu ne poate asculta nimeni? vru să se asigure Marie.

— De aceea am folosit biletul, răspunse Helene, și se opri, neștiind cum să îi explice lui Otto despre ce era vorba.

O făcu însă Marie.

— Helene are acasă un soldat pe care noi îl cunoșteam mai demult. Acesta a fost pe frontul de est, însă a dezertat.

— Aoleu! exclamă Otto.

— Părinții ei nu sunt aici, nici servitorii, dar doar astăzi. Cel târziu mâine-dimineață el ar trebui să dispară.

— Înțeleg, spuse Otto.

— Iar eu te-am luat de la televizor pentru că voiam să aflu părerea ta, încheie Marie.

Otto își privi cercetător soția, apoi pe Helene și din nou pe Marie.

— Un soldat.

— Da, zise Marie și ridică din umeri.

Helene avu brusc senzația că nu mai înțelege ce se petrece în fața ei. Se părea că asista la un fel de discuție cu dublu înțeles – pe de o parte cei doi discutau despre ea și problema ei, pe de altă parte despre ceva ce ea habar nu avea.

Poate că fusese o greșeală să vină aici. O greșeală că îi implicase pe cei doi.

Dar ea nu știuse cui să i se adreseze.

— Helene, zise cu toată seriozitatea Otto, eu cred că este mai bine să te întorci acum acasă. Noi trebuie mai întâi să cugetăm asupra acestei probleme.

— Vom găsi o soluție, promise Marie.

— Te anunțăm noi, zise Otto. Cel târziu mâine-dimineață.

•••

Helene își luă rămas-bun în grabă și plecă imediat. Mai bine nu le spunea! Trebuia să

găsească singură o soluție. Să se poarte în sfârșit ca un adult.

Pedala prin întunericul nopții care tocmai se așternea. Era frig, un vânt tăietor îi mușca parcă din față. Nu era nimeni pe drum. Părea că întreg orașul murise împreună cu împrejurimile. Nicio lumină nicăieri, pentru că era obligatorie păstrarea întunericului, doar pata anemică aruncată de farul bicicletei, sub cerul parțial acoperit cu nori zdrențăroși, o jumătate de lună și câteva stele. Și tot ce auzea erau respirația ei icnită, scrâșnetul cauciucurilor pe pietriș și pe pământ, zăngănitul lanțului.

Să găsească o soluție. Gândurile i se învârteau în cerc precum o piatră de moară. Trebuia să găsească o soluție. Scotoci în gând casa părinților: o casă atât de imensă, dar fără o posibilitate de a ascunde pe cineva! Nu fără ca să prindă toți de veste. Și să fie de acord cu asta nu putea să spere.

Pavilionul vechi din grădină, gol de când Herr Heinrich nu mai lucra la părinții ei? Nu. Era izolat, dar cum să îl încălzească fără să iasă fum pe coș?

Poate una dintre camerele de la mansardă? Unele aveau instalate calorifere. Dar ea va trebui să fure zilnic din mâncare și asta ani la rând, iar Arthur va trebui să nu facă niciun zgomot. Putea suporta cineva asta?

Începu să burnițeze. Umezeala îi acoperi obrajii, așa că nu își mai da seama dacă plângea ori nu. Trebuia să găsească o soluție, trebuia! Măcar de nu i-ar bate inima atât de tare, dacă gândurile nu i s-ar roti cu furia unei tornade! Acum avea nevoie de liniștea care la birou o ajuta să găsească soluții, de liniște și de timp…

Timp. Da. În acest moment asta era problema: cât timp avea la dispoziție. Nu va găsi o soluție dacă era stăpânită de teama că în orice moment se putea întoarce cineva.

Trebuia să clarifice problema asta. Hotărâtă, nu mai coti pe drumul obișnuit către casă, ci pedală

mai departe spre centrul orașului.

Ajunse în fața clădirii NSA, care se înălța colosală și întunecată. Își parcă bicicleta sub acoperișul din tablă ondulată, cum făcea în fiecare dimineață. Nu mai venise niciodată atât de târziu, dar se descurcă și pe întuneric, urcă scara lată, trecu de portal și pătrunse în holul călduț.

Îi ieși în întâmpinare paznicul din tura de noapte, Herr Behrmann, un bărbat cu un mers puțin aplecat, de vreo șaizeci de ani, cu un păr alb atât de bogat, încât îi amintea Helenei de tabloul bătrânului Beethoven.

— Fräulein Bodenkamp? se miră acesta. Atât de târziu?

— Am uitat să rezolv ceva, spuse repede Helene. Ceva urgent.

Bărbatul zâmbi compătimitor.

— Ah, da. O virgulă. Eh, i se întâmplă fiecăruia la un moment dat.

Bătrânul îi întinse mâna, ca de fiecare dată.

Helene clătină din cap:

— Telefonul l-am lăsat acasă.

— Atunci spor la treabă.

Behrmann apăsă pe butonul care îi permitea Helenei să treacă de detectorul de metale.

Nu urcase niciodată treptele uriașei case a scărilor atât de târziu, abia iluminate de câteva lămpi de veghe. Era sumbru și zumzetul îndepărtat al arhivelor; pentru prima dată îi trecu prin minte că acesta trebuia să fie și zgomotul făcut de bombardierele inamice care se apropiau de un oraș.

Intrată în biroul ei, aprinse doar lampa de pe masa de lucru, porni computerul și verifică draperia. Totul era cum trebuia. Se așeză în fața tastaturii și inspiră adânc.

Ceea ce intenționa să facă acum era strict interzis. Folosirea datelor NSA în scop personal – scria cu litere îngroșate în contractul de angajare – putea conduce nu doar la concedierea imediată, ci

chiar la răspundere penală. Și dacă se descoperea că ea ignorase această interdicție, pentru a ajuta un dezertor – un infractor! –, o aștepta închisoarea sau chiar lagărul.

Acesta era un aspect al problemei. Celălalt era Arthur. Arthur, pe care abia îl văzuse cum înfulecase mâncarea. Arthur slăbit, umbra acelui tânăr alături de care petrecuse o minunată oră în timpul sărbătorii din mai. Arthur, acum aflat acasă la ea, neajutorat, urmărit, lipsit de un loc în care să se salveze.

Asta era problema. Având în vedere toate acestea, ce decizie putea lua?

Atinse tastele și scrise:

CONECTARE LA TABELELE CĂII FERATE A REICHULUI:
VÂNZĂRI BILETE

După treizeci de secunde știa că părinții ei luaseră bilete pentru duminică dimineața.

CONECTARE TABELE REICHSBANK:
TRANSFER SUME

Dură ceva mai mult. Tatăl ei plătise un prânz în vagonul restaurant și un taxi la Linz, mama ei cumpărase o sticlă cu apă în tren. Asta era tot. Fără cină.

Helene se uită la ceas. Probabil că în acest moment se aflau la masă în hotel.

DESCHIDE SERVICIUL DEPOZIT
CAUTĂ Hotel Weinzinger

Așa cum se gândise: hotelul utiliza serviciile bazei de date, deci ea avea acces la toate datele acestuia. Pentru soții Bodenkamp se rezervase o masă la restaurant pentru ora 19:30 și în plus se solicitase la recepție rezervarea de bilete la teatru

pentru sâmbătă seara, mențiune sub care era notat rezolvat.

Bun. Părinții nu vor renunța la teatru, asta era cert. Deci nu vor modifica data întoarcerii. Vor veni duminică după-amiaza, nu mai devreme.

Rămâneau Berta și Johanna.

Apăreau și cheltuielile Bertei, din care se vedea că de când plecase la Frankfurt nu își luase bilete de întors. Deci va mai dura până să vină. Foarte bine. Berta era marele pericol pentru ascunzătoarea din casă.

Iar Johanna… Cum îl chema pe admiratorul ei? Moritz, exact. Moritz Troll.

CONECTARE TABELE CETĂȚENI AI REICHULUI

Hm… Erau mai mulți Moritz Troll și mai ales cei de vârsta acelui bărbat voinic, cu mustață pleoștită, căruia Johanna îi făcea menajul de la o vreme.

Helene renunță. Exista o cale mult mai simplă pentru a afla unde era Johanna.

SERVICII TELEFONICE
LOCALIZARE

Helene tastă numărul de telefon al Johannei și ceru localizarea pe hartă.

Oho! Johanna era în Erfurt și nu oriunde, ci la Hotel Erfurter Hof! Generos acest Herr Troll!

Dar ce aflase astfel despre întoarcerea Johannei? Helene șovăi, pentru că îi venise o altă idee, din categoria „dacă tot am ajuns aici”, dar la fel de nepotrivită. Total nepotrivită. De-a dreptul indecentă.

Și totodată irezistibilă.

Helene ridică receptorul aparatului telefonic, îl duse la ureche și tastă:

ASCULTARE

În minte urmări cum comanda se deplasează prin cablul telefonic până la un turn-radio din Erfurt, cum de acolo prin unde radio invizibile ajunge la telefonul Johannei și activează microfonul.

Se auziră foșnete puternice și cineva care gemea.

Helene încercă să își imagineze ce însemnau astea. Poate că Johanna își băga telefonul în buzunar și urca treptele. Nu se auzea nicio vorbă.

Ba da. Acum auzi o voce:

— Da, da. Oh, da. Oh… oh… oh…

Interveni o a doua voce, una gravă de bărbat, care scotea doar sunete nearticulate. Și gemea. Un țipăt, vocea mai subțire scoase și ea un țipăt strident, apoi se făcu liniște.

Apoi vocea Johannei:

— Când am spus că îmi este foame, chiar mă gândeam la mâncare.

— Mergem și la masă, se auzi vocea unui bărbat pe deplin satisfăcut. După care ne întoarcem aici și o mai facem o dată.

Johanna chicoti.

— Dar mai întâi trebuie să mă îmbrac.

— Da, din păcate, este necesar.

Helene tastă repede:

ASCULTARE ÎNCHEIATA

Și puse receptorul în furcă. Duse mâna la gură, fiind sigură că roșise toată. Dumnezeule! Niciodată nu o va mai putea privi în ochi pe Johanna.

Dar cel mai penibil era că avusese nevoie de atât timp ca să priceapă ce asculta de fapt!

Opri monitorul, apoi rămase o vreme nemișcată, ca să se liniștească și ca haosul din capul ei să se mai domolească.

Aflase ce voise. Cu siguranță Johanna nu se va întoarce până mâine-dimineață, probabil că va sosi puțin înainte de prânz.

În cele din urmă se ridică, se duse la toaletă, își dădu cu apă rece pe față și se uită în oglindă. Nu, nu mai era roșie. Doar jenată. În mintea ei încă auzea țipete de extaz, ca un ecou care nu mai voia să se termine.

Tresări când ușa toaletei se deschise brusc și intră o femeie, Hedwig Schafmeister, din grupa 7.

— Oh. Hallo, Helene. Așa târziu pe aici?

— Uitasem să pun o virgulă, răspunse Helene, pentru că altceva nu îi trecu prin cap.

Hedwig râse. Aceasta avea chipul plin de pistrui și bucle castanii-deschise, ca o adevărată coamă.

— Știu cum este. Stai acasă și nu ai pace. Tot timpul te gândești dacă mâine-dimineață uit ce am de modificat? Deși garantat nu uiți. Dar nici să dormi nu poți.

— Da, răspunse Helene precaută. Cam așa ceva. Dar tu?

— Ah, ceva obișnuit.

Hedwig se duse la fereastră, dădu la o parte draperia de camuflaj, deschise geamul mat și își aprinse o țigară.

— O evaluare care durează mai multe ore, pentru că necesită date din tot Reichul și bineînțeles nemaipomenit de repede. Scoase primul fum de țigară, dar nici nu se gândi să îl expedieze afară. Cred că va mai dura încă o jumătate de oră.

Helene dădu din cap, căutând o cale de a încheia discuția.

— Cred că mai bine îmi văd de treaba mea.

Hedwig ridică mâna cu țigara.

— Atac cu gaze. Obligă inamicul să se retragă, zise ea și râse zgomotos.

Helene se sili să simuleze un surâs și plecă. De fapt, se cutremurase. Unchiul Siegmund îi povestise despre atacurile cu gaze din războiul

mondial. Nu era ceva pe seama căruia să faci glume.

Se grăbi să ajungă în birou, înlătură toate urmele de interogare, opri computerul, stinse lumina și plecă.

— A mers repede, comentă paznicul de noapte.

— Chiar a fost doar o virgulă, răspunse Helene.

El zâmbi.

— Ați știut unde.

— Exact.

Pe drumul către casă prin orașul întunecat, cu străzi goale, pe lângă sacii cu nisip care acopereau ferestrele de la pivnițe, Helene simți că se mai relaxează. Așadar avea la dispoziție noaptea aceasta pentru a găsi cel puțin o soluție provizorie. Pentru a găsi o ascunzătoare, în care Arthur să fie în siguranță o vreme – câteva zile, o săptămână. Până va găsi o ascunzătoare mai bună și o cale de a-l duce până acolo.

Așa că era puțin mai liniștită când intră pe Sven Hedin Straße, dar în clipa următoare se opri.

În fața casei părinților ei era o mașină, o mașină pe care nu o mai văzuse.

26.

Helene opri bicicleta speriată. Ce însemna asta? Mașina era oprită în dreptul casei, în fața porții închise, deci nu era parcată, aștepta pe cineva. Pe cine?

Sau era mașina cu care prietenul Johannei o luase pe aceasta și acum o adusese înapoi? Dar nu era posibil. Cu doar un sfert de oră mai înainte cei doi… Doar îi auzise. Nu aveau cum să ajungă așa repede de la Erfurt la Weimar!

Portiera se deschise și Helene, paralizată de frică, văzu pe cineva coborând. Un bărbat, o siluetă dintr-un scenariu de groază. Inima îi bătea să îi spargă pieptul, simțea bătăile până în mâinile strânse pe ghidon.

Dacă poliția militară era pe urmele lui Arthur? Ori Gestapoul?

— Helene? întrebă bărbatul. Tu ești?

Era Otto!

— Da. Otto? Ce faci aici? îl întrebă apropiindu-se ușor cu bicicleta.

— M-am liniștit, zise Otto. Unde ai fost? Eram îngrijorat. A trecut mai mult de o oră de când ai plecat de la noi. Am încercat să te sun, dar…

— A trebuit să trec pe la agenție, răspunse Helene cu respirația întretăiată de spaimă.

— La agenție? De ce?

Vru să repete gluma cu virgula, dar se răzgândi:

— Nu are importanță. Mai bine spune-mi ce cauți tu aici? Și ce mașină este asta?

— Este a doctorului Lauser, care locuiește aproape de noi. Trebuie să i-o duc înapoi cât se poate de repede, în cazul în care este chemat la o urgență. Otto făcu un gest de nerăbdare și adăugă: Hai, ia-ți musafirul!

— Musafirul meu? Helene nu mai înțelegea nimic. Dar de ce?

Otto se aplecă spre ea și îi șopti:

— Ei, de ce! Ca să îl ducem la o ascunzătoare, firește. Apucă bicicleta de ghidon. Între timp îți pun bicicleta în mașină.

— Da, bine…

— Nu știu dacă te pot aduce apoi înapoi, de-aia.

Helene își reveni cu greu. O ascunzătoare? Habar nu avea despre ce vorbea Otto. Pe de altă parte îi era indiferent, pentru că ea nu avea un plan mai bun. Așa că îi lăsă bicicleta, intră în curte și se grăbi spre casa cufundată în întuneric.

Intră și închise cu grijă ușa după ea, înainte de a striga:

— Hallo? Eu sunt!

Liniște. Liniște de parcă Arthur nu mai era acolo. Ba mai mult, de parcă nu ar fi fost niciodată.

Helene se sperie. Era posibil să fi plecat? Se gândise că trebuia să o scutească de necazuri și de eforturi? Ori i se făcuse frică, pentru că ea lipsea de mult timp și fugise?

Se duse până în mijlocul holului și strigă cât putu de tare:

— Hallo! Ești aici?

Strigătul ei se pierdea în străfundurile casei.

— Arthur!

Nimic. Casa părea părăsită.

Deznădăjduită, o luă la fugă pe scări în sus. Poate că dormea adânc, epuizat de încercările prin care trecuse. Îl va găsi. Trebuia să îl găsească!

Camera lui Armin era goală, patul neatins.

— Arthur! Unde ești?

Toată această osteneală, toate fricile și agitația, pentru nimic? O străfulgeră un gând, apoi o cuprinse durerea, o senzație de nefericire, de tristețe ca după o șansă pierdută.

Intră în baie. Era goală, însă aici măcar atârna un prosop ud. O dovadă a faptului că nu visase. Domnea un fel de dezordine bărbătească, așa cum lăsa și fratele ei în urmă.

Helenei îi mai trecu prin minte că poate Arthur căutase singur o ascunzătoare în casă. Reveni în hol, privi în jur, se gândi unde să mai caute.

În clipa aceea auzi un scârțâit ușor, care i se păru cunoscut.

— Arthur?

Apoi îl văzu. Cobora scara de la mansardă. Asta era. Unele trepte scârțâiau când păşeai pe ele.

— Hallo, spuse el cu o voce confuză. Eu… Am auzit soneria. Pe urmă am văzut mașina din fața casei și m-am gândit că este mai bine să mă ascund. Arătă spre mansardă și adăugă: Am fost sus. Și cred că am adormit. O privi și clipi des. M-ai strigat, nu?

— Da, te-am strigat, zise ușurată Helene. Dacă nu am fi așa presați de timp! apoi adăugă: Ăă… trebuie să mergem la o ascunzătoare. Strânge-ți lucrurile că plecăm.

Arthur o privi palid și pe jumătate adormit.

— Nu am nimic. Doar ce este pe mine. Ce fel de ascunzătoare?

— Nici eu nu știu, răspunse grăbită Helene. Însă este vorba despre prieteni. Cei mai buni prieteni ai mei. În care mă încred.

Ea fugi din nou în camera lui Armin și strânse câteva lucruri, rufărie de corp, șosete, două perechi de pantaloni, două cămăși, două pulovere, nu prea mult, ca să nu atragă atenția, deși cine le-ar fi numărat? Cine știa câți chiloți avusese Armin? Nimeni nu se mai atinsese de doi ani de camera aceasta. Îndesă totul într-o sacoșă sport de la clubul de handbal al lui Armin și i-o puse în brațe lui Arthur.

— Haide!

Mașina îi aștepta în fața casei. Otto deschisese poarta și o adusese în fața intrării, în spatele arborilor și tufișurilor care o ascundeau de casele învecinate. Această porțiune din Sven Hedin Straße îi păruse întotdeauna sumbră, pentru că aici

putea să se întâmple orice, fără să bage nimeni de seamă.

Se mai întoarse o dată spre casă, o pată neagră pe cerul și așa întunecat al nopții. Oare încuiase? Da. Bine. Urcă în mașină, apoi coborî să închidă poarta aleii de acces și Otto plecă în trombă.

Era liniștea. Helene observă că Otto făcea un ocol, dar nu spuse nimic. Se bucură că se gândise la asta și nu o surprinse. Otto era un vulpoi șiret. Altfel Marie nu l-ar fi luat de bărbat.

De parcă îi citise gândul, Otto o întrebă:

— Marie mi-a spus că îl știi pe Herr Stern.

— Herr Stern?

Numele nu îi spunea nimic.

— A fost odată negustor de vite. Prieten cu tatăl ei.

— Ah, da.

Acum își aminti. Își aduse aminte de un bărbat corpolent, cu barbișon și tichie, dar nu l-ar recunoaște.

— Nu pot să spun că îl știu. L-am văzut o dată.

— Nu are importanță, spuse Otto. Tatăl Mariei ne-a rugat să amenajăm o ascunzătoare pentru Herr Stern și soția lui. Pentru orice eventualitate. Inițial soții Stern nu au vrut să plece și când s-au hotărât să o facă totuși, nu au mai putut aduna suma pentru taxa de părăsire a Reichului. Și atunci Hermann, tatăl Mariei, a fost de părere că era mai bine dacă se pregăteau pentru ce era mai rău. Dacă vor fi și mai persecutați.

Helene începu să înțeleagă.

— Aveți o ascunzătoare în care poate sta și Arthur.

Otto dădu din cap:

— Problema este că soții Stern nu au mai venit. Nu știm de ce. Stabilisem să vină în decembrie și puțin înainte ca evreii să fie nevoiți să predea telefoanele, Hermann și Avraham au vorbit la telefon și au schimbat parola convenită. Dar nu au

mai apărut. Probabil că au găsit o cale de a părăsi țara.

— Ori au fost deportați, interveni Arthur de pe locul din spate.

Helene se întoarse spre el:

— Deportați? Adică?

— În est, le spuse Arthur pe un ton neutru. S-au amenajat lagăre în care vor să bage evreii din toată Europa. Ca să îi separe de celelalte popoare, așa se spune. Se pare că este un loc groaznic.

O vreme nimeni nu mai spuse nimic, toți priveau afară în noapte, în lumina palidă proiectată de farurile mașinii.

— Am auzit asemenea zvonuri, recunoscu Otto. Dar am crezut mereu că este vorba despre propaganda groazei practicată de englezi. Ca în războiul mondial.

Helene știa la ce se referea acesta. În 1915, englezii susținuseră că soldații germani violau femeile belgiene, le tăiau mâinile copiilor acestora ori îi spintecau fără milă cu baionetele. Deși se dovediseră invenții, toată lumea le-a crezut. Tatăl ei spunea mereu că de aceea Germania a fost atât de umilită după înfrângere, pentru că adevărul a ieșit la iveală abia după ani buni.

Arthur tuși.

— Am vorbit cu oameni care au lucrat la ridicarea lagărelor. Spuneau că acestea sunt prea mici pentru atât de mulți oameni. Condițiile de cazare sunt proaste, mâncarea este puțină și igiena, catastrofală. Mai toți se îmbolnăvesc și mulți mor. După ce ezită, adăugă: În plus, toate lagărele sunt controlate de SS. Asta nu poate fi bine.

— Groaznic, zise Otto. După o vreme acesta continuă: Să nu îi povestiți despre asta Mariei. Oftă, apoi adăugă: Acesta este motivul pentru care avem o cameră secretă. Voiam doar să îl întrebăm pe tatăl Mariei dacă trebuie să o mai ținem liberă. Dacă mai speră ca soții Stern să apară. Pentru că mă tem că este prea mică pentru trei persoane.

— Și ce a spus? întrebă Helene.

— A spus că o putem folosi. Otto căută în oglinda retrovizoare privirea lui Arthur: Este de aceeași părere ca mine și ca Marie. După cum evoluează lucrurile, este puțin probabil să apară așa cum a apărut el în fața casei tale.

— Nu s-a mai întâmplat, interveni Helene. A fost prima dată.

— În orice caz, continuă Otto, pentru noi este ca și cum ar fi voința lui Dumnezeu. De aceea trebuie să primiți camera și să rămâneți acolo, până la terminarea războiului.

— Mulțumesc, răspunse Arthur cu nespusă ușurare. Apoi oftă și zise: Aș vrea să mai pot crede în Dumnezeu.

Helene trase înspăimântată aer în piept. Oh, nu! Cum de putuse Arthur să spună așa ceva? Otto era foarte credincios, la fel și Marie. Poate că se…

Dar Otto râse indiferent:

— Asta este. După cât se pare, Dumnezeu crede în dumneavoastră.

•••

Așa a ajuns Helene pentru a doua oară în această seară la gospodăria familiei Aschenbrenner.

— Pentru ce i-ai spus doctorului că ai nevoie de mașina lui? întrebă ea.

Se gândea febril la toate riscurile și pericolele posibile. Gândea în mișcări, limite și măsuri de siguranță, ca și cum ar putea să își programeze și viața.

— Nimic, răspunse Otto într-o doară. Nu l-a interesat.

Părea că Otto făcuse asta de multe ori. Bine. Helene nu mai puse întrebări.

Marie îi aștepta. Din ușa slab iluminată a casei, o siluetă cu abdomen proeminent îi urmări cum intrau în curte și se opreau în fața ușii.

Otto coborî geamul portierei.

— A anunțat cumva doctorul Lauser că vine?

— Nu, răspunse Marie.

— Bine, atunci să intrăm.

— Dar…, începu Helene.

— Toate telefoanele sunt în dormitor, anunță Marie. Și ușa spre camera de zi este închisă. Am pus și o pătură peste televizor.

Bun. Helene coborî. Intrară toți în casă, la căldură. Un moment fură stânjeniți. Arthur se prezentă, dar Marie îi spuse că se cunoșteau de la petrecerea din luna mai. Arthur își aminti vag.

— Acesta nu este un lucru bun, comentă Otto, pentru că Gestapoul îl va căuta mai întâi la cunoștințe.

Arthur confirmă întunecat:

— Da, așa este.

Helene trase adânc aer în piept. Așa este! Ce făceau ei nu era o joacă. Își riscau toți viața ori măcar libertatea. Înainte de toți, Otto și Marie. Și dacă li se întâmpla ceva celor doi, ea purta vina, deoarece ea îi implicase în treaba asta!

Simțea groaza ca un pumn în măruntaie. Își închipui ce ar fi însemnat concret asta gândindu-se la pozele pe care le văzuse în copilărie în cărțile de medicină ale tatălui ei.

Pe de altă parte, cei doi fuseseră de acord să ascundă o pereche de evrei. Deci deja luaseră decizia de a încălca legea.

Dar pumnul nu fu mai ușor.

— Eu propun, zise Otto, să începem imediat prezentarea palatului.

Evident se grăbea, gândindu-se că trebuia să înapoieze mașina.

Traversară holul până la scările din dreapta, care urcau la nivelul superior. Pe partea stângă era o ușă care dădea în șură. Marie rămase ultima, având grijă să închidă bine ușa în urma lor.

Era frig și mirosea puternic a fân, a benzină și a îngrășăminte. Otto aprinse lumina, două becuri atârnate foarte sus, care luminau slab șura, o hală uriașă din lemn și zidărie veche, acoperită cu țiglă.

Lumina pălea în cotloane. Aici se aflau tractorul, carul de fân, o remorcă mică și un plug. Grapa era așezată într-un cadru sub un pat de șipci care ocupa mai bine de jumătate din șură, sprijinit pe fân. Peste fân era un alt pat din șipci mai fragil, iar deasupra lui iarăși fân. Helene mai fusese aici, dar niciodată noaptea. Întunericul făcea ca totul să pară neobișnuit și sumbru.

Otto îi conduse pe lângă tractor, până lângă perete, unde era un fel de atelier cu un banc de lucru, pe care se afla o canistră cu ulei lubrifiant. Chei străvechi de strâns șuruburi erau înșirate pe perete, deasupra lor fiind o fereastră acoperită cu hârtie groasă înnegrită, dintr-aceea pentru camuflaj.

— Cred că asta este, își dădu cu părerea Arthur, arătând spre peretele atelierului, unde se zărea o ușă în spatele mai multor grătare.

Otto mustăci.

— Așa pare, nu? Dar nu este decât o capcană. Este adevărat, în spatele ei se află o încăpere destul de mare, unde depozităm vechituri. O jumătate de duzină de coase, o puțină pentru unt, vase din tablă, un jug pentru cai – lucruri din care există cu grămada în fiecare gospodărie, care nu mai sunt utile, dar de care nici nu te poți dispensa. Mai întâi pentru că au aparținut părinților și bunicilor, deci sunt moștenire, și în al doilea rând, pentru că nu se știe. Este posibil ca vreodată să fim nevoiți să facem din nou untul manual. Ori să arăm cu caii. El se cutremură și adăugă: Să sperăm că nu.

— Înțeleg, spuse Arthur. Interesant. Și adevărata ascunzătoare?

— Este câțiva pași mai încolo, îi spuse Otto mulțumit că Arthur și Helene priveau mirați în jur. O ascunzătoare? Aici? Helene vedea doar tractorul, celelalte mașini agricole și fânul de deasupra capetelor lor, care atârna printre șipci. Podeaua era din pământ bine bătătorit.

— Se pare că este o ascunzătoare foarte bună, conchise Otto și scoase dintre banc și perete o tijă cu un cârlig în cap. O ridică și numără în direcția peretelui din spate: Unu, doi, trei, patru, cinci, șase, șapte, opt.

Între șipca a opta și a noua vârî cârligul în fân. Se auzi un clic. Și spre uimirea Helenei, se desprinse o ușă dreptunghiulară din cadrul de șipci. Fânul care atârna prin deschizătură era de fapt așezat cu grijă și nu se observa nimic.

Deasupra fânului se zări o clapă solidă din lemn, de care era fixată o scară culisantă, al cărei capăt Otto îl trase jos cu cârligul. Bine unsă, aceasta alunecă până pe podea – o scară solidă care dispărea sus într-un pătrat întunecat.

În sfârșit, Helene înțelese: ascunzătoarea era în mijlocul fânului! Cadrul din șipci lăsa impresia că deasupra se afla doar fân. De jos nu se vedeau barele de susținere ale ascunzătorii.

— Intrați, vă rog! îi invită Otto făcând un gest larg cu mâna.

Arthur era extrem de uimit.

— Foarte inteligent. Complimentele mele.

— Vă conduc eu.

Otto urcă primul. Arthur puse pe umăr sacoșa cu lucrurile pregătite de Helene și îl urmă. Tânăra așteptă ca ei doi să urce, apoi făcu și ea același lucru.

— Întrerupătorul pentru lumină este aici, se auzi vocea lui Otto. Adică trebuie să fie aici. Din păcate ferestre nu sunt.

— Evident, zise Arthur.

Ascunzătoarea se lumină. Helene era încă pe scară și Otto continua să îi arate lui Arthur:

— Acolo este un pat mare, mai există o masă cu două scaune și chiar un lavoar. Conducta de apă vine printr-o ramificație de la grajdul vacilor, fără să atragă atenția. Desigur că este apă rece, dar vedeți aici jos? Cutia aceea albă este un aparat de

încălzit electric. Când aveți nevoie de apă caldă, răsuciți acest întrerupător.

— Foarte confortabil, îl lăudă Arthur.

Ajunsă sus în sfârșit sus, Helene privi în jur. Planul ascunzătorii arăta ca un T culcat. Pe segmentul vertical se aflau trapa și mecanismul scării; de acolo se intra în adevărata cameră – transversala T-ului. Pereții erau din lemn, la fel și podeaua, vopsită în alb. Existau și lămpi și rafturi pentru cărți, deocamdată goale, și cârlige pentru agățat haine în perete. Cuverturile de pe pat erau cusute de mână, făcute desigur de Marie.

— Încăperea este înconjurată de fân, deci bine izolată atât împotriva arșiței, cât și a frigului, continuă Otto. Totuși există și încălzire electrică. Cutia aceasta. De aici reglați temperatura. Fanta de deasupra este pentru aerisire, care se face prin două furtunuri, care merg pe marginea tavanului până afară. Dar nu se văd. Când aerul devine stătut, acest întrerupător pornește un ventilator silențios.

— V-ați străduit, nu glumă, zise Arthur.

— Desigur. Va trebui să stați mult timp aici.

În dreapta era o ușă, în stânga alta. Una dădea într-o mică încăpere mai răcoroasă, pentru provizii, unde se afla un coș cu alimente.

— Coșul se lasă cu o frânghie până pe podea și apoi se ridică, îi explică Otto.

După cealaltă ușă era toaleta.

— Ușa este etanșă. Încăperea din spatele ei are aerisire proprie, pentru a nu pătrunde mirosul în cameră. El săltă capacul toaletei: Este un closet-compost. După ce se folosește, se pune o lopată cu paie. Îi arătă o găleată albastră cu capac. Desigur că din când în când trebuie golit. Pentru asta este acest cârlig, pentru a fi lăsat jos. Evită catastrofele urât mirositoare, m-am gândit eu.

— Și unde se golește?

— În grămada noastră de compost, spuse Otto.

— Perfect. Arthur privi în jur și clătină din cap vizibil uluit. Este ca într-un vis. Chiar v-ați gândit la tot.

Otto ridică din umeri.

— Cel puțin asta sper. Oricum m-am străduit.

— Nu știu cum v-aș putea mulțumi vreodată pentru asta.

— Noi nu ne facem decât datoria de creștini.

Aceste vorbe părură să îl stingherească din nou pe Arthur, care ezită, apoi zise:

— Dacă-mi permiteți, este mai mult decât atât. Aici este un adevărat palat.

— Numiți-l oricum. L-am făcut cât m-am priceput de confortabil, dar este o închisoare.

— Cum așa? Oh! Privirea lui Arthur căzu pe deschizătura cu scara: Deci eu nu pot ieși și vine cineva și…

— Nu, îl întrerupse Otto. Se poate deschide și de sus, vă arăt imediat. De fapt, altceva vreau să vă spun: noi – deci soția mea și cu mine – facem pentru siguranța dumneavoastră tot ce putem. Dar trebuie să vă pretind ca să faceți și dumneavoastră pentru siguranța noastră tot ce puteți.

El duse mâna la piept.

— Dacă v-ar găsi, consecințele pentru noi ar fi grave. De aceea, din păcate, nu vă pot permite să umblați prin curte când vreți. Într-o gospodărie țărănească este un du-te-vino permanent, oricând poate să apară cineva și să vă vadă.

Arthur dădu din cap cu seriozitate:

— Înțeleg. Da, sigur. Aveți cuvântul meu.

— Bun. Otto se uită la Helene. Presupun că Helene va veni din când în când ca să vă mai țină de urât, nu?

Helene avu impresia că i se oprește inima. Dădu din cap cu zel.

— Ar fi bine, spuse Arthur.

— Pot aduce și ceva de citit, spuse cu greu Helene.

Otto dădu mulțumit din cap.

— Deci suntem de acord. Acum am să vă mai arăt cum se trage scara sus, apoi vă las singuri.

27.

Când Helene se trezi în dimineața următoare, câteva momente nici nu îi veni să creadă că nu era un vis. Otto o adusese acasă cu mașina. Îndepărtase toate urmele din baie, apoi se prăbușise epuizată în pat… sau…?

Se ridică în capul oaselor. Se făcuse de mult ziuă. Trecuse de ora zece. Conductele de apă caldă trosneau și se auzea de departe zgomotul veselei; însemna că Johanna se întorsese!

Helene mai rămase o vreme în pat, înainte să își facă suficient curaj să se ridice, să își pună pe ea capotul, să coboare, să o salute pe Johanna și să ia micul dejun în bucătărie, cum făcuse de atâtea ori.

— Bună dimineața, o întâmpină bucătăreasa, curățând cartofi. Azi ai dormit mai mult.

Helene încercă să scape de nodul care i se pusese în gât.

— Ieri-seară a trebuit să mă duc la serviciu.

— Oh și s-a făcut târziu. Așa că ar merge o cafea bună, nu? Dar pentru asta mă tem că ar trebui mai întâi să câștigăm războiul…

Cafeaua îi era indiferentă Helenei, ea se obișnuise cu gustul celei din cereale. Sorbi câte puțin urmărind-o cu privirea pe Johanna, pe deasupra cești. Bucătăreasa curăța cu pricepere cartofi și părea tristă și totodată satisfăcută. Era tristă pentru că prietenul ei trebuia să plece astăzi pe front, dar satisfăcută pentru că…

Helene mai sorbi o dată din fiertura neagră și amară, încercând să se concentreze asupra gustului acesteia. I se părea incredibil că femeia care stătea acum în bucătărie și curăța cartofi zbârciți și morcovi strâmbi era femeia pe care ieri o auzise împreună cu un bărbat…

Simți cum i se ridică sângele în cap și încercă să se gândească la altceva.

— Astăzi, hm… mă duc în vizită la o prietenă, zise ea repede. La Marie. Nu cred că vin la prânz.

— Ah! Johanna lăsă brațele pe lângă corp ușurată. Bine că mi-ai spus. Atunci o să am timp. Vom mânca diseară. Foarte bine.

Helene, căreia mintea numai la următoarea masă nu-i stătea, confirmă și cu asta discuția se încheie. Termină repede cafeaua, împachetă câteva cărți și se sui pe bicicletă.

•••

Nici în următoarele zile și săptămâni nu a fost o problemă să petreacă mult timp la soții Aschenbrenner. Părinții ei știau că Marie era gravidă și când Helene susținea că prietena ei are nevoie de cineva care să o ajute puțin la menaj, o înțelegeau. Tatăl ei lăuda mama germană, iar mama ei îi dădu un ulei cu care Marie să își maseze abdomenul pentru a nu face vergeturi.

Așa că aproape în fiecare seară, când munca și partidul îi permiteau, Helene pedala până la gospodăria Aschenbrenner. Marie era plină de elan și poftă de viață și numai de ajutor la menaj nu avea nevoie. Curând, aceste vizite decurgeau la fel: Helene lăsa bicicleta la ușă, intra în casă și schimba câteva cuvinte cu Marie. Aceasta se asigura că totul era în ordine, răsucea un întrerupător din bachelită care părea că nu are nicio funcțiune – asemenea întrerupătoare existau în orice casă veche, rămase de la alte instalații și fără nicio întrebuințare –, apoi Helene dădea fuga în spate, în șură.

Întrerupătorul făcea să pâlpâie o dată o lampă de semnalizare din ascunzătoare. Anunța o vizită și însemna că totul era în ordine. Două asemenea semnale însemnau PERICOL! În cazul acesta Arthur decupla orice consumator de curent și trebuia să nu facă niciun zgomot până la încetarea alarmei.

După câteva zile, Arthur învățase să folosească scara și o deschidea de sus, desigur nu înainte de a

verifica printr-un tub asemănător unui vizor ce se petrecea sub ascunzătoarea lui. Helene se bucura că nu era nevoită să deschidă ea, pentru că îi venea greu să o facă și nu nimerea deschizătoarea cu cârligul.

Apoi, după ce Arthur ridica scara și închidea trapa, rămâneau doar ei, într-o minunată izolare. Discutau despre Dumnezeu și despre lume. Despre cărțile pe care ea i le aducea. Și reveneau mereu la tema preferată a lui Arthur: rolul computerului în progresul științei și al tehnicii. El dezvoltase noi teorii, de exemplu aceea conform căreia chimia profitase mult de pe urma faptului că datorită computerului calculele se puteau realiza mai repede și mai simplu, având ca rezultat faptul că astăzi existau îngrășăminte și mijloace de combatere a dăunătorilor mai eficiente decât în urmă cu o sută de ani, ceea ce îmbunătățise considerabil recoltele.

— Fără computere, spunea Arthur, astăzi ar fi fost raționalizate nu doar alimentele de peste mări, care din cauza embargoului nu mai ajung în țară, ci și alimentele fundamentale precum pâinea și cartofii.

Acestea îi păreau Helenei cam trase de păr, ca mai toate teoriile lui, dar erau lucruri despre care puteau discuta cu plăcere. Cu Arthur era cu totul altfel decât cu ceilalți bărbați cu care avusese de-a face. Era primul cu care discuția decurgea de la sine. Nu existau momente în care ea să nu mai știe ce să spună, dimpotrivă, când era cu el avea senzația că se transformă într-o altă persoană, și anume în acea Helene care voise dintotdeauna să fie.

Uneori Arthur îi povestea despre război. Însă doar farse amuzante, despre schimbarea cizmelor, mânjirea clanței cu cremă de ghete, retezarea barei de sprijin de la latrină sau despre episoade ca acela în care ei au protejat un camarad beat să nu fie

descoperit și pedepsit ori au păcălit un ofițer nesuferit.

— Dacă totul era atât de vesel, întrebă Helene, de ce ai dezertat?

Urmă un moment jenant foarte lung de tăcere. Arthur păru că se închide în sine, în timp ce pe chipul lui se așternu o expresie străină.

Helene îl urmări înspăimântată. Nu ar fi trebuit să spună asta? Atinsese în mod evident un punct vulnerabil. Ce se va întâmpla? O va expedia spunându-i că nu vrea să o mai revadă?

— Pentru că…, răspunse Arthur în cele din urmă, în realitate doar vesel nu era. De-aia. De-aia am dezertat. Pentru că nu mai puteam suporta.

Helene inspiră adânc și simți o neliniște în piept.

— Înțeleg că nu vrei să vorbești despre asta.

— Vreau să vorbesc despre asta, ripostă Arthur închizând o clipă ochii. Apoi adăugă circumspect: Doar că nu știu cum.

Din nou aceeași tăcere și cum erau așa izolați de restul lumii părea că niciunul nu va mai spune niciodată nimic.

— În Polonia trebuia să îi vânăm pe cei din rezistență, începu Arthur în cele din urmă, încet, cu pauze, răgușit. Se ascundeau în păduri, pe lângă ape, în șoproane izolate, voiau să ne surprindă blindatele sau mașinile în ambuscade. Precum cei mai mulți, nu aveau habar că telefoanele pot fi urmărite, că sistemul de telefonie știe în fiecare moment cu exactitate unde se află telefonul, pentru că altfel nu ar funcționa. Pe aparatele noastre nu primeam doar localizarea și coordonatele exacte, ci și specificațiile de țintă pentru mortiere. Un computer știa unde ne aflam noi, unde se afla cel mai apropiat cuib de membri ai rezistenței, înregistra datele despre viteza vântului și calcula exact cum trebuiau reglate mortierele. Ceea ce și făceam. Unghi, înălțime, încărcătură, introduceam grenadele și executam foc. Uneori se vedeau

fragmente de corpuri zburând prin aer. Treaba o putea face și o mașină, dar o făceam noi.

Helene înlemnise, nu spunea nimic. Simțea că nu trebuia să îl întrerupă.

— Iar rezistență… rezistență însemna tot ce incomoda. Nu exista nicio scuză, nicio înțelegere. Mă refer la faptul că tocmai le făcusem țara țăndări cu bombardamentele, le răsesem armata, le distrusesem aviația, zeci de mii de oameni fugeau. Este explicabil că din când în când cineva protesta, nu? Dar nu, noi, rasa superioară, noi vrem supunere totală. Într-un sat era un bărbat beat, un țăran, care s-a certat cu un soldat german, habar nu am de ce, dar brusc a scos un cuțit, a avut loc o încăierare și soldatul a fost rănit. Ce mai tămbălău! De parcă s-ar fi comis o teribilă monstruozitate. Rezistența trebuie suprimată cu orice mijloace, se spunea, că este dorința Führerului! Așa că s-au dus acolo pentru „represalii”. Doamne, Dumnezeule – represalii pentru o împunsătură de cuțit! Au fost adunați o sută douăzeci de oameni și au fost împușcați, fără proces, fără motiv, pur și simplu. O treime dintre ei nici măcar nu erau din sat, ci călători dați jos dintr-un tren care trecea pe lângă sat. Din fericire, eu am fost șofer, nu a trebuit să trag, dar probabil că aș fi tras, dacă mi s-ar fi ordonat. Asta nu îmi dă pace. Că aș fi tras și eu. Că m-am molipsit de această nebunie, de această revoltă absolut idioată, ce ni s-a inoculat. Ca și cum am avea dreptul să ni-i supunem pe toți.

Helene dusese mâinile la gură. După ce Arthur, epuizat, tăcu, spuse:

— Acele specificații au fost făcute la noi. Agenția Națională de Securitate era competentă pentru valorificarea bazelor de date capturate. Pe atunci încă nu lucram acolo, dar știu că așa a fost.

Arthur o privi, de parcă uitase că aceasta era de față.

— Atât de departe de cele întâmplate?

— Da, distanța nu are nicio importanță, dacă în joc sunt computerele.

El se uită iarăși în gol.

— În privința rezistenței populației aveam ordine clare, continuă el. Frontul înainta în Polonia mai repede decât se putea merge. Dacă se trăgea în noi dintr-o casă în spatele frontului, casa trebuia incendiată cu tot ce se afla în ea. Dacă era într-un sat și nu se putea stabili din care casă s-a tras, trebuia ars tot satul.

— Dumnezeule, șopti Helene, cine dă un asemenea ordin?

— Generalul-maior Fedor von Bock, pe atunci comandantul Grupului de Armate Nord, între timp purtător al Crucii de Cavaler și generalfeldmarschall. Arthur se șterse pe frunte și continuă: Și a fost una dintre cele mai mici rele. În primele două luni după începerea războiului, în Polonia au fost arse peste cinci sute de sate și orașe.

— Peste cinci sute!

— Iar eu am fost unul dintre cei care au făcut asta. Chiar dacă nu am aruncat nicio făclie pe vreun acoperiș din paie, eram mobilizat de același spirit ca toți ceilalți. Ofițerii ne-au povestit ce barbari, ce ființe inferioare erau polonezii – bestii animalice, perfide, trăitori în mizerie, rămași în urmă mintal, de la care nu ne putem aștepta decât la josnicie și perfidie. Dar cei mai mulți erau doar săraci, nimic altceva. El clătină din cap și adăugă: După aceea erau totuși destul de buni să fie aduși cu sutele de mii ca muncitori în vechiul Reich.

Helene dădu din cap. Marie îi povestise că și Otto ceruse asemenea muncitori, nu pentru că ar fi avut nevoie de forță de muncă, ci pentru a putea apăra cel puțin câțiva tineri. Dar solicitarea nu a fost aprobată, pentru că soții nu erau membri ai partidului, ci „credincioși ai papei bătuți în cap”.

— Dar tu nu ai tras cu arma? vru să se asigure Helene.

— Eu am cucerit Polonia fără să trag un foc. Doar am condus. Dar am ajutat la jefuirea țării. Și ce-am mai jefuit! La cotul Vistulei am găsit beciuri întregi pline cu bare din cupru, zinc și plumb, pe care le-am încărcat și le-am transportat în Reich. Am tăiat porți de fier din grădini și garduri ale parcurilor, am demontat șine de cale ferată, am strâns candelabre și tigăi, am topit tot pentru a aproviziona industria de război germană.

— Dar tu nu ai tras.

— Atunci nu. Mai târziu da.

— Mai târziu?

Ceva se schimbă. Arthur se uită la ceas și spuse:

— Deja este târziu. Cred că este timpul să pleci.

•••

Vizitele la Arthur deveniră obiceiul preferat al Helenei, centrul vieții ei. Curând propria ei bibliotecă nu a mai fost suficientă pentru a-i oferi noi lecturi, pentru că acesta nu avea altceva de făcut toată ziua decât să citească și citea repede. Așa că ea s-a dus la biblioteca orașului pentru a împrumuta cărți, despre care credea că au să îi placă lui Arthur.

După un timp atrase atenția bibliotecarei, ca o cititoare asiduă, și bătrâna femeie cu aere de guvernantă începu ca la restituire să o întrebe despre acestea: dacă i-au plăcut, ce părere avea despre eroi și alte lucruri.

Aceste întrebări inițial îi dădură bătăi de cap Helenei, pentru că ea nu citea cărțile, dar problema se rezolvă ușor: îl rugă pe Arthur să îi povestească de fiecare dată despre ce era vorba și ce părere avea el despre acțiune, și astfel putea să răspundă bibliotecarei. Neîncrederea afișată inițial de femeie dispăru și ea începu chiar să îi recomande cărți. Helene accepta bucuroasă aceste recomandări, cu excepția celor privitoare la literatura pentru femei – genul romanelor siropoase, biografii ale unor cunoscute programatoare, care cu certitudine nu îl interesau pe Arthur.

Ea își dădea foarte bine seama cât de importante erau pentru Arthur vizitele și discuțiile cu ea. În rest acesta era singur și pe măsură ce trecea timpul se simțea tot mai închis. O dată pe săptămână Otto avea grijă ca Arthur să iasă în aer liber și la soare câte o oră, mai ales acum în plină primăvară, dar mai mult nu se putea, fiind riscant, deoarece Arthur era căutat. Helene intra din când în când în datele Gestapoului – acțiune pentru care ar fi avut nevoie de permisiune scrisă, dar de asta practic nu se ocupa nimeni – și urmărea cursul investigațiilor. Arthur Freyh se afla împreună cu câteva zeci de alte nume pe o listă care era trimisă săptămânal prin poșta electronică tuturor posturilor de poliție și el urca spre fruntea listei, în funcție de numărul celorlalți dezertori prinși între timp. Mai citea și rapoartele de urmărire care îl priveau: Gestapoul presupunea că acesta s-ar afla la München ori la Berlin, interogase deja toți membrii de familie, prietenii, rudele și cunoștințele și percheziționase temeinic locuințele acestora.

Termenul la care avea să nască Marie se apropia tot mai mult. Acesteia îi era tot mai greu să aibă grijă de Arthur. Îi spuse Helenei că nu mai reușea să îi facă zilnic mâncare caldă. Arthur nu scosese nicio vorbă despre asta și avea numai cuvinte de laudă față de gazdele lui. Așa că Helene începu să îi dea Mariei o mână de ajutor, chiar dacă îi luă din timpul petrecut cu Arthur.

Arthur nu se plângea de nimic, ci se bucura mereu să o revadă. Petreceau ore minunate povestindu-și viața unul altuia. Arthur provenea dintr-un mediu simplu, tatăl lui era muncitor într-o fabrică, mama contribuia cu câte ceva la întreținerea familiei lucrând acasă. Părinții lui fuseseră dezamăgiți de faptul că el studiase istoria, în loc să învețe ceva folositor, practic, ca să se poată întreține.

Cu sora lui mai mare cu patru ani decât el, căsătorită cu un comis-voiajor, nu se afla în relații

bune.

— Și cum te așteptai să te ascundă? se mirase Helene. Arthur ridicase din umeri și ea nu mai insistase.

El îi povesti și despre studiile sale. După ce staționase o vreme în Polonia, i se dăduse liber un trimestru ca să își continue studiile la München.

— Din cauza războiului nu mai existau semestre, ci doar trimestre, ceea ce însemna o mare grabă. Nu avea voie să își continue studiile unde voia el, ci acolo unde era trimis. Și cel mai rău era că nu avea voie să închirieze o cameră și să fie propriul stăpân, ci să se încadreze în compania studențească. Trist! Inițial ne-au cazat într-o cazarmă, după o lună a trebuit să plecăm într-o școală veche, doisprezece într-o cameră fără încălzire. Zilnic se făcea apelul, la care te prezentai în uniformă și așteptai, așteptai, așteptai. La un moment dat am închiriat o cameră la un han și veneam doar la apel, ceea ce era destul de deranjant. Dar cel puțin aveam căldură și puteam să studiez în liniște.

— Și? întrebă Helene. Ți-ai terminat lucrarea de diplomă?

Arthur dădu din cap oftând:

— Nu a mers bine. Cu neliniștile din jurul meu, cu neliniștile mele proprii, cu acest tămbălău propagandistic… Am avut nevoie de două luni ca să mă regăsesc. Poate dacă aș fi mai stat un trimestru…

— Ai fi putut să povestești cum ar fi fost istoria fără mașina analitică…

— Exact.

Helene mustăci.

— Dacă lordul Babbage nu ar fi inventat-o, cine ar fi inventat-o? Și când?

— Ar fi fost probabil construită cam pe acum, presupuse Arthur. Și probabil tot de către englezi.

— De ce?

— Pentru că aveau urgent nevoie ca să spargă codurile folosite de flota noastră de submarine. Doar se spune că războiul este tatăl tuturor lucrurilor.

— Ca să spargi coduri ai nevoie de mai mult decât de un computer. În primul rând ai nevoie de o matematică a codificării. Și cum s-ar fi putut asta dezvolta fără computere?

— De mână. De ce nu? Codificări au existat dintotdeauna. Desigur, nu atât de complexe cum sunt codurile actuale.

— Codificările de mână pot fi decodificate tot de mână. Helene clătină din cap și continuă: Teza ta mi se pare cam trasă de păr, sincer.

După trimestrul petrecut la München, s-a dus în Rusia, direct pe front, în iarna rusească. Asta însemna tremurat permanent la minus treizeci sau patruzeci de grade, mereu în căutarea a ceva cât de cât cald, a posibilității să se spele, mereu înfometat, pentru că mâncarea era prea puțină. În ciuda frigului, păduchii erau o plagă permanentă.

— Incertitudinea, permanentul efort de a supraviețui măcar o zi te măcinau. Eu simțeam cum se scurge tinerețea din mine, cum îmi pierd orice dezinvoltură și încredere specifică vârstei.

Altă dată i-a povestit despre peisajul fascinant de acolo.

— Acea câmpie nesfârșită, fără capăt… Deseori apusurile erau indescriptibil de frumoase. Apoi apărea luna, învăluind totul în argint, pajiștile, arborii… Singurul lucru respingător în acea lume eram noi. El își ascunse fața în mâini și adăugă: Am învățat puțină rusă, am încercat să intru în contact cu oamenii. Și cu ce m-am ales? Îmi revenea sarcina să le spun oamenilor că trebuie să plece când primeam ordinul de a arde un sat. Să plece imediat, doar cu ce puteau duce pe ei. Și cum mă priveau, când îmi treceau prin față, cu bagajele în spinare, cu copiii de mână, fără niciun țel, fără un loc spre care să se îndrepte… asta nu pot uita

niciodată. Aveau o oră ca să plece ori două ore, în funcție de ordinul primit, după care ardeam ori dărâmam totul. Și pentru ce? Nu ne-a spus niciodată nimeni. Ordinul era ordin. O pură nebunie.

Helene tăcea, încercând să vadă cu ochii minții ceea ce văzuse Arthur. În ciuda dureroaselor amintiri evocate, era un moment de tăcere comună, care nu îi despărțea, ci îi unea.

— Nu am venit în Weimar pentru sora mea, spuse pe neașteptate Arthur.

— Dar pentru cine? întrebă Helene, așteptând să audă că acesta venise la un prieten, de la care spera să primească adăpost, dar care, fatal, între timp fusese încorporat.

Arthur dădu cu mâna pe podea, ca și cum acolo ar fi căzut niște firimituri invizibile, pe care voia să le strângă.

— Eu mă gândeam la fata care o apărase atât de vehement pe lady Ada. La cea mai interesantă discuție pe care am purtat-o vreodată cu o femeie. Nu aveam nicio speranță de a o revedea, pentru că ea era fiica unui chirurg, a unui celebru chirurg, un medic important, iar eu eram doar fiul unui muncitor. Dar voiam cel puțin să încerc. Ea m-a atras în acest oraș, aș putea spune… Iar acum, după toate probabilitățile, noi ne aflăm aici.

El ridică privirea. Helene îl privi înmărmurită, neajutorată, fără glas. El era cel care se aplecase ori fusese ea? Nu știa. Dar se apropiară unul de celălalt și buzele li se întâlniră, de parcă așa fusese hotărât inexorabil de la începutul vremurilor.

•••

Un sărut. Ea săruta pentru prima dată în viață un bărbat, un bărbat frumos, puternic și înalt, bărbatul la care visase în secret de ani buni, ba nu, la care ar fi visat, dacă ar fi îndrăznit. Dar nu îndrăznise, pentru că nu voise să fie dezamăgită, nu își permisese să spere la ceva și totuși se întâmplase, ca și cum ar fi trebuit să se întâmple.

Da, Arthur avusese dreptate: era absolut incredibil, era o adevărată minune. Nimeni nu s-ar fi putut gândi la așa ceva. Era imposibil. Și totuși se întâmplase.

Sărutul o cuprinse în întregime, i se răspândi în tot trupul ca un șoc electric, ca un val fierbinte, până în vârfurile degetelor, până în capătul fiecărui fir de păr și ei i se păru că trupul începu să-i lumineze. Așa și numai așa te puteai simți când ți se împlineau toate visurile, în momentul în care viața își îndeplinea menirea. Ce altceva ar fi putut să facă, decât să se predea cu totul, să se lase în brațele lui Arthur, să se contopească în acest sărut pe care și-l dorea fără de sfârșit sau înlocuit de alte lucruri mai minunate…

Arthur, Arthur al ei. Atât timp cât va dura războiul, el îi aparținea, doar ei! Atât timp cât trebuia să se ascundă aici sus, nu i-l putea lua nimeni!

Gândul acesta, apărut din senin, o făcu pe Helene să tresară, să se smulgă din reverie. Se desprinse de Arthur și se îndreptă șocată.

— Scuză-mă, spuse repede Arthur. A fost o nerușinare din partea mea. Te rog, iartă-mă.

— Poftim? murmură Helene zăpăcită.

— Da… tu ai cu siguranță un logodnic și eu… cum spuneam… a fost doar… pentru că…

Ea îl măsură cu privirea din cap până în picioare, se visă din nou în brațele lui, care o strânseseră cu atâta putere, dar nu cuteză, pentru că simți pericolul. Mai întâi trebuia să priceapă ce se petrecuse. Să clarifice factorii specifici, să determine parametrii. Avea nevoie de o diagramă, de un model de program aplicabil la situația aceasta.

— Dacă aș fi avut un logodnic, spuse ea cu greu, nu mi-aș fi petrecut serile aici de mai multe ori pe săptămână.

Arthur răspunse tulburat privirii ei, cu buzele strânse, buze cu care tocmai o sărutase atât de

minunat.

— Așa este, bâlbâi el. Probabil că nu. Am vrut doar… deci, ar fi rău pentru mine, dacă nu ai mai veni. Asta voiam să spun.

Helene vru să îi spună că îl iubea, îl dorea și era pregătită pentru orice, dar nu putu să o facă, pentru că nu știa dacă era adevărat.

Oare îl iubea cu adevărat pe Arthur? Cum putea să știe asta, dacă ea nu știa ce era de fapt dragostea? La Marie și la Otto vedea asta, dar nu înțelegea. Vedea că cei doi erau cumva legați, aparțineau unul altuia și își amintea că așa fusese mereu, că ei îi apăruseră totdeauna un suflet unic în două trupuri.

La ea și la Arthur era altfel. Ea nu avea senzația că ar fi unită cu el, ci doar își dorea asta. Îl dorea? Da, îl dorea. Ea nu mai simțise niciodată asta pentru alt bărbat, nu mai simțise așa ceva niciodată, dar nu avea nicio problemă să identifice acest sentiment: era dorință, un instinct primar ce se trezise în ea și acesta voia să facă ceea ce bărbaților și femeilor le este dat să facă.

Era ea oare pregătită pentru orice?

Răspunsul era clar: Nu! În niciun caz nu putea să rămână gravidă, pentru că asta ar fi însemnat moartea lui Arthur, propria ei pieire și a lui Marie și a lui Otto. Indiferent de ce se petrecea în ea, trebuia să se controleze cu orice preț, chiar cu prețul fericirii ei.

Trebuia să își revină, înainte de a pleca. Era momentul potrivit, dar cum se simțea acum, nu putea pleca. Marie ar fi remarcat ce se petrecuse și ar dezaproba-o, ar fi considerat gestul imoral, dacă sub acoperișul oferit de ea s-ar petrece intimități între oameni necăsătoriți.

— Mă întorc, zise Helene și se ridică. Dar acum este momentul să plec.

Se duse în fața oglinzii înguste, își dădu pe față cu apă rece, își aranjă părul și îl văzu pe Arthur, care se uita la ea. De când nu mai era atât de slab

ca în urmă cu câteva săptămâni, când venise din Rusia, chiar arăta bine. Un bărbat splendid, la fel de demn de admirație ca la sărbătoarea din luna mai.

Privindu-se în oglindă alături de el, ea însăși părea mai mică și mai neatractivă. Nu ca Marie și Otto, la care imediat vedeai că aparțin unul altuia. Ea nu era femeia care i se potrivea lui Arthur, dar era unica femeie la îndemâna lui și atât timp cât dura războiul, va rămâne așa.

Îi fu rușine de acest gând, dar asta era.

Și era un gând care o făcea fericită.

28.

Eugen Lettke se afla din nou la bancă, stătea la coadă la computer și aștepta răbdător. Era oră de vârf și în fața lui se aflau mai mult de o duzină de oameni. Firește că nici nu era nevoie să vină aici pentru a-și rezolva problemele cu banca. Tot atât de bine ar fi putut să o facă de la computerul lui de la agenție.

Dar nu acesta era motivul pentru care venise, mai ales la acest moment. Venise să o caute pe ea, pe „ducesă”, cum îi spunea între timp. Femeia care îi atrăsese atenția aici, în această bancă și care de atunci nu mai voia să îi iasă din cap.

Acel moment îi revenea mereu în minte. Femeia nu părea să fi fost în trecere pe aici, ci o persoană de-a casei. Nu putea fi decât o persoană care avea legătură cu cineva care lucra la bancă, la care venise în vizită.

Firește că pusese de mult sub lupă angajații băncii, dar nu găsise nimic care să îl ajute în identificarea ei. Era complicat și cu cât era mai greu să găsească o urmă, cu atât mai mult își dorea să o facă.

De aceea se afla aici. Pentru că își spunea că ea trebuia să reapară la un moment dat.

Desigur că era mult prea distinsă pentru a discuta cu unul ca el. Dar îi va descoperi punctele slabe, îi va afla secretele și atunci ea va trebui să o facă.

Și nu doar să discute…

Râvna lui era alimentată nu în cele din urmă de faptul că în ultima vreme avusese preponderent experiențe sexuale neplăcute. Nu că ar fi dus lipsă de material compromițător, ba dimpotrivă. Dar cu cât războiul se prelungea și cu cât bărbații lipseau mai mult de acasă, cu atât mai „dispuse” deveneau femeile.

Desigur ele se apărau… puțin. Pentru prestigiul lor. Pentru a putea să spună că erau soții cuminți și că nu au avut de ales, au fost constrânse. Dar pe urmă… pe urmă gustau situația din plin. Indiferent ce făcea cu ele, în ce poziții le punea, ele gemeau, se lipeau de el, se repezeau, își dădeau toată silința. Scârbos. Câteodată mergea, dar nu mereu. Uneori el trebuia să termine, ca să nu explodeze, însă apoi era furios și dezgustat de sine, de femei, de întreaga lume.

Singurul episod oarecum plăcut l-a avut cu o tânără din Jena, o educatoare de grădiniță, care purta totdeauna îmbrăcăminte încheiată până la gât și părea speriată ca o căprioară. Îi atrăsese atenția, aflase cum se numea, dar în mod excepțional nu descoperise nimic compromițător despre ea. În cele din urmă își asumase riscul și sub numele ei scrisese în Forumul german injurii la adresa Führerului, pe care le antedatase. Când îi vârâse o copie sub nas, aceasta fusese atât de șocată, încât nici măcar nu contestase că ar fi scris așa ceva, ba chiar cerșise îndurare!

Ceea ce, dacă se gândea bine, reprezenta o recunoaștere a vinii.

Deoarece locuia într-o cameră mobilată, s-a dus cu ea la un hotel ieftin, la care nu se puneau multe întrebări. O lăsase pe ea să plătească și se bucurase. Când îi ceruse să se dezbrace începuse să plângă și suspinase tot timpul. Fusese atât de uscată și îngustă, încât avusese nevoie de multă salivă pentru a o penetra. Își dăduse seama apoi că fusese fecioară: țipase de durere și umpluse patul cu sânge. Îi ceruse la sfârșit să îl spele de sânge, ea ascultase și o lăsase în cameră.

Mult timp se hrănise cu amintirea acelei seri. Dar treptat simțea nevoia unei noi cuceriri.

Telefonul îi sună când mai avea în față doar două persoane.

Era Adamek.

— Puteți veni imediat?

— Ce s-a întâmplat? întrebă automat Lettke, deși Adamek nu i-ar fi putut explica la telefon.

— A intervenit o problemă în care putem dovedi utilitatea agenției noastre pentru Reich. Cu condiția să acționăm suficient de rapid.

•••

Când intră Lettke, sala de discuții era deja învăluită în fum gros de țigară. Toți ședeau în jurul mesei, luau notițe și discutau despre „stil", „modele de propoziție" și „fraze tipice". Lettke își trase un scaun, se așeză și întrebă:

— De fapt, ce s-a întâmplat?

Adamek îi întinse una dintre hârtii:

— Citiți.

Lettke se uită pe hârtie. În partea de sus a acesteia scria: *Manifeste ale Trandafirului Alb*. Iar dedesubt *I*.

Urma textul:

> *Pentru un popor care are cultură nimic nu este mai lipsit de demnitate decât să se lase „guvernat" fără a manifesta rezistență de către o clică dominatoare iresponsabilă și cu porniri sumbre. Nu este așa că astăzi fiecărui german cinstit îi este rușine de guvernul lui? Și cine dintre noi bănuiește dimensiunea dezonoarei ce va pluti asupra noastră și a copiilor noștri, atunci când vălul de pe ochii noștri se va ridica și în lumina zilei va apărea întreaga măsură înspăimântătoare a unei crime ce depășește orice închipuire?*

Continuarea era în același stil. Urmau citate din Friedrich Schiller și Goethe, iar în încheiere era scris:

> *Vă rugăm să dați mai departe cât mai multe cópii ale acestei file!*

Ridică privirea.

— Ce este asta? Ce înseamnă *Trandafirul Alb*?

— Tocmai aceasta este întrebarea, răspunse Adamek. Cineva a scris acest manifest, evident la o mașină de scris mecanică, l-a multiplicat cu mijloace mecanice dintre cele mai simple și l-a trimis la un număr necunoscut de oameni. Tot ceea ce știm este că treizeci și cinci dintre cei care au primit hârtia au predat-o Gestapoului.

— Manifeste? repetă Lettke, căruia încă nu îi venea să creadă. Prin poștă?

— Da, zise Adamek.

— Dar este… antediluvian. Numai dacă ne gândim la costul corespondenței! În acest fel numărul destinatarilor este insignifiant, comparabil cu ce s-ar fi putut face prin Rețeaua internațională!

— Dar în acest fel nu se poate urmări traseul.

— Ah, da. Acum înțelese și Lettke care era problema. Așa este!

Dobrischowsky se aplecă în față:

— De aceea vă zic că singurul lucru care ne rămâne este analiza lingvistică. Dacă ne limităm la bucăți de text care provin clar de la autorii manifestului, constatăm că sunt scrise într-un stil foarte elaborat, chiar patetic. Sunt fraze foarte lungi, concepute de cineva care citește și scrie el însuși foarte mult.

— În orice caz, textul nu a fost conceput de un grup de muncitori infiltrat cu comuniști, opină Kirst și își aprinse o țigară de la cea pe care tocmai o termina. Eu cred că este vorba despre studenți. Poate oameni de știință din domeniul științelor sociale. Literatură. Ceva de genul acesta.

— Oameni despre care se poate presupune că s-au exprimat și pe Forumul german, continuă Dobrischowsky. Scăfârlia lui aproape cheală strălucea de sudoare. De aceea zic să descompunem textul în bucăți caracteristice și apoi să căutăm pe forum! Acolo cu siguranță vom găsi

o formulare ori alta, pe care autorii au repetat-o la un moment dat.

Adamek își apropie scaunul rulant de masă, în așa fel încât să își poată sprijini coatele pe ea, își împreună palmele și îl privi pe Lettke.

— Dumneavoastră practicați, ca să zic așa, pe invers, un proiect asemănător din America. Dumneavoastră ce credeți, cum trebuie să procedăm?

Möller se scărpină în barba nerasă.

— De cât timp or sta ăia aici? Dacă sunt agenți străini, atunci cunosc al naibii de bine limba germană, mormăi el.

Lettke cercetă iar cu privirea hârtia din mâna lui, apoi se gândi.

— Cum stăm cu plicurile? Au fost predate și ele? întrebă el.

— Unele da, răspunse Adamek.

— Când au fost trimise scrisorile?

— Sâmbătă. Toate ștampilele poștale indică data de 27 iunie.

— De unde au fost trimise?

— Conform ștampilelor, au fost expediate din München, Augsburg, Ulm și Stuttgart.

— Pe ștampile se vede și locul cutiei poștale?

— Nu. Scrisorile sunt toate ștampilate la poștele sectoriale.

— Există declarații ale vreunui martor, care să fi observat depunerea unui număr neobișnuit de mare de scrisori?

Adamek clătină din cap.

— Desigur că poliția caută asemenea martori, dar asta nu ține de domeniul nostru. Eu aș vrea să rezolv problema cu mijloacele care ne stau în mod special nouă la dispoziție. Și dacă se poate mai repede decât Gestapoul.

— Înțeleg. Lettke se scărpină la tâmplă. Problema pe care eu o văd la analiza de limbaj propusă de Horst este – abstracție făcând de enormul volum de muncă necesar – că rezultatele

nu ar fi doar imprecise, ci mai ales lipsite de forță probatorie. Ce dovedește faptul că cineva a folosit un anumit fragment de frază, care se găsește și în manifest? Nimic. Se prea poate ca aceia care au conceput manifestul doar să îl și preluat.

— Nu, dacă găsim întreaga argumentație la cineva, îl contrazise Dobrischowsky. Cum s-ar zice redactarea conceptuală a manifestului.

Lettke clătină din cap.

— Cineva care își transmite mesajul într-o formă atât de demodată, cu mașini de tipărit și scrisori prin poștă, demonstrează astfel că este conștient de supravegherea Rețelei internaționale. Acesta nu va scrie pe forum ceea ce are de spus, ci dimpotrivă, va evita forumul.

— Poate fi o presupunere, interveni Kirst. Cine era activ pe forum și acum nu mai este?

— Milioane, ripostă Adamek. Asta nu ne duce mai departe.

— Și dacă vom căuta persoane care au cumpărat o mașină de scris mecanică?

— În primul rând nici asta nu dovedește nimic, pentru că la o mașină de scris nu se poate stabili ce s-a scris și în al doilea rând cu siguranță că există mii de mașini vechi de scris din perioada de dinaintea interzicerii banilor lichizi.

— Adevărat, opină Dobrischowsky. În oricare talcioc sunt astfel de oferte. Și o mulțime de oameni predau permanent asemenea obiecte la centrele de colectare a fierului vechi.

Lettke ridică mâna.

— Am o idee pe care am putea să o testăm.

Adamek îl privi plin de speranță:

— Poftiți!

— Localizarea telefoanelor se face în orașe cu o precizie de aproximativ douăzeci de metri. Dacă dispunem de coordonatele geografice ale cutiilor poștale în zonele care ne interesează, putem afla toate persoanele care pe parcursul zilei de 27 iunie

1942 s-au aflat pe o rază de douăzeci de metri de ele.

Adamek scăpă involuntar un mormăit.

— Trebuie să fie mii. Majoritatea cutiilor sunt golite doar o dată pe zi, ceea ce înseamnă că trebuie avute în vedere în cazul dat douăzeci și patru de ore… Ar fi mai curând zeci de mii de persoane!

— Dacă aveau de plasat multe scrisori, nu le-ar fi introdus în una și aceeași cutie, ripostă Lettke. Deci putem limita lista la persoanele care s-au apropiat de mai multe cutii poștale.

— Oricum ar fi mult prea multe.

— Deoarece scrisorile au fost introduse în aceeași zi în mai multe localități, continuă Lettke, putem trage concluzia că au fost mai mulți oameni care au convenit să facă asta. Mai clar: care se cunoșteau. Dacă localizarea se soldează cu o listă pentru München, Augsburg, Ulm și Stuttgart, trebuie să comparăm listele, pentru a găsi persoanele despre care știm că se află în contact una cu alta.

— Și cum să se procedeze? protestă violent Möller, lucru pentru care atrase privirile surprinse ale celorlalți, obișnuiți ca Gustav Möller să asculte și rar să intervină. Dar și când intervenea, o făcea pătimaș!

— Asupra acestui lucru, răspunse încurcat Lettke dregându-și glasul, trebuie să medităm acum. Și anume cum să obținem această comparație în timp rezonabil. El își drese din nou glasul și adăugă: Nu știm cine cu cine este vecin, cine cu cine este înrudit, avem cataloagele claselor, registre cu studenții… Este de lucru, clar, dar cred că dacă…

— Așteptați, îl întrerupse Adamek, în privirea căruia apăru brusc o luminiță. Este o idee bună. Și providența a făcut să avem o programatoare care tocmai a făcut așa ceva. Dădu un impuls scaunului

său rulant, care îl duse la birou și ridică telefonul: Faceți-mi legătura cu Fräulein Bodenkamp!

Așteptă un moment până i se făcu legătura.

— Da, Fräulein Bodenkamp, sunt Adamek. Ați putea să vă prezentați la Herr Lettke într-un sfert de oră? Eugen Lettke, exact. Mulțumesc!

Puse receptorul în furcă, reveni la masă și i se adresă lui Lettke:

— Îi veți explica ce trebuie făcut. Dar ea nu trebuie să știe despre ce este vorba. Luă foaia de hârtie cu vârful degetelor și o puse înapoi în mapa din care o scosese. Cu cât citesc mai puțini această hârtie, cu atât mai bine.

29.

Helene ajunse cu cinci minute mai devreme în fața biroului lui Lettke. Ușa era încuiată conform regulamentului și în spatele geamului mat al acesteia nu se zărea lumină, ceea ce putea să însemne doar că ferestrele erau acoperite cu draperia de camuflaj și că Lettke nu ajunsese încă.

Pe Lettke îl cunoștea din vedere, nu avusese de-a face cu el niciodată mai îndeaproape. Era zvelt, avea părul blond cu cărare îngrijită, ochi de un albastru intens care priveau tăios, de-a dreptul fără milă. Era reprezentarea tipică a arianului din manualul de teoria raselor. Dar Helenei îi era antipatic. Felul său de a se mișca aducea cu cel unui rechin, care străbătea neobosit oceanul, mereu în căutarea prăzii. La grădina zoologică din Berlin, văzuse asemenea vietăți, care o îngroziseră, ca Lettke.

Inspiră adânc. Trebuia să mai aștepte, își zise ea. Poate că se înșela și în realitate acesta era foarte amabil. Sau cel puțin agreabil. Se întâmpla frecvent așa ceva.

Auzi pași grăbiți apropiindu-se. El trebuia să fie. Se retrase din fața ușii și fără să vrea își strânse notesul la piept.

El era.

— Heil Hitler, salută acesta și scoase o legătură cu chei din buzunarul pantalonilor.

— Fräulein Bodenkamp, nu?

— Da, răspunse repede Helene, uitând să răspundă la salut. Herr Adamek a spus…

— De la el vin.

Lettke o măsură din cap până în picioare, cu o privire care ei îi păru că putea pătrunde prin materialul rochiei.

— Vă apreciază mult. Este de părere că ați fi cea mai bună programatoare a noastră.

Helene înghiți în sec:

— Asta… este desigur exagerat.

Lettke o privi în ochi, apoi vârî cheia în broască și descuie ușa.

— Intrați.

Ea îl urmă și îl privi cum dădu deoparte draperia de camuflaj. Lumina pătrunzătoare a zilei dezvălui o mare dezordine, grămezi de documente pe birou, pe scaune, pe monitorul computerului, sertarele și ușile dulapurilor deschise, peste tot hârtii, benzi adezive și creioane. Pe un perete al biroului atârna o hartă a Statelor Unite ale Americii. Pe ceilalți pereți erau bilețele cu notițe, fragmente din ziare, fotografii și altele. Descoperi o fotografie a lui Roosevelt, fotografii ale unor instalații portuare distruse, câteva diagrame schițate de mână, pe care se întindea lin o linie verde pe o axă temporală. Helene știa că așa erau reprezentate cursurile acțiunilor, dar deasupra acestei linii scria „Încuviințare”.

Lettke îi remarcă privirea și zise:

— Este proiectul la care lucrez. Încercăm să convingem lumea că Roosevelt a ademenit-o prin minciuni în războiul cu noi și cu Japonia. Anul trecut, în toamnă, optzeci la sută dintre americani erau împotriva participării la război, dar atacul de la Pearl Harbor a făcut ca starea de spirit să se schimbe.

— Înțeleg, răspunse Helene, care nu era sigură dacă chiar voia să știe totul.

— Punctul central al propagandei noastre este afirmația că Roosevelt a știut de planul de atac al japonezilor, dar intenționat nu și-a informat flota, continuă Lettke, bătând cu degetul pe o hartă pe care erau tot felul de săgeți și simboluri ca acelea folosite de militari la reprezentarea bătăliilor. Voia ca acest atac să aibă loc, pentru a-i justifica dorita intrare a Americii în război. Din fericire există o mulțime de indicii care se pot interpreta în sensul acestei teorii. Se prea poate ca ele să fie adevărate. Interesul nostru este ca în SUA să fie creată o

atmosferă antirăzboi și pentru încheierea păcii cu Reichul german.

— Înțeleg, repetă Helene. Și eu ce…?

— Nimic legat de asta, răspunse Lettke. Problema noastră este inversă. Noi trebuie să oprim pe cineva care împrăștie zvonuri defetiste în Germania.

El arătă spre un scaun liber aflat în fața biroului și o invită să ia loc.

Ea se așeză și îi urmări explicațiile. Era vorba despre un număr mare de manifeste trimise sub formă de scrisori, probabil de către mai multe persoane. Trebuia să descopere aceste persoane cu mijloacele pe care le avea la dispoziție Agenția Națională de Securitate.

— Localizarea geografică a cutiilor poștale în sectoarele poștale nu este o problemă, avem date ale poștei Reichului, îi spuse Helene.

— Bun, aprobă el. Dar o listă cu toate persoanele care pe 27 iunie s-au aflat în apropierea acestor cutii poștale?

— Vă pot prezenta acum doar o listă a numerelor de telefon ale acestora, răspunse Helene. Nu este nicio problemă. Pot adapta programele să facă asemenea căutări.

— Deci mai rămâne problema alegerii din liste a persoanelor care au legătură unele cu altele. Herr Adamek era de părere că dumneavoastră ați mai fi făcut ceva asemănător – interogarea registrelor de evidența populației, interogarea listelor cu angajați și așa mai departe, pentru a descoperi cine cu cine este înrudit, vecin sau cunoscut.

— Da, răspunse Helene. Dar atunci era vorba despre oameni care au folosit pe Forumul german expresii dușmănoase la adresa statului. Acum problema s-ar putea rezolva mult mai simplu și mai elegant.

— Cum anume?

— Eu aș urmări mișcarea tuturor telefoanelor în trecut și aș vedea care s-au aflat o dată sau de mai

multe ori în același loc. Acestea ar trebui să fie telefoanele unor persoane care se cunosc.

Ochii lui Lettke se măriră, albastrul lor radiind.

— Se poate asta?

— Da, evident.

Deja examina în minte opisul programelor pe care le-ar putea accesa cel mai ușor pentru a face asta.

— Cred că da, doar că va dura ceva.

— Când ați putea avea un rezultat?

Aceasta era problema cea mai arzătoare. Și cu siguranță și cea mai importantă. Helene calculă în gând cât îi lua, mai adăugă pentru siguranță o treime din timpul de care considera că are nevoie, apoi spuse:

— Dacă totul merge bine, în această seară.

— Atunci apucați-vă de treabă.

•••

În drum spre birou – programatoarele nu stăteau în aceeași aripă a clădirii cu analiștii – se gândi încă o dată la toate acestea în liniște și o mai făcu și în fața computerului ei. Apoi se apucă să lucreze. Stabilirea coordonatelor cutiilor poștale îi luă câteva minute. Rezolvă rapid și filtrarea tuturor telefoanelor aflate în data de 27 iunie 1942 în imediata apropiere a acestora. Îi rămânea doar să urmărească rezultatele.

Interesantă problemă. Dar nu prea îi convenea că i se repartizase ei. Putea dura destul de mult și ea intenționase ca astăzi să își termine treaba cât putea de repede, să sară pe bicicletă, să pedaleze până la gospodăria soților Aschenbrenner și să se refugieze din nou în brațele lui Arthur.

Pe de altă parte, chiar era bine dacă făcea o mică pauză. Se gândea la minunatele ore petrecute ieri-seară cu Arthur. Deși mai în vârstă decât ea, el era la fel de neexperimentat. Ceea ce i se părea surprinzător. Ea crezuse că toți soldații dădeau fuga la bordeluri imediat ce puteau. Dar Arthur luase decizia de a nu se coborî într-atât încât să

aibă primele experiențe sexuale cu o prostituată plătită.

Helenei i se părea minunat că era prima lui femeie și că el era fascinat de sânii ei. Se pierdea atât de tare la atingerea lui, încât se întreba foarte serios dacă se va mai putea stăpâni mult timp.

Deci așa cum își zisese: era poate bine că astăzi lua o mică pauză.

Își alungă dulcile amintiri și se concentră asupra valorilor procentuale de pe ecran. Dar tresări. Ceva nu era în regulă. Era de suficient timp aici pentru a-și da seama cât de rapidă era o interogare. Acestea mergeau prea încet.

Deschise o nouă aplicație, cu același rezultat. După scurt timp înțelese că problema era la un anumit depozit de date, care producea întârzieri. Puse mâna pe telefon și formă un număr de la serviciul tehnic.

— Mayer, serviciul tehnic, răspunse o voce morocănoasă de bărbat.

— Helene Bodenkamp, grupul 3. Vreau să comunic o observație.

— Care ar fi aceea?

În fundal se auzi un foșnet, evident interlocutorul căuta ceva de scris.

— Este o problemă cu depozitul de date 163. Interogarea tabelelor memorate acolo durează de patru ori mai mult decât este normal.

— 163? Bărbatul frunzări niște liste. Da, se știe. Este defect axul motor central. A trebuit să îi reducem viteza la jumătate, ca să nu zboare. S-a comandat un motor de schimb, dar știți, este război și… nu știm când îl vom primi.

Helene nu avea nici cea mai mică idee despre cum funcționa un depozit de date. Asta era o chestiune pentru bărbați și la instruirea care i se făcuse nu i se spusese nimic despre așa ceva. La ce ar fi folosit? Ea trebuia să știe doar cum să acceseze tabelele. Nu o priveau pe ea problemele tehnice.

Ceea ce i se păruse rezonabil. Dar acum și-ar fi dorit să știe despre ce vorbea acel bărbat.

— Dacă înțeleg eu bine, asta înseamnă că astăzi nu îl puteți repara? întrebă ea ezitând.

El râse.

— Da, exact asta înseamnă, scumpo.

— Mulțumesc, răspunse Helene sec și trânti receptorul în furcă.

Stupid individ.

Adică astăzi nu îl va mai vedea pe Arthur.

Sună telefonul. Ce mai era? Helene ridică receptorul așteptându-se ca bărbatului de la serviciul tehnic să îi fi venit altă idee, dar era Lettke.

— Am uitat să vă spun ceva, mormăi el. Vreau rezultatul tipărit. Nu îmi trimiteți o listă electronică, ci aduceți-mi personal rezultatul tipărit. Sarcina este strict confidențială.

Helene trase adânc aer în piept.

— Da, sigur. Este posibil să dureze mai mult decât am crezut. Unul dintre depozitele de date are o problemă și merge încet. Asta întârzie evaluarea.

— Nu face nimic. Eu rămân astăzi până târziu.

Părea o urgență și nu era prea încântat de situație. Helene se întrebă despre ce putea fi vorba. Ca întotdeauna, firește, nu va afla. Dar de ce nu? Nu înțelegea de ce programatoarele nu erau implicate când se cerceta o problemă. În biroul lui Lettke, se dovedise că și ea putea contribui cu ceva, că putea fi mai mult decât o simplă executantă.

Doar bărbații. Ei între ei.

Evaluarea se încheie. Avea patru liste, câte una pentru fiecare oraș. Fiecare listă cuprindea între șase mii și unsprezece mii de numere de telefon. Greul abia începea, pentru că ea trebuia să verifice dacă fiecare număr de pe o listă apărea simultan cu alt număr de pe altă listă! Luă o hârtie și un creion, realiză câteva calcule estimative și ajunse la

concluzia că erau necesare trei sute de milioane de operații.

Pfui! Trebuia să se gândească bine cum să atace problema. Trebuia să caute căi de eliminare a calculelor inutile, altfel evaluarea nu se va putea realiza astăzi.

Rămase o vreme privind în gol, fără să vadă nimic din ceea ce o înconjura. Tot ce vedea erau mișcări de oameni care purtau la ei telefoane. Ochiul ei interior vedea aceste mișcări ca pe niște puncte luminoase care alunecau pe o hartă întunecată și care se aprindeau când se întâlneau unele cu altele.

Pe 27 iunie oamenii pe care ea trebuia să îi identifice s-au despărțit, pentru a introduce scrisorile în cutiile poștale din diferite orașe. Va începe să îi caute de pe 26 iunie, să determine poziția fiecărui telefon de pe una dintre aceste liste și să o compare cu cea a telefoanelor de pe celelalte liste. O metodă mai economică ar fi să verifice mai întâi la ce turn radio se cuplase un telefon și numai după ce două telefoane erau cuplate în același timp la același turn să interogheze datele de localizare și să le compare. În acest fel va evita calculele inutile.

În plus, putea să împartă căutarea pe mai multe computere, câte unul pentru fiecare listă. Ceea ce ar reduce timpul la un sfert.

Se apucă de treabă, începu dezvoltarea programului, îl testă pe mici porțiuni din tabele până când fu sigură că funcționează corect, apoi îl copie modificat la celelalte trei computere și dădu comanda de start. Ca întotdeauna în astfel de momente, privi monitorul cu respirația tăiată, până apăru mesajul care anunța că totul decurgea bine.

Bun. Va aștepta. În orice caz se putea duce să ia prânzul la cantină. Chiar dacă astăzi se servea mâncare de la bucătăria de campanie, care nu era pe gustul nimănui din agenție.

După prânz rămase mult timp pe marginea scaunului, privind ecranul computerului, rozându-și unghiile și gândindu-se dacă a făcut corect programarea.

După-amiaza și-o petrecu așteptând și sosi seara. Pentru astăzi trebuia să uite de vizita la Arthur.

Începea să se însereze. Se ridică, trase draperia de camuflaj și se gândi că această măsură era lipsită de sens în cazul în care britanicii reușiseră să se orienteze după turnurile serviciului german de telefonie. I se păru ciudat că nimănui nu îi trecuse asta prin cap; militarii se gândeau de obicei la tot, chiar și la lucrurile cele mai improbabile.

Poate că nu înțelegea ea cum funcționa sistemul. Poate turnurile nu emiteau în sus, ci doar orizontal, acolo unde se aflau și telefoanele? Ea știa doar că din avioane nu se putea telefona. Asta trebuia să aibă un temei.

Și atunci, brusc, își dădu seama cum trebuia să rezolve problema. Cum putea micșora considerabil listele înainte de compararea încrucișată, excluzând milioane și milioane de operații de căutare. Era foarte simplu: căutând în cele patru liste de pe ce număr fusese sunat un număr de pe celelalte liste! Asta se putea afla rapid, se făcea mult mai repede decât comparația locurilor, una dintre cele mai complexe operații.

Opri programul, refăcu programarea și îl porni din nou. Dură doar câteva minute până când apărură primele rezultate: perechi de numere de telefon, coordonate geografice, date despre zi și oră. Tot mai multe, aceleași numere, în combinații diferite – patru persoane care se cunoșteau s-au sunat și puțin înainte de 27 iunie 1942 s-au întâlnit.

Tremurând de ușurare – și de foame –, Helene transferă datele într-o altă aplicație, interogă datele personale și alcătui o listă:

– Hans Scholl, născut la 22.09.1918 în Ingersheim an der Jagst
– Alexander Schmorell, născut la 16.09.1917 în Orenburg (*Siberia*)
– Sophie Scholl, născută la 09.05.1921 în Forchtenberg
– Willi Graf, născut la 02.01.1918 în Kuchenheim (*Rheinland*).

Adaugă codurile personale și numerele de telefon. Acestea îi vor fi de ajuns lui Lettke. Orice alte date de care ar mai fi avut nevoie le putea obține singur.

Trimise lista la imprimantă, ieși din birou, îl încuie, luă textul imprimat și porni spre Lettke prin casa scărilor scufundată în întuneric, ca în seara în care apăruse Arthur! Lumina de serviciu făcea coridoarele lugubre, pașii aveau ecou, scârțâitul ușilor batante părea amplificat. Păși fără să vrea mai ușor și linoleumul gros de pe podeaua coridorului înăbuși zgomotul pantofilor ei.

Pe drum îi trecu prin cap că ar fi fost mai bine dacă ar fi telefonat, dar avea noroc, pentru că în biroul lui Lettke ardea lumina. Bătu la ușă, așteptă, dar nu se auzi nimic. Mai bătu o dată mai tare. Poate că ațipise, se mai întâmplă.

Nimic. Apăsă prudentă pe clanță. Ușa era neîncuiată, vârî capul înăuntru, dar nu văzu pe nimeni.

Straniu. Era regula ca atunci când își părăseau biroul să îl încuie, chiar dacă mergeau la toaletă. Dar Herr Eugen Lettke, șef de departament, nu înțelegea să o respecte.

Dar îi era indiferent. Ea îi va lăsa lista pe birou. Poate că o să se sperie și o să se învețe minte. Sau nu.

Se strecură prin ușa întredeschisă. Haosul ce domnea în această încăpere ar fi fost pentru ea un motiv suficient să țină ușa permanent încuiată, dar

bărbații aveau o altă accepțiune pentru ordine și curățenie, lucru știut de la fratele ei.

Ocoli masa ca să găsească un loc potrivit pentru a pune lista, ca aceasta să atragă imediat atenția. Privirea îi căzu pe un sertar pe jumătate deschis, unde văzu câteva obiecte pe care le mai văzuse doar în ilustrațiile din cărțile de medicină ale tatălui ei. Pungulițe din celofan în care se aflau niște obiecte în formă de inel, despre care Helene știa că erau din latex. Termenul de specialitate pentru ele era condom, iar popular li se spunea parizian, londonez ori prezervativ.

În Germania posesia acestora era interzisă de câțiva ani, pentru că poporul german avea nevoie de urmași.

Toate acestea îi trecură Helenei prin minte în doar câteva secunde, în timp ce întinse mâna liberă pe negândite și subtiliză două prezervative. Fără nicio ezitare și fără niciun gând legat de posibilele urmări ale faptei.

30.

Când reveni de la toaletă, Eugen Lettke era preocupat mai ales de modul în care putea folosi în campania sa contra lui Roosevelt faptul că, la o zi după atacul japonezilor, Mabel Stimson scrisese pe forumul ziarului *New York Times* că atacul nu fusese neașteptat. Această afirmație era uimitoare, pentru că venea de la soția ministrului american de război Henry Lewis Stimson. Ce o determinase pe aceasta să afirme așa ceva? Explicația nu putea fi decât aceea că știuse de la soțul ei cât de bine îi căzuse lui Roosevelt atacul. Președintele se străduise foarte mult să provoace o situație în care SUA nu putea alege decât războiul, așa cum voise încă de la început, dar ținuse secret.

Aceasta era interpretarea pe care voia să le-o prezinte oponenților lui în timpul discuțiilor care se desfășurau în East Coast Forum, unde intrase sub o identitate falsă. Oamenii cu care el, care se dădea un fost angajat al Casei Albe, discutase cu jurnaliști, așadar adevărați multiplicatori de zvonuri, în cazul în care reușea să îi convingă.

Comentariul lui Mabel Stimson fusese șters după câteva ore, dar existau cópii. Unul dintre jurnaliști era atât de convins, încât insista cu tupeu să afle mai multe despre partenerul de discuții pe care îl interpreta Lettke. Deci el nu avea voie să facă vreo greșeală de limbaj!

Lettke se prăbuși în fotoliul lui din spatele biroului și voia să consulte un dicționar, pentru a-și verifica viitorul răspuns, când privirea îi căzu pe sertarul deschis.

Nu îi venea să își creadă ochilor: lipseau două prezervative! Evident. Era sigur că fuseseră cinci, iar acum mai erau doar trei.

Lovitura unui sac de nisip venit de nicăieri nu l-ar fi pocnit mai tare. Nu din cauza costului prezervativelor – deși era vorba despre bunuri de

contrabandă din teritoriul ocupat al Franței, a căror procurare era costisitoare și plină de riscuri –, ci de faptul că germanilor le era interzis să aibă orice mijloc de contracepție. Iar cel care îi furase prezervativele nu putea fi decât din agenție.

Cu alte cuvinte un coleg. La mâna căruia se afla din acest moment!

Abia acum își dădu seama ce presupunea asta. Transpiră, mâna întinsă după dicționar începu să îi tremure și fu cuprins de un val de furie: dorința de a-l găsi și de a-l distruge, înainte ca acela să aibă șansa de a-i face rău.

Evident că fusese o imensă prostie să păstreze prezervativele aici, în birou. Și mai ales într-un sertar în care umbla permanent și pe care îl lăsa deschis frecvent.

Dar asta nu era o scuză. Și nu înlătura pericolul. Devenise șantajabil și nimeni nu știa mai bine decât el ce însemna să fii șantajabil.

Simți că nu mai putea respira. Stomacul i se strânse gândindu-se că va ajunge acasă și se putea să îl aștepte poliția…

Exact în acest moment sună telefonul.

Lettke îl lăsă să sune, respiră de două ori adânc și lung, apoi ridică receptorul.

— Da? răspunse așteptându-se să audă vocea mamei sale, care îi anunța sosirea unor bărbați îmbrăcați cât mai puțin bătător la ochi.

Dar la celălalt capăt al firului nu era mama lui, ci programatoarea Helene Bodenkamp, pe care Adamek o aprecia atât de mult. Terminase evaluarea datelor și avea o listă cu patru nume.

— Voiam să văd dacă mai sunteți la serviciu, zise ea. Ca să vi-o aduc, așa cum ați cerut.

Lettke își trecu peste față mâna liberă, înghiți toate expresiile obscene care-i stăteau pe limbă și răspunse controlându-se pe deplin:

— Da, sunt aici. Aduceți-o.

În timp ce o aștepta, începu să se gândească. Poate că hoțul era Dobrischowsky. Zdrahonul chel

avea șapte copii, care evident că îl călcau pe nervi; era deci de înțeles că nu mai voia alții. Și la 37 de ani nici nu era prea bătrân, pentru a-și fi pierdut plăcerea sexului. Mai ales că soția lui, pe care Lettke o cunoscuse la una dintre sărbătorile Crăciunului, era destul de atrăgătoare.

Dar dacă fusese Dobrischowsky și acesta le furase pentru a face sex fără urmări cu nevasta, de ce luase doar două prezervative? De ce nu le luase pe *toate*?

Asta nu înțelegea Lettke. Și lucrurile pe care nu le înțelegea i se păreau periculoase.

După cinci, zece minute dincolo de geamul mat al ușii apăru o umbră subțire și se auzi imediat o bătaie în ușă.

— Intră! strigă nerăbdător Lettke, ceea ce nu o făcu pe programatoare să se grăbească. Bodenkamp deschise ușa cu atâta grijă, de parcă s-ar fi temut că o face praf cu o mișcare neatentă, băgă capul, ridică mâna în care ținea o hârtie cu un text imprimat și zise:

— Am găsit patru nume, câte unul din fiecare oraș. Fiecare a vorbit la telefon cu ceilalți trei și în ultimele săptămâni s-au întâlnit de mai multe ori.

— Intrați odată, fir-ar să fie! Nu trebuie să audă tot coridorul!

Ea tresări și se strecură repede în birou, timidă și slăbuță, lipsită de personalitate, ascunsă sub țoale lipsite de culoare de pe vremea bunicii. Oribil. În departamentul programare lucrau o mulțime de fete apetisante, iar el se alesese cu șoarecele cenușiu al agenției!

— Dați-mi-o! ceru el posac și întinse mâna.

Ea îi dădu hârtia. El citi numele. Nu îi spuneau nimic și nici nu se așteptase să îi spună ceva.

Oftă.

— Bine, mulțumesc. Asta este tot pentru astăzi. Și vă repet: nicio vorbă despre asta, nimănui!

— Da, Herr Lettke.

— Heil Hitler.

— Da, Heil Hitler, murmură Helene, trăgând ușa după ea cu tot atâta grijă ca la venire.

Îi auzi pașii îndepărtându-se, tot mai încet, zgomotul fiind amortizat de linoleumul gros.

Gândurile lui se îndreptară iarăși către Dobrischowsky. El trebuie să fi fost! Acesta știa când se ducea cineva la toaletă, pentru că biroul lui se afla exact alături. Și dacă se afla la spălător, era imposibil să îl audă când se strecura în birou.

O întrebare era de unde știa el că va găsi prezervative în sertarul de la biroul lui. Iar alta: dacă Dobrischowsky știa asta, ce altceva mai știa despre el?

De aici pândea pericolul.

Lettke își completă hârtia din mână, lista cu cele patru nume, care pentru el nu însemnau nimic. I-o va duce lui Adamek, după care se va mai gândi.

•••

Helene își reveni abia după ce părăsi clădirea agenției și ieși în noaptea caldă de iunie, luminată aproape feeric de luna plină. Abia acum începu să creadă că Lettke nu remarcase nimic.

După ce furase cele două prezervative nu îi pusese lista pe birou, pentru că ar fi dat de bănuit. Revenise în birou, zăbovise o vreme și abia apoi îl sunase, ca și cum atunci terminase evaluarea. Dacă i-ar trece prin cap să verifice când imprimase documentul, putea să spună că mai verificase o dată numele de pe listă.

Dar era aproape sigură că acesta nu va verifica. Probabil că nici nu știa că așa ceva era prevăzut în instrucțiunile de imprimare. Îi păruse că era cu gândul în altă parte, probabil la America, la proiectul lui propagandistic.

Avea ascunse în buzunar două pliculețe din celofan.

Și nu putea să scape de dorința de a le privi.

Pedală până acasă. Părinții ei ședeau la televizor și urmăreau știrile de pe front. Ca de cele mai multe ori despre succese: Wehrmachtul era pe

punctul de a cuceri Stevastopolul, în Africa de Nord trupele germano-italiene ajunseseră la El Alamein, iar submarinele germane scufundaseră 144 de nave dintr-un convoi al aliaților plecat din Reykjavik.

— Ei, o întâmpină tatăl binevoitor, ai stat așa de mult la birou? Iarăși ai salvat Reichul?

Helene ridică din umeri:

— Nu asta face toată lumea?

Tatăl râse, fără a-și desprinde privirea de pe ecran.

— Corect, fiecare în felul lui.

Helene nu avea niciun chef să urmărească știrile. Erau doar imagini cu avioane care atacau, tancuri în mers, prizonieri amărâți în marș, plus o voce triumfătoare care comenta totul cu patos, folosind îngrozitor de des cuvinte ca „eroic”. Se duse la bucătărie. Johanna îi păstrase mâncare de la cină, pe care și-o încălzi.

— Carne de pasăre? se miră Helene, deoarece în casa Bodenkamp carne se mânca rar. Nu pentru că nu și-ar fi putut permite la prețurile mari, ci din solidaritate cu poporul, căruia carnea nu îi era accesibilă. Oricum, reducerea consumului de carne este foarte sănătoasă, spunea tatăl ei.

— Cadou de la o pacientă recunoscătoare, o lămuri Johanna. Era o pasăre mare, va ajunge pentru încă un prânz.

Helene se gândi la Lettke, care se arătase prea puțin recunoscător pentru că ea îi rezolvase problema. Așa că își spuse că nu era cazul să se căiască pentru furt. Va socoti prezervativele drept un cadou neintenționat.

După cină se retrase în camera ei, se întinse în pat și privi cele două prezervative cu un bizar amestec de fascinație, timiditate, teamă și îngrijorare. În fond, recunoscu ea în sfârșit, totul se reducea la întrebarea: ar trebui să o facă?

Ea voia. Își dorea asta. Dacă nu acum, când? Pe virginitatea ei oricum nu dădea doi bani. Între timp

aceasta devenise o confirmare a faptului că nu era atrăgătoare.

Și totuși șovăia. De ce?

Strânse în pumni cele două plicuri de celofan, se întinse pe spate și își imagină cum se vor petrece lucrurile. Cum Arthur îi va cerceta tot trup și la final…

Deodată își dădu seama ce o făcea să șovăie. Și ce trebuia să facă.

•••

A doua zi la ora cinci după-amiaza Adamek convocă din nou la discuții cercul restrâns. Eugen Lettke se așeză lângă Dobrischowsky, care își puse în față agenda cu termene, ca întotdeauna. Lettke se gândi dacă nu exista acolo și dovada unei amante.

Greu de spus. Dobrischowsky era genul care își nota totul; fără îndoială că ar fi notat codificat și orele întâlnirilor. Acum agenda groasă legată în piele stătea închisă în fața lui.

Adamek scoase o sticlă cu șampanie din frigider, îl rugă pe Rudi Engelbrecht să o deschidă și să aducă pahare și când totul fu aranjat, ținu un toast:

— Pentru colegul Lettke, care a avut o idee foarte bună!

— Ce s-a întâmplat? vru să afle Kirst.

— În urma indiciilor furnizate de agenția noastră, Gestapoul a acționat noaptea trecută la München, le explică Adamek. În locuința familiei Schmorell au fost arestați studenții Sophie și Willi Schmorell, Alexander Schmorell, Christoph Probst și Willi Graf, care tipăreau alte manifeste cu un dispozitiv mecanic de multiplicare. Au fost ridicate mai multe sute de plicuri și timbrele poștale corespunzătoare. Este evident vorba despre un grup cu idei ostile statului, care se pare că a ales pentru această acțiune manifeste cu denumirea *Trandafirul Alb*. Citez din e-mailul pe care mi l-a

trimis reichsführerul Heydrich: „Sunt deosebit de satisfăcut”.

— A mers repede! exclamă Dobrischowsky, care își deschise agenda și răsfoi însemnările din săptămâna anterioară și cea curentă. Sâmbătă au pus scrisorile în cutiile poștale, iar miercuri sunt deja la zdup. Cinci zile. La asta nu se mai poate cârti.

— Noroc! spuse Lettke, ridică și el paharul și se aplecă mult în față, ca să poată arunca o privire pe agendă.

Nu erau însemnări pentru săptămâna respectivă. Nimic din care să se tragă concluzia unei întâlniri amoroase. Cel mai bătător la ochi era un termen însemnat cu roșu din vinerea următoare la ora cincisprezece: la un anume Dr. VD.

Nu era ceea ce sperase el. Dar poate că era un început.

•••

— Trebuie să vorbesc ceva cu tine, îi spuse Helene Mariei, când veni seara la aceasta. Ai timp?

Prietena o privi mirată:

— Pentru tine, oricând. De ce mai întrebi?

Helene trase adânc aer în piept, cu senzația că pieptul îi era strâns de o bandă lată din material, gata să o sufoce.

— Este vorba despre ceva important. Trebuie să îmi adun tot curajul ca să îți spun și nu știu dacă a doua oară voi mai reuși, dacă vom fi întrerupte.

Marie făcu ochii mari:

— Să mergem în bucătărie.

În bucătărie era mai dezordine decât de obicei. Marie abia mai încăpea între banchetă și masă și respira cu greu. Din depărtare se auzea tractorul, spre mirarea Helenei.

— Eu credeam că este tot mai greu să faceți rost de motorină.

— Otto a montat o instalație pe lemne, îi explică Marie. A meșterit-o singur. De câteva săptămâni în

rețea sunt instrucțiuni pentru construcție. Crede că este mai bine decât să punem iar jugul pe boi.

— Ah, înțeleg.

Marie își încrucișă palmele pe pântecul foarte bombat.

— Te ascult, Helene.

Helene privi într-o parte. Soarele coborâse de mult. Lumina lui arunca în bucătărie umbre foarte lungi, aproape orizontale.

— Este vorba despre Arthur, începu ea în cele din urmă, pentru că Marie nu mai spunea nimic și nu le deranja nimeni. Asta este… m-am îndrăgostit de el și cred că și el de mine. Nimeni nu a… deci nu a fost… ah, Doamne! Așa a fost să fie. Iar acum… eu… Se opri cu gura atât de uscată, încât nu mai putea să spună o vorbă. Dar trebuia să vorbească. Înghiți cu greu în sec și continuă: Asta este… vreau să mă culc cu el. Dar nu vreau să o fac pe ascuns, nu fără aprobarea ta. Se va petrece sub acoperișul tău și nu vreau să abuzez de încrederea ta.

În acest moment privirea ei se opri pe chipul prietenei, care o privea cu ochi mari și amuți.

— Asta era, adăugă ea obosită.

Marie clătină încet din cap, apoi întrebă uluită:

— Dar până acum ce ați făcut?

— Poftim? îi scăpă Helenei. Firește că nu *asta*!

— Ci?

— Am discutat! Am discutat despre orice se putea discuta, despre cărțile pe care le citește, despre ideile lui bizare… După ce își drese glasul Helene adăugă: Ei, da, ne-am și sărutat. Pentru prima dată acum două săptămâni.

De ce se uita Marie așa la ea? Ce era de râs?

— Tu chiar ai crezut că eu și cu el…?

Marie îi luă cu căldură mâna în mâna ei, plină de bătături și blândă.

— Sincer? Eu și Otto nu am așteptat până la nuntă.

— Cum? Eu credeam că dacă ești catolică…

— Îți mărturisești păcatele și pe urmă totul este în regulă. Eu mă spovedeam frecvent, până când am împlinit optsprezece ani.

Helene se uită șocată la prietena ei și își aminti de anii de școală. Nici nu bănuise. Tot ce ținea de sex era pentru ea atunci o chestiune teoretică, ceva despre care citise în cărțile de specialitate ale tatălui ei, nu ceva pe care cineva chiar îl făcea.

— Mda…, zise ea în cele din urmă. Dar eu nu sunt catolică. Nu mă pot spovedi. Numai ție…

— Îl iubești? vru Marie să afle.

— Da.

— Nu mă refer la faptul că îl dorești. Că asta știu din luna mai. Mă refer la a iubi în sensul că vrei să fiți împreună la bine și la greu, până moartea vă va despărți – la acest gen de iubire mă refer.

— Da.

Helene fu surprinsă de hotărârea cu care confirmase.

— Și el? Te iubește și el?

În acest moment sună telefonul din hol.

— Cred că este tatăl meu, zise Marie. Trebuie să mă duc.

Ea ieși și Helene o auzi vorbind la telefon. Discutau despre un oarecare Fritz, care ar fi adus douăzeci de saci cu îngrășământ azotat și pe care trebuia să îl sune.

Helene asculta distrată. O iubea Arthur? Nu știa. Dar era aproape sigură că el se va culca cu ea, dacă ar fi pregătită. El nu va refuza asta, chiar de ar fi mai catolic decât Marie!

•••

Cine putea fi Dr. VD?

Eugen Lettke stătea în lumina soarelui ce apunea, în fața computerului său și încerca să afle asta.

Prima lui bănuială fusese că era vorba despre un medic la care Dobrischowsky era programat vineri. Numărul medicilor din Weimar și

împrejurimi apărea pe o listă pe care o accesă și nu exista niciunul al cărui prenume să înceapă cu V și nume de familie să înceapă cu D. Și nici invers…

Hm… Dacă nu era medic, ce era?

Lettke fixa cu privirea ecranul, fără să îl vadă de fapt. În memorie trecu din nou în revistă ce văzuse mai exact. „V”-ul nu fusese în realitate mai mic decât „D”-ul…?

Un „von” ori un „van”! Tastă „von” în câmpul pentru nume. Se afișă un singur nume: Dr. med. Alexander von Delft, cu cabinet în Jena. Specialist în boli venerice.

Lettke rânji.

Dacă nici asta nu era o urmă evidentă!

•••

Totul se petrecu ca de obicei: ea dădu semnalul din bucătărie, se duse în hangar, așteptă ca Arthur să îi coboare scara, urcă și îl ajută să închidă trapa. Și când își îndreptă din nou privirea către el, se sărutară.

— Mi-a fost dor de tine, spuse Arthur.

— Ieri a trebuit să lucrez mai mult, zise Helene. Un caz urgent.

— Și? L-ai rezolvat?

— Da.

Pe drumul până la gospodăria soților Aschenbrenner se gândise nu doar la cum să discute cu Marie, ci își imaginase și discuția cu Arthur. Dar acum i se părea mult prea complicat să îi spună la ce se gândise. În loc de asta, scoase din buzunarul hainei unul dintre cele două pliculețe cu prezervative, îl puse pe pat și zise:

— Dacă vrei, astăzi putem să facem și altceva decât să discutăm.

•••

Partea frumoasă era că toți medicii erau obligați prin lege să își înregistreze documentele pacienților în depozite de date. În primul rând pentru că era în folosul siguranței, deci al sănătății poporului, și în al doilea rând pentru că această

măsură simplifica identificarea evreilor care nici nu își bănuiau descendența, pentru că predecesorii lor fuseseră asimilați de generații. După cum se auzea, acești evrei îi stăteau ca un spin în ochi lui Himmler.

Și pentru că toate arhivele de date aveau obligația legală să asigure permanent accesul Agenției Naționale de Securitate la datele deținute, însemna că nu era nicio problemă să descopere de ce colegul Dobrischowsky făcea tratament la un specialist în boli venerice.

Și mai însemna că furtul de prezervative era cam tardiv. Pentru asta colegul ar fi trebuit să se străduiască să se dea la pupăza respectivă înainte de a se fi pricopsit cu blenoragie ori cu sifilis.

În cazul unei boli venerice exista obligația legală de a declara identitatea tuturor persoanelor cu care s-au întreținut relații sexuale în perioada de incubație. Așadar, va afla imediat pe cine agățase Dobrischowsky.

Depozitul de date Jena nu era cel mai rapid, dar în cele din urmă reuși să îl acceseze. Lettke parcurse opisul și găsi documentele cabinetului medical Dr. Von Delft. Ceru și primi acces. Totul era corect arhivat. Activă funcția de căutare și găsi: Dobrischowsky, Horst.

În câteva clipe avu dosarul pe ecran. Și, spre surprinderea lui, constată că Dobrischowsky era pacient de mai mulți ani.

Pentru *impotență*!

Lettke se rezemă cu toată puterea de speteaza scaunului. Ce eșec! Fir-ar…!

Dar dacă nu a fost Dobrischowsky, cine a fost?

•••

Helene se lipi de el fericită ca niciodată în viața ei. Îi respiră mirosul trupului, îi simți căldura pielii lui transpirate, trăi minunata senzație de contopire, nemaiștiind exact unde se termina corpul ei și unde începea corpul lui.

Își trecu mâna pe pieptul lui, peste părul rar de pe piept. Inima încă îi bătea cu putere. Degetele ei alunecară pe o cicatrice subțire, lungă, care pleca din mijlocul pieptului și mergea până la umărul stâng.

— Ce-i asta? întrebă ea. O rană superficială?

Arthur deschise ochii, o privi și zâmbi.

— Nu. Este doar o zgârietură.

— Dar cam lungă.

— Da.

El o examină cu privirea, părând că se gândește la ceva, ceva ce ea ar fi ținut tare mult să afle. Apoi zise:

— A fost în urmă cu aproximativ o jumătate de an. Trebuia să îndepărtăm dărâmăturile care blocau accesul într-o casă. O bară metalică înțepenită a țâșnit în sus și mi-a trecut prin fața pieptului.

— O capcană?

El clătină din cap:

— Nu. Dărâmături de la bombardamentele noastre. Nu a fost așa rău. Mi-a sfâșiat cămașa. A trebuit să mă duc la infirmerie ca să îmi dezinfecteze rana. Când m-am întors, ceilalți terminaseră treaba.

Helene simți pornirea de a săruta cicatricea și o făcu imediat, pentru că asta voia.

Era un trup adevărat de bărbat, altfel decât în pozele din cărțile tatălui sau de la televizor, și altfel decât modelele din lemn din cabinetul tatălui ei, acele torsuri pe care le puteai deschide, ca să scoți organele din interior. Aici era un bărbat viu, real, cu piele, mușchi și cu un miros profund, un miros minunat, excitant…

Fusese frumos, dar nu destul. Nici pe departe destul.

Ea se desprinse din brațele lui Arthur, se aplecă deasupra grămezii de haine și căută cel de al doilea prezervativ.

— Mai putem face o dată, zise ea și îl așeză pe abdomenul gol al lui Arthur.

Ce prostie că nu luase decât două. De ce oare?

31.

În dimineața următoare Helene se trezi cu două minute înainte să sune deșteptătorul. Razele soarelui pătrundeau prin fereastra deschisă. Se simțea căldura unei dimineți de vară, mirosea a iarbă și a flori, era începutul unei zile minunate. Păsărelele ciripeau o melodie gângurită.

După ce dezactivă soneria deșteptătorului, se întinse. Se simțea grozav. Îi venea să îmbrățișeze lumea și să strige de la fereastră că viața era minunată!

Dar reveni cu picioarele pe pământ și spaima îi dezumflă efervescenta bucurie a vieții, precum spuma unei beri trezite.

Nu trebuia să afle nimeni!

Nu avea voie să își exteriorizeze fericirea, ba mai mult, nu avea voie să lase să se observe ceva, pentru că fericirea ei ar trezi suspiciuni. Cineva s-ar fi putut întreba: Cum de Helene Bodenkamp, această programatoare insignifiantă, este brusc fericită? Ceva nu este în regulă!

Să nu lase să se observe nimic? Cum să facă asta când avea senzația că radia, că oricine putea să își dea seama ce se întâmplase? Că ea, Helene Bodenkamp, se culcase cu minunatul Arthur Freyh, că i se dăruise, că se lăsase pradă pasiunii, că fusese pe culmile plăcerilor sexuale?

Ce-i drept, teama de descoperirea fericirii ei slăbi văzând cu ochii. Poate că va reuși.

Dădu deoparte pătura, se ridică, se duse în baie și făcu duș. Inspectă locul: nu se mai observa nimic. Prima oară o duruse și desigur că și sângerase, dar nu atât de mult cum se temuse, dar rămăseseră urme pe cearșaful lui Arthur.

Nu regreta. Nu regreta deloc.

Îi luă mai mult timp să se aranjeze și coborî la micul dejun. Dar nu se întâmplă nimic. Nici măcar

mama ei, care observa întotdeauna când era schimbat ceva la ea, nu remarcă nimic.

Helenei i se luă o piatră de pe inimă. Totodată nu putea să înțeleagă, pentru că ea se simțea cu totul altfel! I se părea că scăpase de un fel de neliniște. De parcă aruncase o armură și se putea mișca liberă pentru prima dată. Așa ar fi trebuit să se simtă cineva care mersese în cârje și ca prin minune putea acum să danseze!

După micul dejun, când se sui pe bicicletă ca să se ducă la agenție, drumul îi păru mai ușor.

La birou o așteptau doar activități de rutină: unde se aflase o anume Liselotte Teichmann între 24 februarie și 19 aprilie? Cine cumpărase un topor marca Krumpholz în zona Kölnului, între lunile ianuarie și aprilie? Cu cine luase legătura telefonic un anume Martin Berg în ultimele trei luni? Și așa mai departe, tot felul de solicitări de la poliția Reichului, transmise telefonic.

Dar când deschise computerul pentru a vedea ce mai primise, găsi un mesaj de la Adamek: Să vină la el în birou, după-amiază, la ora 15:00.

Această dispoziție îi umbri întreaga zi, care altfel ar fi putut fi o zi de muncă liniștită, frumoasă. Rezolvă pe rând toate solicitările, genul de probleme de care se mai ocupase de sute de ori, care nu o solicitau atât de tare încât să își abată gândul de la ce voia șeful de la ea.

Dacă o văzuse cineva intrând în biroul lui Herr Lettke în lipsa acestuia? Dacă o chema să o interogheze despre această situație extrem de jenantă?

Se decise să nege tot. Indiferent ce i se va imputa, va nega că ar fi fost în biroul lui Lettke. Dacă va recunoaște că furase prezervativele, va fi întrebată de ce făcuse asta și totul va conduce în final la Arthur, la descoperirea lui, la condamnarea lui și la executarea pentru dezertare, iar Marie și Otto ar ajunge și ei la închisoare.

Exista deci o singură strategie: să nege, să nege, să nege. Și să spere că va reuși.

Când în cele din urmă la ora 15:00 intră în biroul lui Adamek – nici prea devreme, pentru a nu părea nervoasă, dar nici mai târziu –, era copleșită de aceste gânduri.

Adamek era într-o dispoziție foarte bună, umbla încoace și încolo cu scaunul lui rulant, ca o bilă de biliard.

— Oh, Fräulein Bodenkamp, ce bine că ați venit. Luați loc. Ceea ce și făcu Helene ținând la piept ca pe un scut notesul, simbol al programatoarelor.

— Unde am pus-o? Adamek căută în mapele aflate în fața lui, găsi ce căuta și îi întinse un articol dintr-un ziar. Nu știu dacă l-ați citit…

Helene luă articolul și citi:

Stupizenie de studenți cu consecințe neplăcute

München, 1 iulie 1942
Studenții Sophie și Hans Scholl, Alexander Schmorell, Christoph Probs și Willi Graf au fost condamnați astăzi de către tribunalul deprimă instanță München la trei ani de închisoare. Ei au încercat să răspândească mai multe sute de manifeste cu acuzații răuvoitoare la adresa guvernului Reichului german. Cei mai mulți destinatari ai înscrisurilor instigatoare la ură le-au predat fără ezitare la poliție, activitatea celor cinci studenți fiind stopată urgent.
Apărătorul a afirmat că toți sufereau de mai mult timp de tulburări psihice agravate de insinuări antigermane ale unor clerici și a considerat manifestul ca o „rătăcire tinerească”: din păcate se întâmplă ca mulți tineri să străbată în

viața lor și o fază în care să încerce să facă societatea ori statul răspunzători pentru problemele lor personale.

Helene ridică privirea.

— Acestea sunt numele pe care le-am extras din datele telefonice.

— Exact, răspunse Adamek radiind.

— Dar sunt cinci nume. Eu am găsit doar patru.

— Al cincilea era împreună cu ceilalți când a intervenit poliția. Erau pe punctul de a multiplica un al doilea manifest.

— Înțeleg.

Helene privea hârtia din mâinile ei, neștiind ce să facă. Adamek înconjură masa cu scaunul rulant.

— Și? Vă simțiți vinovată?

— Oarecum, recunoscu Helene.

Ea ar fi putut să se abțină să spună că îi venise ideea să caute expeditorii scrisorilor cu ajutorul telefoanelor. Ar fi putut să spună că nu a descoperit pe nimeni și nimeni nu i-ar fi putut reproșa ceva. Ar fi spus că ei au fost suficient de prudenți pentru a lăsa telefoanele acasă.

— Nu mi-am dat seama cât de tineri erau. De vârsta mea. Le-am văzut datele de naștere, dar nu le-am acordat atenție.

— De aceea v-am chemat, îi explică Adamek cu toată seriozitatea. Pentru că m-am temut că veți gândi așa. Dar este greșit. Dumneavoastră nu le-ați făcut un rău acestor tineri. Dimpotrivă, probabil le-ați salvat viețile!

Helene îl privi nedumerită.

Adamek își împreună mâinile în poală, cum făcea întotdeauna când dădea explicații.

— Ia gândiți-vă. Cei cinci studenți voiau să răspândească un al doilea manifest. Asta nu mai însemna o năzbâtie, o „rătăcire tinerească”, ci era în joc o convingere. Dacă dumneavoastră nu i-ați fi identificat și dacă poliția nu i-ar fi arestat imediat, ar fi continuat, până când, la un moment

dat, ar fi explodat. Așa ceva explodează întotdeauna. Dar este o diferență între a pune în circulație un manifest și a pune în circulație cinci, șase ori mai multe serii de manifeste. Atunci fapta lor nu putea să fie calificată decât ca înaltă trădare și dosarul să fie transferată la tribunalul popular. Unde, fără discuție, ar fi fost condamnați la moarte. Judecătorii nu ar fi avut încotro.

— Înțeleg, răspunse Helene.

— Aș dori ca și dumneavoastră să vedeți lucrurile astfel. Ați scăpat cinci oameni tineri de la o mare prostie, care în final i-ar fi costat viața. Acum vor rămâne în închisoare doar câțiva ani.

Helene mai reciti micul articol, apoi îl restitui. Și ea? Făcuse și ea o prostie de la care ar fi trebuit să se abțină?

— Mulțumesc, zise ea.

— Cu plăcere, răspunse Adamek. Dumneavoastră depuneți o muncă excelentă pentru poporul nostru, Fräulein Bodenkamp. Aș dori să nu gândiți altfel.

•••

Stătea în fața computerului ei și nu mai era în stare de nimic.

Ceea ce făcuse chiar fusese o prostie? Nu îi venea să creadă. Dacă ar fi procedat așa cum partidul și guvernul considerau corect, ar fi trebuit să îl denunțe pe Arthur, când acesta își prezentase tezele, în loc de a-l ascunde. Dar putea fi mai corect să lase ca Arthur să fie împușcat, în loc să se bucure cu el de acest minunat lucru?

Deci pe cine păgubea el acolo sus în ascunzătoarea lui? Desigur lipsea frontul de un soldat. Dar execuția lui nu ar fi schimbat nimic. Și atunci frontul ar fi fost lipsit de un soldat.

În cele din urmă închise computerul și plecă. Abătută, coborî treptele căscând, trecu de punctul de control, își luă telefonul de la paznic și îl porni din mers, ca să afle ce mesaje primise în timpul zilei. În decursul anilor acesta se transformase într-

un obicei, ca și spălatul pe dinți seara, dar când văzu cum se succedau mesajele, îi trecu prin minte că într-un depozit de date, într-un tabel, se înregistraseră și localizările deplasărilor ei.

Însă apăru și o comunicare, care o făcu să uite de toate gândurile. Era de la Otto Aschenbrenner și suna astfel:

> (Otto): S-a născut bebelușul, astăzi la ora 14:45!
> Este băiețel, 3 200 grame, 50 cm.

32.

Helene zbură până acasă ca vântul doar pentru a da vestea, apoi plecă spre gospodăria soților Aschenbrenner.

Marie născuse acasă, așa cum dorise. Durerile facerii începuseră dimineața devreme. Chemaseră moașa, aceasta sosise imediat, apoi se dovedi că nici nu ar fi fost nevoie de prezența ei, deoarece totul decursese perfect. Când Helene intră în casă, proaspăta mamă radia, chiar dacă privea epuizată dintre o mulțime de perne, având alături un sugar rozaliu, care dormea cu gura întredeschisă, scoțând sunete ușoare, ca niște proteste indignate.

Era foarte dulce.

— În bucătărie se află coșul cu lucrurile lui Arthur, îi șopti Marie după ce Helene termină cu laudele la adresa noului cetățean al lumii. Nu am mai apucat să i le duc.

Helene dădu din cap și deveni dintr-odată serioasă.

— I le duc eu.

— Dar…, continuă cu regret Marie, ar fi bine să nu rămâi astăzi la el. Părinții mei pot veni în orice moment, va veni și preotul și poate și alții.

— Sigur. Helene se ridică de pe marginea patului. Mă voi grăbi.

Se duse în bucătărie, luă coșul din debara, semnaliză venirea și se îndreptă spre spatele casei. Când Arthur deschise trapa și vru să coboare scara, ea îi zise repede:

— Astăzi nu am timp. A născut Marie și toată seara vor sosi oameni. Ți-am adus doar mâncarea.

— Măcar un sărut, o rugă Arthur. Altfel mor.

Era irezistibil să îl audă, să îl vadă cu cât dor se uita la ea.

— Bine. Dar numai unul.

O clipă mai târziu coborî scara. Helene urcă, îi dădu coșul și îl sărută de pe ultima treaptă.

Un sărut lung. Arthur părea că nu mai voia să îi dea drumul.

— Mă gândesc tot timpul la seara de ieri, șopti el după ce buzele lor se dezlipiră.

— Și eu, spuse Helene.

— Chiar nu mai poți să stai?

— Aș face-o cu plăcere, dar nu se poate.

Oh și cât de mult ar fi vrut! Spera ca el să nu o mai roage o dată, pentru că ar fi în stare să facă o prostie.

În plus, nu mai avea prezervative. El nu știa asta și nici ea nu știa cum să îl facă să înțeleagă. Era o problemă pe care nu știa cum să i-o spună. Pentru moment oricum nu conta. Nu în seara aceasta.

De afară se auzi zgomot de copite, se apropia un vehicul tras de cai. Vraja se rupse.

— Vine cineva, spuse ea, și se desprinse hotărâtă din brațele lui. Repede!

Coborî grăbită scara și îl ajută să o tragă sus. Un ultim sărut mimat în aer, o privire drăgăstoasă, apoi Arthur închise trapa și din nou ea fu surprinsă de perfecțiunea ascunzătorii. Chiar dacă știai că acolo era o trapă, aceasta nu mai era vizibilă.

Cum de se mulțumise cu două prezervative? În acel moment își imaginase că era suficient să afle ce simțeai folosindu-le.

Însă acum aflase: nu era suficient. Chiar nu era suficient.

•••

Pentru prima dată Marie chiar avea nevoie de cineva care să o ajute în gospodărie, pentru a putea să se ocupe și de ea. Când Helene venea seara, o convingea totuși să urce liniștită la Arthur, că se descurcă, dar nu era adevărat. Marie era obosită și copilul avea nevoie de ea. Mama ei venea peste zi pentru câteva ore, dar ea trebuia să aibă grijă și de propria gospodărie.

Așa că Helene o mai ajuta seara în gospodărie, cu toate că nu era prea pricepută. Măcar de ar fi fost mai atentă atunci când Johanna îi explicase ori

îi arătase ceva! Dar fusese atât de dezinteresată încât la un moment dat bucătăreasa renunțase, concluzionând: „Trebuie să te căsătorești cu cineva care să își permită slujitori”.

Johanna! În timp ce Helene se lupta deasupra chiuvetei cu oalele murdare, se gândea cum îi ascultase telefonul bucătăresei și cum se mirase de gemetele și țipetele acesteia.

Între timp aflase de ce Johanna gemuse și țipase așa. Ce ciudate erau lucrurile astea. Nimeni nu vorbea despre ele. Oh, sigur că tatăl ei îi explicase totul, dar atât de „medical”, încât a vorbi în termeni tehnici era ca și cum nu ai vorbi. Și totuși, la un moment dat te loveai de ele. Când se gândea la acea seară de la birou și apoi la întâlnirea cu Arthur, când înțelesese totul, se simțea ca și cum fusese acceptată într-o comunitate secretă, ai căror membri erau inițiați în secretele sexualității.

Astfel se scurseră trei săptămâni în care avu timp doar pentru scurte sărutări cu Arthur, care era tot mai disperat. Începuseră pregătirile pentru botezul micului Lorenz. Marie se simțea din zi în zi mai bine și încercă să o îndemne pe Helene să se ocupe mai mult de Arthur. Acesta i se plânsese la un moment dat că suferea, că tânjea după prezența Helenei.

Helene simți că se făcuse roșie ca focul, când se aplecă și îi șopti la ureche Mariei.

— Problema este că nu mai am prezervative!

— Oh! Marie făcu ochii mari, își umflă obrajii, apoi scoase aerul cu zgomot. Atunci nu te pot ajuta.

Helene nici nu se așteptase la alt răspuns. Încercase între timp să găsească o soluție. Se întreba cum de exemplu părinții ei reușiseră să aducă pe lume doar doi copii? Pândise momentul în care mama ei nu era acasă – Berta era plecată la cumpărături, iar Johanna avea treabă în bucătărie – și se strecurase în dormitorul părinților pentru a căuta prin sertare. Degeaba.

Își spuse că probabil mama ei era prea bătrână pentru a mai putea face copii, așa că părinții nu se mai preocupau de asta.

Apoi îi venise în minte Armin. Acesta avusese prietene și probabil că nu se limitase la sărutări. Cel puțin asta i-ar fi dorit. Nu știa dacă interdicția existase și pe atunci, dar fratele ei fusese destul de flexibil în această privință, așa că scotoci și prin lucrurile lui, în special în posibilele ascunzișuri – în spatele sertarelor, sub hârtia de pe fundul lor, în spatele manualelor școlare vechi din partea de jos a etajerei și în alte locuri. Însă găsi doar două broșuri cu fotografii indecente, dintre care câteva reprezentau acte sexuale explicite.

Unele pagini erau lipite în mod ciudat și când le dezlipi cu grijă, o izbi un miros care o lămuri pe loc care fusese adezivul. I se făcu brusc cald și probabil că roși când închise broșura și o îndesă de unde o luase.

După aceea încetase să mai caute prezervative în casă.

În schimb, se apucă să caute în manualele de medicină ale tatălui informații referitoare la concepție și la protecție. Află că ciclul femeilor consta dintr-o succesiune de zile fertile și infertile, împrejurări care favorizau sau nu fecundarea. Dacă se dorea ultima variantă, această procedură nu era absolut sigură, mai ales că ciclul putea fi neregulat.

Când citi asta, Helene lăsă jos descurajată cartea. Ciclul neregulat era descris cu exactitate. Nu putea risca.

Într-o seară reveni indecisă la Arthur, care o primi flămând, și îi explică situația.

— Nu este chiar așa de grav, opină Arthur. Important este că ești aici.

Helene clătină din cap.

— Dar tu vrei să o facem. Ca și mine. Nu știu dacă vom putea rezista ispitei.

— Se mai poate face și altceva.

— Ce? întrebă mirată Helene.

El îi arătă. Făcu ceva absolut minunat între coapsele ei și o învăță să răspundă în același fel.

— Unde ai învățat asta? vru să afle apoi Helene, respirând cu greutate și foarte geloasă.

Arthur răspunse jenat:

— Există niște filme, știi?

— Ce filme?

El îi povesti despre anumite cinematografe, aflate de cele mai multe ori în preajma gărilor, unde rulează numai filme pentru adulți, mai exact numai pentru bărbați.

Helene îl ascultă uimită. Se gândise că existau frăția exclusiv bărbătești în care se făcea inițierea în secretele sexualității și acestea urmau alte reguli decât frățiile pentru femei.

În perioada care a urmat au trăit doar astfel de plăceri. Deși erau extraordinare, nu făceau decât să îi crească Helenei și mai mult dorința după plăcerea adevărată, autentică. Voia să îl simtă iarăși în ea pe Arthur, să îi simtă întreaga bărbăție, putere și impetuozitate.

Se hotărî să încerce să mai fure o dată de la Lettke. Și de data aceasta va lua tot ce va găsi!

33.

I-a fost mai ușor să se hotărască decât să facă asta, pentru că nu putea să se plimbe prin aripa analiștilor și să aștepte ca Lettke să părăsească biroul fără a-l încuia.

Începu să îl urmărească, să îi observe obiceiurile. La prânz acesta mai rămânea uneori cu colegii la cantină și nu se grăbea să plece.

Așa că a încercat. Cu un material oarecare în mână, s-a dus cu pași hotărâți până la biroul lui, dar din păcate ușa era încuiată.

Pe când încă se mai gândea dacă să îl urmărească seara ca să vadă de undeva făcea rost de prezervative și să încerce și ea să le procure, a fost repartizată iarăși pe lângă Lettke pentru un proiect. I s-a explicat că este vorba despre un plan în folosul sănătății poporului și care îl preocupa mult pe Führer: renunțarea la tutun. Cu puțin timp în urmă, în câteva orașe se făcuse propagandă pentru a determina germanii să renunțe la fumat.

Ei aveau acum sarcina să stabilească cele mai eficiente măsuri. Lettke voia să urmărească mai ales comportamentul cumpărătorilor, pe care el îl considera decisiv: cine cumpăra mai puține țigări decât înainte și care era diferența de la oraș la oraș. Considera că astfel se putea deduce care reclame și măsuri funcționaseră mai bine.

Era o sarcină de serviciu pe care Helene o putea rezolva în mod normal într-una ori două după-amiezi, cu câteva interogări simple. Dar ea se gândi să nu mai rateze șansa de a intra în biroul lui Lettke. Așa că îi explică acestuia că nu era atât de simplu și căută diferite căi de a complica lucrurile. Nu ar trebui avut în vedere și care dintre persoane au călătorit în perioada respectivă în alte orașe și au fost influențate de propaganda de acolo? Nu ar trebui cercetat câți dintre subiecți au fost somați de către medic să reducă fumatul? Și așa mai departe.

Helene însăși era surprinsă de ușurința cu care găsea mereu noi aspecte pentru a pune sub semnul întrebării valabilitatea unei evaluări simple. Ea se gândi că oricâte date ai strânge despre un om, niciodată nu vor fi cu adevărat destule, așa că mereu vor exista neclarități și contradicții, care vor ieși la iveală abia după analiza datelor.

Ea se folosi de fiecare ocazie de a se duce la Lettke în birou, înarmată cu materiale imprimate și cu „probleme" noi, pe care trebuia să le discute cu el.

— Nu puteam vorbi despre astea la telefon? s-a plâns Lettke de mai multe ori.

La care Helene răspundea întotdeauna:

— Eu prefer să procedăm așa. Merge mai repede când vă pot arăta.

Într-o după-amiază chiar a avut noroc: veni fără să se anunțe, ușa biroului lui Lettke era neîncuiată, iar el nu se afla înăuntru.

Nu ezită nicio secundă. Cu siguranță, era riscant, dar analizase situația de sute de ori și nu găsise altă posibilitate decât să acționeze. Se petrecuse ca și cum ar fi urmat o secvență a unui program: se strecură înăuntru, închise ușa fără zgomot, înconjură masa, deschise sertarul…

În sertar era o cutie întreagă cu prezervative!

Fromms Prézervatives, Londres, scria pe ea.

O mișcare și cutia fu a ei. Ridică fusta și vârî cutia sub elasticul ciorapului. Închise sertarul și ieși.

Acea seară cu Arthur a fost cea mai frumoasă din viața ei.

•••

A doua zi Helene dormi mai mult. Se trezi cu sentimentul că avea acces la un loc din afara lumii, care îi deschidea o ușă către împărăția cerurilor. Viața era minunată!

Și lucrul cel mai bun era că nu se mai temea, putea să lase să se vadă asta. Prea își făcuse multe

griji. În cele din urmă fiecare era preocupat numai de propriile probleme.

Ajunse la agenție aproape la ora zece. Nici nu se așeză bine în fața computerului, când sună telefonul.

Era Lettke.

— Întotdeauna veniți dimineața atât de târziu? întrebă el prost dispus.

— Astăzi este o excepție. Am dormit mai mult. Helene era hotărâtă să nu își piardă buna dispoziție. Ați văzut evaluările mele pentru Hamburg și Bremen? Vi le-am trimis de ieri.

— Da, mormăi Lettke. Dar este ceva despre care aș vrea să discutăm.

— Am înțeles.

— Nu la telefon. Dumneavoastră spuneți mereu că merge mai repede când îmi arătați.

Helene își privi computerul, care îi cerea parola, pe care nici nu apucase să o introducă. Dar nu putea să își contrazică propriul argument, nu?

— Bine. Imediat?

— Dacă îmi este permis să vă rog.

Respiră o dată adânc și răspunse:

— Vin acum.

Puse telefonul în furcă, luă notesul și un creion, însoțitorii ei la care nu putea să renunțe, și plecă. Pluti pe scări, dansă de-a lungul coridorului până la biroul lui Lettke. Bătu la ușă, intră și spuse cu o bună dispoziție care trebuia să fie molipsitoare:

— Am venit. Ce vreți să îmi arătați?

Lettke se afla în dreptul peretelui cu harta Americii. Acesta întoarse capul, arătă către un scaun și zise:

— Luați loc.

Helene se așeză. Dispoziția molipsitoare părea să nu funcționeze. Nu avea nimic.

Lettke ocoli masa, se duse la dulapul din perete și deschise una dintre uși. În spatele ei era un monitor cenușiu pe care se afla o casetă metalică cenușie.

— Acesta este un televizor. Caseta este un înregistrator magnetic de imagini cu o capacitate de douăzeci și patru de ore.

Apoi arătă către un obiect minuscul aflat pe dulap, căruia Helene nu îi acordase până acum nicio atenție. Semăna cu un cârlig de rufe din metal negru, prevăzut cu o bilă neagră.

— Și aceasta, continuă Lettke, este o cameră de supraveghere.

El apăsă o tastă, monitorul se lumină și apăru imaginea biroului, oblic, de sus, și imediat se văzu Helene intrând în cameră și sustrăgând o cutie din sertarul biroului!

•••

Eugen Lettke urmărea reacția programatoarei surprinse asupra faptei. Era comic să vadă cum aceasta se prăbușea în sine de disperare. Cum pe chipul ei se citi brusc frica. Cum panica punea stăpânire pe ea, când înțelese că pierduse, că era la dispoziția lui.

O clipă se gândi să devieze de la planul lui, să încuie ușa și să o supună acum și aici pe birou. Ideea îl excită, chiar dacă fata nu merita. Pe de altă parte, nu se știa niciodată. Poate că sub acest veșmânt wilhelmian oribil se ascunde o siluetă foarte plăcută.

Nu, se admonestă el însuși. Nu avea voie să irosească șansa care i se oferea aici. Noaptea trecută se gândise mult. Descoperirea faptului că dispariția celor două prezervative era de natură complet nevinovată, nevinovată și surprinzătoare, îi produsese o mare ușurare.

Dar firește că ușurarea lui nu era un motiv să o lase așa.

Ea trebuia să rămână cu sentimentul că îi era datoare. Și acest sentiment nu îl va avea, dacă el i-l insufla prin violență.

El mai derulă încă o dată scena.

— Dumneavoastră sunteți pe înregistrare, nu-i așa?

— Da.

Răspunsul abia se auzi.

Lettke îi aruncă o privire, care știa că îl făcea antipatic.

— Ceea ce îmi furați este un pachet cu douăzeci și patru de prezervative de cea mai bună calitate, destinat pieței franțuzești.

Ea confirmă:

— Da.

— Știți cât costă?

Ea clătină negativ din cap și șopti:

— Nu.

— Problema este că acestea nu pot fi cumpărate. Pentru că posesia lor le este interzisă germanilor, iar cumpărarea ar fi înregistrată în bancă și ar declanșa automat intervenția poliției. Noi doi știm foarte bine cum funcționează asta, nu este așa?

Ea confirmă speriată, dar nu spuse nimic, ci îl privea fix, ca un iepure în fața șarpelui.

— Deci pentru acest pachet trebuie să îmi dați ceva în schimb, continuă Lettke gustând momentul. Poate o sticlă cu coniac scump pentru un prizonier de război francez, care lucrează într-o gospodărie țărănească și are legături în patrie. Poate o mică modificare a datelor pentru un șofer de camion din transportul internațional sau pentru un reprezentant comercial… Asta este plata pentru aceste prezervative. Plus riscul de a fi prins. Ce înseamnă asta, știm acum amândoi, nu-i așa?

— Da, înțeleg.

În realitate era mult mai simplu. El cunoștea la Berlin pe cineva care i le trimitea declarându-le ciocolată. Dar programatoarea nu trebuia să știe asta.

Lettke oprise aparatul pe imaginea în care se vedea cum ea făcea să dispară pachetul sub rochia de bunicuță.

— Întrebarea este ce vom face noi acum, continuă el. Cum rezolvăm noi această neplăcută situație?

Ea scoase un oftat tremurat și spuse:

— Vă pot restitui pachetul.

Era clar că nu îi făcea nici cea mai mică plăcere să spună asta.

Lettke își încrucișă brațele pe piept și o măsură cu o privire disprețuitoare.

— Să mi-l restituiți? Conținutul lui mai este intact?

Ea coborî privirea și clătină din cap încurcată:

— Nu.

El râse.

— Aș fi fost șocat să nu fie așa. Ceea ce ați făcut îmi spune că dumneavoastră aveți un iubit, cu care vreți să gustați plăcerile iubirii, dar nu vreți să rămâneți însărcinată. Probabil pentru că nimeni nu trebuie să știe de amorul dumneavoastră și în primul rând părinții, care țin mult la o căsătorie conformă poziției sociale pentru unica fiică. Am dreptate?

— Da.

Lettke se gândi să oprească monitorul și să închidă dulapul, dar poate că din punct de vedere psihologic era mai avantajos să mai țină la vedere o vreme corpul delict. Așa că înconjură biroul și se prăbuși în fotoliul său.

— Eu vă propun un alt aranjament. Deoarece respectiva cutie, așa cum tocmai v-am explicat, a costat un contraserviciu, vă propun să îl păstrați, iar mie îmi veți datora un contraserviciu.

— Ce… ce contraserviciu?

Deodată Helene se îndreptă, păru calmă, pregătită pentru orice. Se aștepta evident la ce era mai rău, însă era dispusă să îl înfrunte și hotărâtă să nu dispere.

Lettke se încruntă. Ura ca femeile să facă pe vitezele.

Ce noroc că acum era vorba despre altceva.

— Aș vrea, spuse el, să mă învățați să programez.

34.

— Să programați? repetă Helene, care brusc avu senzația că trăia un vis absurd.

Se așteptase la o propunere imorală, la solicitarea unei întâlniri la un hotel retras, la acte sexuale, mai pe scurt la faptul de a-i fi la dispoziție ca a doua iubită. Lettke era tipul pe care îl credea capabil de așa ceva. Deși se îmbrăca întotdeauna îngrijit, avea ceva libidinos, respingător.

— Nu așa tare! pufni nemulțumit Lettke. Nu este nevoie să ne audă tot coridorul. Da, să programez. Plus două condiții: prima, să îmi explicați în așa fel încât să pricep, fără rețete de copt, cămări cu alimente, fără straturi de flori.

Helene îl privi încremenită. Se părea că tipul citise cartea lui Kroll!

— Și a doua condiție: chestiunea să rămână între noi.

— Dar de ce? vru să afle Helene. Dumneavoastră sunteți analist. Nu este nevoie să faceți muncă de programare!

Lettke făcu un gest de lehamite cu mâna.

— Da, da, dar eu consider că aș fi un analist mai bun, dacă aș ști să programez. Toată această separare de sarcini în funcție de sex este o prostie. De ce nu ar putea un bărbat să facă și programe?

Helene ridică din umeri:

— Acestea sunt niște reguli de la inventarea…

— Gândiți-vă doar la cazul acestor studenți cu manifestele, o întrerupse Lettke, care părea că nu auzise ce spunea ea. Ideea de a compara listele cu localizarea telefoanelor ar fi trebuit să îmi vină *mie*!

Suna plauzibil, dar Helenei nu îi venea să creadă că acesta era motivul real.

Vru să intervină, însă își dădu seama că nu avea nimic de câștigat dacă mai discuta pe marginea acestei idei, ba dimpotrivă. El s-ar gândi la altceva

și altceva nu putea să însemne decât ceva și mai neplăcut.

Așa că zise:

— Da, pot să încerc. Doar că nu știu… Cum vă imaginați dumneavoastră că vom face asta?

Lettke ridică din sprâncene:

— Noi avem un proiect comun, nu? Un proiect care presupune multe discuții. Dumneavoastră veniți aici și în loc de discuții facem ore de instruire.

Helene se gândi. Ciudat. Deși nu îl credea că era interesat să devină un analist mai bun, i se părea totuși că acesta vorbea serios. Când va ști cu adevărat să programeze, va fi complexat că va fi considerat lipsit de bărbăție.

— Bine, zise ea. Când doriți să începem?

— Cel mai bine este să începem chiar acum, răspunse Lettke și arătă spre computerul lui. Mi-ar face plăcere să începem cu un exemplu practic. Eu aleg o temă, iar dumneavoastră îmi explicați pas cu pas ce faceți, din ce motiv faceți și așa mai departe.

El se ridică în picioare, eliberă masa în dreptul computerului și o invită cu un gest insolent.

Helene se prefăcu că nu observă asta și se așeză tăcută. Începea să creadă că dacă avea puțin noroc, va ieși cu bine din încurcătură.

Se așeză și lăsă pe taste degetele încă ușor tremurânde.

— Dar acum sunt în domeniul dumneavoastră. Să trec într-al meu?

— Nu, rămâneți pe acesta. Vreau să revăd apoi totul în liniște.

— În regulă.

Asta însemna că nu avea baza ei de coduri, dar pentru început nu era o problemă.

— Dați-mi tema.

Ea urmări cum Lettke privi o vreme în gol, cu o sclipire de oțel în ochi, care o înfricoșă.

— Ceva legat de localizare, spuse el în cele din urmă. Asta mă fascinează. Se părea că ideea îi venise întâmplător. Sau nu? Vreau să îi vedem pe toți cei care ieri, între orele 10:30 și 11:30, s-au aflat în filiala Weimar a Reichsbank.

Helene ezită și întrebă:

— Vreți numele sau numerele de telefon?

— Ce este mai simplu de aflat?

— Numerele de telefon.

— Atunci pentru început asta, ceru Lettke.

Helene trebui să se abțină să nu rezolve rapid problema. În mod normal, așa ceva îi lua doar câteva minute, dar acum, când el o urmărea peste umăr, vrând să știe ce făcea, trebuia să îl ia ușurel. Trebuia să îi explice cum se configurează o interogare, cum se memorează, pentru a mai fi folosită, trebuia să îi explice lucruri care pentru ea erau foarte simple și în legătură cu care nu își mai făcea probleme din școală. De exemplu, deosebirea dintre un program normal și o comandă SAS.

— Ce este SAS? întrebă Lettke.

— Este prescurtarea de la „limbaj de interogare structurat” (Strukturierte Abfrage-Sprache), îi explică Helene. Se folosește dacă trebuie extrase doar date din tabele. Prin anumite comenzi vocale sunt descrise datele dorite și programul SAS face asta automat. Pentru interogări unice funcționează mai repede decât dacă scrii un program.

— Ce altceva mai face un program?

— Un program stabilește ce trebuie să facă un computer. Deoarece acesta face tot ce i se cere, trebuie să ai grijă ca din nebăgare de seamă să îi dai ordine care conduc la rezultate incorecte. De aceea programarea este dificilă.

Lettke se gândi.

— Bine. Deci asta înseamnă că în acest caz ar fi mai practic să se folosească o aplicație SAS?

— Exact.

— Doar una?

— Da, dar o asemenea solicitare ia de cele mai multe ori cam mult timp.

— Nu se poate întâmpla ca un computer să greșească?

Fără să vrea, Helene oftă.

— Nu. Dacă dumneavoastră prezentați condițiile greșit, veți primi date false. Dar nu puteți strica nimic.

— Înțeleg.

El păru impresionat că poți să strici ceva folosind un program.

Nu trebuia să îl descurajeze. Ca nu cumva să îi vină altă idee. Helene îi arătă rapid cum se face interogarea, ce tabele erau disponibile și cum trebuia privită structura.

— Avem nevoie aici de aceste tabele? El bătu cu unghia în ecran. TELEFON. NOTIFICARE. Sau?

— Da, exact. Ea îi arătă structura: număr telefon, dată, oră, număr turn-radio și coordonatele geografice. De unde vin aceste coordonate, nu știu, mărturisi ea. De fapt, nu am idee cum funcționează rețeaua telefoniei mobile.

— Asta este treabă de bărbat, spuse cu un aer superior Lettke și îi explică: Zona din jurul unui turn-radio este împărțită în sectoare radio ca niște felii de tort, cu vârful orientat spre turn. Când se anunță un telefon, turnul determină prin direcția și durata semnalului unde se află aparatul, calculează coordonatele geografice, care apoi sunt memorate în tabele. La fiecare câteva minute turnul și telefonul schimbă un semnal folosit doar pentru orientare. Dacă se înregistrează modificări ale locului de staționare, se generează un alt set de date.

— Înțeleg, zise Helene, cu toate că avea doar o foarte vagă imagine a ceea ce se petrecea în culisele tehnice. În orice caz, noi avem nevoie de coordonatele geografice ale locului căutat, deci ale filialei locale a Reichsbank.

Ea accesă harta, căută Weimar, banca și notă longitudinea și latitudinea, respectiv 11.3249 est și 50.9791 nord.

— Aceasta ar fi reprezentarea pentru marinari și piloți, îi explică Helene. În sistemul nostru de date este utilizată doar reprezentarea zecimală, deoarece se poate calcula mai simplu și mai rapid.

— Latitudine estică, citi Lettke. Asta înseamnă că rețeaua telefonică germană mai utilizează coordonatele *englezești*?

— Trecerea la sistemul de coordonate german se va aplica abia după victoria finală.

Schimbarea nu va fi foarte mare, în fond, se va schimba doar cadrul de referință al longitudinii: meridianul zero nu va mai trece prin observatorul astronomic de la Greenwich, Anglia, ci prin centrul planificatei Ruhmshalle din Reichshauptstadt Germania. Dacă în fișiere asta era ușor de realizat, în schimb toate hărțile trebuiau retipărite; dar în vreme de război nu era timp pentru asta.

— În definitiv nu are importanță, spuse Lettke. Deci cum scrieți această interogare?

Helene tastă:

```
SELECTEAZĂ DIN TELEFON.
TOATE (Numere de telefon)
PENTRU (
LONG. = 11,3249
ȘI
LAT. = 50,9791
ȘI
PERIOADA (»11.08.1942 10:30«,
»11.08.1942 11:30«, 0)
)
```

— Primul rând indică tabelul pe care să-l folosesc, îi explică ea. Pe urmă arăt ce câmpuri trebuie afișate. Și tot ce este după PENTRU și

paranteză este condiția care arată ce seturi de date sunt afișate.

— LONG. reprezintă longitudinea, nu-i așa?

— Exact.

— Și de ce apare mereu și între rânduri?

— Pentru că trebuie îndeplinite toate aceste condiții. Există și cazuri în care este valabilă doar una dintre condiții. Atunci se folosesc alte paranteze legate prin SAU.

— Aha!

Nu prea părea să fi înțeles. Privirea lui deveni sticloasă. Helene adăugă imediat:

— Dar asta se întâmplă rar. Extrem de rar. Este mai mult o posibilitate teoretică.

În realitate așa ceva se întâmpla frecvent, dar pentru moment era important ca el să nu-și piardă curajul.

— Și asta determină perioada de timp, presupuse Lettke și arătă penultimul rând. Acum înțeleg.

Părea că își face curaj. N-avea decât.

— Întocmai, spuse Helene.

Ar fi trebuit să îi explice ce era cu funcția asta? Mai bine nu. Probabil că l-ar fi amețit.

— Și… cum obțin rezultatul? se interesă el.

— Dând comanda FINALIZARE. Îi arătă combinația de taste. Interogarea este transmisă programului SAS, care realizează evaluarea.

— Bine, să o facem.

Helene apăsă tastele corespunzătoare. Interogarea dispăru și apăru afișajul operațional.

— Mai durează puțin.

Dar nu a durat mult. Mai repede decât s-ar fi gândit, apăru o listă de numere de telefon de o pagină și jumătate.

— Acestea sunt numerele de telefon ale tuturor oamenilor care ieri, în perioada de timp menționată, s-au aflat în bancă? vru să se asigure Lettke.

— Da. Mai pot să fie și câțiva care erau în imediata apropiere a clădirii.

— Și dacă vreau să știu numele acestora?

— Atunci puneți în paranteze toată interogarea și o folosiți pentru o a doua interogare.

Helene accesă interogarea, realiză o copie, puse paranteze înainte și după aceasta și scrise deasupra:

SELECTEAZĂ PARTICIPANȚII LA CONVORBIREA TELEFONICĂ
TOȚI (Nume, prenume, număr telefon)
PENTRU (
PARTICIPANT. Număr telefon = (

Lettke privea ecranul mișcând maxilarul într-o parte și într-alta, ca și cum ar fi mestecat ceva foarte tare. În cele din urmă întrebă:

— Am înțeles bine? Ia așadar fiecare număr de telefon din lista de mai înainte – realizată prin interogarea de mai jos, aflată acum între paranteze – și o completează cu numele, prenumele… și încă o dată numărul de telefon?

— Exact asta face.

— Numărul de telefon este același în cele două liste.

— Corect. Este ceea ce identifică un participant.

Lettke se frecă pe gât.

— Rulați lista.

Helene dădu ordinul de executare. Deoarece pentru fiecare rezultat al primei interogări era necesară o interogare separată, lista cu nume apărea rând cu rând.

Unul dintre nume era Aschenbrenner Otto. Deci acesta fusese ieri la bancă. Ce coincidență.

Helene respiră cu greutate. Ceea ce vedea o surprindea neplăcut.

Lettke urmări afișarea listei cu buzele strânse. Când apăru „Sfârșitul listei”, el întrebă:

— Deci dacă se modifică aceste condiții, au să apară alte date?

— Da.

— Dacă eu aș vrea să aflu același lucru pentru un alt loc, ar trebui să introduc coordonatele acelui loc?

— Da.

— Și dacă schimb perioada de timp, voi primi lista pentru respectiva perioadă?

— Exact.

— Bine. El se frecă din nou cu mâna pe gât. Bine, asta am înțeles. Asta… este pentru moment de ajuns.

Helene îl privi nehotărâtă:

— Adică pot să plec?

— Da, da. Duceți-vă. Brusc el deveni agitat, dar în același timp nu voia să se vadă lucrul acesta. Am să vă sun eu.

Helene se ridică. Nu ar fi trebuit să se simtă ușurată? Apoi privirea îi căzu pe dulapul deschis, pe monitor, pe caseta dinăuntru, pe recorderul care o înregistrase și înțelese că Lettke încă o mai avea la mână. Își luă notesul, creionul și plecă.

•••

În sfârșit programatoarea cea proastă închise ușa în urma ei. Repede acum, cât mai avea proaspăt în cap ce avea de făcut.

Eugen Lettke se așeză în fața computerului, tastă ultima interogare, făcu o copie, apoi schimbă data. Nu 11 august 1942 îl interesa, ci 12 iulie 1939, ziua în care îi ieșise în cale acea arogantă, splendidă bestie roșcovană. Această femeie, pe care el trebuia neapărat să o aibă, chiar de ar fi ultima din viața lui.

Bun. A schimbat data, locul era același. Evident. Și acum finalizarea. Tasta de comandă și F, în principiu foarte simplu. F de la finalizare.

A funcționat. Nume după nume. Iată acest Ernst Schneider, cu care tratase chestiunea cu banii găsiți de mama lui. Firește, doar acesta fusese în

bancă. Nu și ieri, asta îi atrăsese atenția. Poate că fusese mutat. Ori plecase pe front. Posibil.

Brusc dădu de un nume care îi făcu pielea ca de găină.

Schmettenberg Cäcilia.

Schmettenberg? Parcă îi spunea ceva. Nu era cumva acel industriaș care tot apărea la televizor? Industria metalurgică, în special de armament, dar și diverse alte întreprinderi. Prieten cu reichsarbeitsführerul? Și așa mai departe.

Oho, oho… Dacă nici asta nu era o urmă bună…

Aștepta nerăbdător să se încheie lista, o memoră și interogă apoi vechea căutare a persoanelor. Cäcilia Schmettenberg. După o secundă pe ecran apărură datele personale și mai ales *o fotografie*!

Punct ochit, punct lovit! Rezemat comod în speteaza scaunului îi venea să strige triumfător. Ea era! Ea era „contesa”! O găsise.

Își propuse să fie lucid. Mai verifică o dată numărul de telefon. Corespundea. Incredibil. În sfârșit!

Se simțea puternic, excitat. Soția unuia dintre cei mai importanți industriași, un mahăr!

Bună treabă.

Pe de altă parte, cu cât vânătoarea era mai dificilă, cu atât mai mare era satisfacția, după ce prada era doborâtă.

Ar fi cea mai grozavă zi a vieții lui, lovitura absolută…

Închise ochii, respiră de mai multe ori adânc. Acum avea nevoie de calm. Sânge rece. Încă nu era în această dispoziție. Nu o avea încă la mână cu nimic. Și ea nu era o femeie la care să aibă succes cu afirmații inventate.

Calm. Simțea cum presiunea din pantaloni ceda. Se ridică iarăși, luă o foaie și stiloul, ca să își noteze datele cele mai importante. Nume, adresa, data nașterii, numele de fată…

Stai…

Cäcilia Noller se numea înainte de căsătorie? Păi, numele acesta îl mai…

Unde era lista? Lista pe care Fräulein Brunhilde i-o făcuse odată? Cu toate femeile cu prenumele de Cäcilia născute în Berlin, între 1913 și 1917?

Firește că mai avea lista. Pe fundul celui mai de jos sertar, sub o mapă pe care scria „Cazuri deschise", în care de fapt nu era niciun caz deschis, ci doar tăieturi din ziare americane. Cu mâini tremurânde despături vechea hârtie printată și o puse pe masă. Douăzeci și șapte de nume, adrese, date de naștere. Pe locul patru de jos era scris: Cäcilia Noller, născută la 2 noiembrie 1915.

Era posibil atâta noroc?

Dar cum putea fi sigur? Studie fotografia încercând să își amintească după-amiaza de atunci din acel pod de casă. Ea fusese? Greu de spus. Foarte greu.

Privirea îi căzu de pe fotografie pe cifra încadrată de paranteze de după ea: (3). Asta însemna că erau trei fotografii. Fotografii de pe documente personale anterioare.

Ceru febril să le vadă. Una era de pe legitimația ei din copilărie, în care o recunoscu imediat. Fără echivoc.

Deodată inima începu să îi bată de parcă ar fi vrut să îi iasă din piept.

Nu încăpea îndoială. O găsise pe Cäcilia, acea Cäcilia care îl umilise odinioară în pod.

35.

Helene începu să tremure când ajunse în biroul ei.

Simți nevoia ca mai întâi să se așeze, cu palmele strânse în poală, bucurându-se că era singură. De ce trebuia să fie viața așa? Atât de ordinară, de neîndurătoare, de crudă? De ce ceva atât de frumos ce era între ea și Arthur nu putea să dureze? De ce întreaga lume pizmuia această picătură de fericire?

Încercă să lăcrimeze, dar degeaba.

Își spuse că avusese și noroc în nenorocirea ei. Cât de penibil îi fusese să se vadă pe monitor furând prezervative!

Închise ochii, își auzi respirația aproape ca un suspin, își simți umerii atât de grei, de parcă ar fi fost din lemn, și simți nevoia să arunce cu ceva în pereți…

Nu putea să stea și să tremure. După un timp tremuratul și teama dispărură.

Și ciudat, se simțea ofensată, pentru faptul că Lettke nu îi ceruse nimic imoral. Cuvântul „ofensată” era oare cel potrivit? Sau mai curând se potrivea „jignită”? Dezamăgită? Neliniștită? Era atât de insignifiantă, încât lui nici măcar să nu îi fi trecut prin cap așa ceva?

Ori Lettke era mai rău decât părea? Exista această posibilitate, dar era una în care nu prea îi venea să creadă.

El nu făcuse nici măcar o aluzie indecentă, deși în situația dată – o tânără fură prezervative din biroul unui coleg, Doamne! – ar fi putut să o facă. I se mai întâmplase ca bărbații să facă glume porcoase din ocazii de doi bani.

Deschise ochii, privi în jur, nu mai suportă, se ridică și se duse la toaletă, unde se închise într-o cabină, cu fața ascunsă în mâini și se lăsă pătrunsă de răceala și goliciunea încăperii. Rămase așa mult timp. Nu veni nimeni. Nu o deranjă nimeni. Poate

că și ațipise, nici ea nu ar fi putut să spună. Dar după un timp se ridică pentru a privi lumea în ochi. Se spălă pe mâini, își aranjă părul și reveni în birou, unde în cele din urmă se apucă să își rezolve problemele de serviciu. A se adânci în muncă, atunci când era frământată de îndoieli, nu era cea mai rea metodă de a o scoate la capăt.

•••

Se făcuse târziu. Völkers îi mai repartiză încă o solicitare urgentă de la poliție și depozitul de date 163 începu să țăcăne din nou. Helene ajunse acasă la timp pentru cină, așa că trebui să se așeze la masă. Tatăl ei sosise cu puțin înainte.

— Mereu vii de la serviciu atât de târziu, îi reproșă mama ei.

La masă nu era nimic deosebit. Mâncare de mazăre cu carne și pâine. Bucătărie de război, adăugase Johanna, nu fără să menționeze că altora le mergea mai rău, pentru că totul se scumpise îngrozitor.

— Uneori este mult de lucru, răspunse Helene ridicând din umeri.

— Se poate, insistă mama, dar acesta nu este un mod de viață potrivit pentru o tânără femeie. Oricum am senzația că serviciul tău nu este locul unde să îți găsești un bărbat pe viață. Cum altfel? Bărbații și femeile stau în corpuri separate, au sarcini diferite și toată ziua se uită la un monitor!

— Mamă! Helene lăsă pe masă lingura. Iar începi?

— Da. Pentru că odată și odată cineva trebuie să vorbească. Nu pot să privesc în tăcere cum trăiești de pe o zi pe alta fără să te gândești cum va arăta viața ta în viitor! Timpul nu se oprește, știi asta! Deși poate că ți se pare. Dar acum ești la vârsta la care o femeie ar trebui să se căsătorească și să aibă copii.

— Primul copil trebuie născut înainte de vârsta de douăzeci și cinci de ani, interveni tatăl. Experiența ne învață asta.

— Iar pe urmă te vei bucura, adăugă și mama.

Un moment Helene fu pe punctul de a povesti despre Arthur și despre întâlnirile lor de taină. Sau despre ideea de a rămâne gravidă și apoi de a nu spune cine era tatăl.

Dar firește că ea nu va face așa ceva. Deși tare ar fi vrut să le vadă atunci fețele.

— Eu cred, spuse ea, că tu iar vrei să inviți pe cineva.

— Nu este nevoie să fii atât de revoltată! Îți doresc doar binele. Și se pare că altfel nu merge.

De-ai știi tu…, se gândi Helene în sinea ei și întrebă:

— De data aceasta cine mai este?

— Săptămâna viitoare, sâmbătă. Se numește Ludolf von Argensleben, răspunse mama.

— Un bărbat foarte onorabil, interveni și tatăl. Din vechea nobilime prusacă, înalt funcționar în partid, cu cele mai bune legături peste tot. Face parte din cercul extins al Führerului.

— Asta sună ca și cum ar avea cel puțin șaizeci de ani, izbucni Helene.

— Are cam treizeci și cinci, răspunse glacial mama. În floarea vârstei.

— Cea mai bună partidă dintre toți cei care au fost aici, o completă tatăl.

Helene ridică din sprâncene:

— Păi atunci a fost bine că pe ceilalți i-am refuzat, nu?

Tatăl râse, ceea ce îi atrase o privire mustrătoare din partea soției.

— Nu este un subiect pe marginea căruia să se facă glume, declară ea serioasă. Apoi puse mâna pe fața de masă și rosti rugător: Tot ce aș vrea este să îi dai o șansă, Helene.

— Da, bine, oftă Helene.

— Promite-mi.

— Da, promit. O să mă cuprindă o dragoste fierbinte și mă voi căsători pe loc.

După cină urcă în camera ei. Pe drum o întâlni pe Berta, care din nou se ivi pe neașteptate și în liniște dintr-un colț întunecat. O sperie de moarte și îi aruncă o privire atât de pătrunzătoare, de parcă ar fi vrut să îi ia viața. Dumnezeule, o ura pe această femeie țicnită!

Se refugie în camera ei, încuie ușa și se aruncă în pat. De fapt intenționase să se ducă la Marie și la Arthur, dar renunță. În primul rând pentru că nu voia să se mai gândească la prezervative. Ceea ce se petrecuse astăzi la agenție parcă o otrăvise.

Rămase întinsă și după un timp adormi, se trezi în miez de noapte încă în hainele de la serviciu. Se dezbrăcă, nu se mai spălă pe dinți, se cuibări sub pătură și se simți cel mai singuratic și mai nefericit om de pe pământ.

•••

Era disperat: după ani buni descoperise în cele din urmă cine era „contesa” și considera că merita să o aibă din două motive. Dar pur și simplu nu găsea nimic acuzator la adresa ei!

De fapt nici nu avusese timp să caute. Adamek se interesa din două în două zile de proiectul cu fumătorii, voia să știe când primea un raport și de fiecare dată Lettke negocia din greu prelungirea termenului cu câteva zile, însă doar pentru a nu face nimic. Pur și simplu nu reușea să se adune și să sintetizeze rezultatele evaluărilor. Avea în minte doar femeia aceasta, nu se putea gândi la nimic altceva, era de-a dreptul posedat de ea.

Și așa proiectul acesta îi stătea în gât. Inițial totul păruse simplu, dar după ce îl începuse, Bodenkamp ridicase tot felul de obiecții, de altfel justificate! Acum el nici nu mai știa cum să mai prezinte evaluările.

Deci începu și această zi ca multe din cele anterioare, frunzărind superficial mapa cu documente, închizând-o și punând-o deoparte. Mai era o zi și mâine. Și dacă astăzi găsea ceva legat de

Cäcilia Schmettenberg, de mâine va putea să lucreze cu spor la raport.

Cäcilia Schmettenberg se înscrisese pe forum ca majoritatea, dar nu era deosebit de activă. El găsise o interogare de-a ei referitoare la boala unui papagal, rămasă fără un răspuns, o felicitare de Crăciun – bla, bla bla – veche de câțiva ani și un anunț referitor la o căsătorie din octombrie 1935.

Soțul ei, Alfred Theodor Schmettenberg, era însă activ, dar folosea Forumul german la fel de impersonal ca majoritatea oamenilor de afaceri: comunicate de presă, împăunarea cu succese, declarații de loialitate față de Reich și Führer și felicitări pentru angajații merituoși.

Contul lui la bancă era de-a dreptul impresionant. Tipul era putred de bogat, milioanele zburau în toate părțile. Și registrul cadastral era o lectură impresionată. Soții Schmettenberg posedau nenumărate imobile aproape în fiecare oraș german.

Când încercă să arunce o privire asupra cheltuielilor lor, se lovi de niște limite în privința căutărilor. Luă ca bază setările lăsate de Bodenkamp, care funcționaseră cu succes anterior, dar când le aplică la tabela „Cheltuieli”, răspunsul era de fiecare dată „Eroare”.

În cele din urmă șterse totul, puse mâna pe telefon și o chemă pe Bodenkamp.

— Arătați-mi cum listez cheltuielile, îi ceru el imediat ce aceasta veni.

Ea îl privi din nou ca iepurele pe șarpe și întrebă:

— Ce doriți să aflați?

— Simplu, cheltuielile unei anumite persoane, într-o anumită perioadă. Cum listez asta. Să zicem cheltuielile mele. Cât am cheltuit eu luna aceasta? Cum pot afla lista?

— Este simplu, răspunse ea. Vă pot arăta.

Ea se apropie și așteptă ca el să elibereze locul din fața calculatorului.

Dar el nu făcu asta.

— De data aceasta procedăm altfel. Eu scriu, dumneavoastră mă urmăriți și îmi spuneți unde greșesc.

Îl aprobă timidă:

— Cum doriți.

— Deci încep cu o interogare nouă, zise el în timp ce tasta.

Scrise solicitarea care nu funcționase mai înainte.

— Nu, la aceste tabele nu puteți folosi funcția „Perioada”. Aceasta funcționează doar la tabelele TELEPHON. ANMELDUNGEN.

El o privi neîncrezător.

— De ce?

Ea trase adânc aer în piept.

— Pentru că la apelurile telefonice nu este atât de simplu să îți dai seama cine a sunat la un moment dat undeva. Dacă vreți să știți doar cine a sunat între orele zece și unsprezece, atunci ar fi simplu să interogați asta, dar de cele mai multe ori este nevoie să știți cine este sunat în perioada asta și s-ar putea ca o persoană să fie sunată la opt ori la nouă și să nu se fi mișcat de atunci. Dacă se vrea să se afle asta, se folosește această funcție.

Lettke se gândi îndelung până înțelese ceva din ce îi spusese ea.

— Dar asta trebuie știut, nu?

— Da, răspunse ea. Trebuie.

— Și eu cum procedez aici?

— Accesați simplu câmpul „Data”. De exemplu puteți tasta DATA: luna = 7 și DATA: an = 1942.

— Cu două puncte?

— Da. Asta este o funcție de extragere. Prin ea arătați că vă interesează doar o parte a câmpului, respectiv luna și anul.

Lettke se încruntă, tastă și Helene îl corectă de mai multe ori. Femeile complică lucrurile astea intenționat! Să nu îl contrazică nimeni. El

recunoștea imediat când era vorba despre un joc de putere.

Oricum, de această dată a funcționat. Aparatul căută un moment, apoi apăru o lungă listă a cheltuielilor lui, corecte la prima vedere.

— Pot sintetiza cumva toate acestea? Pe categorii, de exemplu cheltuieli pentru produse alimentare, pentru îmbrăcăminte și așa mai departe?

Ea confirmă.

— Asta se cheamă grupare. Puneți între paranteze interogările de până acum…

— Am făcut o greșeală de logică, zise Lettke.

— Și scrieți GRUPEAZĂ DUPĂ înainte și apoi, după cum vreți gruparea.

Fu ceva mai complicat, deoarece categoriile erau din alte tabele, dar în final se rezolvă.

— Acum le pot primi sortate? De la cel mai mare la cel mai mic, de exemplu?

— Da. Veți pune din nou paranteze.

— Vă plac parantezele, nu-i așa?

— Și tastați SORTEAZĂ DUPĂ. În acest caz după TOTAL: suma și DESCRESCĂTOR, altfel suma cea mai mare apare în capătul listei.

Rezultatul părea corect. De aici putea ieși ceva. Treptat, lucrurile începură să i se limpezească în minte.

— Bine, zise el. Pentru astăzi ajunge. Vă mai anunț, dacă…

În clipa aceea se auzi o bătaie în ușă și intră Dobrischowsky.

— Asta ce mai este? spuse el uimit. Învățați *programare*?

— Să o lăsăm pe mai târziu, ripostă calm Lettke și șterse interogarea de pe monitor. Pe moment învățăm să gătim și să spălăm șosete.

Dobrischowsky râse zgomotos. Ce surprinzător, își zise Lettke, că un impotent poate să râdă așa.

— Eu plec, spuse jenată Bodenkamp.

Lettke dădu afirmativ din cap. Îi plăcu să o vadă jenată. Asta însemna că își dădea seama că este la mâna lui. O urmări cu privirea cum se strecura pe lângă Dobrischowsky și dispărea pe coridor.

— Deci, despre ce este vorba? întrebă el apoi. Să nu îmi spuneți că v-a trimis Adamek să-mi dați bice din cauza afurisitului de proiect cu fumătorii!

Dobrischowsky închise ușa după el.

— Nu, dar de Adamek este vorba. Voiam să vă amintesc că strângem bani pentru un cadou de ziua lui de naștere.

Lettke se bucură de întorsătura pe care o lua discuția, înseamnă că se descurcase bine.

— Cine strânge banii? Dumneavoastră?

— Ca întotdeauna.

Lettke accesă programul financiar.

— Ce nu facem noi pentru iubitul nostru șef. Spuneți-mi numărul contului dumneavoastră.

Dobrischowsky i-l dictă.

— Am convenit să dăm zece Reichsmark de persoană. Și între timp am găsit și cadoul ideal pentru el.

— Ce? întrebă Lettke tastând 10 RM în rubrica sumei.

— *Parsifal*, dirijat de Furtwängler. Există o casetă splendid lucrată, greu de obținut, dar am făcut rost de ea.

Ideea era bună; Adamek era un admirator înfocat al lui Wagner. Lettke tastă cadou de ziua de naștere a lui Adamek, execută transferul și spuse:

— Să sperăm că nu îl are.

— Nu îl are, spuse triumfător Dobrischowsky. Prevăzător cum sunt, l-am însărcinat pe Fritz să îi verifice pe ascuns colecția de discuri.

Fritz Werner era tânărul care îl ajuta pe Adamek să ajungă de la agenție acasă, îi făcea cumpărăturile și altele.

Lettke zâmbi:

— Cunoașterea înseamnă putere.

— Dumneavoastră o spuneți. Desigur că am fi putut să îi accesăm contul, să listăm toate discurile cumpărate.

— Sigur.

Colegul făcu o grimasă:

— Ei, da, mergea și așa. Și ca să fiu sincer… nu știu dacă aș fi îndrăznit.

Și plecă. Lettke privi în urma lui și își spuse: Poate că tu nu. Eu, da.

•••

A doua zi seara, în timp ce pedala spre casa Mariei, Helenei i se părea că bicicleta se opunea, că i se înmuiaseră picioarele și că roțile se rostogoleau într-un noroi invizibil, foarte clisos.

Dar în cele din urmă ajunse. Marie tocmai îl alăpta pe micuț, care o privi cu coada ochiului pe Helene. Îi povesti despre verișoara lui Otto, Irmgard, care era căsătorită cu un țăran din Renania, pe care îl cunoscuse prin Forumul german și căreia ieri îi căzuse o bombă englezească direct pe cocină. Nu explodase, dar îi omorâse totuși jumătate din porci.

— Oh! o compătimi Helene.

— Imaginează-ți duhoarea dacă ar fi și explodat! Ar fi trebuit să fie evacuată toată zona!

Amândouă izbucniră în râs închipuindu-și scena.

— Acum du-te, spuse Marie. Arthur al tău se prăpădește după tine.

Așa că urcă la Arthur, dar fără a mai trăi senzația că ajunge într-un refugiu situat în afara lumii. De exemplu bombe lansate din avioane puteau pica oricând. Asta nu mai era o posibilitate teoretică. În comunicatele interne ale agenției, care nu mai înfrumusețau știrile ca la televizor, ci prezentau situația fără menajamente (cauză din care și erau strict confidențiale), se vorbea despre „fortărețele aeriene” americane, care puteau transporta mai multe bombe și mai departe decât

orice alt tip de avion. Era doar o chestiune de timp până când și Weimarul va ajunge țintă.

Într-adevăr Arthur părea să ardă de dorul ei, dar ea nu îi mai acceptă dezmierdările, îi îndepărtă mâinile și întrebă:

— Tu chiar mă iubești cu adevărat?

— Da, răspunse el fără ezitare. Firește că te iubesc.

— M-ai ține astăzi în brațe?

— Cât vrei tu, răspunse el.

În brațele lui putu în sfârșit să plângă. Îi făcu bine. Era ca și cum astfel se scurgea din ea groaza că fusese descoperită.

— Vrei să îmi povestești? întrebă după un timp Arthur.

— Ce să îți povestesc?

— De ce plângi.

Helene își puse mâinile pe brațele lui, care o strângeau. Nu, nu voia să îi povestească. Nu voia să povestească nimănui ce i se întâmplase, cu atât mai puțin lui Arthur. Era un secret oribil, pe care ea îl împărțea cu acest Lettke și cu nimeni altcineva.

În schimb, îi povesti despre mama ei și despre încercările acesteia de a o combina cu cineva. Și nu, astăzi nu se mai putea culca cu Arthur. I se părea că fusese promisă altcuiva și prin asta obligată, cel puțin să încerce să își recâștige printr-o dureroasă abstinență fecioria.

36.

Ar fi trebuit să scrie în sfârșit acest afurisit de raport, care între timp îi părea că echivala cu mutarea unui munte cu mâinile goale.

Dar în loc să facă asta, încerca să înțeleagă lista cheltuielilor și călătoriilor Căciliei Schmettenberg, de când se căsătorise, și pricepea tot mai puțin. La sfârșitul săptămânii schițase o hartă și marcase o cronologie, foarte clare, dar nu găsea niciun sens. Această femeie călătorea mult și de cele mai multe ori singură, dar de ce? Ce făcea în locurile în care călătorea? Ce căutase ea atunci la Weimar?

Nu ținea un jurnal personal, în orice caz nu pe computer. Vorbea mult la telefon, în special cu soțul ei, de mai multe ori pe zi, dar și cu o mulțime de alte persoane, un număr negestionabil de contacte. Scria SMS-uri puține, doar mesaje foarte scurte și banale: „Confirm întâlnirea ora 10” sau „Vin cu primul tren”, sau „Vești bune. Mai mult diseară”.

Rezolva afaceri în numele soțului? Posibil. Dar era puțin probabil să găsească aici material compromițător suficient de substanțial pentru a o sili să își desfacă picioarele.

Ce căutase atunci la banca din Weimar? Revenea mereu la această întrebare, se învârtea în jurul ei neîncetat, cum pipăi cu limba o gaură dintr-un dinte.

Exact în acel moment computerul lui scoase un sunet amintindu-i printr-un mesaj de programarea din această după-amiază la dentist.

Ciudată coincidență.

Privi mesajul ca și cum nu ar fi știut până atunci că exista așa ceva. De fapt el nu folosea agenda pentru programări a telefonului, dar programările la medic erau înregistrate automat.

Tresări. Simți că ochii i se măreau.

Calendarul cu întâlniri!

•••

— Calendarul cu întâlniri? repetă Helene mirată.

Se părea că devenise o obișnuință pentru Lettke să o rețină din treburile ei când îi trecea lui prin cap și să o cheme la el în birou de fiecare dată când nu îi ieșea vreo căutare.

— Am făcut programarea la dentist prin telefon, îi explică Lettke. Computerul mi-a amintit de ea. Asta înseamnă că întâlnirea nu este memorată de fapt în telefon, nu?

— Așa este, se memorează în tabela ÎNTÂLNIRI TELEFON. În telefon nu se salvează aproape nimic.

— Asta înseamnă că toate întâlnirile și programările tuturor oamenilor sunt salvate aici la noi?

— Firește. Sau cel puțin ale celor care folosesc calendarul de întâlniri al telefonului.

Lettke dădu din cap:

— Și cum se face că eu nu știu asta?

Helene ridică din umeri. Era o întrebare bună. Se prea poate ca Lettke să nu fi avut o idee proastă vrând să învețe programarea, ca să devină un analist mai capabil.

— Trebuie să mă învățați cum să valorific aceste tabele, îi ceru Lettke agitat, arătând cu mâna spre computer: Toate întâlnirile unei anumite persoane, într-o anumită perioadă, toate întâlnirile de un anumit fel și așa mai departe.

Helene ezită.

— Mai întâi trebuie să văd structura tabelului și să fac câteva probe, îi spuse ea. Nu am mai lucrat cu astfel de tabele.

— Nu este de mirare, dacă nici analiștii nu știu că există așa ceva, zise Lettke și eliberă masa în dreptul tastaturii.

Helene cercetă structura tabelului, care părea destul de simplă. În afara câmpului cu numerele de telefon, care era esențial, mai existau câmpuri cu

data, ora, durata și întâlnire, cu descrierea respectivă, plus un câmp pentru alarmă (dacă se dorea ori nu avertizarea) și un câmp rezolvat. Urmau câteva câmpuri pentru întâlniri repetabile. Pentru a le înțelege, ar fi fost nevoie să citească instrucțiunile, dar pentru valorificări erau neinteresante.

Tastă o interogare care listă toate programările lui Lettke din luna curentă: era vorba de una singură, cea de astăzi, la dentist. Ea extinse interogarea la întreg anul, dar găsi doar câteva programări: la medic, dentist, o rezervare la hotel și câteva rezervări la trenurile spre Erfurt și Jena.

Faptul că ea le văzu păru a nu îi fi deloc pe plac lui Lettke, care interveni imediat:

— Da, bine, cred că am înțeles.

Cu asta o îndepărtă de la computer, o conduse la ușă și nici nu mai așteptă să dispară.

Până să ajungă în biroul său, Helene revăzu în minte tot ce făcuse pentru Lettke până acum și ajunse la concluzia că acesta căuta ceva și tare i-ar fi plăcut să știe ce.

•••

Era foarte aproape. Se afla la doar o interogare distanță de a afla marele secret al acestei femei, de a o prinde cu mâța în sac, de a și-o supune. Simțea asta cu o îmbătătoare certitudine și se opri cu degetele deasupra tastaturii, pentru a degusta plăcerea momentului.

De fapt, era incredibil. Era incredibil să își imagineze că practic calendarele cu întâlniri ale tuturor germanilor se aflau la dispoziția lui. Acum. În acest moment. Oricând. Dacă se gândea cât efort îl costase și de ce întâmplare fericită fusese nevoie pentru a arunca doar o privire în calendarul cu întâlniri al colegului Dobrischowsky…

Și acum? Cu doar o interogare corectă…

Vedea mereu oamenii folosind calendarele. De ce nu? Era comod. Le erau întotdeauna la îndemână. Ce naiba, și el probabil că ar fi procedat

la fel, dacă nu ar fi fost interzis să intre în agenție cu telefonul. Ca angajat al NSA era cvasi-forțat să folosească un calendar din hârtie pentru datele întâlnirilor.

Deci, prima încercare. Lăsă degetele să îi zboare pe taste:

```
SELECTEAZĂ DIN DATE TELEFON
TOT (dată, oră, întâlnire)
PENTRU (
Întâlnire =»~Schmettenberg«
)
```

În toate funcțiile de căutare, tilda indica faptul că noțiunea căutată nu se găsea la început, ci undeva într-un câmp. Nu știa dacă această regulă era valabilă și aici, dar va constata acum.

Sistemul porni. Apărură primele rânduri, câmpul se umplu rapid și continuă… continuă… Lettke ridică speriat mâna de pe tastatură. Erau mii de rânduri!

Evident. Schmettenberg, soțul ei, era unul dintre cei mai importanți industriași ai Reichului. Era firesc să aibă întâlniri cu oameni.

Opri interogarea și privi ultimele rezultate. Discuție H. Schmettenberg – citi el, ori *Convorbire telefonică A. Schmettenberg*, *Meier*, *Rahn*. Și așa mai departe.

Oricum era clar: tilda făcea exact ce trebuia.

Reluă interogarea și tastă data care îl interesa:

```
SELECTEAZĂ DATE TELEFON
TOT (data, ora, întâlnire)
PENTRU (
ÎNTÂLNIRE =»~Schmettenberg«
ȘI
Data = 12.7.1939
)
```

Porni căutarea.

La început nu se întâmplă nimic, pe ecran apăru doar un indicator care arăta un progres lent.

Apoi apăru o linie-rezultat. Una. Iar dedesubt FINAL EVALUARE.

Și citi:

> 12.7.1939 10:15 Frau Schmettenberg pentru imobilul
> Kirschbachstr. 23

Interesant. Deci Cäcilia Schmettenberg a fost la Weimar fiind interesată de un imobil. De aceea se întâlnise cu cineva. Cu cine?

Completă interogarea cu numărul de telefon:

> TOT (data, ora, întâlnire, număr telefon)

Apoi scrise numărul de telefon și căută persoana căreia îi aparținea. Desigur ar fi putut să o facă mai elegant, dar mergea și așa.

Era vorba despre un anume Dieter Hellenbrandt, în prezent caporal în divizia 164 infanterie, pe atunci încă referent la filiala Reichsbank din Weimar, competent pe afaceri imobiliare și arianizare.

Arianizare!

Pe Lettke îl pufni râsul. Deci asta era!

Interogă cartea funciară, căută adresa Kirschbachstraße 23 din Weimar: Casa aparținuse Irmei Rosenblatt și fusese vândută în anul 1938 – nu în aprilie, ci în iulie și nu lui Schmettenberg, ci unei firme, Kleisthammer GmbH, cu sediul în Berlin, pentru 12 400 Reichsmark, un preț infim.

Deci Cäcilia nu avusese succes la Weimar. Dar descoperi că avusese succes în ziua următoare la Nürnberg. Și de mai multe ori la München – două locuințe și o fabrică de îmbuteliat băuturi. Și așa mai departe. Pe măsură ce îi urmărea călătoriile, se lămurea: soții Schmettenberg se serviseră zdravăn de pe urma arianizării și pentru că domnul

industriaș avea și alte obligații, își trimitea soția să pună mâna pe imobilele pe care evreii erau siliți să le predea.

În ceea ce îl privea pe el, procedura era absolut legală.

Firește însă că profitorii arianizării nu vorbeau cu plăcere despre asta. Dar nu era ceva ilegal, ba dimpotrivă. Legi și instrucțiuni având ca obiect înlăturarea evreilor din viața economică și publică existau din 1933 și în fiecare an li se adăugau noi acte normative. Amenințarea Căciliei Schmettenberg cu dezvăluirea faptului că ea și soțul ei dobândiseră în urma arianizării zeci de imobile și firme la prețuri mici i-ar smulge acesteia cel mult un râs sănătos: dacă evreii erau siliți să vândă, trebuia să existe și cineva care *să cumpere*!

Dacă el avea nevoie de material compromițător despre ea, trebuia să caute în altă parte.

Dar unde?

Folosi comanda pe care Bodenkamp i-o arătase de la început – cea care afișa toate tabelele. Și erau nenumărate, pe cele mai bizare teme. O listă cu toate bunurile care fuseseră produse ori comercializate în Reichul german. Un tabel cu valorile nutritive ale tuturor alimentelor. O listă cu toate călătoriile cu taxiul, o listă cu toate rezervările de bilete de tren, o listă cu toți câinii înregistrați! Un tabel cu toate bolile venerice declarate. Un tabel cu toate pașapoartele, permisele de conducere și alte documente personale. Un tabel cu toate contravențiile de circulație. Cu toate intrările și ieșirile din țară. Cu toate bunurile importate și exportate. Și așa mai departe.

În ce scop? Ce se putea face cu acestea? Nu era vorba despre tabele mici, neglijabile, dimpotrivă, ele ocupau o mare parte a depozitelor de date.

În urmă cu câteva săptămâni își spusese că aceste date erau păstrate din alte motive – în scopuri statistice, pentru ca economia națională să

poată fi condusă mai bine sau pentru alte asemenea scopuri –, după care revenise cu picioarele pe pământ. Se gândise că pentru sarcinile lui – și anume identificarea dușmanilor politici și a altor pericole asemănătoare pentru Reich – era de ajuns să scotocească în arhivele Forumului german și ale corespondenței electronice și să valorifice datele rezultate din convorbiri telefonice și din activitatea bancară, fără a-și mai bate capul cu alte date.

Acum parcă șovăia. Asta datorită faptului că făcea el însuși interogări. Asta îl determinase să privească altfel datele.

Își spunea că poate nici nu existau date neimportante.

Cu cât erau mai multe date despre cetățenii Reichului german, cu atât mai mare era probabilitatea ca, dacă Cäcilia Schmettenberg avea un trecut întunecat, acesta să se afle în aceste tabele.

Trebuia doar să îl găsească. Imediat după ce se va întoarce de la dentist, va începe căutarea.

•••

Seara, Helene se duse iarăși la Arthur, din simplul motiv că îl dorea. Nerăbdătoare, schimbă doar câteva cuvinte cu Marie, apoi urcă la Arthur și se repezi la el imediat ce acesta închise trapa de la intrare.

Și nu întâmpină nicio rezistență, dimpotrivă, el se aprinse imediat, cum iasca aprindea o grămadă de paie. Fără vorbe, tară ezitări, toate grijile fură copleșite de un val de extaz.

La sfârșit rămaseră împletiți unul într-altul, epuizați ca doi îngeri căzuți din cer, ascunzătoarea mirosind ca ei și ca sudoarea ce li se usca pe pielea goală. Arthur îi descâlcea gânditor părul ciufulit și ea îl lăsa să o facă, cu ochii închiși, savurând ceea ce tocmai se încheiase.

— Tu știi la ce visez eu? întrebă el aproape ațipit.

— La ce? zise ea inertă.

— Să fugim amândoi. Să lăsăm războiul în urma noastră, să mergem undeva unde nu ne urmărește nimeni, unde să ne putem construi o viață împreună. O viață adevărată, nu doar câteva ore din când în când, ore furate demenței.

În mintea ei se derulară imagini: ea și Arthur la o masă cu micul dejun, într-o dimineață însorită pe o terasă, privind o grădină luxuriantă ori mergând mână în mână într-o piațetă aglomerată, apoi într-un restaurant dintr-un port, serviți cu pește prăjit de către un chelner.

— Oh, da…, murmură ea. Ar fi frumos.

Ciudat. De unde până unde aceste imagini? Ea nu fusese niciodată la restaurant într-un port.

Apoi se dumiri: erau scene dintr-un film pe care îl văzuse.

— Ai face asta? întrebă Arthur. Ai veni cu mine?

— Da, firește. Dar cum? Și mai ales: încotro?

El se îndreptă brusc, trezind-o din picoteală:

— Încă nu știu cum, dar știu încotro. Spre Brazilia! Mulți oameni au fugit în Brazilia. Și mulți evrei bogați care și-au dat seama la timp că în Germania nu au niciun viitor. Brazilia primește fugari și este o țară mare, tânără, care dispune de toate posibilitățile.

Helene fixă cu privirea tavanul și urmări vinișoarele din structura lemnului.

— Brazilia? Cum să ajungem acolo?

— Există oameni care încă mai scot evrei din Reich. La Bremen ori în Hamburg îi urcă la bordul unor cargoboturi, care pleacă în America de Sud, îi ascund până când vasul iese din apele europene. Arthur o cuprinse în brațe, își afundă fața în părul ei și adăugă melancolic: Imaginează-ți! Am trăi într-un oraș brazilian de la marginea junglei amazoniene, poate printre palmieri, unde cresc banane și portocale. Eu aș putea să predau. Brazilia caută profesori de limbi străine, de filosofie, de științe naturale. Vom găsi noi ceva cu siguranță.

Helene încercă să își imagineze toate acestea, dar nu văzu bananieri și palmieri, ci mai ales multe, multe femei tinere și frumoase, metisele cu sânge fierbinte pentru care se aprinsese unchiul Siegmund. Vedea în fața ochilor fotografiile pe care acesta i le arătase, frumoase cu ochi focoși și cu orhidee în părul bogat și lung, privind cochet spre obiectivul aparatului de fotografiat, cu atitudini provocatoare.

Imaginea lui Arthur aflat în fața unei clase pline cu asemenea fete o simți ca pe o împunsătură în inimă. Ea împotriva acestor nuri, împotriva atâtor ispite?

Nu, nu trebuia să se lase dusă de nas: dacă vor reuși să părăsească Reichul și să ajungă în Brazilia, pe Arthur îl va pierde după mai mult ori mai puțin timp. Lui o să îi pară rău, dar așa se va termina, adică el va fi fericit cu o braziliancă frumoasă și tânără, iar ea are să rămână singură.

Oftă din străfundurile pieptului, un oftat pe care nu putu să îl oprească.

— Da, știu, zise Arthur cu regret. Este doar un vis frumos. Bremen se află la trei sute de kilometri de aici și eu nu știu decât ceea ce mi-a povestit un prieten. Nu am nicio adresă unde să mă pot duce. Este o iluzie. Oftă și adăugă: Dar speranța moare ultima.

Helene îl luă de mână:

— Mi-ar plăcea să trăiesc cu tine oriunde, zise ea cu senzația că tocmai spusese o minciună. Doar tu și cu mine.

În sinea ei își mai spuse că adevărul motiv de tristețe era acela că ea putea să aibă un bărbat ca Arthur Freyh doar pentru că acesta nu avea o altă femeie de care s-ar fi putut îndrăgosti. Numai de aceea ei îi era îngăduită această fericire și chiar dacă aceasta era mică și dificilă, era mai mult decât ceea ce a visat vreodată.

Și ca să se poată bucura măcar de această fericire, trebuia să spere ca războiul să dureze cât

mai mult. Și acest adevăr era mai amar decât oricare altul.

37.

Seara, după cină, Eugen Lettke se încuie în camera lui și scotoci în șifonier până găsi manualul de programare.

Într-adevăr, coperta acestuia arăta tot atât de oribil, cum își amintea, dar avusese grijă să aducă o coală de împachetat groasă și cenușie cu care o înveli, o activitate care îi aminti de școală. De Felix, Putină, Ghionoaie… și inevitabil și de fetele împotriva cărora se îndrepta campania lui de răzbunare.

Câteva tăieturi cu foarfeca și câteva benzi adezive îl făcură să nu mai aibă senzația că se murdărea pe mâini ori că se infecta de niscaiva boli scârboase. Paginile nu i se mai păreau atât de îngrozitoare, mai ales datorită faptului că între timp învățase să sară peste deosebit de femininele capitole introductive.

Se gândi la Melitta Schenk, contesă de Stauffenberg, despre care apăruse recent un articol. De anul aceasta lucra la Academia Tehnică a Luftwaffe din Berlin-Gatow și făcea zilnic până la cincisprezece picaje de la patru mii de metri cu aparate ca Ju 87 sau Ju 88, pentru a testa dispozitivele de ochire și computerele pentru țintă pe care le dezvoltase. Nu se simțea jenată pentru că era singura femeie într-o mulțime de bărbați?

După ce se gândi o vreme, ajunse la concluzia că lucrurile nu stăteau așa. Pentru că teoretic o femeie putea oricând să îmbrace pantaloni, fără ca să se considere un lucru ciudat, pe când un bărbat cu fustă nu doar că se făcea de râsul curcilor, dar foarte posibil ajungea în scurt timp la arest. Pozițiile sexelor nu erau simetrice.

De aceea el va păstra cartea aceasta acasă, în mare secret, și o va deschide doar când și când.

Ca acum. Răsfoind partea care trata limbajul de interogare structurat, recunoscu multe dintre

elementele pe care i le arătase Bodenkamp și era interesant să le recapituleze cu explicații detaliate.

Era chiar foarte interesant. La un moment dat ridică privirea și constată că era aproape miezul nopții. Citise timp de trei ore, studiase interogări pe care le comparase cu cele pe care le scrise el, citise explicațiile pentru funcții și își imaginase ce se putea face cu acestea. Poate odată îi va cădea fisa și va înțelege ce era cu aceste interogări. Chiar dacă fisa nu va fi un taler de aur, ci doar un pfennig.

Și fiecare sunet scos de fisa care îi cădea îi întărea consternanta bănuială că ei, cei din NSA, valorificau doar o mică parte din posibilitățile pe care le aveau pentru a folosi datele existente.

Puteau să facă mai mult decât ceea ce făceau acum. Mult, mult mai mult.

Închise cartea. Desigur se punea problema dacă îi va conveni să îi atenționeze pe ceilalți și mai ales pe Adamek în legătură cu asta. Mai curând nu. A le mărturisi colegilor și șefului său că până acum nu și-au făcut munca așa cum trebuia nu era o strategie bună.

Dar în scopuri personale această constatare era cu siguranță utilă.

Privi gânditor cartea pe care o ținea în mână. Ce îl frământa? Ce secret dubios putea avea Cäcilia Schmettenberg.

Și atunci îi veni ideea…

•••

A doua zi Helene veni la birou obosită și melancolică. Melancolică era chiar termenul care definea cel mai bine starea ei. Pe de o parte, întreg trupul îi era plin de vitalitate excitantă, un fel de bucurie resimțită aproape ca o febră – da, inițial și ea o luase drept un început de febră, înainte de a fi înțeles că asta avea legătură cu dragostea fizică.

Pe de altă parte, era faptul că putea beneficia de asta, doar atât timp cât Arthur nu își redobândea libertatea. Acest gând nu doar că îi tulbura

fericirea, ci i-o otrăvea de-a dreptul, pentru că altă rezolvare nu exista.

Astăzi o așteptau doar câteva sarcini simple. Dar de durată. În mod normal îi plăceau. Pentru că neavând ce face decât să se holbeze la ecran și să urmărească creșterea înceată a unor procente, putea să se adâncească în gândurile ei.

Dar astăzi ar fi preferat să fie altfel. Astăzi prin cap nu îi treceau gânduri pe care ar merita să le urmărească.

Pe la ora zece jumătate sună telefonul. Era firește Lettke.

— Împrospătați-mi memoria, îi ceru el grăbit și fără să o mai salute. Se poate stabili de câte ori cineva a vorbit la telefon cu altcineva, nu? Deci nu o listă cu apeluri, cu data și ora, ci simplu doar un număr.

— Desigur, răspunse Helene. Doar îi mai explicase asta. Sau nu? Grupați selecția după numărul de telefon și apoi folosiți funcția NUMĂR.

— Așa fac! Dar ca răspuns primesc doar o listă de numere. O sută cincizeci de convorbiri, dar nu știu *cu cine*!

Helene zâmbi:

— Trebuie să puneți numărul de telefon de două ori. O dată numai numărul, apoi încă odată cu funcția NUMĂR.

— De două ori? El păru foarte sceptic. De două ori același câmp?

— Da, firește. Folosiți câmpul în mod diferit. Ea ezită, apoi zise: Să vin la dumneavoastră?

— Nu, nu! Încerc eu. Dacă nu funcționează, te voi suna din nou.

Și închise.

A funcționat, pentru că nu a mai sunat-o. Totuși discuția nu îi ieșea din minte, în timp ce urmărea cum evaluarea ei se târa de la 41 la 42 de procente. Nu cumva acel „Nu, nu!” sunase a panică? De parcă lucra la ceva ce ea nu trebuia să vadă?

Se prea poate, în fond în agenție secretele erau la ordinea zilei. Dar Helene avea senzația că Lettke făcea evaluări care încălcau normele de muncă. Altfel el ar fi trebuit să lase munca de programare în seama programatoarelor, așa cum se făcea de obicei, în loc să se străduiască singur și să riște astfel greșeli de începător.

De fapt, dacă așa stăteau lucrurile, era problema lui, nu o privea pe ea. Ba dimpotrivă, cu cât știa mai multe, cu atât mai rău putea fi pentru ea, dacă Lettke o dădea în bară din cauza unor chestiuni ilegale.

Ea urmări cum procentul crescu la 51 și încercă să se gândească la altceva. De exemplu la Arthur și la pasiunea cu care acesta o iubise ieri.

Din păcate la asta nu se putea gândi fără să se gândească și la frumusețile bronzate, cu pielea mătăsoasă din Brazilia, care pozau aproape dezbrăcate pe plaje, ademenind bărbații arătoși cu priviri fierbinți.

Helene își îndreptă spatele oftând și deschise o nouă comandă: intră în registrul cetățenilor. Eugen Lettke. Născut 19 aprilie 1914 în Berlin. Statut rasial AAA. A absolvit liceul cu note bune. Tatăl a fost erou de război cu decorații înalte, căzut în al doilea an de război, doborât de un avion francez. Mama a fost înregistrată ca văduvă de război, a optat pentru pensia corespunzătoare și ca unicul fiu să aibă statut UK – neîncorporabil. Lettke încă locuia cu mama lui! La 28 de ani!

Asta o contrarie pe Helene. Știa toată lumea că acesta nu era căsătorit, dar ea crezuse că locuia undeva cu chirie, într-un apartament mobilat.

Pe de altă parte, de ce să facă el asta, dacă putea locui și cu mama sa?

Dar de ce voia să afle de câte ori vorbeau două persoane? Oricât se strădui, Helene nu reuși să își facă nici cea mai mică idee despre ce căuta el.

Deoarece evaluarea ei ajunsese abia la 63 de procente, verifică și datele bancare ale lui Lettke.

Cheltuia puțin: cea mai mare cheltuială lunară era suma dată mamei pentru gospodărie. În rest nu fuma, alcool bea puțin, nimic altceva nu îl împovăra. Din când în când folosea taxiul și de câteva ori fusese cu trenul la Jena și Erfurt.

Ciudat: o dată plecase târziu după-amiaza cu trenul la Jena și revenise în dimineața următoare, dar nu avusese cheltuieli cu hotelul, cu masa, nimic. Ceea ce putea să însemne că mersese acolo la o prietenă și înnoptase la ea. Asta ar putea explica prezervativele din sertarul biroului său. Dar cum de o vizitase doar o dată?

Evaluarea ajunse la 85 de procente și se oprise. Desigur avea legătură cu depozitul de date 163.

Căutând detalii legate de călătoria la Jena, Helene interogă datele bancare ale mamei acestuia. Poate că cei doi făcuseră o excursie și plătise ea.

Nu, Helene găsi o plată la cofetăria Grenzdörffer din Karlsplatz, din care rezulta că Frau Eusebia Lettke băuse acolo o cafea și mâncase o prăjitură cu fructe, în timp ce fiul ei era pe drum spre Jena.

Ceva însă îi atrase atenția la cheltuielile mamei lui. Din gruparea pe categorii de bunuri, se vedea că ea cheltuise în anii trecuți, de la interzicerea plății în numerar, 39,50 Reichsmark pentru o singură carte. Deoarece acest preț îi păru foarte cunoscut, intră în detalii. Și află că era vorba de volumul *Introducere în programare* de Elena Kroll, din anul 1938!

Acum chiar nu mai pricepea nimic. Firește că nu crezuse nicio secundă că mama lui Lettke cumpărase cartea pentru ea. Probabil că i-o făcuse cadou de ziua lui sau cu altă ocazie. În orice caz, era corectă bănuiala ei că el cunoștea cartea.

Dar dacă Lettke avea de peste patru ani lucrarea clasică despre programare, de ce o mai șantajase să îl învețe SAS-ul? Când toate acestea se aflau în carte și încă mult mai clare decât putuse ea să îi explice?

Totul era enigmatic. În cele din urmă renunță la încercarea de a înțelege și ieși din tabelele bancare. Evaluarea ei ajunsese la procentul de sută la sută, rezultatul se întindea pe cinci pagini și părea rezonabil, așa că direcționă lista către Völkers, care o ceruse.

Apoi se duse să ia prânzul. Când se întoarse de la cantină, Völkers o chemă la ea agitată, pentru că rezultatul nu era așa cum trebuia.

— Cinci pagini! se înfierbântă femeia slabă, cu o coafură severă. Ideal ar fi fost o listă *goală*!

Au analizat programul Helenei, dar nu i-au găsit nicio eroare. Apoi au telefonat la secția de poliție care trimisese solicitarea, respectiv poliția portuară din Bremen, și Wilhelm Matthai le spuse cu o voce guturală, cu accent nordic, despre ce era vorba: și anume că numărul ieșirilor reale nu corespunde cu cel al aprobărilor și că, în plus, la bordul vaselor au urcat oameni cu documente valabile de ieșire, ale căror telefoane se plimbă departe de Bremen prin țară și ale căror carduri bănești fac singure cumpărături la sfârșit de săptămână.

Erau exact cazurile listate de evaluările Helenei.

— Așteptați, spuse Völkers în cele din urmă. Trebuie să mă consult cu Adamek. Și poate și cu Reichssicherheitshauptamt.

Helene așteptă o vreme. Privi în jur, dar în biroul șefei nu era nimic interesant. Toate dulapurile erau încuiate, pe masă nu era niciun document, iar ecranul era blocat regulamentar. Völkers era o șefă exemplară.

— Totul este clar, zise ea revenind. Îi telefonă la Bremen lui Matthai și îi explică acestuia și în același timp și Helenei: Avem de-a face cu intervenția unor autorități superioare care ocolesc formalitățile obișnuite, motiv pentru care la noi nu ajung datele corespunzătoare.

— Vreți să spuneți servicii secrete? Spionaj extern? vru să se asigure Matthai.

— Ceva de genul acesta, confirmă Völkers din vârful buzelor.

— Drace! mormăi polițistul. Și ai noștri de unde să știe că este vorba despre unul dintre aceia?

— Eu nu cred că într-un asemenea caz vi se va reproșa ceva, îl asigură Völkers. În fond, asemenea chestiuni se petrec la ordinul și cu permisiunea Führerului.

— Păi, atunci nu îmi rămâne decât să vă mulțumesc pentru efort. Heil Hitler.

— Heil Hitler, răspunse Völkers și puse receptorul în furcă.

Revenind în biroul ei, Helene verifică dacă nu fusese căutată de Lettke. Nu avea niciun mesaj de la el, dar asta nu însemna nimic. Ceea ce îl lega pe Lettke de ea nu era ceva ce putea să fie dovedit cu un SMS, care nu avea să dispară niciodată din sistem.

Ea nu voia în niciun caz să riște să îl supere, așa că îl sună și îi spuse că de la prânz nu se mai aflase în birou și îl întrebă dacă reușise să se descurce.

— Da, da, răspunse el cu gândul în altă parte, lăsând impresia că fusese deranjat. Nu mă mai bateți la cap, da? Vă găsesc eu, când am nevoie de dumneavoastră.

Și închise.

Sunase aproape ca o amenințare! Helene se supără. Ea fusese bine intenționată.

Înfuriată, cercetă din nou datele bancare ale lui Lettke și constată că între timp acesta cumpărase un bilet la Berlin pentru sâmbătă dimineața!

Helene renunță să mai caute. Fără îndoială că era un detaliu nevinovat.

Berlin, probabil era vorba despre o problemă familială. Poate din cauza asta era atât de indispus.

•••

Eugen Lettke nu mai știa de când nu mai fusese la Berlin. În orice caz, de mult timp, de foarte mult timp. De atât de mult timp, încât și uitase cât îi

lipsise acest oraș în prima perioadă după ce se mutase la Weimar.

Când coborî, gara era plină de aburi și mirosea a fum. De peste tot se auzeau șuierături stridente, oamenii se grăbeau în toate direcțiile. Hamalii erau mai tineri decât pe vremuri, probabil prea tineri pentru a fi trimiși pe front și poate și prea proști. Scăpă cu greu de unul care se ținea încăpățânat după el, deși putuse să observe că nu avea decât o servietă subțire.

O servietă în care nu erau acte, ci alte obiecte importante.

Peste tot atârnau imense reclame pentru Fanta și cremă Nivea, panouri cu avertismentul „Atenție, dușmanul trage cu urechea!”, precum și cu îndemnul de a participa la donațiile de fier. Lettke traversă sala de așteptare, ieși din gară și involuntar trase adânc în piept aerul metropolei.

Pe străzi domnea o agitație mai mare decât cea cu care se obișnuise în somnolentul Weimar. Peste tot se observau urmele războiului, ici și acolo erau ruine cauzate de bombardamente. Mașini blindate patrulau și grupuri de constructori formate în principal din prizonieri de război, în îmbrăcămintea specifică, bătătoare la ochi, încercau să limiteze daunele. Erau supravegheați de SS-iști cu cravașe la centură, plictisiți la culme. Cei mai mulți vorbeau la telefon ori scriau mesaje.

Coborî în stația de metrou, plăti un bilet și merse până la Wilhelmsplatz. Dacă lua metroul avea avantajul că se înregistra doar locul de unde cumpărase biletul, deci unde urcase în tren, dar nu și unde coborâse.

Stația se numea Kaiserhof, ca și hotelul unde intenționa să ajungă. Și aici era mare agitație. Pe fațada monumentală atârnau steaguri, majoritatea cu zvastica, dar și drapele ale Italiei și Japoniei. În fața intrării principale așteptau taxiuri, zeci de polițiști făceau de pază, era un du-te-vino continuu. Nimeni nu îl băgă în seamă când intră în

hotel și traversă holul spre lifturi. Era ras și tuns, purta cel mai bun costum al lui, pantofi scumpi, așa că nu se deosebea de ceilalți bărbați de aici.

Se simțea că se apropia ora prânzului. La restaurant zdrăngănea vesela, de la bucătărie răzbătea miros de friptură. Dar pe Eugen Lettke nu îl atrăgea nimic din toate acestea. El era atras de altceva.

Liftier era un băiat cu obraji durdulii, în livrea, care nu părea să aibă mai mult de treisprezece ani.

— Etajul al treilea, îi ceru Lettke.

De la etajul al treilea coborî pe scări la etajul al doilea, se opri în dreptul camerei 202 și bătu într-un fel anume: de două ori, pauză, de trei ori, pauză și încă o dată.

În mai puțin de zece secunde ușa se deschise și apăru o femeie cu chipul încadrat de o minunăție de bucle roșii-aurii, luminat de plăcerea așteptării, dar care păli imediat când îl văzu pe cel din cadrul ușii.

— Da, vă rog? întrebă ea, cu o dezamăgire evidentă.

Lettke înclină capul.

— Ne cunoaștem, Frau Schmettenberg. Deși ne-am întâlnit ultima dată cu mult timp în urmă. Într-un pod din Berlin. Patru fete, patru băieți și un joc cu cărți măsluite. Una dintre fete erați dumneavoastră.

Șocul o făcu să rămână cu gura căscată, ceea ce nu îi știrbi frumusețea. Păru uluită, apoi descumpănită, când își aminti și el îi surâse.

— Eugen, nu? întrebă ea încrețindu-și fruntea. Acesta este numele tău, nu? Eugen.

Eugen Lettke schiță o înclinare a capului și spuse:

— Deci ne revedem.

38.

Helene nu opuse nici cea mai mică rezistență încercărilor mamei ei de a-i intermedia o legătură sentimentală. Se îmbrăcă cu ce i se sugerase și se supuse atunci când aceasta fu de părere că ar trebui să poarte sutiene mai mari, pe care să le umple cu un material textil. Se gândi însă la Arthur, care o asigurase de mai multe ori că sânii ei îi plăceau așa cum erau, că erau suficient de mari, dar fusese probabil doar politicos. De când Marie se ocupa de bebeluș și mâncarea i-o aduceau fie Otto, fie Helene, cu siguranță că uitase cum arăta o femeie.

Se machie, își aranjă părul și chiar o lăsă pe mama ei să îi retușeze machiajul. Mama ei avea toate produsele despre care se spunea mereu la televizor că nu mai puteau fi procurate din cauza embargoului impus de dușmani. De cele mai multe ori aceste știri urmau unei discuții cu reichsgesundheitsführerul Conti, privitoare la necesitatea acestora. Conti repeta mereu: O femeie sănătoasă este și frumoasă!

Mama Helenei nu doar că avea tot felul de produse de machiaj, ci se și pricepea să le folosească. Când Helene se așeză apoi în fața oglinzii, nu se recunoscu și i se păru că era chiar frumoasă. Nu ca o metisă cu ochi focoși, dar oricum mai frumoasă decât acea Helene Bodenkamp care o privea dimineața din oglinda băii.

Această experiență nu rămase fără urmări. Chiar începu să îi placă și se gândi că orice era posibil din curiozitate științifică.

Mama ei devenea tot mai nervoasă, pe măsură ce se apropia ora prânzului.

— Dă-i o șansă, repeta ea mereu, dă-i măcar o șansă.

Helene răspundea de fiecare dată, dar nu cu prea multă convingere:

— Da, da.

Berta aranjase de mult sufrageria, iar din bucătărie se auzea Johanna trebăluind liniștită într-un ritm care trăda faptul că totul decurgea conform planului. Dacă ar fi intervenit o criză, zgomotele ar fi fost altele: Helene cunoștea deosebirea din copilărie.

Ceasul din hol arăta ora 12:02, când cineva sună la ușă.

— El este! anunță tatăl, ceea ce era oricum evident, și deschise, în timp ce Helene și mama ei așteptau în hol echipate ceremonios, pentru a întâmpina oaspetele, cea mai bună partidă dintre toate. Helene stătea exact în punctul în care la acea oră razele soarelui pătrundeau pe fereastră și fiecare dintre ele o învăluia într-o strălucire aproape mistică.

Primirea din fața ușii dura parcă o veșnicie, se auzi tatăl vorbind, apoi răsună o voce nazală sonoră. Se părea că cei doi se înțelegeau bine.

Apoi intrară. În cadrul ușii, în lumina de afară, se zări doar o siluetă întunecată. Bărbatul intră în hol și își plimbă privirea până ajunse la Helene: Ludolf von Argensleben.

Era cel mai urât om pe care Helene îl văzuse în viața ei.

•••

Pe chipul Cäciliei Schmettenberg se citea un fel de respingere politicoasă.

— Ce surpriză, spuse ea. Din păcate nu am timp deloc, aștept din moment în moment o vizită.

— Amantul tău nu va veni, o întrerupse grosolan Lettke. Așa că ai timp. Și ar fi mai bine să mă inviți să intru decât să discutăm aici pe coridor.

Coridorul era gol, dar undeva departe se auzi deschizându-se o ușă și apoi zgomotul liftului. Mirosea a trandafiri, a curățenie și a trabucuri scumpe.

— Ce? Ce spui?

— Vorbesc de Heinrich Kühne. Sau trebuie să îi spun Uria Goldblum?

În ochii ei se citi disperarea. Ceea ce lui îi plăcu. Tensiunea ei se transformă în surescitare, în așteptare. Nu bănuia că acesta era doar începutul.

El făcu un semn cu capul către încăperea din spatele ei, mare și inundată de lumină.

— Acum mă lași să intru?

•••

Ludolf von Argensleben purta un costum scump, dar care nu putea să ascundă cât era de strâmb. Umerii îi atârnau spre dreapta, iar picioarele i se mișcau ciudat de inegal.

Chipul îi era palid ca aluatul, iar părul avea nuanța cenușii. În jurul buzelor disproporționate, care arătau ca o gumă tăiată strâmb, juca un tic disprețuitor, iar ochii lui spălăciți erau lipsiți de viață, ca și cum ar fi fost din sticlă. Avea în jur de treizeci și cinci de ani, dar era cel mai bătrân om de această vârstă văzut vreodată de Helene.

Adusese un buchet de trandafiri pentru mama ei și o orhidee splendidă pentru ea. Înmână florile cu o politețe desăvârșită, cu toate că în gestul lui era o condescendență și în același timp o disperare profundă, ca și cum făcea asta pentru a cincisuta oară, pentru că nu îl voise nimeni până acum.

Lucru pe care Helene îl înțelegea prea bine, pentru că nici ea nu îl voia. Și să întindă mâna, pentru ca el să simuleze un sărut, era un efort deosebit.

— Mă bucur să vă cunosc, spuse el, cu o voce de copil sâcâit.

— Mulțumesc, răspunse Helene și își retrase mâna. Îi simți apropierea ca pe ceva îngrozitor de rece și de greu și în clipa aceea uită de toate cuvintele politicoase promise părinților.

Se așternu o tăcere penibilă, întreruptă în cele din urmă de mama ei cu o invitație:

— Dar să mergem dincolo în sufragerie! Johanna a pregătit un apetitiv.

— Grozav, zise Ludolf, care nu se dezlipi de lângă Helene, nici când se porniră toți spre sufragerie.

•••

Eugen Lettke stătea lângă măsuța pe care se afla frapiera cu o sticlă de șampanie și privea cum Cäcilia Schmettenberg se plimba neliniștită prin cameră cu telefonul la ureche.

După un timp renunță:

— Nu răspunde.

— Așa cum ți-am spus, zise Lettke cu un calm mimat, care făcea parte din joc, pentru că în realitate se bucura de excitația care îl cuprindea din ce în ce mai puternic. Se bucura și de priveliștea acestei femei cu părul roșu, care defila țanțoșă prin fața lui în rochia ei scumpă, rochia pe care peste puțin timp și-o va dezbrăca.

Ea lăsă telefonul și întrebă:

— Ce se întâmplă?

— Este o poveste lungă, răspunse Lettke și hotărî că era momentul să ia sticla cu șampanie și să își toarne un pahar.

Ar fi putut să îi relateze că în această dimineață, înainte de a urca în trenul de Berlin, îi trimisese un SMS amantului, SMS care părea expediat chiar de Cäcilia Schmettenberg – grație posibilităților oferite de sistemul de telefonie mobilă de care NSA dispunea – prin care îl avertiza să nu vină la Berlin. El îi ceruse amantului femeii să arunce imediat telefonul, pentru că era urmărit și ascultat.

Povestea cu ascultatul era reală: din momentul în care își dăduse seama că soția industriașului Alfred Schmettenberg avea o relație cu un evreu, le urmărise telefoanele și șterse apoi toate urmele. Așa aflase de întâlnirea care urma să aibă loc aici, precum și de modul în care trebuia să bată la ușă.

Dar nu intenționase să îi povestească toate acestea. În schimb, după ce gustă din șampanie, îi spuse:

— Lucrez la o agenție care are acces la toate datele din Reich și în plus la mare parte din datele care circulă în lume, ceea ce însă nu are relevanță în cazul tău. Oricum, știu unde te duci, ce cumperi, cu cine vorbești la telefon și chiar cu cine te culci. Pe scurt, știu tot.

Ea îl privea îngrozită.

— Nu este adevărat, izbucni ea, dar vocea o trăda că își dădea seama că fiecare cuvânt era adevărat.

Lettke mai sorbi o dată din pahar. Șampania era bună, mai ales în situația asta.

— Probabil că trimisă de soțul tău, ai călătorit mult pentru a viziona imobile arianizate și a le cumpăra atunci când era cazul. Printre ele erau și firme, dar te interesau în primul rând casele aducătoare de venit, cu chiriași solvabili. Într-una dintre aceste călătorii l-ai întâlnit pe Uria Goldblum, mai exact în aprilie 1939, la Regensburg. În contextul arianizării, el trebuia să vândă un imobil de birouri și după mai multe discuții telefonice cu soțul tău, ai intervenit tu. Dar aceasta nu a fost o tranzacție obișnuită, pentru că după semnarea contractului de vânzare-cumpărare ați vorbit la telefon de mai multe ori și nu doar atât. Datele referitoare la deplasarea telefonului arată că el se afla în mod bizar în aceleași locuri unde te aflai tu.

Cäcilia se prăbuși dezamăgită pe marginea patului.

— Deci este adevărat? Suntem spionați prin intermediul telefoanelor?

— Da, spuse Lettke și mai sorbi din șampanie. Este adevărat.

— Tot timpul am considerat că este vorba despre zvonuri. Arătă aparatul din mâna ei, firește, unul dintre cele mai scumpe modele, aurit, cu afișaj color și alte funcții. Iar noi plătim asta din banii noștri!

— Așa cum evreii trebuie să își plătească singuri steaua de evreu.

— Fir-ar…!

Aruncă telefonul, care se lovi de perete cu un zgomot înfundat și căzu nevătămat pe podea.

Șampania chiar era bună.

El continuă:

— În orice caz, asta s-a încheiat după vreo două luni. Brusc ți-a devenit partener preferat de discuții un anume Heinrich Kühne și nu pentru că stătea în același hotel cu tine. Un bărbat care în realitate nici nu există, drept care se dădea, pentru că adevăratul Heinrich Kühne este ofițer în marina comercială, dat dispărut cu mulți ani în urmă undeva în arhipelagul malaiezian. Despre care eu nu îți spun nimic nou, pentru că tu i-ai dat surorii lui, Hildegard, în iunie 1939, zece mii de Reichsmark, pentru așa-zisa achiziționare a unor antichități. Eu bănuiesc că aceste antichități erau de fapt pentru documentele personale ale fratelui ei, cu al căror ajutor ai făcut rost de o nouă identitate sigură pentru amantul tău.

Cäcilia nu spuse nimic, ci privi încruntată podeaua.

— Așadar cu ce avem de-a face? concluzionă Lettke cu satisfacție. Infidelitate conjugală, falsificare de documente și mai ales spurcarea rasei, pentru că Uria Goldblum este conform legilor în vigoare evreu, cu ambii părinți evrei.

— Trebuia să vină și ziua asta, oftă ea. Ridică posomorâtă privirea și zise: Probabil că vrei bani. Putem discuta.

Lettke negă dând din cap:

— Banii nu mă interesează.

— Atunci ce?

— Dreptatea. Asta vreau.

— Dreptate? Ea îl privi nedumerită. Nu înțeleg la ce te referi.

Oh, venise deliciosul moment al răzbunării. Dulcea, dulcea lui răzbunare.

— Pentru ce s-a petrecut atunci în pod. Îți mai amintești ce ai vrut să fac pentru a-mi redobândi îmbrăcămintea?

Ea se încruntă și clătină din cap.

— Nu, nu mai știu.

— Ai vrut să îmi vâr în fund coada unei perii și apoi să fac înconjurul camerei lătrând.

— Chiar așa? întrebă ea mirată. Apoi își aminti și confirmă: Ah, da, așa este.

— În principiu ideea îmi place, spuse Lettke, ridicând servieta de pe podea și deschizând-o. Doar că aș vedea-o realizată invers. Și nici nu vom folosi o coadă de perie.

El începu să despacheteze ceea ce adusese în servietă.

Ochii Căciliei se măriră de groază.

— Nu vorbești serios.

— Vorbesc foarte serios.

— Dar asta… asta este respingător.

El își permise un rânjet triumfător.

— Pentru tine da. Așa și trebuie.

Panica puse stăpânire pe ea. Ce satisfăcut era să o privească uitându-se întâi după telefon, apoi spre ușă, spre fereastră și înțelegând că nu avea nicio scăpare.

Oh, ce o să se mai distreze cu ea! Cum nu se mai distrase niciodată în viața lui.

— Așteaptă, spuse ea cu respirația tăiată. Hai să discutăm calm. Vom găsi cu siguranță o altă soluție.

— Nu. Am discutat destul. Dacă vrei să păstrez tăcerea cu privire la amantul tău evreu, atârnă pe clanța ușii tăblița cu inscripția *Nu deranjați*, încuie ușa și dezbracă-te. Dar încet.

39.

Ludolf era izbitor de respingător, dar avea maniere ireproșabile, fără cusur, ca ale unui aristocrat. Da, avea și un fel de șarm insistent. Helene urmări pe jumătate fascinată și jumătate oripilată cum se concentră mai întâi asupra mamei ei, adresându-i compliment după compliment – ce frumos erau decorate camerele, cât de elegant era aranjată masa, cât de plăcută era atmosfera în casă, făcând-o să plesnească de fericire. Exagerase mimând discreția. Mama ei nu mai fusese niciodată atât de lăudată. O cucerise înainte ca farfuriile pentru supă să fie ridicate.

Apoi el își orientă toată atenția spre tatăl ei. Știa o mulțime de lucruri despre munca acestuia, unele noi și pentru Helene. Începu să povestească unde și când auzise prima dată despre tatăl ei. Ezită un moment, apoi începu să cugete cu voce tare, înșirând o serie de nume care lăsau să se înțeleagă că se trăgea de șireturi cu toată conducerea Reichului și în final exclamă:

— Ah, îmi aduc aminte. Albert mi-a vorbit de dumneavoastră, Albert Speer. Pentru că Hitler vă pomenise la masă.

— Hitler? repetă tatăl ca un ecou, cu ochii măriți.

— Da, exact, sublinie Ludolf. Vorbea despre știința raselor și despre igiena rasială și v-a menționat pe dumneavoastră și cercetările dumneavoastră.

— Nu știam, mărturisi tatăl vizibil impresionat.

Și mama păru foarte mișcată de importanța arătată soțului ei.

Doar Helene se întrebă dacă nu cumva era ea prea suspicioasă, pentru că toate acestea i se păreau un spectacol prost.

Însă fu nevoie de doar câteva întrebări inteligente spre a-l face pe tată să înceapă să

povestească, și după aceea oaspetele nu făcu decât să asculte, în timp ce își diseca chirurgical peștele.

Asculta și Helene, dar mai puțin fermecată și mai mult uimită, pentru că ceea ce spunea acesta îi era în mare măsură necunoscut. El descria un proiect la care lucra „de câțiva ani împreună cu RfS/IRh”.

— Ce este Rfs și mai nu știu cum? îl întrerupse mama, evident nu mai puțin mirată decât Helene.

— Sunt inițialele de la Reichsstelle für Sippenforschung, Institut für Rassenhygiene, îi explică binevoitor tatăl. Este esențial să obținem acces la datele de care avem nevoie. Pentru evaluările importante lucrăm cu NSA. Da, Helene, cu agenția ta! adăugă el și zâmbi, ca și cum s-ar fi așteptat ca ea să fie entuziasmată.

De fapt, asta o șocă. Nu auzise niciodată despre așa ceva și nici nu știa care dintre programatoare participa la proiect.

Apoi se gândi la Lettke și la ceea ce convenise cu el. Era evident că dacă lucrai la NSA aveai secrete.

— Până acum am stabilit un statut rasial pentru aproape trei sferturi din populația Reichului. În plus, exploatăm toate documentele genealogice posibile – arborele genealogic, certificate de botez, certificate de origine, datele din adeverințele de arian, ASTAKA…

— Asta ce mai este? întrebă mama din nou.

— Ahnenstammkartei, cartoteca genealogică a poporului german. Milioane de fișe cu datele de naștere și deces ale personalităților istorice și despre originea lor, în mare parte de dinainte de 1750. Majoritatea fișelor sunt prevăzute cu perforații, pentru că în secolul trecut au fost administrate cu ajutorul unei mașini analitice, dar între timp au fost trecute aproape toate pe computere moderne. Tatăl luă o bucată de pește, după care adăugă mestecând: Dar amestecul cu sânge de rase străine este doar unul din numeroșii

factori în funcție de care se stabilește un statut rasial sigur. Noi valorificăm și caziere judiciare încă de pe vremea lui Napoleon, consemnări de boli ereditare, de fapt toate datele medicale pe care le putem obține. Adică tot ce există. Medicii sunt obligați să păstreze toate evidențele într-un depozit de date la care NSA are acces nelimitat. Nu-i așa, Helene?

Ea tresări, dădu afirmativ din cap mecanic și murmură:

— Da, cam așa ceva.

— Statutul rasial, continuă tatăl ei ca de la catedră, trebuie să ne lămurească privitor la calitățile care se transmit genetic de la o persoană la descendenții ei. Dacă se cunoaște statutul rasial al ambilor părinți, atunci ne putem permite o prognozare fiabilă a vigorii, a aptitudinilor și a sănătății copilului. Este foarte probabil ca doi părinți cu statut rasial excelent să aibă și copii excelenți, iar doi părinți cu statut rasial redus să aibă copii cu calități reduse, cu boli ereditare ori slăbiciuni ereditare, incapabili de performanțe și așa mai departe. Firește că statutul rasial nu este deloc ușor de stabilit. În mod cert, viitoarele cercetări vor permite deducții mult mai exacte. Dacă, de exemplu, va fi posibil la un moment dat să se citească gena și importanța ei, vom avea cu totul alte posibilități decât astăzi. Dar oricum studiile noastre arată că și valorile pe care le obținem astăzi prin intermediul metodelor statistice sunt foarte relevante.

— Cum ne putem imagina aceste metode? întrebă Ludolf plin de venerație.

Tatăl ridică din umeri:

— Cei mai mulți oameni nu acceptă asta cu mare plăcere, dar adevărul este că și noi, oamenii, suntem mamifere, ca majoritatea animalelor noastre de casă și de crescătorie, motiv pentru care metodele aplicate în zootehnie funcționează și la noi. Și zootehnia își pune problema estimării

calității animalelor-părinți înainte de a deveni părinți și această estimare se sprijină pe ceea ce se cunoaște despre bagajul genetic al părinților. Exact așa procedăm și noi. Luăm în considerare puritatea sângelui părinților și bunicilor, dar și bolile lor și alte probleme. Când cineva are ascendenți cu eșecuri permanente, incapabili de a fi educați, turbulenți, atunci respectivului nu i se va acorda statut A. El are în bagajul lui genetic gene rele și a le da mai departe este o problemă.

— A vine de la arian? întrebă Ludolf.

Tatăl clătină din cap.

— Nu în totalitate. Legile de la Nürnberg stabilesc cine are sânge arian. I se spune și „sânge german”. Dar această noțiune este în primul rând una juridică. Noi împărțim poporul german mai exact. Cam zece procente din populație are statut rasial A ori mai bun. Aproximativ treizeci de procente are statut B, cam jumătate statut C și mai rămâne un așa-zis sediment pe care îl denumim D, sau dacă este vorba despre evrei – J.

Tatăl se concentră din nou asupra peștelui lui. Se părea că voia să evite să îl privească pe Ludolf în față când își reluă discursul:

— Eu cred că în viitor – după război, după ce totul se va liniști – statutul rasial va juca un rol important, mai ales la acordarea de aprobări pentru căsătorie. Dacă de exemplu cineva cu statut rasial AAA, cel mai înalt, care este și foarte rar, își va irosi moștenirea genetică prin combinarea cu cineva cu statut rasial inferior. Astăzi acesta nu este încă un criteriu, dar în viitor va fi cu siguranță, căci numai un astfel de popor poate fi menținut puternic și sănătos.

Helene putea respira ușurată. Trebui să își înăbușe un zâmbet. Acest Ludolf von Argensleben cu siguranță că se crezuse tare abil solicitându-i tatălui ei detalii, dar își pusese singur piedică: luând în considerare propria urâțenie, practic era

imposibil ca părinții ei să fie de acord cu o căsătorie cu fiica lor.

Dar oaspetele lor părea că nu înțelesese asta, privea foarte calm și sigur de sine cum Berta îi luă din față farfuria goală și o înlocuia cu alta pentru felul principal.

— Al cui bagaj genetic este de fapt mai important? Al tatălui ori al mamei? întrebă el.

— În cazul unei ereditățipure, nu există deosebire, îi explică amabil tatăl. În privința dezvoltării prevăzute ereditar, mama este mai importantă, deoarece copilul ia naștere în corpul ei și este dependent de un mediu sănătos.

Ludolf clătină circumspect din cap:

— Asta înseamnă că cineva poate fi afectat din punct de vedere al sănătății, dar poate fi purtător al unei ereditățibune?

— Desigur, dacă nu este vorba despre boli ereditare ori favorizate ereditar. Dar atâta vreme cât cauzele sunt doar tulburări de dezvoltare în sens larg – boli la vârsta copilăriei, care nu au putut fi vindecate complet, subnutriție, deficit de vitamine și altele asemănătoare – moștenirea ereditară poate fi de excepție.

Chipul palid al oaspetelui se lumină.

— Herr Doktor Bodenkamp, zise copleșit Ludolf, prin câteva cuvinte simple dumneavoastră clarificați un mister care mă preocupă enorm de mai mulți ani. Pentru că, vedeți dumneavoastră, când am aflat că mi s-a recunoscut statutul rasial A, mi-a fost de neînțeles, deoarece cu siguranță nu v-a scăpat că sufăr de câteva afecțiuni fizice.

Helenei i se tăie respirația. Oh, ce tip rafinat! Ea intui că acesta era pe punctul de a transforma o presupusă lovitură mortală într-o victorie.

— Aici ar putea fi vorba despre o tulburare de dezvoltare. Când sunteți născut dumneavoastră?

— În 1907.

— Hm… Dacă îmi amintesc eu bine, pe atunci eram într-o criză economică, dar nu am cunoștință

despre o foamete în landurile germane în acel an.

— Când m-am născut, mama era foarte bolnavă, povesti Ludolf. Noi aveam un doctor evreu. Abia după ce tatăl meu l-a alungat de la curte și a adus un alt doctor, un renan cu sânge german, situația s-a îmbunătățit.

Tatăl dădu aprobator din cap:

— Asta trebuie să fi fost. Un tratament greșit. Vreau să sper că din nepricepere și nu cu intenție.

Ludolf dădu și el din cap aprobator.

— Să presupunem.

— Statut A?

— Da, răspunse Ludolf. Am fost extrem de surprins.

— Cum ați aflat de asta? Nu este o informație la care să aibă acces un cetățean normal.

Ludolf von Argensleben surâse.

— Eu nu am susținut niciodată că aș fi un cetățean normal.

•••

Cäcilia Schmettenberg îi aparținea. Îi aruncă o privire îndârjită, scoase o exclamație de indignare abia auzită, apoi se puse în mișcare. Se duse la ușă, o deschise și agăță de clanță tăblița grea din metal, cu inscripția *Nu deranjați*. Închise ușa, răsuci cheia cu un gest ce însemna capitularea, înfrângerea, recunoașterea faptului că el învinsese, iar ea pierduse.

Privirea lui Lettke se opri pe coapsele ei care încă se unduiau involuntar, pentru că purta pantofi cu toc înalt, trecu apoi la posteriorul ei, căruia în scurt timp i se va dedica în cel mai plăcut și voluptuos mod. Plăcerea lui va reprezenta suferința ei și asta îl va satisface și mai mult.

Ea, femeia perfectă, se întoarse, veni spre el, se opri și își descheie primul nasture al rochiei.

Și se opri.

— Nu a fost ideea mea, zise ea.

— Ce? spuse Lettke iritat.

— Ideea cu coada periei. Nu a fost ideea mea. A fost a tânărului care a organizat întâlnirea. Avea o poreclă ciudată, Putină sau cam așa ceva. El ne-a instruit amănunțit ce trebuie să spunem. Voia să te sperie ca să faci ceea ce voia el. Folosea cărți de joc măsluite. S-a stabilit de la început ca tu să pierzi și el să câștige.

Brusc, Lettke auzi cum îi bubuia sângele în urechi. Și se abătu de la regia stabilită. Ea încerca să se eschiveze. Nu era pe deplin învinsă, nici măcar nu cedase puțin! Mai credea că este stăpână pe situație!

Simți impulsul de a se ridică și a o lovi, a o pune la podea și a-i rupe îmbrăcămintea de pe ea, ca să o posede. Dar ceva din el îl avertiza să nu se aprindă. În primul rând pentru că ea era înaltă și puternică și nu era sigur că o va învinge, și apoi și-ar trăda minunatul plan, la care lucrase ani buni.

Așa că ripostă:

— Nu mai are importanță. Continuă.

— Eu nici nu îi cunoșteam pe ceilalți. Nici pe fete. Cu excepția Verei. Era de la mine din clasă și ea m-a convins să vin.

— Nu are importanță. Șuieră pur și simplu cuvintele și simți că îl ustură ochii. Ești implicată, suporți consecințele. Nu uita despre ce este vorba. Ori îmi faci pe voie, ori ajungi în lagăr împreună cu amantul tău evreu.

— Da, bine. Ea vorbi repede, coborî privirea, își desfăcu și următorii trei nasturi, când își aminti că el îi spusese să se dezbrace încet, încet și seducător. Așa făcu și făcu bine. Avea experiență. Lettke simți cum se aprinde.

— Voi face tot ce vrei tu, spuse ea cu vocea răgușită, în timp ce își scotea rochia mulată pe corp. Nu îți face griji.

— Bine, răspunse el simțind cum respirația i se accelera, văzând-o în desuuri.

— Te voi lăsa și să mă legi de pat, dacă asta vrei. Își scoase sutienul și îl aruncă alături de

rochie, dezvăluindu-și sânii splendizi. Nu am de ales. Mă vei supune complet. Vei putea să faci cu mine ce dorești. Nu mă voi apăra.

— Exact. Veni rândul ciorapilor, apoi al portjartierului. Precum celelalte, care deja au plătit. Pe una o chema Dörte, cea grasă. Pe cealaltă, Geraldine.

Îi căzură și chiloții și ea stătea în fața lui goală, o Venus blond-roșcată, meritând orice păcat. Avea ochii măriți de oroare, mâinile îi tremurau, nu știa unde să le țină, aveau permanent tendința să își acopere goliciunea trupului.

Nu îi va ascunde nimic, absolut nimic.

Se ridică și el și începu să se dezbrace încet și cu plăcere. Se prea poate ca ea să vadă pe chipul lui un rânjet triumfător și să o bage în sperieți.

— Fac asta pentru Uria, șopti ea. O fac pentru că îl iubesc. Pentru că el este iubirea vieții mele. Pentru el îmi asum riscul acesta. Nu știu dacă îți vei respecta promisiunea. Nu știu nici măcar dacă îmi vei face rău, dacă voi muri… Dar o fac pentru Uria.

— Frumos.

Vorbea prea mult. El nu își dădu chiloții jos. Luă bucățile de sfoară de pe masă și îi arătă să se așeze în pat.

Ea se supuse ezitând. Bun. El smulse pătura și pernele și când ea se întinse pe cearșaf, îi simți mirosul extrem de feminin pe care îl emana.

— Cum? întrebă ea întinsă pe o parte.

El făcu un gest autoritar cu mâna:

— Pe burtă.

— Deci așa, zise ea supusă și se răsuci pe burtă.

Apoi întinse brațele, pentru a putea fi legate de stâlpii patului.

Îi legă brațele astfel încât să nu își mai poată atingă pieptul și apoi trecu la picioare. Petrecu sfoara pe după glezna stângă și pe după cea dreaptă și o asigură cu noduri zdravene.

— Celorlalte le-ai făcut același lucru? întrebă ea gemând.

— Nu, răspunse el îndepărtând cât se putea piciorul stâng. Pentru fiecare am gândit ceva special.

Fixă bine și capătul celălalt al sforii în jurul piciorului patului.

— Acesta este scopul vieții tale? Să te răzbuni pe cei care erau acolo?

El nu spuse nimic, dar strânse sfoara pe piciorul ei drept, până când femeia gemu de durere. Ceea ce tocmai îi spusese îi trecuse uneori și lui prin minte precum un șoc electric.

— Nu găsești că asta este cam… *meschin*? întrebă ea gemând din nou. Să îți construiești viața în funcție de un joc copilăresc tâmpit dintr-o după-amiază plicticoasă?

— Termină! strigă el și o lovi cu toată puterea de mai multe ori.

Când își recăpătă stăpânirea de sine, văzu că ea își adâncise capul în saltea, mușcând cearceaful. Pe pielea ei albă rămăsese amprenta palidă a loviturilor lui.

— Scuze, o auzi el murmurând. Fă, fă ce vrei. Suport orice.

El se ridică.

— Chiar te sfătuiesc asta!

Îl durea mâna și își simțea întregul braț, ca și cum el ar fi fost cel lovit.

Nu avea importanță. O privi de sus, cum stătea pregătită pentru el, exact cum își imaginase. Era grozav, nu? Da, era! Iar acum avea să își satisfacă pofta, fir-ar…

Luă cutia cu vaselină, deschise capacul, scoase cu două degete o cantitate mare și întinse unsoarea albă pe mijlocul posteriorului și între fesele ei, acolo unde avea nevoie.

Ea gemu, un sunet jalnic, aproape de plâns. Se temea de ceea ce avea să urmeze. Exact ce voia el.

Lăsă deoparte cutia cu vaselină, își scoase chiloții și cu restul de vaselină își frecă penisul tremurând de nerăbdare.

Cäcilia murmură:

— Măcar tu ai pe cineva gata să suporte pentru tine așa ceva? Pe cineva care să te iubească atât de mult cât îl iubesc eu pe Uria?

— Ține-ți gura!

Dar nenorocirea deja se produsese: îi trecuse excitația, penisul lui arăta precum al unui băiețel!

Era imposibil! Nu i se mai întâmplase niciodată! Dacă se putuse vreodată baza pe ceva, acest ceva era tocmai penisul lui țeapăn ca bățul. Femeile care beneficiaseră de el se miraseră cât de mult ținea și nu rareori se plânseseră de dureri.

Și acum?

Lettke închise ochii și trase adânc aer în piept. Era doar o problemă de moment. Nu însemna nimic. Doar se afla în fața țelului său! Ea era întinsă în fața lui, fără apărare, descurajată, înfrântă, pregătită să facă ce voia el! Nu peste puțin timp avea să geamă, să urle, să implore milă.

Redeschise ochii și privi peisajul oferit de carnea albă, presărată cu văi și coline splendide, ce abia așteptau să fie cucerite. Își făcu loc între picioarele ei îndepărtate, îngenunche și apoi își lăsă toată greutatea corpului peste ea. Își vârî mâinile sub sânii ei și îi frecă brutal, așteptând ca ea să țipe.

Dar ea nu țipă. În schimb simți cum ea își ridică posteriorul atât cât îi permiteau legăturile, după care zise încet, aproape matern:

— Și acum fă-mi felul în sfârșit. Ia-o. Cel puțin bucură-te de asta dacă de altceva în viață nu te poți bucura.

Era prea de tot. El sări din pat țipând și fugi în baie.

•••

Iar după ce mâncară felul principal și după ce Ludolf îi cucerise pe tatăl și pe mama Helenei, nu

putea să nu se ocupe și de ea. Susținu că nu intenționase să o ignore, doar că frumusețea ei îl copleșise atât de tare, încât avusese nevoie de puțin timp pentru a-și învinge timiditatea și a i se adresa.

Mama zâmbi. Tatăl râse. Așa că Helene zâmbi și ea, deși nu credea în vorbele acestuia.

Totuși, trucul funcționă. Nimeni nu îi mai lăudase frumusețea, nici măcar Arthur. În orice caz nu atât de… impresionant.

El se interesă de preferințele ei în materie de muzică, film și literatură și când Helene aminti că citise *Rodul pământului* de Knut Hamsun, păru foarte impresionat.

— Da, cu acest roman Hamsun dovedește că înțelege cu adevărat ce înseamnă pământul. Sau așa cum spunea cineva „Soarta popoarelor se află în sângele și în pământul lor”. Hamsun a înțeles acest lucru. Acordarea premiului Nobel a fost fără îndoială un moment de strălucire al comitetului de premiere și o promisiune de viitor pentru popoarele nordice.

Cu oarecare teamă, Helene băgă de seamă că fără a-și da seama începuse o discuție cât se poate de normală cu Ludolf von Argensleben. Deși șarmul lui avea efect asupra ei, acesta nu fu în stare totuși să anuleze greutatea și amorțeala pe care o emanau prezența lui.

Ea își aminti că nu era vorba doar despre a face față onorabil acestui prânz, ci mai mult, se punea problema să se mărite cu acest bărbat, cu alte cuvinte, dacă era dispusă să împartă cu el masa și patul și să îi nască urmași.

Perspectiva aceasta reuși să înfrângă vraja oratoriei. A sta cu el la masă era greu, dar cu el în pat era de neimaginat. Helenei i se întorcea stomacul pe dos doar la gândul că ar atinge-o degetele lui subțiri și palide, care tăiau friptura folosind cuțitul și furculița. Nu ar putea suporta

toată viața sărutul buzelor lui respingătoare. Ca să nu mai vorbească și despre altceva.

Ea reuși să reziste și la desert și chiar zâmbi când Ludolf compară dulceața cu înfățișarea ei. Când să plece, îi ceru favoarea de a face o scurtă plimbare cu el prin grădină, doar câteva minute. Mama îi aruncă Helenei o privire aspră, semnificând „Să nu îndrăznești să refuzi!” și Helene capitulă și acceptă.

Grădina nu mai invita de mult la plimbare. În cea mai mare parte erau straturi pe care nu creștea mai nimic, pentru că mama nu se pricepea la grădinărit, Berta nu avea chef de așa ceva, iar tatăl nu avea timp. Iar acum, în miez de vară, totul era mai mult ori mai puțin veștejit.

Dacă Ludolf remarcă toate acestea, nu lăsă să se vadă. În schimb, repetă cât de impresionat fusese de frumusețea și de întreaga ei ființă, pentru ca apoi să adauge:

— Eu simt că dumneavoastră nu vă arde de asta. Nu, nu negați. Ar fi politicos, dar acesta nu este un moment pentru politețuri, al căror sens este doar de a crea distanță între oameni. Cunosc foarte bine astfel de reacții. Sunt conștient că fizic nu sunt atrăgător. Nu este vina mea, dar am învățat să trăiesc cu asta. Speranța de fericire în viață este bazată pe faptul că femeile știu să prețuiască mai bine decât bărbații valorile spirituale și în privința aceasta sunt gata să mă supun complet judecății dumneavoastră. Dacă îmi permiteți ca astăzi, la despărțire, să vă rog doar să vă mai pot vizita… Poate că dacă vă veți obișnui cu aspectul meu, veți vedea în mine și ceva ce ne-ar putea lega.

Ce se putea răspunde la așa ceva? Helene îi aruncă o privire fugară, care o făcu să se cutremure din nou, și deși totul în ea îi poruncea să îi spună să dispară și să nu mai apară niciodată în viața ei, pentru că în cele trei ore petrecute în prezența lui se simțea bolnavă de moarte, îi spuse:

— Ei, dacă este dorința dumneavoastră, o accept cu plăcere.

El o asigură că l-a făcut astfel un om fericit și îi sărută mâna.

După care a plecat în sfârșit. L-au însoțit toți trei până la poartă, l-au văzut urcând în mașină și i-au făcut semn cu mâna, până când a dispărut după colț.

Helene urcă în camera ei, se dezbrăcă, se grăbi să intre în baie și vomă în closet tot ce mâncase, apoi rămase sub duș până când se termină apa caldă.

•••

Încă nu era nimic pierdut. Trebuia doar să își revină, să se reculeagă, să se întoarcă la planul lui, la minunatul lui plan, la visul lui care îl însoțise de atâtea ori noaptea.

Ea era vinovată! Vorbea prea mult. Femeiușca asta, drăguța unui evreu care voia să îi scape, care voia să îl lipsească de plăcerea lui!

Se întoarse pe călcâie, intră fuga în cameră, trase un sertar, dădu peste ceva din pânză, niște chiloți albi, se duse cu ei la pat și îi îndesă în gura femeii. Așa! Gata cu vorbăria! Gata cu încercările acesteia de a-l corupe!

Și ce ochi căscă! Da, era bine. Nu tu trebuie să te bucuri de plăceri, ci eu. Îi răscoli iarăși prin lucruri, găsi un șal roșu, cu care o legă peste ochi.

Acum abia mai suspina. Cel puțin așa i se părea. Simți ceva plăcut între picioare, dar nu mai mult decât o simplă senzație. Bărbăția lui nu era așa cum ar fi trebuit să fie.

Înapoi la baie. Cu ochii închiși, cu fruntea lipită de faianța albă și rece, sesiză o reacție, da, da, parcă se redeștepta, apoi își reaminti brusc cum fata, râzând batjocoritor, făcea întruna acel gest cu pumnul desfăcut și totul se duse dracului. Geraldine. Care mai târziu se alăturase comuniștilor. Pe aia o aranjase el bine!

Dar nici această ultimă amintire nu îl mai ajută.

Începu să suspine, nu se mai putu stăpâni, suspină și se prelinse pe peretele faianțat. Tot planul lui frumos se dusese dracului!

Rămase o vreme așa, nici șezând, nici întins, epuizat, înfrigurat.

Apoi se ridică și își spălă mâinile. Ieși din baie și se regăsi. Luă cutia cu vaselină și o vârî înapoi în geantă. Goli paharul de șampanie, îl șterse cu un șervețel, șterse și sticla de șampanie și speteaza fotoliului în care stătuse. Mai erau alte locuri în care își lăsase amprentele? Mânerul sertarului. Stâlpii patului.

Ea stătea nemișcată, trăgea cu urechea, nu înțelegea ce se petrecea. Simți dinspre ea un iz de femeie, care acum îi făcu greață.

După ce adună tot ce îi aparținea, cu excepția sforii, de pe care nu se puteau preleva amprente, scoase batista pe care o folosi ca să apese clanța ușii și ieși. Pe femeie o lăsă așa cum era. Va trebui să suporte cel puțin umilința asta.

Nu atrase atenția nimănui când părăsi hotelul grăbit, orbește, fără să aibă idee măcar încotro se îndrepta. În capul lui gândurile se roteau ca o piatră de moară grea, fără a putea să accepte ce se petrecuse. Planul lui fusese atât de minunat, clar ea stricase totul. Stricase totul cu vorbăria ei, cu reproșurile ei, cu afirmațiile ei, cu încercarea de a se scuza.

Ar fi trebuit să îi astupe gura de la început.

Înainte, tot înainte. Mersul îi făcea bine, îi făcea bine să transforme furia în pași și furia pe care o avea îi ajungea pentru o lungă distanță.

Piatra de moară. *Scrâșnea-scrâșnea-scrâșnea*. Eșec. Campania lui de răzbunare eșuase.

Deși…

Se opri brusc. Ea stricase totul, dar nu respectase înțelegerea. Înțelegerea prevedea ca el să își facă plăcerea cu ea și astfel să fie uitată chestiunea cu amantul ei evreu.

Dar el nu avusese parte de acea plăcere. Pentru că ea i-o stricase.

Deci el nu îi datora nimic.

În fața lui se afla o cabină telefonică. Nu mai rămăseseră multe, dar aici era una, ca un semn al providenței.

Eugen Lettke intră în cabină și închise ușa după el. Pe un perete era obișnuitul tabel cu numerele scutite de taxe. Numărul la care se puteau reclama anonim încălcarea legii privind protecția sângelui german și a onoarei germane era ultimul pe listă.

Ridică receptorul și formă numărul.

40.

Din nou în Weimar. Când Lettke ieși din gară, orașul era atât de liniștit de parcă murise, toți locuitorii fiind secerați de un perfid atac englez.

Dar firește că totul era ca de obicei. Era doar contrastul dintre rutina capitalei Reichului și provincialismul local.

El resimțea o oboseală nemaicunoscută. Pentru prima dată se gândi ce va face după ce se va simți răzbunat. Răzbunarea care îl însoțise atâția ani și care își pusese amprenta pe tot ceea ce făcuse.

Este o prostie, se puse la punct. Nu avea nicio importanță. Răzbunarea fusese doar un proiect ca atâtea altele. Avusese o zi tensionată, la care se adăugase oboseala. Și se mai trezise și foarte devreme.

Întâi trebuia să se elibereze de sentimentul că toată escapada fusese un eșec. Nu! Nu fusese un eșec, pentru că el *se răzbunase*! Cäcilia Schmettenberg avusese șansa ei, o șansă cât se poate de corectă dacă ținea cont de toate. Iar ea o ignorase. Așa trebuiau văzute lucrurile.

Plus că ea îi oferise fără să vrea și o informație valoroasă, fără să știe că îi dezvăluise exact urma care lui îi lipsea: faptul că cea de a patra fată, Vera, îi fusese colegă de clasă. Listele cu componența claselor din toate școlile se aflau firește și în depozitele de date ale NSA și acestea îi vor permite să reducă la un simplu nume haotica listă pentru o anume Vera, născută în Berlin în anul cunoscut.

Când ajunse acasă, o auzi pe mama lui trebăluind în bucătărie. Lăsă servieta în camera sa și voia să se ducă în sufragerie, când aceasta îl chestionă:

— Unde ai fost?

Lettke se opri.

— Știi doar că despre anumite lucruri nu am voie să vorbesc.

Urmă un zgomot, ca și cum o oală fusese trântită cu furie de podea.

— Mereu secrete! bombăni ea.

El aștepta. Îi cunoștea tonul.

— Eugen?

— Da.

— Mi-ai spune dacă ai avea o prietenă? Sau…

De ce se gândea tocmai acum la ce îi aruncase Cäcilia? *Măcar tu ai pe cineva gata să suporte pentru tine așa ceva*? *Pe cineva care să te iubească atât de mult*? Parcă simți o împunsătură gândindu-se la asta.

— De ce întrebi?

O auzi ieșind din bucătărie, intrând în hol și se întoarse. Îi păru mică și neagră ca o insectă mare, cu brațele încrucișate pe piept.

— Astăzi m-a durut iarăși inima. Și m-am gândit că nu voi fi veșnic alături de tine.

Îl indispunea că o lua de la capăt.

— De ce nu îl chemi pe doctorul Mohl când te înțeapă inima?

— Eh, nu a fost chiar atât de rău.

— Ar fi trebuit totuși să îl suni. Așa ți-a spus.

— Este atât de dificil să te programezi la o consultație, murmură ea. Ți-ai uitat telefonul acasă, ai observat?

— Da, da. Evident că nu îl uitase, ci îl lăsase intenționat. Ce înseamnă „o consultație”? Doar ți-am pus pe telefon un program special. Trebuie doar să apeși tasta roșie în caz de urgență.

— Nu a fost o urgență.

Vocea ei luă acel ton plângăreț și ascuțit, care în urechile lui îi transforma cuvintele într-un ferăstrău care îi secționa craniul.

— Îmi poți povesti tot, Eugen, știi asta, nu? Chiar dacă este vorba despre o femeie.

— Nu am nevoie de nicio femeie, ripostă el supărat, se duse în camera lui, luă telefonul din

încărcător și citi știrile.

Armata a șasea condusă de generalul Paulus avansa la Stalingrad.

Statele Unite atacaseră Insulele Solomon, ocupate de japonezi.

Aliații pierduseră 123 de vase, 108 dintre ele distruse de submarine.

Clemens Freiherr von Franckenstein, ultimul intendent general al Bayerischer Hof, decedase la München.

Nimic despre o anume Cäcilia Schmettenberg. Niciun cuvânt.

Să fie de bine? Trebuie să o fi găsit de mult. Bărbatul cu care vorbise din cabina telefonică îi mulțumise și îl asigurase că se va acționa imediat.

Auzi pași târșâiți în spatele lui.

— Am gătit o supă de legume. Dacă vrei…

— Este în regulă, răspunse automat Lettke, cu gândul încă la Berlin.

Îi vârâse chiloții în gură, oare nu s-o fi sufocat? Cu siguranță o fi reușit să îi scuipe.

Se nimerise prost că fiind sfârșit de săptămână nu avea acces la alte informații în afara celor din presă și de la televizor.

Luni dimineața se duse devreme la birou, cum făcea de obicei, așa că nimănui nu i se păru neobișnuit. Poliția din Berlin, ca poliția din întregul Reich, era conectată într-un sistem de computere național, la ale cărui date avea acces și NSA. Evită să caute „Schmettenberg”, pentru că sistemul contabiliza toate căutările, dar fu suficient să treacă prin rapoartele din Berlin de sâmbătă, ca să dea de caz.

Era totul. În urma unei informații anonime primite la ora 12:57 de secția de poliție competentă, o patrulă a fost trimisă la hotelul Kaiserhof. Erau anexate și fotografii. Una dintre ele o reprezenta pe Cäcilia goală, legată la ochi și legată de pat. Într-adevăr aceasta își scosese chiloții din gură, care se aflau lângă fața ei. Pe alte

fotografii se vedeau urme ale legării la încheieturile mâinilor și picioarelor. Nimic dramatic, constată Lettke, îi apăruseră doar pentru că ea se zbătuse fără niciun sens.

În raport se menționa că apelantul anonim o acuzase pe soția industriașului Schmettenberg de adulter și de batjocorirea purității rasiale. Această acuzație va fi cercetată, fără a se înlătura posibilitatea ca femeia, după cum susținea ea, să fi fost victimă a unei infracțiuni, iar acuzațiile anonime să fie destinate doar mascării acesteia. La indicația Ministerului Justiției, cazul va fi tratat cu confidențialitate și presei nu i se va furniza nicio informație. Un reporter de la *Berliner Morgenpost* care aflase despre caz și scrisese un articol a fost redus la tăcere.

După ce Lettke citi despre toate acestea, telefonul sună, mai enervant decât de obicei, cum i se păru lui. El ieși urgent din rețeaua poliției, înainte de a ridica receptorul.

La celălalt capăt al firului era Adamek:

— La discuții la mine în birou. Acum, imediat!

După un sfert de oră grupul obișnuit era adunat în birou, în jurul mesei. Ușa fusese încuiată. Kirst pufăia deja din prima țigară. Dobrischowsky își deschisese grav agenda lui legată în piele. Möller meșterea la ochelarii lui cu lentile groase.

Adamek spuse:

— Cu succesul nostru în identificarea acestei clici de studenți neghiobi, *Trandafirul Alb*, ne-am făcut-o cu mâna noastră.

— Cum așa?

Asta se întreba în sinea lui fiecare, dar Gustav Möller fu cel care puse întrebarea cu voce tare.

— Astfel am intrat în atenția lui Himmler, le explică Adamek. Și-a anunțat vizita. Reichsführerul SS vrea să se convingă cu propriii ochi despre ce facem noi pentru Reich și să își facă la fața locului o imagine, dacă nu ar fi oportună

mutarea noastră completă la Berlin și integrarea în Reichssicherheits-Hauptamt.

•••

Când Helene veni la birou luni dimineața, primi spre rezolvare o sarcină urgentă: două nume – Cäcilia Schmettenberg și Heinrich Kühne – o listă cu convorbirile telefonice ale celor doi, când, cât de des și cât de lungi au fost convorbirile între cele două persoane și cât timp cei doi s-au aflat în același loc.

Schmettenberg? Numele îi părea vag cunoscut. Nu era acesta cumva un industriaș bogat? Mai citi o dată biletul cu sarcina de serviciu. Ce se putea afla în spatele acestei sarcini?

Asta nu o privea. În orice caz era o chestiune de rutină și pentru așa ceva avea programe verificate. Trebuia doar să le acceseze și să le ajusteze. Faptul că i se spuse că este o urgență și că este o sarcină importantă o făcu să se gândească, așa că procedă cu grija cuvenită. Dar și așa, nu dură nici zece minute până dădu startul pentru tabel.

În timp ce computerul procesa interogarea, gândurile îi zburară la îngrozitorul sfârșit de săptămână pe care îl trăise. Practic tot restul zilei de sâmbătă părinții ei nu încetaseră să îl ridice în slăvi pe oribilul Ludolf von Argensleben! Iar duminică dimineața acesta îl sunase pe tatăl ei și dorise să vorbească și cu ea!

Ea făcuse semne disperate că nu era acolo.

Oh, fusese o reacție greșită. Laudele se transformaseră în dojeni și predici referitoare la planificarea vieții, la faptul că ea nu va rămâne veșnic tânără și nu ar trebui să facă greșeala să se gândească prea târziu ce vrea de la viață. Femeile au o dată de expirare și o unică sarcină de la natură, și anume să dea naștere la copii și să aibă grijă de familie.

Seara Ludolf mai sunase o dată și până la urmă vorbise cu el.

Fusese o convorbire scurtă, nimic important. El îi mulțumise că îi dăduse ocazia de a o cunoaște și apoi o întrebase cu vocea lui neplăcut de înaltă, care și la telefon îi făcea Helenei pielea ca de găină, dacă i-ar permite să o invite la un concert ori la teatru sau dacă ar prefera o plimbare prin frumoasa natură germană.

Ar fi putut să îi refuze ambele propuneri? Concertul, se gândise ea, ar fi avut loc obligatoriu seara și își imaginase cum Ludolf o va conduce apoi acasă în miez de noapte, așteptându-se să primească drept mulțumire un sărut la despărțire. Totul i se păruse atât de groaznic, încât o plimbare la lumina zilei ar fi fost un rău mai mic, așa că acceptase ultima variantă cu o senzație neplăcută în stomac.

Singurul licăr de speranță fusese că el nu insistase să stabilească o dată, ci spusese că va reveni, după ce își va revizui calendarul cu întâlniri. Adăugase că războiul cerea tuturor germanilor să îl considere o prioritate absolută.

O rugase să îi dea și numărul ei de telefon, dar în timp ce i-l dicta, avusese senzația că acesta îl cunoștea de mult.

Ce întâlniri putea să aibă Ludolf von Argensleben? Helene atinse tastele și respiră adânc. Ar fi fost ușor să afle ce date existau în depozite despre el. Folosea calendarul pentru întâlniri de pe telefon sau serviciul unei anumite baze de date?

Desigur asta ar fi contravenit regulilor. După cum a contravenit regulilor și să îl spioneze pe Lettke.

Dar ar fi fost altceva. Lettke îi era superior, deci un coleg, și nu era tocmai nevinovat în această privință. Dimpotrivă, Ludolf era o personalitate, care se învârtea în cele mai înalte cercuri ale puterii. A spiona pe unul ca el ar fi putut fi cu adevărat periculos.

Fără a mai pune la socoteală că era posibil să afle lucruri pe care era mai bine să nu le știe.

Și totuși ispita era mare. Doar câteva rânduri tastate rapid…

Dar își retrase degetele de pe taste și puse mâinile în poală, rezistând ispitei.

Cel puțin astăzi.

•••

Lettke își spuse că anunțul lui Adamek avusese efectul exploziei unei bombe: un zgomot imens, o fracțiune de secundă paralizantă, de tăcere deplină, apoi o mare agitație, pentru a mai salva ce putea fi salvat.

— Mutarea agenției la Berlin? strigă Dobrischowsky. Ar fi o nebunie! Cel puțin pentru cheltuielile de transport al tuturor depozitelor! La Berlin? Într-un oraș care este bombardat la fiecare câteva nopți?

— Da, zise Möller, în condițiile în care ar fi fost mai bine să fie mutat RSHA la Weimar.

— Și cu sistemele de siguranță ce se va întâmpla? îl completă Dobrischowsky. Va trebui să le dezgropăm și să le ducem și pe ele la Berlin?

— Acestea pot rămâne aici, interveni Kirst. Cu noile linii, distanța nu mai este o problemă. Că doar tehnica a mai evoluat de pe vremea imperiului.

Adamek ridică mâinile și așteptă ca agitația să se potolească:

— Exact așa văd și eu lucrurile. Dar mă tem că acestea nu sunt argumente care să impresioneze pe cineva ca Heinrich Himmler. Toată lumea știe că nu suportă ca cineva să vină cu argumente ca „nu merge” sau „este foarte dificil”. Consideră că a te lăsa impresionat de dificultăți ori să te abții este nearian.

Mutre plouate. Schimburi de priviri nedumerite. Apoi vorbi Kirst:

— Ca să punem altfel întrebarea… ce ar fi de fapt atât de rău dacă ne-am muta la Berlin?

— Probabil nimic, răspunse Adamek. Dar pentru noi nu va fi oricum nicio îmbunătățire.

— Poate pentru Reich?

Adamek se îndreptă, duse mâinile după ceafă și cugetă cu voce tare, privind spre tavan:

— Ar fi mai bine pentru Reich? Nu, dacă am decide noi, dar putem totuși să ne gândim. Dacă mă gândesc la Reichul german, remarc faptul că structura lui este marcată de concurență. Noi nu avem un sistem unitar, în care fiecare parte are funcțiuni bine determinate, în care nu se amestecă altcineva. Dimpotrivă, sunt o mulțime de autorități, care fac același lucru, dar îl fac altfel și din cauza asta se tot ceartă între ele și se luptă pentru influență. Dacă presupunem că Führerul se gândește la ceva când tolerează toate acestea, bănuiesc că în acest mod în final totul funcționează mai bine. Pentru că lupta și disputa pentru viață fac parte din asta. Pentru că ele sunt elemente importante ale evoluției. Astfel se impun elementele cele mai puternice, cele mai funcționale – și exact de asta are nevoie un Reich, care într-o zi va stăpâni lumea, nu-i așa? Lăsă mâinile jos, se îndreptă și privi în jur: Eu cred că exact asta ar trebui să facem – să ne dăm silința. Să luptăm. Să ne dovedim dreptul la existență.

— Problema este cum, interveni Dobrischowsky.

Adamek îl aprobă:

— Tocmai de aceea suntem noi aici.

Tăcere. Toată lumea se gândea. Priviri întunecate fixau suprafața mesei. Era evident că nimeni nu avea idee, nici măcar Adamek.

— Am putea, spuse Lettke, să ajutăm la găsirea de submarine.

Dobrischowsky pufni.

— Din câte știu eu, asta poate să o facă foarte bine și marina noastră.

— Eu am auzit că englezii încearcă să spargă codul nostru Enigma, interveni și Winfried Kirst.

Mi-a spus cineva din contraspionaj. Ghinionul englezilor că noi putem citi poșta lor electronică mulțumită unui agent din poșta britanică.

Râseră toți, mai puțin Adamek, care, dimpotrivă, păru deprimat.

— Eu nu mă refer la acest gen de submarine, zise răbdător Lettke.

— Ci…? întrebă Dobrischowsky. Câte feluri de submarine există?

— Se întâmplă tot mai des ca SS-ul ori Gestapoul să vrea să ridice oameni urmăriți – criminali politici, dezertori și alții – oricare urmează să fie deportați, mai ales evrei –, dar nu îi găsește, le prezentă Lettke o situație de fapt cunoscută celorlalți. Deoarece noi știm exact cine trece granițele, singura explicație este că cei căutați sunt ascunși de niște persoane. Și acestea căutate…

— Ah, da, îl întrerupse Möller, acestora li se mai spune „submarine”. Așa este.

Adamek îl privi pe Lettke.

— Și cum vă imaginați că vom lua urma acestor dispăruți?

Lettke le spuse cum își imagina să facă asta. Fu nevoit să le explice de două ori, a doua oară mai amănunțit. Adamek își porni computerul, pentru ca ei să poată urmări tabelele, și înțeleseră toți.

— Original, aprecie Dobrischowsky.

— V-ați orientat nu glumă, spuse Kirst. Eu și uitasem că mai există tabelele acestea.

— Problema cea mai importantă este să putem să facem treaba să funcționeze din prima. Asta ne poate salva, doar dacă îl vom surprinde cu ea pe reichsführer. Fără o adevărată probă, pentru că nu ar mai fi o surpriză dacă înainte de vizita lui vom trimite Gestapoul la o anumită adresă și acolo vor găsi evrei ascunși. Povestea va ajunge garantat la urechile lui Himmler.

— Eu cred că o putem face, răspunse Lettke. Eu mi-aș asuma riscul.

Pe chipul lui Adamek se citea încordarea. Nimeni nu scotea o vorbă.

— Oricum aș întoarce-o, dacă nu reușim să îl surprindem pe Himmler, ne putem face bagajele pentru Berlin, concluzionă Adamek. Și i se adresă lui Lettke: Bine, așa facem. Puneți-vă pe treabă. Cooptați câte programatoare aveți nevoie.

Lettke dădu din cap:

— Am nevoie doar de una.

•••

Helene abia terminase evaluarea, când o sună Lettke și o chemă la el, nu pentru a continua lecțiile de programare, ci pentru a o anunța că din acest moment va lucra la un proiect extrem de urgent și strict secret. Pe durata acestuia va fi scutită de evaluările obișnuite în scopuri polițienești, care vor fi preluate de colegele ei.

Apoi îi explică ce evaluări erau necesare la acest proiect. Erau alt fel de analize. Era vorba despre contabilizarea cumpărăturilor de alimente, de corelarea tabelelor de articole, valori nutritive și de la evidența populației, din care să rezulte de câte calorii dispunea în medie zilnic fiecare german. Totul trebuia stabilit rapid și mai ales să funcționeze sigur, pentru că urma să vină un înalt membru al guvernului căruia să îi fie prezentate rezultatele.

Helene găsi acest proiect năucitor.

Până acum ea însăși avusese impresia că guvernanților le arde în primul rând de războiul lor cu restul lumii, căruia îi subordonează orice altceva, dar acum se părea că lucrurile stăteau cu totul altfel. Tatăl ei avea dreptate spunând mereu că războiul era doar o neplăcută necesitate pentru eliberarea Germaniei de sugrumarea impusă de conspirația mondială evreiască și că Führerul și apropiații lui urmăreau doar binele poporului german. Ea va trebui să prezinte pe ascuns scuze tatălui și lui Hitler, căci la ce altceva ar sluji această evaluare, decât la a arunca o privire asupra

aprovizionării populației, cu scopul de a stabili foarte precis cine avea nevoie de ajutor, pentru a nu se îmbolnăvi din cauza subnutriției?

Asta îi plăcu. În comparație cu celelalte sarcini de serviciu ale ei, care urmăreau îndeosebi arestarea unora care făcuseră rău ori aveau intenții rele, aceasta era o acțiune extrem de înălțătoare. Ei îi lăsa senzația că făcea ceva cu adevărat util și acum când putea să realizeze o comparație, își dădea seama cât de mult greșise înainte.

Așa că depuse toate eforturile să formuleze programele și dispozițiile SAS necesare, cât mai corect și mai chibzuit. Evaluările făcute inițial pentru orașe disparate cuprinseră treptat întreg Reichul și în final rezultatul nu a fost doar unul simplu, ci unul redat elegant și cât mai accesibil.

Aceste eforturi au costat firește timp, timp de care ea nu dispunea, pentru că proiectul era și foarte urgent; înalta vizită putea să aibă loc practic în orice zi. Așa că ea avu mult de lucru, atât de mult încât a fost nevoită să îl neglijeze pe Arthur – ceea ce pe de o parte nici nu a fost așa de tragic – își spuse ea –, pentru că astfel dorința lui pentru ea era mai puternică. Și pe lângă asta, prezervativele se tot împuținau. Era necesar să mai rărească punctele culminante ale întâlnirilor lor.

Un alt avantaj al programului ei încărcat a fost că a putut să refuze, fără a minți, invitația la plimbare pe care i-a făcut-o Ludolf.

El a revenit la puțin timp și i-a propus o altă dată, pe care ea nu a mai putut însă să o refuze, pentru că între timp terminase programele. Mai trebuiau doar puțin cosmetizate listele cu rezultate. Dar era facultativ, nu obligatoriu, și ea nu a mai îndrăznit să îl mintă pe Ludolf, deoarece datorită poziției, acesta avea probabil posibilitatea să afle câtă treabă avea ea.

Dar avu noroc, pentru că el o sună puțin mai târziu, pentru a contramanda întâlnirea. Părea dezolat, invocase niște obligații care nu sufereau

amânare. Pleca într-o călătorie despre care nu se știa când se va încheia și o rugă să îl înțeleagă. În niciun caz nu trebuia să îi treacă prin cap că ar fi vorba despre diminuarea simpatiei pe care i-o purta. Ea îi promise că nu va crede așa ceva și, spre marea ei ușurare, de atunci nu mai auzi de el.

Decise să considere asta un semn bun.

•••

La 5 octombrie 1942 a avut loc evenimentul.

Înaltul membru al guvernului, care vizita Agenția Națională de Securitate, era reichsführerul SS Heinrich Himmler, despre care se spunea că era cel de al doilea om în stat.

Și Helene află că evaluările ei aveau cu totul alt scop decât bănuise.

Ea colaborase la trădarea lui Arthur.

Ea însăși se simțea trădată.

Fusese folosită.

Nu îi mai rămânea decât să moară.

Sau… să lupte.

41.

Dar își reveni și spre surprinderea ei nimeri în timpul unei discuții între August Adamek și colaboratorii lui apropiați.

— Nu, rămâneți Fräulein Bodenkamp, insistă Adamek văzând-o că își strângea lucrurile și voia să plece, deoarece bărbații își slăbeau nodurile cravatelor, scoteau țigările și se pregăteau să tragă „concluziile”. Ați depus o muncă fără cusur, altceva nu pot spune. Desăvârșită. Mă bucur că vă avem printre noi.

— Dar…

— Niciun „dar”. Dați-le naibii de convenienţe. Ați fost cu noi în luptă, deci trebuie să fiți cu noi și când ne gândim cum să mergem mai departe.

Era mai mult un ordin. Așa că Helene lăsă jos notesul și se uită să se retragă pe un scaun mai deoparte. Ba poate că era chiar bine că nu avea ocazia să se ascundă și să aibă o criză de deznădejde.

Ușurarea care îi cuprinsese pe bărbați era evidentă: se tolăneau pe scaune, de parcă li se scursese orice putere, își zâmbeau ca și când echipa lor favorită câștigase campionatul și arătau de parcă astăzi nu mai aveau nimic de făcut.

Situația se schimbă după ce Adamek veni cu scaunul rulant între ei și zise:

— Deci, domnii mei, domnișoară și domnii mei… Ați auzit cu toții ordinul reichsführerului. Se va extinde la întreaga Germanie. Eu propun să începem cu Weimar și să ne extindem treptat.

Weimar. Helene simți că îi înghețа inima. Asta însemna că pe Arthur au să îl găsească chiar *astăzi*!

— De ce Weimar? întrebă un bărbat înalt, chel, care din câte știa Helene se numea Dobrischowsky. Îl cunoștea din vedere, dar până acum nu avusese niciun contact cu el.

Adamek îi explică:

— Pentru că pe acesta îl cunoaștem cel mai bine și de aceea putem aprecia cel mai bine rezultatele. După aceea putem să ne ajustăm procedurile și să continuăm cu programe mai bune.

Oare chiar exista o spaimă atât de mare, încât să mori de pe urma ei? Helene și-l imagină pe Arthur stând liniștit în ascunzătoarea lui, la fel ca acea familie din Amsterdam, pe care ea o dăduse pe mâna SS-ului, fără să știe ce făcea.

— Da? întrebă cineva.

Adamek se uită la ea.

— Vreți să spuneți ceva?

Helene își privi mâna. O ridicase fără să își dea seama că voise să o ridice.

— Eu… ăă…, se bâlbâi ea, apoi îi veni o idee. Mă întreb dacă nu ar fi mai bine să începem cu Berlinul. Din punct de vedere psihologic.

— De ce credeți asta? vru să afle Adamek.

Da, de ce? se gândi să bată câmpii pe tema aceasta, dar spuse altceva:

— Eu cred că la Berlin au trăit cei mai mulți evrei. Deci probabilitatea ca unii să se fi ascuns acolo este cea mai mare, la fel și probabilitatea ca noi să dăm de ei, chiar dacă programul încă nu este perfect. Asta înseamnă că dacă începem cu Berlinul, i-am putea prezenta reichsführerului cele mai rapide și mai sigure rezultate.

Priviri uimite. Toți bărbații se holbau la ea, de parcă nu ar mai fi văzut în viața lor o femeie.

— Bine punctat, interveni Lettke.

— Da, fu de acord și Kirst, care își aprinse o țigară, din care scrumul căzu imediat și bărbatul căută de zor o scrumieră. Ideea e bună.

— Ea are dreptate, zise și omul cu chelie.

Adamek dădea încet și gânditor din cap.

— De fapt, este un calcul bun. Așa vom proceda. Începeți cât mai repede posibil. Kirst, Möller, dumneavoastră ocupați-vă de readucerea

computerului. Și comunicați-i lui Engelbrecht să ia proiectorul și să facă ordine aici.

•••

Helenei îi tremura stomacul din ce în ce mai tare și se temea că puteau observa și ceilalți. Era bucuroasă că se întorsese în biroul ei, singură, încuie ușa în urma ei și porni calculatorul.

La un moment dat cineva va verifica procesul-verbal și va descoperi ceea ce făcuse? Poate că da. Însă acum nu mai avea importanță.

Ea nu acționase doar împotriva ordinului lui Adamek, ci și împotriva a ceea ce propusese ea. Intră în programul pe care i-l prezentase lui Himmler, program aplicat și pentru Amsterdam, dar nu pentru a-l pregăti pentru Berlin și a-l pune în funcțiune, ci interogă datele pentru Weimar.

Merse mai repede, deoarece Weimar avea mult mai puțini locuitori, deci programul trebuia să prelucreze mult mai puține date.

Procentele se afișau cu rapiditate.

Apăru și lista. În ordinea caloriilor pe cap de locuitor, în scădere.

O cuprinse o ușurare fără limite.

Familia Aschenbrenner nu era pe primul loc. Nici măcar pe locul o sută.

•••

— Voi nu sunteți pe listă, le comunică Helene, seara, stând cu Marie și Otto în bucătărie și povestindu-le despre cele petrecute la agenție. Și nu sunteți din simplul motiv că voi vă produceți singuri alimente. Asta înseamnă că ceea ce consumă Arthur, voi scădeți din recoltă, înainte ca această cantitate să fie consemnată ca atare. Spre deosebire de cei mai mulți oameni, voi consumați hrană pe care nu ați cumpărat-o și deci nu apare în date.

Otto clătină gânditor din cap:

— Monstruos este însă că ei urmăresc pe cineva în acest fel. Vreau să spun că nu este corect că noi

nu cumpărăm nimic. O facem în timpul verii, dar iarna…

— Acum, când știm la ce să fim atenți, ne vom conforma, spuse Marie.

— Trebuie să fiți foarte atenți, îi avertiză Helene. Nu trebuie să faceți nicio greșeală. Chiar dacă nu va fi remarcată imediat, datele se memorează și rămân pentru totdeauna. Chiar dacă pe moment nu se întâmplă nimic, greșeala va putea fi observată ulterior. În principiu oricând.

— Și dacă am greșit fără să ne dăm seama? întrebă Otto.

Helene clătină din cap:

— Eu voi fi mereu atentă. Pentru moment totul este bine.

Mai târziu, aflată în brațele lui Arthur, îi povesti și acestuia ce discutase cu Otto și cu Marie.

Și ceea ce le tăinuise celor doi, îi tăinui și lui: că din analiza datelor privitoare la Weimar rezulta că pe primul loc se afla o doamnă care, conform datelor de la evidența populației, locuia singură. Cu siguranță ascundea și hrănea pe cineva.

Lui Otto și Mariei nu le spusese, pentru că era de părere că cei doi aveau deja destulă bătaie de cap cu Arthur. Nu era nevoie să îi mai împovăreze și cu grija de a face ceva cu această informație. Dar acum, când era la Arthur și se bucura de apropierea lui, se întreba dacă nu cumva egoismul avusese un rol în asta. Pentru că își aminti că îi trecuse prin cap și faptul că cei doi, când vor afla de o persoană ascunsă, vor voi probabil să știe despre cine era vorba, ca să îi ofere posibilitatea de a se ascunde împreună cu Arthur, într-un loc mai sigur.

Însă dacă Arthur va trebui să împartă cu cineva ascunzătoarea, inițial prevăzută pentru două persoane, însemna sfârșitul minunatelor lor întâlniri.

La asta se gândea ea, dezmierdată de Arthur între vis și realitate. Și decise să o avertizeze pe

doamnă.

Problema era cum să o facă, fără a lăsa urme care să conducă la ea. Excluse telefonul, care nu asigura anonimatul. Chiar de ar telefona dintr-o cabină telefonică, va trebui să plătească convorbirea, ceea ce însemna o urmă reperabilă. Să se prezinte personal era firește exclus. Nu știa dacă femeia va păstra tăcerea.

Deci rămânea scrisoarea. Chiar și așa trebuia să evite greșeala tinerilor din *Trandafirul Alb*.

A doua zi, puțin înainte de prânz, concepu următorul text într-un document nememorat:

> Dacă ați ascuns de poliție pe cineva, mutați persoana respectivă în alt loc, pentru că ați fost luată în vizor.
> Vă rog să distrugeți și această scrisoare.
>
> Un prieten

În special ultimul rând îi păru destul de abil, deoarece astfel, se gândi ea, oricine va pleca de la ideea că expeditorul scrisorii este un bărbat și nimănui nu îi va trece prin cap să o bănuiască pe ea.

Scrise adresa la care trebuia să ajungă scrisoarea și când toți erau la cantină, o tipări agitată. Procesul de imprimare a fost firește consemnat în protocol, dar nu era o problemă, pentru că mai tipărise ceva odată cu scrisoarea.

Când avu textul imprimat în mână, șterse documentul fără a-l memora, împături hârtia și seara o scoase din agenție. Restul îl făcu acasă: tăie adresa și o lipi pe un plic vechi aflat de o veșnicie în casă, cu guma atât de uscată, încât trebui să îl lipească cu un adeziv. Existau și imprimante care tipăreau plicuri, dar la agenție nu aveau așa ceva, iar a scrie adresa de mână ar fi fost o prostie.

Timbră scrisoarea și pretextând niște cumpărături ieși în oraș și o aruncă într-o cutie poștală.

Când se întoarse, mama ei o întrebă:

— Ți-ai uitat telefonul?

— Este la încărcat, răspunse ea, care firește că lăsase intenționat telefonul acasă. De ce?

— A sunat Ludolf. Ne-a sunat pe noi, pentru că tu nu răspundeai. Să îl suni.

•••

Urcând treptele în mână cu biletul pe care era notat numărul lui Ludolf, avea senzația că la fiecare treaptă genunchii i se înmuiau tot mai tare. Până să ajungă în camera ei, simți că ceva neîndurător, morbid i se răsucea în viscere, ca o reacție a corpului la ceva nesănătos.

Oare de ce îi era imposibil să se apere? Cum de reușise Ludolf să își facă din părinții ei aliați care să le-o predea?

Nu îi rămânea altceva de făcut decât să telefoneze. Când va coborî, mama ei o va întreba și ei îi era imposibil să îi răspundă că nu a sunat.

Luă telefonul și îi scoase cablul de alimentare. Aparatul părea mai greu decât de obicei, mai greu și alunecos. Despături biletul, nu se mai așeză pe marginea patului, cum vorbea de obicei la telefon, de exemplu cu Marie, ci se înghesui în colțul de după ușă. Apoi formă numărul lui Ludolf.

— Bună seara, Helene, spuse acesta cu o voce grețoasă și atât de relaxat de parcă ar fi știut că îl va suna în această clipă. Îți pot spune Helene?

— Desigur, răspunse Helene fără să se mai gândească și regretă imediat. Deoarece el nu avu nicio reacție, se simți datoare cu o explicație și spuse repezit:

— Am plecat în oraș și am lăsat telefonul acasă.

Îl auzi râzând.

— Este bizar, cei care într-un fel ori altul lucrează cu serviciile secrete au tendința de a nu purta cu ei telefonul.

— Eu l-am lăsat la încărcat, se dezvinovăți Helene și în același timp se întrebă de ce făcea asta. Iar la serviciu este interzis să îl avem cu noi.

— Oricum mulțumesc pentru telefon, spuse el destins. Convenisem să ne întâlnim la o plimbare în frumoasa natură germană. Din cauza calendarului meu supraaglomerat cu întâlniri până acum nu am reușit, motiv pentru care îmi cer mii de scuze. Dar duminica viitoare aș putea să mă eliberez și am auzit că la Weimar, pe malul Ilmului, este deosebit de frumos.

Helene confirmă involuntar:

— Da, așa este.

— Atunci ce ați zice de duminică, la ora cincisprezece? Aș veni să vă iau, dacă sunteți de acord.

După toate pretextele pe care le folosise până atunci, pentru a-l respinge, nu mai putea să o facă.

— Da, răspunse ea și pentru satisfacția mamei ei adăugă: Cu plăcere.

Apoi ceva se răscula în ea la ideea de a fi într-o mașină singură cu Ludolf Argensleben și continuă în grabă:

— Dar am putea mai degrabă să ne întâlnim la Stadtschloss.

— Preferați? Dar cum ajungeți acolo?

— Cu bicicleta…

Ezită. Proastă idee. Cu siguranță că mama ei va insista ca ea să se dichisească pentru întâlnire, să îmbrace o rochie bună și așa mai departe. Nu era o ținută potrivită pentru un drum cu bicicleta. Și o întoarse:

— Dar nu știu dacă la palat mi-aș putea lăsa bicicleta…

— Se spune că în noua Germanie îți poți lăsa bicicleta oriunde fără nicio problemă, pentru că toate micile furturi, altă dată curente, țin de trecut. El râse puțin forțat și continuă: Doriți să verificați?

Nu, de fapt nu voia. Și în plus mai avea și neplăcuta bănuială că această plimbare cu Ludolf o

va epuiza complet și că nu va mai fi în stare să mai pedaleze înapoi acasă.

— Ah, de fapt chiar mi-ar conveni dacă m-ați lua. Dacă efortul nu este prea mare.

— Pentru dumneavoastră, draga mea Helene, niciun efort nu este prea mare, răspunse el atât de grețos, încât ea simți cum o lasă picioarele și începu să alunece pe perete în jos. Deci așa rămâne. Mă bucur. Pe duminică!

— Pe duminică, repetă Helene, își smulse telefonul de la ureche și apăsă tasta roșie cu atâta putere, încât metalul carcasei aproape crăpă.

O făcuse și pe asta. Și putea să o informeze pe mama ei că acceptase întâlnirea.

Vru să se ridice. I se făcu rău. Ar fi mai bine să se întindă puțin. Cel mai bine chiar în acel colț al camerei în care se afla.

42.

Primul lucru pe care Helene îl făcu a doua zi, când ajunse la birou, fu să tragă adânc aer în piept, să pună degetele pe taste și să apeleze funcția de căutare a persoanelor.

Trebuia să fie simplu. Ludolf îi smulsese o întâlnire și fără îndoială nu se va opri aici, așa că era timpul să lase deoparte toate ezitările și să vadă ce putea afla despre el.

Însemna asta folosirea în interes personal a datelor? Oricum, ea era angajată a Agenției Naționale de Securitate și Ludolf von Argensleben putea fi, din câte știa ea – sau mai bine zis nu știa –, un agent inamic, care voia să o tragă de limbă!

Conform legii, ar fi trebuit să solicite de la Völkers o verificare de siguranță pentru el.

Dar firește că nu va face asta.

În plus, pe cine ar însărcina Völkers să facă o asemenea verificare? Pe ea, pe Helene. Eh, poate pe altcineva. Dar când venea vorba de computer, Helene nu avea în nimeni încredere mai mare decât în ea însăși.

Și nu făcea decât să scurteze procedura. Economisea bani și forțe. Reichul avea alte griji.

Deci: Căutare persoane: Ludolf von Argensleben.

Răspunsul veni imediat. Fotografia de pașaport: O fotografie măgulitoare, realizată evident de un maestru în domeniu. Codul numeric personal. Data nașterii: 3 octombrie 1907. Domiciliul: o moșie din Prusia Orientală. Datele părinților, bunicilor, fraților și surorilor. Necăsătorit, fără copii. Statut rasial A.

Nimic mai mult.

Interogă datele bancare, dar în loc de o listă cu înregistrările contabile din luna curentă îi apăru mesajul „Acces blocat”.

Încercă și cu numărul de telefon. Același rezultat.

Înfiorător.

Nu știuse că există persoane la care nu se puteau accesa datele.

Totuși, parcă auzise că așa se întâmpla în cazul în care accesai date despre Adolf Hitler. Și că urma să fii vizitat de SS.

Cuprinsă de panică, se deconectă de la aplicația cu tabelele telefonice și șterse rezultatele. Era extrem de îngrijorător faptul că Ludolf făcea parte din aceeași categorie ca Führerul.

Era neliniștitor și că asta îl făcea mai interesant…

•••

În sfârșit, depistarea evreilor ascunși se desfășura așa cum trebuia și el își regăsi liniștea pentru a cerceta urma dezvăluită inconștient de Cäcilia.

Cäcilia! Ce se întâmplase între timp cu ea? Știa doar că Alfred Schmettenberg fusese văzut la operă singur. Nu era de mirare, deoarece Cäcilia fusese predată Gestapoului și de atunci nu mai existau informații despre ea. Despre amantul ei evreu aflase că încercase să fugă în sud prin teritoriul francez aflat sub ocupație, dar fusese prins de SS și internat în lagărul SS Hinzert. Mai mult nu știa și nici nu va ști vreodată.

Hm… Alta ar fi fost situația pentru ei dacă Cäcilia nu s-ar fi comportat atât de prostește. Dar acum era prea târziu și ea purta toată vina.

Mai rămânea cea de a patra fată de pe lista lui, despre care știa doar că se numea Vera. Mai nou aflase că fusese colegă de clasă cu Cäcilia Schmettenberg, născută Noller.

Despre ea ar fi putut să afle mai multe, dacă registrele autorităților din învățământ nu ar fi fost întocmite atât de neglijent. Se părea că fiecare școală inventase modele proprii de tabele, cu diferite rubrici (în loc de prenume apărea P-nume,

PNUME, nume… P – și acestea erau doar cazurile cele mai simple), așa încât el trebuia să tasteze separat căutările la fiecare școală.

Oricum era un exercițiu util pentru ceea ce învățase recent.

În cataloagele liceului Schiller din 1927 găsise în cele din urmă ce căuta. Noller absolvise liceul cu note bune, nu repetase niciun an și fusese colegă în tot acest timp cu o singură Vera: Vera Schneider.

Nu era un nume foarte rar, dar în tabele era trecut codul numeric personal și cu ajutorul acestuia a identificat-o imediat în evidența populației. Și aici era anexată o fotografie, cea din legitimația din copilărie și din primul card bancar, iar această imagine corespundea exact amintirilor lui Lettke, de parcă ar fi fost făcută în acea după-amiază de rușine, când Vera Schneider propusese cât se putea de serios ca ei să îi arunce hainele pe fereastră din pod și el să coboare gol pușcă în stradă, pentru a-și le recupera. El, fiul unui erou de război!

Îi fu de ajuns doar să se gândească la acel moment, că i se urcă sângele în cap.

Acum era rândul ei. Într-un fel ori altul va plăti și ea.

Vera Schneider. Necăsătorită. Statut rasial B.

Și… din 1937 plecată în SUA, cu domiciliul necunoscut!

Eugen Lettke sări involuntar în picioare, se duse grăbit la fereastră și privi afară cu brațele strânse pe pieptul care îi funcționa ca o pompă. Nu putea fi adevărat! Nu putea fi adevărat!

Era o eroare. Trebuia să fie o eroare. Încercă să se liniștească, reveni la computer și șterse rândurile care păreau că își băteau joc de el. Avea numărul ei de telefon, numărul contului ei și știa, ce putea face cu acestea, știa cum stătea treaba!

Ultima ei operațiune pe cont era din octombrie 1937, de la un restaurant din portul Hamburg. În

cont mai rămăseseră de atunci doar patru Reichsmark, pentru că puțin înainte de această plată schimbase totul în dolari americani.

La numărul de telefon renunțase cu câteva zile înainte de a se urca pe vaporul pentru America.

Eugen Lettke luă notesul și îl aruncă furios. Totul conspira împotriva lui? Mai întâi rateul fizic în fața Căciliei, apoi muierea asta care avusese tupeul să o întindă într-o țară care nu știa ce este evidența populației și care, în materie de utilizare a computerelor, era în stadiu de subdezvoltare. Cum să îi dea el de urmă acolo? S-o fi căsătorit în SUA și astăzi putea fi o Mrs. John Smith, pe care nicio căutare în lumea asta nu o mai putea găsi!

•••

Într-una dintre serile următoare Helene și Arthur stăteau unul lângă altul goi cum îi făcuse Dumnezeu ori evoluția, priveau ultimul prezervativ și discutau despre momentul în care ar trebui să îl folosească.

Ascunzătoarea lui Arthur mirosea a lemn și a fân, ca totdeauna, și a transpirație, pentru că se hârjoniseră.

— Va trebui să îl folosim la un moment dat, concluzionă Helene. Să ne tot sorbim din ochi este pierdere de timp.

Arthur oftă:

— Ultima oară. Ce trist!

— Da. Să o faci știind că va fi ultima dată…

Ea habar nu avea cum să facă rost de alte prezervative. Garantat, Lettke nu le va mai lăsa în sertar.

— Și dacă vom încerca să îl refolosim? propuse Arthur. Pe ultimele le-am păstrat. Le-am golit, le-am spălat…

— Nici vorbă, îl contrazise vehement Helene. Este mult prea riscant. Crede-o pe fiica unui doctor. Au încercat și alții și au avut parte de copii splendizi. Ori nu le speli destul și mai rămâne

ceva, ori le speli prea cu sârg și ai văzut ce se întâmplă!

— De data asta voi folosi altceva decât un morcov lemnos.

— Nu era lemnos. Era rotund și neted. Și totuși prezervativul a crăpat.

Arthur oftă iarăși.

— Îl fac intenționat așa, ca de fiecare dată să folosești unul nou.

— Probabil.

Era bizar să se culce cu Arthur știind că avea o întâlnire cu Ludolf. Nu îi spusese însă nimic. Era vorba doar de o plimbare nevinovată în parcul Ilm, într-o după-amiază de duminică, când probabil jumătate din Weimar era acolo.

Totuși nu era doar asta. Și faptul că încheierea previzibilă a contactelor sexuale cu Arthur coincidea cu această întâlnire i se părea mai mult decât o coincidență. Era ca și cum Ludolf ar fi dobândit drepturi asupra ei, prin simplul fapt că îi câștigase pe părinți ca aliați. Îi determinase să îi promită fiica și obținerea acordului pentru acest angajament era doar o formalitate, o chestiune de timp. Aici acționau forțe arhaice, se retrezeau tradiții ale primitivismului germanic, de pe vremea în care femeile erau doar prăzi și proprietăți, dacă era adevărat ceea ce se povestea.

Acestea îi treceau ei prin cap, când brusc simți un impuls sălbatic, jumătate furie, jumătate panică: dorința imperioasă de a mai face măcar o dată ceea ce voia ea. Măcar o dată să își dea frâu liber dorinței de a se supune plăcerii pure fără grija a ceea ce a fost ori va fi.

Și totul se petrecu fără să își dea seama, i se dărui lui Arthur. Își lăsă trupul la dispoziția lui. Vru să se așeze peste el, să îl sărute, să îl cuprindă cu sute de mâini și să simtă cum i se trezea bărbăția.

— Va trebui totuși să îl folosim la un moment dat, îi șopti ea fierbinte la ureche. Cine știe ce va fi

mâine.

Arthur nu o contrazise. Ea se topi sub el, uită de orice reținere, i se dărui ca și cum acest mâine abia șoptit de ea nici nu ar exista.

43.

La sfârșit de săptămână Adamek l-a convocat pe Lettke la o discuție, la care, surprinzător, a fost invitată și Bodenkamp. Doar ei doi cu șeful. Să fie asta o nouă modă?

Dar firește că Lettke nu lăsă să i se citească pe chip surprinderea.

Nu fuma nimeni.

Și programatoarea părea stingherită. Strângea cu degetele încleștate scaunul vechi, ca și cum ar fi vrut să se evapore prin puterea voinței.

Lui Adamek, ca de obicei, prea puțin îi păsa cum se simte cineva. Veni cu scaunul său rulant, ca un pilot de curse, trânti pe masă o mapă plină cu documente și spuse:

— După cum vedeți, SS-ul nu face economie la hârtie. Nu dau nicio lovitură fără să elaboreze un raport lung de un cot, să îl multiplice în X exemplare și să îl difuzeze. Puse palma pe mapă și continuă: Acestea sunt toate rapoartele referitoare la percheziții și arestările din Berlin. Care de altfel s-au soldat cu rezultate remarcabile. Cu excepția a două cazuri, SS-ul a găsit la toate adresele pe care le-am furnizat noi evrei, comuniști ori dezertori ascunși, iar în privința celor două eșecuri, nu este exclus ca respectivii să fi fost avertizați. Bilanțul l-a primit pe cale electronică împreună cu o mulțime de aprecieri de la Himmler personal, care este plin de entuziasm. Și am mai primit și asta prin curier. Inițial am crezut că s-au tâmpit de îmi trimit toate astea, dar apoi m-am uitat puțin prin ele și trebuie să recunosc că această procedură prezintă avantajele ei.

Lettke îi aruncă o privire lui Bodenkamp, care părea pe punctul de a izbucni în plâns. Un acces de compătimire tipic feminin, probabil. Se simțea vinovată de soarta evreilor descoperiți.

Erau motive întemeiate pentru care munca de programare fusese lăsată în seama femeilor, iar bărbații erau antrenați în punerea în practică a ceea ce trebuia făcut. O să îi explice el asta cândva lui Adamek.

Șeful deschise mapa și răsfoi teancul de hârtii.

— Fiecare raport descrie între altele în detaliu cum arată fiecare dintre ascunzătorile scoase la iveală. În privința asta oamenii au dat dovadă de o fantezie demnă de admirat. SS-iștii au găsit șifoniere cu fund dublu, spații goale sub podele, etajere false pentru cărți, ba chiar și chingi sub pat în care cineva era atât de bine susținut, încât la o simplă privire nu putea fi descoperit. Ascunzători în care oamenii se refugiau doar în cazul unor perchiziții. Dacă există informații certe că într-o locuință se află mai multe persoane decât cele declarate, desigur că este doar o chestiune de timp ca acestea să fie găsite.

El frunzări mai departe teancul de hârtii.

— Dar sunt descrise și ascunzători care nu au mai fost folosite până atunci. Este surprinzător cât de multe case au camere secrete. SS-ul a descoperit poduri reamenajate, încăperi ascunse în pivnițe, anexe false, deci construcții care trădează o enormă capacitate creativă criminală. Toate acestea m-au dus cu gândul să încerc să descopăr persoane ascunse folosindu-mă de urmărirea cumpărării de anumite bunuri. De exemplu, la numeroase ascunzători s-au folosit scări. Nu am putea da de urma unor persoane ascunse, luându-i sub observație doar pe cumpărătorii unor astfel de scări?

Programatoarea tresări și ridică mâna brusc:

— Și părinții mei au cumpărat o scară pentru pod, dar nu ascund pe nimeni. Eu cred că în majoritatea cazurilor este vorba despre persoane nevinovate. Asta înseamnă că dacă dumneavoastră trimiteți SS-ul după toți cumpărătorii de scări

pentru pod, rata noastră de succes se va reduce considerabil.

Lettke înțelese ce voia să spună și o completă:

— Și atunci entuziasmul reichsführerului ar scădea într-o clipă.

Adamek dădu nerăbdător din cap.

— Da, nici eu nu mă gândeam la ceva atât de simplu. Eu cred că mai curând există combinații de cumpărături, care sunt indicii pentru construirea unei ascunzători – de exemplu dacă cineva cumpără o scară pentru pod, vată izolatoare și toaletă tip camping. Sau ceva asemănător. El puse rapoartele unul peste altul și continuă: Aș descoperi și ascunzătorile care nu sunt evidențiate prin consumul ridicat de calorii. Sunt convins că astfel am putea găsi o mulțime de cazuri care ne-au scăpat. Gândiți-vă la situațiile în care o familie foarte numeroasă ascunde pe cineva și printre membrii ei sunt unii mai puțin mâncăcioși și atunci nimeni nu trebuie să consume mai puțin, așa că media de calorii nu bate la ochi. Și în afară de asta suntem în stare de război, în multe zone nu se mai pot cumpăra cantități mari de alimente. În unele localități s-a trecut și la raționalizare, asta firește subminează sistemul nostru!

Lettke, care socoti că venise momentul să iasă în față, propuse:

— Am putea să analizăm rapoartele, să punem cap la cap diverse combinații de cumpărături și să testăm care dintre ele au preexistat în cazurile respective și în ce raport se află cu numărul succeselor noastre.

— Exact, aprobă Adamek. Idealul ar fi o combinație de cumpărături ce apare doar la cei care ascund fugari.

— Nu vom descoperi asta din prima, dar putem încerca să îi dibuim, zise Lettke. Și astfel să îi prindem și pe cei care nu se evidențiază prin consum ridicat de calorii.

— Așa facem. Adamek închise dosarul, îl prinse cu elasticul care îl asigura și îl împinse pe masă. O veți face voi doi, că ați mai lucrat împreună. Își retrase scaunul rulant puțin mai în spate, ca semn că discuția se încheiase și adăugă: Țineți-mă la curent.

Pe coridor, Lettke îi puse dosarul în brațe lui Bodenkamp:

— Citiți-l și elaborați un plan asupra felului în care putem proceda. Vom discuta după aceea.

•••

Eugen Lettke închise nerăbdător ușa după el și încercă un ușor sentiment de neliniște la gândul că lăsase totul în seama lui Bodenkamp. Dar ea va rezolva. Evident, îi pusese în cârcă munca de concepție, de ce nu ar face-o? Că nu era foarte dificil. Oricum nu se va duce să îl reclame, pentru că știa că o are la mână.

Sau…? Asta dacă nu îi trecuse prin cap că faptul de a avea prezervative era la fel de compromițător ca furtul ei.

Asta era. Pentru moment lui nu îi stătea mintea să se ocupe de prezumțiile bizare ale lui Adamek. Tocmai îi venise ideea cum ar putea să dea de urma Verei Schneider și abia aștepta să o pună în practică.

Porni computerul și privi pe fereastră în timp ce ecranul se lumina încet. Deasupra orașului plutea o ceață deasă, albicioasă, care îi insufla plăcutul sentiment că era protejat. Ceea ce era adevărat în ce priveau atacurile aeriene; pe o asemenea ceață bombardierele englezești nu zburau. Prin câte alarme trecuse Weimarul în anul acesta? Două ori trei, nu mare lucru. Anul trecut fuseseră peste treizeci. Oricum englezii ajunseseră la Weimar doar o dată, în primăvara anului 1940, o acțiune diletantă, cu pagube aproape zero.

Computerul era gata de lucru. Degetele deja îi tremurau de tensiune când atinseră tastele. Ce stupid: ce va face dacă va da de urma Verei

Schneider în SUA? Era război, deci nu se putea duce acolo. Tot atât de bine ea putea să trăiască și pe Lună.

Dar asta nu avea nicio importanță acum. Dorința de a afla unde trăia și ce făcea era mai puternică decât toate motivele raționale.

Ideea era următoarea: chiar dacă Vera Schneider părăsise Germania în anul 1937, ea avusese prieteni și cunoștințe, cu care menținuse contactul o vreme după plecare și poate și acum. În măsura în care acest contact se realiza prin Rețeaua internațională, comunicările trebuiau să se păstreze în depozitele de date ale NSA și dacă el reușea să le găsească, va găsi și indicii referitoare la domiciliul și la viața ei. Când erai în străinătate, în primul rând aceste informații le transmiteai prietenilor și rudelor.

Paradoxal, faptul că lumea era în război l-a ajutat. Corespondența normală între țările inamice era ca și inexistentă, dar poșta electronică funcționa ca mai înainte. Firește că scrisorile erau citite și cenzurate înainte de a trece granița, dar în cazul e-mailurilor, acest lucru, fiind făcut de computere speciale, nu mai reprezenta un inconvenient.

Începu prin a căuta cu cine vorbea frecvent la telefon ori schimba SMS-uri Vera Schneider. Descoperi o listă cu numerele de telefon ale unor persoane și le scoase datele personale. Bodenkamp ar fi rezolvat asta elegant cu câteva paranteze și cu o altă interogare, dar el nu mai avu răbdare. Nici nu erau atât de multe. În liste îi găsi părinții, surorile mai mici și o serie de femei de aceeași vârstă cu ea, toate domiciliate în Berlin. Una dintre ele, o anume Gertrud Kuhl, trebuia să îi fi fost cea mai bună prietenă. Vera Schneider vorbea cu ea mai mult decât cu toate celelalte la un loc.

Până aici era bine. Memoră această listă și făcu din ea punctul de plecare pentru celelalte interogări.

Apoi stabili cu care dintre aceste contacte vorbise la telefon Vera Schneider după plecarea în 1937 și care dintre ele fuseseră în SUA. Înainte de război, călătoria în străinătate nu reprezentase o problemă.

Lista rezultată fu dezamăgitor de scurtă. Două apeluri la părinți, imediat după sosirea în SUA, de pe două numere diferite, pe care, mulțumită evidențelor din proiectul America, Lettke stabili că erau de la două hoteluri din New York. Își putea imagina care fusese conținutul acestor convorbiri: Am ajuns. Călătoria a durat mult. Zgârie-norii de aici sunt incredibil de înalți. Mă aflu la hotelul cutare. Să vedem ce urmează.

Sau ceva semănător.

Vera Schneider emigrase singură ori fusese însoțită, de exemplu de un bărbat? Asta se putea afla fără îndoială din evidențele de la punctele de frontieră și din listele de pasageri de pe vapoare, dar pentru asta va trebui să o roage pe Bodenkamp, lucru de care nu avea niciun chef. Dar nu excluse această opțiune.

În schimb alese calea cea mai promițătoare: căutarea mesajelor cu contactele din America.

Aici problema era că nu cunoștea adresele expeditorilor. De ce? Pentru că în America organizarea era diferită. Nu exista o autoritate care repartiza adresele, oricine se loga de pe un computer la Rețeaua internațională putea să aleagă ce adresă dorea.

Dar socoti că nici asta nu reprezenta o problemă. Când le scria prietenelor ori părinților, probabil că ea își încheia mesajul cu ceva de genul „Multe salutări, Vera”. Ceea ce însemna că putea găsi corespondența ei dacă filtra toate comunicările primite de persoanele ei de contact, dacă acestea conțineau cuvântul „Vera”.

Era o interogare al cărei răspuns necesita mai mult timp, de aceea verifică fiecare paranteză și

fiecare semn de punctuație de două și de trei ori, înainte de a cere executarea comenzii.

Și chiar a durat mai mult decât se aștepta. Avea mereu impresia că procentul de pe monitor înghețа, apoi mai înainta puțin tocmai când credea că făcuse vreo greșeală și că era mai bine să anuleze comanda. În plus, din când în când, apărea înștiințarea Problemă de acces la DS 163, care lui nu îi spunea nimic.

Trebuia să o întrebe pe Bodenkamp ce însemna asta.

Dar nu astăzi. Astăzi va aștepta până când procentul va ajunge la sută la sută.

Până acum era la 4. Probabil că procedura nu se va încheia în cursul zilei.

Dar nu avea importanță.

•••

Ce se întâmpla cu Lettke? În timpul discuției cu Adamek o măsurase de mai multe ori într-un fel ciudat și acum asta? I-a pasat ei sarcina lui. Să fie asta un fel de recunoaștere a competenței? Recunoștință pentru că îl învățase câte ceva despre SAS? Poate chiar prea mult, dacă se gândea ce făcea el cu asta.

Ori doar se lenevise? Ea în orice caz se pricopsise. Urca scările cu mapa groasă în brațe și cu greu deschise ușile batante, folosindu-se de umăr, de genunchi și de coate.

Cât de lipsită de viață părea agenția astăzi! Nu întâlni pe nimeni pe coridoare, iar în clădire domnea o liniște atât de fantomatică, de parcă în spatele fiecărei uși era câte un cadavru. Întreaga lume părea că își ține respirația, sau i se părea ei?

Poate că avea legătură cu ceața, se gândi intrând în birou și reușind să închidă ușa, fără să împrăștie pe jos conținutul mapei. Dincolo de fereastră, ceața era atât de densă, ca și cum lumea ar fi dispărut. Celălalt trotuar abia se vedea.

Helene se așeză cuprinsă de o sfârșeală profundă, care se datora cu siguranță și serii de ieri

petrecute cu Arthur. Întâlnirea fusese una dintre cele mai intense și o răscolise atât de mult, încât abia reușise să adoarmă.

Era o stare febrilă? O lua o răceală care putea fi explicată fără îndoială ca o încercare a corpului ei de a scăpa de întâlnirea de duminică?

Doar că nu exista scăpare. Dacă va sta în pat cu febră, la locul ei de suferință o să apară Ludolf, înarmat cu un buchet de flori, și imaginea aceasta îi displăcu mai mult decât amenințătoarea plimbare prin parcul Ilm.

Îndepărtă elasticul de pe mapă, împrăștie foile pe masă, își pregăti notesul și creionul și deși îi repugna, începu să citească. Era o lectură apăsătoare. În cel mai încuiat limbaj oficial era descris amănunțit cum un Sturmbannführer sau altul a ordonat intrarea forțată într-o locuință, cum „persoanele care s-au opus au fost amenințate cu arma”, cum podurile și pivnițele au fost măsurate și comparate cu planurile existente, cum au fost străpunși pereți falși, au fost ridicate podele, s-au urmărit conductorii electrici și altele.

Și în final numele celor descoperiți! Anschel Blankfein, Esau Borgenicht, Ismael Dreyfus, Salomon Ehrlichster, Saul Friedländer, Rebekka Horowitz, Lana Offenbach, Sara Uhlstein… și nu se mai sfârșeau. Și sub fiecare nume era menționat locul unde a fost transportat: KL (Konzentrazionslager – lagăr de concentrare) Auschwitz, KL Treblinka și așa mai departe. Cei care îi ascunseseră fuseseră duși la cea mai apropiată închisoare.

De fiecare dată, pe Helene o cuprindea disperarea, ura de sine. Ea fusese cea care băgase oamenii în lagăre, ceea ce probabil însemna și condamnarea lor la moarte, așa cum Dachau însemnase moartea unchiului Siegmund. Da, el se întorsese, dar ea își dădea seama că devenise o umbră a sa, că lagărul nu îi mai lăsase nimic din unchiul pe care ea îl admirase și îl iubise.

Continuă. Ce îi mai rămăsese? Luă lista pe care ea o trimisese SS-ului din Berlin și în care era menționat la fiecare adresă felul ascunzătorii: pod, pivniță, anexă etc.

Uneori nu existase nicio ascunzătoare. O femeie singură fusese abordată pe stradă de către o necunoscută și întrebată dacă nu știe o ascunzătoare de Gestapo, iar femeia răspunsese simplu: „Veniți cu mine”. Și așa străina, o evreică, trăise în locuința celeilalte. S-au gospodărit cu economie, ca să le ajungă banii, trecuse un an și ar fi trecut mai mult, dacă Helene nu ar fi întocmit lista aceea. În cele din urmă consumul de calorii le-a trădat, pentru că în definitiv pentru a te sătura trebuia totuși să consumi un anumit număr de calorii.

În cele din urmă, Helene obținu o listă, prima, sumară, cu cei care cumpăraseră o scară pentru pod, balamale și toalete tip camping, exact așa cum propusese Adamek. Când compară rezultatul cu lista ei, evaluarea se dovedi neașteptat de precisă și când suprimă balamalele și limită interogările la cumpărături făcute într-o perioadă scurtă de timp – asta nu mergea doar cu SAS, de aceea trebui să intre puțin în program – rezultatul era înfricoșător de exact cu lista ei. Când verifică adresele apărute suplimentar în locurile deja cunoscute, constată că acestea, fără excepție, indicau de asemenea medii ridicate de calorii, aflate doar puțin sub limitele pe care ea le stabilise mai mult ori mai puțin arbitrar pentru valorificări.

Cu alte cuvinte, acest nou indicator va dezvălui probabil și alți ilegali.

Helene își frecă mâinile cu gândul să șteargă analiza. Dar nu o făcu, ci ceru rularea ei pentru Berlin și Weimar.

Iar rezultatul fu cel de care se temuse cel mai mult: primul nume pe listă era Otto Aschenbrenner.

44.

A fost un adevărat șoc să vadă pe ecranul computerului ei acest nume. Helene îl privea fix, simțind cum tot corpul începea să îi tremure și așteptându-se să izbucnească în lacrimi în orice moment, fără a se putea opune.

Dar nu se întâmplă așa. Tremuratul îi dispăru și un amestec de furie neputincioasă și admirație profundă puseră stăpânire pe ea. Ce idee bună! Atât de bună, încât putea să îi fi venit și ei.

Firește că după cumpărături puteai să afli multe despre cineva. De exemplu ce mânca acesta. Și legat de ce mânca, îți puteai face o idee despre sănătatea lui. Cine cumpăra mult alcool era foarte probabil un băutor mai mare decât cel care nu cumpăra deloc.

Și cine cumpăra în mod regulat mai multe alimente decât putea consuma un om în mod normal era ori gras (ceea ce putea fi verificat în documentele medicale, care printre altele înregistrau greutatea corporală a fiecărui german), ori hrănea pe cineva despre care statul nu știa nimic. Acesta fusese principiul primei ei analize.

Dar nu trebuia să se oprească aici. Din ceea ce cumpăra cineva se putea deduce ce preferințe și aversiuni avea acesta. Puteai deduce cum stătea cineva cu îngrijirea corporală, cu moda (care cu fiecare an de război avea tot mai puțină importanță), dacă avea animale de casă și ce fel de animale.

Și… dacă ascundea pe cineva. Nu era de mirare că evaluările deveneau mai exacte dacă lăsai deoparte balamalele și te concentrai pe apropierea în timp a celorlalte două cumpărături: multe case avuseseră dintotdeauna chepeng la pod, dar cine trebuia să urce acolo rar – fie pentru a verifica dacă acoperișul era etanș, fie ca să aducă o dată pe an suportul pentru pomul de Crăciun –, acela

folosea o scară normală. Numai dacă era nevoit să urce des în pod era interesat de o scară practică rabatabilă.

Iar dacă cineva cumpăra în același timp o toaletă tip camping, atunci era extrem de probabil ca acesta să nu o facă deoarece își descoperise brusc pasiunea pentru camping (s-ar mai putea verifica dacă respectivul avea și un cort sau și alte obiecte de camping – îi trecu prin minte Helenei), ci pentru că amenaja în pod o mică locuință secretă.

Cine ar bănui că astfel se trăda singur?

Helene se gândi la Marie și la Otto, la bebelușul lor, la gospodăria lor, la perioada de practică petrecută de ea în gospodăria părinților Mariei, la obraznicul frate al Mariei, care fusese cât pe ce să moară de pneumonie și de atunci nu mai fusese obraznic, și la Arthur, Arthur al ei, care în colivia lui din fân aștepta ca războiul să se încheie.

Arthur, pe care ei l-ar împușca, dacă l-ar prinde.

Marie și Otto, care ar fi aruncați în închisoare, dacă se afla că îl ascunseseră pe Arthur.

Helene se încruntă și își strânse pumnii. Ea trebuia să evite asta!

Problema era cum.

Cel mai simplu era ca în programul de căutare să introducă o comandă de genul:

> Dacă numele de familie este »Aschenbrenner«
> Atunci
> Se afișează < – Nu

Atunci, orice s-ar întâmpla, lista nu va mai conține numele Mariei și al lui Otto, iar cei doi, precum și Arthur, vor fi în siguranță.

Dar asta ar funcționa numai dacă nu ar mai vedea nimeni programul în afară de ea. Însă nu se putea baza pe asta, dimpotrivă, asta era cât se poate de improbabil. Völkers controla în mod regulat prin sondaj lucrările programatoarelor, iar

evaluările care nu se realizau prin SAS, ci prin programe proprii îi trezeau în mod special interesul.

Cu alte cuvinte, o asemenea manipulare, în condițiile în care trebuia să aibă în vedere că cineva îi citea programele, însemna autotrădare.

Ce alte posibilități mai avea? Ar putea încerca să îi scoată ideea din cap lui Adamek. Să prezinte rezultate false la teste și să susțină că, în pofida așteptărilor, procedura nu era suficient de selectivă.

Ori putea să încerce să o tot complice, cum făcuse cu proiectul lui Lettke pentru fumători, până când lui Adamek îi dispărea interesul și o respingea.

Dar nu va fi atât de simplu. Pe atunci Lettke era nevoit să creadă ce îi spunea ea, însă între timp situația se schimbase: dacă ea susținea că o combinație între scările de pod și toaletele pentru camping nu dădea rezultate utile, el ar putea să verifice și ar putea-o face în mai puțin de o jumătate de oră.

Lui Adamek i-ar putea veni ideea să implice și alte programatoare în problemă. Și nu în cele din urmă el putea să citească programele. Cine fusese în stare să își dea seama că primul ei program la NSA nu avea nicio legătură cu modelul Kampfmüller chiar știa să citească programe!

Nu, pe astea trebuia să le uite. Pe Adamek nu îl va duce de nas.

Dar ce putea să facă? Toate opțiunile erau epuizate. În mintea ei era un gol dezarmant. I se făcu de-a dreptul rău, se părea că nu va ajunge nici până la toaletă, când deodată realiză ce trebuia să facă. În acel moment starea de rău îi dispăru ca și cum nu ar fi avut-o niciodată.

Dacă nu putea manipula programele de valorificare, trebuia să manipuleze *datele*.

Dacă Otto nu ar fi cumpărat niciodată o scară pentru pod, atunci programul nu l-ar mai găsi.

Și unica dovadă că el cumpărase scara respectivă era un singur rând din tabela CHELTUIELI. BANCĂ.

De fapt, nu era chiar unica dovadă. În principiu și o manipulare a datelor putea fi descoperită, dar foarte, foarte greu. Trebuiau verificate toate bonurile de casă, facturile etc., pe care cei mai mulți oameni le aruncă, un fel de inventar al întregii populații practic irealizabil.

Asta însemna că, atunci când se va descoperi că datele au fost modificate, va fi imposibil să se afle ce se aflase inițial în câmpul respectiv. De fapt, Helene nu știa în ce mod au fost memorate datele, dar știa sigur că una dintre caracteristicile de bază ale computerelor era că datele memorate puteau fi modificate ulterior. Întreg principiul de funcționare al acestor mașini se baza logic pe asta.

Exista vreo problemă? În trei buncăre bine securizate din afara Weimarului – cel puțin așa se spunea – se aflau la fel de multe depozite de date ca în marea hală de aici și în fiecare noapte toate datele erau copiate în două dintre aceste buncăre, iar la sfârșit de săptămână în cel de al treilea. Asta însemna că dacă se întâmpla ceva, se putea recurge la datele din ziua precedentă, din urmă cu două zile ori din ultimul sfârșit de săptămână.

Teoretic, ea ar fi putut modifica și datele din aceste buncăre, deși nu știa să ajungă la ele. Dar nu era necesar: după cel mult o săptămână informațiile privitoare la cine cumpărase scări pentru pod sau toalete de camping se potriveau peste tot.

Helene apucă notesul. Cel mai bine era să înceapă imediat.

•••

Lettke listă primul link, un număr lung de un cot. Îl copie cu grijă, apoi inițiе o altă operațiune, apelă programul de căutare de pe Elektropost și introduse numărul. Se putea face cu siguranță mai elegant, dar el nu știa cum și pe moment nu risca.

Corespondența data din octombrie 1937, iar adresa expeditorului era **vera:schneider::university:new-york:usa**, iar destinatarul era chiar acea Gertrud Kuhl, despre care Lettke tocmai aflase că era cea mai bună prietenă a ei.

Vera Schneider scria:

> *Dragă Gertrud,*
> *Am din nou acces la Electropost*! *Și trebuie să testez dacă mesajul chiar ajunge la tine prin Rețeaua internațională*.
> *Acum am o odăiță*, *cu facilități de gătit proprii și cu frigider*, *iar pentru spălat există spălătorii la orice colț de stradă*. *Cursurile au început bine*, *toți sunt foarte prietenoși*, *americanii sunt de fapt foarte deschiși și politicoși*, *intri ușor în vorbă cu ei*, *sunt săritori chiar dacă nu îi cunoști*.
> *Și engleza mea se îmbunătățește din zi în zi și nu sunt aici singura străină*, *mai sunt francezi*, *norvegieni*, *italieni și câțiva asiatici*, *despre care încă nu știu de unde au venit*. *Mai greu îmi este să mă obișnuiesc cu unitățile lor de măsură*, *de care te lovești mereu*. *Temperatura este măsurată în grade Fahrenheit*, *cea mai bizară scală care există*. *Pentru lichide se folosește galonul sau uncia*, *între care se pare că nu ar exista un raport logic*. *Distanțele sunt în mile*, *ce pare a avea un sens într-o țară atât de mare*, *ca să nu te sperie cifrele*, *dar distanțele mai mici sunt în picioare – of*, *este o bramburească*. *La drept vorbind trebuie să te bucuri de faptul că și în America ziua are 24 de ore*, *iar ora are 60 de minute*!

Cu asta va trebui să termin. Mai multe după ce îmi vei răspunde pe aceeași cale, iar eu voi avea dovada că funcționează și că merită să scriem.
Cu drag, a ta Vera.

Eugen Lettke fu cuprins de plăcuta senzație a succesului. Deci a găsit-o! Lumea s-a dovedit a nu fi suficient de mare pentru a se sustrage năvodului întins de el!

Deci ea plecase în Statele Unite la studii. Nu știuse asta. Acum știa: Vera Schneider câștigase o bursă pe care ambasada americană la Berlin o acorda anual până la izbucnirea războiului. Solicitanții trebuiau să prezinte o compunere în limba engleză pe o temă dată privitoare la SUA. Vera Schneider scrisese cea mai bună lucrare despre tinerețea lui George Washington și plecase în SUA pentru a studia istoria Americii.

Un an. Întrebarea era de ce nu se întorsese în 1938.

•••

Modificarea datelor privitoare la cumpărături s-a dovedit a nu fi chiar atât de simplă.

Prima problemă a fost că Helene nu avea competența necesară modificării datelor referitoare la plăți. Aceasta era permisă doar sistemului bancar. Și desigur șefului serviciului tehnic care administra computerele și depozitele de date, care putea face orice era posibil din punct de vedere tehnic. Desigur că el putea să modifice și tabelele bancare, dar se ferea să o facă. Tehnicienii nu aveau nici cea mai mică idee despre date, de importanța și de prelucrarea lor. Ei se pricepeau doar să mențină aparatura în funcțiune.

Ca programatoare, Helene avea o parolă, care îi dădea doar dreptul de a citi datele. Ceea ce îi era de ajuns pentru îndeplinirea sarcinilor ei obișnuite. Dar planul de a-i salva pe Arthur și pe soții

Aschenbrenner prin manipularea datelor privitoare la plăți eșua dacă nu avea acces la date.

Așa s-ar fi întâmplat în mod normal, dar în perioada în care colaborase la proiectul „Nisip mișcător” Helene învățase cum funcționau sistemele de securitate, în cele mai mici detalii, și știa cum să le păcălească și să le ocolească. Practic ani buni nu făcuse altceva.

În realitate, nu exista nicio problemă, trebuia doar să aplice cele învățate și la sistemul de computere al NSA. După aproximativ o oră reușise să obțină drept de administrator, adică dreptul unui utilizator de a primi și de a renunța după dorință la alte drepturi, ca de exemplu la dreptul de scriere într-un anumit tabel. Aceasta îi păru metoda cea mai puțin bătătoare la ochi pentru a face ceea ce voia, deoarece dacă observa cineva că în profilul ei de utilizator era activ acest drept, un lucru de altfel destul de greu de observat, ea putea susține că nu știuse de el și cu ceva noroc putea trece drept o neatenție la instalarea contului ei.

A doua problemă era mai delicată. Ea nu putea să înlocuiască pur și simplu în înregistrarea contabilă obiectul cumpărat cu altul ori să îl șteargă. Orice cumpărătură corespundea unei vânzări și bilanțul amândurora trebuia să se potrivească. Existau programe care verificau regulat și dacă era cazul, dădeau alarma (din diverse motive tehnice uneori la înregistrările contabile existau greșeli ori întârzieri). Ea va trebui să mute obiectul cumpărat în altă înregistrare contabilă din aceeași zi, pe cât posibil la aceeași oră și mai ales la același preț și invers.

De exemplu, Otto cumpărase scara pentru pod pe 25.01.1935 la ora 15:12 și plătise pentru ea 58 Reichsmark. După câteva căutări, Helene găsi un oarecare Ernst Pelzer, domiciliat în apropiere de Erfurt, care în aceeași zi cumpărase tot cu 58 de Reichsmark o mașină de găurit, la ora 11:44. Helene scrise un scurt program, care îi dădea

dreptul de a modifica datele privind plățile, apoi schimbă între ele orele la cele două cumpărături și anulă dreptul de a modifica datele. După două secunde Otto Aschenbrenner cumpărase pe 25.01.1935 la ora 11:44 o mașină de găurit, iar Ernst Pelzer cumpărase la ora 15:12 o scară pentru pod și nimeni nu mai era în stare să probeze contrariul. Și pentru că Otto nu mai cumpărase o scară pentru pod, cumpărarea unei toalete de camping nu mai conta. Ernst Pelzer la rândul lui nu cumpărase niciodată o toaletă pentru camping, deci cumpărarea de către el a unei scări pentru pod nu mai atrăgea suspiciuni.

Și într-adevăr, când ea rulă din nou programul de valorificare, Otto Aschenbrenner nu mai apăru.

— Ptiu! exclamă Helene simțind că i se ridică o piatră de pe inimă.

În clipa următoare sună telefonul.

•••

După lectura altor scrisori transmise prin Rețeaua internațională, Lettke se concentră exclusiv pe corespondența dintre Vera Schneider și prietena ei Gertrud. Ea le scria și părinților, dar totdeauna scurt și banalități, pentru a nu îi îngrijora. Dimpotrivă, scrisorile pentru Gertrud erau adevărate romane. Vera Schneider descria în amănunt viața la universitate, traiul american, impresiile personale cu privire la New York, stările ei sufletești, pe scurt toată viața ei.

Era captivant să citești toate acestea, să pătrunzi în schimbul intim de scrisori dintre două prietene, care își încredințau una alteia tot, bucuriile și necazurile, aventurile amoroase, problemele sexuale. Lui Eugen Lettke îi aminteau de pătrunderile lui în locuințe străine, nu pentru a fura, ci doar pentru a privi, a cotrobăi prin fiecare sertar și a iscodi prin fiecare dulap.

Aici nu mai era nevoit să o facă. Cele două trăgeau pentru el toate sertarele, îi deschideau toate

ușile șifonierelor și îi explicau ce era de văzut acolo.

Parcă fu de față când Vera Schneider cunoscuse la o festivitate în cadrul universității un tânăr student la fizică, Paul Miller. Află că acesta avea ochi căprui și privire pătrunzătoare, un fund bine conturat care îi plăcea extraordinar Verei. La fel și tânărul. *De fapt*, scria ea, *nu arată deloc cum îmi închipuiam eu că arată cineva interesat de atomi și galaxii și de alte chestii de-astea*. *Totdeauna am crezut că asemenea bărbați trebuie să fie cu gândul aiurea și plictisitori*, *dar Paul nu este așa*! *Dimpotrivă*, *este chiar glumeț*. *Eu cred că nu am râs vreodată atât cât am râs discutând cu el*.

Totuși mai târziu ea se întreba dacă Paul Miller era interesat și de ea, pe lângă atomi și galaxii. Era sceptică, prietena ei dimpotrivă, optimistă, și s-a dovedit că Gertrud avusese dreptate, pentru că pe 20 ianuarie 1938 Paul a sărutat-o pe Vera pentru prima dată, un sărut pentru a cărui descriere ea a avut nevoie de mai multe pagini și cinci zile mai târziu, în camera lui, acesta s-a culcat cu ea. A descris și acest eveniment fără rețineri, cu niște amănunte care i-au trezit lui Lettke reacții trupești. În orice caz, Paul Miller nu avea doar un posterior bine conturat, chiar dacă era neexperimentat în chestiunile intime. Și cei doi s-au dedicat cu toată râvna înlăturării acestui neajuns.

Evident fără a se gândi la măsurile anticoncepționale, așa că după nici trei luni de la începutul legăturii cu arătosul student la fizică, Gertrud Kuhl primea înștiințarea că Vera Schneider era, vai Doamne, gravidă! Prietena ei o întreba ce să facă. Să îi spună lui? Sau hodoronc-tronc să pună punct relației și să se întoarcă în Germania. Să scape de copil?

Gertrud a sfătuit-o să îi spună, că el nu era tocmai străin de situație, și după câteva ezitări (paisprezece mesaje prin Rețeaua internațională

într-un singur sfârșit de săptămână!), Vera s-a hotărât și i-a prezentat amorezului situația.

A fost pasul corect, după cum Vera i-a comunicat imediat prietenei ei, deoarece Paul nu numai că nu s-a arătat supărat, ci chiar a cerut-o în căsătorie pe loc. Ceea ce firește că Vera a acceptat cu bucurie.

Dacă mă căsătoresc cu el, îi scria ea prietenei ei, un lucru foarte îmbucurător va fi că în calitate de soție a unui american, primesc permis de ședere permanentă, deci am să pot să rămân în America, ceea ce mie, după tot ce ți-am relatat, ți-ai dat seama că îmi deschide perspective deosebit de favorabile.

Deci asta a fost explicația faptului că ea nu s-a întors, se gândi Lettke. Rafinată muiere.

În mesajele ulterioare ea a descris prima întâlnire cu părinții lui Paul, care trăiau în însorita Californie și care nu au avut nimic împotriva unei nurori nemțoaice, apoi a zugrăvit pregătirile pentru căsătorie. A explicat ce documente îi trebuiau și ce relații s-au pus în mișcare pentru ca părinții ei să poată veni în America pentru ceremonia căsătoriei, părinți care nu păreau entuziasmați că își pierdeau fiica pentru un bărbat din altă țară.

Nunta a fost o festivitate furtunoasă, după care Vera îi scria prietenei: Așadar de acum sunt Mrs. Paul Miller. Cu alte cuvinte, vechea Vera Schneider a dispărut de pe fața pământului.

Lettke se rezemă de speteaza scaunului, își întinse brațele mai să-i sară din umeri pentru a se destinde și gândi: Asta să o crezi tu. Eu totuși te-am găsit.

•••

Helene rămase cu ochii pironiți pe telefon, în vreme ce prin minte îi alergau tot felul de gânduri. Fusese descoperită? Era târziu și ea trăsese draperiile de camuflaj la ferestre, deși afară era ceață. Nimeni nu putea să știe că rămăsese peste program.

Dar pentru că telefonul continua să sune, ridică în cele din urmă receptorul.

Era Lettke, care părea indispus.

— Tocmai m-a sunat Adamek. Voia să știe dacă avem un rezultat.

Helene era ușurată și revoltată în același timp.

— Nu merge atât de repede! Este complicat! ripostă ea.

— Exact asta i-am spus și eu. Pentru cazul în care vă va suna și pe dumneavoastră, asta este părerea noastră. Și oficial noi am elaborat planul împreună.

— Bineînțeles, spuse Helene.

— Eu lucrez acum la altceva, care nu poate aștepta. Își drese glasul și adăugă: De fapt, care este situația?

Helene ezită.

— Cum v-am spus, este complicat. Mai am de lucru.

— Înțeleg. Bine, poate că luni vom putea examina amândoi până unde ați ajuns.

— Da, bine.

După încheierea discuției, Helene constată că era leoarcă de transpirație. Nu făcea față la o asemenea situație.

La puțin timp sună însuși Adamek, vrând să afle cât progresase și când estima că va avea un rezultat. Ea îi spuse că la asta lucra, că primise de la Lettke un plan de acțiune, pe care îl urma.

— Înțeleg, înțeleg, spuse Adamek, se gândi puțin, apoi continuă: Indiferent cât faceți astăzi, ați putea să îmi trimiteți? Aș vrea ca la final de săptămână să mă mai gândesc la acest subiect.

Printr-o bizară coincidență, aceste cuvinte declanșară în mintea Helenei ideea pe jumătate conștientă a unui plan smintit.

— Desigur, răspunse ea hotărâtă, am să mai rămân puțin astăzi.

— Este în regulă. Mâine-dimineață îmi citesc poșta electronică de acasă. Mulțumesc.

Șeful avea și acasă un computer legat la agenție printr-o conexiune sigură.

Helene puse receptorul în furcă, respiră adânc de mai multe ori și deschise notesul. Cu ochii minții vedea clar ce avea de făcut, dar și mai bine era să își aștearnă gândurile întâi pe hârtie.

Planul era să facă ceea ce făcuse pentru Otto pentru toți cei care cumpăraseră aproape în același timp o scară pentru pod și o toaletă de camping. Firește, cu excepția celor care deja fuseseră identificați ca ilegaliști.

Era un plan de amploare, imposibil de realizat într-o singură seară. La început trebuia să stabilească numărul acestor cazuri; apoi pentru fiecare caz trebuia găsit un partener de schimb potrivit și în final trebuia realizat schimbul.

Avea avantajul că tabelele bancare se aflau în cel mai rapid depozit de date și în plus erau indexate și optimizate pentru a fi accesate imediat: deoarece de operațiunile de plată depindea în cele din urmă toată economia, era justificat să fie depuse toate eforturile.

Altfel spus, evaluările merseră rapid, mai rapid decât se așteptase. De fapt, totul s-a desfășurat mai repede decât crezuse. Helene avea impresia că din când în când degetele îi lucrau independent și că de ele avea nevoie doar la conceperea programelor, copierea și adaptarea modelelor, testarea apelurilor și la introducerea testelor de securitate. Lucra cu frenezie, ca și cum ar naviga în aval pe un râu mare, de nestăvilit, purtată de curenți peste vârtejuri și obstacole. Fără ezitări, fără rătăciri, fără dubii. Totul se petrecea ca și cum în încăpere nu mai era nimeni.

A terminat. Programul era gata de aplicare.

Era cascada spre care gonea ea. Al cărei vuiet îl auzea. Ori era vuietul din urechi al propriului sânge? În orice caz, un punct dincolo de care nu mai putea să vadă.

Helene își ridică ochii de pe monitor. Se uită la ceas și se sperie când văzu cât de târziu era. Privi din nou monitorul, programul pregătit să facă să dispară pentru totdeauna toate legăturile dintre toaletele de camping și scările extensibile pentru pod și simți cum o cuprinde panica. Un program care rula tabelele complete ale tuturor plăților făcute de la suprimarea operațiunilor cu bani lichizi în întregul Reich, care va modifica aceste tabele – dacă era ceva greșit, nu mai rămânea niciun cuvânt din ele. Dacă îi scăpase fie și o mică greșeală, dacă pusese greșit o singură virgulă, toată economia germană va fi redusă la tăcere în acel moment. Iar ea nu va ajunge într-un lagăr, ci va fi condamnată la moarte pentru sabotaj și probabil nu va mai apuca sfârșitul săptămânii.

Toate acestea îi trecură prin cap, apoi trase aer în piept și porni programul.

Auzea în liniștea nocturnă ticăitul depozitelor de date din cea mai îndepărtată sală? Așa i se părea. Începu iar să respire, după care mai dură o jumătate de oră până să se sfârșească.

Brusc degetele i se muiară, aproape că tremurau. Mai rulă o dată evaluarea pentru Weimar: nimic. Apoi pentru Berlin: mai găsi câteva dintre cei deja descoperiți și Helene salvă această listă.

Reușise. Chiar reușise.

Abia acum remarcă faptul că tremura din tot corpul. Mâinile îi tremurau când scrise un mesaj pentru Adamek, din al cărui conținut rezulta că testase diferite combinații ale articolelor avute în vedere și că cea mai sigură combinație se dovedise a fi cea dintre scara pentru pod și toaleta-camping, iar la Berlin nu mai rezultaseră alte identificări în afara celor deja existente. Anexă lista cu rezultatul și expedie materialul.

După aceea șterse programul, își trecu notițele prin tocător, opri computerul și plecă. Chiar dacă lenjeria i se lipea de trup, se simți brusc bine și plină de avânt ca după un extaz sexual.

Pe scări se întâlni cu Lettke, care se îndrepta cu pardesiul și pălăria în mână spre ieșire și care cu o voce obosită spuse:

— Eh, și astăzi ați avut o zi lungă.

Helene se opri speriată:

— Oh, dacă aș fi știut că sunteți încă aici, v-aș fi putut informa imediat.

— Să mă informați? repetă el.

Lettke părea cu gândul aiurea, dar Helene îi spuse totuși de înțelegerea cu Adamek și despre rezultatul pe care ea i-l trimisese.

Lettke o măsură de parcă ar fi bănuit că rezultatul era unul manipulat, mincinos. Dar se putea să nu fie așa, nu? Cum ar fi putut să știe asta?

— Scuzați-mă, zise Lettke. Nu îmi pot aduna gândurile. Am lucrat prea mult. Dar ceea ce spuneți confirmă că am avut dreptate, nu? Caloriile. Toți trebuie să mănânce.

— Da, așa se pare.

Lettke zâmbi anemic.

— Bine.

Coborâră treptele împreună în tăcere, își ridicară telefoanele de la portar, apoi dispărură în ceața nopții.

45.

Sâmbătă la prânz Helene îi făcu o vizită lui Arthur.

Acesta era prost dispus.

— Ai promis că vii ieri-seară, mormăi el când ea îl întrebă ce se întâmplase. Am așteptat și am tot așteptat, dar nu ai venit. Și acum nu spui nicio vorbă despre asta!

Ea se îndepărtă puțin de el:

— Nu am promis că vin!

— Ba da!

— Nu. Ai înțeles tu greșit.

— Ai spus că vineri poți termina mai devreme.

— Dacă pot termina mai devreme. Asta am spus.

— Nici vorbă nu a fost de dacă…

Helene inspiră adânc și simți că îi tremură stomacul de enervare.

— Nu pot să termin când vreau eu, explică ea cu tot calmul de care mai era în stare. Și mai ales nu vinerea. Uneori sunt lucrări care nu pot aștepta până săptămâna următoare.

El o privi mohorât:

— Și despre ce a fost vorba ieri, de nu putea aștepta până săptămâna viitoare?

Ea îi povesti despre noua idee a lui Adamek și despre faptul că el, Arthur, precum și Otto și Marie ar fi putut fi descoperiți. Și cum a împiedicat asta.

Arthur fu devastat.

— Deci tu mi-ai salvat viața încă o dată, constată el zdrobit. Iar eu mă port ca un idiot. Te rog să mă ierți.

El redeveni Arthur, ea îl strânse în brațe și de data aceasta îl simți blând și recunoscător așa cum îl știa.

— De acum probabil voi avea mai puțin timp, spuse ea încet, lipită de obrazul lui. Dacă șefului îi mai trece altceva prin cap, va trebui să fac la fel.

Îl simți respirând greu lângă urechea ei.

— Mă gândeam că m-ai abandonat, mărturisi el cu voce tremurată. M-a cuprins brusc teama că putea fi sfârșitul.

— Prostii, răspunse ea lipindu-se mai strâns de el.

— Mă gândeam că de acum va trebui să stau aici singur, neavând altceva de făcut decât să aștept fie să se termine războiul și să cadă regimul, fie să vină SS-ul să mă ridice și să mă târască în fața plutonului de execuție.

— Oh, Arthur!

Ea îl sărută, ca să îl determine să tacă și el îi răspunse sălbatic sărutului, aproape strivind-o. Dar când mâna lui se strecură sub rochie, ea îl opri.

— Nu astăzi. Astăzi nu se poate.

El se retrase imediat, nu mai puse întrebări și continuară să se sărute. De fapt, Helene intenționase să îi povestească despre Ludolf, despre întâlnirea de mâine cu el, despre frământările ei sufletești, dar nu vru să îl mai împovăreze și cu astea. Așa că îi spuse doar că duminică nu va putea să vină.

•••

Duminică, mama Helenei era mai agitată decât ea și o ajută să se aranjeze, de nu se mai recunoscu în oglindă. Ceea ce în oarecare măsură pe Helene o mai liniști. Îi dădea senzația că era un pic mai protejată în fața lui Ludolf.

Se făcu după-masă și sosi clipa: la ora 15:00 limuzina neagră a lui Ludolf apăru în fața porții.

— Mai frumoasă decât în amintirea mea! comentă acesta din ușă.

El însuși purta un elegant costum gri, un pardesiu cu guler din blană de zibelină, mănuși negre din piele și spre deosebire de prima lui vizită, acum avea un baston din lemn negru cu mâner din argint.

— Stimată doamnă, îmi permit să vă răpesc fiica pentru două, trei ore, îi spuse el mamei

Helenei, cucerind-o o dată în plus.

Și Helene ieși cu el. Pe drumul până la mașină, se simțea parcă bolnavă și slăbită.

Asta se întâmpla într-adevăr, se gândi ea pe drumul spre oraș. Se simțea ca un iepuraș hipnotizat, doar că nu se afla în fața șarpelui, ci alături de el, într-un automobil al cărui motor abia susura, pe o canapea din piele neagră.

Au parcat la castel. Când traversară Ilmul, Ludolf se opri pe pod, privi îngândurat apa care curgea încet, pajiștile din dreapta și stânga ei și zise:

— Este adevărat ceea ce se spune. Este minunat aici. Această ceață ușoară care învăluie astăzi totul… Foarte romantic.

Romantic? Din perspectiva Helenei arborii îndepărtați, abia vizibili din cauza ceții, arătau ca niște monștri care o pândeau.

Apoi apucară pe drumul către Grota Sfinxului. Nu erau singurii plimbăreți, dar în acest anotimp parcul oricum nu era aglomerat.

— Lucrați la Agenția Națională de Securitate, nu este așa? întrerupse Ludolf la un moment dat penibila tăcere dintre ei.

— Da, confirmă Helene.

— Vă place munca de acolo?

Helene șovăi.

— Îmi place să fac programe. Este ceva ce știu să fac. Altceva nu prea știu.

— Dar programe se pot face și în altă parte. Programatoarele bune sunt căutate pretutindeni. Întrebarea este: de ce ați rămas acolo?

Helene nu se gândise la asta până acum, recunoscu uimită. Ideea de a părăsi agenția și a pleca în altă parte i se părea însă ciudată. De ce ar face-o? Pentru a câștiga mai mulți bani? De ce să adune mai mulți bani?

— Cred că este vorba de părinții mei, spuse ea în cele din urmă. Sunt singurul copil pe care îl mai au… și ca să fiu cinstită, așa este mai comod.

Bastonul lui lovea solul umed în ritmul regulat al unei mașini de neoprit.

— Fratele dumneavoastră, nu-i așa? Și-a dat viața pentru patrie.

Ea ridică din umeri.

— Nu știu dacă acesta este cuvântul potrivit. Din câte îl cunoșteam eu, trebuiau să îl scape. Era surprinzător de dureros să își amintească dintr-odată de Armin. Adăugă: A căzut în primele zile ale războiului. Undeva în Polonia.

— Îmi pare rău, trebuie să fie o pierdere dureroasă.

— Încă nu pot să cred că nu se va întoarce niciodată.

Ludolf se opri, se sprijini cu toată greutatea în baston, privi în depărtare gânditor și spuse:

— Și tot ce poate să spună într-un asemenea caz un om din afară sunt vorbe goale, nu-i așa?

Helene ridică privirea surprinsă. Părea că el ar înțelege ce se petrecea în ea! Simți cum rezistența ei interioară față de el ceda, ceea ce o panica.

— Acolo, zise Ludolf și arătă cu mâna, chiar este pavilionul lui Goethe?

— Da. În urmă cu doi ani a fost avariat în timpul unui bombardament al aviației engleze, dar a fost restaurat, din câte știu eu.

— Mi-ar face plăcere să îl văd.

— Da, cu plăcere.

Îi tremura vocea ori i se părea? În timp ce se îndreptau către casa acoperită cu spaliere albe din lemn, panica o părăsi. Va rezista. Nimeni nu o va putea obliga să facă ceva.

În fața casei, Ludolf se opri, se întoarse și privi în jur, ca și cum ar fi vrut să cuprindă priveliștea pe care a avut-o și Goethe din acel loc.

— Așadar aici a scris el unele din cele mai importante opere ale sale, spuse acesta încruntat. *Ifigenia în Taurida*, *Egmont*…

Helene nu spuse nimic. Nu știa dacă era corect. Spre deosebire de Ruth, nu fusese interesată în

mod special de Goethe, poate și pentru că în Weimar el era atât de popular.

Ocoliră casa. Era închisă. Pe ușă se afla un bilet cu un număr de telefon, la care se putea solicita ghid. Într-o vitrină ce părea nouă, de lângă ușă, era un text lung care descria cum Goethe a primit în dar casa, o cramă din secolul șaisprezece, de la ducele Karl August, a amenajat-o și la ideea grădinarilor peisagiști englezi modesta vale a râului Ilm a devenit parcul de astăzi.

Sub articol era numele autorului: Siegmund Gräf.

— Măi să fie! îi scăpă Helenei.

— Ce v-a surprins, dacă îmi este permis să vă întreb? se interesă Ludolf.

Ea arătă spre numele autorului articolului.

— Articolul este scris de unchiul meu.

Ludolf dădu aprobator din cap:

— Este foarte bine scris. De ce vă miră asta?

— Mereu am crezut că unchiul meu a căzut în dizgrație.

— În dizgrație?

Ea oftă.

— A fost internat câțiva ani la Dachau. Anterior, adică în timpul Republicii, publica jurnale de călătorie, a umblat în toată lumea. Pe urmă i s-a interzis să mai publice.

Ludolf ridică din sprâncene:

— Proveniți dintr-o familie interesantă.

Helene îi evită privirea, încercând să nu lase să se observe speranța că în urma poveștii acesteia și a altora, el își va pierde interesul pentru ea. Ha! Dacă el ar ști că ea are un iubit, un dezertor căutat!

Păcat că asta nu i-o putea spune pur și simplu.

— Ce înălțător este să ne aflăm aici, zise Ludolf. Aici, unde unul dintre cei mai importanți oameni a trăit și a creat. Aproape ai impresia că auzi ecoul vocii lui.

Ceea ce se auzea cu adevărat era vocea unui bărbat care râdea undeva în ceață. Dar cu

certitudine nu era vocea lui Goethe.

— Unchiul dumneavoastră a redat asta foarte bine, continuă Ludolf. Goethe era un gigant, chiar și printre uriașii care au impus cultura germană. Cât de săracă ar fi lumea fără un Goethe, un Schiller, un Herder, fără un Beethoven, un Bach, un Mozart, fără un Dürer…? Și se poate continua tot așa. Niciun alt popor nu a făurit atâtea creații ca poporul german. Și totuși lumea ne privește de sus, de când în 1914 am fost ademeniți în războiul mondial – căruia între timp i se spune Primul Război Mondial – și tot ce Germania a dat lumii a fost uitat.

La aceste cuvinte Helene avu senzația că înfrunta un atac de paralizie asociat plictiselii sau ororii. Fu în orice caz incapabilă a-i da un răspuns și se bucură că acesta nici nu părea să îl aștepte. El se întoarse și se îndreptă spre grădina ale cărei poteci erau deja acoperite de frunzele toamnei.

Ea îl urmă până la sculptura așezată la capătul aleii, o bilă de piatră care se odihnea pe un zar de asemenea din piatră. Helene știa că aceasta era „piatra norocului”; în multe prăvălii din Weimar se puteau cumpăra reproduceri în miniatură ca suvenire.

Ludolf scoase mănușa din piele și puse mâna goală pe bila din piatră spunând:

— Oare aduce noroc? Sunt curios.

Helene simți pornirea de a face același lucru. Cine știe, poate că norocul era ceva pe care îl puteai prelua de la locuri ori obiecte speciale și puțin noroc nu i-ar strica. Dar imediat avu senzația că impulsul nu venea din interiorul ei, ci din exterior, că Ludolf o influența și că dacă ea va pune mâna pe piatră, el își va pune mâna pe a ei și ideea de a fi atinsă de acesta îi făcu pielea ca de găină.

Fără îndoială că Ludolf avea de gând să îndrepte discuția într-o direcție pe care el o considera

romantică. Și Helenei îi veni ideea cum putea să îi torpileze intenția.

— Vă pot întreba ceva?

— Orice doriți, Helene, răspunse Ludolf cu glasul lui mieros.

— Evreii care încă nu au părăsit Germania, care sunt când și când descoperiți și ridicați… Ce se întâmplă cu ei?

El își luă rapid mâna de pe sculptură.

— Ce vă face să credeți că eu aș avea cunoștință despre asta?

— Am verificat datele dumneavoastră.

— Ah, da? Este voie să faceți asta dacă lucrați la Agenția Națională de Securitate?

— Dumneavoastră ați putea fi un spion care încearcă să aibă acces prin mine la diferite secrete. Contractul meu de muncă mă obligă la atenție maximă.

— Hm… se poate interpreta și așa. Își puse mănușa și adăugă: Și ce ați descoperit cu privire la mine?

— Tocmai asta este: nimic! Dumneavoastră sunteți una dintre cele aproximativ o sută de persoane din Reich ale căror date sunt protejate.

El zâmbi.

— Este bine de știut. Cine a ordonat asta a fost înțelept.

Helene trase adânc aer în piept.

— Am auzit că toți evreii sunt trimiși în lagăre. Cum s-a procedat la început cu dușmanii statului. Social-democrații. Țiganii.

— Și cu unchiul dumneavoastră.

— Și cu unchiul meu.

— Când a fost asta?

— În 1933.

— Atunci este sigur că făcea parte dintre persoanele reținute temporar pentru a nu periclita construcția revoluției național-socialiste. Era din rezistență?

— Din ceea ce știu eu, nu credea în Hitler.

— Pe atunci erau arestați cei din rezistență, precum și persoanele care prin corupție, lipsa de caracter, comportament asocial și altele asemenea se dovediseră instabili social ori periculoși. Scopul era ca prin muncă și ordine să poată fi redați societății. În cea mai mare parte s-a și reușit.

— Unchiul meu a murit la scurt timp după eliberare.

— Îmi pare rău. Ludolf se uită spre casă, unde un grup mic, format din două femei și trei bărbați mai vârstnici, citea articolul din vitrină. Vreți să ne continuăm plimbarea prin parc?

Helene confirmă. Părăsiră grădina și o luară pe alee.

— Eu am luat parte la acțiuni de căutare a evreilor, începu ea repede să vorbească, pentru a nu îi da ocazia să schimbe tema discuției. Întocmesc analize pentru poliție și am aflat cum sunt descoperiți evreii și sunt trimiși într-un lagăr de concentrare la Auschwitz. Și mă întreb de ce este necesar acest lucru.

Un timp el merse în tăcere alături de ea. Bastonul lui lovea aleea ritmic, ca o mașină care îl trăgea înainte.

— Este puțin mai complicat, spuse el în cele din urmă. După cum știți, gândirea național-socialistă pleacă de la convingerea că datoria supremă a unui popor este de a-și proteja sângele și rasa de influențe străine. Și noi nu facem altceva decât ceea ce evreii fac de milenii. Pentru ei nu există oroare mai mare decât aceea de a se amesteca cu neevreii. De pe la începutul ultimului secol s-a impus un curent, așa-numitul „iluminism”, care susține că toți oamenii sunt „egali” – ce înseamnă asta când este cât se poate de clar că nu este așa. Acest curent a condus atât la năzuința evreilor de a se amesteca printre alte popoare – adică la asimilare, cum se mai spune cât și la anularea interdicțiilor corespunzătoare de către alte popoare. De aceea pretindem pentru Ahnenpass

(document doveditor al calității de arian) o confirmare valabilă pentru toți strămoșii născuți după 1800, pentru că astfel putem constata că nu a avut loc o căsătorie cu evrei.

— Până la liceu am avut o prietenă care nu știa că este evreică. A emigrat cu familia în America și de atunci nu am mai auzit nimic despre ea.

Ludolf dădu din cap grav:

— Da, există multe astfel de istorii. Din păcate se poate spune că este un comportament tipic pentru evrei.

— Cum așa?

Încet chestiunea devenea tot mai personală. Nu voise asta, dar acum, când se redeșteptase amintirea lui Ruth, nu se mai putea opri. Încă o mai durea.

— Era atât de bună la germană… Știa pe dinafară incredibil de multe poezii de Goethe, Rilke, de toți poeții… Ce era atât de periculos la prietena mea, de trebuia să dispară?

Ludolf se opri și o privi pierdut în gânduri.

— Da, este greu de înțeles. Dacă ai în vedere cazuri singulare, nu se mai înțelege nimic. Dar dumneavoastră trebuie să priviți un popor în întregul lui. Probabil că inițial evreii au fost un popor ca toate celelalte. Dar din cauza faptului că au fost alungați și s-au împrăștiat în întreaga lume, prin lipsa unei patrii stabile timp de secole au ajuns un popor care și-a pierdut contactul cu pământul. Doar un popor legat de pământ poate deveni creator, poate ajunge la performanțe culturale reale. Un popor care pierde acest contact se transformă într-un element dezagregator al poporului-gazdă și îi va aduce doar nenorociri.

El înfipse bastonul în terenul nisipos, apoi continuă:

— De aceea evreii trebuie scoși complet din spațiul vital al poporului german. Este strict necesar pentru autoprotecție. Având în vedere situația de război, nu ne rămâne decât internarea în

lagăre a evreilor rămași, pentru a-i separa de germani, dar asta firește că nu poate fi decât o măsură temporară. La începutul anului, pe 20 ianuarie, la Berlin-Wannsee a avut loc o conferință, la care reprezentanții de frunte ai regimului au pus la punct o soluție definitivă a problemei. Deciziile sunt încă secrete, dar din câte știu eu, este vorba de a da evreilor un stat propriu, în care să fie duși toți fără excepție, pentru a recăpăta contactul cu pământul și pe parcursul poate al câtorva secole să se asaneze ca popor. Se mai vorbește că se intenționează ca după terminarea războiului să li se dea Madagascarul, dar nu știu sigur asta.

— Madagascar? repetă mirată Helene. Asta este o insulă.

Unchiul Siegmund scrisese odată un reportaj despre ea. Își amintea vag fotografiile cu animale asemănătoare maimuțelor, cu blană neagră și albă și cu ochi mari, galbeni.

— Da, dar este a patra insulă ca mărime din lume, cam de aceeași suprafață ca Germania și Italia la un loc. Acum este colonie franceză, în care trăiesc doar câteva milioane de locuitori, deci un spațiu mai mult decât suficient. O altă posibilitate ar fi să se dea evreilor Palestina. Sioniștii din rândurile lor ar prefera-o. Înainte de război au emigrat foarte mulți evrei în Palestina. Problema este că arabii care trăiesc acolo nu îi vor. Dumneavoastră ar trebui să priviți totul ca pe o problemă medicală, modul acesta de a gândi ar trebui să vă fie familiar. Totdeauna prima măsură este de a înlătura pericolul acut, abia după asta se vor lua măsuri pentru vindecare. Asta este, pe scurt, politica față de evrei urmărită de Reich.

Brusc, Helene se simți epuizată. Ceva din modul în care spusese el toate acestea o dezorienta: totul era atât de sincer și corect și totuși suna atât de fals. Ea nu mai știa ce să creadă și mai ales nu știa ce să spună.

Salvarea îi veni de la sunetul care se auzi din buzunarul interior al pardesiului bărbatului.

Ludolf se încruntă.

— Vă rog să mă scuzați. Bănuiesc că este o urgență.

— Nicio problemă, spuse Helene și se retrase discret câțiva pași, în timp ce el scotea telefonul. Îl auzi răstindu-se la apelant:

— Am ordonat ca doar în caz de…

Apoi amuți, ascultă atent mormăind din când în când „hm…”, „da…” sau „înțeleg…” În final zise:

— Bine. Procedați așa. Vedeți ca acest Matthai să nu afle nimic, iar eu vin cât se poate de repede.

Încheie convorbirea, băgă telefonul înapoi în buzunar și se apropie vizibil neliniștit de Helene.

— Îmi pare rău, sarcinile mele nu îmi permit să întrerup contactul permanent cu serviciul meu, trebuie să fiu mereu disponibil.

— Nu face nimic, spuse Helene.

— Și este și mai rău că s-a întâmplat ceva care face inevitabilă întreruperea acestei minunate plimbări. Trebuie să mă întorc și să încerc să mai salvez ce se mai poate salva.

Helene simți ușurarea ca pe un duș cu apă caldă. Abia se stăpâni să nu zâmbească. În loc de asta, cu o expresie pe care o voia împietrită, întrebă:

— Îmi pot permite să întreb ce s-a întâmplat?

— Dumneavoastră puteți să întrebați, dar din păcate eu nu vă pot răspunde, ripostă Ludolf aplecând capul într-o parte.

— Atunci, zise Helene, să luăm lucrurile așa cum sunt.

Se întoarseră pe aleea care ducea la clădire. Pe drum, Ludolf îi destăinui agitat și confuz – era evident că telefonul îl zdruncinase – că intenția lui fusese „să adâncim încrederea între noi”, cum se exprimă el, în speranța că „într-o nu prea îndepărtată zi, dumneavoastră veți considera că nu ar fi nepotrivit să vă cer mâna”.

Helene simți că un cuțit îi străpunse inima și toată ușurarea ei dispăru.

— Poate că nu ar trebui să grăbim lucrurile, răspunse ea cu o voce care i se păru străină. Eu nu mă simt încă pregătită pentru un asemenea pas.

— Înțeleg.

Blestematul de baston! Boc! Boc! Boc! Părea că îi străpungea creierul, ca o picătură chinezească.

— Dar ceva îmi spune că noi suntem făcuți unul pentru celălalt și eu am deplina convingere că într-o zi și dumneavoastră veți ajunge la aceeași concluzie. Cel puțin permiteți-mi să sper asta.

Nu fu în stare să spună nu.

— Oricum nu aș putea să vă împiedic.

El păru să înțeleagă vorbele ca o încurajare! În orice caz surâse într-un fel ce îi făcu chipul strâmb și mai respingător și se grăbi să o asigure:

— Firește că v-ați dat seama de asta. Nu aș încerca să păcălesc o femeie! Deci eu sper în continuare și am să revin. Rămâne așa?

— Da, sigur, răspunse Helene spunându-și în sinea ei că și ea tot asta spera: ca toată povestea să se împotmolească de la sine.

46.

Sosi în sfârșit și ziua de luni și se putu refugia la agenție, departe de familie, care nu mai contenea să ridice osanale lui Ludolf von Argensleben. Ce plăcere să intre în birou, în imperiul ei, liniștit, curat, pașnic, cu perdelele de camuflaj trase de la fereastră, pentru a lăsa să pătrundă lumina zilei, care cădea pe suprafețele netede, pe lemnul sclipitor al mesei ei de lucru, pe parchetul cald și galben ca mierea și pe carcasa din oțel lăcuit în gri a computerului.

Primul mesaj care îi apăru imediat ce deschise computerul venea de la Adamek și era încă din seara zilei de vineri: Discuție luni, ora 9:30, în biroul meu!

Era de așteptat, își spuse Helene, deși avu o strângere de inimă: Ce i-o mai fi trecut prin cap? Iarăși exista pericolul ca Arthur să fie descoperit? Dacă da, va reuși ea să îl înlăture?

Vând-nevrând trebuia să aștepte discuția. Până atunci mai avea însă timp și se gândi să facă o interogare pentru care ar fi dorit să pedaleze chiar ieri-seară până la agenție, dacă nu ar fi trezit suspiciuni: Cu cine vorbise la telefon Ludolf ieri la prânz din parcul Ilm?

Nu ar fi putut să spună de ce voia să afle asta, dar știa că era o informație care îi era la îndemână, în ciuda faptului că accesul la datele lui era restricționat.

Solicită harta Germaniei, focaliză pe Weimar până când pe întreg ecranul apăru parcul Ilm. Unde se aflau ei când sunase telefonul? Pe aleea principală, pe colina de la mijlocul distanței dintre Pogwischhaus și Haus am Horn. Reținu coordonatele și le transferă la localizarea telefonului.

Nici nu trebuia să îl localizeze precis, pentru că la ora aceea în toată zona s-a efectuat o singură

convorbire, și anume între un număr la care nu figura proprietarul – acesta trebuia să fie numărul de telefon al lui Ludolf, pe care ea și-l notă cu grijă – și numărul unui anume Heinz Perlinger, SS obersturmführer din Reichssicherheits-Hauptamt, diviziunea VI D, care se ocupa de informații externe vest/sfera de influență anglo-americană.

Heinz Perlinger se afla în momentul convorbirii în Bremen, în apropierea portului.

Helene privi ecranul, medită și se încruntă. Auzise numele Matthai. Matthai… Bremen… port…? Nu era acel – cum se numea? Wilhelm? Matthai de la poliția portuară Bremen?

Ce treabă avea Ludolf cu el?

Pe calea aceasta firește că nu avea cum să afle, dar acum știa cel puțin că Ludolf făcea parte din SS și lucra pentru RSHA, probabil în spionajul extern.

Pesemne că el cunoștea de mult tot ce îi povestise despre ea. Probabil de aceea avea senzația de impostură, că era ceva putred în discuția lor.

Simți cum i se face pielea ca de găină.

Coborî privirea pe degetele ei, care pluteau deasupra tastaturii. Chiar va face ceea ce îi trece prin minte? Era riscant, cu siguranță. Și ceea ce făcuse vineri seara fusese riscant, însă acum, astăzi, în această dimineață de luni, când toți erau aici, proaspeți și odihniți după sfârșitul de săptămână, nu era doar mai riscant, ci de-a dreptul o nebunie.

Dar nu putea face altfel. Trebuia să afle unde se dusese Ludolf, după ce o lăsase acasă.

Și degetele începură să acționeze. Îi dădură cel mai înalt nivel de acces. Apelară urmărirea telefoanelor. Tastară numărul lui Ludolf și indicară momentul căutării: ieri după-amiază, după ora 16:00.

El plecase din Weimar pe autostrada spre Kassel, trecuse prin Braunschweig și Hannover

spre Bremen.

Și apoi? Mai departe nu mai știa. Nu știa nici măcar de ce era atât de important pentru ea. Ci doar că avea o importanță.

Chibzui. Urmărirea telefonului se încheie. Nu cuteză să îl asculte.

Dar se opri exact în momentul în care era pe punctul de a tasta revenirea la nivelul ei normal de acces. Dacă tot ajunsese aici… dacă tot era în zona accesului nelimitat… atunci de ce să nu vadă ce se hotărâse la acea conferință menționată de Ludolf?

Nu știa dacă avea acces de la NSA la protocoalele secrete ale SS-ului, dar putea să încerce să afle. Și ce să vezi? Avea! Erau mii, clasate pe servicii și birouri, putând fi căutate după participanți, dată și cuvânt-cheie.

Helene nu cunoștea participanții, dar știa data: 20 ianuarie 1942. Și un cuvânt-cheie: Berlin, Wannsee.

Asta era. Documentul purta denumirea *BP 1942-02-20*? *Berlin „soluția finală”* și era clasificat *strict secret*, ceea ce însemna că cineva cu nivel de acces obișnuit nu putea să îi vadă nici măcar denumirea.

Helene îl deschise. Pe primul rând se repeta avertizarea: *Strict Secret*! Iar dedesubt scria *Proces-verbal*.

> *20.1.1942 Berlin*, *Grossen Wannsee*
> *Nr.56/58 discuție privind soluția finală în problema evreilor*, *cu participarea*:
> *Gauleiter Dr. Meyer și Reichsamtleiter Dr. Leibbrandt*.
> *Ministerul pentru Teritoriile Ocupate din Est*
> *Staatssekretär Dr. Stuckart*, *Ministerul de Interne*
> *Staatssekretär Neumann*, *însărcinat cu planul pe patru ani*

Staatssekretär Dr. Freisler, Ministerul Justiției
Staatssekretär Dr. Bühler, Serviciul Guvernatorului General
Unterstaatssekretär Luther, Ministerul de Externe
SS-Oberführer Klopfer, Cancelaria Partidului
Ministerialdirigent Kritzinger, Cancelaria Reichului
SS-Gruppenführer Hofmann, Oficiul Central pentru Rase și Colonizare
SS-Gruppenführer Müller și Obersturmbannführer Eichmann, Reichssicherheits-Hauptamt
SS-Oberführer Dr. Schöngarth și SS-Sturmbannführer Dr. Lange, Sicherheitspolizei și SD
Gazdă: SS-Obergruppenführer Heydrich, șef al Sicherheitspolizei și al SD

Helene dădu paginile în continuare, parcurgând în fugă textul în germana oficială seacă. Primele două capitole treceau în revistă desfășurarea de până acum a „respingerii evreilor din spațiul vital al poporului german", listând câți evrei au fost determinați să emigreze (aproximativ 537 000), arătând cum au fost finanțați fără împovărarea trezoreriei Reichului (și anume prin evreii din străinătate și din interior) și se încheiau cu fraza:

Între timp, Reichsführerul SS și șef al Poliției Germane, având în vedere pericolul unei emigrări în timp de război și luând în considerare posibilitățile estului, a interzis emigrarea evreilor.

Helene se opri. Era ceva ciudat. Nu se potrivea cu ceea ce îi relatase Ludolf despre soluții.

Poate că asta era doar o măsură temporară. Și citi în continuare.

> *În locul emigrării, a apărut ca posibilitate de rezolvare, după aprobarea corespunzătoare de către Führer, evacuarea evreilor în est.*

Apoi era trecut numărul evreilor care mai locuiau în fiecare land – în total 11 milioane – și se analiza în detaliu câți metiși și câte căsătorii între metiși și germani vor rezulta, dar despre Madagascar și Palestina nu exista nicio mențiune. Sau…? Nu cumva trecuse ea cu vederea ceva?

Nedumerită, Helene o luă de la capăt. La a doua citire, mai atentă, dădu de un fragment în care se vorbea despre ce trebuia să se petreacă până la urmă cu evreii.

> *Escortați, ca urmare a soluției finale, evreii trebuie să ajungă în est, mobilizați la muncă obștească. În coloane mari, separați pe sexe, cei apți de muncă vor construi drumuri în aceste zone și mare parte dintre ei vor dispărea pe cale naturală.*
>
> *Eventualele resturi – va fi vorba fără îndoială de cei mai rezistenți – vor fi tratați corespunzător, pentru că reprezintă selecția naturală și vor fi baza unei noi construcții evreiești.* (*Vezi experiența istoriei.*)
>
> *Ca urmare a punerii în practică a soluției finale, Europa va fi pieptănată de la vest la est. Teritoriul Reichului inclusiv protectoratul Boemiei și Moraviei, măcar din motivele legate de problema locuințelor și a celorlalte necesități social-politice, chiar de la început.*

Evreii evacuați vor fi mai întâi duși în așa-zise ghetouri, pentru ca de acolo să fie transportați mai departe în est.

Helene simți că i se întoarce stomacul pe dos. Acesta era planul? Evreii să fie puși să construiască drumuri în est, până când mare parte dintre ei vor muri, pentru ca restul… *să fie tratați corespunzător*? Asta ce însemna? Corespunzător cu ce? La ce tratament se făcea referire?

Asta nu se explica, dar Helene avea bănuieli sumbre. Încă îi mai răsunau în urechi vorbele lui Himmler din acea sală despre dușmănia dintre evrei și poporul arian, de lupta dintre ei, „căreia îi va supraviețui doar unul dintre cele două popoare". Dacă nu se intenționa eliberarea evreilor internați… putea însemna doar că se voia uciderea tuturor acestora!

În cele din urmă era un sâmbure de adevăr în zvonurile care circulau, conform cărora în timpul campaniei din est, SS-ul împușcase mii de evrei polonezi și ruși, doar pentru că erau evrei.

Și Madagascarul? Madagascar era doar o minciună.

Privirea îi căzu pe ceas. Nouă și douăzeci și cinci! Era momentul să plece spre Adamek. Helene închise documentul, opri accesul la arhiva SS, reveni la nivelul ei normal de acces și șterse toate urmele activității. Apoi închise computerul, își luă notesul, creionul și cheia biroului.

Mâinile îi tremurau. Încă era stăpânită de o oroare nevăzută, imensă. Voiau pur și simplu să îi omoare pe evrei, pe toți. Iar ea, Helene Bodenkamp, contribuise deja la asta. Toți evreii găsiți în ascunzătorile lor datorită programului ei au fost transportați în est.

Închise ochii, încercă să respire calm și adânc. Nu va folosi nimănui dacă acum se va prăbuși sub privirile tuturor. Nimănui.

Când redeschise ochii era nouă și jumătate. Va întârzia, își înșfăcă lucrurile, încuie biroul și o luă la fugă.

•••

Nimeni nu spuse o vorbă despre faptul că întârziase. La masă ședeau Lettke și șeful, care nici măcar nu se uită la ea. La semnul secretarei agitate, intră și se așeză automat pe același scaun pe care șezuse vineri. Instinctiv, se făcu mai mică, de parcă așa ar fi putut deveni invizibilă.

— Extrem de dezamăgitor, încheie Adamek, având în față lista trimisă de Helene prin Elektropost, pe care, în timp ce vorbea, o împingea înainte și înapoi.

— Chiar am crezut că este o idee bună.

— Și chiar era, spuse Lettke, care părea că voia să își mai liniștească șeful. Numai că uneori, deși este bună, o idee nu funcționează.

Adamek îl privi supărat, încruntat.

— Ați testat și alte combinații?

Lettke ezită și îi căută privirea Helenei pentru a-i cere ajutorul.

— O mulțime, interveni aceasta. Tot ce putea fi luat în considerare. Dar combinația dintre scara pentru pod și toaleta de camping, cumpărate la scurt timp una de alta, a fost singura cu adevărat sigură. Cele mai multe variante au dat erori în nouăzeci la sută dintre cazuri, ceea ce eu consider inacceptabil.

— Firește că aveți dreptate. Cu degetele răsfirate, Adamek trase spre el lista, o privi ca și cum ar fi vrut să se asigure că nu se modificase nimic de când o privise ultima dată. Și adăugă: Ceea ce mă miră însă pe mine este că această interogare dă rezultate doar la Berlin.

Helene, pe care acest lucru nu o mira, zise:

— Eu am limitat interogarea la Berlin din motive de timp. Cum arată situația în alte părți, va trebui să vedem.

— Am făcut eu asta. Adamek se rezemă de spetează și își împreună mâinile. Am rugat-o pe Fräulein Jersch să realizeze o interogare de probă peste tot în Reich.

Lettke își privi ceasul.

— Da? Când a făcut asta?

— Ieri după-amiază, am rugat-o să își sacrifice duminica. Adamek făcu un gest cu mâinile interpretabil ca o scuză. Vă rog să nu vedeți în asta un semn de neîncredere. Pur și simplu am vrut să o facă cineva absolut neutru, neinfluențat.

Helenei îi păru că toți cei din încăpere îi auzeau bătăile inimii:

— Și? întrebă ea cu teamă. Care a fost rezultatul?

Lettke strânse din buze atât de tare, încât acestea se albiră, și se uită la ea.

— Cum am spus: nimic, răspunse Adamek. În tot Reichul nimeni nu a mai cumpărat în aceeași perioadă o scară pentru pod și o toaletă de camping. Asta s-a întâmplat doar la Berlin.

Helene își spuse că poate exagerase.

Lettke își drese glasul:

— Păi, Berlin este orașul cu cel mai înalt nivel de trai din Germania. Poate că în altă parte oamenii nu dispun de suficienți bani? Eu cred, să fiu cinstit, că taxele bancare cresc în fiecare an. Între timp au ajuns la un nivel dureros pentru cei mai mulți oameni și nu există altă opțiune. Acum nu se mai țin bani sub saltea, taxele trebuie plătite. Și mai este și programul de economisire obligatorie „Eiserne Sparen”, potrivit căruia zece procente se îngheață în cont și nu mai pot fi cheltuiți, ceea ce practic înseamnă că nu îi ai. Așadar, trebuie să luăm în considerare că majoritatea oamenilor care ascund pe cineva nu își pot permite cumpărături costisitoare și că aceștia sunt constrânși să recurgă la alte soluții.

— Și care ar fi acele soluții? întrebă Adamek.

Lettke ridică din umeri:

— Asta nu știm.

— Sau, interveni timid Helene, nu sunt ascunși atâția oameni câți credem noi.

— Ba da, ripostă Adamek, am primit o listă de la Ministerul de Interne, mai exact de la Oficiul Central pentru Emigrarea Evreilor. Cuprinde numele și diverse date ale evreilor despre care nu se cunoaște că ar fi emigrat, dar pe de altă parte nici nu ar fi fost deportați. Sunt mii de nume și acești oameni trebuie să fie undeva!

Helene, care un moment sperase că va rezolva ușor căutarea ascunzătorilor, se prăbuși în sine. Nu o să meargă. Firește că nu va merge. Toți locuitorii Reichului german erau înregistrați, de când Bismarck pusese să fie importate din Anglia primele mașini analitice, care să facă acest lucru. Pe vremea aceea funcționau cu cartele perforate, dar ulterior fusese doar o chestiune de zile ca datele să fie prelucrate pe computerele electronice.

Șeful se deplasă cu scaunul lui rulant la birou și luă un bilet pe care era notat locul din depozitul de date unde se afla lista menționată.

— Asta ar fi o apreciere pe care am putea-o urmări, spuse el după ce reveni. Valorificăm datele din telefonie, poșta electronică, traficul de știri, datele bancare și așa mai departe, ca să vedem cu cine au avut contacte cei ascunși, deoarece este foarte probabil să fi găsit adăpost la germanii cu care se cunoșteau bine.

Helenei i se tăie respirația.

— Dar… acesta ar fi un program *uriaș*!

— Da, îmi dau seama, Fräulein Bodenkamp. Dar dacă nu îl facem noi, îl fac programatoarele de la RSHA. Și dacă îl fac ele, cineva din guvern se va întreba de ce mai este nevoie de noi. O întrebare la care nici eu nu aș avea un răspuns, sincer vorbind. Înțelegeți? Trebuie să oferim ceva repede, altfel cel târziu de Crăciun vom stinge luminile la NSA.

Helene puse mâna pe notesul ei, luă creionul, verifică în gând structurile tabelelor, derulările,

rutinele de comparare, își aminti modelele de programare. Era imens, dar putea să îl facă. Și dacă la final va funcționa? Dacă pe listă avea să apară și Avraham Stern? Un program funcțional va stabili evident că acesta era bun prieten cu fermierul Hermann Scholz, că acesta este tatăl Mariei Aschenbrenner. Și pe urmă?

— Mă întreb, interveni Lettke, îndreptându-și spatele de parcă ar fi dormit prost, dacă nu ar fi bine să valorificăm datele referitoare la consumul de curent electric al gospodăriilor germane. Imaginându-mi o ascunzătoare ca acelea descrise în rapoarte, am în fața ochilor un spațiu ascuns, care are nevoie de multă lumină electrică, poate și de încălzire electrică și chiar de un sistem electric de aerisire. Îmi închipui că existența unei asemenea ascunzători ar trebui să ofere un cu totul alt profil al consumului decât al unei gospodarii obișnuite, unul care poate fi recunoscut.

Helene, care la spusele lui Lettke se sperie, deoarece acesta părea să fi avut în vedere exact ascunzătoarea lui Arthur, interveni cu o energie poate prea mare:

— Eu nu cred că asta va funcționa. Obișnuința și condițiile de trai diferă mult. De exemplu, o mașină de spălat veche consumă de trei ori mai mult curent decât una modernă. Și în privința dimensiunilor locuinței există diferențe enorme. De exemplu, locuința părinților mei este uriașă. Avem mai mult de douăzeci de camere cu lămpi funcționale. Și mai există diferențe între cele care au încălzire cu lemne ori electrică.

— Fără îndoială, o întrerupse Adamek, dar se poate vedea din tabelul de cumpărături cine are o mașină de spălat nouă. Și cine folosește încălzirea electrică. Lucrul acesta este consemnat de asemenea undeva.

Lettke ridică mâna.

— Nu terminasem. Eu mă refeream în primul rând la orașele în care s-a introdus, de pe vremea

Republicii, așa-numitul „contor inteligent de curent”. Deci la orașe ca Weimar, Kassel, Hannover, München, Hamburg, părți din Berlin, Dortmund, nu le știu pe dinafară pe toate. Ideea de bază este că aceste contoare pot fi interogate prin Rețeaua internațională și această interogare se realizează la fiecare oră. S-a pretins că sistemul s-a introdus pentru a controla mai bine consumul de curent electric, în realitate s-a introdus pentru a angaja mai puțini cititori de contoare.

— Îmi amintesc de asta, zise Adamek. O măsură extrem de neinteligentă în condițiile șomajului de atunci.

— Da, dar acum ne poate fi de folos, reveni Lettke. Eu îmi amintesc vag de o analiză științifică referitoare la ce se poate stabili printr-un asemenea profil al consumului. Era impresionant. De exemplu, dacă s-ar îndesi citirea consumurilor să zicem o dată pe minut, ceea ce era tehnic posibil, pe baza consumului de curent se putea stabili ce program de televiziune vizionează cei din casă în acel moment.

Adamek mormăi:

— Asta o știm și noi.

— A fost doar un exemplu, zise Lettke. Clenciul este că obișnuințele unei gospodării în privința consumului definesc un profil tipic al consumatorului – care dacă se modifică brusc, poate fi un indiciu că acolo este ascuns cineva.

Șeful căzu pe gânduri. Probabil, se gândi la Helene, fără să își dea seama, acesta se deplasă ușor cu scaunul înapoi, apoi reveni.

— Și cum ați proceda concret? vru el să afle.

— Trebuie revăzute rapoartele SS-ului. Dacă îmi amintesc bine, câteva adrese se aflau în centru, în Wedding, în Köppenick, deci în zone în care sunt instalate contoare inteligente. Ceea ce înseamnă că acolo există profiluri de consum orare. Vom cerceta dacă există caracteristici diferite în cele cu ascunzători. Dacă da, vom căuta

alte orașe cu astfel de contoare și vom alege la întâmplare câteva cazuri – poate cele în care atrage atenția și un consum mai mare de calorii, pe care noi l-am stabilit, dar care nu a fost concludent. Vom da apoi aceste adrese Gestapoului și vom aștepta să vedem rezultatele.

— Bine. Adamek dădu afirmativ din cap. Apucați-vă de treabă. Dar țineți-mă zilnic la curent. Important este să putem prezenta rezultate rapid. Aveți nevoie și de ajutorul altor programatoare?

— Nu, răspunse hotărât Lettke. Ar fi mai curând contraproductiv. Fräulein Bodenkamp și cu mine am devenit între timp o echipă echilibrată, a cărei supradimensionare ar încetini inutil sistemul.

Adamek luă lista cu Berlinul și se îndepărtă puțin de masă.

— Așadar, la treabă. Aștept primul raport de la dumneavoastră în seara aceasta.

•••

Când se întoarse în birou, gândurile Helenei se zbăteau ca o pasăre într-o colivie scuturată cu putere. Era cert că ideea lui Lettke va funcționa, de lucrul acesta era convinsă. Asta însemna că ea va contribui și mai mult la condamnarea unor oameni care vor fi duși în lagăre, în care îi aștepta moartea. Dar marea ei grijă era în realitate că în urma acestor căutări va atrage atenția și gospodăria soților Aschenbrenner. O fermă țărănească nu era o gospodărie obișnuită și gospodăriile țărănești nu erau identice, aveau mașini agricole diferite…

— Vă rog să veniți un moment la mine în birou, o smulse vocea lui Lettke din gândurile ei.

Luată prin surprindere, Helene dădu din cap.

— Da, desigur.

Apoi începu calvarul. Amintirea acelui moment rușinos, a situației penibile de a fi descoperită ca hoață de prezervative. Exista ceva în vocea lui Lettke care îi amintea de toate acestea. De ce oare? Ce voia de la ea?

Ea îl privi cum descuie biroul, îl urmă ezitant și aşteptă ca el să închidă uşa.

Se părea că nu ştia cum să înceapă. Se plimba prin faţa ferestrei frecându-şi mâinile, gânditor.

— O întrebare, zise el în cele din urmă oprindu-se şi privind-o cercetător: Aţi accesat vreodată în mod nepermis date protejate?

47.

Povestea cu Vera Schneider nu îi dădea pace lui Lettke. Pentru a-i citi corespondența în liniște pe Rețeaua internațională, venise la serviciu și sâmbătă. Asta contrar obiceiurilor sale de a nu crea suspiciuni. Dar portarul dăduse binevoitor din cap și spusese că trebuiau să facă toți tot ce puteau pentru patrie.

Pe Eugen Lettke patria nu îl interesa nici cât negru sub unghie. El făcea ce putea pentru el însuși.

Totuși, răspunsese „Da, da" afișând o mină ce voia să spună că „datoria-i datorie", care îi dispăru însă imediat ce intră în clădire.

După comunicarea prin care Vera Miller îi vestea prietenei sale căsătoria, trecu ceva vreme până îi scrise din nou Gertrudei. Tânăra pereche locuia în acel moment foarte strâmtorat în camera de student a lui Paul Miller, dar se afla în căutarea unei locuințe mai potrivite, ceea ce în aglomeratul New York numai simplu nu era. Plus că trebuia să o și plătească.

Printr-un șir de scrisori, Vera Miller zugrăvea aventurile trăite în timpul vizionărilor ofertelor: apartamente în cartiere jalnice locuite de negri, proprietari care pe lângă plata chiriei solicitau să le plimbe câinii, să aibă grijă de bunica infirmă și altele asemenea. Plus viața cotidiană din America.

> *Regret că telefonul meu mobil din țară nu îmi mai este de niciun folos. Paul zice că aici tehnica este complet diferită. În America, telefoanele mobile nu sunt atât de populare ca la noi, ci foarte scumpe, fiind un privilegiu al celor bogați, în plus, în multe regiuni nici nu pot fi folosite. Nici nu este de mirare, la cât este de mare țara aceasta. În schimb se*

pare că fiecare american deține automobil, ceea ce având în vedere întinderea țării este iarăși normal. Noi încă nu avem mașină, dar Paul adună cu sârg oferte de la firmele de vânzări auto.

Tocmai se hotărâseră pentru o locuință în Brooklyn Williamsburg, când Paul Miller primi o ofertă de asistent la Berkeley, la universitatea din California. Ofertă cu privire la care tânărul doctorand nu stătu mult pe gânduri. Mai întâi pentru că acolo va colabora cu somități, printre care un laureat al premiului Nobel, de pe urma cărora va avea fără îndoială de profitat, chiar dacă – așa cum spunea el însuși – le va face acestora cafeaua. În al doilea rând, acolo le va fi mult mai ușor să găsească o locuință, poate una cu spațiu verde, unde copiii ar putea să crească în cele mai bune condiții. Și în al treilea rând, părinții lui trăiau în apropiere, ceea ce din perspectiva lui însemna un mare avantaj.

Nu și din punctul de vedere al Verei. *Desigur că părinții lui m-au primit cu brațele deschise și Betty pare să aibă un suflet bun, totuși nu mă încântă ideea de a mă muta de bunăvoie în apropierea soacrei mele*!

Dar în cele din urmă oferta era prea bună pentru a fi refuzată, așa că și-au luat catrafusele din New York și au traversat țara, pentru a se stabili în Berkeley-California, unde au găsit o căsuță.

Paul Miller a cumpărat convenabil un computer la mâna a doua, pentru a lucra acasă, computer conectat la rețeaua universității. De la acest aparat scria Vera cu noua adresă – **vera:miller::university:berkeley:usa** – scrisori electronice în care descria mai ales cum se acomoda la noua viață din mai totdeauna însorita Californie și ce dificultăți neașteptate întâmpinase: *Niciodată nu m-aș fi gândit că voi duce dorul ploilor îndelungate, al ceții și al zăpezii murdare*

din Berlin. *Lumina soarelui atât de puternică parcă mă îndeamnă să mănânc toată ziua dulciuri*.

Pe 4 ianuarie 1939 a venit pe lume copilul lor, o fetiță, pe care au botezat-o Jacqueline Beatrice, iar Vera Miller avea de acum alte griji. Copilul era un bebeluș plângăreț, care le toca nervii părinților și brusc Vera constată că soacra ei era de mare ajutor. *Între timp mi-a devenit mai apropiată decât propria mamă*, *mărturisea ea prietenei sale în scrisoarea din 12 martie*.

Din scrisorile ei rezulta că mediul universitar urmărea cu mai multă atenție evenimentele din Europa decât o făcea majoritatea populației Statelor Unite, neinteresată în mod special. Asta îi atrăsese atenția și lui Eugen Lettke în „proiectul America” și i se părea remarcabil că ea zugrăvea asta cu totul altfel, chiar dacă pe el îl plictiseau tot mai mult pasajele din scrisori privind bebelușul și dezvoltarea acestuia. Deschiderea mai mare se datora și faptului că la universitate erau foarte mulți evrei, care firește că erau mai interesați de soarta evreimii europene.

Pe măsură ce anul 1939 se scurgea, Vera Miller se simțea tot mai inconfortabil. Ea mărturisea prietenei sale: *Mă străduiesc să fiu o americancă perfectă și nu mă dau nemțoaică în fața tuturor*. *Din fericire*, *engleza mea pare să se fi îmbunătățit între timp*. *Oricum*, *aici multă lume vorbește o engleză de groază*, *fără ca asta să deranjeze pe cineva*. *Acum încerc să pătrund regulile jocului de baseball*, *care mie îmi pare a fi cel mai american dintre sporturi*, *dar probabil că odată și odată voi capitula și mă voi împăca cu gândul că sunt femeie și că nimeni nu se așteaptă în mod serios să am asemenea cunoștințe*.

În septembrie, când a început războiul, cele două prietene au schimbat febril mesaje pline de reciproce asigurări de amiciție, motivate de teama că Rețeaua internațională ar putea fi întreruptă între cele două țări.

Dar nu s-a întâmplat așa și curând tonul a revenit la normal.

Lettke își pierdea buna dispoziție pe măsură ce citea scrisorile următoare. Mai întâi pentru că ceea ce relata Vera Miller îl atâța tot mai puțin și îi părea tot mai banal, până și anecdote dintr-o viață fericită de familie cu un copil mic și obositor. În al doilea rând, pentru că îi devenea tot mai clar cât de lipsită de perspective reale era posibilitatea de a-și finaliza răzbunarea, în condițiile date. Vera Miller nu trăia chiar la celălalt capăt al lumii, dar era același lucru având în vedere că nu putea ajunge la ea cât era război.

Trecuse de mult de prânz, i se făcuse foame și dacă nu i-ar mai fi rămas doar două scrisori, s-ar fi oprit aici. Dar le va parcurge și pe acestea ca să termine treaba.

În penultima scrisoare Vera Miller scria:

> *Paul a aranjat să asist la „Școala de vară”* cum îi *spun ei*. *Adică le fac cafelele domnilor savanți*, *le servesc sandvișuri și ridic vesela folosită*. *Este palpitant să te afli printre atâția oameni deștepți*. *Discută*, *umplu tablele cu formule*, *din care eu nu pricep o iotă* (*și tu îți amintești că la școală nu eram tocmai slabă la fizică și la matematică*!) și se simte o atmosferă specială, *cum îmi imaginez că trebuie să simți atunci când se scrie istoria*. *Poate mai târziu se va spune că aici a apărut o teorie importantă a fizicii*, *cine știe*?
> *Betty se ocupă între timp entuziasmată de Jacqueline*, *care este bucuroasă* că bunica *este doar a ei – cu excepția dimineților*, *când noi trebuie să plecăm de acasă și ea protestează cu obișnuita-i fermitate*. *Dar până acum a cedat de fiecare dată repede și eu sunt hotărâtă*

să nu mă las șantajată, pentru că s-ar obișnui prost.
Printre fizicieni se află și câțiva germani. Când mă apropii de ei, aceștia nu se opresc din discuții, cum fac fizicienii americani, ci vorbesc în germană. Dr. Bethe, cu un nas borcănat și o frunte enormă, vorbește o germană foarte curată, Dr. Teller are sprâncene impresionant de stufoase și un accent care eu cred că este austriac. Mai este și reținutul Dr. Bloch, care vorbește în dialect elvețian. Eu mă prefac că nu îi înțeleg și că sunt americancă. De fapt, nu pot urmări ce discută – este mereu vorba despre nuclee de atomi, despre electroni și despre particulele obținute din dezintegrarea lor.
Dr. Oppenheimer, care conduce proiectul, mie mi se pare cel mai drăguț.

Oppenheimer. Mai auzise acest nume undeva. Lettke îl notă, făcu la fel și cu ale celorlalți. Poate vor reprezenta puncte de plecare pentru marele lui proiect lipsit de perspective.

A urmat scrisoarea datată la începutul lui august:

Gertrud,
Sper să mai primești această scrisoare. Este posibil să fie ultima înainte de o perioadă în care nu am să îți mai pot scrie.
Aici au fost oameni ai guvernului care m-au întrebat ore în șir despre tot ce are legătură cu Germania și se pare că Paul, Jacqueline și cu mine trebuie să ne mutăm. Nu am voie să spun nimănui unde.

Gertrud, *te avertizez*! *Se poate ca războiul să se încheie FOARTE curând și FOARTE brusc și nu va supraviețui NIMENI din Berlin*! *Te rog*, *te rog*, *te rog*, *fă tot ce poți și împreună cu ai tăi plecați din oraș*, *cu cât mai departe*, *cu atât mai bine*, *cel mai bine la munte*.
Salutări îngrijorate,
A ta Vera

•••

Helene citi atentă textul de pe monitor, analiză forma literelor, apoi din nou cuvintele și frazele. Din stradă se auzea zgomotul autovehiculelor; la venire văzuse că era un transport militar, probabil un tun antiaerian.

— Cine este Vera Miller? întrebă ea.

Lettke îi făcu semn să se oprească:

— Nu are importanță. Important este ceea ce a scris.

— Mă tem că nu vă pot urmări, zise Helene.

De fapt era încă șocată, crezând că Lettke a aflat ce făcuse ea vineri și de dimineață, când spionase planurile secrete ale guvernului. Treptat se lămurea însă că întrebarea lui vizase cu totul altceva.

Dar se simțea încă rău. Bine că îi oferise scaunul din fața computerului.

— Gândiți-vă la ce poate însemna asta! spuse Lettke vizibil emoționat. Femeia aceasta relatează despre o întâlnire a unor fizicieni de frunte, care a avut loc în această vară la universitatea din California. Am căutat numele menționate de ea. Există un important fizician atomist cu numele de Hans Bethe, născut la Strasbourg, care a fost profesor la Frankfurt, Stuttgart și München, până în 1933, când a părăsit Germania, pentru că mama lui este evreică. Există și un anume Edward Teller, evreu austro-ungar, cu doctoratul obținut în fizică la Leipzig. Și există și un fizician atomist Felix Bloch, născut la Zürich, de asemenea docent la Leipzig.

— Aha! exclamă Helene.

Vorbele lui îi vuiau în cap. Se întrebă cum se face că Lettke pare astăzi altul decât de obicei. Este nervos, abia se putea controla să nu izbucnească.

— Deci fizică atomică, continuă el agitat, fizica atomică se ocupă cu dezintegrarea nucleelor și altele asemenea. Este vorba despre radioactivitate, o radiație pe care nu o putem observa, dar care poate fi mortală. Wilhelm Röntgen, madame Curie și alții. Și acum a doua scrisoare! După scurt timp o avertizare și încă una drastică – este de presupus că această avertizare a fost cauzată de ce a auzit în discuția purtată în limba germană de acești trei fizicieni!

Helene confirmă:

— Așa lasă impresia, da.

Când vorbea despre această femeie, el părea confuz. Să fie această Vera Miller o fostă iubită a lui Lettke, pe care el să o fi spionat încălcând toate regulile?

— De exemplu ar putea fi vorba despre faptul că în America au început să lucreze la o armă radioactivă, spuse Lettke. O rază nimicitoare capabilă să radă de pe suprafața pământului un oraș întreg! O astfel de armă va doborî avioanele din zbor și va opri tancuri. Cu așa ceva războiul s-ar încheia foarte rapid.

Helene îl privi pe Lettke.

— Am văzut un film în care era vorba despre dezintegrarea atomului, își aminti ea. Se numea *Aur*, cu Hans Albers în rolul principal. Nu știu dacă îl știți, a fost difuzat de mai multe ori la televizor.

Lettke clătină din cap.

— În orice caz, despre așa ceva parcă era vorba. Despre cum se face aur din plumb.

— Aici nu este vorba despre așa ceva, o întrerupse Lettke.

Ea mai citi încă o dată fragmentul cel mai important: *Gertrud*, *te avertizez*! *Se poate ca războiul să se încheie FOARTE curând și FOARTE brusc și nu va supraviețui NIMENI din Berlin*!

Da, asta chiar suna ca o monstruoasă armă nouă.

— Și de ce îmi spuneți toate acestea mie? întrebă Helene.

— Pentru că dumneavoastră mă puteți ajuta să aflu mai multe despre asta. Lettke puse mâna pe monitor și adăugă: În computerele universității există probabil documente despre ceea ce au inventat acești fizicieni. Și dacă am înțeles eu bine, dumneavoastră ați participat la proiectul „Nisip mișcător", care se ocupa de infiltrarea în computerele americane. Înseamnă că știți cum se face asta.

Helene devenea tot mai bănuitoare. De unde știa Lettke asta? Șeful îi ceruse atunci să păstreze confidențialitatea și ea nu suflase un cuvânt nimănui despre munca la acel proiect.

— Nu ar fi cel mai simplu să îi spuneți lui Adamek despre cele două scrisori? întrebă ea nehotărâtă.

— Ar fi cel mai simplu, opină Lettke făcând și un gest hotărât, dar problema este și dacă ar fi cel mai inteligent. El începu să se plimbe între birou și fereastră, ca un tigru în cușcă. Trebuie să aveți în vedere situația în întregul ei. Ați înțeles asta din discuția care a avut loc. Adamek luptă pentru supraviețuirea noastră ca instituție de sine stătătoare. Ca să reușească asta, trebuie să dăm ceva care să convingă conducerea Reichului de dreptul nostru la existență. Ce se va întâmpla dacă noi vom trimite la RSHA doar aceste scrisori? Este foarte probabil să nu se întâmple nimic. Deoarece cui îi este subordonată cenzura poștei electronice? Exact, RSHA. Simplul fapt că ultimele două scrisori au trecut de filtru are implicații politice. Dacă ei ar trebui să recunoască și că noi am

descoperit ceva ce lor le-a scăpat, i-ar pune într-o poziție foarte proastă. Dacă vom încerca să minimalizăm chestiunea neavând nimic la mână decât scrisorile, ne-am ras. Atunci ei pot să susțină ce vor. În cel mai bun caz, Heydrich se va face că plouă și pe ascuns o să pună câțiva agenți externi să afle mai multe, iar noi, agenția, nu ne vom alege cu nimic, indiferent de ce vor descoperi. De aceea aș vrea să analizez cazul cât mai amănunțit, înainte de a i-l prezenta lui Adamek. Dacă el spune apoi „asta-i urma scăpată RSHA-ului și asta se află în spatele ei" – și admițând că în spatele ei este ceva baban, de exemplu o armă cu radiații ucigătoare atunci Himmler va spune că NSA este necesară ca să descopere greșelile RSHA-ului. Și astfel noi vom fi asigurați cel puțin până la încheierea războiului.

Aceste idei i se păreau foarte ciudate Helenei, dar ea înțelese ce urmărea el. El făcuse această descoperire – indiferent pe ce căi și din ce motive – și voia să o exploateze cât mai mult posibil în interes propriu și, întâmplător, ceea ce era cel mai bine pentru el era cel mai bine și pentru agenție și pentru angajații ei.

— Deci dumneavoastră vreți să faceți pe spărgătorul de blocade de unul singur, constată ea.

— Exact.

— Și evaluarea profilurilor de consumatori de curent electric?

Lettke dădu din cap nerăbdător.

— O vom face după aceea. Îi povestesc eu ceva lui Adamek, ca să câștigăm timp.

— Hm…

— Nicio grijă, de data aceasta nu va trebui să faceți singură evaluările. Promit.

Ciudat, cât de zelos era astăzi. De parcă își uitase aroganța acasă.

Și în birou mirosea altfel decât de obicei. Era un miros puternic. Mai masculin? Mirosea de parcă Lettke găzduise un taur. Mirosul care plutea în

încăpere îi amintea de practica ei la ferma părinților Mariei și în mod special de acea zi fierbinte de vară, când fusese adus taurul de prăsilă și când văzuse pentru prima dată cu ochii ei așa-zisele „realități ale vieții”.

— Pot să încerc, răspunse ea. Dar nu merge de aici.

— O puteți face de la computerul dumneavoastră.

— Nici de acolo nu merge. Ea îi explică faptul că atunci când a lucrat la proiectul „Nisip mișcător” accesul la computerele din America se făcea exclusiv de pe un computer de la departamentul tehnic, care nu era legat la rețeaua Agenției Naționale de Securitate.

— De ce? se miră Lettke.

— Pentru că exista pericolul ca din America cineva să încerce să pătrundă la noi pe aceeași cale. Dacă reușea și computerul se conecta la rețeaua noastră, avea acces la toate datele noastre.

— Strălucită idee, recunoscu Lettke și se încruntă mai tare. Dar de pe computerul meu pot să accesez forumuri și ziarele americane, precum și altele? Am făcut asta ani buni.

Helene ridică din umeri.

— Nu este același lucru. Nu cunosc dedesubturile tehnice.

Kirst încercase să i le explice, dar ea nu înțelese niciun cuvânt. Dacă intri pe un forum ori citești un text publicat, îi spusese el, este ca și când te-ai uita la vitrina unui magazin. Dacă te loghezi la un calculator pentru a-l folosi, pentru a-i accesa datele și așa mai departe, este ca și cum ai intra în magazin și în acest fel ai fi remarcat de proprietarul acestuia.

— Asta înseamnă că trebuie să lucrăm de pe acel calculator? întrebă Lettke.

— În cazul în care mai există.

El se scărpină în bărbie. Evident, acesta era un obstacol pe care nu îl luase în calcul.

— Bine, am să încerc să rezolv problema asta. Cel mai bine ar fi ca dumneavoastră să mai studiați până atunci profilul consumatorului de curent electric. Vă anunț când aflu ceva.

•••

După ce se gândi puțin, Eugen Lettke se duse la Rosemarie Völkers. O decizie înțeleaptă. Dacă s-ar fi dus la Adamek, acesta i-ar fi pus întrebări penibile, cum ar fi dacă nu primise cu totul altă sarcină.

Völkers, o înfocată admiratoare a lui Hitler și fidelă membră a partidului și a doctrinei acestuia, în special a teoriei rasiale, vedea în el un reprezentant ideal al rasei ariene, despre care se spunea că ar fi cea care dăruise omenirii întreaga cultură. Știa că ea era foarte impresionată de el.

Lettke profitase cu plăcere de această prejudecată, deși nu o împărtășea. Inițial, această idee i se păruse măgulitoare. Dar la un moment dat băgase de seamă că dintre toți eroii germani ai culturii, pe care partidul îi prețuia atât de mult – Goethe, Schiller, Mozart și așa mai departe –, niciunul nu fusese blond și nu avusese ochi albaștri. Nemaivorbind de cei din conducerea Reichului.

Aceste idei le păstra însă pentru sine. Dar când intră maiestuos la Völkers, aceasta se topi ca o lumânare de ceară. Astfel că puțin mai târziu părăsi biroul acesteia având cheia și o adresă semnată și ștampilată către departamentul tehnic, care trebuia să îi acorde tot sprijinul.

O luă pe Bodenkamp, care se apucase între timp să studieze cu râvnă profilurile consumatorilor de curent electric. Cobora scările spre subsol, în urma ei, pentru că ea cunoștea drumul, și o studia din spate. Ca totdeauna, își ținea strâns la pieptul plat notesul și creionul, de parcă s-ar fi temut că în orice moment dintre coloane va țâșni un demon care i le-ar smulge.

Era de necrezut că femeia aceasta avea un iubit secret. Ar fi vrut să știe cine era. Poate că într-un moment de liniște va încerca să îi pună câteva întrebări ca să îi afle secretul. Doar din curiozitate. Ce bărbat avea niște gusturi atât de stranii?

Deși se putea ca povestea să fie de domeniul trecutului. De fapt, cât timp trecuse de când îi furase cutia cu prezervative? Mult. Probabil că le terminase de mult, dar nu îl întrebase de unde le procurase.

Dacă îl va ruga, îi va mai procura. Imaginea cu el dându-i o cutie, cu alte cuvinte având-o la mână cu viața ei intimă, îl excita.

Coborau în adâncurile sumbre ale clădirii. Nobila marmură de pe timpul imperiului lăsa locul pietrei, lumina puternică a policandrelor era înlocuită de sclipirea becurilor gălbui din spatele grilajelor. Bodenkamp pășea voinicește, cu o hotărâre care mai că îl făcea invidios, pentru că ea cunoștea acest loc și el nu.

În cele din urmă ajunseră în fața unei uși cu cadrul de aramă, pe care era fixat vulturul imperial, plin de cocleală și mucegai. O imagine foarte potrivită, își spuse Lettke.

Aici era nevoie de cheia pe care o avea el. O vârî în broască și o întoarse. Se deschise surprinzător de ușor. Era, cu siguranță, deschisă zilnic de oamenii de la departamentul tehnic, care lucrau aici.

O lăsă pe Helene să intre prima și încuie ușa după ei, așa cum scria pe o tăbliță emailată, atârnată la vedere, cu siguranță de decenii. Apoi se luă iar după Helene, privind cum tivul fustei acesteia plutea milimetric deasupra podelei, părând că se juca prin praf.

La un moment dat își dădu seama că aici jos nu era atâta liniște cum s-ar fi așteptat. De deasupra capetelor lor mai mult se simțea decât se auzea un bâzâit și când se opri și ridică privirea, văzu că tavanul vibra ușor.

— Depozitele cu date, spuse Bodenkamp văzându-l uimit.

— Da, zise Lettke ștergându-și mâinile. Bineînțeles.

Vocea îi răsuna lui însuși ciudat, suprapusă pe un ecou surd care venea din gangurile lungi.

Domnea un miros stătut, de praf de piatră și fum de țigară, și nu se simțea bine. Era ca un șobolan care testa un labirint care îl putea conduce fie la libertate, fie la o cursă.

Merseră mai departe, intrară pe o altă ușă din oțel, neîncuiată, și după câțiva pași ajunseră în atelierul departamentului tehnic. Aici trei bărbați zdraveni, în salopete albastre pătate de ulei, lucrau aplecați deasupra unor aparate demontate pe niște mese. Pe pereți atârnau unelte și cabluri, aparate de măsură și monitoare zgâriate. Mirosea a ulei și a unsoare ieftină.

Lettke le spuse ce căutau și trei brațe îi arătară aceeași direcție.

Unul dintre bărbați spuse:

— Alături.

Altul adăugă:

— Dincolo.

Al treilea se uită la Bodenkamp și zise:

— Știe ea unde.

Lettke o privi enervat. De ce nu îi spusese și îl lăsase să se facă de râs?

Helene clipi nervoasă, aruncându-i o privire distantă, absentă. Poate că era doar timidă. Și îl respecta prea mult pentru a se amesteca în discuțiile lui. Da, își spuse el în gând, asta trebuia să fie.

— Ați auzit, spuse Lettke clătinând legătura cu chei. Următoarea.

— Da, răspunse ea supusă.

Următoarea ușă era tot una antiincendiu, din oțel, dar mai nouă. Părea să fi fost montată cu doar câțiva ani în urmă. Lettke o descuie, aprinse lumina și privi în jur. În încăperea mică se afla o

singură masă, pe care era așezat un computer. Pe pereți erau înghesuite cutii negre metalice.

— Oh, exclamă Bodenkamp. Sunt mai multe.

— Mai multe? întrebă Lettke. La ce te referi?

Dar imediat observă și el gaura din perete din care ieșeau zeci de cabluri groase pentru date, care intrau în diferite cutii metalice.

— Toate sunt pentru America? se miră el.

— Nu, pentru Berlin.

— Berlinul ia date de la noi?

— Universitatea. Pentru un experiment științific.

El clătină legătura cu chei:

— Ce înseamnă asta? Eu credeam că de aici ne putem lega la computere din America.

— Desigur. Ea se îndreptă spre masă, își lăsă notesul și creionul lângă tastatura prăfuită și arătă către cablul care mergea de la computer la perete. Prin acesta se face legătura cu America.

Se așeză în fața computerului, șterse cu grijă tastatura și porni aparatul. Lettke se duse în spatele ei și o urmări lucrând. Monitorul arăta cu totul altfel decât cele pe care le cunoștea el. Helene trecu prin câteva liste cu denumirile unor orașe americane, de parcă știa cu exactitate ce căuta.

— Ce faceți? întrebă el în cele din urmă.

— Aceasta este o listă cu toate computerele americane legate la Rețeaua internațională, îi explică ea fără să se oprească. Probabil că nu mai este de actualitate, dar universitățile ar trebui să apară aici. Berkeley, nu?

— Poftim? Ah, da, exact. Berkeley.

Degetele ei zburau, tastele țăcăneau ca o mitralieră îndepărtată.

— Da. Berkeley, California.

În clipa următoare monitorul se înnegri și apăru următorul text:

UNIVERSITY OF BERKELEY
Time: 11:43 PM Date: 1 1/16/42

Terminal: TCP001
System: ABM OS/42.17
USERID:
Password:

În spatele cuvântului USERID clipea un cursor.

— Asta ce înseamnă? întrebă Lettke.

— USERID este numele utilizatorului, îi explică ea. Iar PASSWORD, parolă.

— Aha! Și avem parola?

— Nu, zise ea.

•••

Totul stătea în mâinile ei. Gândul acesta nu îi dădea pace. De acum lucrurile depindeau de ea.

Dacă ea nu intra în acest computer din îndepărtata Americă, dacă încerca parole până sistemul se bloca și ea capitula, ce mai putea să facă?

Nimic.

Bun, el putea să îl întrebe pe Kirst. Acesta era specialist în codificări, coduri secrete și mecanisme de control de tot felul.

Ar fi putut să îl întrebe pe acesta, în loc să i se adreseze ei. De ce nu procedase astfel? Deoarece exista un motiv pentru care el nu voia să discute cu colegii lui despre aceste mesaje prin Rețeaua internațională.

Iar acum depindea de ea dacă povestea aceasta se încheia aici ori mergea mai departe.

În principiu știa că, fiind om, ești liber să iei decizii. Când este vorba despre lucruri importante, atunci nu mai ești „liber”, ci alegi opțiunea care ți se pare mai bună pentru tine. Problema este însă că de cele mai multe ori nu știi care este aceea. Deci, de fapt, nu decizi, ci *ghicești*, lucru pe care îl faci cu mai mult ori mai puțin noroc.

Toate acestea îi treceau prin cap în timp ce ședea sprijinită de speteaza rece a scaunului, cu degetele pe tastele ușor prăfuite, avându-l în spate

pe Lettke, ca o amenințare. Îl auzea pufnind nervos și simțea cât este de încordat.

Pentru el problema era foarte importantă. Și pe lângă faptul că avea o strângere de inimă în apropierea lui, o neliniștea și cele două scrisori.

Așa că spuse:

— Pot să încerc ceva.

•••

— Să încercați? repetă Lettke, în care se retrezise speranța. Ce presupune asta?

Bodenkamp arătă spre monitor.

— De obicei, pe computerele ABM te poți conecta ca oaspete.

Începu să tasteze:

USERID: *guest*
PASSWORD: =====

Dar când tastă enter, apăru mesajul:

Access failed (*1st trial aut of 3*)

Lui Lettke îi scăpă un mormăit dezamăgit.

— Nu a mers.

— Mai încerc o dată, spuse ea. Cred că am greșit.

El arătă către afișaj:

— Asta înseamnă că sunt permise trei încercări?

— Da. După care accesul este blocat timp de o oră. La următoarele trei încercări eronate este blocat o zi. Și de cele mai multe ori într-un asemenea caz este înștiințat administratorul.

— Aha.

Lettke nu își imagina cum ar mai putea avea acces la computer în aceste condiții.

Ea repetă procedura, de data aceasta cu succes: *Wellcome*, *guest*.

Se părea că Bodenkamp se pricepea. Era năucitor să o urmărești, pentru că toate comenzile pe care le dădea erau firește în engleză. Dacă le

traduceai, îți dădeai seama cât de cât ce făcea, dar rămânea un spectacol cu totul neobișnuit.

— Ați făcut deseori așa ceva, constată Lettke.

— Destul de des, confirmă ea. De fapt, am senzația că am avut de-a face cu fiecare computer din America.

— Dar nu și cu acesta, nu?

— Nu, dar cu unele asemănătoare. Cele mai multe computere ABM au un punct sensibil și vreau să văd dacă este și cazul acestuia.

— De fapt ce înseamnă ABM?

— American Business Machines, răspunse ea. Una dintre cele mai vechi firme americane de computere. A început ca furnizor de cartele perforate pentru *analytical engines*, în urmă cu circa șaptezeci de ani.

— Și care este punctul sensibil?

— Acesta, spuse ea, și pe ecran apăru un document. Acest fișier este accesibil ca oaspete.

Lettke se aplecă și citi:

administrator||8a0dc650705e1c||all
guest||d84295080b64bb||none
miller-john-d||040b1001b84283||user-level-2

Și tot așa mai departe, o nesfârșită succesiune de semne. Privirea lui rămase pironită pe:

oppenheimer-j-robert
||b58b39abcb72e7||user-level-1

— Asta ce este? întrebă el.

— Este lista utilizatorilor cu acces la acest computer, îi explică Helene, care luă creionul și arătă cu vârful acestuia primul rând. Primul este numele utilizatorului, urmat de două linii ca despărțitor. Al doilea este parola criptată unidirecțional, al treilea arată ce poate face

respectivul utilizator pe acest computer; așa-numitele drepturi.

— Parola? repetă Lettke. Ăștia scriu parola într-un document accesibil oricui?

— Nici chiar așa. După cum spuneam, parolele sunt criptate unidirecțional.

— Adică?

— Criptările unidirecționale sunt proceduri de conversie care funcționează foarte rapid și ușor într-o direcție, dar invers funcționează extrem de greu. Ea se gândi puțin, apoi continuă: Vă mai amintiți desigur cărțile de telefon tipărite mai demult? Dacă aveați numele, găseați cu ușurință numărul de telefon, dar dacă aveați doar numărul de telefon și voiați să aflați numele era aproape imposibil, pentru că ar fi trebuit să lecturați toată cartea număr cu număr.

Lettke își aminti cum odată încercase să facă asta și renunțase până la urmă.

— Înțeleg.

— Aici funcționează prin convertirea parolei introduse și compararea ei cu a doua introducere în rândul corespunzător. Dacă ambele introduceri sunt identice, primești acces. Bodenkamp atinse ușor cu creionul ecranul: În primul rând pentru că este vorba întotdeauna despre paisprezece semne, exclusiv cifre și literele de la A la F, știm că se folosește vechiul și bunul algoritm al lui Josephine Seelig, dar nu știm cu ce cheie.

Lettke privi cum documentul se închise și fu copiat pe propriul lor computer.

— Și cu ce ne ajută asta pe noi mai departe? întrebă el încă nedându-și seama ce voia ea să facă.

Helene deschise copia documentului și indică rândul al doilea:

— Nu cunosc cheia, dar știu că ea conține parola „guest” – spuse Bodenkamp și cu vârful creionului indică succesiunea de semne *d84295080b64bb*. Și am un program pe care pot

testa pe rând cu toate cheile, de la „aaa” până la „zzz”, până găsesc o cheie, care pentru „guest” îmi dă acest rezultat.

— Ah, exclamă Lettke, și cu acesta puteți decripta celelalte parole?

Ea clătină din cap.

— Încă nu. Dar pot face invers. Am cheia corectă și pot proba toate parolele, până o obțin pe cea a administratorului.

— Iarăși de la „aaa” până la „zzz”?

— Da. Doar că firește e vorba de mai mult de trei. Altfel ar fi fost o joacă.

Nu suna promițător.

— Și… cât va dura?

Ea ridică din umeri.

— Nu se știe. Probabil câteva zile.

— Câteva *zile*? Abia se stăpâni să nu strige. Trebuie să predau cheile cel târziu joi seara!

Ea păru că nu îl aude, concentrată să tasteze corect: „guest” și înșiruirea de cifre. După care porni căutarea. Era impresionant cum se succedau semnele, abia puteau fi urmărite.

— Și acum? întrebă el când ea se ridică.

— Îl lăsăm să meargă și din când în când ne uităm dacă a găsit ceva.

•••

Helene nu scăpă de ce se temuse. Când au urcat, Lettke îi propuse cât timp așteptau să se uite împreună pe profilurile consumatorilor de curent. Adamek aștepta și el un răspuns până seara.

— Da, spuse ea resemnată, în timp ce se frământa să găsească un truc prin care să se sustragă. Trebuia să facă în așa fel încât să rămână singură, pentru a vedea cât de mare era pericolul acestei proceduri.

Dar își făcuse griji degeaba: Lettke era cu gândul în altă parte și nu putea să se concentreze la plictisitoarele diagrame.

— Toate astea arată cam la fel, spunea el mereu, cu o privire tot mai sticloasă. Oamenii folosesc

curentul atâta vreme cât este întuneric, iar ziua pentru gătit. Asta este. De aici nu poate ieși nimic.

Helene vedea însă o mulțime de diferențe mari, dar se feri să îl contrazică.

— Și dacă între timp ei schimbă cheia? Mă refer la cei de la Universitatea Berkeley, spuse el.

— Ar fi de rău. Dar nimeni nu face asta.

Lettke se uită la ceas.

— O oră și zece minute. Credeți că am putea merge jos?

Helene ridică din umeri. Ar fi fost foarte surprinsă dacă cheia ar fi descoperită atât de ușor și zise:

— Nu ar strica.

Coborâră amândoi și constatară că programul funcționa în continuare, așa că reveniră în birou. Mai trecu astfel o jumătate de oră.

— Lui Adamek am să îi spun că treaba asta cu profilurile consumatorilor nu este atât de simplă, fu de părere Lettke, când începu să se însereze. Poate că mâine ar trebui să realizați compararea dotărilor din diverse gospodării – cine gătește la curent electric, cine gătește cu gaz, cine are mașină de spălat rufe, mașină de spălat vase și așa mai departe. Este important numărul de camere, asta din punctul de vedere al iluminatului. Și firește numărul de persoane înregistrate la adresa respectivă. Poate că ne va ajuta mai târziu.

— Aș putea să fac asta mâine-dimineață la mine în birou, propuse Helene, care deja plănuise în gând cum să creeze confuzii. Ca la afișajele contra fumatului.

Seara mai coborâră o dată la subsol, unde programul continua să ruleze, la fel și în dimineața următoare. Ea îl lăsă pe Lettke să îl urmărească și se concentră asupra problemei curentului. Reluă profilurile consumatorilor din gospodăriile în care SS-ul găsise evrei și le compară cu profilurile altor gospodării asemănătoare acestora ca mărime și dotare: o procedură la care Lettke încă nu se

gândise și ea va face pe dracu-n patru ca nici de acum înainte să nu îi vină această idee, pentru că dacă se comparau aceste profiluri, diferențele nu erau dintre cele care puteau fi trecute cu vederea. Din momentul în care oamenii fuseseră ascunși, consumul de curent peste zi crescuse simțitor, deoarece în ascunzători se ținea lumina aprinsă. Acum, iarna, când se adăuga și încălzirea electrică, diferențele de consum băteau și mai mult la ochi.

În cele din urmă riscă și verifică și consumul din gospodăria Aschenbrenner. Un moment își ținu respirația, dar descoperi că într-o gospodărie cu numeroase mașini electrice, cu frigidere, aerisire la grajduri și restul, consumul de curent zilnic varia atât de mult încât două becuri și o aerotermă din ascunzătoare erau absolut neglijabile. Își făcuse griji degeaba.

Ziua trecea și programul încă nu găsise cheia. Pe Helene nu o mira, dar Lettke părea cu nervii la pământ. Se întreba dacă nu greșise ea pe undeva.

— Dacă administratorul din Berkeley a respectat recomandările făcute de ABM pentru introducerea unei chei principale, probabil că vom avea rezultatul mâine după-amiază, îi explică ea. Și așa se întâmplă.

Cheia era următoarea: J8RZtrD5syQ.

— Asta ce înseamnă? vru să afle Lettke cu voce pierită.

— Nimic, răspunse Helene în timp ce introducea atentă parola administratorului.

— O cheie reprezentată de un cuvânt din dicționarul englez ar fi fost găsită de program cel târziu luni seara.

Kirst îi povestise odată că ABM furnizează împreună cu marile computere un gen de ruletă, pentru a încuraja administratorul să lase cheia principală la voia întâmplării. Un disc de ruletă are 36 de compartimente care corespund la 26 de litere și 10 cifre. Aceasta se rotește și în ea se aruncă două zaruri, unul mare și unul mic. Când cel mare

se oprește pe câmpul unei litere, se urmărește poziția celui mic. Dacă se află pe un câmp roșu, litera se scrie în varianta minusculă; dacă se află pe câmp negru, se scrie în varianta majusculă. Câmpul verde, corespunzător lui zero la ruletă, este ignorat.

Se asigură încă o dată că scrisese corect, apoi porni a doua căutare.

— Și asta durează tot atât? întrebă Lettke supărat.

— Poate că nu. Cheia principală trebuie introdusă doar o dată și nu trebuie ținută minte. Dimpotrivă, parola trebuie memorată și trebuie introdusă zilnic cel puțin o dată, deci cei mai mulți oameni o preferă cât mai scurtă și mai ușor de reținut.

Când coborâră în subsol joi dimineața, programul se încheiase. Parola administratorului era „America”.

— Priviți, un patriot! reacționă Lettke și făcu un gest de nerăbdare cu mâna. Acum dați-i drumul!

Helene se așeză la computer.

— Mă gândesc cât de târziu este acum în California.

Lettke își privi nerăbdător ceasul de mână.

— Diferența este de nouă ore. Acolo ar trebui să fie puțin după miezul nopții. Brusc el o privi încruntat: Oh, vă gândiți că este suspect dacă administratorul se loghează la ora aceasta?

— Nu, răspunse Helene și se conectă la Berkeley. Dimpotrivă.

Două minute mai târziu aveau acces deplin. Documentele „Școlii de vară” erau printre datele deținute de Oppenheimer. Helene copie tot ce găsi și se deconectă. Apoi ei citiră tot ce apăru pe ecran.

— Este descrierea unei bombe, constată Lettke aplecat deranjant de mult spre ea. O bombă cu fisiune nucleară cu o imensă forță de distrugere!

— Dumneavoastră citiți în engleză mult mai repede decât mine, zise Helene și se ridică spre a-i

lăsa scaunul liber.

Lettke nici nu o băgă în seamă, citind în continuare, cu respirația tăiată.

— Ei chiar cred asta, gâfâi el în cele din urmă. Ei chiar gândesc că o singură astfel de bombă ajunge pentru a transforma Berlinul în scrum!

Lettke ridică privirea, căutând-o pe a Helenei, ca și cum s-ar fi trezit dintr-un vis urât.

— Acum ce facem? murmură el.

48.

În primul rând se punea problema cum să transfere pe calculatorul ei documentele pe care le descoperise. Helene găsi într-un sertar o casetă cu bandă magnetică, pe care era suficient spațiu pentru memorare. Șterse documentele de pe ea și deschise programul de copiere. Muncă de rutină.

Se simțea destul de amețită, avea senzația că ceea ce i se întâmpla nu era realitate, ci un vis urât. O bombă care putea distruge un oraș? Dacă era chiar și pe jumătate adevărat, atunci ei descoperiseră un secret militar extrem de important. Nu îi venea să creadă că ea, insignifianta programatoare Bodenkamp, avusese un rol în acest eveniment.

Totuși continuă să lucreze ca și cum ar fi fost o sarcină obișnuită.

— Avem nevoie de un computer cu dispozitiv de citire pentru așa ceva, îi spuse ea lui Lettke după ce se încheie copierea și caseta urmă să fie scoasă. Computerul meu nu are.

Lucru care o bucura, deoarece nu voia să păstreze acest document pe computerul ei.

— Când ați lucrat la proiectul „Nisip mișcător” nu a fost nevoie să descărcați și să introduceți date pe acest computer? se miră Lettke. Cum procedați?

Helene apăsă un buton și banda se derulă.

— Pe atunci, în încăperea alăturată erau tehnicieni care aveau trei computere și un dispozitiv de citire. Dar computerele nu mai sunt de când proiectul a fost întrerupt. Nu mai sunt nici măcar tehnicienii.

Caseta ieși din aparat cu un sunet ca un plescăit. Helene o luă, având ca de fiecare dată sentimentul că obiectul metalic de mărimea unei cărți, care conținea date, cântarea mai mult decât înainte, ceea ce era, bineînțeles, o absurditate.

— Computerul meu ar putea să aibă un asemenea dispozitiv pentru citit, zise Lettke privind gânditor aparatul. M-am întrebat mereu la ce folosește fanta de sub monitor. La aerisire cu siguranță nu, pentru că este acoperită cu o clapă.

De fapt, era vorba tot despre un dispozitiv de citire, dar care mergea mai încet decât cel din subsol.

— Nu l-am folosit niciodată, mărturisi Lettke.

Helene urmări afișajul procentual care creștea lent pe ecran și avu ciudata senzație că aproape toată viața ei nu făcea decât să urmărească creșterea unor indicatori procentuali.

— Cred că sunt depășite. Fiecare computer fiind legat la rețea, datele se pot trimite mult mai simplu.

Lettke își încrucișă brațele.

— Nu ar trebui interzise? Părerea mea este că ar putea fi folosite pentru descărcarea datelor. Este suficient să ai trei astfel de casete și depășești limita permisă.

— Nu știu, răspunse Helene. Ar fi totuși cam dificil.

Ea se gândi la unchiul Siegmund, care avea în afară de computer și un dispozitiv pentru citirea casetelor. Din dulapul lui plin cu casete, ea luase una ca amintire, dar nu știa ce conținea.

Lettke repetă gânditor:

— Dificil… da, așa este.

După ce au transferat documentele în computerul lui Lettke, le-au tipărit. Helene avea conștiința încărcată și auzea parcă în urechi avertizarea lui Völkers. Pe Lettke nu îl chinuiau asemenea gânduri. Dimpotrivă, când programatoarea Ulla îl căută să îi spună ceva, o expedie și îi ceru să revină după pauza de prânz.

Și chiar se făcuse ora prânzului când reveniră în birou cu două teancuri mari de hârtii – prada lor.

— Duceți-vă să mâncați, îi spuse Lettke și o avertiză: Dar nu pomeniți nimănui nimic!

De data aceasta el încuie cu grijă biroul, deși încuiase și documentele în fișet.

Se duseră la cantină. Helene nu ar fi putut să spună ce a mâncat.

Apoi se apucară să trieze documentele, să le citească și să încerce să înțeleagă ce conțineau.

Multe erau pline cu formule care nu le spuneau nimic. Dar existau și multe note explicative și procese-verbale ale discuțiilor dintre cercetători. În special aceste ultime texte erau clare.

— Așadar, dacă înțeleg eu bine, spuse Lettke la un moment dat, ideea este că prin transformarea materiei în energie, rezultă o cantitate imensă de energie. Asta este ceea ce a descoperit Einstein, care este citat permanent.

— Da, formula este E=mc2, spuse Helene și se încruntă. Dar nu înțeleg ce înseamnă. Energia este egală cu masa înmulțită cu viteza luminii la pătrat. Și ce rezultă? Energia se măsoară în calorii, cai-putere sau kilowați/oră?

— Se pare că dumneavoastră stați mai bine decât mine la fizică, recunoscu Lettke. Eu nu cunosc lucrurile acestea.

— Se miră de mărimea valorilor rezultate și refăcură calculele, pentru că nu le vine să creadă. Helene ridică procesul-verbal din care citea: Deci este mult.

— Da. Și dacă transformarea se face încet, se obține o sursă de energie extrem de compactă și practic fără alimentare cu combustibil – ceea ce ar fi ideal, de exemplu, pentru submarine. Acestea ar putea înconjura globul fără să fie nevoie să iasă la suprafață. Sau transformarea se poate face rapid, rezultând o bombă.

Helene răsfoi hârtiile cu adnotări, pe care le citise. Era un teanc cu mult mai subțire decât cel pe care îl avea de parcurs.

— Dar până aici nu scrie cum are loc această transformare.

Lettke răsfoi degeaba dicționarul său, ca de atâtea ori în această după-amiază.

— Poate scrie mai încolo, zise el.

Se făcea târziu. La un moment dat Helene plecă să pregătească o cafea, tare, adevărată! Lettke avea în birou un borcan cu cafea măcinată, o rezervă pentru lungile ședințe de noapte, cum spunea el.

— Dar să nu mi-l subtilizați, adăugase malițios, când îi dăduse borcanul.

Cafeaua veritabilă avea un gust neobișnuit și chiar o ținea trează.

— Cred că am găsit ceea ce căutam, anunță Helene la un moment dat, când începuse să se însereze. Ridică o hârtie pe care era schițată o schemă. Aici se află descrierea. Un neutron lovește un…

— Un neutron? Lettke se gândi câteva momente ca să înțeleagă despre ce era vorba. Ah, da, un component al nucleului. Cel fără încărcătură electrică.

— Exact.

Practic, fiecare atom are în nucleu neutroni, cu excepția hidrogenului, al cărui nucleu este constituit doar dintr-un proton, o particulă nucleară încărcată pozitiv, după cum învățase la școală Helene.

— Deci când un neutron lovește un nucleu de uraniu, îl divide în două nuclee, care împreună cântăresc mai puțin decât nucleul de uraniu. Materia lipsă este eliberată sub formă de energie. Acesta este procesul de transformare, despre care se discută tot timpul.

— Așadar ei bombardează uraniul cu neutroni?

— Nu, asta-i altceva. Ea îi întinse schița peste masă și adăugă: În afară de energie și de cele două nuclee sunt eliberați și trei neutroni. Când ei lovesc la rândul lor nuclee de uraniu, procesul se repetă de trei ori. Vor rezulta 27 de neutroni, apoi 81, după care 243 și tot așa.

Lettke dădu din cap:

— Înțeleg. Ca în povestea cu tabla de șah și boabele de orez. Doar că cifrele cresc mai repede.

— Ei numesc asta *chain reaction* – reacții în lanț. Helene examină ilustrația, care arăta ca o eflorescență ramificată la nesfârșit, și spuse: Dar ce nu înțeleg eu este cum de mai există uraniu. Dacă chestia funcționează așa, uraniul ar fi trebuit să se epuizeze, nu? Fiecare zăcământ de uraniu din lume ar fi trebuit să explodeze de o veșnicie.

Lettke o privi consternat.

— O întrebare a naibii de bună.

— Poate nu am înțeles eu ceva din toate acestea.

— Nu am terminat pentru azi, hotărî Lettke. Helenei i se păru o obrăznicie din partea lui pe de o parte, dar pe de altă parte nici ea nu ar fi lăsat totul baltă ca să se ducă acasă. S-ar fi gândit toată noaptea la asta.

După un timp Lettke dădu un telefon și ca prin minune cineva de la bucătărie îi răspunse și le aduse două sandvișuri și o sticlă mare de Fanta. Helene citea și mânca și trebui să recunoască în sinea ei că începea să îi placă. Deși totul părea o nebunie, era o nebunie palpitantă.

Lettke rupse tăcerea:

— Ce sunt „izotopii”? întrebă la un moment dat, la mult timp după ce nu se mai uitase la ceas și ochii îl usturau. Sunt variante diferite ale aceluiași atom, nu?

— Da, răspunse Helene. Această lectură îi împrospătase tot ce învățase la orele de fizică. Numărul protonilor din nucleu stabilește tipul atomului, dar numărul neutronilor poate varia.

— Acum înțeleg. Uraniul care se găsește în natură este în cea mai mare parte uraniu-238, care pur și simplu înghite neutronii care îl lovesc fără să îl descompună. Numai nucleul de uraniu-235 se descompune în modul schițat de dumneavoastră.

Helene miji ochii.

— Aha. Deci de milioane de ani nucleele de uraniu-235 s-au tot descompus, până când nu au

mai rămas suficienți neutroni ca să-l mai descompună.

— Fizicianul german Otto Hahn a descoperit această reacție în 1938, zise Lettke stăpânindu-și cu greu un căscat. Colegii lui de la Berkeley doar au mers mai departe. Ei spun că pentru o bombă este necesar uraniu-235 de o anumită puritate și într-o anumită cantitate, pe care o numesc *critical mass*, adică masă critică. Dacă uraniul nu este suficient sau nu este suficient de pur, neutronii se pierd, fără a avea loc o reacție în lanț. Dar dacă există suficient uraniu-235 pur…

El clătină din cap.

— Dacă aceștia au dreptate, este al naibii de simplu să construiești o bombă. Ai nevoie doar de – cum îi spun ei – două mase suberitice de uraniu-235. Care fac BUMM dacă sunt presate destul de rapid într-o masă supercritică. Pentru asta ei propun o încărcătură convențională de explozibil. Ce îi frământă pe ei este dacă bomba va distruge doar un oraș sau mult mai mult.

Pe Helene o trecură fiorii. În acel moment ea nu ar fi putut jura că ceea se petrecea era real.

— Pare într-adevăr destul de simplu.

— Adevărata problemă este să obții uraniu-235 în cantitatea și cu puritatea necesară, opină Lettke, privind foile din fața lui. Ei discută despre diverse procedee fizice și chimice… centrifuge cu viteze de rotație nemaiauzite… Asta pare a fi partea cea mai complexă a întregii chestiuni.

Își aranjă hârtia în față și își împreună mâinile:

— Mă întreb dacă toate acestea chiar sunt adevărate.

Helene îl măsură cu privirea. Avea și el senzația că totul era un vis? Nu părea deloc.

— Dumneavoastră credeți că toate sunt o fizică evreiască? îl întrebă ea.

Întrebarea îi atrase o privire dojenitoare.

— Prostii. Dumneavoastră credeți cu adevărat că atomii se orientează în comportamentul lor

conform acestor categorii? Nu, eu mă întreb dacă în realitate toate acestea nu sunt manevre ale americanilor pentru a ne dispersa capacitățile în proiecte aiuristice. Acest procedeu descris de ei, de a dezintegra uraniul cu ajutorul unor substanțe scumpe, de a-l concentra cu centrifuge ultrarapide și așa mai departe – dacă am face asta, ar fi necesare mari investiții și mult timp nu s-ar ști dacă funcționează cu adevărat. Eu zic că și americanii au un serviciu secret și bănuiala mea este că noi am dat de ceva destinat a îndrepta capacitățile Reichului german spre un proiect lipsit de perspective, capacități ce ar fi utile în altă parte.

— Vă gândiți la un fel de răzbunare pentru proiectul nostru „Nisip mișcător”?

El dădu afirmativ din cap.

— Bună comparație.

Helene își aruncă privirea pe teancurile de hârtii. Acestea păreau și mai înfiorătoare, dacă le considerai doar nadă într-un plan perfid.

— Există și fizicieni germani preocupați de asemenea probleme, nu? gândi ea cu voce tare. Otto Hahn, de exemplu. Am putea să vedem ce spun ei despre asta. Avem acces la datele universităților și acolo lucrările și procesele-verbale sunt cel puțin în limba germană.

Lettke închise ochii, își masă tâmplele și zise:

— Este vremea să încheiem. A fi trebuit să îmi treacă prin cap că noi, în Germania, avem de mult un asemenea proiect! Că acesta este „arma minune” despre care se tot aude.

— Credeți că descoperirea noastră nu este chiar atât de importantă pe cât ni s-a părut nouă?

— Oh, cred asta. Și este foarte bine să știm că americanii sunt și ei pe aproape.

Lettke se ridică în picioare, împinse deoparte hârtiile citite și necitite, și începu să le aranjeze în fișetul lui prevăzut cu cheie.

— Ajunge pentru astăzi. Continuăm mâine.

•••

În noaptea aceea Eugen Lettke dormi prost. Se tot gândea la documentele citite. Capul parcă i se învârtea și o mulțime de cuvinte englezești îl sâcâiau în somn: neutroni care dezintegrau nuclee de atomi, izotopi care se scindau, energie care inunda totul. Ce să facă el cu toate astea? Își repeta mereu că trebuia să îl informeze pe Adamek și când se trezea din somn plin de sudoare, își propunea să nu uite, apoi se trântea înapoi pe perne și se gândea ce poveste să îi toarne șefului despre modul în care dăduse de aceste documente. Adevărul nu i-l putea spune, deci trebuia să născocească ceva, iar gândirea lui, mult mai trează decât trupul, se învârtea în cerc, producând nenumărate variante, jumătate gândite, jumătate visate. Se vedea șezând în biroul lui Adamek, căruia îi mărturisea că de fapt el căutase doar o femeie, ceva banal. Adamek râdea de prostia lui, iar el se simțea complet dezarmat.

Vinerea fu una dintre acele zile de toamnă târzie în care pe străzile Weimarului sufla vântul însoțit de averse, oamenii erau siliți să se grăbească aplecați în față, bărbații își țineau bine pălăriile, femeile se luptau cu umbrelele. Vântul sufla dintr-o parte, producând, din motive neștiute, urlete ca de jale printre căpriorii acoperișului agenției. Părea că fantomele bântuiau clădirea în care mai sălășluiau doar ele.

Această noapte frământată îi adusese și o clarificare: dacă ei vor căuta să afle ce descoperiseră fizicienii germani în acest domeniu al atomilor, nu trebuiau să se atingă în niciun fel de datele protejate. Nu trebuiau să facă ceva care le-ar crea probleme. Trebuiau să evite orice ar fi condus pe cineva din Reichssichercheits-Hauptamt la ideea că ar fi agenți străini. Grija aceasta nu era deloc exagerată, pentru că de la asasinarea lui Heydrich la Praga, SS-ul devenise de-a dreptul paranoic.

De la o vreme circulau zvonuri despre arma minune. Se spunea că urma să fie folosită în curând și că va înclina dramatic situația războiului în favoarea Germaniei. Lettke se gândise totdeauna la noi tipuri de avioane, cum erau cele concepute de Messerschmitt, care zburau mai repede decât aparatele inamice, mai sus și mai departe, însă de ieri era convins că urmase o pistă falsă. Bomba atomică! Cu totul altă poveste, de cu totul altă dimensiune. Dacă o singură bombă putea distruge sute de tancuri rusești, la fel putea transforma în scrum orașe întregi – da, asta putea schimba cursul războiului, și anume într-un mod aproape de neimaginat. A numi așa ceva armă-minune era deja o bagatelizare – va fi o apocalipsă pe care Germania o va putea abate asupra dușmanilor ei, dacă voia!

Nimeni nu îi va rezista. Dușmanului nu îi va rămâne decât să capituleze.

De asta erau convinși cercetătorii care discutaseră la Berkeley. Și lor li se părea, firește, o amenințare pustiitoare. Într-unul dintre documente se menționase că Reichul german avea acces la mari zăcăminte de uraniu, suficiente pentru mii de astfel de bombe: în primul rând în Munții Erzgebierge, unde elementul uraniu fusese descoperit din 1789, în rămășițele exploatării miniere Wittigsthal de lângă Johanngeorgenstadt, dar și în Cehoslovacia și în Ucraina, care se aflau în mâinile germanilor.

— Nu vom interoga baze de date germane pentru care nu avem autorizație, o preveni el pe Bodenkamp, când aceasta veni la birou la scurt timp după el, dar mult mai devreme decât obișnuia. Asta ne-ar putea crea mari probleme.

Ea îl privi atât de ciudat, încât Lettke se întrebă dacă nu cumva o mai făcuse fără a fi conștientă de riscuri. Dar el nu voia să intre în amănunte. În definitiv, în privința asta nici el nu era un model de virtute.

Nici Bodenkamp nu arăta grozav, deci nici ea nu dormise mai bine decât el. Avea cearcăne sub ochi ca după o noapte de chef, părul nespălat și nepieptănat.

Ea spuse doar:

— Cum procedăm?

Hotărâră să întocmească mai întâi o listă a fizicienilor germani care în ultimele decenii se ocupaseră cu cercetarea atomului, și îi scoaseră pe cei care nu se mai aflau între granițele Reichului german.

— Sunt foarte mulți plecați, constată Bodenkamp, după ce termină. Toți trecuți la dușmani.

— Evrei toți, constată și Lettke jenat. După cât se pare, cercetarea atomului este un fel de știință evreiască.

El își aminti de anii de școală. Cei mai buni elevi din clasă fuseseră evrei. Toți îi urâseră, dar niciunul nu recunoștea că îi ura pentru că se simțea atât de prost pe lângă ei.

Își alungă aceste amintiri și împinse lista în mijlocul mesei.

— Ne vom concentra asupra celor care mai sunt aici. Iată, profesor Klaus Clusius – cei din Berkeley cred despre el că ar conduce un proiect privitor la separarea izotopilor de uraniu.

În câteva clipe rezultă că acesta ținuse o prelegere privind îmbogățirea izotopilor de uraniu, la o ședință a Asociației pentru fizică nucleară, din care făceau parte toți cercetătorii atomiști: Werner Heisenberg, Carl-Friedrich von Weizsäcker, Walter Bothe, Max von Laue, Erich Bagge, Kurt Diebner, Walther Gerlach, Karl Wirtz, Otto Hahn, Paul Harteck, Horst Korsching și alți câțiva. Totuși Clusius mai era încă profesor titular la Universitatea München și ținea regulat prelegeri, de parcă nimic nu se întâmpla.

— Probabil că asta este acoperirea, presupuse Bodenkamp.

— Probabil, fu de acord Lettke. Să vedem ce mai găsim. Dispunem acum de numele și codurile personale ale savanților care ne interesează.

În bazele de date ale universităților au găsit o mulțime de studii privitoare la problemele fizicii atomului, dar numai până în aprilie 1939. Apoi – nimic.

— Aha! exclamă Lettke. Asta înseamnă că cineva din guvern a recunoscut că cercetarea atomului este importantă pentru război și a declarat toate cercetările secrete.

— Sau ei nu au mai făcut cercetări, presupuse Bodenkamp.

Lettke clătină din cap.

— Nu se poate. Angajații la universitate trebuie să publice regulat, fie doar pentru a-și păstra postul.

— Ah, da. Atunci probabil că aveți dreptate.

O vreme ea privi în gol. Degetele i se mișcau inconștient, ca și cum ar fi depus eforturi să nu intre în bazele de date secrete.

Poate că asta își închipuia doar el, se gândi Lettke. Pentru că el însuși simțea asta.

— Probabil că oricum nu ne-ar fi de mare folos dacă am avea acces la lucrările apărute între timp, zise el. Nici din cele anterioare nu am înțeles nimic.

Ea ridică din umeri.

— Poate este prea mult. Vreau să spun că ei sunt cei mai deștepți oameni în viață.

— Bine, dar asta este valabil și pentru grupul din Berkeley, care s-au exprimat mai pe înțelesul nostru. Lettke tresări când își dădu seama cum putea fi interpretat ceea ce spusese. Ei au scris în așa fel, ca să poată să înțeleagă și oamenii obișnuiți, pentru că vor să trimită aceste documente președintelui american! Respectiv oamenilor lui. Care sunt inteligenți, dar nu sunt fizicieni. Și trebuie să îi convingă.

El răsfoi agitat teancul de documente citite în ziua anterioară, căutând un text a cărui semnificație abia acum o sesizase.

— Ei se referă undeva la o scrisoare adresată președintelui Roosevelt, pe care a semnat-o și Albert Einstein, dar nu spun și ce conținea.

— Un avertisment, presupuse Bodenkamp.

— Exact. Legat de o bombă atomică germană. El regăsi textul, dar nu află nimic în plus. Era un fel de introducere și de rezumat pentru restul documentelor.

— Iar întâlnirea fizicienilor la Berkeley a avut scopul de a oferi completări la acea scrisoare. De aceea ei arată cum trebuie construită acea bombă și prezintă amănunțit posibilitatea Germaniei de a o construi.

— Pentru că vor ca America să recupereze întârzierea.

— Corect. Este o întrecere. Lettke puse la loc documentul și adăugă: Se poate ca acesta să fie primul război care se decide nu pe câmpul de luptă, ci în laboratoare.

Lettke privi teancul de hârtii, dorindu-și să nu fi dat de urma lor. Indiferent de ce făcea acum cu ele, exista pericolul de a fi implicat în lucruri care îl depășeau. Când candidase pentru locul de muncă de la NSA, intenționase să fugă din calea nebuniei, dar treaba aceasta amenința să îl plaseze în centrul ei.

Se uită la programatoare. Putea să o convingă să păstreze tăcerea și să uite totul? O avea la mână, dar *era suficient*?

— Am putea accesa programul-jurnal, spuse ea brusc. Am auzit că oamenii de știință folosesc frecvent „labor-logbuch” pentru funcția de căutare și mai ales pentru ca înregistrări anterioare să nu fie modificate din neatenție.

— Bună idee. Să vedem ce găsim.

Folosind funcția de căutare, începură să deschidă toate intrările în jurnal în care se folosise

cuvântul uraniu și dădură peste nota cuiva, conform căreia rezervele germane de uraniu erau de 1 200 tone. Acesta mai notase că uraniul este bun pentru muniție cu nucleu dur, deoarece este tot mai dificil să se primească wolframul necesar din Portugalia.

O altă notă, din urmă cu mai multe luni, provenea de la un maior din Luftwaffe, care menționa o întâlnire a unor militari cu niște fizicieni, întâlnire la care profesorul Werner Heisenberg vorbise despre posibilitățile de a obține energie din uraniu. Maiorul îl cita pe profesor: „Dacă războiul cu SUA va dura mai mulți ani, va fi hotărât de energia atomică”.

Totuși dintre oamenii de știință din Asociația pentru fizică nucleară părea că nimeni nu folosise programul-jurnal.

— Să căutăm în poșta electronică, propuse Lettke. Pe aceasta trebuie să o fi folosit. Că doar de oamenii de știință a fost descoperită. Nu? Cel puțin așa se zice.

Bodenkamp dădu din cap.

— În 1902, prima rețea între Kaiserlichen Institut der Wissenschaften din Berlin și Universitatea din Leipzig. Ideea a fost a profesorului Max Planck, programarea a fost realizată de Clara Behringer și Martha Müller.

Într-adevăr poșta electronică a fost folosită. Dar conținutul comunicărilor era și mai derutant decât studiile lor, deoarece se făcea referire la convorbiri telefonice ori discuții personale al căror conținut nici măcar nu putea fi bănuit. Carl-Friedrich von Weizsäcker și Werner Heisenberg vorbeau în sute de comunicări despre probleme de matematică și se întrebau reciproc cum rezolvaseră una ori alta dintre ele. Lui Lettke nici măcar simbolurile folosite de ei nu îi spuneau nimic.

Dacă dispui de suficiente date, nici nu trebuie să înțelegi tot. Spre prânz, după ce lecturaseră sute de comunicări prin rețea, Bodenkamp spuse:

— Deci… dacă ei intenționează să construiască o bombă atomică, atunci țin acest lucru secret. Vorbesc doar de realizarea unei „mașini cu uraniu”, cu referire mai mult la o mașină de producere a energiei, nu?

Lettke confirmă. Era impresia pe care și-o făcuse și el.

Dar lui îi mai atrăsese ceva atenția. Când Bodenkamp se duse la toaletă, el reciti o comunicare.

— Priviți asta. Este trimisă de un anume dr. Jensen, de la Universitatea din Hamburg, care vrea să construiască o centrifugă de cea mai mare performanță și se plânge că Serviciul pentru Armament al Armatei i-a anulat o livrare necesară. El ar avea nevoie de țevi din oțel, nu le-a primit, iar cele din aluminiu i-au zburat pe lângă urechi la teste.

— O centrifugă…, repetă Bodenkamp și căzu pe gânduri, adică pentru îmbogățirea uraniului?

— Așa s-ar părea, nu? Dacă acest Serviciu pentru Armament al Armatei are legătură cu asta. El menționează aici un angajat, un anume Wilhelm Landsteiner, care pare că se ocupă de buget. Ceea ce mă face să mă gândesc că a fi posibil să aflăm din datele bancare cât de mulți bani s-au scurs spre cercetarea nucleară.

Ea ridică din sprâncene.

— Oh! La asta nu m-am gândit.

— Puteți face o asemenea interogare? Pe categorii și așa mai departe? Plăți de la autorități guvernamentale, plăți primite de universități. Ar trebui comparate…

Ea se gândi un moment.

— Pot să încerc. Dar va dura destul de mult. Și adăugă șovăind: Aș prefera să o fac de la calculatorul meu. Am acolo o bibliotecă de algoritmi.

— Atunci faceți-o de acolo. Și sunați-mă când aveți un rezultat.

În următoarele cinci ore Lettke nu o mai văzu, se străduí să pună cât de cât în ordine în documentele descoperite și se duse la cantină, unde se indispuse când găsi același meniu imposibil al bucătăriei de campanie. Dacă soldații de pe frontul de est primesc aceleași lături, cugetă el indispus, atunci doar bomba atomică ar mai putea aduce victoria!

Puțin înainte de ora patru și jumătate sună în sfârșit telefonul.

— Helene Bodenkamp, se prezentă ea, cu o voce mai descurajată decât de obicei. Dacă un proiect este supus secretizării, din ce știți dumneavoastră, există o altă posibilitate de a fi finanțat decât plățile prin Reichsbank? Un… să zicem un sistem paralel?

— Nu unul pe care să îl cunosc eu. Toate datele privitoare la plăți sunt sub cel mai înalt grad de secretizare. Noi, ca angajați ai Agenției Naționale de Securitate, suntem autorizați să aruncăm o privire. El își drese glasul, apoi întrebă: De ce întrebați?

— Păi…, începu ea ezitând, am găsit ceva, dar arată cam ciudat.

— Așteptați, vin eu la dumneavoastră.

El nu mai fusese niciodată în biroul ei și îi luă ceva timp să îl găsească. În plus, înainte de a pleca încuie toate documentele. Așa că abia peste vreo douăzeci de minute putu să privească rezultatul pe monitorul calculatorului ei.

Și într-adevăr, ceea ce văzu era cam bizar.

— Sunteți sigură că acesta este rezultatul?

— Nu tocmai, de aceea v-am telefonat.

— Suma asta este mult prea mică. Este… *nimic*! Doar Messerschmitt AG primește de douăzeci de ori pe atât și nici măcar pentru construcția, ci doar pentru dezvoltarea de noi tipuri de avioane.

— Tocmai!

— Și dacă procedați invers? Evaluați cât primesc universitățile și alte institute de cercetare.

— Am făcut asta. Arată exact la fel.

Ea interogă un alt tabel. Sumele difereau foarte puțin, cu doar câteva sute de Reichsmark.

Lettke se îndreptă, își lărgi cu un deget gulerul cămășii, care brusc i se păru prea strâmt.

— Ciudat. Arată de parcă…

Ezită să termine propoziția, dar o făcu ea:

— De parcă acest proiect al bombei atomice, de care cei din Berkeley se tem atât de mult, nici nu ar exista.

Da. Exact așa părea. Devastator gând.

— Ștergeți totul, îi ceru el. Și nu spuneți nimănui nimic. Trebuie să mă gândesc ce vom face.

•••

Niciun cuvânt nimănui? Helene nu putea să facă așa ceva după cele două zile de descoperiri care puteau cutremura lumea. Ea avea nevoie să discute cu cineva, pentru a se lămuri asupra modului în care trebuia să privească lucrurile!

Așa că în această seară termină totul cât putu de repede, cu scopul de a ajunge în sfârșit la soții Aschenbrenner și la Arthur, cărora să le relateze despre misterioasa comunicare, despre pătrunderea în computerul universității din Berkeley, despre dezintegrarea nucleară și bomba atomică. Totul se va rezuma la întrebarea: poate fi adevărat? Poate fi distrus un întreg oraș cu o bombă nu mai mare decât un ananas, cum susține acest Heisenberg?

Arthur ședea turcește în fața ei, ținând capul aplecat înainte, și în timp ce ea vorbea, nu își dezlipise privirea de pe buzele ei. Apoi se îndreptă, își împreună palmele și se gândi profund.

— Eu nu am fost niciodată bun la fizică, spuse el în cele din urmă. Dar firește că l-am citit pe Hans Dominik. Într-un roman – oare cum se numea? *Moștenirea Uranidelor* ori ceva asemănător – în care era vorba despre puterile monstruoase ale energiei atomice. Că este posibil să eliberezi aceste forțe, se bănuia de ceva vreme.

Poate de când madame Curie a izolat radiul. În orice caz, aceasta ar fi ipoteza de la care aș pleca, dacă aș avea acces la o bibliotecă…

Privirea lui parcă trecea prin pereții între care era prizonier.

— Un lucru este oricum sigur: cel care va descătușa forțele atomului, acela va fi stăpânul lumii, continuă pierdut în gânduri. Războiul se va transforma într-un război al cercetătorilor, în care soldații vor fi doar combustibil. În acest fel tehnica ne deschide o ușă către un domeniu superior, absolut nou, al posibilităților și al pericolelor…

Helene, care se temea că el va ajunge iarăși la tema preferată – cum ar fi arătat lumea dacă lordul Babbage nu ar fi construit mașina sa analitică –, interveni rapid:

— Dar nu este o nebunie ca americanii să înceapă să construiască acum bomba atomică, pentru că se tem că noi am putea să o facem, când de fapt în Germania nu se lucrează serios la o asemenea bombă?

Arthur râse mânzește.

— Oh, dar asta se potrivește perfect cu prostia pe care conducerea armatei o afișează zilnic, spuse el. Da, poate că este o nebunie, dar știrea este bună! Dacă americanii construiesc bomba, atunci înseamnă că războiul se va termina curând și regimul lui Hitler va lua sfârșit. Desigur că pentru Germania va fi rău, dar oricum mai bine un sfârșit în teroare decât o teroare fără sfârșit. După un timp viața va reveni pe făgașul ei, așa cum s-a întâmplat întotdeauna după un război, și totul va intra în normal. Imaginează-ți! O viață normală, în sfârșit! În sfârșit să te plimbi din nou sub cerul liber, să te duci unde vrei, să simți pe piele soarele și vântul, să vorbești cu oamenii pe care îi întâlnești, având ca singură grijă în viață revenirea la profesia ta și căpătarea curajului de a cere o mărire de salariu! O viață normală… Da, să sperăm că vor construi bomba, să sperăm!

— Chiar dacă vor distruge Berlinul cu ea?

Arthur clătină din cap:

— Nu vor face asta. O vor arunca undeva, ca să se vadă forța ei de distrugere, după care doar vor amenința cu ea. Iar nouă nu ne va rămâne altceva de făcut decât să capitulăm.

— Crezi tu?

— Cu siguranță. Americanii nu sunt monștri.

El veni alături de ea, însă Helene avu ciudatul sentiment că se afla foarte departe de el, la mii de kilometri. Șarpanta trosni, făcând liniștea care se așternuse între ei să pară și mai adâncă. Unul dintre becuri fila, dar în vremurile acestea era greu să faci rost de altul.

— Conducerea armatei chiar este tâmpită? întrebă ea când nu mai putu să suporte tăcerea.

— Chiar foarte, răspunse Arthur. Ia în considerare doar campania din Rusia – care practic nu a fost pregătită, a început mult prea târziu în vară, așa că oamenii au intrat în iarnă, și nu în iarna pe care o cunoaștem noi, ci în brutala iarnă rusească, în care este atât de frig, încât îngheață motorina în tancuri. Dar erau atât de îmbătați de succesele rapide din Polonia și Franța, încât s-au gândit că le va merge mereu așa. Și această vânzoleală de strategii! Mai întâi au pornit contra Leningradului, apoi în sud, apoi brusc împotriva Moscovei, și în loc de a menține pozițiile când a venit gerul, au atacat mai departe, pentru că trebuia să se rămână la un Blitzkrieg – un Blitzkrieg în Rusia! Ce glumă proastă! Rusia este o țară atât de vastă, inimaginabil de mare – de neimaginat și pentru Cartierul General al Führerului. Și ideea de a cuceri Moscova a fost o prostie. Nu avea sens. Era doar ca gest. În vremurile lui Napoleon o fi fost asta un important țel militar, dar astăzi? Stalin s-ar fi retras în Urali, mult dincolo de raza de acțiune a avioanelor de luptă germane. El zâmbi și adăugă: Dar pentru mine ar fi o nemărginită

satisfacție dacă această brutalitate prostească va fi în sfârșit învinsă de inteligența științei.

Din nou se lăsă tăcerea între ei, pe care Helene nu o mai putu suporta. Se ridică și spuse:

— Trebuie să plec.

— Deja? Păcat, abia ai venit.

— Eu… mai am ceva de făcut. Am promis. Îl sărută fugar pe obraz. Hai, lasă-mă să cobor.

— Păcat, repetă el, dar fără ca buna dispoziție să îi pară afectată.

Abia pe drumul de întoarcere, pe un vânt puternic și umed, durerea din ea prinse forma unei fraze: Nu a spus că se va căsători cu mine, când se va termina războiul și viața va reveni la normal! Își amintea mereu fraza aceasta, de parcă mintea i se învârtea la nesfârșit în același loc, făcând-o să se gândească doar la discuția lor: nu, el nu sugerase nimic în acest sens. El se va bucura după război de o viață normală, în care ea nu apărea.

Helene pedala cu toată puterea, ba chiar se bucura că vântul i se împotrivea, făcând-o să lăcrimeze. Nu, ea nu voia ca războiul să se termine și nici nu tânjea după o viață normală. O viață normală care pentru ea însemna să rămână iarăși singură.

49.

Astăzi nu îi venea să mai plece de la birou. Mereu schimba ordinea documentelor americane, le răsfoia pe unele pentru a douăzecea oară, apoi se uita pe fereastră și își spunea că era mai bine să aștepte ca vremea groaznică să se mai amelioreze.

Dar firește că vremea nu se ameliora și la un moment dat epuizarea îl făcu să pună capăt. Când portarul îi restitui telefonul, îl întrebă dacă se simte bine, Lettke îl asigură că totul este în ordine, doar că a muncit puțin mai mult, și după cum interlocutorul lui știa, toți trebuiau să dea totul pentru victoria finală. Da, desigur, răspunse portarul, care lăsa impresia că i se părea că este luat peste picior. El nu mai credea că Germania va putea câștiga războiul.

Lettke ajunse acasă ud leoarcă, se certă absent cu mama sa, care voia să o însoțească la un concert care avea loc sâmbătă la Stadthalle, ceea ce el nu voia, deoarece nu era pasionat de muzică și cu atât mai puțin de cea clasică. Plecă din bucătărie, făcu un duș scurt, după care se culcă și dormi buștean.

Dar gândurile luaseră doar o pauză, nu încetaseră să îl frământe. Dimineața își punea aceeași întrebare: Ce să facă acum? Dacă mergea la Adamek și îi înmâna documentele, va atrage atenția asupra lui, și numai de asta nu avea nevoie. Că doar de aceea se angajase într-un serviciu secret, ca să lucreze în secret. Dacă se prezenta la șef, ar fi fost luat la întrebări, cum dăduse de urma acestor documente, de ce o spionase tocmai pe această femeie, iar răspunsul adevărat nu ar putea să îl dea niciodată.

Pe de altă parte, dacă păstra tăcerea asupra întregii povești, urmările ar fi fost mai grave, mai ales dacă cineva descoperea că el, Lettke, avusese cunoștință de aceste chestiuni, dar nu spusese nimic. Asta l-ar duce în fața tribunalului pentru

trădare sau ceva asemănător, judecătorii vor găsi un termen dramatic pentru așa ceva și foarte probabil va ajunge la închisoare, ceea ce mai mult ca sigur nu își dorea.

Și totuși, a treia cale nu exista. Sau cel puțin nu o vedea el. Oricum o lua, era în pericol.

Și colac peste pupăză cearta cu mama lui pe tema nenorocitului de concert continua.

— Reține că nu merg la acest concert, ridică el la un moment dat tonul.

— Atunci cel puțin ajută-mă să cumpăr bilete, îi ceru ea în cele din urmă cu acel ton plângăreț, pe care el îl resimțea ca o lamă de ferăstrău la baza craniului. Trebuie cumpărat telefonic și eu nu știu cum. Și nici nu înțeleg de ce nu pot să cumpăr de la casă un bilet pentru concert, ca mai înainte.

— Pentru că este mult mai simplu, mormăi el, și împreună cu ea făcu operațiunea, pe care ea ar fi putut să o facă singură, dacă ar fi vrut: formă numărul indicat în anunț, bifă pentru câte persoane se solicită bilete și în final fu confirmată suma, exact atât cât era la o achiziție clasică. Atât.

— Și biletele? sări ea ca din gură de șarpe. Cum le primesc?

— Nu le primești! El își dădu ochii peste cap. Arăți doar telefonul, cineva pune pe el un dispozitiv de citire și respectivul află că ai plătit biletele și îți permite să intri.

Ea își privi cu scepticism telefonul învechit.

— Și așa merge acum?

— Așa merge de mult. Când am fost la cinematograf, la filmul acela cu Rühmann, pe care voiai să îl vezi… Cum îi spunea? *Haina îl face pe om*? La fel am procedat, nu îți amintești? Cât este de atunci?

— Acum mult timp. Am senzația că îți este rușine cu mama ta.

Acesta a fost momentul în care Eugen Lettke fu convins că îi crapă capul dacă mai stă acolo. Se ridică și își culese din mers pălăria și pardesiul.

— Unde te duci?

— Afară. Să iau o gură de aer. Nu mă aștepta cu masa, nu știu când mă întorc și oricum nu îmi este foame.

Și plecă imediat, fără să mai aștepte riposta ei de nesuportat.

Mersul pe jos îi făcu bine, deși vremea nu era plăcută. Trebuia cumva să scape de tensiunea ce îl stăpânea, trebuia să facă ceva care să îi oprească măcar temporar mașinăria gândurilor. Să facă o pauză. Ușor de zis, greu de făcut.

Fără să își dea seama, pașii îl purtară în centru, la gară, și dând curs primului impuls, cumpără un bilet pentru Erfurt. Departe de Weimar era un început. În timpul călătoriei se gândi la femeia descoperită la Erfurt cu care se culcase. Ce ar fi să o mai caute? Ar fi fost împotriva înțelegerii, de aceea îi repugnă ideea, dar din păcate în ultima vreme omisese să mai caute femei. Rezerva lui de material compromițător, odinioară atât de bogată, se golise.

O astfel de vânătoare necesita o temeinică pregătire și o introspecție, și în starea în care era numai de asta nu îi ardea.

Poate că va fi de ajuns să colinde puțin prin oraș, cu alte gânduri. Erfurt avea locuri interesante pe care le ignorase până acum – podul Krämerbrücke, piața Anger, domul…

Domul. Gândul de a vizita o biserică aproape îl însenină.

Ajunse la Erfurt la prânz și în piața gării simți miros de bucătărie și i se făcu foame. Ceea ce consideră a fi un semn bun, pentru că toată săptămâna suferise de lipsa apetitului și mâncase doar pentru că era vremea mesei și rațiunea îi cerea să își hrănească trupul. O poftă, fie și numai pentru o mâncare gustoasă, însemna un pas în direcția cea bună.

Se luă după miros și ajunse la un restaurant care nu îi făcu o impresie proastă, chiar dacă în lista

afișată unele feluri erau tăiate, că doar era război. Dar fără îndoială că mai erau mâncăruri al căror miros îl ademenise, așa că luă loc la o masă.

Comandă friptură cu sos marinat, cu găluști din cartofi și varză roșie și o bere. Din ce animal era friptura preferă să nu afle. Găluștile trebuiau să fie mai mari, iar varza roșie era lemnoasă, dar mâncă totul cu mare poftă. Berii nu avea ce să îi reproșeze.

La masa alăturată discutau două femei plinuțe, una mai în vârstă și una mai tânără. Aveau în față doar câte un pahar cu apă minerală, lucru care patronului nu prea îi convenea, judecând după cum le privea. Dar restaurantul nu era aglomerat, așa că tolera situația.

După un timp femeia mai în vârstă își luă rămas-bun și plecă probabil la un tren. Cea tânără mai rămase și îi zâmbi lui Lettke, îi ură poftă bună și îl întrebă dacă friptura a fost gustoasă.

Lettke ezită, apoi aplecându-se către ea, îi spuse încet:

— Poate fi mâncată, dar mă tem că era de pisică.

Ea izbucni în râs.

— Ce contează dacă a fost bună, nu?

Femeia avea chipul de forma unei inimi, buze pline. Rochia cădea bine pe ea, dar în priviri avea ceva ca o foame profundă, poate chiar adevărată, ceea ce îl făcu pe Eugen Lettke să o întrebe:

— Îmi permiteți să vă invit la o bucată de pisică? Găluștele sunt foarte bune, deși cam mici.

Femeia clipi cochet și răspunse:

— Nu zic nu.

Veni la masa lui, el comandă și în timp ce așteptau, îl întrebă ce făcea la Erfurt. Îl văzuse venind dinspre gară și de aceea bănuise că nu este din oraș. Îi răspunse că vizita orașul, apoi sosi comanda și ea se oferi ca după ce mănâncă să îi arate ce era mai frumos în Erfurt.

— Cu plăcere, spuse Lettke, și o privi cum mânca pofticioasă.

Nu era una de profesie, dacă se lăsa plătită cu friptură cu sos marinat. Pe de altă parte, genul acesta de afacere avea avantajul că nu atrăgea atenția în datele de plăți de la Reichsbank.

Și de ce nu? Îl va ajuta să mai scape de tensiunea interioară și pe moment îi va mai abate gândurile, plus că nici urâtă nu era. Mai comandă câte o cafea la sfârșit, apoi se ridicară.

— Eu locuiesc în apropiere, îi spuse ea la ureche când îl luă la braț.

— Aha, zise Lettke și plecară.

El încercă să nu se gândească la cine pe cine dirija, ci la corpul ei plinuț și moale, pe care îl simțea alături. Își spuse că totul era în regulă, era exact de ce avea nevoie.

Pe o stradă lăturalnică, în fața ușii unei case, evident a ei, ea se aruncă de gâtul lui și îl sărută cu lăcomie, cu gura larg deschisă. Limba ei puternică și umedă arăta că ea era pregătită să primească mult mai mult decât un sărut.

— Mi-ai plăcut din prima clipă, spuse ea gâfâind la urechea lui. Hai la mine sus. Fac tot ce vrei, tot.

În acel moment pe Eugen Lettke îl cuprinse o aversiune, ba chiar o scârbă ce îl subjugă cel puțin la fel de puternic cum îl subjugase foamea în piața din fața gării. Se smulse de lângă ea și trase cu putere aer în piept, pentru a nu vomita.

— Nu, izbucni el. Nu!

— Ce este? întrebă femeia cu ochii măriți de spaimă. Nu vrei? Nu îți face probleme. Tu ești căsătorit, hm…? Îți promit că totul rămâne între noi. Ne vom delecta amândoi, atât. Hai, hai, vino…

Pofta care emana din ea ca radioactivitatea din vechile desene care o zugrăveau pe Marie Curie la descoperirea radiului, acest nesaț de viață și senzualitate – toate acestea i se părură ca o mocirlă

care îl trăgea spre ea cu mii de tentacule pline cu ventuze uriașe, umede, un monstru mucilaginos dintr-o lume a tenebrelor, care îl va înșfăca și îl va descompune în acid, dacă el va ceda măcar un pas. El respinse brațele întinse spre el, făcu un pas înapoi, apoi încă unul, se întoarse și se îndepărtă aproape alergând. O auzi strigând ceva în urma lui, nu o înțelese, dar nu erau vorbe de mângâiere.

Fugi, cumpără de pe telefon bilet pentru întoarcerea la Weimar și spre norocul lui prinse trenul care tocmai pleca. Urcă și pe când se îndepărta de Erfurt, Eugen Lettke se simți salvat.

Totuși ușurarea îi cam dispăru pe drum. Când ajunse la Weimar, i se părea că purta pe umeri o imensă greutate, care părea hotărâtă să îl facă una cu pământul. Respira cu greutate, picioarele îi erau grele, iar drumul până acasă părea că în absența lui devenise mai lung și mai epuizant.

Ce se petrecuse?

Nimic. Nu mai înțelegea ce sens avea viața lui acum, când știa că niciodată nu va putea să își ducă până la capăt răzbunarea. Tot timpul crezuse că el era cel care avea controlul, dar în realitate se implicase atât de mult în această campanie a răzbunării, încât îi devenise sclav. Răzbunarea lui preluase controlul și era hotărâtă să nu îl mai piardă.

Trebuia să facă altceva cu viața lui, cu totul altceva. Și era extrem de urgent să descopere ce anume.

•••

Helene se bucura că în sfârșit era luni și că putea să se refugieze la serviciu după un sfârșit de săptămână dedicat odelor ridicate lui Ludolf von Argensleben, pentru că acesta trimisese sâmbătă flori. Helene așteptase cu teamă să o sune, dar pentru că acesta nu o făcuse, în loc să fie ușurată, își făcuse griji că el se aștepta să îi telefoneze ea.

În plus, dormise prost, visase urât, că rătăcea pe străzi, că era singură și invizibilă, deoarece de câte

ori întâlnea pe cineva, nu i se acorda nici cea mai mică atenție.

Nu mai ploua și nu mai era atât de frig ca în săptămâna ce trecuse. În mod ciudat în clădirea agenției era îngrozitor de cald și aerul era umed, de parcă acolo se puseseră la uscat mii de haine ude. Când Helene porni computerul, pe monitor apăru comunicarea că încălzirea centrală fusese dereglată din neglijență, dar că în cursul dimineții situația se va remedia. Nu existau motive de îngrijorare.

Pe Helene nu o mai preocupă chestiunea, ci se duse la Lettke. Acesta aranja în dosare documentele care erau inscripționate „Secret!"

— M-am mai gândit, începu ea, și cred că aveți dreptate. Trebuia să ștergem documentele americane, să distrugem extrasele și să uităm tot ce s-a întâmplat săptămâna trecută.

Lettke ridică din sprâncene.

— Și de ce credeți asta? întrebă el revenind la tonul arogant și distant dinainte.

— Trebuie să ne gândim că americanii au și ei spioni la noi. Încă nu există un proiect privitor la crearea acestei bombe și probabil că ei știu și își spun că nici nu avem nevoie să construim una. Dar dacă prezentăm mai sus aceste documente, cineva din guvern va hotărî că bomba trebuie construită înaintea americanilor, iar acest lucru va fi aflat de americani, care își vor zice că ei trebuie să se grăbească… și totul se va sfârși groaznic!

Avu senzația că se va prăbuși în sine auzind cât de fals îi sunau cuvintele și argumentele. Pentru că erau false. De fapt ea voia doar ca războiul să se încheie rapid. Dar așa ceva nu putea spune nimănui.

Lettke, care se oprise din activitatea lui, își reluă treaba și puse un fascicul deoparte…

— Iar eu am ajuns între timp la convingerea, spuse el, că dumneavoastră ați avut dreptate. Acesta este un moment în care noi nu trebuie să ne gândim la noi, ci la binele poporului nostru. Este

datoria noastră ca germani să înaintăm conducerii ceea ce am aflat indiferent pe ce cale, cu convingerea că decizia pe care o va lua aceasta va fi cea corectă.

Helene îl privi descumpănită.

— Nu vorbiți serios…

— Practic asta, zise el punând palma pe fasciculele deja aranjate, este exact de ce are nevoie Adamek pentru a argumenta dreptul la existență o dată pentru totdeauna al agenției noastre. Pentru că aceasta este dovada incontestabilă că este mai bine ca două perechi de ochi independente una de alta să supravegheze dușmanul.

— Chiar vreți să faceți asta? Vreți ca aceste…, Helene arătă cu mâna spre documente, vreți să îi predați lui Adamek aceste instrucțiuni de construire a unei bombe care va distruge lumea?

Lettke confirmă.

— Deja am stabilit întâlnirea cu el. La ora unsprezece. Dacă doriți, puteți veni cu mine.

•••

Mai târziu, pe parcursul discuției cu Adamek, Lettke își spuse în gând: După asta se cunoaște o personalitate cu talent de conducător: șeful frunzări documentele, ascultă ce i se spunea și puse aceleași întrebări pe care și le puseseră și ei, doar că mult mai rapid. Adamek avu nevoie de mai puțin de patruzeci de minute ca să înțeleagă ceea ce ei înțeleseseră după aproape două zile.

— Dacă lucrurile stau astfel, spuse el în final, cu această descoperire dreptul la existență al agenției noastre va fi statuat pentru totdeauna, la fel și faptul că este mai bine să existe două servicii secrete independente unul de celălalt și concurente. Adamek își înălță capul, privirea lui trecu prin pereții parcă transparenți, lăsând impresia că se uita la toate coridoarele pustii și la birourile goale. Apoi adăugă: Se prea poate ca pe viitor să ne mărim din nou echipa. Se prea poate.

Lettke nu spuse nimic. Era momentul în care nu se recomanda să tulburi gândurile interlocutorului.

Adamek își îndreptă apoi privirea spre Bodenkamp.

— Cum ați făcut asta? Cum de ați putut intra pe computerul universității din Berkeley?

Programatoarea, care în afară de salut nu scosese o vorbă, ci stătea ca mielul la tăiere, ridică și ea capul.

— Era un computer ABM. M-am folosit de un punct slab al sistemului de securitate, asupra căruia mă făcuse atentă Herr Kirst când lucram la proiectul „Nisip mișcător”.

Ea îi explică detaliile tehnice cu o minuțiozitate pe care Lettke o găsi obositoare, dar Adamek păru foarte interesat și înțelese tot.

— Dar, întrebă Adamek în cele din urmă, cum de v-a venit ideea să pătrundeți acolo?

— Asta ar trebui poate să o spun eu, interveni Lettke.

— Faceți-o, aprobă Adamek.

Din fericire, în dimineața aceasta îi venise în minte o poveste plauzibilă.

— Momentul declanșator a fost sarcina dată de dumneavoastră de a analiza profilurile consumatorilor de curent electric, afirmă el aruncându-i o scurtă privire lui Bodenkamp, care nu părea să intenționeze să intervină. Deoarece existau diferențe enorme, de la prima privire ne-am gândit că era lipsit de perspective să căutăm în așa ceva indicii pentru ascunzători. Apoi ne-am hotărât să luăm la întâmplare câteva profiluri asemănătoare și să le analizăm datele gospodăriilor prin toate mijloacele noastre, în speranța descoperirii în acest fel a asemănărilor. Unul dintre profiluri era cel al unei anume Gertrud Kuhl, din Berlin-Wedding. Și uitându-mă prin corespondența ei din poșta electronică, am dat de acest schimb de scrisori.

El scoase o copie după ultimele două scrisori ale Verei Schneider adresate prietenei ei, și i le dădu lui Adamek.

Adamek le citi, apoi clătină din cap:

— Ați procedat bine. Eu cred că a meritat.

El puse copia pe teancul de documente și îl trase spre el.

— Le voi înainta. Dumneavoastră vă puteți ocupa în continuare de profilurile de curent, poate că totuși veți găsi o procedură care să ne ajute să progresăm. Iar dacă nu găsiți, nu este o tragedie. Nu mai este, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

După asta au fost lăsați să plece. Pe drumul spre birou, Bodenkamp întrebă încet:

— Și acum ce se va întâmpla?

Lettke zâmbi:

— Nimic. În orice caz nimic care să ne mai privească pe noi. Cu aceste documente Adamek își va face prieteni în conducere – desigur și dușmani –, iar noi poate vom primi curând colegi noi, dar cu siguranță nu măriri salariale. Până când documentele vor ajunge sus de tot, numele noastre nu au să mai apară în discuții și se va ști doar că Agenția Națională de Securitate a dat de urma unei chestii grozave.

Apoi Lettke se gândi: Iar Adamek le va rămâne dator. Dar nu îi spuse programatoarei.

— Și bomba? O vor construi?

El ridică din umeri.

— Poate că da. Sau poate că nu. Știți cum merge: în cele din urmă Führerul decide.

•••

Helene merse ca o somnambulă până la biroul ei. Deci s-a întâmplat. Acum documentele au să ajungă la guvern, Serviciul pentru Armament al Armatei își va recunoaște eșecul și va dispune construirea acestei bombe, iar războiul va fi hotărât de primul care o va avea și care i-o va trânti în cap celuilalt. În orice caz războiul se va

termina curând, viața va reveni la normal și ea va fi iarăși singură.

În această zi nu mai era capabilă să lucreze. Privea profilurile consumatorilor fără să le vadă, în vreme ce gândurile îi umblau aiurea. Când își mai revenea, nici măcar nu mai știa la ce se gândise.

Se făcuse destul de târziu, așa că o luă pe bicicletă spre casă, unde își lăsă telefonul la încărcat și imediat, fără a mai anunța pe nimeni, o porni spre gospodăria Aschenbrenner și spre Arthur.

— Culcă-te cu mine, îi ceru ea acestuia.

— Dar nu mai avem prezervative, îi răspunse speriat Arthur.

Helene tocmai începuse să își scoată rochia.

— Nu are importanță, zise ea.

50.

Dimineața următoare părea să înceapă bine, anunțând o zi bună. Lettke se trezi dintr-un somn adânc, fără vise, odihnitor, cu cinci minute înainte de a suna ceasul deșteptător: ca și cum corpul ar vrea să anunțe că se supune de bunăvoie eforturilor care îi vor fi impuse în ziua ce urma.

Și totuși, la micul dejun se iscă o ceartă cu mama lui. Nici el nu își dădea seama cum de se ajunsese aici. Ea se plânsese din nou de dureri de inimă și că avea palpitații. El îi sugerase să se ducă la doctor și se oferise să îi facă o programare și îi ceru telefonul.

Dar ea refuzase și începuse să se ambaleze:

— Dar nu de inimă este vorba, strigase. Nu înțelegi odată?

— Nu. Tocmai te-ai plâns timp de zece minute de inimă, că te doare și că ai palpitații, iar acum susții că nu este vorba despre inimă?

Ea strânse pumnii și bătu în masa din bucătărie, dar fără a fi foarte impresionantă.

— Este vorba de motivul pentru care îmi palpită inima, acela că tu nu te preocupi să te căsătorești și să faci copii, ca să îți perpetuezi originile. Ce sens ar mai avea viața mea, dacă eu nu am făcut decât să cresc un bărbat care pune capăt liniei neamului său?

Eugen Lettke se holba șocat la mama sa.

— Pe tine te doare inima pentru *că eu nu mă căsătoresc*? Vorbești serios?

— Da, exact, așa este!

El puse cafeaua pe masă, se lăsă pe speteaza scaunului și câteva momente nu mai știu ce să spună.

— Tu cum ai defini noțiunea de „șantaj”? întrebă în cele din urmă.

— Ah, nu vorbi prostii. Nu fac asta intenționat. Îți spun doar care este cauza problemelor mele cu

inima.

— După părerea ta. Pe mine m-ar interesa ce spune doctorul Mohl despre asta.

— Doctorul Mohl spune că s-ar putea să fie așa. Pentru că trupul și psihicul se află într-o legătură complexă unul cu altul. Și eu îmi fac griji pentru tine.

— Nu este nevoie, mulțumesc.

Ea îl examină îndelung pe deasupra nasului ei ascuțit și coroiat.

— Eugen, tu ai douăzeci și opt de ani. La vârsta aceasta, tatăl tău era unul dintre cei mai cunoscuți piloți ai lumii. Iar alți bărbați aveau fii de zece ani.

— Dar eu nu sunt „alți bărbați”.

— Știu. Dar de fapt ești bărbat?

El trase adânc aer în piept, ca să nu spună ceva necugetat.

— Mulțumesc de întrebare, dar te pot liniști. Totul este așa cum trebuie să fie. Dar căsătoria nu mă atrage. Așa cum nici tatăl meu nu era atras de căsătorie, ci de război. A făcut un fiu, apoi a preferat să se lase doborât, decât să revină în familia lui.

— Este necuviincios din partea ta să spui așa ceva. Ea începu, cum era de așteptat, să își maseze pieptul deasupra inimii. Absolut necuviincios. Tatăl tău a fost un erou. Un erou nu dă înapoi nici la chemarea patriei și nici în fața căsătoriei.

— Marii bărbați nu se căsătoresc. A fost Iisus căsătorit? Nu. A fost Isaac Newton căsătorit? Nu. Este Hitler căsătorit? Nici el nu este căsătorit.

Mama lui pufni iritată:

— Führerul se sacrifică pentru poporul nostru. El nu are timp pentru altceva.

— Păi vezi? zise Eugen Lettke, care mizase exact pe acest răspuns. Și eu sunt în aceeași situație.

Ea își ascunse fața în mâini câteva momente.

— Eugen! Nu are sens și tu știi asta. Mie îmi pare rău de moștenirea ta ereditară. Tu ești un

bărbat atât de chipeș, un bărbat arian ca la carte – ar fi păcat să nu procreezi copii. Cu o femeie germană cu sânge curat, firește. Ea trecu încet cu palmele peste tăblia mesei și adăugă: Și în afară de asta… este război. Mulți bărbați mor pe front. Chiar dacă victoria va veni curând, femeile tot vor fi majoritare. Ai de unde să alegi! De ce nu profiți de acest avantaj?

Lettke luă cafeaua, bău pentru a nu mai trebui să răspundă, apoi se gândi că era poate timpul să caute o locuință proprie. Acum existau multe locuințe goale din aceleași motive.

Dar să se căsătorească…? Era problema lui ce avea să se întâmple cu a sa nemaipomenită moștenire ereditară? Dacă aceasta era atât de importantă pentru providență, atunci ea să se ocupe de problema asta!

De exemplu, providența i-ar putea scoate în cale femeia irezistibilă, care să îl facă să își schimbe atitudinea față de căsătorie.

Nu era o pretenție exagerată, nu?

— Mă voi mai gândi la asta, zise el pașnic și cu asta se liniștiră. Dar numai dacă îți faci o programare la doctorul Mohl.

•••

Helene se trezi fericită. Era în brațele lui Arthur și totul era bine.

Dar ceva era… altfel decât până acum. Altfel decât atunci când se mai trezise în brațe lui.

Când privi ceasul, află și motivul: era deja ora șapte dimineața!

— Oh, nu!

Sări în picioare speriindu-l pe Arthur, care somnoros încercă să o mai strângă încă o dată în brațe.

— Nu! Arthur! Trebuie să plec!

Oare de ce tot ce era bine trebuia să se sfârșească rău? Ei se culcaseră și altă dată fără protecție, ba chiar de mai multe ori. Dar pentru prima oară ea rămăsese fără să vrea peste noapte.

Va fi luată la întrebări. Va trebui să mintă, să fie atentă să nu se contrazică și mai ales trebuia *să se grăbească*!

Se îmbrăcă rapid, îi dădu lui Arthur un sărut grăbit la despărțire, îi promise că va reveni și coborî scara.

Și dacă rămânea gravidă?

Hotărâse ca acum să nu se gândească la asta.

Când intră în casă, Marie era la bucătărie, frământa un aluat și mirosea a drojdie.

— Am adormit, mărturisi Helene.

— Știu, spuse prietena ei îngrijorată. Otto a bătut de mai multe ori cu un băț la voi, dar nu ați auzit. Și nu a vrut să urce.

Helene simți că se roșise.

— Am dormit duși.

— Așa se pare. Va trebui să găsești o explicație bună înainte de a ajunge acasă.

— Da, trebuie…

— Mama ta a sunat ieri de mai multe ori, în cele din urmă i-am răspuns.

— Dar nu trebuia!

Marie ridică din umeri.

— M-am gândit că s-a întâmplat ceva, dacă încearcă de mai multe ori. Dar voia doar să știe dacă ești aici. I-am răspuns că nu ești.

Asta mai trebuia! Helene se lăsă pe banca din bucătărie. Ce să facă? Ceva trebuia să spună. Ceva care să sune plauzibil și care să nu îi implice pe Marie și pe Otto.

Un moment se gândi să spună că avusese o aventură cu un coleg de la serviciu. Un coleg căsătorit. Asta ca să șocheze și ca să evite să mai dea alte amănunte.

Apoi îi veni o altă idee. O privi pe Marie și îi ceru:

— Îmi poți da o înghițitură din șnapsul preparat de voi?

Cinci minute mai târziu pedala spre Weimar, bucuroasă că nu ploua și că vântul bătea de la

spate.

Bineînțeles că mama ei era în holul de la intrare, de parcă ar fi așteptat-o întreaga noapte.

— Helene! strigă ea teatral. Unde Dumnezeu ai fost toată noaptea?

— Nu am știut că petrecerile fetelor pot… să țină atât, răspunse Helene intenționat cu limba împleticită. Am fost invitată la o colegă, care se căsătorește la sfârșitul săptămânii. A fost drăguț și… și s-a făcut miezul nopții… pe urmă cred că am adormit.

Mama se apropie de ea, o mirosi și se retrase dezgustată.

— Chiar așa! Miroși ca o fabrică de alcool ambulantă!

Helene slobozi un chicot:

— Nu mă miră.

Nu doar că băuse din șnapsul lui Otto, dar se stropise și după urechi, pe gât și pe toate locurile unde își dădea cu parfum. Norul mirositor trebuia să fie remarcabil.

— Asta înseamnă că ai fost invitată la o nuntă la sfârșitul săptămânii?

Helene clătină din cap intenționat mai cu sârg decât de obicei:

— Nu. Nunta are loc în cerc familial restrâns. Pe undeva pe lângă Bodensee.

Mama păru să fi ajuns la concluzia că era mai bine să facă haz de necaz.

— Bine, dar cum se face că ai plecat fără telefon?

— Bateria era descărcată. Așa că l-am lăsat la încărcat.

— Cum se face că la tine bateria este mereu descărcată? Că doar telefonul tău stă închis toată ziua la portar?

— Hm…, ripostă Helene cu impertinență, tu ești obișnuită cu telefonul tău Siemens. Dar eu am un Votel. Astea sunt dintre cele mai ieftine.

— Mda…, spuse mama nu prea mulțumită.

— Și ce era atât de urgent? întrebă repede Helene, pregătită pentru cazul în care era vorba despre Ludolf.

Mama oftă.

— Am făcut rost de două bilete la concertul de la sfârșitul săptămânii. Dar ieri-seară tatăl tău a fost solicitat să vorbească la o întrunire a partidului la Leipzig, care are loc sâmbătă seara. Nu putea să refuze. Așa că aveam un bilet în plus și voiam să te întreb dacă nu ai vrea să mergi cu mine.

— Concertul de la Stadthalle?

Mama ei făcu un gest sugerând lipsa de interes.

— Acum este prea târziu. Termenul de returnare a fost ieri și dacă nu am dat de tine, am anulat biletul. Concertul este foarte căutat, nu va mai rămâne niciun loc liber.

— Nu face nimic, spuse Helene. Oricum nu aveam niciun chef.

— Ai de pierdut, răspunse dezaprobator mama. Sunt muzicanți de primă clasă și un dirijor celebru.

— Da, dar scaunele de la Stadthalle sunt o tortură.

Mama ei oftă, însă nu mai spuse nimic, pentru că știa și ea asta.

— Oricum ar fi bine să îți iei cu tine telefonul când pleci seara. Pentru situații ca aceasta.

Helene vru să răspundă ca de obicei cu „da, da”, însă brusc fu cuprinsă de furie, se întoarse și izbucni:

— Și bine ar fi să încetezi să îmi controlezi viața. Sunt majoră, în caz că ți-a scăpat asta. Sunt o femeie matură!

Chipul mamei împietri.

— O femeie germană, ripostă ea, este matură abia când se căsătorește și aduce pe lume primul ei copil.

Mda, cine știe…, îi trecu Helenei prin minte, chiar s-ar putea întâmpla să facă un copil. Dar zise doar atât:

— Mă duc să fac un duș. Apoi plec la muncă.

— Ei, ar trebui, comentă mama mâhnită.

Ajunsă în camera ei, luă telefonul din încărcător. Trebuia să telefoneze la agenție, să anunțe că se trezise târziu și că va întârzia.

Când deschise telefonul, apăru un mesaj de la Ludolf.

> *Stimată Helene*,
> *Sper că salutul meu floral v-a găsit într-o stare de spirit echilibrată. Din păcate, circumstanțe imperioase mă pun în imposibilitatea de a vă putea telefona înainte de săptămâna viitoare. Îmi voi permite să vă sun cât mai curând posibil*.
> *Al dumneavoastră*,
> *Ludolf*

Lăsă jos telefonul și deodată se simți de parcă toată noaptea chefuise. Simți că i se face rău.

Ceva îi atrase atenția. Ce erau însemnele de sub mesajul lui Ludolf? Ridică iarăși telefonul și mai citi o dată mesajul.

> VI-D-F/AA

Nu știa ce erau acestea.

Dar știa că le mai văzuse o dată.

•••

Câteva zile amână rezolvarea problemei. Evident că Ludolf îi trimisese mesajul de pe un aparat de serviciu și nu se gândise că acesta își imprima automat însemnele în final. Sau poate că se gândise și la asta, dar considerase că nu reprezentau o problemă. Ori voise să impresioneze? Greu de spus.

Joi dimineața se încurajă pentru a apela planul de organizare al RSHA (Reichssicherheits-Hauptamt). Inima îi bătea tare și mâinile îi erau umede de transpirație, pentru că documentul era

considerat confidențial, ceea ce însemna că ea avea acces la el doar cu ordin expres.

Dură doar câteva minute: serviciul VI (Amt VI) era Serviciul de Securitate Externă subordonat lui SS-brigadenführer Walter Schellenberg. Serviciul VI-D era competent pentru zona vest, în special pentru zona de influență anglo-americană, și era condus de SS-Sturmbannführer Theodor Paeffgen.

Iar subdiviziunea F/AA se ocupa de Conducerea agenturii externe, și era sub controlul lui SS-obersturmbannführer Ludolf von Argensleben.

El avea un rang mai înalt decât șeful său? Bizar, dar nu era neapărat o excepție; în planul de organizare al RSHA mai erau câteva situații ciudate.

Dar *Conducerea agenturii externe*? Din ce știa ea, acesta trebuia să dirijeze agenții care acționau în străinătate sub identitate falsă, pentru a procura informații decisive în război pentru Reich. Ceea ce explica desele perioade lungi în care Ludolf dispărea.

Și mai însemna că dacă planurile acestei bombe atomice erau cu adevărat importante, era sarcina lui să le găsească.

Helene încercă să își șteargă palmele umezite de rochie. Ce însemna asta? Că ea și Lettke îi făceau concurență lui Ludolf? Poate că el va avea probleme din cauza ei. Poate că nu avea să îl mai revadă niciodată. Poate că această afacere avea să îl coste capul. În SS erau uneori obiceiuri aspre.

Se sperie de propriile gânduri. Era rău să dorești moartea cuiva. Pe de altă parte, se aflau în ajun de Crăciun și cu siguranță că Ludolf se va folosi de această perioadă pentru a încerca să se dea bine pe lângă familia Bodenkamp.

Poate că chestiunea aceasta îl va împiedica. Speranța moare ultima.

•••

Vineri după-amiază Adamek invită cercul restrâns la o discuție în biroul lui. Urgent.

Erau pregătite pahare și o sticlă de șampanie era în frapieră.

— Sărbătorim ceva? întrebă Dobrischowsky.

În acest moment în mintea lui Lettke încolți bănuiala că totul avea legătură cu documentele.

Și chiar așa era.

— Domnii mei, începu șeful după ce se adunaseră toți, suntem astăzi aici pentru a sărbători un mare succes, pe care i-l datorăm colegului Lettke. El a reușit săptămâna trecută să extragă dintr-un computer american planuri care indică faptul că inamicul intenționează să construiască o bombă, care are la bază principiul dezintegrării atomului, descoperit de fizicianul german Otto Hahn. O asemenea bombă – în privința aceasta toți fizicienii mari sunt de acord – ar avea o putere de distrugere enormă. Una singură ar fi suficientă să șteargă de pe suprafața pământului un oraș.

Cei prezenți erau surprinși. O singură bombă? Greu de imaginat. Dar dacă era așa, o asemenea armă va fi decisivă în război. Cum de i-a venit ideea să caute așa ceva?

Lettke zâmbea sugestiv.

— Eu am înaintat respectivele documente forurilor competente, continuă Adamek. Și în mod excepțional, Berlinul a reacționat rapid. Herr Lettke, în urmă cu o oră am primit direct de la Cancelaria Reichului o comunicare: Führerul însuși vrea să vă cunoască.

Incredibil, îi trecu lui Lettke prin cap, în timp ce colegii îl aplaudau.

Adamek îi întinse un bilet pe care era scris numărul rezervării pentru tren.

— Plecați mâine-dimineață. Primirea va fi după-amiază, poate chiar seara. În orice caz, vi s-a rezervat o cameră la hotelul Kaiserhof.

51.

Astfel că în dimineața următoare, puțin după ora șase, Lettke urca în trenul de Berlin.

Pe drum mai citi o dată comunicarea trimisă pe numele lui de către Cancelaria Reichului, la scurt timp după mica sărbătorire de la Adamek. La Berlin, trebuia mai întâi să meargă la hotel, unde i se rezervase o cameră, și după ce făcea un duș se va prezenta la ora douăsprezece la Cancelarie. Urmau alte indicații pentru întâlnirea cu Führerul Reichskanzler: să nu fumeze cu cel puțin trei ore înainte, era la latitudinea Führerului dacă îi strângea mâna sau nu, să nu aibă asupra sa aparate de înregistrare, și multe alte recomandări. Mai trebuia să predea telefonul închis la poartă și să fie percheziționat pentru arme.

Mai citi comunicarea de câteva ori, din nervozitate. Îl va întâlni pe Hitler! El, tocmai el! Încă nu își putea reveni. Poate că era foarte bine că totul a decurs atât de repede și că nu a avut timp să se gândească.

Când ajunse la hotelul Kaiserhof, se simțea de parcă povestea cu Cäcilia se petrecuse ieri, nu în urmă cu luni bune. Acesta să fi fost motivul pentru care avea senzația că o bandă din cauciuc îi strângea pieptul împiedicându-l să respire?

Își spuse că era doar nervozitatea. Că doar nu era un lucru obișnuit să îl întâlnească pe Hitler personal.

Se duse la recepție, își spuse numele și se dovedi imediat că blonda zveltă din spatele tejghelei știa despre ce era vorba.

— Bună dimineața, Herr Lettke. Ne-ați fost anunțat. Camera dumneavoastră vă așteaptă, spuse ea, și îi înmână o cheie cu un breloc greu aurit.

Era cheia de la camera 202.

Lettke simți cum stomacul începe să îi tremure.

— Ați putea să îmi dați altă cameră? întrebă el.

Femeia făcu ochii mari:

— Dar… aceasta este una dintre cele mai bune camere ale noastre!

Ce mai era de zis? Ar fi putut să spună că mai stătuse aici și că avusese o experiență neplăcută; însă era ușor de verificat că nu mai fusese niciodată oaspete al hotelului Kaiserhof.

— Bine, renunță el. Nu este nicio problemă.

— Pot verifica în computer dacă dispunem de o altă cameră, se oferi ea.

— Ar fi foarte amabil din partea dumneavoastră.

Ea se duse la computer, care avea monitorul integrat într-o carcasă solidă din lemn de cireș. Judecând după forma lunguiață, părea un model destul de vechi.

— Regret, spuse ea după ce apăsă pe câteva taste și studie ecranul încruntată, dar celelalte camere fie sunt ocupate, fie tocmai se face curățenie în ele. Mie mi s-a spus că aveți nevoie de cameră imediat.

Lettke se surprinse dând energic din mână pentru a nu crea vâlvă inutilă:

— Este în regulă. Accept camera.

Femeia afișă zâmbetul obișnuit:

— Duminica micul dejun se servește de la ora șapte până la ora unsprezece. Dacă îl doriți la o altă oră, sunați la bucătărie. Numărul îl găsiți pe lista din cameră.

Apoi ea îi făcu semn unui paj, care preluă bagajul și îl conduse pe Lettke la etajul al doilea.

Unele lucruri, se gândi Lettke în timp ce liftul urca scârțâind, sunt ori întâmplări incredibile, ori semne ale providenței.

•••

La ora douăsprezece fix, împrospătat și îmbrăcat în cel mai bun costum al său, ajungea la noua cancelarie a Reichului. Drumul nu fusese lung, hotelul era la doar câțiva pași.

Revenirea în camera în care o surprinsese pe Cäcilia îl răscolise. Își zise că poate trebuia să

considere un semn faptul că se petrecea într-o zi ca aceasta. Ani la rând se gândise doar la binele lui, la propriile plăceri și propriile pasiuni, și în afară de câteva aventuri se plafonase. Acum însă, în cazul planurilor americane pentru bombă, pusese pe primul loc binele poporului său și imediat lucrurile începură să se miște!

Trebuia să mediteze asupra acestui lucru.

Cancelaria Reichului era o construcție monumentală imensă, ridicată în perspectiva viitoarelor dimensiuni ale Reichului german, pe măsura acestuia. Fațada se întindea pe o jumătate de kilometru, un nesfârșit șir de ferestre ridicate mult deasupra trecătorilor. La intrare, alcătuită din patru coloane monumentale cu canturi, care susțineau un vultur al Reichului, stăteau de pază două gărzi SS. Sus, deasupra tuturor, fluturau în vânt steagurile cu svastici.

Intră, înaintă ca o furnică ametită urmărind niște tăblițe indicatoare. La recepție se știa că va veni și că urma să fie primit de Führer personal.

— Întâlnirea este programată pentru astăzi, îi spuse o doamnă mai în vârstă cu părul strâns penibil într-o cunună, dar nu se poate spune când anume va avea loc. Veți fi anunțat când Führerul va avea timp pentru dumneavoastră. Până atunci va trebui să așteptați.

— Este în ordine, răspunse Eugen Lettke supus.

Führerul ordonă, noi îl urmăm!

Doamna îl conduse într-o încăpere foarte mare, cu pereții și podeaua îmbrăcate cu marmură. Pe scaune, fotolii și canapele așteptau surprinzător de mulți oameni. Stăteau în grupuri, jos sau în picioare. Aici un grup de militari în uniforme, dincolo un mic grup de femei în port național, în altă parte un grup de bărbați în costume, care la intrarea lui nu își întrerupseră discuțiile. Din loc în loc mai era și câte un singuratic. Unii solitari își studiau documentele sau butonau foarte

concentrați telefoanele, pe care nu le predaseră încă.

Eugen Lettke făcu la fel. Căută un fotoliu mai izolat și aşteptă. Nu avea documente pe care să le poată citi, nu avea mesaje de trimis și în plus i-ar fi fost foarte greu să o facă pe tastele minuscule ale telefonului, așa că stătea pur și simplu, se uita în gol și se gândea. Și avea la ce să se gândească.

Timpul trecea. La început se uita la ceas din cinci în cinci minute, apoi din zece în zece minute, iar după un timp între două priviri aruncate ceasului trecea și o oră. Lumea venea și pleca, unii erau chemați, alții plecau tăcuți, mulți după discuții în șoaptă cu doamna de la recepție.

Când își auzi numele, era trecut de mult de ora trei și nici nu mai percepea scurgerea timpului.

— Herr Eugen Lettke? strigă pentru a doua oară bărbatul în uniformă.

— Aici!

Lettke sări în picioare și se îndreptă către bărbat.

I se ceru să își închidă telefonul și să îl predea, primind în schimb un jeton din piele, pe care era imprimat un număr. Apoi trebui să treacă printr-un detector de metale și fu percheziționat, de eventuale arme.

După controlul de securitate a fost condus într-o altă sală de aşteptare. Aceasta era mult mai mică, dar tot atât de confortabil mobilată, cu lambriuri din lemn nobil pe pereți și lustre aurite, plus un bufet cu sandvișuri și băuturi nealcoolice.

A fost foarte surprins să îi reîntâlnească aici pe bărbații în costume gri. Mai devreme nu fusese prea atent la ei și la un moment dat aceștia dispăruseră, iar acum dădea din nou de ei!

— Dacă americanii construiesc bomba cu uraniu, îi spuse un bărbat mai în vârstă cu frunte înaltă și mustață țepoasă unui alt bărbat puțin mai tânăr și cu aspect mai îndrăzneț, atunci toți sunteți de rang secund.

Eugen Lettke își dădu seama imediat că acești bărbați erau fizicieni, ba mai mult, erau cei mai cunoscuți fizicieni ai Germaniei! Îi recunoștea acum din fotografiile studiate împreună cu Bodenkamp. Cel mai în vârstă, care vorbise, era Otto Hahn, iar cel căruia i se adresase era Werner Heisenberg.

În discuție se amestecă și un al treilea – Carl Friedrich von Weizsäcker:

— Ar fi groaznic dacă americanii chiar ar construi bomba. Este o nebunie.

— Nu s-ar putea spune asta, ripostă Heisenberg. Dar s-ar putea spune că ar fi calea cea mai scurtă de a încheia războiul.

În acel moment atenția lor se îndreptă spre Lettke, care tocmai intrase. Își întrerupseră discuția. Se instală o tăcere stânjenitoare. Lettke își spuse că probabil și aceștia trebuiau să respecte secretul.

Abia acum, când nu mai puteau discuta despre fizică, descoperiră bufetul și se îndreptară toți într-acolo, parcă pentru a se asigura că nou-venitul nu va lua totul. Dar impresia era înșelătoare, pentru că atunci când Lettke se apropie, îi făcură loc cu amabilitate.

— Tot la Führer? întrebă unul dintre ei, pe care Lettke nu îl recunoscu.

— Da, răspunse Lettke turnându-și un pahar cu apă minerală. Dar nu am idee când voi intra.

— Oh, asta nu se știe niciodată, interveni un alt bărbat vârstnic cu părul alb – Max von Laue? Lettke nu era sigur. Bărbatul continuă: Hitler are un program cam bizar. Nu se oprește din lucru seara, stă până noaptea târziu, chiar și până la orele dimineții. De cele mai multe ori se reface apoi uitându-se la un film. De aceea rareori se trezește înainte de ora douăsprezece. La micul dejun bea doar două cești cu lapte și mănâncă niște pesmeți și o ia de la capăt.

Otto Hahn interveni:

— Eu am studenți despre care s-ar putea spune aceleași lucruri.

— Unde locuiește, de fapt? vru un altul să afle.

— Are o locuință în vechea cancelarie a Reichului, cred eu. Dar preferă să stea la Obersalzberg.

Cel cu părul alb își privi ceasul:

— Se poate ca acum să fie la masă. Știți că este vegetarian?

— Da?

— Mulți speculează că din motive de sănătate. Dar pe de altă parte nu suportă în preajma lui flori tăiate, deci pot fi și alte motive.

Au fost apoi conduși într-o sală imensă, mult mai somptuoasă decât celelalte: mai mare decât un teren de tenis, de cel puțin zece metri înălțime și cu pereți îmbrăcați în marmură, palisandru și lemn de trandafir, pe care atârnau tablouri scumpe, iar deasupra imenselor uși din mahon simboluri aurite. Un covor enorm acoperea aproape în întregime podeaua din marmură. Tavanul casetat din lemn, de esență nobilă, într-o nuanță întunecată, crea o atmosferă apăsătoare.

Lettke cunoștea încăperea de la televizor: era camera de lucru a Führerului, centrul noii cancelarii a Reichului. Biroul masiv, ornat cu intarsii, era locul de muncă al Reichskanzlerului. De la masa cu hărți, lungă de cinci metri, din dreptul ferestrelor, se adresase Hitler poporului după începutul campaniei din Polonia. Locul din fața căminului, de sub tabloul lui Otto von Bismarck, apărea în multele fotografii făcute la întâlnirile Führerului cu înalți oaspeți de stat străini.

Au fost conduși chiar în acest loc. Adjutantul în uniformă arătă către cele două fotolii îmbrăcate în material albastru și spuse că acestea trebuie lăsate pentru Führer, care avea să vină imediat ce timpul îi va permite.

Așa că ei s-au îndreptat spre celelalte. Au mai fost aduse câteva scaune, ca să poată ședea toți. Lettke așteptă ca fizicienii să se așeze, apoi se așeză și el pe un scaun.

— Dumneavoastră cine sunteți? îl întrebă Otto Hahn. Sunteți om de știință?

— Nu, răspunse calm Lettke. Eu lucrez la NSA. Pătrund în computerele inamicilor.

— Aha! Sprâncenele stufoase ale sexagenarului se ridicară. Sunteți cumva cel care…

În acel moment se deschise o ușă și bărbatul în uniformă anunță cu voce tunătoare:

— Ridicați-vă, vine Führerul!

•••

Adolf Hitler intră cu pași repezi, îmbrăcat în modesta sa uniformă maronie, având pe chip o expresie gravă. Eugen Lettke îl privi cu o rezervă ciudată: Acesta era *cu adevărat*? Cancelarul Reichului și Führerul poporului german părea de aceeași înălțime cu el. Nu avea un metru optzeci, era mai scund decât și-l imagina. Sau era doar o impresie din cauza dimensiunilor încăperii, în comparație cu care totul părea mai mic?

În plus, Hitler arăta îmbătrânit. În anii scurși de la începutul războiului acesta apăruse rar la televizor. Se vorbea despre el, se zvonea că a spus și că a hotărât, dar nu prea era „vizibil”. Iar acum el, Eugen Lettke, se afla față în față cu bine-cunoscutul chip, un om obosit, un bărbat consumat în slujba poporului său. Avea ochi albaștri cu reflexe cenușii – un detaliu care nu se remarca în fotografii și cu atât mai puțin pe un ecran de televizor.

Când ceilalți bărbați ridicară brațul în salutul german, făcu și el la fel:

— Heil, mein Führer!

Hitler răspunse în stilul lui neglijent, cu brațul parcă azvârlit la nivelul umărului, cu cealaltă mână la centiron, după care întrebă:

— Care dintre dumneavoastră este Eugen Lettke?

Lettke tresări și făcu un pas mic înainte.

— Eu, spuse el, și fu aproape să uite să adauge „mein Führer”.

Hitler îl măsură cu privirea.

— Dumneavoastră ați făcut un mare serviciu poporului german, spuse acesta cu vocea hârâită. Am dispus să fiți onorat cu cea mai înaltă distincție care poate fi acordată unui civil.

Eugen Lettke dădu din cap perplex, ar fi trebuit să fie mândru, să se bucure, dar totul îl lăsa rece. De aproape, Hitler părea cu totul altfel decât la televizor. Era ca și cum odată cu el în încăpere intrase ceva cu o greutate imensă, ceva apăsător, o atmosferă lipsită de viață, o pustietate letală.

— Luați loc, le ordonă Hitler.

Se așezară toți, nu și el, care rămase sprijinit de speteaza unuia dintre fotoliile neocupate, la indicația adjutantului.

Îi privi.

— Așadar dumneavoastră sunteți fizicienii de frunte ai Reichului. Vă rog să aveți amabilitatea de a vă prezenta.

Își opri privirea asupra bărbatului cu fruntea proeminentă, primul din dreapta lui, care spuse:

— Doctor Walther Bothe.

În continuare se prezentară și ceilalți:

— Werner Heisenberg.

— Von Weizsäcker.

— Kurt Diebner, sistemul de testare al armatei Kummersdorf.

— Harteck Paul.

— Wilhelm Groth.

— Von Laue.

— Robert Döpel, mein Führer.

Și ultimul:

— Profesor Otto Hahn.

— Dumneavoastră ați descoperit fenomenul dezintegrării nucleare? întrebă Hitler.

— Da, mein Führer, răspunse bătrânul savant vizibil stingherit.

— Și nu v-ați dat seama că pe acest principiu se poate construi o armă cu o putere de distrugere până acum necunoscută?

Hahn clătină din cap.

— Nu. De fapt mi-a trebuit mult timp ca să înțeleg ce a rezultat din experimentul meu.

Hitler arătă către Lettke.

— Dumneavoastră ați citit documentele pe care acest domn le-a extras, printr-o temerară acțiune, dintr-un computer american?

— Da, răspunse Otto Hahn. Traducerile anexate celor mai importante texte erau imprecise din punct de vedere științific, dar totuși de ajutor.

— Și cum apreciați dumneavoastră considerentele expuse cu privire la posibilitatea construcției unei bombe atomice? vru să mai afle Hitler, adresându-se tuturor celor de față.

Savanții ezitară:

— Teoretic, pare plauzibil, spuse unul dintre ei. Dar între teorie și practică sunt diferențe ca de la cer la pământ.

Schimbau priviri și își aranjau nervos cravatele. Cineva interveni:

— Totuși acestea sunt doar speculații, al căror conținut trebuie dovedit de experimente.

În final, Werner Heisenberg se aplecă în față și vorbi în încercarea de a pune capăt nedemnului joc:

— Noi nu am putut descoperi nicio eroare în calcule. Asta este tot ce se poate spune în acest moment cu certitudine.

Hitler îl străpunse cu privirea:

— Dar niciunuia dintre dumneavoastră nu i-a venit ideea asta?

Heisenberg încercă să facă față privirii Reichskanzlerului.

— Eforturile noastre au vizat până acum construirea unui reactor nuclear, respectiv

eliberarea controlată a energiei atomice. Ce va urma de aici depinde de observațiile pe care le vom face.

— Reacția în lanț prin neutroni a fost ideea lui Léos, interveni cineva.

Altcineva preciză:

— Doctorul Szilárd, un ungur. El a patentat în urmă cu opt ani ceea ce americanii vor să pună la baza bombei lor.

— Dumneavoastră știați de asta?

Fizicianul întinse brațele dezvinovățindu-se:

— Lumea fizicii nucleare este mică. Și în orice moment apar foarte multe idei… Fiecare se concentrează pe ceea ce reprezintă propria muncă.

Hitler tună:

— Dumneavoastră îmi spuneți că trăiți în turnul dumneavoastră de fildeș, de unde nu vreți să fiți deranjați. Dar eu sper că nu v-a scăpat că de trei ani noi ne aflăm în luptă pe viață și pe moarte cu dușmanii poporului german, popor din care și dumneavoastră faceți parte! Într-o astfel de situație este de datoria dumneavoastră să contribuiți la victoria cauzei noastre. Dacă noi – și când spun noi, mă refer la comunitatea germană, la toți țăranii și muncitorii, care cu mâinile lor creează baza materială a vieții pentru noi toți –, deci dacă noi vă întreținem dându-vă posibilitatea ca în laboratoarele dumneavoastră să descoperiți tainele naturii, o facem deoarece avem nevoie de efortul dumneavoastră spiritual. Dar din ceea ce aud aici, îmi pun întrebarea: știți asta și dumneavoastră? Căci la ce folosesc eforturile dumneavoastră dacă americanii vă vor arunca în cap o bombă care vă va face una cu pământul pe dumneavoastră și întregul oraș? Hitler își dădu deoparte de pe frunte o șuviță de păr rebelă, un gest deseori văzut la el, și adăugă: Eu aștept de la dumneavoastră semnale de alarmă, când dușmanii noștri dobândesc posibilități tehnice care ne pot amenința. Și consider că este de datoria dumneavoastră să

indicați conducerii Reichului posibilitățile tehnice care pot deveni profitabile poporului nostru.

Carl-Friedrich Weizsäcker s-a ridicat și a spus:

— Noi ne-am gândit la posibilitatea de a folosi fisiunea nucleară ca bază pentru explozibili. Colegul Heisenberg a trimis în decembrie 1939 o scrisoare către Heereswaffenamt (Serviciul pentru Armament al Armatei), în care descria posibilitățile principiale.

Heisenberg îl completă:

— Punctul-cheie este problema îmbogățirii uraniului-235 la o concentrație care nu ni s-a părut realistă – și ca să vorbim deschis, nici acum nu pare realistă. În privința aceasta nu mă raliez gândirii americanilor. Doar dobândirea uraniului necesită eforturi materiale și de personal atât de mari, încât nu le putem pretinde Reichului…

— De unde știți dumneavoastră ce își poate și ce nu își poate permite Reichul? îl întrerupse furios Hitler. Este sarcina mea să decid asemenea treburi, nu sarcina dumneavoastră!

El se smulse de lângă fotoliu și începu să umble prin fața grupului de fizicieni.

— Și ca să fie cât se poate de clar: refuzul dumneavoastră de a analiza metodic disponibilitățile pe plan militar ale uraniului este vecin cu trădarea. Trebuie să vă fie clar că în calitatea dumneavoastră de savanți specializați în domeniu, nu aveți o privire de ansamblu asupra marilor implicații politice, sociale și economice! Nu ar trebui să vă trezească interesul simplul fapt că un german a fost cel care a făcut descoperirea decisivă, respectiv profesorul Otto Hahn, aici de față? De ce asta se întâmplă după ce dușmanul poporului german a cules fructele care au crescut în pomul nostru? Sau poate credeți că a fost o pură *coincidență*? Doar un idiot poate să creadă asta, unul căruia nu îi este clar că orice descoperire, mare ori mică, este rezultatul unui lung proces cultural și științific, un proces în care poporul

german a jucat dintotdeauna un rol esențial, de aceea se poate afirma cu tot temeiul că descoperirea profesorului Hahn a fost una la care întreg poporul german și-a adus contribuția și de aceea îi aparține și lui!

Mergând de colo-colo în jurul grupului, se opri în spatele lui Lettke și continuă:

— Nu credeți, dar aici acționează providența. Nu faceți acest efort – până acum nu am întâlnit un savant în stare să creadă asta, dar nu mă deranjează, pentru că o știu cu certitudine absolută. Iar această providență a fost cea care l-a mânat pe acest tânăr bărbat să dezvăluie planurile asasine ale americanilor.

Lettke remarcă privirile fizicienilor, în care se puteau descifra jena și scepticismul.

Hitler mai făcu un pas, astfel că acum se afla în mijlocul lor și cu mâna la centiron spuse pe un ton aspru, care sublinia că nu admitea să fie contrazis:

— V-am chemat aici pentru a vă trasa următoarea sarcină: faceți-mi mie, faceți armatei germane bomba atomică. Și faceți-ne, asta este cel mai important, această bombă înainte de a o avea americanii. Căci altfel, Dumnezeu cu mila!

Apoi continuă pe un ton oarecum mai blând:

— Am cerut Heereswaffenamtului să vă pună la dispoziție toate mijloacele de care aveți nevoie. Bineînțeles că întregul proiect, care doresc să se desfășoare sub denumirea de *Ciocanul lui Thor*, devine strict secret.

Savanții își recăpătară respirația. Apoi Heisenberg îndrăzni:

— Problema este că din cauza războiului și a embargoului nu este disponibil tot ce ne trebuie. De exemplu, am avea nevoie de apă grea în cantități mari, dar până acum noi…

— Am fost asigurat că în Norvegia este disponibilă apa grea în cantități suficiente, îl întrerupse sec Hitler.

— Oh!

— În reacțiile dumneavoastră sesizez o împotrivire, zise Hitler. Ați prefera ca noi să câștigăm războiul prin proprii forțe, fără să vă deranjăm. Ați prefera să nu vă murdăriți pe mâini. Dar va trebui să o faceți, pentru că vi-o cer eu și nu voi tolera împotrivirea. Eu vă pretind mult mai mult, și anume să vă mobilizați cu tot sufletul și toate puterile la realizarea acestui proiect. Cine dintre dumneavoastră nu se simte în stare va petrece anii următori într-un lagăr pentru dușmanii statului, cu țigani, criminali și homosexuali în dormitoare comune, cărora le va curăța latrinele!

Fizicienii rămaseră împietriți, cu ochii larg deschiși, șocați de această amenințare directă.

— Văd că vi se pare prea dur, adăugă Hitler, ocolind măsuța joasă, privindu-i pe fiecare în față. Dar trebuie să fiu atât de dur, deoarece numai duritatea neîndurătoare și credința necondiționată în victorie ne vor conduce la țelul propus. Gândiți-vă: noi suntem siliți să luptăm nu numai cu poporul frate englez, ci și cu Statele Unite ale Americii, o țară aflată în mâna capitalului mondial evreiesc. Indiferent dacă este Roosevelt președinte ori altcineva, el reprezentă o marionetă a adevăraților deținători ai puterii, aflați în culise, care doresc pieirea Germaniei și care nu vor ezita să pârjolească toată Europa, dacă este necesar, pentru a-și atinge scopurile. De aceea nu este vorba doar despre a avea această bombă, ci despre a o avea înaintea inamicilor noștri. Doar atunci vom putea să sperăm că se va evita ca frumoasa noastră planetă să fie trecută prin foc și sabie! Dându-vă această sarcină, vă transmit totodată răspunderea pentru milioane de femei și copii germani care vor muri în ruinele orașelor germane. Asta să vă fie clar!

Se lăsă o tăcere apăsătoare.

— Iar acum, mai spuse Hitler, vreau să vă aud pe fiecare dintre dumneavoastră că preluați această responsabilitate. Vreau să vă aud pe fiecare

spunând: „Da, mein Führer, vă voi construi bomba atomică.

Acestea fiind spuse, el se opri în dreptul lui Heisenberg, care parcă începu să tremure sub privirea sa.

— Da, mein Führer, îi ieși cu greu de pe buze, vă voi construi bomba atomică.

— Da, mein Führer, spuse și Von Weizsäcker. Vă voi construi bomba atomică.

Fiecare dintre ei a spus.

— Bine. Deci suntem toți de acord. Într-o zi vă veți aminti aceste ore știind că acest moment este unul istoric, un moment care a orientat istoria lumii într-o nouă direcție. Și veți mai ști că ați fost martori la el.

•••

Când Eugen Lettke părăsi Cancelaria Reichului odată cu grupul savanților, ca și cum ar fi făcut parte dintre ei, era sleit de puteri.

Se părea că nici ceilalți nu se simțeau altfel. Heisenberg discuta cu Diebner pe un ton scăzut despre o simulare pe computer a bombei. Spunea ceva despre o anume Irene, o studentă programatoare talentată, care ar fi trebuit cooptată. Diebner mormăia același răspuns:

— Hmm… va trebui să ne mai gândim la asta.

Otto Hahn, care părea cel mai marcat dintre toți, mergea gârbovit, tăcut, adâncit în gânduri.

Și ceilalți observară acest lucru și Lettke îl auzi pe Max von Laue șoptindu-i unui alt fizician:

— Mă îngrijorează Hahn. A fost zguduit. Mă tem de ce este mai rău.

— Și ce vreți să faceți? întrebă celălalt tot în șoaptă.

— Mă duc la el. Să nu facă vreo prostie.

Celălalt dădu afirmativ din cap

— Împiedicați-l să nu cumva să pună mâna pe telefon când iese și să-i comunice ceva Lisei.

— Oh, da, este în stare. O să fiu atent.

După ce li se restituiră telefoanele, ieșiră în stradă și constatară mirați că se întunecase.

— Și acum? întrebă cineva și Lettke își imagină că va trebui probabil să ia cina împreună cu toți acești corifei.

Dar niciunul dintre fizicieni nu se gândea la așa ceva. Își scoaseră telefoanele și comandară taxiuri. Unul spuse:

— Trebuie să prind ultimul tren.

Von Weizsäcker vorbea la telefon cu o persoană pe nume Hans:

— În sfârșit am ieșit… Da, Hitler personal, sigur că nu putem vorbi despre asta… Ce?… Evident poți să ghicești, dar va trebui să te mint… Bine, pe curând.

Doar Heisenberg se despărți de Lettke spunându-i:

— Frumoasă surpriză ne-ați făcut!

Ceilalți se împrăștiară la taxiuri, fără a-l învrednici pe Lettke cu o privire și curând acesta rămase singur în stradă.

Oricum o seară cu niște savanți ar fi fost cam plictisitoare, își spuse Lettke și se întoarse la Kaiserhof, unde se opri direct la restaurant.

Chelnerul-șef îl întrebă dacă avea o rezervare.

— Nu, dar sunt client al hotelului, răspunse Lettke, care consideră fandoseala nelalocul ei, pentru că salonul era aproape gol.

— Ce cameră, dacă-mi permiteți să întreb?

— 202.

Oberul se aplecă peste minusculul ecran al străvechiului computer aflat pe o masă, un model venerabil, tastă numărul și imediat deveni mult mai îndatoritor.

— Ah, Herr Lettke. Sunteți oaspete al guvernului. Vă rog să mă urmați.

Trecu printr-un labirint de cristaluri, fețe de masă scrobite și veselă aurită până la o masă aflată într-un separeu. Primi un meniu cu încrustații

aurii, fără prețuri și atât de restrâns încât nu îi fu greu să aleagă.

— Meniul zilei, comandă Eugen Lettke. Supă, friptură cu legume și desert de ciocolată. Vin de Burgundia și un pahar de șampanie Crimeea ca apetitiv.

— Excelentă alegere, confirmă chelnerul, care îi luă meniul și dispăru.

Șampania sosi prompt, trofeu al cuceritorilor germani ai Ucrainei, aromată și tare. Eugen Lettke a mâncat bine, atât de bine cum nu o mai făcuse de o veșnicie. Poate că, își spuse în timp ce degusta ultimele picături ale vinului de Burgundia – un alt trofeu al cuceririlor germane, aceasta a fost cea mai bună masă a vieții lui.

Așa cum ziua aceasta fusese poate punctul culminant al carierei lui. Îl întâlnise pe Führer personal, fusese lăudat de el, îl aștepta o distincție și poate că mica lui contribuție va da războiului o nouă turnură.

Și de ce nu, poate că era începutul unei cariere de succes.

Asta avea să vadă. Renunță la cafeaua de la sfârșit și luă liftul până la etajul al doilea, intră în cameră și sătul și satisfăcut se lăsă cu toată greutatea pe pat. Deci asta fusese vizita lui la Cancelaria Reichului. Mâine va fi din nou la Weimar, săptămâna viitoare se va duce la agenție, le va povesti colegilor, apoi totul va intra în ritmul obișnuit.

Reflectă la cât de fadă era această imagine, apoi adormi.

•••

În acea noapte a avut loc primul mare bombardament asupra Weimarului.

52.

Helene savura încă o dată plăcerea de a fi singură acasă. Tatăl ei plecase să țină o prelegere la Leipzig, mama se dusese la concert împreună cu două prietene din Volksbund, care veniseră să o ia, așa că Helene avea casa și televizorul doar pentru ea. Ca în fiecare sâmbătă, se transmitea un film, *Privighetoarea suedeză*, cu Ilse Werner în rolul principal! Ideal pentru a se face comodă pe canapea – cu un castron mic cu prăjiturele de Crăciun, înfășurată într-o pătură călduroasă – și a se cufunda în fabuloasa poveste de dragoste prezentată.

Exact când Hans Christian Andersen află de legătura lui Jenny cu Rantzau, ministrul de stat, și își văzu spulberate toate speranțele de iubire, se auzi un bâzâit ciudat, neliniștitor. Oare era de la televizor? Doar nu și-o da duhul tocmai acum?

Oftând, Helene ieși de sub pătură și se îndreptă în șosete spre televizor. Dar constată că zgomotul nu venea de la aparat, ci de afară. Se duse la fereastră, dădu deoparte draperia pentru camuflaj, deschise fereastra și scoase capul.

Într-adevăr, în aer stăruia un zgomot funest, un zumzăit, un susur și un vâjâit, de parcă mecanismul ceresc scârțâia.

Un curent de aer stârnit brusc o făcu să se întoarcă. În ușă stătea Berta, care intrase fără să mai bată.

— Astea sunt bombardiere, spuse ea cu o voce spartă. Le-am auzit la Frankfurt. Trebuie să coborâm imediat în pivniță.

— Bombardiere? repetă Helene șocată.

— Repede, o zori Berta.

Nu se poate! Bombardiere? S-a spus mereu că englezii nu au nicio șansă să pătrundă atât de adânc în teritoriul țării. Dar ceva din vocea Bertei o făcu pe Helene să îi dea ascultare. Închise

televizorul, îl scoase din priză, luă o lanternă, se încălță rapid cu papucii și o urmă pe aceasta pe scări în jos.

Nu apucă să ajungă la scara pivniței, când se auzi în apropiere explozia primei bombe. Podeaua le tremură sub picioare și din tavan se desprinseră bucăți de ghips.

— Și mama? țipă Helene.

— La Stadthalle există adăposturi antiaeriene, îi răspunse Berta, care o apucă de braț și o trase după ea.

Apoi începură să sune și sirenele. Alarma aeriană. De undeva foarte departe începură să se audă și tunurile antiaeriene.

Ajunseră imediat în pivnița pe care tatăl ei o construise pentru un moment ca acesta, care nu venise până acum. Tocmai când părinții ei nu erau acasă! Johanna se afla deja acolo, stătea pe un prici și privea în gol.

Se gândea oare la iubitul ei? Helene se gândi la Arthur, aflat singur în colivia lui de sub paie, cu teama că se va trezi cu o bombă în cap.

Alte explozii asurzitoare, tot mai apropiate, făcură ca totul să se clatine. Poate că și casa lor va fi atinsă, se va prăbuși peste ele și vor trebui să aștepte să fie dezgropate! Ce bine că aveau rezerve de apă și alimente, pături călduroase și măști de gaze, încălzire și lumină electrică și o lampă cu petrol, ba chiar și o toaletă. Din fericire, tatăl ei nu făcuse economie.

Spera că și el avea noroc la Leipzig.

•••

Eugen Lettke nu obișnuia ca dimineața, când se trezea, să pună mâna pe telefon, ca să vadă știrile din cursul nopții. După părerea sa, asta era pentru tinerii care nu voiau să piardă noutățile din cercul lor de prieteni.

Așa că abia la micul dejun află despre bombardarea Weimarului.

Nu din ziare. Găsise ziarul pe masă, dar prezenta doar obișnuitele reportaje de război, politica internațională și altele asemenea. Dar la masa vecină luară loc trei bărbați în uniforma Luftwaffe, cu multe stele pe epoleți și la rever, care vorbeau despre faptul că Weimarul fusese bombardat în mod surprinzător și destul de grav.

Asta îl făcu pe Eugen Lettke să pună mâna pe telefon, pentru a se informa. Și într-adevăr găsi o mulțime de noutăți. Pagube numeroase și grave în centrul orașului. Printre altele fusese atinsă și Stadthalle, chiar în timpul unui concert. Erau mulți morți și răniți, printre care și celebrul prim oboist al orchestrei.

Primi noutățile ca o lovitură de pumn în stomac. Încercă imediat să o sune pe mama sa, cu toate că nu se cădea să se vorbească la telefon în sala de mese. Dar nu reuși să ia legătura cu ea. Avea telefonul închis sau nu avea semnal.

Însă asta nu însemna nimic. Mama lui își lua rareori telefonul cu ea când ieșea din casă. De fapt, el putea număra pe degetele de la o mână de câte ori reușise să discute cu ea în această situație. Poate că ieșise în oraș, iar telefonul era acasă, închis, ca de cele mai multe ori.

Sau poate că nu.

Studie mersul trenurilor, aprecie de cât timp avea nevoie să își strângă lucrurile și să ajungă la gară și apoi rezervă bilete la primul tren spre Weimar. Renunță la micul dejun. Îi pierise pofta de mâncare.

Încercă să sune și pe drum, dar degeaba. Cu fiecare încercare devenea mai nervos și nu reușea să se calmeze, deși nu putea face nimic. I se părea că trenul mergea groaznic de încet, deși auzea locomotiva cu aburi lucrând la mare presiune.

Era singur în compartiment. Pe unul dintre locuri se afla un ziar, același din care la micul dejun nu aflase despre bombardament. Lettke se gândi cât timp mai trebuia să treacă până se va

renunța ziarele tipărite. La un moment dat oamenii se vor sătura să se afle mereu în urma evenimentelor și să găsească alte materiale în care să înfășoare peștii, iar informarea se va face numai prin intermediul telefonului.

Când ajunse la Weimar, deasupra orașului plutea un nor de fum și mirosea a cenușă, explozibil și praf. Gara era neatinsă, dar în jurul ei se vedeau case prăbușite. Străzile erau pline de moloz, care era strâns în autocamioane și căruțe. Între dărâmături se vedeau bărbați și femei mânuind lopeți. Alții montau scânduri în dreptul ferestrelor cu geamuri sparte.

Stadthalle arăta groaznic. Tavanul era căzut, aripa stângă se prăbușise, din resturile ei se ridica încă fumul. Piața din față era blocată.

Nu se vedea niciun taxi și oricum nu s-ar fi putut circula. Deci trebuia să meargă pe jos, ceea ce și făcu, în pas alert.

— Mamă? strigă el cum deschise ușa casei.

Nu răspunse nimeni. Trecu repede prin toate camerele, dar nu o găsi. Pe masa din bucătărie era încă vesela pentru cină: deci ea nu fusese astăzi acasă.

Se așeză, scoase telefonul și sună la spital. Nu putu să discute cu nimeni, răspundea un robot: „Suntem ocupați cu răniții din bombardamentul de ieri, de aceea nu putem să răspundem. Pentru mai multe informații vă rugăm să sunați la următorul număr”.

Lettke luă un creion și notă numărul pe marginea ziarului de ieri, care nu fusese strâns de pe masă. Îl formă. Primi un mesaj în care erau trecute numele victimelor bombardamentului, urmate de una dintre cifrele 1, 2 sau 3. Cifra 3 indica starea critică.

Al doilea nume îi părea cunoscut:

Gertrude Bodenkamp (*1*)

Să fie aceasta mama programatoarei lui? Posibil, dar în clipa aceasta nu îl interesa. Continuă să citească.

Cu respirația tăiată văzu:

Eusebia Lettke (†)

53.

Tatăl Helenei nu pățise nimic; bombardierele nu ajunseseră până la Leipzig. Dar mama sa era în spital. Avea fractură de gambă, răni pe spate și mai multe hematoame urâte, dar cu tot ghinionul, avusese și noroc, pentru că în momentul în care explodase bomba era la toaletă, care se afla la subsol.

— Crușonul pe care ni l-au oferit în pauză a fost foarte bun și am băut prea mult, îi povesti ea Helenei, care venise la spital să o vadă. Și în a doua parte a concertului a trebuit să mă duc la toaletă. Ce m-am supărat! M-am simțit îngrozitor de penibil, pentru că aveam locul în mijlocul rândului. Însă ce era să fac? Și s-a dovedit că soarta a vrut să mă apere.

Marți urma să vină acasă și se aștepta ca Helene să își ia concediu, pentru a o îngriji.

— Coșmarul meu va deveni real, i se plânse ea Mariei, când aceasta o sună să îi spună că gospodăria nu le-a fost afectată. Vor să mă oblige să mă orientez spre o carieră medicală.

— Asta nu va fi așa de rău, opină Marie, a cărei încredere rămânea de neclintit. Nu este vorba de luni întregi. O săptămână, două, apoi va putea merge din nou. Și cine știe, poate că în acest timp vă veți apropia?

— Nu, insistă nefericită Helene. Știu că va fi groaznic. Nu o să îi placă ce fac și peste cel mult o jumătate de zi ne vom certa iar ca… Ah, nici nu am cuvinte pentru asta!

— La voi acasă cum a fost? întrebă Marie, încercând să schimbe subiectul discuției. Ați pățit ceva? Am auzit că a căzut o bombă și pe strada voastră.

— Da, mai sus, la Villa Marquardt, care este goală de mai mulți ani. La noi au apărut doar câteva crăpături mici în ziduri. Aș fi putut să

rămân la televizor și să văd sfârșitul filmului. Aș fi aflat dacă s-au căsătorit sau nu.

Era o exagerare. Din cauza exploziei de pe strada lor se spărseseră niște geamuri. Fereastra de la camera de zi fusese prefăcută în mii de cioburi. Dacă Helene ar fi rămas pe canapea, ar fi fost grav rănită. Pernele erau atât de pline cu cioburi, încât au trebuit să le arunce. Despre crăpăturile care apăruseră în mai multe locuri, de sus până jos, arhitectul pe care tatăl ei îl chemase duminică după-amiază spusese îngândurat: „Te va costa mult, dragul meu Johann. Va fi scump”.

Marie râse:

— Firește că s-au căsătorit până la urmă. Asemenea povești au întotdeauna un sfârșit fericit.

— Nu și povestea mea și a mamei mele, proroci amar Helene.

Dar se pare că Helene avut parte de noroc. Când s-a dus luni dimineața la serviciu, încă nehotărâtă dacă să ceară concediu din proprie inițiativă ori să aștepte ca părinții să îi ceară expres asta, fu anunțată că trebuie să meargă urgent la Frau Völkers.

Se duse imediat, deși nu avea niciun chef, pentru că de cele mai multe ori asemenea somații nu anunțau nimic bun.

Bătu la ușa biroului șefei ei, o deschise sfios, după ce auzi „Intră!” și constată că Frau Völkers nu era singură. În fața biroului masiv din lemn de stejar stătea cineva… cineva cunoscut. Dr. Danzer, cercetătorul neurolog care la ultima lor întâlnire contestase vehement că ar avea vreo legătură cu NSA!

— Probabil sunteți surprinsă, spuse el îndepărtându-și jenat o șuviță de păr căzută pe frunte.

— Nu chiar, răspunse Helene.

— Oh, exclamă Frau Völkers, vă cunoașteți?

— De o veșnicie. Am lucrat o perioadă cu tatăl ei. Este mult de atunci.

Șefa Helenei se concentră un moment, apoi zise:

— Atunci cred că lucrurile se simplifică. Îi făcu un semn nerăbdător cu mâna: Dar așezați-vă!

Helene se așeză pe un scaun și își lăsă în poală notesul și creionul.

— Despre ce este vorba?

— De data asta voi lucra cu dumneavoastră, spuse doctorul Danzer.

Elizabeth Völkers se sprijini cu coatele pe birou, își împreună palmele și începu să vorbească:

— Draga mea, ar fi mai bine să nu vă faceți un program personal în următoarele două săptămâni. În acest timp, dr. Danzer se va afla aici, la noi în Weimar, și veți lucra împreună cu dumnealui la un proiect guvernamental de cea mai mare importanță. O privi pătrunzător și o întrebă: Este vreo problemă?

— Nu, răspunse Helene ca din pușcă, stăpânindu-și cu greu o explozie de bucurie. *Deci nu o pot îngriji pe maică-mea*! *Trebuie să duc la îndeplinire o misiune importantă pentru Reichul german*! Nu, nu este nicio problemă.

•••

Părinții au fost de-a dreptul impresionați și tatăl ei se gândi să angajeze o infirmieră. Nu era nicio problemă. Când ea îl menționă pe doctorul Danzer – avea voie să o facă, chiar el o rugase să îi transmită salutări din partea lui – tatăl flutură sugestiv mâna și adăugă:

— Atunci este în regulă.

Luni seara își făcu apariția și Ludolf, fără să se mai anunțe. Auzise că mama ei fusese rănită în bombardament și voia să știe dacă o putea ajuta. Tatăl îi mulțumi și îl asigură că soția sa era pe cale să se însănătoșească. Ludolf o întrebă atunci pe Helene dacă are timp pentru el într-una din serile următoare, acesta fiind de fapt adevăratul motiv al vizitei sale.

Ea îi spuse cu regret și ușurată că în următoarele două săptămâni este implicată într-un proiect

important și îșI cită șefa. Nu avea voie să își facă planuri personale în acest răstimp, deoarece proiectul avea prioritate absolută și necesita multe ore suplimentare.

— Ce fel de proiect este acesta? întrebă Ludolf foarte sceptic.

— Mâine voi afla și eu mai multe, când va fi deschis. Trebuie să colaborez cu doctorul Danzer, care a venit personal de la Berlin.

— Danzer? repetă Ludolf uluit. Doctorul Berthold Danzer.

— Da, răspunse Helene, la rândul ei uluită de faptul că lui Ludolf îi era cunoscut numele unei personalități din domeniu neurologiei.

Și nu doar că îi era cunoscut, ci părea chiar să îi insufle un mare respect.

— Atunci dați-mi voie să vă felicit, zise el și se înclină. În acest caz veți participa la unul dintre cele mai importante planuri ordonate de Führer. Proiectul este de cel mai înalt nivel.

Ea îl privi mirată, dar nu și cu plăcere, deoarece înfățișarea lui îi era la fel de dezagreabilă ca atunci când îl cunoscuse.

— Știți mai multe despre el?

— Nu. Totul este strict secret. Cunosc multe lucruri, dar există uși care îmi sunt închise și mie. Știu doar că este vorba de a crea un sistem care să asigure securitatea internă a Reichului german într-un mod și cu o precizie necunoscute până acum. Iar computerele vor avea aici un rol esențial. Fără îndoială că mâine-seară veți ști mai multe amănunte decât mine. Făcu o plecăciune largă, îi sărută mâna, dorindu-și să se spele cât mai repede pe mâini. El continuă: Atunci nu vă voi mai deranja pe dumneavoastră și familia dumneavoastră. Desigur că vreți să vă bucurați de prezența tatălui dumneavoastră, deoarece în perioada următoare nu o veți mai putea face. În ce mă privește, după terminarea acțiunii, voi veni din nou, pentru a vă cere mâna. Permiteți-mi să plec

reiterând certitudinea că nimic nu m-ar putea face mai fericit pe acest pământ decât acceptul dumneavoastră de a-mi deveni soție.

Helene surâse strâmb, pentru că vorbele lui îi provocară o senzație de greață, de care scăpă abia după ce Ludolf se îndepărtă de ea, urcă în mașină și plecă.

Două săptămâni perioadă de grație! se gândi ea.

•••

Colaborarea cu doctorul Danzer începu pașnic. Ea află că era vorba despre programele scrise chiar de ea, din proprie inițiativă, imediat după angajarea la Agenția Națională de Securitate, pentru a se stabili dacă existau relații personale între diverși oameni. Adamek înaintase aceste programe și, pe complicate căi oficiale, acestea ajunseseră la nimeni alta decât la prof. Elena Kroll, căreia îi plăcuseră!

Helene trebuia acum să ajute la integrarea acestor programe în sistemul pe care profesoara îl elaborase împreună cu doctorul Danzer.

— Oh! exclamă Helene, după ce doctorul îi povestise tot, și simți cum roșește. Nici nu știu ce să spun!

— Vă mai puteți gândi la asta. Probabil că în următoarele zile vom vorbi frecvent cu ea la telefon.

— Dar de ce? Programele sunt deja făcute. Orice programatoare le-ar putea integra într-un mare sistem, așa cum sunt, ori le-ar putea folosi ca algoritmi pentru funcții asemănătoare.

Doctorul Danzer clătină din cap zâmbind:

— Lucrurile nu se petrec chiar în acest mod, altfel așa am fi procedat. Dar ca să înțelegeți la ce trebuie să vă așteptați, o să vă prezint culisele programului nostru.

Se aflau în biroul Helenei, care făcuse cafea din înlocuitori. Frau Völkers le oferise cu generozitate o cutie cu fursecuri din rezervele proprii. Deci se putea spune că era o atmosferă plăcută, mai ales

dacă Helene se gândea că ceea ce se petrecea aici o scutea să interpreteze rolul de fiică grijulie pentru mama ei.

Așa că dr. Danzer începu să povestească. Studiase împreună cu tatăl Helenei la München și se specializase în cercetarea creierului.

— În neurologie, cum s-ar zice. Despre neuron, celula nervoasă. În acest domeniu, totul se învârte în jurul ei. Despre diferitele modalități în care funcționează celulele nervoase și în special despre modalitatea în care conlucrează, pentru a scoate la iveală ceea ce noi numim spirit, voință, reprezentare.

El îi vorbi despre observațiile făcute în perioada războiului mondial asupra pacienților, a soldaților, de obicei, care supraviețuiseră unor explozii produse în imediata lor apropiere, cărora le pătrunseseră în creier schije. Aceste schije influențaseră uneori în mod bizar starea lor mentală. Unii erau permanent obosiți, alții nu mai puteau dormi, unii își aminteau perfect evenimente din copilărie, dar uitau ce făcuseră cu o zi în urmă, unii li se păreau membrilor familiei complet schimbați sufletește, nu mai credeau în Dumnezeu, iar alții, odinioară oameni respectuoși, reținuți, acum înjurau și foloseau frecvent cuvinte de ocară.

— Este evident că vătămarea creierului schimbă oamenii, concluzionă el. Surprinzător este însă că creierul, deci substanța cenușie, nu simte durerea. Astfel că s-au putut face intervenții de îndepărtare a schijelor chiar la persoane pe deplin conștiente. S-a observat totodată că stimularea mecanică a celulelor nervoase provoacă efecte ciudate. Pacienții simțeau mirosuri intense ori retrăiau amintiri din copilărie, pe deplin uitate. S-au realizat experimente prin care s-au fixat mici conductori electrici în anumite puncte din creier și s-a observat că la trecerea prin aceștia a unui impuls electric slab, se producea o reacție, întotdeauna aceeași. În timpul unui experiment la

care am fost prezent, subiectul își atingea fața când se producea impulsul, la apăsarea pe buton, cum s-ar zice.

La aceste descrieri Helene simțea că i se face pielea de găină.

— Apoi s-au făcut aceleași experiențe pe animale. Între timp s-a stabilit cu precizie ce locuri din creierul cimpanzeilor trebuie excitate pentru ca aceștia să se înfurie, să devină pașnici, să li se inducă nevoia nestăvilită de mișcare ori să devină somnolenți. Poate ați văzut vreodată asemenea imagini. La televizor se transmit când și când astfel de reportaje.

Helene clătină din cap.

— Îmi amintesc vag.

Văzuse maimuțe închise în colivii groaznice, pe cap cu aparate care semănau cu bujiile motoarelor de automobile.

— La șobolani s-a mers și mai departe. S-a reușit teleghidarea lor într-un labirint, la stânga, la dreapta, oprirea și pornirea. Și la câteva organisme foarte primitive, la tenii, care au doar opt ori doisprezece neuroni, s-a reușit obținerea controlului total.

Helenei i se păru că fursecul pe care tocmai îl mesteca era ca de ghips și fu nevoită să bea mai multă apă ca să îl înghită.

— Înțeleg, zise ea.

— Asta înseamnă, continuă el cu un entuziasm lugubru, că dacă s-ar ști tot atât de exact cum se fac conexiunile dintre celulele nervoase în creierul omenesc, s-ar afla și care dintre ele trebuie excitate, pentru a obține anumite reacții, fie că este vorba despre acțiuni, despre reacții corporale sau chiar despre anumite senzații. La o apăsare pe buton s-ar putea obține senzații ca sila, foamea și setea, precum și satisfacția, somnul și starea de veghe. Perspectivele oferite sunt greu de apreciat.

— Mi se pare groaznic, zise Helene. Ca și cum ți s-ar ordona ce să faci, aplicându-se creierului

șocuri electrice.

— Sigur că se ridică o mulțime de probleme filosofice, acceptă doctorul Danzer. Stupefiant este că într-un asemenea caz, ceea ce faci, faci pentru că vrei. Astfel, dacă îl întrebați pe pacientul de care vă povesteam de ce a făcut asta, v-ar putea prezenta întotdeauna un motiv. Că l-a mâncat fața, că a trebuit să își dea de pe frunte o șuviță de păr ori că a simțit că trebuia să se atingă în acel loc. Dar niciodată nu va spune că *nu a vrut să o facă sau că șocul electric aplicat l-a silit să facă asta*.

— Înfiorător.

— Dar și deosebit de revelator, zise el. Evident, asta înseamnă că pe plan fizic se resimte altfel decât receptăm noi. Noi credem că apare motivul și noi acționăm impulsionați de el, dar se pare că mai întâi acționăm și abia pe urmă găsim o motivație.

Helene se gândi câteva clipe, apoi întrebă:

— Dar ce s-ar întâmpla dacă i-ați implanta cuiva un electrod în creier, l-ați impulsiona electric și acest lucru l-ar determina să implanteze *cuiva* un electrod și așa mai departe… Nu ar trebui să vă întrebați de unde v-a venit inițial dorința de a face asta?

Dr. Danzer râse.

— Cred că aceasta este o întrebare care nu poate veni decât de la o programatoare. Cu Frau Kroll am discutat la nesfârșit astfel de teme. Concluzia mea este că în realitate noi nu suntem individualități, ci doar ne închipuim că suntem. Suntem de fapt părți ale unei unități primordiale: părți ale unui trup etnic, părți ale rasei noastre – așa cum Führerul și-a dat seama cu ani în urmă.

— Hmm!

Helene scoase un fel de mormăit care putea fi interpretat oricum. Ideea de a fi doar parte a unui „trup etnic” îi displăcuse întotdeauna, și acum, după tot ce îi relatase dr. Danzer, chiar îi repugna.

Dar va trebui să colaboreze cu el, nu avea încotro și nu avea sens să iște o ceartă pe această temă.

Dr. Danzer luă un fursec și continuă să peroreze neobosit:

— Așa cum am spus, marea enigmă aici este jocul de ansamblu al neuronilor în creier. Cum funcționează fiecare celulă s-a stabilit și chiar este simplu. Ea primește semnale de la alte celule nervoase și când puterea semnalelor sosite în același timp depășește un anumit nivel, atunci „se încinge", cum s-ar zice, și trimite la rândul ei semnale celulelor nervoase cu care este conectată.

Helene încercă să își imagineze secvențele programului.

— Este simplu. Surprinzător este că în acest fel trebuie să se realizeze întreaga noastră gândire.

— Da, nu-i așa? La nivelul celulei singulare nu se poate face. Deci secretul se află în interconectarea lor. Un creier uman conține miliarde de neuroni și fiecare dintre ei se poate lega la sute de alți neuroni. Deja este vorba de dimensiuni enorme.

— Dar cum se descoperă cum funcționează asta? Că doar nu se poate diseca creierul unui om, când acesta gândește.

Savantul mustăci:

— Ați pus degetul pe rană. Chiar dacă se evită problema morală și se operează de exemplu un criminal condamnat la moarte, moare repede și nu va mai gândi, așa că nu se poate observa nimic.

— Tocmai, zise Helene.

O treceau fiori văzând cu câtă lejeritate vorbea dr. Danzer despre sacrificarea unui om pentru astfel de cercetări, dar probabil că toți cercetătorii din domeniul neurologiei erau așa. Ea nu se putea imagina deschizând cu ferăstrăul craniul unei maimuțe, pentru a-i implanta electrozi în creier. Nici măcar pe al unui șobolan.

Dr. Danzer continuă:

— Așa ne-a venit ideea să abordăm problema invers. Dacă am reușit să reproducem modul de funcționare al unui creier, ne-am zis noi, am obține informații valoroase pentru cercetări ulterioare. Și cum am putea face asta? Firește cu ajutorul computerelor. Autorii romanelor SF denumeau aceste mașini „creiere electronice”, nu este așa? De exemplu, Jules Verne chiar a prezis computerul electronic într-unul dintre primele lui romane.

Helene își drese glasul.

— *Nu* l-a prezis de fapt, ci a prezentat un mit larg răspândit. S-a abonat la toate publicațiile științifice importante din timpul său și s-a inspirat din ele. Existau deja submarine când a scris *Douăzeci de mii de leghe sub mări*, doar că acest fapt nu era atât de cunoscut. De asemenea, când a scris romanul *Marele ordinator*, deja existau primele computere.

Doctorul se opri și se încruntă.

— Ah, da? Nu știam. Am crezut întotdeauna…

— Cei mai mulți oameni cred asta. Dar nu corespunde realității.

Ea se gândi la Arthur, care o determinase să cerceteze mai profund problema aceasta.

— Nu contează, spuse savantul și își trecu mâna prin părul lung și alb. Ideea aceasta a stat la baza proiectului. Și este evident că noi nu vom putea spera să reconstituim creierul uman. Chiar și niște calcule simple arată că în stadiul actual al tehnicii este imposibil. Dar nici nu este necesar. Creierul funcționează mai mult ori mai puțin la fel ca la toate viețuitoare. Ceea ce înseamnă că dacă putem reconstitui un creier cu capacitățile, să zicem, ale unei albine ori ale unei furnici, acest lucru ne va ajuta enorm. Și gândiți-vă că astfel de creiere sunt capabile de performanțe surprinzătoare! O albină știe să zboare, știe să se orienteze în spațiu, poate comunica evident cu alte albine și face multe altele. Este o adevărată minune că toate acestea pot fi controlate de un organ atât de minuscul.

— Și atunci v-ați adresat lui Frau Profesor Kroll, presupuse Helene.

— Da, exact. El râse jenat și continuă: Grupul nostru de cercetători se compunea doar din bărbați. Aveam probleme și să pornim un computer. La facultate existau câteva colaboratoare femei, și firește câteva studente, dar niciuna dintre ele nu se pricepea la programare.

— Frau Kroll ne-a povestit celor care am câștigat premii la concursul de programare câte ceva despre asta, când am fost în vizită la Berlin. Mi s-a părut interesant, dar nu mă așteptam să fiu implicată vreodată. Helene se pierdu în gânduri și deodată se simți groaznic de bătrână: Dumnezeule, este o veșnicie de atunci. Era prin 1938. Pe atunci mai trăia fratele meu.

— Primele discuții cu ea au avut loc în vara anului 1934. Până în 1938 făcusem progrese importante. Frau Kroll a dezvoltat o tehnică de programare complet nouă pentru a configura rețele neuronale pe calculatoare. Dr. Danzer ridică mâinile în sens de scuze: Nu vă așteptați să vi le explic, eu nu am înțeles nici măcar ce înseamnă un algoritm, ca să vedeți, de fapt, cât sunt de neștiutor în acest domeniu. Frau Kroll mi-a explicat că problema principală ar fi că într-un computer totul se derulează într-o ordine strictă, operațiile se fac una după alta, o instrucțiune urmează alteia, în timp ce într-o rețea neuronală se întâmplă simultan. Asta este aparent dificil de implementat și face ca simularea noastră de creier să lucreze relativ încet, comparativ cu un creier veritabil. Ceea ce nu este neapărat un dezavantaj, pentru că în acest mod pentru noi, cercetătorii, este mai simplu să privim cum se produce gândirea. Și de altfel, evoluția în tehnică este continuă, computerele sunt tot mai rapide, așa că la un moment dat se ajunge ca „ochiul nostru atotvăzător” să devină mai rapid decât creierul biologic.

— Ochi atotvăzător? repetă mirată Helene.

— Așa denumim noi sistemul. Dar firește că acesta nu poate fi numele oficial al proiectului, deoarece „ochiul atotvăzător” este o noțiune a francmasoneriei, care este interzisă în Germania, desigur dintr-un motiv bine întemeiat. Denumirea oficială este TTIB, prescurtarea de la Totale Transparenz durch InformationsBewusstheit (Transparență totală prin conștientizarea informațiilor).

Helene se încruntă:

— Aha. Și asta ce înseamnă?

— Nu se înțelege din prima, nu? Sincer să fiu, nici nu trebuie. Pe scurt, diferența dintre o rețea neuronală și un computer normal este aceea că un computer poate fi programat, pe când rețeaua trebuie antrenată. În timp ce un computer este o mașină, rețeaua manifestă mai curând caracteristici tipice organismului, mai ales că este capabilă să învețe. Asta nu înseamnă că trebuie să ne imaginăm că dumneavoastră dresați sistemul ca pe un animal – ar merge mult prea încet. Nu, îl alimentați cu date alese cu grijă și îl lăsați să tragă propriile concluzii. Dumneavoastră îi prezentați o serie de întrebări împreună cu răspunsurile corecte – una cât mai amplă. El nu obosește niciodată și nici nu își pierde interesul. Și îl lăsați să tragă concluziile. Apoi îi puneți o întrebare, al cărui răspuns îl căutați dumneavoastră, și minune, cu mare probabilitate veți primi răspunsul corect.

— Eu nu pot să îmi imaginez cum se petrec toate acestea, mărturisi Helene. Este ca și cum sistemul ar putea să prezinte propriile reflecții. Cum să funcționeze așa ceva?

Doctorul Danzer își trecu mâna peste gât.

— Hmm… ca să fiu sincer, nici nouă nu ne este ușor să înțelegem cum funcționează. Dar funcționează, și în privința acestui fapt nu există nicio îndoială. Și încă funcționează uluitor de bine. Sistemul este capabil ca într-un domeniu care i se

prezintă să recunoască raporturi care până atunci nu au fost sesizate de nimeni. Adăugă radiind: Deci dumneavoastră va trebui să reînvățați să folosiți computerele.

— Hmm!

Helenei i se părea extrem de ciudat. În timp înțelesese destul de bine modul în care funcționau computerele și ce competențe aveau acestea, însă a prezenta propriile reflecții cu siguranță nu era una dintre capacitățile acestor aparate. Dimpotrivă, aceasta era problema programărilor: mașina nu era în stare să protesteze dacă i se cereau din greșeală tâmpenii. Ea executa cuminte tâmpenii, pentru că era o mașină și mașinile nu înțeleg ce fac de fapt, ci prelucrează impulsuri electrice în anumite modalități destul de complicate, simulând cremalierele și mișcările de rotație dintr-o mașină analitică.

— Observ că sunteți sceptică, constată savantul. Nu este nimic neobișnuit, i se întâmplă practic oricui, când aude prima oară despre așa ceva. În această privință noi suntem pionieri absoluți. Nimănui nu i-a mai venit o astfel de idee. El se aplecă în față și scoase din servietă o mapă subțire, de culoare gri. De aceea m-am obișnuit să port la mine un exemplu din practică.

Puse mapa în fața sa, dar nu o deschise, ci mai întâi își împreună palmele pe ea și întrebă:

— Ați auzit vreodată despre atentatul cu explozibil de la berăria Bürgerbräukeller din München, anihilat în 1939?

— Nu, recunoscu Helene.

— Nu are importanță, puțini au auzit de el. Așa se întâmplă cu atentatele eșuate. În ziare au titluri mai puțin impresionante decât atentatele care reușesc. Își desfăcu palmele și le puse pe mapă, apoi continuă: La începutul anului 1938, mulțumită ajutorului primit de la Frau Kroll, am ajuns să punem în funcțiune prima rețea de tip neuronal. Se derula pe patru computere, aflate în

laboratorul nostru de la universitatea din München. Inițial l-am antrenat cu material de exercițiu pregătit, ceea ce ne-a luat aproape un an. Din punct de vedere științific era extrem de interesant. Apoi ne-a venit ideea să vedem ce se întâmplă în cazul în care confruntăm rețeaua noastră cu date din viața reală, neselectate, ci haotice. Voiam să aflăm dacă rețeaua se va descurca, exact ca un organism care trebuie să învețe să se descurce în orice mediu. Am primit aprobarea să legăm sistemul nostru cu câteva surse cu cantități mari de date disponibile la München – cu sistemul telefonic, cu băncile, cu ziarele etc. Se înțelege că în condiții stricte, pentru că o parte erau date confidențiale. Habar nu aveam ce se va întâmpla. Ne așteptam ca sistemul nostru să cedeze în fața potopului de informații și să uite lucrurile învățate până atunci.

El deschise mapa.

— Dar iată ce s-a întâmplat.

Scoase câteva pagini scrise.

— Problema pusă sistemului era să afle care este comportamentul normal. Nu i-am dat niciun fel de indicații, eram doar curioși să aflăm ce va identifica sistemul ca fiind „normal”. Nu am avut în vedere efectul secundar că în același timp vor fi identificați și oamenii care în percepția lui aveau un comportament cu un grad înalt de anormalitate.

El așeză paginile în fața Helenei.

— Acesta a fost unul dintre ei. Un anume Johann Georg Elser, născut la 4 ianuarie 1903 în Hermaringen, Württemberg. Tâmplar.

— Și ce era la acesta atât de *anormal*?

Helene se aplecă asupra textului imprimat. După câteva date despre părinți și frați urmau informații privind cariera lui:

> *1922 – examen de calfă, cel mai bun din promoție*

1928 – membru în Roten Frontkämpferbund

Aceasta fusese o organizație paramilitară a comuniștilor, după câte știa ea.

— Nu a avut puțini membri, nu? Desigur că a fi membru al ei indică o poziție ostilă statului, dar nu una anormală.

— Citiți mai departe, zise dr. Danzer.

12/1936 – 03/1939 angajat la firma Waldenmaier, Heidenheim, ca debavurator, deși meseria lui este de tâmplar.
04/1939 raport de pierdere de explozibile: inventarul la firma Waldenmaier, Heidenheim, constată lipsa a 250 de brichete de exploziv.
04/1939 – 07/1939 angajat la firma Steinbruch Georg Vollmer, Königsbronn-Itzelberg ca muncitor, deşi meseria lui este de tâmplar mobilă.
08/1939 raport de pierdere explozibile: inventarul la firma Steinbruch Georg Vollmer, Königsbronn-Itzelberg constată lipsa a 105 cartuşe explozive dinamită, 125 de capse detonatoare.

Helene se încruntă.

— El era tâmplar de mobilier, dar a lucrat ca debavurator și ca muncitor la o carieră de piatră, și a făcut asta un timp destul de îndelungat. Asta chiar este bizar.

— Și în timp ce era la aceste firme, de acolo au dispărut explozibile.

— Asta este mai mult decât neobișnuit.

Ea citi mai departe:

05.08.1939 se mută la München, Blumenstraße 19/II (*subînchiriere*,

cameră)
01.09.1939 se mută în München la adresa Türkenstraße 94/II (*subînchiriere*, *cameră*)

Ora 18 – 19: *cumpără bilet tramvai* (*0,10 RM*), *cartier Maxvorstadt*
Ora 20 – 22: *cumpără „meniu muncitoresc”* (*0,60 RM*), *Bere* (*0,39 RM*) *berăria Bürgerbräukeller*; *conform coordonatelor telefonul se afla totuși în cartierul Maxvorstadt*
Ora 7 – 9 ziua următoare: *cumpără bilet tramvai* (*0,10 RM*) *în Heidhausen*; *conform coordonatelor telefonul se află în Maxvotstrat*.

— Asta ce înseamnă? întrebă Helene mirată.

— Înseamnă că sistemul a remarcat faptul că din 28 august 1939 numitul Georg Elser s-a dus seara cu tramvaiul la berăria Bürgerbräukeller de 23 de ori, a comandat cel mai ieftin meniu și a revenit acasă abia în dimineața următoare! În tot acest timp lăsa telefonul acasă. Acest comportament i-a părut sistemului anormal.

Helene încercă să sesizeze dedesubturile.

— Asta ar fi putut însemna că avea o aventură cu o chelneriță de la acea berărie. Ea revăzu datele personale ale individului și apoi spuse: în 1930 a devenit tată al unui fiu din afara căsătoriei, cu numele Manfred. Mamă era o chelneriță din Konstanz, Mathilde Niedermann. Deci nu ar fi fost ceva neobișnuit pentru el.

— Corect. Doctorul Danzer confirmă. Pe de altă parte, era membru în Frontkämpferbund și probabil că avea un amestec în furtul explozibilelor. De aceea noi am anunțat poliția, pentru siguranță.

— Și?

— L-au găsit și l-au ridicat. În timpul interogatoriului le-a atras atenția că avea probleme cu genunchii. Medicul s-a întrebat dacă avea o slujbă în care ar fi trebuit să lucreze în genunchi, faianțar sau ceva asemănător. Dar de la sosirea în München acesta nu se angajase nicăieri. Închiriase un atelier cu locuință și le spusese vecinilor că era inventator. În urma percheziționării camerei sale a rezultat că furase tot explozibilul și că meșterea în atelier un focos.

Respirația Helenei se acceleră.

— Chiar așa? Plănuia un atentat?

— Da. În cele din urmă l-au făcut să recunoască. O inspecție amănunțită la Bürgerbräukeller a dezvăluit că una dintre coloane era găurită și explozibilul era ascuns în interior. Doar focosul nu era instalat. Pe vremea aceea Hitler vorbea în berăria respectivă în fiecare seară de dinaintea aniversării tentativei sale eșuate de puci din 9 noiembrie 1923. Elser plănuia să îl arunce în aer pe el și pe toată conducerea reunită a Reichului chiar cu această ocazie.

Fără să vrea Helene duse mâna la gură.

— Dumnezeule! Dacă ar fi reușit!

— Da, nu-i așa?

— Și sistemul dumneavoastră a împiedicat asta?

— Da. Elser avea probleme cu genunchii, pentru că în fiecare seară în care se ducea la Bürgerbräukeller, se ascundea într-o debara și se încuia, ca mai târziu să lucreze la coloană, muncă pentru care stătea mai tot timpul în genunchi. Dimineața părăsea sala pe ieșirea de urgență spre grădină. Ducea cu el un sac cu moloz, pe care îl golea în Isar.

— Incredibil!

— Când Führerul a aflat de asta, a văzut în ea un semn al sorții și a ordonat construirea sistemului, pentru ca astfel să se poată ține sub observație întregul Reich german. Doctorul Danzer ridică mâinile și apoi continuă: Asta este ceea ce

facem noi acum. În Berlin-Lichtenberg am creat un puternic centru computerizat. El cuprinde un întreg ansamblu de clădiri situat între Frankfurter Allee, Magdalenenstraße, Normannenstraße și Ruschestraße, care este păzit strict de SS. Vă puteți imagina că a-l construi în condițiile războiului nu a fost ușor. Dar în curând sistemul va putea fi pus în funcțiune.

Helene mai răsfoi paginile următoare, în care erau consemnate secvențele interogărilor pe care sistemul le făcuse din proprie inițiativă.

— Este incredibil. Noi, cu interogările noastre, nu am fi descoperit niciodată asta. Nici măcar nu ne-ar fi trecut prin cap să căutăm asemenea legături.

— Nici sistemul nu are idei. El face comparații între tot ce există.

— Când va fi terminat, va face munca noastră, concluzionă Helene trezită la realitate. Și o va face mai bine decât noi. Atunci vom fi în plus.

— Tocmai de aceea proiectul este încă strict secret, interveni dr. Danzer zâmbind blând.

•••

Când doctorul Danzer o lăsă să plece – fusese de părere că ea trebuie să se gândească mai întâi la toate acestea, pentru ca abia apoi să înceapă adevărata muncă –, pentru prima dată după bombardament, îi trecu prin cap să îi viziteze pe Marie și pe Otto, și desigur înainte de toate pe Arthur. De la agenție se duse direct la gospodăria acestora, pentru a nu fi reținută acasă. Cine știe când va mai putea face asta, având în vedere ce o aștepta!

Faptul că de data aceasta lua pentru prima dată telefonul cu ea reprezenta un mare risc. Deși nu făcea decât să viziteze un prieten, nu? Nu era interzis. Între timp Otto meșterise o cutie izolată fonic, în care se aflau încărcătoarele. Acolo își lăsă și Helene Votelul, înainte de a se duce la ascunzătoarea lui Arthur.

De aici exploziile nu s-au auzit foarte tare, dar podeaua s-a zdruncinat, îi povesti Arthur despre noaptea de duminică. Și, sincer să fiu, am tremurat. După ce ai trăit un foc de baraj rusesc, se pare că trupul nu îl mai uită.

Helene îi spuse că nu putea să se culce cu el, deoarece era la menstruație. Se simți mai ușurată, dar și tristă. Voia să stea în brațele lui, să îi vâre mâna sub cămașă pentru a-i simți pielea caldă, să își pună capul pe pieptul lui, ca să îi audă inima bătând. Apoi îi povesti totul: despre doctorul Danzer, despre proiectul TTIB, despre electrozii din creierii maimuțelor, despre atentatul contra lui Hitler, care fusese cât pe ce să reușească dacă nu ar fi existat cele patru computere interconectate dintr-un laborator al universității din München.

— Dumnezeule, imaginează-ți! Asta ar fi schimbat totul. Totul.

— Și tocmai eu trebuie să ajut la finalizarea acestei mașinării, zise Helene. Mă simt oribil în fața colegilor. Când sistemul va intra în funcțiune, noi vom fi în plus.

Arthur își trecu degetele prin părul ei. Știa că asta îi plăcea.

— Nu te poți eschiva?

— Nu. Cel mult pot să fac pe proasta.

— Și pe urmă?

— O să facă altcineva treaba mea. Rezultatul va fi același. Ea se ridică, îl privi de sus și se strădui să nu strige: Cum te-aș mai putea proteja, dacă nu aș mai lucra la NSA? Dacă agenția nu ar mai exista? Dacă în locul ei acest sistem te-ar căuta în modalități pe care eu nici măcar nu le înțeleg?

Pe chipul lui Arthur apăru un zâmbet silit.

— Poate că sistemul acesta nu funcționează chiar așa cum își imaginează ei?

— Arthur! El a prevenit acel atentat. Omul a mărturisit că a vrut să îl omoare pe Hitler! Am văzut cu ochii mei cum a decurs căutarea, înregistrarea pașilor realizați… Cu interogările

noastre de siguranță nu l-am fi găsit toată viața! Sistemul a fost mai inteligent decât noi, înțelegi?

Ea se răsuci și își cuprinse genunchii cu brațele.

— Eu nici nu sunt sigură ce vrea de la mine doctorul Danzer. A spus că este vorba despre cu totul alt fel de programare. Nu am idee ce a vrut să spună cu asta. Nici nu îmi pot imagina un alt fel de programare… și nici nu vreau să îmi imaginez! Ce este greșit în tehnicile dezvoltate de Ada Lovelace? Sunt principii confirmate în aproape o sută de ani!

Un moment ea își ascunse fața între brațe și genunchi, apoi ridică din nou capul și vorbi repede, înainte ca tremurul ce începea să pună stăpânire pe ea să o poată cuprinde:

— Nu știu cum să împiedic acest supercomputer să te găsească. Nu știu nici măcar dacă *se poate*!

Arthur se ridică și o cuprinse în brațe. Se mai liniști.

— O să reușești cu siguranță, spuse el cu vocea lui calmă și gravă, părând deplin convins. Vei reuși cu siguranță să înțelegi cum funcționează totul și vei găsi un truc. Ca întotdeauna.

Helene scânci:

— Ce truc?

— Unul pe care nu l-a descoperit nimeni! spuse Arthur și râse. Habar nu am care. Dacă eu aș ști, nu ar mai fi un truc adevărat.

Helene își pironi privirea într-un colț al ascunzătorii, în care lemnul începuse să se decoloreze din pricina umezelii și să se deformeze, se gândi o vreme, dar nu îi trecu nimic prin minte.

— Îmi este teamă, mărturisi ea în cele din urmă, că toată treaba asta ne depășește.

— Așa se întâmplă mereu, răspunse Arthur. Este la fel ca în război. De fapt, noi am vrut să ocupăm doar Polonia și acum ne aflăm în război cu întreaga lume.

54.

În aceste zile Eugen Lettke avea senzația că trăia un vis urât. Locuința era goală și rece, dar nu era capabil să realizeze de ce, pentru că avea atât de multe de făcut, de rezolvat. Trebuia să se ocupe de înmormântare, să procure hârtii, documente. Din fericire, mama lui îi lăsase indicații exacte cu privire la acest eveniment – ce cântece se vor interpreta, cu ce flori să îi orneze sicriul – și cu ani în urmă își cumpărase și locul de veci. Acest lucru îi ușurase munca și îl scutise de multe decizii, pe care nu putea să le ia în starea în care era.

Colegii i-au prezentat condoleanțe, iar la înmormântare au venit Völkers și câteva programatoare. Nu și Helene Bodenkamp, reținută de un proiect urgent – i-a transmis cineva, iar el a dat din cap fără a se mai gândi ce însemna asta. A încercat să lucreze în aceste zile. A petrecut mult timp la birou, dar seara nu mai era capabil să își amintească ce făcuse de fapt. Dar nu s-a plâns nimeni.

Abia marți îi trecu prin cap să poarte o brasardă neagră. Trebuia să cumpere una, dar nu știa de unde. Până la urmă îl ajută o vânzătoare de la un magazin general, care fusese afectat de bombardament.

Miercuri după-amiaza a avut loc înmormântarea. Preotul a ținut un discurs lung, dar Eugen Lettke avea impresia că vorbea despre cu totul altă persoană, nu despre mama lui. Colegii de la NSA îi erau alături, firește cu excepția lui Adamek. Veniseră și câteva bătrâne dintre cunoștințele mamei lui, pe care nu le știa după nume. A mers în urma sicriului, a strâns mâini și a mulțumit pentru condoleanțe ca un automat. Era frig și se gândeau că va ninge ori va ploua, dar nu se întâmplă asta. Parcă și norii de pe cer erau reținuți.

Apoi se termină, se duse acasă, în locuința care acum îi părea și mai pustie decât înainte de înmormântare. Se așeză pe un scaun în bucătărie, fără a-și dezbrăca pardesiul și fără a se descălța, privind în lumina palidă, moartă, care pătrundea prin fereastră și umplea încăperea în liniște. După un timp înțelese că aștepta să se ivească mama și să îl întrebe ce voia să mănânce la cină, deși nu o interesase niciodată și gătise întotdeauna ce considerase ea că ar fi bine. Dar îl întreba întotdeauna. De acum nu avea să o mai facă niciodată.

Era îndurerat? Își cercetă adâncul sufletului, dar nu simți nimic, doar un mare gol. Nu tristețe, ci doar… ceva straniu.

În cele din urmă își pregăti ceva pentru cină, câteva sandvișuri. Oricum nu îi mai era foame de când se întorsese de la Berlin. Apoi se culcă și dormi ca un bolovan.

Era… neobișnuit? Enervant? Înspăimântător? Străin! – să se trezească dimineața și casa să fie complet pustie, într-o liniște deplină. În bucătărie nu se auzea nimeni. Totul părea părăsit. Trebui să își facă singur cafeaua, să își pregătească singur micul dejun și nu avu cu cine să discute. Deși mama lui îl călca deseori pe nervi, s-ar fi simțit mai bine dacă ea ar fi fost acolo.

Îi era greu să conceapă că nu se va mai întoarce niciodată.

Sosi vremea să plece și abia când ajunse la jumătatea scărilor îi trecu prin cap că ar fi mai bine să încuie ușa, așa că se întoarse.

Ajunse la agenție, îl salută pe portar așa cum făcea de ani buni, își puse pardesiul și pălăria în cuier, acolo unde le era locul, și mai făcu ceva. Citi ziarele americane de pe rețea. Scoase mapa cu proiectul pentru consumul de curent, dar îl lăsă după scurt timp deoparte, pentru că nu se putea concentra asupra lui. Se duse la toaletă. La prânz, mersese la masă. Reveni acasă, în aceeași locuință

pustie, pe care o părăsise dimineața și în care nu se schimbase nimic.

Va trebui să găsească pe cineva care să se ocupe de gospodărie, își zise. Dar amâna zi de zi să facă asta și grămada de cămăși murdare deveni tot mai mare.

•••

În zilele următoare Helene se adânci în munca ei, uită de tot ce o înconjura, mai rău decât atunci când fusese implicată în proiectul „Nisip mișcător”.

După prima convorbire cu Frau Profesor Kroll deveni teribil de agitată. Un bărbat de la serviciul tehnic îi conectă un telefon special, deoarece discuția trebuia să se desfășoare pe o linie securizată și codificată, fiind secretă. Bărbatul îi arătă butonul care deschidea codificatorul – o cutie masivă, cu carcasa din cupru, montată alături – și îi spuse că trebuia să fie atentă la lampa semnalizatoare: dacă era verde, putea vorbi liber, dacă era roșie, securitatea liniei era periclitată.

Helene asculta agitată și îngrijorată să nu îi lase lui Frau Profesor Kroll o impresie proastă, să nu creadă că era grea de cap. Dar când vorbi cu femeia vârstnică, temerea ei se risipi. Profesoara își aminti de ea, ba chiar reținuse și întrebarea pe care i-o pusese și îi spuse direct:

— Copila mea, nici eu nu știu mai mult decât tine. În ce privește noua utilizare a acestor computere, suntem pioniere amândouă, pășim pe un teren necercetat.

Vorbiră la telefon mult, foarte mult. Helene nu vorbise niciodată atât la telefon. Frau Kroll i-a prezentat cât de cât noua tehnică de programare, i-a trimis prin poșta electronică scheme și modele și i-a răspuns la întrebări.

Prima problemă fundamentală care trebuia rezolvată era aceea că în creier neuronii lucrau toți odată, pe când într-un computer, treptat. Pentru a crea ceea ce Frau Kroll denumea „pseudo-

simultaneitate”, au reprezentat neuronii artificiali și legăturile lor în tabele. Acestea au fost introduse apoi într-un program, într-o anumită succesiune, iar rezultate în al doilea tabel. După care au făcut invers, și tot așa. „Frecvența pulsului” se numea „Fundă” și tot ce se petrecea în timpul ei putea fi considerat cvasi-simultan.

— Dar introducerea unui asemenea rezultat intermediar într-un depozit de date s-ar face extrem de încet! remarcă Helene.

— De aceea nici nu vom face asta, îi explică Frau Kroll, ci vom păstra tabelele în matricele de memorie. Cu privire la aceste amănunte nu trebuie să ne facem probleme, pentru că funcționează deja. Există o suită de algoritmi pe care îi puteți apela.

Cum se foloseau aceste rețele pentru a rezolva diverse probleme a fost mai greu de înțeles. Rețeaua primea date de intrare și furniza date de ieșire. Corectitudinea ori incorectitudinea acestora trebuia semnalată înapoi rețelei pentru ajustare, care se putea realiza în diverse modalități. Măsura cea mai simplă și de aceea și cea mai frecventă era de modificare a pragurilor de la care un neuron artificial declanșa un impuls. Dar uneori era necesară crearea de legături noi ori eliminarea legăturilor existente, uneori chiar adăugarea sau îndepărtarea unor elemente neuronale. O rețea se programa în acest mod, să zicem singură, și acest mecanism de cuplare inversă îi era greu de înțeles Helenei. Marți seara, după ce vorbise la telefon cu Frau Kroll aproape zece ore, se simțea ca și cum se repezise cu capul într-un zid și nu mai pricepea nimic.

— Pentru astăzi este de ajuns, spuse în încheiere Frau Kroll. Duceți-vă acasă, liniștiți-vă, gândiți-vă la altceva și mâine-dimineață multe lucruri au să vă pară mai clare.

Dar Helene nu avea niciun chef să se ducă acasă. Acolo o aștepta mama sa zăcând în pat, o imagine diferită, dar nu liniștitoare. În loc să plece,

se duse la baie, se spălă pe față cu apă rece până simți furnicături, și reveni la computer. Apelă programele trimise de Frau Kroll, îl studie pe fiecare în parte, precum și explicațiile și exemplele și târziu în noapte construi rețele proprii, simple, pe care le manevră, pentru a înțelege cum funcționau.

Când ajunse acasă, trecuse mult de miezul nopții. Totul era adormit. Înghiți cu lăcomie cina lăsată de Johanna, se întinse în pat și adormi pe loc.

A doua zi avea într-adevăr mintea mai limpede și în cursul dimineții Frau Kroll o lăudă:

— Sunt de-a dreptul surprinsă. Nimeni nu a mai înțeles atât de repede lucrurile acestea, nici măcar eu!

Totuși Helene petrecu și seara următoare în fața computerului și experimentă, testă, încercând să capete sentimentul că pricepea cum funcționa rețeaua asemănătoare neuronilor.

Joi apăru din nou doctorul Danzer, care fusese informat de Frau Kroll că Helene era pregătită să înceapă lucrul la proiectul propriu-zis. O felicită, se arătă surprins că avusese nevoie de atât de puțin timp pentru a-și însuși bazele și sublime că el nu se pricepe la programare și nici nu se gândește să se amestece în așa ceva.

— Rolul meu este să vă furnizez sugestii din cercetarea creierului și să vă împărtășesc din experiențele noastre în urma primului proiect de la München. Restul este misiunea dumneavoastră.

Marea problemă nerezolvată a sistemului era viteza redusă. Primul țel declarat era de a ține sub control datele a optzeci de milioane de germani ai Reichului, lucru care nu se putea compara cu o situație de laborator din München, unde se lucra doar cu datele locuitorilor din München și dintre aceștia doar cu cele cu inițialele de la A la F.

— Dacă individul s-ar fi numit Georg Müller, nu l-am fi descoperit, recunoscu doctorul Danzer

cu sinceritate. Și berăria Bürgerbräukeller ar fi sărit în aer pe 8 noiembrie 1939. Cât nu se produc computere considerabil mai rapide – aparatura Siemens realizată la Berlin-Lichtenberg era deja cea mai rapidă din lume pentru unele probleme se va apela tot la programele tradiționale. Nu se știa nici cum se puteau cupla computerele la rețeaua pseudoneuronală.

Au discutat, au testat diferite abordări, au renunțat și au luat-o de la capăt. Cercetau un teritoriu necunoscut.

Într-un moment de liniște, Helene recunoscu faptul că era o provocare intelectuală fascinantă.

Nu încetă să studieze noaptea, seară de seară pleca tot mai târziu de la agenție. Nimeni nu se mira, în ciuda secretizării, toți colegii știau că ea era implicată în ceva nemaiauzit.

Dar nimeni nu bănuia că ceea ce va rezulta în final va face Agenția Națională de Securitate de prisos.

Între timp, studiile ei nocturne nu se mai îndreptau către aprofundarea cunoștințelor de bază, și de acest lucru devenise de mult conștientă. Nu, dacă ea zăbovea mult după miezul nopții în fața computerului, până o usturau ochii și o durea spatele, o făcea pentru a căuta un truc care să îi salveze pe Arthur, Marie și Otto de sistemul TTIB. Un truc care să împiedice computerele din Berlin-Lichtenberg să dea de urma ascunzătorii iubitului ei, dacă ea nu mai era capabilă să controleze operațiunile de căutare.

Dar oricât își chinuia creierul, nu găsea nimic. Pe măsură ce pătrundea tot mai mult în construcția sistemului TTIB, se familiariza cu circuitele lui și i se părea că îi poate anticipa reacțiile, ca și cum ea și sistemul ar fi o unică persoană, dar tot nu vedea vreo posibilitate de a-l manipula sigur și totodată fără a lăsa urme.

Nu dorea să intervină în „codul extern”. Aceste programe erau scrise în modalitate tradițională și

fuseseră citite de zeci, dacă nu de sute de programatoare, așa că orice manipulare ar fi fost descoperită la un moment dat.

Spre deosebire de acestea, rețelele de tip pseudoneuronal erau o ascunzătoare ideală, fiind dimpotrivă aproape de necitit în comparație cu programele tradiționale și nimeni nu înțelegea cu adevărat cum funcționau acestea. Dar marea putere a acestor structuri stătea tocmai în flexibilitatea lor, cu alte cuvinte, ele se modificau de la sine permanent, ceea ce făcea să nu existe garanția că o protecție odată instalată pentru Arthur va exista permanent. La fel de bine se putea ca sistemul să o uite la un moment dat.

Da, ea colabora la ceva nemaiauzit, dar această implicare cerea și eforturi nemaiauzite. Petrecu și seara de sâmbătă la agenție și când plecă târziu acasă, portarul îi spuse compătimitor:

— Sunteți foarte palidă, Fräulein Bodenkamp.

Nu o impresionă prea tare. Îi zâmbi absentă bărbatului, care îi înmână telefonul și plecă în noaptea rece cu gândul la valorile de prag, la tensiunile de conectare și la reacțiile inverse.

•••

Duminica a fost obligată să ia o pauză și a profitat de asta. S-a trezit târziu. Se simțea atât de obosită, încât nu îi venea să coboare din pat. În casă era mai liniște ca niciodată.

Se spălă pe îndelete, se îmbrăcă încet, mai rămase o vreme pe marginea patului, după care coborî în bucătărie.

Johanna îi pregătise micul dejun, îi turnă cafeaua și îi povesti că tatăl ei fusese chemat la clinică pentru o urgență.

— Iar mama ta m-a însărcinat să îți transmit să te duci la ea imediat ce te trezești.

Helene oftă.

— Așadar m-a prins.

— De ce spui asta?

— Infirmiera angajată de tata nu este acolo?

— Duminica, nu. Situația nu este chiar atât de gravă.

— Și eu aș avea nevoie de cineva care să mă îngrijească, zise Helene și sorbi lung din cafea.

Într-adevăr, în ultimele zile exagerase cu munca și se simțea slăbită.

Teama, își spuse ea. Era teama că nu va găsi o cale de a-l apăra pe Arthur. Gândul acesta o apăsa ca o greutate de o tonă.

După micul dejun se duse în dormitorul mamei ei. Trecuse o săptămână de când era în pat. Era și asta o realizare memorabilă, îi trecu prin cap.

Dar nu va mai sta mult așa. Noul ghips nu mai părea nici pe departe atât de masiv ca primul.

— Ah, Helene, spuse ea fără a saluta, ai putea să îmi aduci pastilele și un pahar cu apă.

Ținea în mână o revistă de modă. În cameră era lumină, dar mirosea a stătut.

Helene nu se clinti.

— Tata a spus să te ridici cât mai repede posibil.

— Tatăl tău este un stăpân de sclavi, ripostă mama și fâlfâi revista către comoda ei cu haine. Este totul acolo. Îmi trebuie două pastile din cele albastre, lungulețe, și una albă, rotundă.

— Menajarea exagerată face rău sănătății. Osul trebuie solicitat, altfel crește greșit.

— Da, da. După ce iau pastilele, mă ridic. Fără ele amețesc. Așteaptă! Mama se răsuci și dintre cești le de cafea și paharele de apă de pe noptieră scoase un bol din porțelan, pe care îl întinse Helenei: Mai bine pune pastilele aici.

Helene luă bolul și stătea nehotărâtă cu el în mână.

— Mă întreb ce ar spune tata despre asta…

Mama scoase o exclamație de iritare, luă perna și o aruncă în Helene.

— Tu, copilul tatii! Ar trebui să te faci doctoriță, dacă le știi așa bine pe toate! Apoi se lăsă epuizată pe spate și oftă: Mă ridic. Pe urmă. După ce iau pastilele acelea blestemate. Este în regulă? Dacă

vrei putem merge în camera de zi jos să vedem ce este la televizor.

Helene ridică perna care o atinsese razant și o puse pe pat.

— Bine, zise ea, pentru că nu avea chef să continue cearta și se îndreptă spre comoda pe care se înșirau o grămadă de flacoane de mărime medie, cu medicamente.

Puse bolul pe comodă, luă sticluțele și consultă inscripțiile.

— Ce sunt tabletele verzi?

— Sunt pentru seară. Ca să dorm mai bine.

— Două din cele albastre?

Helene deșurubă dopul flaconului.

— Da, două. Și una din cele albe.

Helene scoase două tablete albastre și le puse în bolul care răsună ca un clopoțel. Când să pună și pastila albă, aceasta sări din bol, se rostogoli pe comodă și dispăru în spațiul dintre aceasta și perete, înainte ca Helene să o poată prinde.

— Fir-ar…! exclamă Helene și făcu un pas înapoi.

Pastila căzuse după comodă și nu o mai putea lua.

— Așa a pățit și Irmgard ieri, comentă mama din pat. Poate că ar trebui să folosesc altceva în loc de bol.

Irmgard era infirmiera care o îngrijea în cursul săptămânii, o femeie necăjită și slabă, cu păr cărunt și lung, pe care Helene o văzuse doar o dată în trecere.

Helene îi aduse pastilele albastre și un pahar cu apă și spuse:

— Așteaptă, trag comoda în față.

— Lasă! ripostă mama cu tabletele albastre în mână. Dă-mi alta. Oricum s-a murdărit.

Helene examină cu privirea comoda, pregătită să o tragă la o parte. Piesa de mobilier data din timpul imperiului și era un colos. O comandase

străbunica, din lemn de nuanță deschisă, care nu era nici atunci la modă.

— Lasă că o să facă tata asta, când vine, spuse mama. Înghiți tabletele și adăugă: Este prea grea pentru o femeie.

Remarca aceasta o ambiționă.

— Vom vedea, zise Helene și se pregăti să pună deoparte flacoanele, să scoată sertarele și să le așeze într-un colț, pentru a face comoda mai ușoară.

— Helene! Ce înseamnă asta?

— Trebuie să o trag doar puțin, îi spuse Helene, care se rezemă de perete și băgă ambele mâini în spatele mobilei, cât îi permitea spațiul. Nu vreau să o car pe scări.

Trase cât putu, dar comoda nu se clinti niciun milimetru.

— O să te doară spatele, proroci mama ei.

— Dacă tu te-ai fi ridicat, cum a spus tata, și ți-ai fi luat singură pastilele…! se oțărî Helene și cu toate puterile și furioasă, mai încercă o dată.

Comoda alunecă puțin în față, lăsând în urma ei o crevasă întunecată, dintr-o lume uitată și plină de praf. Helene aruncă o privire și deslușì pe podea ceva rotund și deschis la culoare. Pastila! Îngenunche, vârî brațul după comodă și începu să pipăie.

— Să nu crezi că am să înghit pastila aia, mormăi mama. Cu siguranță nu.

Helene ajunse la minuscula pastilă, dar simți alături de ea ceva, ceva din hârtie. Apucă pastila și hârtia și le trase afară.

— Asta ce este?

Hârtia era o scrisoare plină de praf și îngălbenită. Helene suflă praful și ridică plicul în lumină. Era închis și avea pe el adresa destinatarului: Helene Bodenkamp, Weimar, Sven-Hedin-Straße 19, Deutschland. Pe plic era lipit un timbru poștal olandez.

Ea întoarse plicul și la expeditor citi: Ruth Melzer, Jodenbreestraat 112, Amsterdam, Nederland.

55.

— O scrisoare de la Ruth!

Helene întoarse încă o dată plicul și se uită la data poștei: 05.05.1935.

— Dumnezeule!

Deschise agitată plicul și scoase scrisoarea. Era o singură foaie, cu scrisul fin și uniform al lui Ruth.

Amsterdam, 04 mai 1935

Dragă Helene,

Îți scriu, deși papa este de părere că este posibil să primești scrisoarea mea, dar nu și eu pe a ta, deoarece poșta germană nu permite trimiterea de scrisori către evreii din străinătate. Nu știu cum sunt recunoscute aceste scrisori, dar nici nu îmi pot imagina că tu nu mi-ai răspunde. Doar noi am fost cele mai bune prietene, nu? Așadar te rog să îmi scrii și tu. Aș vrea să știu și ce s-a mai întâmplat cu Findling. În graba în care am plecat, nu am mai găsit pisica și mă gândesc des la ea.

Dacă ai primit scrisorile trimise de mine până acum, știi că povestea cu America nu a mers. Autoritatea americană pentru emigrări este groaznic de severă. Spune că America nu poate primi evreii din toată lumea, de aceea sunt primiți foarte puțini. Papa încearcă mereu să obțină o viză pentru noi, la fel și rudele noastre din New York. (Încă nu am înțeles cum suntem înrudiți cu cei de acolo. Este vorba despre un văr îndepărtat al tatălui meu sau așa ceva.) Dar încercăm de aproape doi ani și de fapt nimeni nu mai crede că vom reuși.

Așa că locuim tot aici. Uneori visez că suntem în vechea noastră casă, dar mă trezesc pe patul pliant din camera de zi, îmi aud părinții sforăind în altă cameră și picuratul groaznic al dușului. Urăsc faptul că trebuie să ne spălăm vesela în minuscula baie. Și la noi încă este bine, dacă ne comparăm cu alții, care au trebuit să fugă din Germania. În alte părți, familii cu mai mulți copii stau într-o singură cameră!

În afară de asta, cei care ne-au închiriat locuința, familia Meijer, sunt foarte amabili. Au o prăvălie la parter, unde asamblează și vând computere, în special comercianților care au nevoie de case de marcat, stații de plată și altă aparatură, pentru că și aici în Olanda se vor scoate din circulație banii lichizi, la fel ca în Germania. Herr Meijer spune că asta îi aduce mai mulți clienți decât poate satisface. El mai are două programatoare și mă întreabă în glumă dacă nu aș avea chef să învăț să programez. Nici nu știu dacă nu am să fac asta într-o zi.

Deocamdată am destulă treabă cu școala. Între timp am învățat bine olandeza. Dar îmi amintesc cu groază cum stăteam în bancă și nu înțelegeam nimic și mă gândesc că dacă reușim să plecăm în America, trebuie să o iau de la început.

Cel mai mult duc dorul unei bune prietene. La școală noi, fugarii, nu suntem bine văzuți și mulți olandezi nu vor să aibă de-a face cu evreii. Iar aici în cartierul evreiesc suntem intruși, pentru că nu suntem de religie iudaică, nu mergem la sinagogă și așa mai

departe. Papa se împotrivește să schimbăm religia. Religia, spune el, este o treabă între fiecare om și Dumnezeu, care nu trebuie impusă de mediu. Ca să fiu sinceră eu nu mai știu nici măcar dacă cred cu adevărat în Dumnezeu. Oricum nu am senzația că el chiar are grijă de noi. De fapt, mă simt singură și deseori îmi este dor de Weimar. Citesc mult, cărți în limba olandeză, ceea ce îmi este greu, dar cel puțin am o ocupație.

Sper că scrisoarea aceasta va ajunge la tine și aștept răspunsul tău. M-ar bucura ATÂT!!! să am vești de la tine, să aflu cum îți merge.

Multe salutări,
de la vechea ta prietenă Ruth

P.S. Herr Meijer a propus să îți trimit un mesaj electronic, pentru că are acces la Rețeaua internațională. Dar eu nu am adresă de-a ta pentru poșta electronică! Dacă tu ai una (tatăl tău precis are) trimite-mi-o și vom putea să corespondăm mult!!!

Helene rămase cu scrisoarea în mână și nu îi venea să creadă. De când era? De mai mult de șapte ani. Ele aveau paisprezece ani când Ruth îi scrisese și de atunci…

Se întoarse către mama ei, care stătea mută pe pat și o privea cu ochi mari.

— Scrisoarea aceasta, spuse Helene ridicând foaia de hârtie și plicul, cum a ajuns în spatele comodei tale cu haine?

— Hmm…, zise șovăind mama. Trebuie să fi alunecat pe neobservate în spatele ei.

— Era o scrisoare adresată *mie*! Ce căuta la tine în cameră?

Mama își drese glasul, părând că se agață de paharul de apă gol pe care îl ținea în mână.

— Vezi, dragă… când a plecat prietena ta… Ruth, eu și tatăl tău ne-am gândit că vei trece mai ușor peste despărțire dacă ea este mai rapidă și definitivă. Dacă v-ați fi antrenat în schimb de scrisori, nu ați fi făcut altceva decât să prelungiți inutil durerea. Iar situația nu s-ar fi schimbat.

— Mi-ați ascuns scrisorile, descoperi Helene imensa înșelăciune. Nu ați vrut ca scrisorile de la Ruth să ajungă la mine.

— Da, recunoscu mama. Pentru că… ne-am gândit că așa este cel mai bine.

Helene avu senzația că nu mai putea să respire.

— Ruth era cea mai bună prietenă a mea. Noi împărțeam totul. A trebuit să se refugieze și voi m-ați făcut să cred că m-a uitat. Că ea a fost cea care rupt legătura!

Mama tăcea cu buzele strânse. Stătea ca un gândac mort pe cearceaful alb, între pernele mari, și tăcea.

— Cea mai bună prietenă a mea era în tot acest timp în Amsterdam, nu la New York. Posibil să fi fost încă acolo când…

Helene se opri, neputând să mai scoată o vorbă. Se gândi la acea oribilă zi de la agenție. Parcă îl vedea pe Himmler scoțând telefonul său de aur, cu ecran color, pentru a le da ordin SS-iștilor din Amsterdam să răscolească ascunzătorile familiilor Frank și Van Pels și să îi aresteze.

Poate că și cu Ruth se petrecuse același lucru.

Precis.

Cu siguranță că și Ruth cu familia ei fuseseră expediate într-un lagăr.

Iar ea, Helene Bodenkamp, luase parte la toate acestea.

Simți o durere pătrunzătoare în piept. Dacă vreo putere divină intenționa să o pedepsească pentru

asta, nu se va apăra, pentru că își dădea seama că pedeapsa era îndreptățită.

— Scrisorile celelalte, spuse Helene abia șoptit, unde sunt?

Mama își drese din nou glasul.

— Nu mai sunt. Le-am ars.

— Le-ai ars. Helene își aminti cu câtă disperare așteptase o scrisoare de la Ruth. Cum de nu am primit măcar una, ca să o văd? Alergam în fiecare zi la cutia poștală, imediat ce auzeam frâna de la bicicleta poștașului!

— Îl rugasem pe poștaș să pună deoparte corespondența pentru tine. O ridicam o dată pe lună de la poștă.

Helene lăsă scrisoarea jos, cu senzația că o părăsiseră toate puterile.

— Josnic, zise ea.

Mama se justifică, dar Helene nu o mai auzi. Un alt gând pusese stăpânire pe ea și o preocupa. Și-o aminti pe colega ei Ulla Zinkeisen, care îi povestise odată că de ani buni toate scrisorile erau fotografiate și că exista un uriaș tabel din care se putea afla cine cui scria. Helene nu crezuse că poșta germană punea deoparte scrisorile de la ori către evrei. Ea nu auzise încă de o asemenea măsură. Dacă ea și Ruth și-ar fi scris, ce s-ar fi întâmplat? Când NSA angaja pe cineva, acea persoană era temeinic verificată. În cazul ei, dacă ar fi ieșit la iveală că se afla în contact cu o evreică fugară era riscant, cu siguranță. Deci ei nu i s-ar fi făcut o ofertă de angajare. La concursul de programare ar fi existat o altă câștigătoare.

Era un gând pe care acum nu îl putea duce mai departe. Împături foaia, o băgă înapoi în plic, și se pregăti să plece.

— Dar… Helene! strigă mama după ea. Le lași pe toate așa? Și tabletele mele?

Helene închise ușa după ea fără să răspundă și se întoarse în camera ei.

Se hotărî ca mâine să încerce cu toate mijloacele de care dispunea la agenție să afle unde se afla acum Ruth.

•••

Eugen Lettke se bucura că primul sfârșit de săptămână fără mama lui trecuse și că putea să revină la agenție, la muncă, singura care, în mod surprinzător, îi oferise consolare în ultimele zile. În special duminică fusese îngrozitor, un pustiu temporal searbăd, o zi ce nu voise să treacă, în ciuda plimbărilor și a două vizite la restaurant. Și mai ales pentru că mâncarea fusese foarte proastă, mâncare de război.

Era plăcut să stai iarăși la birou, în fața computerului, să lecturezi știrile interceptate de la americani. O ciudățenie: două țări purtau un război nemilos, își scufundau vapoare și submarine, își doborau avioanele și se străduiau să își provoace cât mai multe pagube, dar cablurile din ocean rămâneau neatinse. Și firma de acoperire de la New York, prin care ei intrau în rețeaua americană, rămăsese nedescoperită. Totul decurgea de parcă războiul era doar o poveste.

Dar lui îi era indiferent. Între timp el putea să stea liniștit că își crease o poziție sigură în NSA, mai întâi datorită multiplelor inițiative de succes, apoi prin descoperirea planurilor legate de bomba atomică. Totul fiind încununat de perspectiva primirii unei înalte distincții.

De parcă cineva îi citise gândurile, sună telefonul și secretara șefului îl informă că Adamek convoca imediat toată conducerea la el în birou. Avea noutăți importante.

— Vin, răspunse Lettke. Mulțumesc.

Puse telefonul în furcă anticipând plăcerea care urma, se ridică, deschise ușa dulapului pe care avea o oglindă – nu fusese ideea lui, o găsise acolo –, își aranjă încă o dată cravata și se pieptănă.

Noutăți importante? Putea foarte bine să fie vorba despre o comunicare de la Berlin, cum că el,

Eugen Lettke, va primi o distincție la dorința personală a Führerului.

Se examină iarăși în oglindă, întorcând capul spre stânga și spre dreapta. Ce putea să fie? Crucea de Fier? Posibil clasa întâia? Poate chiar… Crucea de Cavaler? Cu frunze de stejar și spade?

Se asigură că arăta ireproșabil și plecă. Chiar se gândi să încuie ușa biroului, străbătu culoarele cu pași elastici până la anticamera lui Adamek, bătu la ușă și așteptă ca secretara să îl invite.

— Ceilalți sunt deja aici, îi spuse aceasta, de parcă era greșeala lui că fusese ultimul informat.

Lettke își permise un surâs. *Evident* că cel care urma să fie onorat sosea ultimul, astfel putea fi întâmpinat cu paharele cu șampanie ridicate și cu urale!

Se opri în fața ușii grele, cu mâna pe clanță, și mai trase o dată adânc aer în piept. Era pregătit să fie primit cu urale? Da. Va mima surpriza cu o sobrietate distinsă. Fără să exagereze. Atitudinea conta.

Apăsă clanța și împinse ușa. Erau toți acolo, dar nu îl așteptau cu pahare cu șampanie, ci ședeau la masă și ascultau ceea ce le spunea Völkers:

— Și în primul rând se pune întrebarea ce consecințe va avea asta asupra fiecăruia!

Era și Völkers aici? O noutate. Lettke închise ușa după el, trase ultimul scaun liber și în timp ce se așeza, întrebă încet:

— Despre ce este vorba?

Lângă el ședea Möller, care îl examină scurt din spatele lentilelor bombate ale ochelarilor și murmură:

— Nimic de bine.

Adamek îi făcu un semn lui Völkers și adăugă încet:

— Este important pentru noi toți, dar aș zice că pentru moment nu se poate spune nimic despre asta. Îl privi apoi pe Lettke cu o tristețe stranie:

— Pentru dumneavoastră, colegul nostru Lettke, repet informația: de astăzi Agenția Națională de Securitate se subordonează Biroului Central de Securitate al Reichului (RSHA), la ordinul direct al Führerului.

El își împreună palmele și aruncă o privire asupra celor aflați în birou.

— Un obersturmbannführer împreună cu comandamentul lui sunt deja pe drum spre noi. Voiam să fiți cu toții prezenți când am să îi predau oficial conducerea agenției.

•••

Îngrozitorul sfârșit de săptămână s-a terminat. Cea mai mare parte a timpului îl petrecuse la soții Aschenbrenner și se plânsese neîncetat Mariei. Pe Arthur îl văzuse doar pe fugă, îi făcuse o surpriză ducându-i prânzul, dar neavând chef de jocuri de dragoste găsise un pretext pentru a se retrage. Marie o ascultase cu răbdare, aprobând-o în totalitate în privința atitudinii părinților ei, dar la un moment dat Helene remarcase că prietena ei devenise neliniștită, pentru că munca într-o gospodărie țărănească nu se termina niciodată, nu existau zile libere. Așa că își luase rămas-bun și colindase mult timp cu bicicleta prin împrejurimi, lăsându-se în voia gândurilor, pentru a nu se întoarce acasă.

Așa că se bucură să se așeze în fața computerului. Un computer nu minte, nu îți ascunde nimic și nu joacă teatru. Dacă greșește ceva, o face deoarece i se dă o comandă greșită. Este o relație acceptabilă.

Când porni aparatul, avu plăcuta surpriză să constate că dr. Danzer contramandase discuția de la ora nouă. Intervenise *o situație imprevizibilă*, despre care nu îi dădu detalii, dar oricum astăzi nu va veni.

Cu atât mai bine, își spuse Helene. Asta îi va permite să caute în liniște și pe îndelete, să dea de urma prietenei ei Ruth.

Puse degetele pe taste… și ezită. Ridică degetele, împreună mâinile în dreptul gurii, suflă aerul cald printre ele și privi pe fereastră. Aproape regreta că nu venise doctorul Danzer, ca să studieze împreună în continuare comportamentul sistemului TTIB. Frunzări solicitările sosite de la poliție, de la Frau Völkers, care erau repartizate altcuiva, dar care se aflau totuși încă în mapa ei.

Apoi se duse la toaletă și în timp ce se spăla pe mâini, își dădu seama că ezita de teama a ceea ce ar putea să descopere.

Vraja se rupsese. Se întoarse la birou, făcu o nouă interogare și începu să tasteze.

Ce date există despre Ruth Melzer, născută pe 19 mai 1921?

Helene găsi mai întâi contul pentru economii al lui Ruth. Fusese deschis cu o depunere de cinci mărci pe 27 mai 1921; pe 5 septembrie 1924, pe vremea marii inflații, s-a făcut transformarea în Reichsmark. Soldul nu mai avea firește valoare, dar cineva făcuse o depunere de 1 Reichsmark și de acum înainte la fiecare zi de naștere se adăugase câte un Reichsmark, până pe 19 mai 1932. Pe 5 aprilie 1933 contul fusese închis cu suma de 11 Reichsmark și 57 pfenigi.

În aceeași zi, în tabela vămii, era înregistrată trecerea în Olanda a persoanelor Philipp Melzer, Hertha Melzer-Orowitz și a fiicei Ruth Melzer.

Asta era tot.

Cel puțin în depozitul de date la care ea avea acces.

Helene se rezemă de speteaza scaunului, își trecu mâinile peste față și se gândi. Nu avea pace. Da, până acum amânase asemenea interogări pentru ore târzii, din motive de siguranță, dar nu se întâmplase nimic niciodată, nu?

Se ridică și încuie ușa biroului. Se așeză iarăși în fața computerului, ridică nivelul de acces la treapta maximă și tastă:

PREZINTĂ TABELELE SS.

•••

Deci despre asta era vorba, se gândi Lettke. Nimic despre distincția primită de el. Care se pare că fusese uitată.

Poate că Hitler vorbise doar așa, într-o doară.

Lettke simți cum se frânse ceva în el, ceva ce nici până acum nu fusese prea stabil și cedă. O ciudată răceală i se risipi în trup, în piept în jurul inimii, dar și în stomac, având senzația că îi va îngheța sângele. Parcă și auzea cum trosneau primele cristale de gheață.

— Înțeleg, spuse el, sau poate că nu spuse nimic, pentru că nimeni nu părea să îl bage în seamă. Poate că doar gura mimase răspunsul, fără să scoată niciun sunet.

Un sunet atrase atenția tuturor: un ciocănit în ușă. Toți își îndreptară privirile într-acolo și Adamek zise tare, pentru a fi auzit prin ușa capitonată:

— Da, vă rog?

Clanța se mișcă ușor, ușa se întredeschise încet și după ea se ivi un cap, secretara.

— Herr Adamek, zise ea cu o voce din care răzbătea panica, domnii de la Berlin sunt aici…

— Să intre, spuse Adamek.

În clipa următoare ușa se deschise, împinsă cu putere, și un bărbat își făcu apariția dând-o la o parte cu brutalitate pe secretară, un bărbat în uniforma neagră a SS-ului, cu cascheta sub brațul stâng. Se opri în mijlocul încăperii, își pocni tocurile cizmelor din piele neagră, ridică brațul drept în aer ca pe o spadă și tună:

— Heil Hitler!

Răspunsul la salut al celor din jurul mesei păru lipsit de viață față de prestația perfectă dinainte.

— Obersturmbannführer Schneider, se prezentă bărbatul cu un chip la care sărea în ochi înainte de toate bărbia neobișnuit de colțuroasă. Din ordinul Führerului preiau conducerea Agenției Naționale

de Securitate. El scoase ca prin farmec un plic și adăugă: Aici se află documentul scris. Care dintre dumneavoastră este August Adamek?

— Eu sunt, spuse Adamek, și își manevră scaunul pe rotile pentru a ieși dintre cei din jurul mesei.

Lui Lettke nu îi scăpă cum noul venit ridică o sprânceană, văzându-l pe Adamek în scaunul rulant. Un gest mărunt, dar inconfundabil de dispreț. Oare lui nu îi spusese nimeni că șeful NSA era țintuit într-un asemenea scaun?

SS-istul își reveni imediat și îi înmână plicul lui Adamek, apoi privi cum acesta îl desfăcu și citi documentul. În spatele lui pătrunseră alți SS-iști, printre care și trei femei, ale căror petlițe arătau că făceau parte din divizia pentru computere. Toate erau blonde, aveau părul strâns la spate în cozi complicat împletite și cercetau cu o privire rece pe cei din încăpere. Par surori, îi trecu prin minte lui Lettke.

— Da, zise Adamek după ce termină de citit, coincide cu ceea ce am primit eu prin poșta electronică.

— Bine, spuse obersturmbannführerul, deci totul este clar. Îmi pot permite să vă cer cheile și parolele?

— Știți la ce se referă *Ciocanul lui Thor*, proiectul menționat aici, zise Adamek și vântură ordinul Führerului.

SS-istul clătină din cap:

— Știu doar că are cel mai înalt grad de secretizare.

Întinse mâna fără a mai repeta solicitarea.

Adamek oftă, împături scrisoarea, ocoli biroul, descuie un sertar și scoase un plic gros maroniu, pe care i-l întinse obersturmbannführerului. Din plic se auzi clinchet de chei. Îi mai dădu și legătura de chei pe care o avea în mână.

— Foarte bine, zise SS-istul, deschizând plicul și răsfoind câteva hârtii.

— Gassmann! strigă el.

Din rândul însoțitorilor lui se desprinse o femeie, care luă poziția de drepți lângă el.

— Obersturmbannführer?

Bărbatul îi dădu două hârtii:

— Preluați astea.

— Am înțeles, Herr Obersturmbannführer.

Ea se uită în jur și își opri privirea ca de gheață asupra lui Elizabeth Völkers.

— Dumneavoastră sunteți șefa departamentului programare?

Lettke o văzu pe Völkers înghițind în sec:

— Da…

— Conduceți-ne pe mine și pe colegele mele la computerele cu acces deplin la sistem.

— Da, da, sigur. Veniți.

Frau Völkers se ridică grăbită să conducă femeile spre ieșirea din birou.

Obersturmbannführerul își plimba între timp privirea prin încăpere, ca și cum s-ar fi gândit cum să rearanjeze interiorul. În cele din urmă își dădu seama că alte lucruri erau prioritare și i se adresă lui Adamek:

— Gata. Veți avea amabilitatea să îmi prezentați domnii aici de față? Sunt împuternicit să decid cine va rămâne în serviciul agenției și cine va fi înlăturat. Și voi avea nevoie de un motiv pentru asta.

— Bineînțeles, se grăbi Adamek să dea curs ordinului. Se îndepărtă de biroul care nu mai era al lui, se întoarse cu scaunul rulant la masa de discuții și începu să îi prezinte pe membrii cercului său apropiat, începând cu Dobrischowsky, care părea că nici nu aude laudele fostului său șef, ci privea fix înainte.

Firește că Kirst fuma ca un horn și mâinile îi tremurau.

Ochii lui Möller se măriseră în spatele lentilelor mai mult ca oricând.

Chiar și Lettke se simțea de parcă în orice clipă urma să cadă de pe scaun.

— Bine, pentru început ajunge, întrerupse SS-istul imnul laudativ intonat de Adamek la adresa lui Dobrischowsky. Desigur că voi citi și dosarul personal al fiecăruia. Următorul?

— Kirst, Winfried Kirst, continuă Adamek. Specialist în tehnologia rețelei și cel mai talentat electronist pe care noi…

În acel moment ușa biroului fu dată de perete și una dintre femeile SS-iste intră ca o furtună.

— Obersturmbannführer, raportă ea milităroasă, în timpul examinării sistemului am descoperit o ilegalitate care necesită intervenție imediată.

•••

Sinopticul tabelelor disponibile conținea și o consemnare a diverselor preluări de date. Helene trecu rapid peste ele. Nu erau prea multe, dar ea nu avea curajul să inițieze căutări pentru fiecare.

Iată aici: pe 29 mai 1940, deci la nici trei săptămâni de la ocuparea Olandei, fusese preluată baza de date a registrului populației, în care în Olanda, din motive fiscale, se menționase și apartenența religioasă și se extrăsese tabelul cu evreii.

Acest tabel purta denumirea Evreii după credință din Olanda. Helene îl apelă și tastă rapid:

```
SELECTEAZĂ DIN SS. EVREII DUPĂ
RELIGIE DIN OLANDA
TOȚI (nume, prenume)
PENTRU (
Nume =»Melzer«
)
```

Rozându-și unghiile Helene urmărea creșterea cifrei procentuale.

Apăru în final rezultatul:

0 Nu au fost găsite intrări.

Helene respiră ușurată. Deci Ruth și familia scăpaseră.

Sau…?

Era explicabil că aceștia nu figurau în tabel, pentru că nu erau de religie iudaică, ci erau protestanți.

Dar nu de religie era vorba. Ci de rasă. Mai puțin ușurată, Helene verifică în continuare datele din listele arhivei SS.

Și neîncrederea ei se dovedi justificată. Descoperi un alt tabel – Rasa evrei-Olanda.

Și în acest tabel ea își regăsi prietena din copilărie.

Nume: Melzer
Prenume: Ruth
născută: 19 mai 1921
înregistrat pe: 17 iunie 1941
Ordin de deportare: 7 iulie 1942
Deportare realizată la: 10 iulie 1942
Deportată la: Lagăr de concentrare Auschwitz II

Doar câmpul *Decedat la*: rămăsese necompletat.

Helene privea ecranul incapabilă de vreo reacție. Nu fu în stare să facă nimic, nici când ușa biroului fu trântită cu zgomot de perete în spatele ei.

56.

Adamek puse receptorul în furcă.

— Fräulein Bodenkamp a fost surprinsă accesând informații dintr-un depozit de date al SS-ului.

— Ce? se miră Möller. Dar ea nu are drept de acces pentru asta.

— Evident că a reușit să își modifice dreptul de acces, zise Adamek încruntat. Și din păcate tocmai când această Gassmann intrase în sistem și verifica legăturile existente.

— Ghinion, zise și Dobrischowsky. A nimerit cea mai nepotrivită zi.

Adamek își împreună palmele gânditor.

— Mai devreme ori mai târziu tot s-ar fi descoperit. Schneider a dat indicații să fie verificate toate protocoalele de activitate.

— Pfui! exclamă Kirst. Oamenii lui vor fi deocamdată ocupați cu asta.

— Au programe pentru așa ceva, spuse Adamek. Va merge repede.

Lettke își drese glasul:

— Scuzați-mă… ce sunt protocoalele de activitate?

Ceilalți îl priviră surprinși.

— Este jurnalul zilnic al agenției noastre, spuse Möller.

— Cât se poate de amănunțit, îl completă Kirst.

— Sistemul, îi explică Adamek, care pricepu că Lettke era încă nelămurit, înregistrează tot ce face la computer fiecare dintre noi. Orice accesare făcută de programatoare, fiecare căutare realizată de unul dintre noi, tot parcursul unui program – practic tot. Iar înregistrările se numesc protocoale de activitate.

— *Quis custodiet ipsos custodes*? cită Dobrischowsky. Cine supraveghează supraveghetorii?

— Doar că noi nu am folosit niciodată aceste protocoale, interveni Adamek. Nici nu am fi avut timp pentru așa ceva. Dar în principiu din ele se poate afla ce a făcut fiecare dintre noi într-o anumită zi.

— Probabil chiar și când se afla la toaletă, îl completă Kirst. Cât timp computerul era în așteptare.

Protocoale de activitate. Lettke nu reușea să își revină. Tot ceea ce el accesase de pe computerul lui fusese înregistrat? Toate căutările lui erau înregistrate undeva într-un depozit de date, într-un tabel gigantic, în care se putea urmări cu exactitate fiecare accesare și fiecare căutare a unei persoane din orice moment?

Nu suna bine. Chiar nu suna bine deloc.

•••

Helene a fost dusă la subsol, ținută de brațe de doi bărbați voinici în uniformă neagră, închisă într-o celulă, despre care nici nu ar fi bănuit că există.

— Și ce o să fac aici? se revoltă ea.

— Așteptați, îi răspunse unul dintre bărbați, apoi închise capacul vizorului, lăsând-o singură.

În celulă erau un prici din lemn, cu o pătură foarte veche și prăfuită, o chiuvetă minusculă și o toaletă rudimentară. Dădu deoparte cu vârfurile degetelor pătura, se așeză pe lemnul gol și așteptă. Printr-o fantă îngustă se strecura lumină doar cât să își dea seama că în fața ei era un perete.

Probabil că la un moment dat adormise, pentru că se trezi brusc dintr-un vis urât, când ușa se deschise scârțâind și i se ceru să iasă.

A fost dusă într-o încăpere pentru interogatoriu, de care, de asemenea, nu bănuise vreodată că ar exista. A fost așezată încătușată la o masă grea din stejar, de cealaltă parte aflându-se doi bărbați și o femeie în uniformă.

Părea un interogatoriu.

Au întrebat-o ce căutase în baza de date a SS-ului.

— Am căutat-o pe prietena mea, răspunse Helene sincer.

Evreică? Ea confirmă că era evreică, potrivit legislației privind rasele, dar în realitate protestantă, ca și ea.

Cum obținuse acel nivel de accesibilitate?

— Mi l-am acordat eu însămi.

Interogatorii se mirară. O priviră cu rezervă și o întrebară cum reușise.

— Am învățat cum pot face asta. Am petrecut ani buni pătrunzând în computerele americane la care nu aveam acces. Întrebați-i pe Herr Möller sau pe Herr Adamek de proiectul „Nisip mișcător".

Făcură o pauză. Unul rămase să o supravegheze, ceilalți se retraseră pentru a telefona, a butona telefoanele și a discuta. Se auzea un zgomot ca de ploaie îndepărtată la țară.

Când reveniră păreau mai puțin ostili și îi vorbeau mai respectuos. Mda… Proiectul „Nisip mișcător". În cadrul acestuia adusese servicii importante țării. Trebuiau să recunoască.

— Să trecem la altceva, spuse SS-istul care avea o cicatrice pe frunte. Conform documentelor, ați lucrat cu Herr Lettke, este adevărat?

— Da, răspunse Helene.

— Ce v-a spus? De ce v-a cerut să faceți căutări pentru el? vru acesta să afle și îi puse în față niște hârtii pe care nu le văzuse niciodată. Căutarea unui număr de telefon din 14 aprilie 1938. Mai multe căutări referitoare la o anume Cäcilia Schmettenberg, la călătoriile, cheltuielile, convorbirile ei telefonice…

— Nu am făcut aceste interogări, spuse ea. Le văd pentru prima dată.

— Atunci cine le-a făcut?

— Cred că el.

O măsurară cu privirea și se încruntară. Păreau convinși că erau luați de proști și nu le plăcea asta.

— El m-a rugat să îl învăț noțiunile de bază ale SAS, adăugă ea repede.

Își aminti prea târziu că îi promisese lui Lettke că nu va vorbi despre asta cu nimeni.

Și totuși, când îi promisese, nu fusese vorba despre închisoare și despre interogatorii SS.

— De ce v-a cerut asta? întrebă blonda cu pleoapele coborâte. Este analist. Analiștii trebuie să cerceteze anumite lucruri, interogările și scrierea de programe sunt treaba programatoarelor.

Helene confirmă:

— Știu. Dar a vrut totuși să știe.

— Și cum a motivat solicitarea?

— Era de părere că va fi un analist mai bun dacă va ști și asta.

Cei care o interogau schimbară priviri sceptice.

— Asta contravine practicii, constată cu vădită reticență bărbatul cu cicatrice. Programarea este o treabă pentru femei. Oricine știe asta.

Blonda strânse dezaprobator din buze și întrebă:

— Și dumneavoastră de ce ați acceptat?

— De ce să nu o fi făcut, zise repede și probabil mai vehement decât i-ar fi fost de folos în situația în care se afla. Da, știu și eu că programarea este o activitate pentru femei. Și așa a fost mereu. Dar asta nu înseamnă că nu ar putea să o facă și bărbații. Că doar nu vorbim totuși aici de a face copii!

Cei doi bărbați se retraseră în timp ce femeia rămase la masă și o întrebă cum de Lettke a apelat la ea. Nu părea o întrebare legată de interogatoriu, ci era mai curând o curiozitate.

Dar putea fi și un truc. Helene ridică din umeri și răspunse:

— S-a întâmplat.

Cei doi bărbați reveniră și o întrebară iarăși despre motivația lui Lettke de a afla mai multe despre programare.

— Nu știu mai mult, răspunse sec Helene. Asta mi-a spus.

Ei nu cedară și îi cerură să își amintească tot.

— A zis că l-ar ajuta să folosească mai bine posibilitățile de care dispune NSA, spuse ea în cele din urmă. Și chiar așa a fost. Dacă el nu ar fi scris interogările, nu i-ar fi venit ideea care i-a plăcut atât de mult șefului dumneavoastră.

Interogatorii o priviră neîncrezători. Care șef? Ce idee?

— Reichsführerul Himmler, preciză Helene. Noi l-am ajutat să descopere evreii care se ascundeau la Amsterdam. Procedura prin care i-am descoperit a fost ideea lui Herr Lettke.

Cei trei se retraseră pentru a se sfătui. Apoi se întoarseră și îi spuseră că deocamdată asta a fost tot. Dar probabil că i se vor mai pune și alte întrebări. Au trimis-o înapoi în celulă, unde între timp fusese adusă o masă pe care se afla o tavă de la cantină, cu o cină rece.

Helene înțelese că va rămâne aici peste noapte sau poate chiar mai mult și că nu trebuia să ezite să folosească toaleta.

•••

Mâncă cina, își ținu respirația și scutură pătura veche, o trase peste ea și încercă să doarmă. Și chiar ațipi într-un întuneric cum niciodată nu o mai înconjurase.

La un moment dat se trezi fiindu-i frig, rămase în capul oaselor și înfășurată în pătura aspră, cu miros stătut, așteptă până când se mai lumină, ca să vină cineva să o ia.

Tot timpul îi revenea în minte ce îi spusese unchiul Siegmund ultima oară: Eu nu sunt singurul întemnițat. Toți suntem întemnițați.

A fost dusă iarăși în camera pentru interogatoriu, dar de data aceasta fără cătușe. Intră un SS-ist cu patru semne de argint pe petlițe, se prezentă drept Obersturmbannführer Schneider și îi spuse:

— Fräulein Bodenkamp, dumneavoastră știți că prin investigațiile făcute ați încălcat legile în vigoare și acordul de confidențialitate semnat la

angajarea în NSA. Conform legislației, ar trebui să vă deferim justiției, care aproape sigur vă va condamna la ani buni de închisoare. În semn de recunoaștere a meritelor dumneavoastră în slujba patriei și având în vedere deosebita poziție socială a tatălui dumneavoastră, am decis ca în mod excepțional să nu aplicăm această procedură. Începând de astăzi sunteți concediată și până la o decizie definitivă, ce trebuie să fie luată de forurile superioare, veți rămâne în casa părinților dumneavoastră sub arest la domiciliu. Asta înseamnă…

— Arest la domiciliu? strigă Helene. Ce înseamnă asta?

Obersturmbannführerul își împinse în față bărbia colțuroasă, semănând cu un buldog.

— Tocmai asta voiam să vă explic. Înseamnă că nu puteți părăsi domiciliul. Nu puteți lua legătura cu nimeni din exterior. Telefonul dumneavoastră va fi reținut. Vă este interzis să folosiți un alt telefon, inclusiv telefonul fix al părinților sau telefoanele lor mobile. Vă avertizez că din acest moment aceste legături vor fi supravegheate permanent și că la prima încălcare a acestor interdicții veți ajunge în arest preventiv. Ați înțeles?

— Da, răspunse Helene cu senzația că sub picioare i se deschisese un abis fără fund.

— Același lucru este valabil și în cazul scrisorilor. Nu aveți voie să trimiteți și să primiți scrisori. Corespondența vă va fi supravegheată și vă sfătuiesc în interesul dumneavoastră să nu ne subestimați posibilitățile în această privință. Ați înțeles și asta?

— Da, fără telefoane, fără scrisori.

— Și fără corespondență electronică, fără comunicări prin Forumul german sau altceva asemănător. Accesul la Rețeaua internațională vă este blocat pe durata arestului la domiciliu.

Helene îl privi disperată.

— Și cât va dura acesta?

Bărbatul ridică din umeri:

— Asta nu vă pot spune. Probabil până când vom câștiga războiul.

57.

În sfârșit au venit ca să îl scoată din celulă. Se simțea cumplit de murdar, când fu împins într-o cameră cenușie și sărăcăcioasă, pentru interogatoriu, unde fuseseră cercetați nefericiți anonimi încă de pe vremea kaizerului.

— Numele dumneavoastră?

— Eugen Lettke, răspunse el.

Ce întrebare jalnică. De parcă ar mai fi existat vreo îndoială!

— Născut?

— 19 aprilie 1914, Berlin.

— Membru al partidului?

— Da.

— De când?

— 17 februarie 1930.

— Numărul carnetului de partid?

Lettke încercă să și-l amintească.

— L-am uitat.

Asta trebuia să fie din pricina foamei. Nu mai mâncase nimic de ieri-dimineață, nu putuse să doarmă de foame, se simțea slăbit, gol…

— Herr Lettke. Individul din fața lui, cu o oribilă cicatrice pe frunte, folosi acum un alt ton, amenințător. O femeie care se află din august la noi în închisoare a declarat când a fost arestată că dumneavoastră ați amenințat-o că veți dezvălui niște informații incriminatorii, referitoare la viața ei privată, ați șantajat-o spre a întreține relații intime cu ea. Această afirmație, care atunci nu a fost cercetată, iese acum la lumină, având în vedere probele rezultate din protocoalele activității dumneavoastră. Ce aveți de spus despre asta?

Lettke îl privi fix pe bărbat. Era un coșmar, nu? Trebuie să fie un coșmar! Cäcilia, firește. Fir-ar… Ar fi trebuit să știe că era o greșeală denunțarea acestei femeiuști!

— Herr Lettke!

El clătină din cap buimac.

— De cine este vorba? Cum se numește femeia?

Bărbatul cu cicatrice ridică din sprâncene:

— Dumneavoastră să îmi spuneți asta.

— A mințit cu siguranță.

— A mințit?

— Da. Nu este adevărat.

— De ce ar fi declarat cineva așa ceva despre dumneavoastră?

— Nu știu.

Bărbatul avea lângă el o mapă maronie. Lettke o observă abia acum. Foamea. Ea era. I se părea că era gata să leșine în orice moment.

Ceea ce nici nu ar fi fost o idee rea…

— Dacă așa stau lucrurile, atunci trebuie să îmi explicați ce sunt aceste documente, zise bărbatul deschizând mapa și scoțând niște hârtii. Liste cu interogări SAS. Rânduri întregi erau marcate cu creioane colorate. Fotografii. Pe 22 august ați fost la Berlin, conform datelor de la căile ferate. Ați fost la Kaiserhof, potrivit imaginilor de pe camerele de supraveghere, care au fost păstrate, pentru că în acea zi soția industriașului Alfred Schmettenberg, Cäcilia Schmettenberg, a fost găsită într-o situație extrem de compromițătoare în camera ei de hotel, în urma unui anunț anonim. Din protocoalele agenției rezultă că în săptămânile și lunile anterioare ați realizat intense investigații cu privire la Frau Schmettenberg. În dimineața aceleiași zile, în numele lui Frau Schmettenberg, ați trimis un mesaj electronic iubitului evreu al acesteia. Folosind mijloacele tehnice de la locul dumneavoastră de muncă, ați avut acces la contul poștei electronice al lui Frau Schmettenberg și v-ați putut da drept ea.

Totul. Ăștia aveau totul, știau tot, îl aveau la mână așa cum aveau totul și pe oricine la mână. În alte circumstanțe ar fi fost hilar. Tot ceea ce el folosise cu atâta plăcere spre propria satisfacere se

întorcea acum împotriva lui. În final exista oare un fel de justiție compensatoare? Ca o putere a sorții?

Oribilă idee.

— Herr Lettke?

El oftă:

— Am fost la Berlin, este adevărat. Am fost și la Kaiserhof în camera ei. Din rezervări știam că se afla acolo și din corespondența ei electronică aflasem că avea întâlnire cu amantul ei. Dar nu am violat-o. Asta este o minciună.

— Ea era goală, legată de pat. Nu o putea face singură.

Lettke își trecu ambele palme peste față, prin păr, până la ceafă. Ca pentru a se asigura că mai era încă acolo.

— Da, bine. Am vrut să o violez, dar nu am făcut asta.

— De ce nu?

— Pentru că… pentru că în ultimele momente motivațiile morale m-au împiedicat.

Nu vor înghiți asta, dar era decis să ducă adevărul în mormânt.

— Motivații morale.

— Sunt normale.

— Atunci de ce nu ați dezlegat-o?

— Nu mai știu. Eu am… aș putea spune că mi-am pierdut capul.

— Dumneavoastră ați dat telefonul anonim?

— Da.

— De ce?

Lettke avu senzația iritantă că din nou simțea pământul sub picioare.

— Eu… eu nu puteam să permit batjocorirea rasei.

— Hmm…, mormăi bărbatul și notă ceva, apoi întrebă: De ce voiați să o violați pe Frau Schmettenberg?

— Despre asta nu vreau să spun nimic.

— Refuzați să răspundeți?

— La această întrebare, da.

— Hmm…, mormăi bărbatul și mai notă ceva.

După care ceru ca Lettke să fie dus înapoi în celulă.

•••

În dimineața următoare Eugen Lettke primi un mic dejun constând în pâine, marmeladă și cafea, după care fu condus iarăși în camera pentru interogatoriu. De data aceasta se ocupă de el Obersturmbannführer Schneider personal.

— Din protocoale rezultă că ați avut un astfel de comportament dezonorant în multe alte cazuri, doar că femeile respective au tăcut, începu el. În ochii lui sticloși sclipi ceva ce lui Lettke îi păru invidie. Dar pentru că noi avem lucruri mai importante de făcut decât să cercetăm abaterile dumneavoastră, am decis să lăsăm totul așa.

Lettke nu spuse nimic. Prea era frumos pentru a fi adevărat.

Schneider continuă:

— Din acest moment veți fi eliberat atât din arest, cât și din serviciul NSA. Deoarece nu veți mai avea o poziție importantă pentru război pe frontul de acasă, vă veți prezenta urgent pentru a servi în Wehrmacht. Și îi înmână lui Lettke un plic. Acesta este ordinul dumneavoastră de încorporare.

Lettke desfăcu plicul cu degetele amorțite, scoase hârtia din interior și o citi.

Era repartizat la Armata 4 blindate, aflată sub comanda generalului colonel Hoth. Cu alte cuvinte, va pleca la Stalingrad.

•••

Arest la domiciliu îi sunase inițial nevinovat. Era o pedeapsă pe care o primeau copiii pentru greșeli copilărești.

Însă după câteva zile se dovedi a fi cu totul altceva.

Avea voie să iasă în grădină, dar de acolo îi vedea pe cei doi paznici din capătul aleii și ei, la rândul lor, o vedeau pe ea. Aceștia veneau după ea,

dacă avea să dispară în partea din spate a grădinii, pe unde ar fi putut să sară gardul.

Chiar din prima zi ei au percheziționat-o pe Johanna când a plecat în oraș și la întoarcere aceasta îi povesti indignată mamei că îi luaseră scrisoarea pe care trebuia să o ducă la poștă.

— Le-am spus că este doar o felicitare pentru aniversarea zilei de naștere a verișoarei din Frankfurt, dar mi-au răspuns că nu are nicio importanță, trebuie să verifice orice scrisoare și o vor duce ei la poștă!

— Și timbrul cine îl plătește? întrebă mama.

— Asta mă frământă și pe mine. Va trebui să o sun pe Martha, ca să fiu sigură.

— Cerule! exclamă mama și oftă. Copila asta ne face de rușine!

Helene auzise acest schimb de cuvinte, neobservată, de pe coridor, apoi se dusese în camera ei, pentru a rupe scrisoarea adresată Mariei, pe care sperase că mama ei o va scoate pe ascuns din casă. Desigur că nu mai era posibil.

Mâinile îi tremurau și dormi prost. Avu coșmaruri în care ea și Ruth se strecurau prin culoare sinistre din închisori subterane, erau prinse, târâte în camere de interogatoriu, după care se trezi cu inima bătându-i să îi iasă din piept și plină de transpirație. Mai că își dorea revenirea la imobilitatea din orele petrecute în arest la NSA, acea deplină paralizie a sufletului cu care înregistra totul, așa cum un computer înregistrează și redă sub formă de date, fără a simți nimic.

Dar își pierduse această indiferență când venise acasă. Mai întâi trăise un fel de trezire, o dezghețare, o reînviere. Și când își recăpătă senzațiile, acestea erau doar durere, tristețe, furie și groază, disperare și descurajare.

Ceea ce o apăsa cel mai tare era că știa exact ce se petrecea acum la agenție, cum decideau ce vor face cu ea în continuare. Îi vor verifica toate contactele, toate convorbirile telefonice, mișcările

telefonului, tot ce scrisese pe Forumul german… Vor fi folosite chiar programele create de ea pentru a-i identifica toate relațiile. Toate aceste persoane vor fi vizitate în perioada următoare de Sicherheitsdienst. Era doar o chestiune de timp până vor ajunge la Marie și Otto, și dacă prin valorificarea protocoalelor de activitate vor ajunge să stabilească faptul că Helene modificase datele de la Reichsbank, vor lega informațiile și vor percheziționa atât de temeinic gospodăria, încât nu le va scăpa ascunzătoarea lui Arthur al ei.

Și acum ea nu va mai putea găsi niciun truc pentru a evita toate acestea.

De data aceasta nu îl va mai putea salva pe Arthur.

De ce stătuse duminică atât de puțin cu el? De ce nu se culcase cu el, pentru ultima oară? Nu bănuise că pieirea era atât de aproape!

Măcar de ar putea găsi o cale de a ajunge la el și a muri împreună! Dar și asta trebuia să rămână doar o dorință romantică lipsită de orice speranță de îndeplinire. Chiar de s-ar furișa noaptea din casă, ar trece prin gardul viu din spate și ar fugi prin curtea vecinilor, chiar de ar ajunge la gospodăria Aschenbrenner, când îi vor găsi, au să o despartă de Arthur, pe el îl vor trimite în fața tribunalului de război, iar pe ea la închisoare, și va fi tot departe de el, atunci când țevile puștilor se vor îndrepta spre pieptul lui.

Și o vor păți și Marie cu Otto. Și ei vor fi pedepsiți probabil într-un lagăr de muncă forțată.

Doar dacă…

Doar dacă ea s-ar duce să îl ia pe Arthur, dacă ar pleca undeva, unde s-ar iubi pentru ultima dată, după care vor renunța de bunăvoie la viață! Ar trebui doar să caute în biroul tatălui ceva cu care să își poată lua viața repede și fără dureri.

Ea începu să îi observe pe cei care o păzeau, să le studieze obiceiurile. Erau întotdeauna doi și la fiecare opt ore erau schimbați de alți doi,

dimineața la ora nouă, după-amiaza la ora cinci și noaptea la ora unu. Cel puțin o dată pe zi unul dintre ei venea la ușa casei și cerea să discute cu Helene: verifica dacă ea mai era acolo. O întreba de fiecare dată dacă are de făcut vreo declarație, Helene răspundea negativ, el mulțumea politicos și se întorcea în stradă.

Ce mai pierdere de timp! În vreme ce pe front era lipsă de bărbați, șase bărbați erau angajați să o păzească! Se putea simți de-a dreptul flatată că avea parte de atâta atenție din partea statului. Ori poate tatăl ei avea. De fapt, mai mult pentru el nu o aruncaseră imediat în închisoare.

Tatăl bombănea după fiecare convorbire telefonică pe care era nevoit să o poarte de acasă:

— Îți piere cheful să mai telefonezi, când știi că cineva îți ascultă convorbirea.

Au fost decuplați de la telefonia self-dial. Când ridicau receptorul telefonului fix cineva îi întreba pe cine doreau să contacteze și de ce.

Poate că din cauza aceasta tatăl ei stătea mai mult decât înainte la clinică. Dar asta nu îi folosea Helenei la nimic, pentru că el obișnuia să își încuie dulapurile și sertarele din birou înainte de a pleca de acasă. De câte ori Helena avusese ocazia de a se strecura în camera lui, se întorsese cu mâna goală.

Helene petrecea mult timp urmărindu-și paznicii cum patrulau dintr-o parte în cealaltă, pentru a descoperi când anume stăteau în mașină, când sunau pentru a face raportări, când ascultau bănuitori și când păreau că serviciul le făcea plăcere. Stătea la fereastră în spatele draperiilor, cu notesul și un ceas lângă ea și nota fiecare observație.

Astfel că o văzu pe Marie, care sosi cu bicicleta și vru să intre în curte, dar fusese oprită de paznic.

Helenei îi sări țandăra, deschise fereastra și o auzi pe Marie strigând revoltată:

— Vreau doar să îmi vizitez prietena!

Dar SS-istul nu se lăsă înduplecat. Helene îl auzi spunând ceva, dar nu îl înțelese, însă Marie urcă pe bicicletă și se îndepărtă cât putu de repede.

Helene închise fereastra, căzu pe scaunul ei, lipsită de speranță. Deși totul părea atât de pașnic, ea era închisă, izolată de restul lumii. Nu mai exista nicio salvare pentru ea, Arthur și iubirea lor.

În acel moment ușa din spatele ei se deschise și când se întoarse speriată, o văzu pe Berta, camerista cea bătrână.

— Dacă aveți nevoie de cineva, Fräulein Helene, zise aceasta încet, de cineva care să se ducă la ferma Aschenbrenner cu vești, aș putea să o fac eu.

— Ce? strigă Helene cu inima bătând sălbatic.

— Nu mă refeream la o scrisoare. Scrisoarea ar găsi-o. Dar prin mine le-ați putea transmite ceva verbal.

Fără să vrea, Helene duse mâna la pieptul care îi zvâcnea.

— Ce știi despre ferma Aschenbrenner?

Berta înclină capul:

— Și-or face griji.

— Vor descoperi unde te duci.

Berta zâmbi cu îngăduință:

— Oh, nu. Nu vor face asta.

Helene privi femeia care fusese totdeauna mai mult ca o fantomă decât ca un om real, se gândi la nenumăratele situații în care se speriase de ea, pentru că aceasta părea să aibă capacitatea să devină invizibilă când voia, și înțelese că Berta chiar era omul potrivit pentru o asemenea misiune.

— Bine, spuse ea, în timp ce în minte începea să i se însăileze vag un plan, gândurile intrau pe făgașul lor normal construind alternative logice. Dar mai întâi trebuie să mă gândesc ce ar trebui să îi spui Mariei…

58.

Ce dezolant era să fie nevoit să părăsească ziua în amiaza mare agenția, neavând în servietă decât câteva lucruri personale adunate în biroul său cu trecerea anilor. Ce dezolant era să trebuiască să străbată străzile pustii ale Weimarului, pe care se vedeau doar din când în când câte un bătrân inapt de război și foarte, foarte puține femei. Și ce dezolant era ca la capătul șirurilor de saci prăfuiți plini cu nisip din ferestrele pivnițelor să îl aștepte o locuință rece, goală, inospitalieră, în care erau grămezi de rufe murdare și un frigider gol.

Pe de altă parte, ce mai conta dacă peste câteva zile trebuia să se prezinte la Berlin, unde va fi vârât într-o uniformă și trimis în est? Să mai umple acum frigiderul ar fi fost curată pierdere de timp. Pură pierdere de timp ar fi fost și să mai dea la spălat cămășile purtate, pentru că nu se va mai întoarce să le poarte.

Fusese repartizat la Armata 4 blindate, comandată de Generalleutnant Hermann Hoth, care cu puțin timp în urmă le ceruse printr-un ordin soldaților săi să nu arate nici urmă de milă sau slăbiciune față de populație, niciun fel de blândețe față de partizani, în schimb să dovedească atitudine de stăpân și o concepție național-socialistă asupra lumii, sănătoase sentimente de ură și de superioritate, precum și înțelegerea necesității de exterminare fără milă a comuniștilor și a evreilor. Ordinul fusese pus pe forum, copiat și dat mai departe. Deveneai suspect dacă nu îl difuzai mai departe.

Eugen Lettke încercă să își amintească ultimele rapoartele de pe front pe care le citise. Știa că armata a șasea era încercuită la Stalingrad de o bună bucată de vreme, se spusese la știri, firește, într-un mod cenzurat, pentru a nu stârni defetism în rândul populației. Grupul de armate Don, de sub

comanda Generalfeldmarschallului von Manstein, întreprinsese între timp o încercare de străpungere a încercuirii sovietice, dar din câte știa Lettke, aceasta eșuase.

Deci acum se pregătea a doua încercare. La care el, Eugen Lettke, trebuia să participe.

Nu avea importanță. Oricum nu va rezista prea mult acolo, în iarna rusească. Nu el, care ajungea dintr-un birou permanent încălzit în frigul cel mai cumplit, fără ca măcar să fi putut să se acomodeze treptat, ca toți ceilalți.

El nu va muri de un glonț sovietic, ci de o banală răceală. Nicio șansă pentru o moarte eroică.

La enunțarea noțiunii de „moarte eroică" își aminti de promisiunea lui Hitler de a-i acorda un ordin, pentru procurarea planurilor americane pentru bomba atomică. Ce se alesese din această promisiune? Totul era trecut în uitare, doar pentru că el folosise câteva informații în interes personal? Fiecare din agenție făcuse un astfel de gest calificat în general ca bagatelă.

El avea merite dobândite în apărarea patriei, merite categorice, care nu mai valorau nimic. Doar pentru că în joc fusese o muiere oarecare?

Nu putea fi adevărat!

Va telefona la Cancelaria Reichului. Cu siguranță că Führerul habar nu avea de ce se petrecuse aici. În fond, Schneider și camarazii lui nesocotiseră un ordin dat de Adolf Hitler personal!

Oho! Se prea poate ca pe viitor să cadă capete!

Și brusc Eugen Lettke se grăbi să ajungă acasă.

•••

După o oră se afla la masa din bucătăria sa neîncălzită, cu paltonul pe el, în mână cu telefonul, având în față un notes în care figurau doar numărul Cancelariei Reichului și câteva nume: numele telefonistelor la care nu avusese succes. Se putea suna la Cancelaria Reichului, dar a ajunge la Hitler era imposibil.

— Plângerile de orice natură trebuie trimise prin poșta electronică, îi explicase deloc impresionată fiecare telefonistă cu care vorbise. Telefonic nu putem face nimic.

Și primi adresa pe care o avea de mult în notesul lui:

Plângere: Cancelaria Reichului: Berlin

— În cât timp se va răspunde? întrebase el.

— Asta nu vă putem spune. Depinde de natura plângerii.

— Aproximativ?

— În general în cel mult cinci săptămâni, până se ia o decizie.

La un moment dat el strigă:

— Până atunci poate că sunt mort!

Femeia răspunse:

— Nu contează. Ordinele se acordă și postum.

Privea telefonul, care părea indiferent, cu afișajul lui cu sclipiri de perlă.

Apoi îi veni o idee. Știa și numele secretarelor lui Hitler! Nici nu ar mai fi fost nevoit să se ploconească la centrala telefonică a Cancelariei Reichului! S-ar fi putut adresa direct secretariatului lui Hitler!

Sări în picioare, dădu fuga în camera lui și scotoci prin notițe. Le scrisese pe undeva. Nici el nu mai știa de ce, dar o voce parcă îi șoptise că erau informații care îi puteau fi cândva utile… Iar acum îi erau utile!

Numai de ar găsi notița…

Aha, iată bilețelul în portvizitul cel vechi. Gerda Christian, Gertraud Junge, Christa Schroeder, Johanna Wolf.

Acestora avea să se le trimită un mesaj prin poșta electronică. Conform regulilor generale privitoare la adresele poștei electronice, putea să o acceseze direct pe una dintre ele la adresa **gerda:christian:reichskanzlei:berlin**.

Asta era!

Dar nu mai avea computer. Nu mai trimisese niciodată un mesaj electronic de pe telefon. Întotdeauna evitase această activitate neproductivă, cu doar câteva taste pentru litere. O clipă se gândi să se ducă în oraș, la cafeneaua din Marktplatz conectată la Rețeaua internațională, dar își aminti că auzise că fusese avariată la bombardament și de atunci era închisă.

Trebuia să funcționeze. Alții scriau în acest mod câte o jumătate de roman pe Forumul german.

A durat ceva, pentru că trebuia să dea explicații. Dar după mai multe încercări și blesteme, încropi un text care conținea esențialul:

> De la: *Eugen*:*Lettke*:*Weimar*
> Către: *Gerda Christian*:*reichskanzlei*:*berlin*
> Referitor: *Promisiunea pe care mi-a făcut-o Führerul*.
>
> *Stimată Frau Christian*,
> *Vă rog să scuzați faptul că mă adresez direct dumneavoastră*, *dar chestiunea este urgentă și de cea mai mare importanță*. *În urmă cu unsprezece zile*, *pe 7 martie*, *am fost oaspete al Cancelariei Reichului*, *pentru a-i raporta Führerului o chestiune strict secretă*. *Vă pot spune drept cuvânt-cheie doar* „*Proiectul* Ciocanul lui Thor”. *În acest context*, *Führerul mi-a promis*, *pentru serviciile pe care le-am adus patriei*, *acordarea unui înalt ordin*. *Acest lucru nu s-a întâmplat până acum*, *în schimb am fost concediat din Agenția Națională de Securitate și trimis pe frontul de est*. *În opinia mea acestea nu pot fi în sensul ideii Führerului și v-aș ruga să îi aduceți acest lucru la*

cunoștință și să îl rugați să facă ceva pentru mine, pe cât posibil înainte de 23 noiembrie, când trebuie să urc la Berlin în trenul care mă va duce pe front. Heil Hitler!
Eugen Lettke, analist.

Reciti textul de mai multe ori, dar nu își dădu seama cum l-ar putea îmbunătăți. Făcu trei cópii, câte una pentru fiecare secretară, mai trase o dată aer în piept cu putere și le trimise pe toate.

După care se simți îngrozitor de gol. Simți brusc frigul care îl cuprinsese până la oase și se grăbi să facă focul în sobă. Când lemnele se aprinseră, urmând un impuls spontan, luă mapa cu textele incriminatoare de pe forum și alte materiale folosite pentru șantaje, din ascunzătoarea din șifonier și arse totul.

Se simți ciudat de bine. În același timp îi părea rău pentru ce făcuse. Era ca și cum și-ar lua adio de la viață.

Și ce dacă!? se gândi în timp ce privea cum hârtiile erau cuprinse de flăcări, cum marginile dispăreau înghițite și se transformau în cenușă. Până acum ieșise cu bine din orice situație. Va reuși și de data aceasta. Nu va muri în Rusia.

După un timp, sunetul telefonului anunță intrarea unui mesaj. Lettke sări în picioare, luă telefonul și deschise mesajul. Era răspunsul de la una dintre secretare:

Stimate Herr Lettke,
Momentan, Führerul este în vizită pe front. Aşteptăm revenirea sa cel mai devreme la sfârşitul săptămânii viitoare. Mă tem că mai curând nu pot să fac nimic pentru dumneavoastră.
Heil Hitler!
G. Junge

În dimineața următoare Lettke luă o hotărâre.

Sună la hotelul Kaiserhof din Berlin și spusese că este interesat exclusiv de camera 202, dacă este liberă.

— Dacă plătiți în avans, vi-o pot rezerva, răspunse recepționera. Cât timp doriți să rămâneți?

— De când este liberă? întrebă Lettke surprins că nimic nu stă în calea realizării ideii lui.

— De mâine, dacă doriți.

— Bine. Nicio problemă. Este vorba de o noapte, mâine.

De ce nu mâine? Orice zi era la fel de bună. Oricum nu prea avea de ales.

— V-am rezervat camera 202. Va stă la dispoziție de mâine, după ora 15:00. Mai doriți altceva?

— Ce aș mai putea dori?

— În asemenea cazuri se mai comandă o sticlă de șampanie. Dacă doriți, vă poate fi adusă de la sosire.

De ce nu? Amintindu-și cum se așezase odinioară în fața ei și apucase sticla, spuse:

— Da, este o idee bună. Vă rog să îmi pregătiți și o sticlă de șampanie.

Își comunică apoi datele și plăti prin transfer telefonic. Rezervă apoi și un bilet la trenul de Berlin și începu să își pregătească bagajul.

În final luă vechiul pistol al tatălui său, un Luger 08, din sertarul în care mama lui îl păstra de la moartea soțului ei, plus sticluța cu ulei pentru arme, care aștepta alături de ani buni. Demontă pistolul, curăță toate piesele cu grijă, le unse pe cele care aveau nevoie și le remontă. Reuși.

Oare era capabil și să conducă un tanc?

Nu avea niciun chef să afle.

Încărcă pistolul, verifică dacă era asigurat și îl vârî sub hainele din valiză.

59.

După ce găsi numărul secret de telefon al lui Ludolf, pe care îl aruncase pe undeva, Helene se duse cu el la paznic și îi spuse:

— Sunați la acest număr. Dacă are să răspundă un domn pe nume Von Argensleben, transmiteți-i rugămintea mea de a vorbi cu el.

Numele păru să nu îi spună nimic pazniculuí, dar acesta făcu ce i se ceruse. În timpul convorbirii se făcu însă tot mai mic și în ciuda frigului, pe frunte îi apărură stropi de transpirație, când își luă telefonul de la ureche.

— Va veni în această după-amiază, o informă acesta consternat.

Helene reveni în casă și așteptă la fereastră, până când limuzina neagră a lui Ludolf apăru.

Îl întâmpină la intrarea în casă.

— Fräulein Helene! exclamă el și se înclină în stilul lui poticnit. Ce mai faceți?

Helene își luă paltonul din cuier.

— Să facem o plimbare în grădină, zise ea. Vreau să vă fac o propunere, desigur, numai pentru urechile dumneavoastră.

Sprâncenele lui Ludolf tresăriră.

— Cu plăcere, răspunse el vizibil surprins.

Și vizibil curios.

Ieșiră. Paznicii stăteau la poartă și nu îi scăpau din priviri.

Helene se îndreptă către partea din spate a grădinii.

— Dumneavoastră știți ce mi s-a întâmplat? îl întrebă ea pe Ludolf.

— Da. Și îmi pare foarte…

— V-aș putea întreba, îl întrerupse ea, de unde știți?

Pe chipul palid al bărbatului trecu fugitiv un zâmbet.

— Păi, mărturisesc că încerc să fiu permanent la curent în privința dumneavoastră.

— Vedeți? Ceva asemănător am făcut și eu. M-am interesat despre dumneavoastră. Și de aceea știu că, având în vedere poziția pe care o dețineți, dispuneți de anumite posibilități.

Ludolf o măsură bănuitor:

— La ce vă referiți?

— Sunteți ofițer SS de rang înalt. Dacă vă caut în rețea sunt informată că datele dumneavoastră sunt secrete. Acest lucru este valabil pentru cel mult o sută de persoane de la cel mai înalt nivel din Germania. Dacă fac cercetări pentru care ulterior sunt concediată din NSA, constat că dumneavoastră faceți parte din serviciul VI-D al RSHA, competent pentru spionajul extern în vest și că pentru moment activați în portul din Bremen de unde la bordul vaselor pleacă cei mai mulți oameni cu documente de călătorie valabile și poliția portuară se întreabă de unde le au.

Zâmbetul lui Ludolf se îngustă.

— Sunteți o femeie remarcabilă, Helene. Și mai departe? Ce vreți să spuneți cu asta?

— Cred că aveți posibilitatea să scoateți pe ascuns o persoană din țară, care să ajungă cu bine într-o altă țară, neutră. Lăsând impresia că persoana este unul dintre spionii dumneavoastră.

— Hmm…, clătină din cap. Da, aș putea face asta.

Acesta era momentul. Momentul pe care mai târziu ar putea să îl considere cotitura hotărâtoare din viața ei.

Sau momentul în care se încheia vechea ei viață și începea o alta.

Helene se opri, se întoarse spre el și îl privi în ochi.

— Acum trebuie să vă întreb direct: mai doriți să devin soția dumneavoastră?

Ochii lui Ludolf se măriră.

— Mai mult decât orice, răspunse el fără cea mai mică ezitare.

— Există o anumită persoană, spuse Helene cântărindu-și fiecare cuvânt, care nu mai poate rămâne în Germania. Dacă vă încredințez această persoană, iar dumneavoastră aranjați ca ea să ajungă cu bine în Brazilia, accept să fiu a dumneavoastră.

Ea citi în ochii lui Ludolf un fel de groază. Acesta respira sacadat și evident se lupta cu sine însuși.

— Ce fel de persoană este aceasta? întrebă el.

— Aș prefera să nu îmi mai puneți întrebări despre asta, ripostă Helene, decisă să se opună oricăror alte investigații.

El dădu din cap și cedă.

— Bine. Nu mai pun întrebări. Dar cum credeți dumneavoastră că vom putea face asta?

— Mă gândesc ca respectiva persoană să vină la o anumită oră într-un anumit loc, iar dumneavoastră să o luați de acolo. Veți aranja tot ce este de aranjat și când persoana ajunge în Brazilia, mă anunță telefonic. Imediat ce voi afla că totul s-a desfășurat cum am convenit, puteți să îmi cereți mâna. Helene îl fixă cu privirea și adăugă: Asta ar fi propunerea pe care v-o fac eu dumneavoastră.

Se lăsă o tăcere lungă, apoi trupul strâmb al lui Ludolf von Argensleben fu parcă scuturat de un șoc și acesta declară hotărât:

— Considerați că ați făcut-o.

•••

Când urcase ultima oară într-un tren, cu o valiză în mână? Eugen Lettke nu își mai amintea. Compartimentul unde avea loc era gol. Își puse bagajul în plasa pentru bagaje și se așeză lângă fereastră.

Dar nu a rămas singur. Chiar înainte ca trenul să se pună în mișcare, în compartiment năvăliră trei soldați cu bagaje voluminoase și chipuri

încruntate. Fără să țină cont că îl deranjau, au sărit toți la fereastră făcând semne mamelor lor și fetelor, până când trenul părăsi gara și zona în care se mai vedeau pagubele produse de bombardament. Apoi s-au așezat, au schimbat morocănoși câteva cuvinte și a rămas fiecare cu gândurile lui. Unul dintre ei scoase un sandviș care duhnea a caltaboș și l-a devorat aproape pe nemestecate.

Pe drum, Eugen Lettke privi pe fereastră peisajul cenușiu și rece sub cerul cenușiu și rece, care cu norii lui parcă cimentați semăna cu un capac de sicriu. Dispăruseră toate culorile din lume, mai rămăseseră doar negrul, albul și cenușiul, doar contururi.

Se gândi apoi la Berlin, la ordinul de concentrare din buzunar și la Lugerul 08 încărcat din valiză, și i se păru că este cel mai singur om din lume. Încuind ușa casei în urma lui, în această dimineață devreme, își părăsea viața de până acum, plecase pur și simplu și nimeni nu știa unde se afla, încotro se îndrepta, ce intenționa să facă și de fapt astea nici nu interesau pe nimeni.

•••

Dar Eugen Lettke se înșela. Niciun om nu știa unde se afla el, dar știa o imensă așa-numită „rețea pseudoneuronală”, un complex de computere din Berlin-Lichtenberg. Acestui spirit mecanic îi atrăsese atenția un complex neobișnuit de acțiuni: cineva trimisese prin poșta electronică patru mesaje identice secretarelor Führerului și puțin mai târziu rezervase o cameră într-unul dintre cele mai luxoase hoteluri din capitala Reichului, precum și bilete de tren pentru călătoria la Berlin. Rezervarea camerei era doar pentru o noapte, respectiva persoană urmând să plece peste trei zile pe front, dar pentru cele trei zile nu mai făcuse nicio rezervare.

Această combinație de informații fusese extrasă de computere din imensul flux de date și calificată

ca neobișnuită, fără a se fi apreciat în ce măsură era neobișnuită. Asta urma să mai dureze.

•••

Berlinul i se părea schimbat, dar nu putea spune în ce fel. Întreg orașul mirosea a război. Chipurile oamenilor întâlniți erau lipsite de expresie, ochii acestora își pierduseră orice strălucire, mișcările lor erau nesigure. Multe vitrine erau acoperite cu scânduri, pe care erau anunțuri scrise pe spatele unor reclame vechi. Astăzi: cartofi, ceapă, mere! Cartofii și ceapa fuseseră apoi șterse.

Metroul mai circula, dar era plin cu bărbați vârstnici și femei purtând paltoane ca de uniformă. Fiecare părea că respira ușor, încordat și ciudat de absent, de parcă doar trupul era acolo, iar sufletul pe front, pentru a lupta, pentru a ajuta la obținerea victoriei, pentru ca teama să se sfârșească odată.

La hotelul Kaiserhof totul era la fel de minunat ca înainte, cel puțin la prima vedere. Dar Lettke băgă de seamă că era doar de fațadă, un decor susținut cu greu. Balustradele aurite ale scărilor erau parcă mai puțin strălucitoare decât data trecută, covoarele erau mai uzate, zâmbetul angajaților mai forțat, de parcă aceștia ar fi încercat să își ascundă foamea, în vreme ce le serveau masa clienților.

Dar poate că toate acestea erau doar în închipuirea lui.

În orice caz totul mergea bine. La recepție a fost salutat cu amabilitate, i s-au înmânat cheile și un băiat zelos i-a dus bagajul în cameră, unde chiar îl aștepta o sticlă de șampanie într-o frapieră, cu două cupe.

Când rămase în sfârșit singur și putu să se uite în jur în liniște, fu aproape șocat de cât de puțin se schimbase camera. Gâtul sticlei de șampanie era înclinat în aceeași direcție, pernele erau aranjate la fel și scaunele, ba chiar și florile din glastră erau aceleași! O lungă și derutantă clipă i se păru că

Cäcilia urma să iasă din baie, pentru ca el să își anuleze eșecul de atunci.

Firește că nu se întâmplă asta. El oftă, își scoase paltonul și îl agăță de un cârlig aurit aflat lângă ușă. Apoi destupă șampania, își umplu un pahar, se așeză pe același scaun pe care stătuse odinioară și bău.

Deci aici se întâmplase. Ciudat. Când reținuse camera, i se păruse o idee bună, dar acum cu greu își aminti cu ce speranțe o făcuse. Speranțe oricum neîmplinite.

Cum de altfel i se întâmplase de atâtea ori în viață.

Își umplu iarăși paharul, închise ochii și încercă să recheme amintirea din acea după-amiază. Amintirea Cäciliei, care se dezbrăcase în fața lui. A corpului ei gol. A modului în care o legase în pat.

Și a momentelor dinaintea acelei zile, când doar gândul la ceea ce va face cu ea îl excitase atât de mult.

Dar nimic din acestea nu putu simți cu adevărat. De amintit își aminti, dar în pantalonii lui nu se petrecu nimic.

•••

Aproape în același timp computerele proiectului TTIB ajunseră la concluzia că actele neobișnuite realizate de Eugen Lettke justificau avertizarea forțelor de ordine competente.

Dacă evaluarea „rețelei pseudoneuronale” ar fi fost analizată, s-ar fi constatat că această concluzie se datora în mare parte faptului că respectivul, după ce abordase cu o zi înainte toate cele patru secretare personale ale Führerului, se cazase exact în fața Cancelariei Reichului.

Computerele nu știau însă – pentru că în depozitele de date nu figura această informație – că Eugen Lettke păstrase pistolul tatălui său și că îl luase cu el.

•••

Șampania avea gust plăcut, însă era prea puțină într-o sticlă atât de groasă și de grea. Nu conta. El nu venise aici pentru a se îmbăta. Venise pentru… pentru…

Au, fir-ar să fie! În niciun caz nu va muri pe frontul de est! Nu el, fiu de erou de război. Nu de asta avea el nevoie. Tatăl lui fusese îndeajuns de erou pentru doi. Nu era nevoie să se facă o tradiție de familie din moartea în luptă.

Eugen Lettke se ridică clătinându-se. Doar puțin. Nicio problemă. El ținea întotdeauna totul sub control.

Se duse la valiza aflată încă lângă ușă, unde o lăsase pajul. În filmele vechi, pentru astfel de servicii, pajul primea un bacșiș, dar astăzi, când se puteau face plăți doar electronic, gestul se demodase, era prea complicat.

Acest gând îl făcu să chicotească.

Puse valiza pe pat, o deschise și scoase pistolul. Era greu. Îl cântări în mână, fixă bine palma pe mâner, puse degetul arătător pe trăgaci și simți pornirea de a trage în ceva. Poate în sticla goală de pe masă. Ori în oglindă. Să ciuruiască o oglindă i se păru grozav.

Dezasigură arma, ochi, se opri.

De fapt, intenționase să tragă în altceva. În altcineva.

Răsuci mâna și îndreptă țeava spre frunte.

Ciudată poziție. Așa nu putea să tragă ca lumea. Cum trebuie făcută asta? Poate spre tâmplă? Lateral?

În timp ce stătea așa, simți inima bătându-i, de parcă înțelegea mai bine decât el ce se petrecea. Dar era foarte simplu. Un foc și gata. Acum nu putea fi laș.

În acea clipă, fără niciun avertisment, mai mulți pumni bătură cu furie în ușa camerei. Eugen Lettke apăsă pe trăgaci mai mult din sperietură decât pentru că își dorise asta.

•••

În această seară Helene rămase trează, până când Berta se întoarse.

— Ei? întrebă ea în șoaptă, când femeia intră fără zgomot în cameră.

— Am transmis totul exact cum mi-ați spus, zise Berta tot în șoaptă.

— Și ce au zis?

Berta înclină capul:

— Frau Aschenbrenner a dispărut o vreme și soțul mi-a ținut companie în acest timp. Când a revenit, a spus că persoana în cauză este de acord și va face totul așa cum s-a convenit. Iar eu trebuie să vă transmit din partea persoanei mii de mulțumiri pentru tot.

Helene simți un tremur în piept auzind aceste cuvinte.

— Mulțumesc, șopti ea. Acum te rog să mă lași singură.

Berta dispăru și Helene ar fi vrut să dea frâu liber lacrimilor, dar nu reuși, nici măcar când se gândi că nu apucase să își ia rămas-bun de la Arthur.

Simți cum trupul îi este cuprins de un ger cumplit.

Era poate bine așa. Pentru că oricum se termina, partea bună a vieții ei se încheia aici.

60.

Începu îndelungata așteptare. Trecea zi după zi și lumea părea nemișcată, în ciuda știrilor despre victoriile obținute, orașele cucerite și eroicele asalturi. Helene o pândea mereu pe Berta și o întrebă dacă chiar transmisese totul exact cum îi spusese ea.

Berta răspundea de fiecare dată:

— Da, totul până la ultimul cuvânt.

În sfârșit, Berta se întoarse o dată și îi transmise că totul decursese cum fusese stabilit. Marți dimineața la ora cinci persoana fusese dusă la crucea din piatră de lângă stejarul singuratic. Herr Aschenbrenner urmărise de la distanță cum venise un automobil și persoana urcase în el. Apoi automobilul plecase în direcția Erfurt, își încheie raportul Berta.

Gândul Helenei zbură mai departe în timp la ziua în care va trebui să își facă griji serioase. De la Erfurt la Bremen deplasarea dura o zi. Dar poate că vasul nu era pregătit. Și apoi traversarea Atlanticului… o săptămână din câte știa ea, în funcție de vreme și de agitația oceanului…

— Și numărul de telefon? I l-au dat… persoanei?

— Numărul telefonului nostru fix. Da.

— Bine. Helene oftă. Va trebui să așteptăm.

Exact în prima seară de după săptămâna calculată de ea, telefonul sună, răspunse Johanna:

— Un moment, o chem la aparat.

Femeia păru speriată când se întoarse să o cheme pe Helene, dar aceasta era deja în spatele ei.

— Un apel, zise ea și îi înmână receptorul greu.

— Mulțumesc. Helene apasă receptorul pe ureche. Helene Bodenkamp.

O voce plictisită de femeie spuse:

— Bună ziua, Fräulein Bodenkamp. Un apel din străinătate pentru dumneavoastră. Apelantul a

folosit o parolă care permite aprobarea specială pentru convorbire. Vă pot face legătura?

— Da, vă rog, zise repede Helene.

Și apoi… îl auzi. Era vocea lui Arthur. Îndepărtată, estompată, dar era a lui. Îl recunoscu și după felul în care îi pronunță numele:

— Alo, Helene.

În ea se contopiră dorul, ușurarea și disperarea.

— Alo, Arthur, unde ești?

— Păi… la Rio de Janeiro, într-adevăr.

— A mers totul bine?

— Foarte… Nici nu pot crede că sunt aici. Da, a ieșit totul. Organizare germană!

— Și cum… cum te simți? întrebă ea temătoare.

— Oh, bine. Râse și adăugă: Bine. Încă nu știu cum va fi în continuare, dar… dar fetele sunt foarte frumoase aici.

Aceasta era parola așteptată de Helene. Ea îi ceruse Bertei să le spună Mariei și lui Otto să îi bage în cap lui Arthur să spună exact această propoziție, ca semnal că într-adevăr totul a decurs bine și că alături de el nu se află un SS-ist cu un pistol, care l-ar sili să mintă.

Acum, după ce auzi propoziția, și știa că el este în siguranță, i se luă o piatră de pe suflet, și în același timp parcă i se rupse inima. Brusc în fața ochilor îi apărură diapozitivele pe care i le arătase unchiul Siegmund la întoarcerea din America de Sud, fotografiile cu splendidele fete cu priviri ademenitoare, și se întrebă ce oare o determinase să aleagă ca parolă tocmai această propoziție.

Pentru că, își aminti ea, niciun om nu s-ar fi gândit că Arthur ar spune așa ceva pentru a o asigura că era în siguranță. Asta i se păruse ei în acel moment o idee bună.

— Bine, răspunse ea cu senzația că se sufocă. Atunci m-am liniștit.

— Și eu. Chiar m-am liniștit! Deasupra mea este cerul fără de sfârșit, albastru. De când nu am mai văzut asta? Soarele strălucește. Și nu este război.

Nu este război. Eu… nu știu cum ai reușit, dar îți sunt veșnic recunoscător. M-ai salvat.

— Bun. Sper să te descurci. Limba… clima…

— Se va rezolva, spuse el, și șovăi. Trebuie să închid. Ar fi… ar fi frumos dacă într-o zi mă vei vizita.

Helene simți un nod în gât.

— Nu pot să promit nimic. Dacă va fi posibil.

Apoi legătura se întrerupse.

Helene mai rămase o vreme cu receptorul în mână, ascultând ecoul vocii lui Arthur până când acesta se pierdu. Apoi puse receptorul în furcă. Îl ridică însă din nou și când telefonista se prezentă și îi puse întrebările uzuale, spuse:

— Helene Bodenkamp, cu Herr Ludolf von Argensleben.

— În ce problemă?

— Privitor la cererea în căsătorie, răspunse Helene cu senzația că moare.

61.

După căsătorie, Helene își puse în trei geamantane cam tot avutul și plecă împreună cu Ludolf la moșia acestuia din Brandenburg, unde urmau să locuiască. Ludolf reușise să mușamalizeze acuzațiile aduse ei, prezentându-le drept neînțelegeri stupide. Ea își recăpătase vechiul telefon, plus salariul, ca și când ar fi demisionat regulamentar, iar Herr Adamek a venit chiar la biserică, pentru a-i ura multă fericire.

„Veți avea nevoie de tot norocul pe care îl puteți obține”.

Înaintea plecării, Ludolf îi descrise drumul, orașul și zonele pe care le vor străbate, dar Helene uită tot și privi pe geam peisajul care îi părea complet străin și nepopulat. Totul era plan și monoton, o câmpie cu pajiști unduite, terenuri mlăștinoase, presărat cu lacuri împrejmuite de stuf, rogoz și niște arbori prăpădiți. Trecură prin sate vechi care păreau părăsite, cu splendide alei de castani și cu bisericuțe din piatră gri, apoi din nou printre pajiști, pe care păștеau câte o oaie, două sau un măgar singuratic, păzit de un om înarmat, de un copil ori un bătrân.

În cele din urmă ajunseră la domeniul care, așa cum știa Helene, se numea „Castelul Argensleben”. Numele se dovedi a fi absolut exagerat, deoarece era un domeniu modest, deși întins, pe care înainte de război se practicase preponderent creșterea cailor. Clădirea principală avea două aripi secundare care încadrau un teren pustiu, pe care încă se mai vedea îngrăditura de arbori uscați. Bazinul unei foste fântâni arteziene era plin cu nisip, gunoi și frunze putrezite. Clădirile erau mari, dar aveau ferestre mici, iar zidurile din cărămidă erau acoperite complet cu o mâzgă neagră, la care câteva urme de răzuială și tencuială nu reușiseră să îi vină de hac.

— După ce vom câștiga războiului, va arăta mai bine, îi spuse Ludolf în timp ce îi făcea turul domeniului.

Grajdurile cailor, un nesfârșit șir de boxe, erau aproape goale. Doar în patru dintre ele se aflau gloabe slabe și negre, care priveau pierdute în jur și care Helenei îi părură precum caii celor patru cavaleri ai apocalipsei.

Încăperile casei erau imense. Puțina lumină care se infiltra prin ferestre se pierdea înăuntru, astfel că părea să domnească un veșnic amurg. Pretutindeni se aflau dulapuri masive din lemn negru, ornate cu sculpturi misterioase, iar pe pereți atârnau uriașe picturi în ulei, care îi reprezentau pe strămoșii lui Ludolf.

Deci de acum înainte ea va trăi aici. Nu primi o cameră a ei, ci un dulap, în care să își pună hainele și alte lucruri. Și îi reîntâlni pe membrii familiei lui Ludolf, care la nunta de la Weimar nu se arătaseră deosebit de vorbăreți. Aici, în mediul lor, păreau și mai distanți. Mama lui Ludolf, o femeie în vârstă, scotea rareori vreun cuvânt și se plimba mereu prin gospodărie îmbrăcată în negru, sprijinită în baston, asemenea unui corb bizar. Sora lui Ludolf, Alma, o ființă tristă și zgârcită la vorbă, le dădea dispoziții slugilor bătrâne, înarmate, pentru că trebuiau să îi supravegheze pe cei trei prizonieri de război care lucrau în gospodărie. Bărbații aveau permanent lanțuri la picioare care zăngăneau.

Mai erau bucătărese, fete în casă, cameriste, grăjdari și alți servitori, mai mulți decât putu să vadă Helene în primul moment. Și totuși senzația că nu se afla în compania unor făpturi omenești nu o părăsea. Când intra dimineața în încăperea unde se servea micul dejun – ceea ce făcea în fiecare zi în care Ludolf nu era prezent ceilalți discutau întotdeauna despre unde ajunseseră „rușii”. Amuțeau imediat ce intra Helene, ca și cum nu ar fi știut că o puteau auzi de când se apropia pe coridor. La masa de prânz se serveau foarte des,

spre exasperarea ei, păsări mici, neidentificabile, cu un sos acru maroniu. Oasele erau prea subțiri ca să fie îndepărtate și trosneau dezgustător când erau zdrobite în dinți. Toți păreau să le considere delicatese, doar că Helene prefera cartofii oricât de tari erau.

Când ieșise odată să se plimbe singură, descoperi într-un garaj un autocamion plin de cufere cu lucruri, lăzi cu provizii, pături, corturi și muniție: evident pregătiri pentru fugă. Așadar nu doar discutau despre rușii care se apropiau.

Helene se sperie când observă că în spatele ei venise cineva. Era Alma, care o rugă:

— Să nu îi spui lui Ludolf despre astea.

— Pentru numele lui Dumnezeu! îi scăpă Helenei, care după ce se mai liniști, întrebă: Dar de ce nu?

— Cine se pregătește de fugă nu mai crede în victoria finală. Și lucrul acesta este pasibil de pedeapsă.

Helene măsură cu privirea grozavul camion.

— El chiar nu are idee despre asta?

— Ba da. Dar dacă i se spune, nu mai poate să susțină că nu știa nimic.

Helene îi promise că așa va face. Alma o privi lung în tăcere și plecă fără a mai scoate o vorbă. Helene închise ușa garajului în urma ei, dar acum îi pierise cheful de plimbare. Cine știe peste ce fel de secrete obscure ar fi putut să mai dea?

Dar oricât de lugubru și de inospitalier era noul ei domiciliu, aspectul cel mai neplăcut din viața ei era faptul că se simțea obligată să fie la dispoziția a ceea ce Ludolf considera „tandrețe”.

Bărbăția lui se dezvoltase la fel de strâmb și diform ca restul trupului, dar funcționa ca la comandă și când era acasă, nu pregeta să facă uz de ea în fiecare seară. Aversiunea fizică a Helenei față de el o punea pe seama sfielii feciorelnice, care cu timpul avea să dispară. Helene făcea mișcările și scotea sunetele la care el probabil se

aștepta și se bucura de fiecare dată când el termina. Din fericire, Ludolf nu era bărbatul care să rămână apoi treaz ori să mai aibă chef de discuții, ci se întorcea pe partea cealaltă satisfăcut și adormea.

În nopțile de singurătate se gândea la Arthur. La cât de minunat fusese cu ea, la faptul că niciodată nu avea să îl mai vadă, nu îi va mai auzi vocea și nu va mai ști cum îi mergea. Asta era cel mai rău din toată această poveste. Da, nici măcar nu știa dacă Ludolf nu dăduse instrucțiuni ca Arthur să fie ucis imediat după ce dădea semnalul că ajunsese! I se părea totuși exagerat să îl creadă capabil de așa ceva.

Inițial, ea avusese alt plan. Se gândise că se va căsători cu Ludolf și de voie, de nevoie îi va suporta prezența atât timp cât era necesar pentru a-și pregăti fuga în Brazilia, unde își va petrece restul vieții alături de Arthur. Asta îi comunicase și lui Arthur, de teamă că acesta ar fi refuzat altfel să își dea acordul și ea crezuse că așa se va întâmpla.

Dar cu timpul îi devenea tot mai clar, pe măsură ce se gândea, că nu va fi așa.

Mai întâi pentru că avea nevoie de pașaport că să treacă granița Reichului și, din câte auzise, și de o confirmare de la fisc că nu plătea impozitul Reichsfluchtsteuer sau că îl plătise. În ce privea pașaportul, pentru cineva ca Ludolf era floare la ureche să îl blocheze imediat ce observa că ea fugise. Ar fi fost primul lui gând și nu ar fi trebuit decât să sune la RSHA. Și nici măcar nu știa cum se obține acea confirmare de la fisc.

În al doilea rând o croazieră cu vaporul din Europa în Brazilia era scumpă și biletul trebuia cumpărat cu mult timp înainte, pentru că din cele mai diverse motive aceste călătorii erau foarte solicitate. Cum să facă ea asta? Deoarece nu mai existau bani lichizi, era imposibil să cumpere un astfel de bilet fără ca Ludolf să prindă de veste. Este adevărat că ea avea încă un cont personal, dar descoperise că sub ordinele lui Ludolf se afla și un

departament care controla conturile anumitor persoane în privința plăților neobișnuite. Acest lucru se putea realiza acum prin programe de calculator care recunoșteau operațiunile neobișnuite din conturi și le anunțau. Iar ea era sigură că era supravegheată de Ludolf. După ce plecase să se plimbe prima oară în sat și băuse o Fanta la un mic birt, Ludolf aflase și îi spusese că deși dintr-o Fanta nu putea să dea de necaz, ar fi mai bine să nu mănânce nimic acolo, dacă îi pasă de starea ireproșabilă a digestiei sale.

Mai pe scurt: ea era sub supraveghere permanentă și nu cunoștea pe nimeni pe al cărui ajutor să conteze. În aceste condiții, ideea de a-l părăsi pe Ludolf și de a fugi în Brazilia era absolut utopică. Era mai bine să se împace cu soarta și să se străduiască să profite de lucrurile bune pe care i le oferea.

•••

Helene îi propuse lui Ludolf să cumpere un computer.

— Aș putea să lucrez de acasă, poate pentru o companie de asigurări, spuse ea. După război cu siguranță că va exista o cerere mare de programatoare.

Erau la micul dejun. Ludolf îi întinsese ceașca să îi toarne cafea. Cafea adevărată, pe care o procurase el de undeva.

— Soția mea nu are nevoie să lucreze, răspunse el sec.

— Da, desigur, se grăbi să îl asigure Helene, dar vezi că aici nu am nimic de făcut și…

— După ce vei aduce pe lume primul nostru copil, vei avea mai multă treabă decât crezi.

Helene amuți. Gândul de a rămâne gravidă cu Ludolf îi repugna.

— Dar până atunci…

— Facem totul ca până atunci să nu mai treacă mult timp, zise Ludolf cu un rânjet care o îngrețoșă. Nu?

— Da. Asta-i adevărat.

Poate că războiul o va salva. Poate că frontul va ajunge aici mai repede decât copilul. Poate că ei vor fi nevoiți să fugă cu camionul gata pregătit.

Ludolf continuă:

— Și în afară de asta, acum nu se mai pot cumpăra computere pentru uz personal. Războiul are nevoie de toate resursele. Mă tem că va trebui să te mulțumești cu telefonul tău. Știu că este mai complicat să intri de pe el în Rețeaua internațională, dar se poate. Poți intra pe forum, poți să telefonezi prietenelor…

— Da, spuse Helene docilă, deși tare i-ar fi plăcut să țipe. Dar cu el nu pot crea PROGRAME! O să mă descurc.

De atunci ea începu într-adevăr să petreacă mult timp telefonând și răscolind forumul. Dădu peste un grup de viitoare mame, la care se abonă, pentru a fi pregătită pentru inevitabil, și aderă la un grup special al soțiilor de SS-iști, în care se deplângeau îndeosebi toată secretomania și programul lung de lucru al soților. Helene se alătură jelaniilor, cu toate că perioadele îndelungate în care Ludolf nu era acasă erau cel mai plăcut aspect al noii ei vieți. Dar ținea asta pentru sine, pentru că ar fi pariat că Ludolf îi supraveghea toate activitățile pe forum.

Cu Marie vorbea la telefon din când în când, dar aceasta avea puțin timp liber, deoarece aștepta al doilea copil. În plus, pentru că toți lucrătorii lor fuseseră trimiși pe front, avea permanent ceva de făcut. Dar în rest îi mergea bine.

Și Helenei îi făcea bine să audă vocea prietenei sale, dar se străduia ca aceste convorbiri să nu fie prea lungi. Se simțea inhibată, neștiind dacă Ludolf i le înregistra. Uneori el făcea observații care sugerau că făcea asta, dar nu voia să confirme.

Din fericire, Marie gândea la fel, și nu pomenea nimic ce ar fi fost împovărător. Dar firește că

Helene nu îi putea destăinui cum se simte într-adevăr.

Din când în când mai vorbea cu mama ei. De cele mai multe ori o suna aceasta, încă teribil de încântată că fiica ei se căsătorise cu un nobil. În timp ce Marie bănuia că ea nu se simțea grozav, mama Helenei nu avea nici cea mai mică bănuială, ci aștepta plină de nerăbdare prima mare sărbătoare „la castel", preferabil cu ocazia botezului primului ei nepot. Cu acest prilej, îi spusese de mai multe ori, va fi pusă din nou în valoare bijuteria de familie pe care i-o dăruise la nuntă.

— Va fi bine, îi spunea mama ei. Vă vom vizita imediat după ce războiul va fi câștigat.

Helene trebuia să se abțină să nu ofteze:

— Da. Veniți.

Imediat ce războiul va fi câștigat? Pe aici nu exista impresia că asta se va petrece curând. De la ferestrele dinspre nord ale ultimului etaj Helene vedea din când în când transporturile care se îndreptau spre est, șiruri lungi de autocamioane triste, transportoare de trupe și obuziere care mergeau atât de încet, de parcă ar fi știut că le așteptau doar nenorociri.

Ca să își facă de lucru, se oferi să îngrijească mormintele familiei Von Argensleben. Nu avea nevoie de mare lucru. O stropitoare, o lopată și niște mănuși de grădinărit îi erau de ajuns. Activitatea aceasta îi putea lua mult timp, deoarece numărul strămoșilor lui Ludolf imortalizați în imensele portrete din clădirea principală și înmormântați în cimitirul local era considerabil. Așa că Helene își petrecea toată ziua plivind buruieni, plantând flori, udându-le ori înlocuindu-le, curățind pietrele funerare de pete și găinați de păsări. Era o muncă liniștită și simplă, în care se simțea singură cu gândurile ei – adică exact ca atunci când programa.

În plus, cimitirul îi părea un loc aflat deasupra nebuniei lumii. Aici, printre morți, era cuprinsă din când în când de dorința de a fi moartă, de a fi depășit viața aceasta atât de lipsită de sens, fără iubire. Și iubirea încă însemna pentru ea și va însemna pentru totdeauna un singur lucru: Arthur.

Aici i s-a întâmplat ca, privind într-o după-amiază cerul, să își spună că dacă în viața aceasta nu îi mai rămânea altceva de făcut, să intre în joc și să încerce să fugă la Arthur.

•••

Pentru realizarea acestui plan își dădu seama că trebuia mai întâi să caute aliați.

Din fericire, Ludolf o anunță într-o zi la prânz că va trebui să călătorească mai des și pentru perioade mai lungi. Din felul în care se exprimase, Helene rămase cu impresia că el avea sentimente contradictorii: pe de o parte era mândru de misiunile lui, pe de altă parte sarcinile lui contraveneau țelurilor personale.

— Cum așa? întrebă Helene, în timp ce îi punea în farfurie, așa cum el se și aștepta, cea mai mare bucată de carne din tavă. Ți s-a repartizat un nou domeniu de activitate?

El o privi gânditor ca totdeauna când simțea că îl înțelege.

— Da, unul delicat.

Helene îl urmărea nemișcată cum își căuta cuvintele, așteptându-se la ceva rău.

— Tu știi, începu el, că poporul nostru a trebuit să plătească un mare tribut în sânge. Chiar dacă războiul se termină curând, pierderile sunt dureros de mari. Și firește că mai ales bărbații tineri, cei în floarea vârstei, au fost cei care și-au dat viața pentru patrie, ceea ce înseamnă și că după război multe femei tinere vor române nemăritate. O situație insuportabilă având în vedere necesitatea de a înlocui pierderile cât mai repede posibil. De aceea reichsführerul a decis să creeze sistemul Lebensborn (Fântâna Vieții), pentru ca și femeile

nemăritate să poată să crească niște copii arieni. Ludolf își împreună palmele și adăugă: Iar de la mine se așteaptă să supraveghez proiectul.

Helene simți pentru un moment o gelozie complet irațională.

— Se așteaptă de la tine și… să ajuți? Dacă, să zicem, ar fi nevoie de bărbați?

— Nu, nu, răspunse repede Ludolf, la ce te gândești? La aceste… activități, sunt admiși numai arieni de nivelul AAA sau AA. Nu, eu trebuie să supraveghez lucrările de construcții, să caut oameni condamnați la muncă forțată, să întocmesc formulare de admitere, să iau măsurile de securitate și alte chestiuni asemănătoare. Nicio grijă.

Mirându-se de sine însăși, Helene întrebă:

— Și când va începe?

— Mâine, răspunse Ludolf. Iar eu va trebui să fiu plecat cel puțin o săptămână.

În acea noapte, în timp ce Ludolf își executa obișnuitul exercițiu de procreare, ea se gândi ce va face dacă va rămâne gravidă înainte de a reuși să fugă. Va mai fi ea în stare să îl părăsească pe Ludolf? Ori poate, în cel mai rău caz, să îi lase lui copilul?

Nu, asta niciun caz, își zise tocmai când Ludolf își încheia gemând obligația conjugală. Putea doar să spere că trupul ei va refuza în continuare să o pună în această dilemă.

În dimineața următoare, după ce Ludolf plecă, ea întocmi o listă cu toate persoanele cu care avea de-a face pe domeniu. Și hotărî să le supună la probe.

Ceea ce nu se putea face la repezeală. Dimpotrivă, pentru ca rezultatele să fie temeinice, trebuia să aibă tot timpul din lume, timp pe care ea nu îl avea!

Nu conta. În zilele următoare Helene căută ocazii de a purta discuții între patru ochi cu fiecare persoană de pe listă, cu fiecare ajutor de la

bucătărie, cu fiecare cameristă. Fiecare argat. Nu i-a venit ușor – cu excepția celor mai apropiate prietene, i-a fost întotdeauna dificil să inițieze discuții personale, dar pur și simplu încercă să câștige puțină încredere ori simpatie.

Dacă obținea așa ceva, întreba cu voce joasă:

— Pot să vă mărturisesc ceva?

Și constată că nimeni nu răspunsese la această întrebare cu „nu”.

Astfel fetei de la bucătărie, Ilse, îi mărturisi că îi displăceau micile păsări fripte.

Cameristei Wilhelmine i se destăinui că străbunul Bodo von Argensleben din portretul din casa scărilor arată de parcă ar fi avut sifilis.

Grăjdarului Johannes îi spuse că îi este teribil de frică de cai.

Surorii lui Ludolf, Alma, îi spuse că în familia ei ar exista o tendință spre alcoolism, cu grijă trecută sub tăcere.

Și așa mai departe. Pentru fiecare nume de pe listă se gândise la ceva. Și după fiecare destăinuire, rugase insistent:

— Dar vă rog să nu îi spuneți nimic lui Ludolf despre asta!

Ceea ce promise fiecare.

Doar la mama lui Ludolf nu a avut succes. O abordă pe aceasta într-una din plimbările ei solitare, dar bătrâna o întrebă suspicioasă:

— Vă cunosc?

— Firește, răspunse mirată Helene. Sunt Helene, nora dumneavoastră. Soția lui Ludolf.

— Cine este Ludolf? întrebă din nou femeia în negru.

— Fiul dumneavoastră!

— Ce tot spuneți? Bătrâna vântură înspăimântător bastonul. Eu nu am niciun fiu! Cine ar mai naște copii în această lume?

Mama lui Ludolf era senilă, își spuse Helene și o șterse de pe lista ei.

De la ea nu se putea spera la un ajutor.

Așteptă apoi să se întoarcă Ludolf.

— Am auzit că nu îți plac păsările, spuse el odată. Păcat. Se prind ușor și sunt hrănitoare. Sunt desigur un aliment de nevoie, dar există și mai rele.

Helene îl asigură că era o neînțelegere. Fata de la bucătărie era atât de entuziasmată de păsări, încât fusese nevoită să îi spună că acestea nu erau tocmai felul ei favorit de mâncare. Ludolf se declară mulțumit, iar ea o șterse de pe listă și pe Ilse.

Când Ludolf se oprise în fața portretului străbunicului său și menționă că acesta fusese cunoscut pentru sănătatea lui excepțională și pentru fidelitate față de soție, Helene o șterse de pe listă și pe camerista Wilhelmine.

Când o întrebă dacă ea nu ar vrea să învețe să călărească, pentru că el cunoștea un foarte bun profesor de călărie, Helene îl amână până după război și îl șterse și pe Johannes de pe listă.

Iar când Ludolf îi spuse de-a dreptul indignat: „Alma mi-a zis că în familia ta există cazuri de alcoolism. Este adevărat?”, Helene jură că făcuse doar o glumă prostească și șterse de pe listă și numele cumnatei ei.

Acest joc dură mai multe luni și la încheierea lui, pe listă nu mai figura niciun nume. Pe domeniul Argensleben nu putea găsi aliați.

Disperarea resimțită de Helene fu neașteptat de mare. Poate pentru că pe parcursul numeroaselor discuții trăise tot atât de multe momente de apropiere pline de speranțe. Reveni la ocupațiile legate de cimitir, unde se simțea ea însăși, uda mormintele, îndepărta frunzele veștejite și invidia morții, pentru că își încheiaseră viața.

•••

Într-o zi, Helene fu abordată de îngrijitoarea cimitirului, o femeie slabă, cu un chip adânc brăzdat de riduri și cu păr lung cărunt pe care îl purta legat la ceafă cu un elastic simplu.

— Vă văd des aici, spuse aceasta, proptindu-și mâna murdară în șold. Zeci de ani nimeni nu s-a ocupat de mormintele familiei și acum brusc dumneavoastră faceți asta și o faceți foarte bine.

Helene o privi deprimată, de parcă ar fi fost surprinsă făcând ceva interzis.

— Nu am altceva de făcut, mărturisi ea.

— Sunteți soția lui Ludolf, nu?

— Da, răspunse Helene cu senzația că chipul ei îi trădase totul femeii, după atenția cu care o privea aceasta.

Dar era o privire cu înțelegere.

— Am pregătit la mine în birou un ceai. Nu vreți și dumneavoastră o ceașcă?

În acest moment și în această situație invitația era de nerefuzat.

— Cu plăcere.

Biroul era o încăpere micuță alături de capela cimitirului, supra-încălzită de o imensă sobă din fier forjat, pe care clocotea o cană cu ceai. Pe o străveche masă de scris se aflau un telefon și o casă de marcat. O etajeră se îndoia sub greutatea bibliorafturilor și a hârtiilor. Restul spațiului era ocupat de două scaune.

— Trebuie să fiu mereu atentă să nu îmi ia soba, ca să facă tunuri din ea, zise femeia în timp ce turna ceai din cana mare din tablă emailată în cești desperecheate. Ceaiul este un amestec făcut de mine din ierburi de pe câmp. Are un gust groaznic, dar am o grămadă de zahăr brun.

Amestecară îndelung ceaiul, până când acesta se îndulci, ceea ce Helenei îi aminti de copilărie, când stătea cu Johanna la bucătărie, consolată cu un ceai la fel de dulce, după o ceartă cu Armin ori după ce se alegea cu julituri la genunchi.

— Numele meu este Waltraud, spuse femeia. Waltraud Klüger mai precis. Am grijă de cimitir de când grădinarul a plecat pe front. Sau mai exact a fost luat pe front. Nu era chiar atât de prost să se ducă de bunăvoie.

— Eu sunt Helene. Helene von Argensleben.

Femeia o măsură cu privirea.

— De cât timp?

— Poftim?

— De cât timp sunteți căsătorită?

— Oh, cam de nouă luni.

Femeia îi aruncă o nouă privire scrutătoare:

— Nu păreți deosebit de fericită, dacă-mi permiteți remarca.

Helenei i se puse un nod în gât și nu mai fu capabilă de un răspuns.

— Sincer vorbind, continuă Waltraud, aș fi fost șocată dacă ați fi fost fericită.

Ea ridică ceașca și sorbi îndelung din ceai.

Helene șopti:

— Nu sunt.

Waltraud nu spuse nimic, ci continuă să soarbă din ceai, privindu-și interlocutoarea. În privirea ei se citea disponibilitatea de a o asculta deschis, cu bunăvoință, fără a o judeca, și Helene parcă se descătușă povestind totul: căsătoria cu Ludolf fusese doar o afacere, pentru a pune în siguranță un dezertor, iubitul ei. Îi povesti cât suferea că nu știa cum îi merge acestuia, că nu avea să îl mai revadă niciodată și că în căsătoria ei părea a fi doar o iapă de prăsilă.

— Nu știu cât mai suport asta, mărturisi ea. Aș vrea să fi fost moartă.

Spunând aceste vorbe, se trezi în brațele străinei, fără să își poată aminti cum și când ajunsese acolo. Tresări îngrozită, se eliberă din îmbrățișare, se prăbuși în scaunul ei și își șterse cu ambele mâini lacrimile din ochi și de pe obraji.

— Scuzați-mă… nu ar fi trebuit…

— La mine orice vorbă se află în siguranță, copilă, zise Waltraud, și îi turnă calmă ceai în ceașcă. Pe aici au trăit înainte patru familii de evrei. Nimeni din aceste familii nu se află în lagăr, toate au reușit să fugă în străinătate. Iar Ludolf se frământă de nu mai poate că nu știe cine i-a ajutat.

Helene făcu ochii mari:

— Dumneavoastră?

Waltraud se aplecă în față:

— Cu mâna pe inimă – asta este ceea ce vreți? Să vă părăsiți bărbatul și să fugiți în Brazilia?

— Nu se poate, răspunse Helene oftând. Ludolf poate să îmi blocheze pașaportul cât ar clipi. Iar eu nu știu nici măcar cine eliberează aprobările de plecare în străinătate. Și chiar de aș rezerva un loc la un transatlantic, Ludolf ar afla imediat ce s-ar uita în contul meu!

Waltraud clătină foarte, foarte circumspectă din cap:

— Eu tocmai v-am pus o întrebare, vorbi ea încet. Dacă răspunsul dumneavoastră ar fi „Da, vreau!”, vă voi spune exact ce trebuie făcut.

62.

În acea noapte Helene dormi prost, chinuită de ideea că ar fi putut să cadă într-o capcană. Apoi își aminti că de fapt de mult timp se afla într-o capcană și că nimeni care și-a dorit să fie mort nu poate avea mai mult de pierdut, și atunci frica ei se risipi și ea adormi și se trezi târziu dimineața.

După-amiază la ora stabilită veni iar în cimitir. După ce femeia îi turnă ceaiul, scoase o punguță din pânză și deșertă bijuteriile mamei ei în fața îngrijitoarei cimitirului.

— Oh! exclamă aceasta. Arată mai bine decât m-am gândit, așa că treaba va merge mai repede. Ea puse deoparte cerceii cu smaralde și brățara grea din aur. Cred că astea sunt de ajuns. Așadar, ați înțeles cum vom face?

— Dumneavoastră vindeți bijuteriile și…

— Nu. Eu caut persoane interesate de ele. Va dura una ori două luni, poate trei. Nu vă voi destăinui cine le cumpără, dar respectivul vă va datora pentru ele traversarea oceanului până la Rio de Janeiro și un bilet de tren până la Rotterdam. Vi le cumpără imediat ce toate pregătirile vor fi făcute și este stabilită data plecării. Ideea este că aceste cumpărături vor fi înregistrate în contul persoanei, fără nicio legătură cu dumneavoastră. Nu se va putea face o legătură nici mai târziu.

— Dar, interveni Helene, eu nu am nevoie și de documente? Nu cred că voi putea cu pașaportul meu…

— Veți primi și un pașaport pe un alt nume, spuse Waltraud. De mai mult nu veți avea nevoie. Și nu veți avea nevoie de un permis pentru plecare în străinătate, de el au nevoie doar evreii.

— Un pașaport pe alt nume? De unde faceți rost de așa ceva?

Waltraud mustăci:

— De la bătrânul nostru preot. Puțini știu că preoții au dreptul să elibereze documente personale.

Helenei nu îi venea să creadă.

— Dar… va face el asta? Un document pe un nume străin? Asta nu este… mărturie mincinoasă?

— Oh, a făcut deseori asta. Și de fiecare dată cu deosebită plăcere.

•••

După ce Waltraud îi dăduse semnalul că putea să înceapă, Helene provocă într-o dimineață o ceartă cu Ludolf, cerându-i acestuia să o anunțe când va mai pleca pentru o perioadă mai îndelungată.

— De ce vrei să afli asta? întrebă el suspicios.

— Pentru a mă duce câteva zile la părinții mei, îi explică ea pe un ton intenționat iritat. Și pentru asta trebuie să mă pregătesc din vreme. Și înainte ca Ludolf să fi apucat să reacționeze, adăugă: Nu ai băgat de seamă că mama abia așteaptă să o invităm aici? De fiecare dată când vorbesc cu ea la telefon, îmi pune această întrebare!

Era evident că el fusese luat prin surprindere.

— Asta… asta nu este o idee bună. Rușii sunt doar la câteva sute de kilometri de noi. Se poate întâmpla orice.

— Tocmai de aceea vreau să plec la Weimar, ripostă hotărâtă Helene. Mai încerc să trag de timp. Și în plus, respiră ea adânc, vreau să profit de ocazie ca să mă consulte tatăl meu.

— Să te consulte? De ce? Ești bolnavă?

— Nu, dar suntem căsătoriți de aproape un an și încă nu am rămas gravidă. Nu este normal.

Pe chipul lui se putea citi un amestec de neîncredere și speranță.

— Nu?

— Deloc. De obicei ar trebui să se întâmple cel târziu după șase luni, îi explică Helene, ca și cum ar fi fost preocupată de această problemă. Plus că nu s-ar zice că în această privință ai fost un leneș.

Ludolf rânji strâmb, dar mândru.

— Asta așa este, incontestabil. Da, este o idee bună.

El scoase telefonul, consultă calendarul și începu să socotească.

— Hm… să mă uit. Müller mi-a stabilit un termen fără să îmi spună, idiotul!

— Și asta este o problemă? întrebă Helene, care începu să se cam teamă.

— Nu, nu, este vorba doar despre o discuție. Ludolf căută în continuare. În ianuarie trebuie să fiu la castelul Oberweis din Gmunden. Acesta este în reichsgauul Oberdonau, voi sta acolo cel puțin zece zile. Apoi ridică privirea și întrebă: Se poate face ceva în asemenea cazuri? Mă refer la cauze… de natură medicală.

— Da, se pot face multe, răspunse Helene cu multă convingere. Dar trebuie stabilit despre ce este vorba.

— Bine, zise Ludolf de-a dreptul bucuros. Este o idee bună.

În aceeași zi Helene se duse la cimitir pentru a-i comunica lui Waltraud datele. După ce aceasta îi confirmă că totul este în ordine, Helene se prefăcu că se pregătește pentru călătoria la Weimar. Cumpără bilete dus-întors, o anunță pe mama ei menționând că datele pot suferi amânări de câteva zile. Pentru ca părinții ei să nu o dea dispărută ori să ia legătura cu Ludolf înainte ca ea să fie în largul mării.

•••

În ziua în care Ludolf plecă la Gmunden, îi ceru să îl anunțe urgent de rezultatul consultului medical.

Helenei, care oricum fusese stresată în ultimele zile, i se tăie respirația. Asta-i mai lipsea, ca el să încerce să o sune!

— Dar nu se rezolvă atât de repede, răspunse ea în cele din urmă, încercând să pună în vocea ei toată autoritatea unei fiice de medic pricepute. Mai

întâi trebuie să vedem rezultatele de la laborator și abia pe urmă se fac alte investigații.

Convoiul care îl urma de obicei aștepta deja. Zece bărbați în uniforme negre, în poziție de drepți.

Ludolf o privi cercetător pe Helene.

— Bine, spuse acesta în cele din urmă. Cine știe, poate că în noaptea aceasta am reușit și ne facem griji degeaba…

— Da, răspunse obosită Helene, cine știe?

Ea îl privi cum urcă într-una dintre cele trei limuzine negre și urmări cum acestea se îndepărtează, devin tot mai mici și în cele din urmă dispar din câmpul ei vizual. Îl văzuse pe Ludolf pentru ultima oară? La acest gând o trecu un tremur de ușurare și de teamă pentru cazul că ceva nu va merge cum trebuia.

Și se apucă de împachetat. Își luă cel mai mic cufăr, deoarece dacă avea prea mult bagaj pentru o scurtă călătorie la părinți, trezea suspiciuni. Își luă hainele cele mai practice și mai rezistente, potrivite pentru clima tropicală, precum și restul de bijuterii. Pe acestea va trebui să le transforme în bani la destinație, pentru că era sigură că Ludolf îi va bloca imediat cardul. Și apoi scoase dintr-o ascunzătoare documentele procurate de Waltraud: biletul până la Rotterdam (doar dus), cel pentru drumul pe apă de la Rotterdam la Rio de Janeiro (singură într-o cabină, fără ferestre la mare, pe vasul LIBERTAD), un Ersatzpass emis pe numele de Lore Becker, un certificat de confirmare a botezului bisericesc pe același nume și o scrisoare cam tocită pe margini, o invitație de la o firmă comercială braziliană, prin care se confirma angajarea ei ca programatoare. Waltraud o asigurase că firma exista în realitate, dar dacă cineva încerca să sune acolo, i se răspundea în portugheză.

Un argat o duse la gară. Alma insistă să vină cu ea. O instruise Ludolf să o supravegheze? Se

putea, se gândi Helene.

Trenul avea întârziere. Când Alma observă că Helene devenise nervoasă, spuse:

— Nu contează. La Berlin ai destul timp să schimbi trenul.

— Așa este, recunoscu Helene neliniștită.

Era valabil pentru trenul spre Weimar, dar nu și pentru legătura spre Rotterdam!

În sfârșit apăru și trenul, aruncând spre cer nori de abur, de parcă s-ar strădui din răsputeri să recupereze întârzierea. Era scurt, avea în spatele tenderului doar două vagoane pe jumătate goale. Câteva geamuri erau sparte și acoperite cu cartoane.

— Drum bun! îi ură Alma, pe când aceasta urca scara vagonului.

— Mulțumesc, răspunse Helene, gândind în sinea ei: De-ai ști tu…!

Căută un loc lângă una dintre ferestrele întregi și când trenul plecă, se uită în urmă la cumnata ei, care stătea nemișcată pe peron, și nu regretă că o vedea pentru ultima dată.

Până la Berlin trenul recuperă întârzierea. Când încetini, Helene îl zări de la fereastră pe bărbatul de care îi vorbise Waltraud: un invalid de război, cu un singur braț, cu o șapcă roșie tricotată, pe față cu o cicatrice parțial acoperită de barbă.

Coborî repede, se duse la el și îl întrebă:

— Sunteți Herr Schmidt?

Acesta reacționă cu întârziere, probabil pentru că în realitate nu se numea Schmidt.

— Frau Becker, nu? zise bărbatul ducându-și unica mână la șapcă, precum cineva obișnuit să salute astfel.

— Da, răspunse Helene. Waltraud mi-a explicat totul. Eu vă dau…

— Discret…, o întrerupse el privind în stânga și în dreapta.

Dar nimeni nu îi băga în seamă. Desigur că acesta era luat drept un cerșetor, iar ea părea că îi

dădea de pomană.

La sfatul lui Waltraud, Helene luase cu ea o bucată dintr-un ziar, în care cu puțin înaintea sosirii își învelise telefonul, așa că acum părea că îi dădea bărbatului un sandviș.

El îl făcu imediat dispărut în buzunarul paltonului și zise:

— Este în regulă.

— Mulțumesc.

Deodată Helene avu senzația că totul se va termina cu bine.

Bărbatul va urca acum cu biletul ei în trenul de Weimar. Ajuns acolo, se va duce în gară la ghișeu, va viza biletul de întoarcere și îi va ascunde undeva telefonul, preferabil într-un autocamion care se îndrepta spre sud, spre Italia ori spre fosta Austria, și se va întoarce la Berlin cu biletul vizat. Când Ludolf va remarca dispariția ei, va căuta mai întâi să localizeze telefonul și în acest fel va fi indus o vreme în eroare.

Discutase toate acestea cu Waltraud și acum îi trecură din nou prin minte, în timp ce se grăbea spre linia la care deja aștepta trenul de Hannover și Osnabrück.

Acum s-a terminat, se gândi ea în timp ce urca în vagon. Nu mai exista nicio cale de întoarcere. Suindu-se în acest tren, trecuse pragul într-o nouă viață și nu putea să spere decât că totul va fi bine.

Trenul era plin, iar pe culoare se înghesuiau o mulțime de călători fără locuri rezervate. Erau mulți soldați, dar și oameni de afaceri, mulți străini. Helene se mira cum de era posibil așa ceva în vreme de război, dar era prea nervoasă și tensionată și se străduia să nu lase să se vadă asta.

Puțin înainte de plecarea trenului, poliția feroviară trecu prin vagoane și controlă documentele călătorilor. Cu această ocazie folosi și ea pașaportul și nu fu nicio problemă.

Ulterior veni și controloarea biletelor de călătorie, o femeie zdravănă, cu coc blond și chip

acru.

— Oho, zise aceasta când Helene îi întinse biletul, un bilet tipărit? Nu am mai văzut de mult așa ceva. Trebuie să caut perforatorul. Revin imediat.

Helene așteptă cu biletul în mână, având senzația că toți o priveau și se întrebau ce o fi cu ea. Dar nu se întâmplă nimic și după aproximativ o jumătate de oră controloarea reapăru și îi perforă tichetul fără a scoate o vorbă.

La Hannover coborâră majoritatea călătorilor, dar urcă un italian cu părul dat cu briantină și cu zâmbet larg, care avea rezervat locul din fața ei. Acesta încercă să flirteze cu ea și deși ea îi răspunse monosilabic și nu reacționă la complimentele lui stângace, deveni tot mai insistent.

Trebuia să scape de el. Dar cum?

În cele din urmă îi veni ideea de a tuși pur și simplu. Să tușească și să tușească din ce în ce mai tare. Știa asta bine de la școală. Când el o privi după un timp mai mult iritat decât romantic, ea se opri din tușit, se aplecă în față și îi spuse:

— Scuze. Am fost bolnavă timp de trei ani de tuberculoză, dar m-am vindecat. Un nou episod de tuse nu putea să dăuneze efectului dramatic. După care continuă: Nu vă faceți griji. Doctorii m-au asigurat că nu mai sunt contagioasă.

Și continuă să tușească, în timp ce ochii bărbatului se tot măreau. Până la urmă acesta o întinse fără un cuvânt și își găsi un loc liber în capătul celălalt al vagonului. Când îl zări mai târziu printre rândurile de scaune, încă își mai ștergea cu batista, cu mare grijă, costumul.

După aceea își spuse că deși manevra fusese distractivă, riscase. Dacă bărbatul s-ar fi adresat controloarei și aceasta ar fi mobilizat pe cineva de la controlul epidemiologic? Atunci s-ar fi prăbușit toate planurile ei.

Dar nu se întâmplă nimic. Sosiră la timp la destinație și urcă în trenul de Rotterdam, care plecă la ora fixată. Era aproape gol și Helene avu la dispoziție un întreg compartiment. Începu să se întunece. Nu va mai dura mult. Era cazul să respire ușurată.

Poate că nu ar fi trebuit să o facă, pentru că la scurt timp trenul încetini și apoi opri brusc în mijlocul pustietății.

Ce o fi? Helene deschise fereastra și privi afară. La orizont erau lumini, ardea ceva, se vedeau în aer traiectoriile trasoarelor apărării antiaeriene și din loc în loc, pe cerul întunecat, se distingeau siluete de avioane.

Neliniștită, Helene părăsi compartimentul în căutarea controloarei tinere, cu obraji roșii, care îi perforase biletul.

O găsi în vagonul vecin, cu telefonul la ureche.

Înainte să o întrebe, aceasta îi spuse:

— Nu știu despre ce este vorba, nu îmi spun niciodată ce se petrece. Mai ascultă puțin la telefon, apoi îl închise. Vom ocoli.

— Și când vom sosi la Rotterdam?

— Mi s-a spus că vom avea întârziere o oră, îi spuse femeia scurt, fără alte amănunte.

O întârziere de o oră. Era suportabil.

Dar… după o oră nu plecaseră. Când trenul se puse totuși în mișcare, o făcu în sens invers!

Pe Helene o trecură fiori reci. Doar nu va pierde vaporul?!

Și dacă îl va pierde? Ce o să facă? Nu știa. Încercă să se gândească la un plan și pentru această situație. Să definească derularea evenimentelor, să observe capcanele, să își amintească un algoritm aplicabil la acest caz. Dar nu îi venea nimic în minte. Creierul parcă îi paralizase, tot corpul îi tremura și ea nu se putea opri din tremurat. Era imposibil! Prea ar fi fost nedrept!

Își aminti de Marie, care credea într-un Dumnezeu bun, care veghea asupra ei, și o invidie.

Măcar porniseră. Mergeau ba încet, ba repede, de parcă trenul nu prea avea încredere în șine.

După un timp controloarea reapăru și spuse:

— Din păcate, vom ajunge la Rotterdam cu trei ore întârziere.

— Trei ore! repetă îngrozită Helene.

Socoti. Dacă nu vor trece mai mult de trei ore, se putea să reușească. La limită, dar era posibil.

— A fost un bombardament englez asupra unui nod feroviar, o informă femeia. Dar i-au pus pe fugă și acum suntem pe o altă linie. Face și mecanicul ce poate.

Ajunseră la Rotterdam cu o întârziere de două ore și cincizeci de minute. Era întuneric beznă, astfel că planul Helenei de a merge pe jos până în port, pentru a nu lăsa o urmă a banilor, căzu. Luă un taxi, avusese noroc. Își spuse că era logic ca aparatele de plată să facă întâi înregistrarea, apoi să o transmită la Reichsbank, care o transmitea în rețea. Cu ceva șanse costul călătoriei cu taxiul va ajunge în contul ei mâine-dimineață și până atunci ea va fi în afara apelor teritoriale germane!

Brusc vehiculele poliției, camioanele, transporturile militare și taxiul se treziră blocate într-o circulație greoaie.

— Nu am putea merge mai repede? întrebă Helene.

Șoferul taxiului, care avea mult peste șaizeci de ani, oftă:

— Fac ce pot, Fräulein.

Helene privi ceasul de pe bordul automobilului și se îngrozi. Mai era o jumătate de oră până la plecarea vasului!

Nu putea fi adevărat! Scoase documentul de călătorie și verifică ora plecării și textul aflat dedesubt: Pentru a asigura ieșirea fără probleme în larg, este necesar ca toți pasagerii să se afle la bord cu cel puțin o oră înainte de plecarea de la chei.

Asta însemna că era deja în întârziere!

O cuprinse panica.

— Vă rog! insistă ea. Pierd vaporul!

— Nu, nu. Vă va aștepta.

Helene citi în continuare: Precizăm că vasele noastre NU îi așteaptă pe pasagerii întârziați!

În cele din urmă circulația reveni la normal. Taxiul părea că face adevărate salturi strecurându-se printre soldați, mașini blindate și tunuri antiaeriene.

— La ce chei?

— Cheiul numărul trei, strigă Helene cu speranța oarbă într-o minune. Vasul LIBERTAD.

— Foarte bine, zise șoferul. Este acolo, vedeți?

Într-adevăr. Se vedea de departe vasul aflat în lumina puternică a reflectoarelor, cu literele numelui mari cât casa și cu multe spoturi luminoase de-a lungul lui.

Cursa taxiului fu oprită de o barieră. Helene plăti grăbită, așteptă nerăbdătoare să se aprindă luminița verde a aparatului care îi restitui cardul, apoi sări din mașină și cu geanta în mână, bucurându-se că era atât de ușoară, trecu de poarta în spatele căreia se afla și pasarela.

Lângă pasarelă era un fel de gheretă pe roți, în care un bărbat tria hârtii la lumina chioară a unei lămpi. În timp ce ea se apropia, bărbatul o remarcă și pe chip îi apăru o expresie extrem de tristă, de parcă ar fi trebuit să îi spună că din păcate întârziase și nu mai putea urca la bord.

Sau…? Nu îi va spune asta. Ea era acolo, vasul era tot acolo, ea trebuia doar să urce pasarela și totul va fi bine…

Ajunse în cele din urmă la gheretă, scoase grăbită documentele și spuse gâfâind:

— Becker. Lore Becker. Pasager pentru Rio. Îmi pare rău, dar trenul meu a avut trei ore întârziere…

Bărbatul o măsură cu privirea lui plină de tristețe. Apoi ridică ferestruica, întinse mâna și ceru documentele.

Helene îi dădu confirmarea pentru călătorie și pașaportul. El studie ambele documente dând mereu din cap și ducându-și de mai multe ori mâna prin părul rar.

În acel moment Helene auzi pași în spatele ei și când se întoarse, ca din pământ răsăriră doi bărbați în haine lungi din piele neagră. Își dădu imediat seama că erau SS-iști. Nu purtau însemnele, dar nici nu era necesar. Helene văzuse destui SS-iști pentru a-i recunoaște când îi avea în față.

— Frau von Argensleben, spuse bărbatul din dreapta ei, sunteți arestată. În interesul dumneavoastră, vă rog să nu opuneți rezistență.

63.

Celulele închisorilor seamănă unele cu altele, chiar dacă diferă construcția lor. Aceasta era doar o cușcă, parcă pentru un animal sălbatic, una dintre cele trei care se aflau într-o mare încăpere dintr-un subsol văruit în alb, în care mai rămăsese și destul loc pentru o sută de oameni care să privească arestații. Din fericire, Helene era unica arestată, iar spațiul liber era gol, deoarece se părea că nimeni nu intenționa să se ocupe de ea. Nici măcar nu fusese interogată. Cei doi SS-iști o ridicaseră și nu îi spuseră nimic în afară de acea frază. Nu îi răspunseră la întrebări, doar o aduseseră aici, o încuiaseră și apoi plecaseră. Bagajul îl luaseră ei.

În această dimineață o trezise din nou o rază de lumină, care căzuse direct pe priciul ei printr-o ferestruică îngustă a subsolului. Ea se ridică imediat și rămase cu privirea pe gratiile de care era înconjurată. Era încă pătrunsă de răceala nopții, pentru că nu avusese nici măcar o pătură, ci doar paltonul.

Priciul era fixat cu șuruburi în perete, căptușit subțire și acoperit cu cauciuc, care pe margini se fărâmița. Pardoseala era atât de slinoasă, încât se străduia să o atingă cât mai puțin.

În rest în celulă mai erau o găleată din tablă cu capac și un robinet din care apa abia picura. După ce ajunsese aici și își dăduse seama că își va petrece noaptea, Helene se spălase puțin. Apă nu băuse, deși îi era sete și foame, pentru că din cauza nervozității nu mâncase nimic toată ziua.

A doua zi spre prânz, un tânăr cu părul blond ca paiul, tuns scurt, îi aduse pâine și o supă. Purta o uniformă având pe mânecă banderola cu svastică și nu scoase o vorbă.

În cursul nopții fu nevoită să folosească găleata. Îi puse apoi capacul cu grijă și o mută în cel mai

îndepărtat colț al celulei, dar nu mai putu să scape de mirosul îngrozitor emanat.

Sau cel puțin așa își închipuia.

Aceasta a fost cea de a doua zi. Ciudat, începuse să se liniștească. Unica întrebare ce o preocupa era cât timp va mai trece fără a se întâmpla alte lucruri. Excepție făcând de faptul… Se străduise cât putuse. O mai consola, deși nu reușise. Cel puțin încercase. Cel puțin o făcuse.

De departe, din locul unde scara urca în umbră, se auzeau din când în când voci. În această dimineață erau mai multe decât ieri, mai tensionate și mai sonore, însă Helene nu înțelese nimic. Părea să fie și un televizor. Doar vocile de la știri erau atât de patetice.

La un moment dat vocile de sus exclamară la unison:

— Ooh!

De parcă s-ar fi transmis un meci de fotbal și tocmai se înscrisese golul hotărâtor.

După care cei de sus se mai liniștiră. În ziua anterioară blondul venise ca să ia strachina goală și lingura, dar astăzi nu își mai făcu apariția.

Brusc răsună o împușcătură. Helene tresări, ieși din starea de somnolență în care se afla majoritatea timpului și trase cu urechea. Ce se petrecuse acolo? O revoluție? O răscoală?

Apoi se auzi zgomot de pahare ciocnite, râsete, pocnetul de la destuparea unei sticle de șampanie. Se sărbătorea ceva.

De ea uitaseră. Când se lăsă întunericul, castronul mai era acolo, iar cheful de sus era în toi. Prin clădire răsunau râsete degajate, răzbătea până jos fumul de țigări, mirosul de bere și de carne friptă.

Helenei îi lăsa gura apă. Nu putea face altceva decât să se ridice să se apropie de ușa zăbrelită și să o smucească, fără niciun rezultat. Apoi se lăsă pe vine și se uită de aproape la încuietoare, cum de altfel mai făcuse și în ziua anterioară, pe lumină

mai bună, fără rezultat. Aici nu mai era vorba de a găsi o parolă, aici ar funcționa doar cheia potrivită, o cheie din metal. Fără ea era prinsă ca un animal și așa va rămâne, fără nicio șansă de a se elibera singură.

Se întinse iarăși pe prici, simțindu-se ratată, murdară, lipicioasă și amărâtă.

Și mai mult decât orice o chinuia faptul că nu își putea explica ce se petrecuse de fapt.

•••

În dimineața următoare veni Ludolf. Singur.

Fumul și mirosurile de bere și fripturi dispăruseră peste noapte. Petrecerea trebuie să se fi încheiat cândva, fără ca Helene să mai fi băgat de seamă, și cuiva se pare că îi venise ideea de a aerisi temeinic clădirea.

Ludolf se opri la doi pași de gratii și o examină cu o privire inexpresivă. Purta haina lui lungă din piele neagră și ca mulți alții nu avea însemnele funcției.

Helene îi suportă privirile în tăcere și fără să se clintească. Nici nu știa ce ar fi putut să spună.

În cele din urmă Ludolf oftă și zise:

— Chiar credeai că cineva care poate să scoată din țară un dezertor nu își poate împiedica soția să fugă?

Helene simți cum îi cad umerii ca sub o grea povară.

— El este marea mea iubire, Ludolf, spuse ea brusc cuprinsă de speranța nebună că ar putea să o înțeleagă. Ce altceva aș fi putut face?

— O să îți spun eu ce trebuie să faci, îi răspunse Ludolf pe un ton care distrugea orice urmă de speranță. Ai să vii cu mine și ai să îți îndeplinești îndatoririle de soție, mamă și cetățeană germană. Simplu.

Ea îl privi cum scotea cheile din buzunarul mantalei.

— Cum m-ai găsit? Ce am greșit?

El cântări în mână legătura cu chei:

— În afară de faptul că ți-ai părăsit cu rea credință soțul?

— Da, în afară de asta.

Helene se ridică și veni în dreptul lui. Simțea că el încă o dorea, în ciuda a ce făcuse. Și știa că asta a salvat-o de la mai rău. Totuși apropierea lui fizică îi repugna și cu greu o putea ascunde.

— Te rog, acum îmi poți destăinui. Pur și simplu nu înțeleg și asta mă înnebunește.

Ludolf strânse în mână legătura cu chei, provocând un zgomot metalic.

— În gara centrală a Berlinului se desfășoară un proiect de recunoaștere facială cu ajutorul computerelor, îi răspunse el ezitant. Datele sunt trimise unei mari rețele de computere din Berlin-Lichtenberg, care se numește TTIB. Acest sistem te-a recunoscut și când a constatat că te-ai urcat în alt tren decât cel pentru care cumpărașeși bilet, a declanșat alarma. Este atât de inteligent încât a descoperit că acest tren mergea la Rotterdam, de unde în aceeași seară urma să plece un vas, la care se reținuse o cabină pentru o persoană de sex feminin care nici nu există.

Helene înmărmuri.

— TTIB? Acesta este proiectul doctorului Danzer! Am lucrat și eu la el!

Ludolf ridică din sprâncene surprins.

— Atunci înțelegi mai bine decât mine cum funcționează.

— Dar…, interveni Helene… nu are capacitatea…! Nu este suficient! Recunoașterea facială este incredibil de complexă! Este imposibil ca sistemul să o realizeze pe deplin!

— Nici nu o face. Până acum s-a limitat la o listă de persoane aflate în supraveghere.

Helene înțelese.

— Dintre care fac și eu parte.

— Firește. Eu am bănuit de la început că vei încerca să îl urmezi în Brazilia pe Arthur al tău.

El răsuci cheia în broască.

— Dar acum sistemul va fi extins. Nu peste mult timp va fi capabil să supravegheze toți germanii și în final întreaga lume.

Helene ciuli urechile. I se păru ciudat cum sublimase el cuvântul „acum”.

— Acum? Cum adică acum? Asta ce înseamnă?

Ludolf deschise ușa celulei.

— Ah, da, nu știai. Războiul s-a încheiat. Am învins.

•••

Ludolf se duse la hotelul în care înnoptase cu o seară înainte și o trimise să facă mai întâi duș.

Fusese eliberată fără probleme, i se restituise și geanta de voiaj. În această dimineață erau la serviciu puțini bărbați și niciunul nu părea complet treaz după chef, mai ales când îl salutară pe Ludolf. Încercarea de a fi militărоși părea o parodie.

Pretutindeni pe stradă erau chipuri fericite, se auzeau râsete, se simțea o mare ușurare.

S-a încheiat războiul? Helenei încă nu îi venea să creadă.

După ce a făcut duș și s-a schimbat, s-a dus cu Ludolf la restaurant și a comandat un mic dejun bogat. Se făcuse târziu, sala era aproape goală, iar el alesese o masă de la care puteau să urmărească emisiunea la televizor, în care se prezentau imagini și declarații legate de ce se întâmplase. Se repetau la nesfârșit înregistrări ale atacului nuclear asupra Londrei, care șterse de pe pământ centrul orașului, Palatul Buckingham, parlamentul și centrul financiar, precum și explozia nucleară care măturase Kremlinul. Filmările erau făcute din mai multe avioane și de la sol, iar înregistrările fuseseră trimise tuturor guvernelor și tuturor agențiilor de știri din lume, împreună cu informația că noua armă de care Grossdeutsche Reich dispunea de acum se numea Ciocanul lui Thor și că aceasta va lovi pe oricine credea că se poate opune voinței germane.

Vorbitorul sublinia totodată că guvernul german făcuse generoase oferte de pace. A fost intercalat un discurs al lui Hitler, care susținea că el dorește și a dorit totdeauna pacea. Niciodată Germania nu și-a fixat țelul de a guverna lumea și nici acum nu are acest țel, poporul german trebuie să se străduiască spre binele său să ocupe locul ce i se cuvine în marea familie a popoarelor, care până acum i-a fost răpit prin intrigi perfide. În plus, convingerea de bază a național-socialismului este că fiecare popor are dreptul să trăiască după propria dorință.

Guvernul Statelor Unite ale Americii a fost primul care a acceptat armistițiul propus. În cazurile Angliei și Uniunii Sovietice va mai dura o vreme, deoarece ambele state fuseseră decapitate. În Anglia regele George al VI-lea, care refuzase să părăsească Londra, își găsise moartea, iar în privința restului familiei regale situația era încă neclară. Prim-ministrul Churchill rămăsese într-un buncăr, dar buncărele care să reziste Ciocanului lui Thor trebuiau construite. Nu știa nimeni dacă Stalin mai trăia. Așa că ambele state erau ocupate să descopere cine era competent să se pronunțe pentru ele. Primele opțiuni ale posibililor candidați erau în favoarea acceptării. Era citat un amiral englez, care susținea că era lipsit de sens să se opună unei asemenea forțe.

Permanent erau reluate imaginile cu exploziile. Fulgerul care la un moment dat albea întreg ecranul, apoi norul de praf sub forma unei ciuperci care se înălța și se tot înălța, și ale cărei dimensiuni puteau fi doar bănuite. La înregistrarea din aer a exploziei din Anglia, pentru o fracțiune de secundă, se putea vedea cât de imens era acest nor și cât de monstruoasă, aproape nepământeană era forța exploziei, cu adevărat ca pumnul unui zeu coborât pe pământ.

— Eu am contribuit la asta, îi scăpă Helenei, șocată. Eu am făcut posibilă accesarea

computerelor americane în care se aflau planurile respective.

Ludolf o măsură indispus.

— Ce tot spui? Bomba a fost dezvoltată de savanții germani.

— Da, dar de savanții germani fugiți în SUA.

El nu mai spuse nimic, după ce Helene băgă de seamă că nu era crezută. Nu i-o luă în nume de rău, pentru că ea însăși nu s-ar fi crezut. De fapt, această schimbare a sorții i se păru ca o pură ironie, absolut ireală, fiind convinsă pentru un moment că visa.

O crainică întrerupea permanent reportajul cu ultimele știri.

— După cum tocmai am aflat, Führerul a lansat invitații la o mare conferință a păcii la Berlin. Guvernul american a acceptat deja invitația, la fel și generalul Jukov, actualul comandant suprem al Armatei Roșii. Au mai acceptat invitația guvernul Italiei, guvernul Japoniei…

Helene lăsă tacâmul pe masă și se sprijini de speteaza scaunului. În ciuda oribilelor imagini, mâncase tot, pentru că foamea învinsese groaza și acum era sătulă, ceea ce constată că o ajuta în fața deznădejdii.

— Și acum ce se va mai întâmpla?

Ludolf ridică din umeri.

— Acum, cu toată vorbăria despre pace și dreptul la autodeterminare al popoarelor, firește că Führerul va dicta condițiile…

— Nu, mă refeream la noi.

El o privi cu amărăciune:

— Noi? Plecăm acasă. În cazul în care ți-ai dat seama că nu îmi poți scăpa și dacă promiți să renunți la orice tentativă de fugă, nu te voi încătușa în mașină.

Helene văzu pe fereastră oameni care atârnau pretutindeni steaguri cu svastica. Oare de unde le aveau? Atât de multe, atât de mari, atât de repede? Le aveau pregătite pentru ziua cea mare? Ziua

victoriei? Victoria lui Ludolf? A lui Ludolf, care astăzi era învingător pe toate planurile.

Ea își întoarse privirea spre el și dădu din cap:

— Da, promit.

•••

Călătoriră spre casă de-a curmezișul unei țări care acum, după ce imensa tensiune a războiului dispăruse, respira ușurată. Pe drum Helene tăcu, pe când Ludolf perora despre viitorul Germaniei și al lumii, care avea nevoie de o nouă ordine. Își făcea probleme cu trasarea graniței dintre Germania și Rusia și era convins că Ucraina cu pământul ei aproape nesfârșit, extrem de mănos, precum și peninsula Crimeea vor fi germane.

— În câțiva ani, vom face concediul acolo împreună cu copiii, ai să vezi, proroci el cu o siguranță care o șocă pe Helene.

În privința Franței-Vichy, Ludolf era curios să vadă decizia lui Hitler. În orice caz cu Résistance nu era de glumit. Cu ea trebuia să se întâmple ceva, altfel Occidentul va rămâne permanent un focar al crizelor.

Acasă, Helene stătea majoritatea timpului la fereastră și urmărea ce se petrecea afară. Remarca privirile chiorâșe aruncate de ceilalți, dar îi era indiferent, cum indiferent îi era că Ludolf postase două santinele care îi urmăreau zi și noapte fiecare pas făcut în afara casei.

Încercă să afle ce se întâmplase cu Waltraud și cu preotul. Biroul din cimitir era închis, soba din fier forjat nu mai era acolo, casa parohului era în întuneric și părăsită. Ambii dispăruseră, dar nimeni nu putea ori nu voia să îi spună unde.

Îi mai rămâneau televizorul, știrile, politica. Îi distrăgeau atenția de la soarta ei și în același timp îi ofereau un fel de imagine a ceea ce i se întâmpla ei. Interesându-se de ce se petrecea cu lumea, scăpa de căderea totală în apatie și resemnare.

De exemplu, o chestiune care timp de câteva săptămâni dominase prima pagină a știrilor era

solicitarea Germaniei ca toți oamenii de știință germani să se întoarcă din străinătate, chiar și cei evrei, care se refugiaseră îndeosebi în America. Statele Unite explicaseră că această solicitare era imposibil de urmat, că ele erau o țară liberă și cine primise odată azil aici putea pleca ori rămâne, după bunul plac, fără ca guvernul să se amestece.

Era o dispută în care ambele părți aveau poziții de nezdruncinat, fapt ce amenința să pună în pericol chiar și data marii conferințe pentru pace.

Apăru apoi știrea că fizicianul Enrico Fermi fusese asasinat de necunoscuți, care mâzgăliseră pe pereții casei lui sloganuri antigermane și antisemite.

Presa americană era convinsă că în spatele acțiunii se aflau agenți germani, care astfel urmăreau să realizeze ceea ce nu se putea face pe alte căi – un reproș respins cu hotărâre de partea germană. Dar cu repetarea solicitării ca savanții germani să se repatrieze și cu promisiunea de drepturi speciale pentru evrei, desigur cu condiția ca în perioada exilului să nu fie vinovați de crime contra Germaniei.

Spre surpriza generală, Albert Einstein anunță că se va întoarce, pentru a nu pune pacea în pericol. Și alții i-au urmat exemplul și astfel această problemă păru că s-a rezolvat.

— Desigur că printre cei care au cerut azil în SUA au fost și agenți de-ai noștri, i-a relatat mai târziu Ludolf. Și în acest moment cel mai important este ca alte state să fie împiedicate să construiască propria bombă atomică. Altfel s-ar ajunge la o cursă a înarmărilor cu urmări imprevizibile.

Acum, când viața s-a normalizat, când peste tot s-a trecut la reconstrucție, Helene a fost dusă la un ginecolog ales de Ludolf. Acesta, un bărbat în vârstă, deloc antipatic, a examinat-o foarte amănunțit și competent și a ajuns la concluzia că

ea nu are nimic, și i-a explicat lui Ludolf că acum este rândul lui să se lase examinat.

— În situația în care cauza nu se află la femeie, trebuie plecat de la premisa că aceasta se află la bărbat, i-a explicat el.

Și a adăugat că i-ar putea recomanda un urolog bun.

Ceea ce nu îi făcu nicio plăcere lui Ludolf și Helenei îi atrase atenția faptul că invocând diferite pretexte, acesta evita să consulte urologul.

Helene nu avu nicidecum sentimentul triumfului și dacă Ludolf, în ciuda situației, nu și-ar fi îndesit străduințele nocturne, i-ar fi fost indiferent. Ea părea oarecum convinsă că medicul l-ar găsi în ordine și pe Ludolf. Ceea ce făcea imposibilă conceperea era trupul ei ori mai bine zis respingerea trupului lui de către trupul ei.

În aceste zile, la cină, tocmai revenit dintr-una dintre călătoriile lui, Ludolf îi înmână triumfător vechiul ei telefon.

— Ajunsese în Tirolul de Sud, o anunță el înveselit. L-au găsit la Meran, în lădița cu scule a unui autocamion.

Helenei nu îi venea să creadă. Vechiul ei Votel! Fusese găsit! Îl luă în mână cu grijă. Încă mai mirosea a ulei, pe capacul din spate avea câteva zgârieturi, dar ecranul era neatins.

Îl deschise, ecranul se lumină, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Astăzi ne aparține Germania, mâine întreaga lume: profetice cuvinte! îi scrisese Emma Lindauer.

Cine era Emma Lindauer? Helene nu își amintea de ea. Închise telefonul, nu voia să mai citească.

Primi și o scrisoare de la mama ei. Era atât de groasă, pentru că plicul avea în interior un alt plic nedesfăcut, adresat Helenei Bodenkamp din Weimar, de José Rodrigues da Costa, nume pe care nu îl cunoștea.

Mama ei îi scrisese:

Dragă copilă,
Am auzit ce ai făcut și nici nu știu ce să zic. Vreau să cred că a fost un scurtcircuit, poate un fel de teamă de maturitate, pe care o au unele femei înainte de a avea copii. Bine că Ludolf a putut să evite ce era mai rău. Tocmai acum, când îngrozitorul război s-a încheiat, noi, germanii, avem toată motivele să privim cu încredere în viitor, iar pentru viitor cei mai importanți sunt copiii noștri. Așa că te sfătuiesc să intri cu toată încrederea în rolul dăruit femeii de natură: chiar dacă pe moment probabil nu îți poți imagina, ai să vezi că te așteaptă o nebănuită fericire.
În plic se află o scrisoare pentru tine. Nu știu pe cine cunoști tu în Brazilia, care ți-a scris, dar pentru că am promis să nu mai repet greșeala cu scrisoarea de la prietena ta din copilărie – da, am greșit, recunosc! – ți-o trimit neatinsă.
Cu toată dragostea,
Mama ta (*care speră să devină curând bunică*!!!).

Helene luă în mână scrisoarea cu timbru brazilian și o întoarse pe ambele fețe. José Rodrigues da Costa? Numele nu îi spunea nimic. Dar Brazilia îi spunea ceva.

De unde ciudata teamă de a o deschide? În cele din urmă se încurajă și o desfăcu. În interior era doar o bucată mică de hârtie, pe care erau așternute cu un scris ca de copil litere stângace:

Stimată domnișoară Bodenkamp,
Am obligația tristă de a vă aduce la cunoștință că prietenul nostru comun Arthur Frey nu se mai află printre cei

vii. Suferind de mult timp de o gravă depresie, după victoria germană, și-a pierdut toate speranțele și s-a sinucis fără ca cineva să îl poată împiedica. Am găsit adresa dumneavoastră în lucrurile sale și îmi amintesc că deseori vorbea despre dumneavoastră și despre speranța lui de a vă revedea. Din păcate, această speranță nu s-a îndeplinit. Totuși vă scriu, pentru a vă spune că ați însemnat mult pentru el.
Cu toată stima,
José Rodrigues da Costa.

64.

Lumea era un haos de umbre și lumini, își pierduse orice însemnătate. Viața cum o cunoscuse ea era pe cale să dispară, lumea în care ea crescuse era pe cale să se destrame. Trebuia să se gândească la atâtea, dar nu găsea nimic în labirintul în care se aflau toate acestea. Nicio cale de ieșire, de salvare, nicio speranță.

Mânca dacă i se punea ceva în față, se culca atunci când se întuneca, și se ridica din pat când se făcea lumină, dar toate acestea nu aveau nicio importanță. Mai era încă importantă imensa rețea de computere care se construia acolo, la Berlin, la care se tot lucra. Oh, ea putea să își închipuie cum arăta aceasta! Mereu se alăturau mașini noi la rețea. Tehnicienii le transportau în locurile stabilite, le conectau la cabluri, apoi programatoarele le introduceau tabelele corespunzătoare și rulau programele. Noua aparatură putea lucra ca parte componentă a sistemului, putea gândi, putea recunoaște, putea supraveghea. Și cu cât se adăugau mai multe mașini, cu atât mai mulți oameni supravegheați apăreau pe listă, până când vor figura toți acolo, fiecare femeie, fiecare bărbat, fiecare copil începând cu data nașterii și încheind cu data decesului. Doar câțiva, puțini, vor fi excluși, se vor bucura de privilegiul de a nu fi supravegheați și evaluați de mașina care știa fiecare pas făcut, fiecare vorbă scoasă, fiecare mișcare, fiecare cumpărătură, fiecare îmbucătură, tot, tot, tot. Tot ce făcea cineva era comparat cu ce făceau ceilalți, relaționat, iar programele vor decide care acțiune reprezenta și care nu reprezenta un pericol, care afirmație trebuia pedepsită și care trebuia lăudată. Curând aprecierea unei mașini va avea prioritate absolută, niciun judecător uman nu va cuteza să o

contrazică, pentru că mașina știa totul, ținea seama de tot și nimic nu i se putea ascunde.

— Trebuie să mănânci ceva, Helene.

Da, mănânc, nu îți face griji.

— Ce-i cu tine? Înțeleg că ești abătută, dar exagerezi.

Dar nu sunt abătută. Doar mi-am pierdut orice speranță, precum și credința și dragostea. Acum totul este doar calcul, scadență, tabele, cifre. Văd lucrând depozitele cu date, aspirând necontenit informații și redându-le, văd lucrând computerele să constrângă comunitatea să extirpeze orice individualitate, pentru că tu ești nimic, tot este poporul tău și Führerul, care ordonă și pe care noi îl urmăm necondiționat, fără a șovăi. Poporul și patria, pentru că unitatea face puterea, iar cel puternic îl învinge pe cel slab.

Totuși Arthur a fost puternic, nu? În brațele lui, ea s-a simțit apărată, fericită. Acum el este mort. Mort pentru că o așteptase și ea nu venise. Nu venise pentru că mașina o trădase, aceeași mașină pe care ea o slujise în toți acești ani. Mașina pe care ea o ajutase să învețe să gândească!

— Helene, trebuie să plec acum.

Da, știu.

— I-am spus Almei să aibă grijă de tine. Când mă întorc, dacă vei fi tot așa… așa de tăcută, mă tem că vei avea nevoie de sprijin medical.

Nu sunt tăcută. Doar că nu este nimic de spus. Chiar nimic. Pentru că mașina citește tot, ascultă tot și împarte tot în exprimări permise și exprimări nepermise, discutabile și lăudabile, și pentru că nu mai interesează ce are cineva de spus, ci doar dacă cineva vorbește corect ori greșit. Și dacă tot s-a ajuns atât de departe, nici nu mai merită să spui ceva. Ce este atât de greu de înțeles?

— Așadar…

Helene dădu din cap, Ludolf fu mulțumit și în sfârșit plecă. Ea se uita după el cum se îndepărta. Cerul era de un albastru strălucitor, câțiva nori albi

pluteau încet și cei doi paznici tineri se destindeau, pentru că le plecase șeful.

Se întoarse când sesiză că în cameră intrase cineva. Era Alma. În privirea ei Helene citi neliniște și supărare.

— Nu îți face griji, îi spuse Helene. Mă descurc.

— Poate vrei să vii cu noi în camera de jos? îi propuse Alma.

— Mai târziu, răspunse Helene și puse mâna pe telefon. Mai întâi vreau să mă uit pe Forumul german.

Alma ezită, apoi clătină din cap și plecă. Helene luă loc în fotoliul în care îi făcea plăcere să gândească, deschise telefonul și intră pe forum.

Desigur că aparatul citea și forumul.

Mașina știa ce gândea fiecare.

Dar știa mașina că Helene știa cum gândea ea?

Ea scrise un mesaj. Dură mult, pentru că trebuia să gândească temeinic fiecare cuvânt, să observe, să își dea seama cum reacționa mașina, să estimeze următorul pas, precum și consecințele acestuia.

După ce termină, citi totul încă o dată.

Bun. Mai existau speranțe. Mai exista salvare. Exista o cale de ieșire.

Helene zâmbi. Apoi apăsă tasta Trimite.

•••

Deci aici era. Horst Dobrischowsky se aplecă înainte când mașina trecu prin dreptul porții și privi în jur. Totul părea perfect normal. Teren întins, case lungi cu obloane roșii la ferestre, la una dintre ferestre flutura o perdea ca un steag alb. Pajiști cu flori între clădiri și alei cu pietriș, un tobogan și o groapă cu nisip într-o grădină mare. Idilic.

Opriră în fața clădirii principale. Îi întâmpină o femeie în uniformă albă de infirmieră și deschise un canat al ușii.

Dobrischowsky coborî.

— Heil Hitler! îl salută femeia. Transportul din Berlin, nu?

— Da, spuse Dobrischowsky, salută și el cu brațul ridicat și se prezentă.

— Eu sunt sora Ida, spuse femeia de aproape cincizeci de ani, cu părul aranjat într-o coafură complicată. Dumneavoastră sunteți rudă?

— Nu, răspunse Dobrischowsky. Doar un coleg. El… el nu mai are rude. Dar doctorii au fost de părere că este bine să fie însoțit de cineva cunoscut.

Sora Ida dădu cu înțelegere din cap.

— Nu cred să îi fi dăunat. Este pentru noi primul caz de acest fel, să știți.

— Mi s-a spus deja.

Între timp șoferul și un sanitar deschiseseră haionul mașinii și ridicaseră targa pe care era fixat Eugen Lettke. Acesta avea ochii deschiși, privirea rătăcită și din colțul gurii i se prelingea salivă pe obraz.

Urmară sora până la o cameră cu un pat, luminoasă și bine aerisită. Nu era mare, dar, se gândi Dobrischowsky, suficient de încăpătoare pentru cineva care nu își va părăsi niciodată patul.

Cu mișcări rutinate, Lettke fu mutat în pat. În timp ce sora îl conecta la diferite aparate, intră un medic.

— Dahlmann, se recomandă el, scoase din buzunarul halatului o batistă și șterse saliva de pe obrazul lui Lettke. Care este prietenul lui?

Dobrischowsky ridică mâna, își spuse numele și corectă întrebarea medicului:

— Prieten este prea mult spus. Am fost colegi, de aceea îl cunosc. Dacă s-ar putea spune că îl cunosc.

— Oricum, îmi puteți povesti cum s-a întâmplat, nu-i așa? Eu știu doar că ar fi vorba despre un posibil suicid, soldat cu leziuni ale creierului.

Ceilalți doi bărbați pliară targa și ieșiră. Dobrischowsky își umezi buzele.

— Deci așa cum spuneam, Herr Lettke și cu mine am fost colegi. La Weimar. Între timp eu am

ajuns la Berlin. Din anumite motive, Herr Lettke a fost concediat și fostul meu șef de acolo, Herr Adamek, m-a rugat să am grijă de el. Mama lui Lettke a murit de curând în urma unui bombardament englez… în orice caz Adamek a avut ideea că ar fi oportună înscrierea lui Lettke pe o listă cu persoane supravegheate automat printr-un sistem computerizat. Pe atunci asta era încă un experiment și nimeni nu știa dacă ar fi capabile computerele să facă așa ceva, dar noi așa am procedat.

— Înțeleg, zise medicul, care ținea în mână un clipboard cu documente medicale.

— S-a dovedit că ideea a fost bună, pentru că în vederea călătoriei sale la Berlin, Lettke – care după concediere a fost trimis pe front – a făcut niște aranjamente calificate de sistemul computerizat drept neobișnuite. Printre altele s-a cazat la Berlin, în unul dintre cele mai scumpe hoteluri, peste nivelul la care ar fi putut face față, dar numai pentru o noapte, pentru alte nopți nu a mai tăcut rezervare. Din ceea ce știu eu, computerul a concluzionat că există pericolul unui suicid, sistemul a alarmat poliția și aceasta a intervenit imediat. A ajuns în camera lui de hotel exact în momentul în care el s-a împușcat în cap. Au auzit împușcătura.

— Aha! exclamă medicul și involuntar ambii coborâră privirile spre bărbatul întins nemișcat în pat. Încă se mai vedeau urmele rănii pe craniul acestuia.

— Evident nu este chiar atât de simplu să te sinucizi împușcându-te în cap, zise Dobrischowsky. Trebuie să o faci corect. Lettke nu a făcut-o corect. Nu era mort, ci grav rănit, și a fost dus imediat la spitalul Charité. Acolo a rămas mult timp în comă, după un timp s-a trezit, dar este grav afectat mintal. Nu va mai putea duce niciodată o viață normală și ar fi un candidat la eutanasie, dacă nu…

— Ar fi arian nivelul AAA, continuă fraza medicul. Da. Ar fi rușinos să fie irosit. Incidentul nu i-a afectat moștenirea genetică de care dispune.

— Exact, spuse Dobrischowsky, încercând să ignore pizma pe care o simți. Medicii spun că… îi funcționează cel mai bine.

— Asta era și condiția, desigur, se pronunță medicul.

Între timp în cameră intrase un alt bărbat. Nu spunea nimic. Purta o manta din piele neagră, șchiopăta ușor și avea un corp strâmb, de-a dreptul respingător. Dar emana autoritatea unei persoane conștiente de rangul lui înalt. Dădu din cap atunci când Dobrischowsky îl privi, apoi i se adresă medicului:

— Doctor Dahlmann?

— Ah, zise plin de zel medicul, îmi permiteți să vă prezint? Herr Dobrischowsky, însoțitorul pacientului – Herr von Argensleben, Reichsleiter Lebensborne Süd.

Cei doi se înclinară în același timp.

— Iar acesta, continuă medicul arătând către pat, este Herr Eugen Lettke. Cum spuneam, arian nivelul AAA. Intenționăm să îl reținem aici câțiva ani, până când vom avea rezultate certe. Făcu o grimasă și adăugă: Sau mai bine zis până când vor zburda pe aici amintitele rezultate, iar noi le vom putea evalua.

Von Argensleben dădu din cap.

— Ah, da, chestiunea aceasta de care discutaserăm. Scoase un stilou și întrebă: Aveți formularele?

— Sunt aici.

Medicul scoase din clipboard câteva hârtii, i le dădu și acesta le semnă.

Apoi medicul i se adresă asistentei, care până acum rămăsese tăcută lângă pat:

— Mai întâi ne ocupăm de îngrijire, spălat, hrănit, relocat regulat, frecții cu spirt și restul. În

primul rând să se liniștească. Imediat după aceea ne ocupăm de prelevare…

În acest moment sună telefonul Reichsleiterului.

— Pe mine vă rog să mă scuzați, spuse el, și ieși pe hol.

Dobrischowsky îl auzi strigând indignat:

— Ce? Sunt nebuni? În niciun caz!

Von Argensleben băgă capul în încăpere:

— Scuzați-mă, un caz urgent. Din păcate, trebuie să plec imediat. Țineți-mă la curent prin poșta electronică, da?

Apoi plecă furtunos, urlând în telefon:

— Müller, un elicopter! Imediat!

Dobrischowsky, medicul și sora urmăriseră scena cu respirația tăiată. Apoi se uitară nehotărâți unul la altul, până când doctorul Dahlmann își drese glasul și spuse:

— Mereu este foarte ocupat. Se construiesc atât de multe „Fântâni ale vieții”… Este și necesar, pentru a recupera cât mai repede posibil pierderile noastre.

Cumva Dobrischowsky se văzu nevoit să spună:

— Nu și în cazul meu. Noi avem șapte copii – patru băieți și trei fete.

Zâmbiră amândoi.

— Exemplar, opină medicul.

Dobrischowsky afișă un surâs, se gândi la impotența sa și la cât de brusc apăruse ea imediat după nașterea primului copil. De parcă trupul hotărâse că era de ajuns.

Sună telefonul medicului.

— Dahlmann, se prezentă el și după ce ascultă puțin, adăugă: Așteptați. Prefer să văd eu.

Îi întinse mâna lui Dobrischowsky:

— Trebuie să mă retrag. O complicație la o naștere. Mă bucur că v-am cunoscut. Și mulțumesc pentru că l-ați adus pe colegul dumneavoastră. Heil Hitler!

Apoi îi făcu un semn surorii Ida.

— Vin, zise aceasta.

Cei doi ieșiră în grabă și Dobrischowsky rămase singur cu fostul lui coleg.

Se apropie de pat cu sentimentul că ar trebui să își ia rămas-bun, cu toate că Lettke nu era în stare să sesizeze ce se petrece în jurul lui. Dar cum? Între ei nu existase niciodată nici cea mai mică intimitate, și după ce șovăi puțin, strânse mâna moale a acestuia și spuse încet:

— Colega, succes în noul dumneavoastră domeniu de activitate.

•••

Pe Helene nu o miră că au venit cei de la Gestapo, o miră doar că au venit atât de târziu. Mașina lucra, dar lucra foarte încet.

Privi pe fereastră cum intrau în curte și practic o ocupau. Atât de multe automobile! Atât de mulți oameni! Atât de multe arme! Surprinzător.

Desigur fuseseră necesari atâția oameni cu arme pentru a-i înfrunta pe cei doi paznici și a-i dezarma. Era evident că acela care era responsabil de această intervenție fusese informat de prezența paznicilor.

Helene auzi hărmălaia care ajungea până la ea, auzi vocea Almei, stridentă și cum nu se poate mai indignată, văzu argații alergând încoace și încolo… Cum să li se opună aceștia? Cu furci împotriva pistoalelor automate? Niciunul dintre ei nu s-ar fi gândit la asta.

Se întoarse, se încălță cu pantofii ei solizi, îmbrăcă paltonul pe care voia să îl ia cu ea și părăsi încăperea.

În capul scărilor se opri și ascultă cum se certa Alma cu șeful celor de la Gestapo.

— Este soția fratelui meu, le striga ea. Știți cine este fratele meu? Ludolf von Argensleben? Este SS-ist, este subordonat direct reichsführerului Himmler…

— Știm toate astea, stimată doamnă, o întrerupse bărbatul. Dar în acest caz sunt irelevante, pentru că este vorba despre o problemă

de siguranța statului. Frau Helene von Argensleben este acuzată de defetism, de propagandă ostilă statului, de jignirea membrilor guvernului, de simpatizare cu evreimea și de alte delicte. În primul rând este vorba de suspiciune gravă, de trădare de țară…

— Prostii! striga Alma. Nonsensuri imense!

— A scris astea în Forumul german!

El îi întinse o foaie de hârtie.

Se făcu liniște, o liniște înspăimântătoare. Alma citi, duse mâna la gură și nu mai spuse nimic.

Helene începu să coboare calmă treptele. Toți se uitau la ea cu ochii măriți.

— Lasă, Alma, spuse ea. Este în regulă.

I se făcu loc, așa încât putu să ajungă în fața tipului de la Gestapo și întinse mâinile spre a fi încătușate.

— Merg cu dumneavoastră.

El coborî privirea asupra mâinilor și clătină din cap:

— Nu cred că sunt necesare cătușele, nu?

— Nu, în ce mă privește nu.

Afară se auzi un zgomot sacadat, care îl făcu pe bărbat să asculte atent. Zgomotul se amplifică. Bărbatul ieși din casă și privi cerul. Un elicopter se apropia rapid.

În câteva clipe aparatul ajunse și ateriză în apropierea casei, și în timp ce paletele rotorului încă se mai învârteau, ușa se deschise și un bărbat sări din elicopter: Ludolf veni aproape în fugă, cu capul plecat.

— Stați! strigă el acoperind zgomotul motorului, cu ochii sclipind de furie. Ce se petrece aici? Apoi o văzu în ușă pe Helene și urlă: În niciun caz! Vă interzic să îmi arestați soția!

Bărbatul de la Gestapo se îndreptă:

— Cu tot respectul, Reichsleiter, dar în acest caz nu vă puteți opune. Conform noii legi de control al cetățenilor Reichului, a fost găsită vinovată de controlul computerizat și va fi trimisă într-un lagăr.

Scoase o altă hârtie și i-o întinse lui Ludolf: Iată sentința.

Exact cum se așteptase Helene, era un text scos din imprimanta unui computer.

În timp ce Ludolf citea, bărbatul îi întinse și hârtia care o redusese la tăcere pe Alma.

— Uitați și ce a scris pe Forumul german. Deci public. Citibil de lumea întreagă.

Uruitul elicopterului se stinse și odată cu el încetă și zarva care umpluse curtea. Nu se mai mișca nimeni, nu mai spunea nimeni nimic, totul parcă încremenise, până când Ludolf începu să citească pe un ton disonant: „Eu îl urăsc pe Adolf Hitler, acest gunoi respingător, acest ageamiu umflat cu pompa, acest gură mare spartă, acest nebun inconștient, care calcă pe cadavre pentru niște țeluri de psihopat. Acestei lumi nu a adus decât suferință și din partea lui nu se poate aștepta decât suferință, dacă nu îl oprește nimeni. În memoria prietenei mele evreice și a fratelui meu mort, declar aici că eu nu doar am furat dintr-un computer american planurile bombei atomice, dar și am pus la păstrare o copie într-un loc sigur și sunt dispusă să o furnizez oricărui regim dispus să o folosească împotriva Reichului german. Jos cu Marele Imperiu German! Jos cu Führerul!”

Lăsă hârtia și o privi șocat pe Helene.

— De ce? vru el să afle? De ce ai făcut asta?

Helene surâse.

— Așa cum tu însuți ai spus: știu mai bine decât tine cum funcționează asta. Și astfel am găsit o cale ca să scap de tine.

65.

Au interogat-o până le-a spus unde se găseau planurile, și anume pe o casetă de memorie din lucrurile ei de la NSA, singura casetă din sertarul biroului ei. Doi au plecat și s-au întors triumfători cu micul obiect din tablă. Au căutat apoi un computer care să o citească și pe cineva care să știe să îl manevreze. Au studiat documentele și nu au înțeles decât că era vorba despre bomba atomică. Cu asta au considerat înlăturat pericolul reprezentat de Helene.

Pentru că ei nu înțelegeau cum funcționau computerele.

Când Helene scrisese că furase planurile, au crezut că ele nu se mai aflau în locul lor originar, ca atunci când cineva fura documente din hârtie ori linguri din argint. Nu au priceput că ea doar copiase documentele și că probabil acestea se mai aflau încă în acel computer din Berkeley, California. Și dacă cineva din America citise textul scris de ea, care rămăsese pe Forumul german aproape o zi – și ea era convinsă că și în America exista un serviciu secret, care urmărea forumurile din alte țări –, exista fără îndoială și cineva care să înțeleagă că America nu trebuia să caute în Grossdeutsche Reich planurile teribilei arme, ci că le are deja și că trebuia doar să le regăsească.

Dacă nu cumva descoperiseră deja asta. Acest lucru nu îi trecuse prin cap Helenei.

Dar nici lor.

Apoi Helene a fost dusă în lagărul de concentrare Auschwitz II, adică lagărul Birkenau, exact așa cum intuise ea că va decide mașina. Cum a ajuns acolo a fost tunsă, apoi condusă la lungul șir de oameni din fața unei barăci, unde avea să i se tatueze pe braț un număr. Cele care executau tatuarea erau tot prizoniere și lucrau la niște mese pline cu formulare și ștampile. Totul mergea foarte

repede, dovedind un îndelungat exercițiu. Numărul nu avea cifre, ci bare de diferite grosimi, deoarece era gândit pentru aparate automate de citire. Asemenea aparate funcționau peste tot, în locurile de apel, de acces, de distribuire a mâncării etc. Aproape toată cerneala se ștergea la prima spălare, ceea ce pe Helene o sperie – dacă nu aveai un număr lizibil, mai căpătai ceva de mâncare? –, dar culoarea rămasă era totuși suficientă.

Lumea în care trăia ea aici era înconjurată cu sârmă ghimpată și garduri electrice, o lume mică, murdară, în care era atât la dispoziția vicisitudinilor naturii, cât și a capriciilor gardienilor. Dormea pe unul dintre priciurile etajate din lemn tare, cu care era dotată fiecare baracă, mai curând etajere prost lucrate. Își făcea nevoile într-o latrină comună expusă vederii și înțelese că umilirea nu era doar o consecință, ci un scop. Când era frig, îngheța în uniforma tocită a lagărului, și când soarele dogorea și așteptau ore în șir pentru apeluri lipsite de sens, în plină arșiță, fără a avea voie măcar să se miște, de multe ori fusese pe punctul de a leșina. Era tot timpul flămândă, deoarece primea doar o supă extrem de sărată, de aceea îi era mereu sete. Nu și-o putea potoli, pentru că apa era rațională.

Și peste toate plutea inevitabil duhoarea fumului, amestecată cu mirosul dulceag al cadavrelor, cu izul de putrefacție și descompunere. Acesta era mirosul lumii în care trăia acum. Era produs de hornurile instalațiilor în care se ardeau morții și de morți nu se ducea lipsă niciodată, și dacă totuși se întâmpla, i s-a spus că existau instalații care să îi producă.

În unele zile aveau câte ceva de lucru, în altele doar își pierdeau vremea, în funcție de dispoziția gardienilor. Dar uneori îi mai rămânea timp de hoinărit și de pus întrebări, și astfel Helene dădu de mama lui Ruth, singurul membru în viață al familiei Melzer. Află că Ruth murise de tifos

curând după internarea în lagăr, iar tatăl fusese strivit de o încărcătură de lemne în timp ce era la muncă.

Era o lume înfiorătoare, în care Helenei îi deveni clar că nu îi era hărăzită o viață lungă, ca și a celorlalți, căci statul hotărâse că ei nu mai trebuie să aibă dreptul de a trăi, iar în acest lagăr unica lor treabă reală era să aștepte ca timpul și circumstanțele să pună verdictul în practică.

Și totuși, Helene își spunea că într-o lume în care Ludolf și cei de aceeași convingere cu el câștigaseră, ea se afla exact în locul potrivit.

•••

Într-o zi Helene a fost chemată cu număr și nume prin difuzoarele aflate pretutindeni. Trebuia să se prezinte la comandamentul lagărului.

În lumea ei de duhori de fum și cadavre era prudent să se supună, dacă nu voia ca ea însăși să se transforme curând în cadavru și fum. Așa că luă calea către ușa interzisă, tot timpul încuiată, care dădea în afara lagărului și își lipi brațul de aparatul de citit și… minune, poarta din sârmă ghimpată se deschise, o lăsă să iasă din terenul împrejmuit și când se închise din nou, se deschise a doua poartă, aflată de partea cealaltă.

De fapt, ajunsese pe terenul îngrădit al gardienilor, așa că nici vorbă să fugă. Helene nici nu se gândea la fugă, unde să fugă ea, care era refugiată în acest lagăr? Era doar vorba de a mai rămâne încă o zi în viață și de aceea trebuia ca la momentul potrivit să fie ori să nu fie ascultătoare. Și astfel nesigură și plină de teamă aprecie corect situația și se prezentă cât se poate de supusă la comandatura lagărului.

Comandamentul era într-o clădire solidă din lemn, ridicată de la sol pe pari groși, cu ferestre și acoperită cu țiglă. Dintr-un coridor lung prin uși adevărate se intra în birouri adevărate. Și aici mirosea a fum, dar a fum de țigară fumată de

bărbați în uniformă, cărora prezența ei le era neplăcută.

Un indicator mare arăta direcția către „Registratură”, un fel de secretariat cu telefoane și un computer vechi, în fața căruia, cu mare bucurie, Helene recunoscu una dintre acele vechi și frumoase tastaturi care îi plăcuseră întotdeauna! Păcat că la ea nu lucra nimeni, i-ar fi ascultat cu plăcere sunetul tastelor din bachelită.

SS-istul de după birou o trimise alături, unde dezlegă misterul chemării ei – acolo o așteptau doi bărbați, unul dintre ei fiind doctorul Danzer!

— Dumnezeule, Helene! strigă el. Cum arătați?! Slabă ca un schelet…

Helene fu amețită de această breșă a vechii lumi în lumea ei nouă. Doar vizita lui Ludolf ar fi zguduit-o mai tare, dar până acum fusese, din fericire, scutită de așa ceva.

În primul moment nu știu ce să spună. În ultimul timp nu vorbise mult și se dezobișnuise. Îi trecu prin minte doar o explicație:

— Numărul caloriilor pe care le primim zilnic este deseori sub necesar.

Calorii? Cum de îi trecuse prin cap acest cuvânt? Poate pentru că vederea vechii tastaturi îi redeșteptase amintirea momentului când Himmler venise la NSA și ea trebuise să îi facă o demonstrație cu programul ei de căutare, lucrând la o astfel de frumoasă tastatură veche, acel program de căutare, căruia mulți din cei din lagăr trebuiau să îi mulțumească pentru prezența lor aici, pentru faptul că se aflau aici în loc de a fi în ascunzătorile cu grijă pregătite. Câți erau aceștia, Helene nu știa, pentru că ocolea acest subiect. Dar știa că ea era vinovată, deși nu o făcuse special!

Doctorul Danzer continuă cu o insistență remarcabilă:

— Sunt aici ca să vă ajut. Nu am mai avut pace de când v-am descoperit pe lista noastră, tocmai dumneavoastră! V-am studiat cazul, am discutat cu

toți oamenii competenți și se întrezărește o cale de ieșire. Trebuie să știți că în privința înțelegerii modului de funcționare a creierului am ajuns între timp mult, mult mai departe! S-a stabilit că nu există liberul arbitru. Credem că dispunem de el, dar este o iluzie. În gândirea noastră totul urmează modelul stimul-reacție, schema recompensă-sancțiune, dorință-reticență – firește de o mare complexitate, dar cauzal. Și ceea ce dumneavoastră ați făcut ne conduce la o gândire greșită, să zicem la o greșeală de programare, și în privința aceasta am dobândit între timp posibilitatea tehnică de a o remedia. Este nevoie doar o mică operație – domnul de lângă mine este doctorul Mengele, care mă va asista –, și apoi, după ce greșeala dumneavoastră va fi corectată, veți putea părăsi lagărul și vă veți putea întoarce la soțul dumneavoastră, încheie el radios.

Helene se retrase un pas.

— Nu cred că aș vrea asta. Nu, nu vreau.

Peste surâsul doctorului Danzer se lăsă o undă de regret.

— După cum am spus, în spiritul dumneavoastră se află acea eroare de programare care face ca gândirea dumneavoastră să o ia razna. Din acest motiv, în acest caz nu are nicio importanță dacă dumneavoastră vreți ori nu vreți.

•••

După operație Helene se simți ciudat de ușoară, ca și cum fusese eliberată de o greutate de care până acum nu știuse nimic, dar care totuși existase.

În rest se simțea neschimbată. Desigur, dacă făcea abstracție de enormul pansament din jurul capului.

Oricum avea avantajul că o vreme putea să doarmă într-un pat adevărat, cu saltea și pătură matlasată și cu lenjerie albă, și că primea mâncare bună, de exemplu dimineața, terci din fulgi de ovăz cu pere din conservă, iar la prânz terci de

mazăre și bunătăți din carne tocată, cărora mult timp le dusese dorul.

Deși nu avea voie, uneori își pipăia pansamentul, dar acesta era prea gros, pentru a-și da seama ce era sub el. Doctorul Danzer îi explicase că era un implant, din care ieșeau tot felul de sârmulițe foarte subțiri, care prin niște perforații foarte fine realizate în craniul ei erau conectate la creier. Înainte de intervenție, doctorul Mengele și doctorul Danzer măsuraseră și calculaseră locurile unde trebuiau să ajungă sârmulițele.

Prin implant, adăugase doctorul Danzer, era conectată la Rețeaua internațională! Probabil că ea îl privise cam mirată, pentru că acesta râsese și îi spusese:

— Firește asta nu înseamnă că veți primi în viitor poșta electronică direct în cap. Ci doar că o veți putea gestiona din exterior. Dar nici nu vă veți da seama.

A venit și ziua în care a fost condusă într-o sală de consultații. Doctorul Mengele era în spatele biroului. Doctorul Danzer stătea în fața acestuia, a întâmpinat-o zâmbind, i-a tras un scaun și a invitat-o să se așeze. Helene se așeză și rămase nemișcată în timp ce el îi scotea cu grijă pansamentul, cu o foarfecă pe care ea nu o auzea și nu o simțea.

Capul îi fu eliberat și îl simți mai dezgolit decât atunci când fusese tunsă. Doctorul Danzer îi palpă scalpul și zise:

— Este bine, chiar bine. S-a vindecat bine. Și când va crește părul, nu se va vedea absolut nimic.

Helene ridică o mână:

— Îmi permiteți?

— Încercați, zise el în timp ce degetele ei alunecau peste cicatricea fină și descoperiră implantul, sus, în partea dreaptă a craniului, în locul în care era o aplatizare naturală. Ciudat, îi amintea de monedele din copilărie, de banii de pe

atunci. Implantul părea o monedă vârâtă printr-o despicătură în pielea capului. Poate o monedă de două mărci.

Coborî mâna.

— Și ce s-a schimbat? întrebă ea.

— Încă nu este activat, îi explică doctorul Danzer. O vom face imediat.

El luă de pe masă un aparat ca o rachetă de tenis fără coarde. Avea un mâner gros cu un întrerupător și un cablu alb-negru pe care îl băgă într-o priză. Apăsă întrerupătorul, aparatul începu să zumzăie ușor și îl trecu pe lângă capul ei înainte și înapoi.

Helene simți că în capul ei, în mintea ei se petrece ceva. O ciudată trezire, o stare de alarmare, o neliniște. Era nervoasă fără un motiv anume și simți în corp o căldură, ca și cum aparatul îi dădea energie.

Doctorul Danzer închise aparatul, îl puse deoparte și o întrebă:

— Ce simțiți?

— Nu știu. Nu știu cum să descriu…

Privirea ei o evită pe a lui, se plimbă în jur și îi căzu pe portretul lui Adolf Hitler, aflat într-o ramă simplă pe perete. În acel moment toată energia adunată în ea se descărcă într-un val brusc de emoție, de simpatie, da, de iubire fierbinte pentru Führer, al cărui chip angelic parcă o privea, chiar pe ea, și părea să o asigure că îi înapoia iubirea la fel de puternic.

— Sper, izbucni Helene zguduită, că îl iubesc pe Führer. Da, îl iubesc! De fapt, l-am iubit întotdeauna, dar abia acum mi-am dat seama de acest lucru. Oh, vreau atât de mult să îl slujesc, să îl ascult necondiționat… să îi nasc copii, da! Vreau să îi aparțin cu totul, cu totul. Îl iubesc, îl iubesc, îl iubesc!

Nu mai putu să stea pe scaun, sări în picioare și extaziată ridică brațul și salută cât putu de tare, ca să audă toată lumea:

— Heil Hitler! Heil mein Führer! Heil! Heil! Heil!

66.

Aici era bine. Era atâta lumină. Și oamenii erau prietenoși cu el. De și-ar putea aminti totul!

De exemplu de și-ar putea aminti numele lui. Ei îl pronunțau, i se adresau cu acest nume, dar el îl uita imediat.

Îi dădeau să mănânce lucruri bune. Erau foarte prietenoși. Femeile erau prietenoase. Uneori venea un bărbat, îl apuca de încheietura mâinii și îl privea cu seriozitate. De el se temea.

Dar nu mult timp.

Uite o pasăre! Stă pe fereastra deschisă și îl privește. O păsărică. În spatele ei – cer și nori. Asta mai știa.

Dar de ce se afla de fapt aici? Nu știa. Știa atât de puține lucruri. Mai nimic.

Dar cei de aici erau atât de prietenoși, erau buni cu el. Mai ales femeile. Ele veneau uneori și îl întorceau pe o parte. Ori îl spălau, asta era mereu foarte plăcut.

De și-ar putea aminti! De exemplu de și-ar putea aminti numele lui. Cum de ceilalți știau cum se numește și el nu știa?

Și de ce era aici?

Trebuia să doarmă mult. Chiar și când afară era lumină. Aici era cam multă lumină. Dar apoi se trezea din nou și nu știa unde se afla și de ce. Câteodată tremura de frică, pentru că nu știa ce se întâmplase.

Dar ele erau foarte prietenoase cu el. Da, femeile.

Uneori venea una de care își amintea mereu. Avea părul cărunt și nu îl privea niciodată când trăgea pătura de pe el. Îi ridica puțin cămașa de noapte și făcea lucruri plăcute cu penisul lui. Ea avea ceva care zbârnâia, ceva care lui îi făcea atâta plăcere!

Totdeauna ea se oprea la mijlocul procedurii, ca să îi pună ceva pe penis, dar pe urmă o lua de la capăt cu obiectul care zbârnâia, și ce bine era. În el se contracta tot, el gemea, atât de bine era, și la un moment dat GAAATA! Până ceva grozav de fierbinte îi țâșnea în cap și lumea întreagă se rotea, după care se făcea întuneric și nu mai știa nimic, nu mai înțelegea nimic.

•••

Sora Ida părăsi camera bărbatului, închise încet ușa în urma ei, în mână cu o tavă, în care se afla un prezervativ plin, pudic acoperit cu un prosop.

Firește că nu era chiar un prezervativ, ci un condom medical special, fără aditivi chimici, folosit în afara Germaniei pentru a reduce mobilitatea spermatozoizilor, de aceea era aici bineînțeles nedorit.

Străbătu grăbită culoarul. Era liniște deplină, nu se auzea decât scârțâitul pe linoleum al tălpilor din cauciuc ale pantofilor ei.

Bătu la ușa camerei pentru tratament numărul unu. Prin geamul mat se zări mișcare în interior și doctorul Dahlmann deschise ușa.

Ea îi întinse tava. În spatele lui zări o femeie aflată pe scaunul ginecologic, cu picioarele goale în suporți, cu părul blond, împletit în două cozi, atârnându-i până la podea. Părea ușor ametită și într-adevăr în aer plutea un miros de cloroform sau ceva asemănător. Pe masă era pregătită o seringă din sticlă.

— Mulțumesc, zise doctorul Dahlmann, luă tava, vru să se întoarcă și să închidă ușa, dar se opri și o mai privi o dată pătrunzător:

— Soră Ida, este totul în regulă?

— Da, desigur.

El o examină cu privirea.

— Păreți cam… Cum să zic? Își drese glasul și ridică puțin tava. Vă deranjează prelevarea?

— Nu, răspunse sora Ida și înghiți în sec. Este pentru un scop bun.

— Desigur. Dar este o treabă intimă.

Sora Ida ezită. Nu era vorba de ceva mai important decât propriile sentimente? De exemplu, despre această femeie din scaun, pregătită să primească. Totuși trase adânc aer în piept și mărturisi:

— Singurul lucru care mă deranjează oarecum este că uneori el îmi spune „mamă”. Nu pot trece peste asta. Vreau să zic că dacă ar fi numele unei femei… S-ar putea spune că își amintește de o prietenă. Dar mama? Cum adică mama?

virtual-project.eu

[1] Trăiască victoria!

[2] *Stricken* înseamnă a tricota, dar termenul este folosit în carte și cu sensul de a programa.

Table of Contents

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.
29.
30.
31.
32.
33.
34.
35.
36.
37.

38.
39.
40.
41.
42.
43.
44.
45.
46.
47.
48.
49.
50.
51.
52.
53.
54.
55.
56.
57.
58.
59.
60.
61.
62.
63.
64.
65.
66.

Table of Contents

1. 3
2. 35
3. 53
4. 56
5. 66
6. 79
7. 86
8. 93
9. 99
10. 102
11. 108
12. 111
13. 118
14. 129
15. 135
16. 147
17. 155
18. 163
19. 172
20. 183
21. 189
22. 196
23. 206
24. 212
25. 216
26. 235
27. 247

28. 261
29. 269
30. 279
31. 292
32. 298
33. 303
34. 309
35. 319
36. 329
37. 339
38. 348
39. 355
40. 370
41. 382
42. 390
43. 396
44. 405
45. 419
46. 431
47. 444
48. 467
49. 486
50. 497
51. 506
52. 522
53. 527
54. 547
55. 558
56. 572
57. 579

58. 587
59. 593
60. 601
61. 604
62. 618
63. 629
64. 641
65. 651
66. 659